

I V R I V M
ALLEGATIONES

D. IAC. ANTONII DE MAVRO

PATRICHII AVERSANI ADVOCATI CELEBERRIMI,

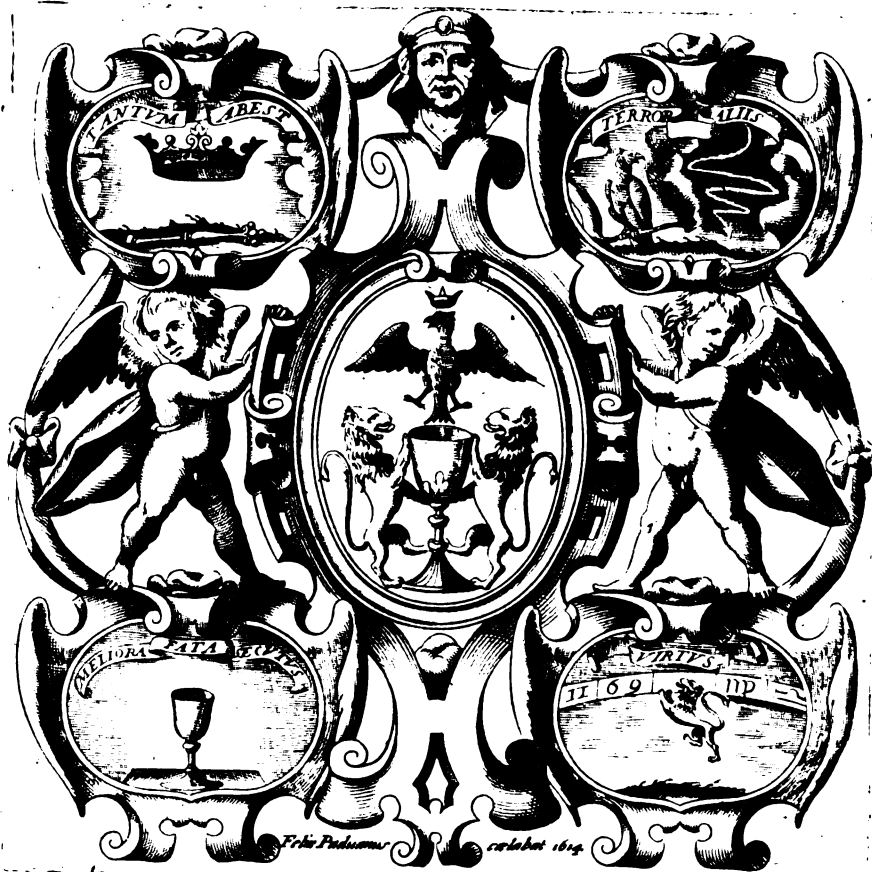
Ac D. MARCELLI Filij, I. C. inter primarios causarum Patronos disertissimi, Almi Collegij Neap. Senatoris, PHILIPPI

II. Hispaniarum Regis Patrimonij. acerrimi Defensoris, ac Regiæ Camere Summarie Præsidis integerrimi.

Nunc primum in lucem editæ per Abb. IO. HIERONYMVM
I. C. Vatic. Fabr. Tribunalis in Regno Neap.
Præfectum Marcelli filium.

*Additionibus, Summarijs, Argumentis, & Indicibus eiusdem
Abb. IO. HIERONYMI locupletata.*

C V M P R I V I L E G I O .

NEAPOLI, Ex Typographia Io. Dominici Roncalioli. M. D. C. XIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

PHILIPPO TERTIO
HISPANIARVM,

UTRIVSQUE SICILIAE, PLVRIMORVM
REGNORVM REGI,

Nouiq; orbis Monarche, Fidei Defensori Potentissimo,
atque Inuictissimo.

NVNQVAM dubitavi, PHILIPPE Regum Ma-
xime, quin essent futuri, qui in magna n ducerentur ad-
mirationem, quo consilio, quae ratione ego potissimum
ductus, is, qui nullo unquam mei famulatus nexu, neq;
vel ipso nomine Tuae Maiestati cognitus, haec ad Te scri-
bere sim ausus, atque opuscula haec Tui nominis aeternita-
ti consecrare. Id fortasse nemini mirandum debet videri, cui spectatissima
tanti Regis nota sit virtus, egregiumq; Christianae Religionis studium, quo
mortalium uniuersi intestino mentis, animiq; sensu, ac pietate ad Te aman-
dum, obseruandumq; iamdiu alliciuntur, et vi quadam rapiuntur. Haec
me, Rex omni virtutum genere spectatissime, iam pridem in seruitutem im-
pulerunt Maiestatis Tuae. Quamobrem nullum mihi fuit dubium, quin of-
ficiu hoc quoque meum Tibi tam magno Regi non ingratum esset futurum,
qui sicuti ceteris Regibus virtute praestas, ac potentia, ita et humanitate,
quae ceterarum decus, lumenq; virtutum est, nulli unquam es habitus inferior.
Verum quo pacto animi mei erga Maiestatem Tuam propensio mortalibus
inno-

In registro
Caroli II.
1297. lit. B.
fo. 84. ater.

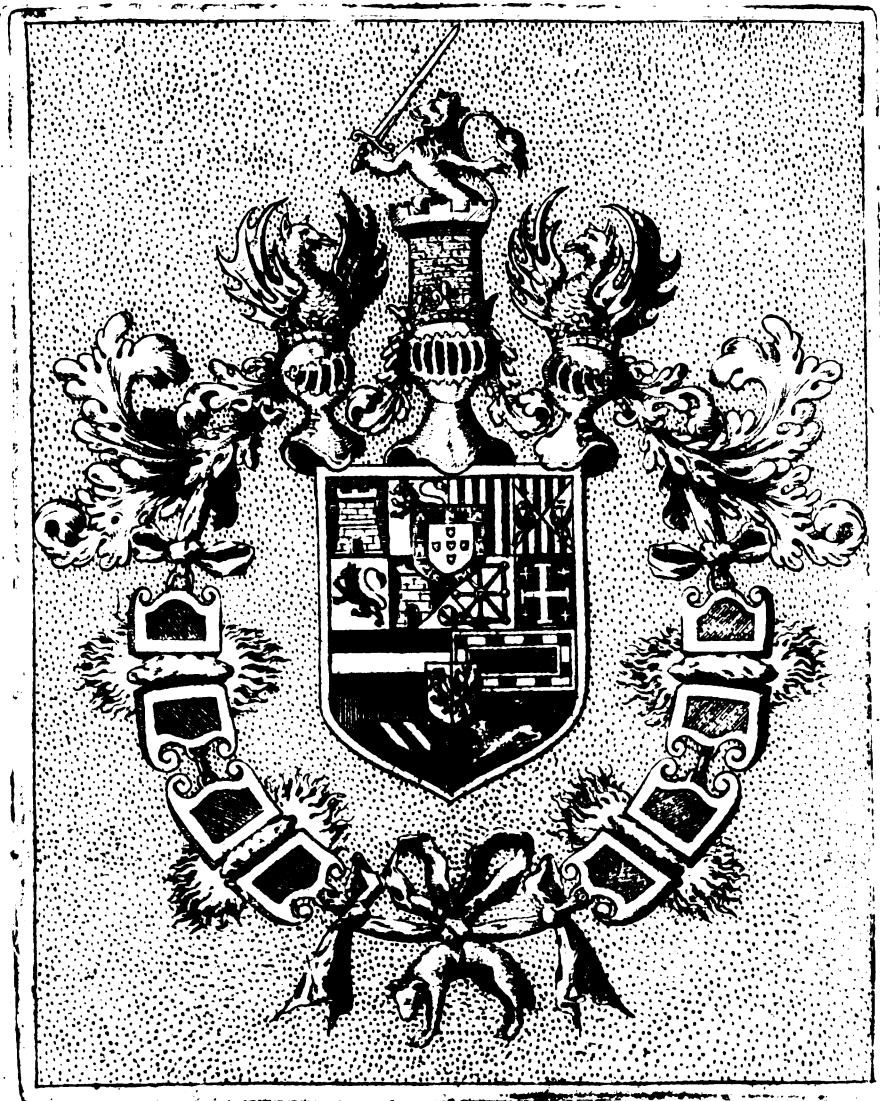
In registro
Reg. Ioan-
nē II. 1423
1. Ind. fol.
413.

innotesceret, diu, multumq; mecum cogitavi. Hortabatur me ad hoc, at que animo meo stimulum quendam, veluti calcar adiungebat, Rugerij illius de Mauro memoria, qui Carolo huius nominis Primo, ac Secundo in quamplurimis, maximisq; rebus ea præstitit, quæ ab optimo quoque, fidissimiq; præstari potuerint; ob cuius spectatam erga illos Reges fidem cum Mattheo filio ad custodiam Principatus aduersus Regios hostes addictus, quam strenue, quam fideliter, quam egregie se gesserit, ne propriam familie meæ laudem prosequi videar, tacitum duxi relinquendum. Aperuit etiam mihi fores ad summam Tuæ Maiestatis beneuolentiam Nicolaus de Mauro à Regina Ioanna II. muneri Præturæ omnium Terrarū Montanæ, Samnij, & Ciuitatis Ducalis præpositus. Confirmauit præterea mihi animū Pater meus Marcellus, qui tam præclare onus Regij Patrimonij à fel. mem. Philippi II. Parentis tui sibi impostum per plures annos obiuit, ut accuratissima eius diligentia, ac fide perspecta, fuerit tandem Præfidis dignitate cobonestatus. Quibus muneribus quam diligenter, quam accurate sit perfunctus, perspicuum esse poterit ex amantissimis Augustissimi Regis litteris, quas in initio Allegationum ipsius Marcelli curauimus imprimendas. His igitur mihi bene perspectis, cum ne Prædecessorum meorum, ac præcipue Patris, Auiq; mei vlla vnquam temporis iniuria obrueretur memoria, qui diu in legum sapientia honestissime versati, ea administrando in hac urbe Neap. togati, eaq; perpetuati scribendo præstitere, quæ antiquis Regni huius Regibus essent quam gratissima; eoq; magis, ut ceteri familie nostræ Posterij pristinam seruariant apud Maiestatem Tuam spectata fidei seruitutem. Itaq; cum has mei Patris Marcelli, Auiq; Iacobi Antonij vigilias, elucubrationesq; in lucem emittere constituerim, eas Tui nominis immortalitati consecrare nō dubitavi, non ignarus, unum tantum hoc eis inesse ornamentum, quod Christianæ fidei Defensori optimo sint dicata. Aliud præterea nō video, nisi illud quoq; ad me beandum accesserit, ut audiam, Maiestati Tuæ aliquando erratas utriusque Allegationes, & meam in eis diligentiam fuisse non iniucundam, easq; patrociniij tui clipeo à liuidorum tegi, ac defendi obrectatione, idque tanti mihi fateor futurum quantum vix fortasse quis animo queat subijcere. Cape igitur hilari fronte (Rex Serenissime) exiguum munus Tibi animo oblatum non aspernando, nam si vni Tibi hosce labores à me collectos probari cognouero, in spem veniam, eos non modo Italis nostris, Hispanisq; fore iucundos, atq; utiles, sed etiam apud vniuersos ciues Romanos ob excellens iudicium, tuiq; ingenij singularem præstantiam, ac diuinitatem. Vale.
Neap. Kal. Maij. anno à Nat. Domini. 1614.

Maiestati Tuæ

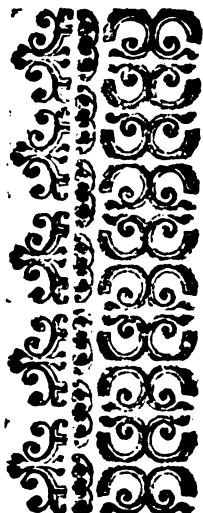
Additissimus

Abb. Io. Hieronymus de Mauro

Hesperia Magni spectas qua stemmata Regis,
Quos tenet, hæc Orbis dant utriusque notas.

AD RELIGIOSISSIMUM,
eundemq; doctissimum virum

M. CORNELIVM TIROBOSCVM

ORDINIS PRAEDICATORVM,

*Sac. Colleg. Theolog. Collegam. Neapolit. Curie Archiep.
Theologum.*

Abb. Io. Hieronymi de Mauro I. C.

EPIGRAMMA.

Magne Pater, pietate viges qui clarus, et idem
Doctrina insignis, Religionis bonos.
Hac monumenta mei dum Patris, Auiq; per orbem
Das ire, extollens laudibus illa tuis.
Circuit auratis maior te gloria pennis,
Et tua post obitum fama superstes erit.

ABB. IO. HIERONYMI
DE MAURO.

D I S T I C H O N .

Lucis Auus, Pater atq; meus mihi dona dedere.

Natus Auo, atq; Patri reddo perenne decus.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 350

LECTURE 1

MECHANICS

1.1

1.2

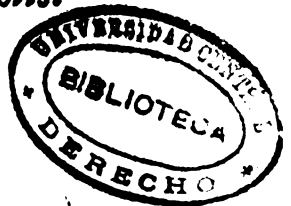
1.3

ALLEGATIONVM
D. IACOBI ANTONII DE MAURO
PATRICHII AVERSANI ADVOCATI CELEBERR.
LIBER VNICVS.

Cum Additionibus Abb. Io. Hieronymi de Mauro I.C. Nepotis.

EIVSDEM ABB. IO. HIERONYMI
SVMMARIVM.

1 <i>Onus legationis est publicum, & quilibet inuitus pōt cogi ad illud suscipiendum, & maior pars Vniuersitatis potuit dispo- nere; sufficit mandatū ipsius in personam aliquorum Ciuium particularium de accedendo ad Illustriss. Principem Orangiae pro componenda Vniuersitate pro ducatis triginta millibus, ne à militibus depopuletur.</i>	2 <i>An credatur instrumento, in quo fit assertio, interuenisse maiorem partem Vniuersitatis.</i> 3 <i>Quot testes requirantur ad reprobandum Instrumentum.</i> 4 <i>Testibus duobus affirmantibus magis creditur, quàm decem negantibus.</i> 5 <i>Licet Vniuersitas debeat regi per priores, & antianos, tamen ius disponendi de rebus Vniuer-</i>

A sitatis

- sitatis residet principaliter in ipsa Vniuersitate, taliter quod gesta per Vniuersitatem valet, ac si per electos, & priores gesta fuissent.*
- 6 *Sindicus Vniuersitatis potest eligi per decuriones, seu illos de regimine.*
- 7 *An in congreganda Vniuersitate requiratur sonus tubæ, seu Campanæ, & quid si fuit congregata sine dicta solemnitate, an gesta per eam valeant.*
- 8 *An absentes sint vocandi, vel citandi, ubi necessitas imminet, & periculum est in mora.*
- 9 *An presentia magistratus, seu officialis sit necessaria in conuocando consilio, & parlamento Vniuersitatis, & quando.*
- 10 *Quod Vniuersitas teneatur ad emendam, si sui Legati, seu Ambasciatores fuerint capti, vel disrobati, vel compositi, & quid in procuratore, si in itinere fuit disrobatus.*
- 11 *Conductor, seu Arrendator gabellarum, qui fuit impeditus propter guerram motam, debet habere remissionem mercedis, seu excomputum.*
- 12 *Procurator in itinere deprædatus, an repetat amissum à dño.*
- 13 *Quis dicatur nuncius, & quis procurator, & qualiter differant inter se, & num. 18.*
- 14 *Confessio in articulis non obstat, quando se refert ad Instrumentum, & in Instrumento aliud apparet.*
- 15 *Quando culpa potest imputari procuratori, & num. 16.*
- 17 *Si res eodem modo esset peritura penes creditorem, prout penes debitorem, an debitor teneatur, & num. 19.*

ALLEGATIO I.

SI Ambasciatores sint capti, vel disrobati, an Vniuersitas teneatur ad emendam.

Indiuiduæ Trinitatis, ac Gloriosæ Virginis nominibus inuocatis.

IN causa Magnificorum Pyrrucij, & Riccardi Gargani, & litis consortium agentium, & Magnifici Vniuersitatis Ciuitatis Auersæ conuentæ super petita so-

lutione ducatorum duorum millium, centum, & triginta de auro, quæ vertitur in S. C. & coram Excellenti Dño Cicco de Loffreda d. Sacri Conf. Præsidente, vt ex processu, & actis, omisso argumentorum apparatu, Dico, dictam Vniuersitatem debere condemnari ad soluendum dictis agentibus dictam pecuniam petitam. Ad quod demonstrandum, prius præsuppono, quod onus legationis † est munus publicum l. 1. §. 1. l. munerum §. legati ff. de muner. & honor. l. ij. circa fin. ff. de legation. in tantum, quod quilibet inuitus potest cogi ad ipsum subeundum pro sua Ciuitate l. sciendum §. ordini ff. de

ff. de legation. leg. 3 §. his qui in Ca-
stris ff. de muner. & honor.

Item præsuppono quod in spectan-
tibus ad vniuersitatem maior pars ip-
sius potest disponere, in tantum quod
gesta per maiorem partem valent, &
ab omnibus gesta censentur vulgata l.
quod maior ff. ad municip. l. nulli ff.
quod cuiusq; vni. l. nominationum C.
de decur. lib. 10.

Quibus præsuppositis, dico, satis ap-
parere de mandato dictæ vniuersita-
tis in persona ipsorum Pyrrucij & litis
consortium, de accedendo ad Illustris-
simum Principem Orangiæ tunc Ge-
neralem Ducem exercitus Cæs. Maie-
statis pro componenda dicta vniuersi-
tate cum eodem Principe pro ducatis
triginta millibus, ne à militibus,
quibus ipse præerat depopularetur, de
quibus apparet instrumentū ab ipsis
agētibus præsentatum, in quo dicitur,
quod maior pars hominum dictæ vni-
uersitatis interfuit, cui instrumento
2 et talia asserenti creditur, licet ex ad-
uerso negetur ita dicit Dñs Abb. in c.
inter dilectos in 4. not. extra de do-
nat. qui dixit, quod si in instrumento
dicitur, quod omnes de ciuitate fece-
runt certum quid, præsumitur, quod
omnes interuerunt, licet per partem
aduersam hoc negetur, ex quo nota-
rius non potest necessario comprehē-
dere, quod omnes fuerunt præsentis,
& ideo sibi creditur, & asserenti con-
trarium incumbit onus probandi; Idem,
& plenius tenuit idem Abb. in c. quan-
to in vlt. not. extra de his, quæ fiunt à
maio. parte c. concludens, quod No-
tario asserenti aliquid gestum à maio-
ri parte ciuitatis, vel capituli, credi-
tur, & asserenti contrarium incumbit
onus probandi: Ad quod facit illud
quod tenuit Feder. de Senis conf. 206.
qui dixit quod si in instrumento dici-
tur, quod talis Abbas cum toto capi-
tulo, vel tot monacis facientibus to-
tum capitulum, fecerūt aliquid, quod
prima fronte credendum est, ibi inter-
fuisse totum capitulum, etiam si pro-

betur, quod per annum ante erant ibi
plures monaci, & idem in terminis te-
nuit Bar. in l. fin. C. de prædijs curia
lib. 10. dicens, quod sufficit, si in in-
strumento dicatur, quod in actu inter-
fuerunt omnes vel maior pars, & ad
hoc deseruit bonus tex. in l. nomina-
tionum C. de decurio. lib. 10. faciunt
notata per moder. maxime Ang. &
Alex. in l. inter omnes ff. qui satis da-
coga. & bonus tex. in c. ea noscitur,
extra de his, quæ fiunt à Præl. cum
multis concordantijs.

Nec puto, fuisse necessarium, q̄ no-
mina particularium Ciuium describe-
rentur in iustrumento, maxime cum
tractetur de constituendis legatis, &
vniuersitas sit magna, ita in specie te-
nuit Bar. in l. 1. circa finem ff. de alb.
scrib. ad quod facit bonus tex. in c. si,
extra de procur. & ibi per Doct. Hoc
etiam tenet Dñs Abbas in c. quanto
extra de his, quæ fiunt à Prælat. dicēs,
quod sufficit, quod denotentur, vel
nominentur Canonici per nomen col-
lectiuum, ex quo paria sunt exprime-
re, vel denominare per nomina pro-
pria, vel per circum locutiones indu-
bitatas, allegat tex. in §. nominatim
institur. de hæered. liber. Idem no-
tabiliter tenet Philipp. Franch. in c. ad
decimas in princ. de restitut. spoliat.
in 6. & specula. in tit. de sindaco §. 1.
versitem opponitur. Bal. in spe in leg.
ciuitas in fine ff. si cert. per. Ant. de
But. in c. 1. in princ. extra de sindaco.

Et quamuis procurator dictæ vni-
uersitatis conatus fuerit probare, qđ
in dicto instrumento, seu potestate
data prædictis non interuenerint duæ
partes dictæ vniuersitatis, illud mini-
me probauit, ex quo nemo ex testibus
examinatis ex aduerso hoc deponit,
nisi secundus testis pro dicta vniuersi-
tate productus nomine Leonardus de
Fulgure super nono, qui videretur de-
ponere, quod in dicto contractu non
interuenerunt duæ partes dictæ vni-
uersitatis, nec duæ partes regiminis
dictæ Ciuitatis, talis enim testis non

A 2 probat

3 probat ex multis; & primo quia singularis † vulgata l. vbi numerus ff. de testib. l. inter illa §. fin. ff. de verbor. signif. cum vulgarib. 2. quia deponit contra instrumentum, in quo dicitur quod duæ partes, seu maior pars hominum d. Vniuersitatis interfuit, contra quod instrumentum non sufficit probatio vnus testis, sed ad minus requiruntur duo, & secundum opiniones multorum requiruntur quatuor iuxta plene notata per Dñm Abb. & cæteros in c. cum Ioannes Heremita de fide instrum. & idem Abb. Ant. de Butr. & cæteri in c. tertio loco extra de probat. Salyc. plene in l. in exercendis, & ibi per Bal. C. de fide instrum. Bart. plene in l. heredes palam in princ. ff. de testam. & maxime quia dictum instrumentum est iuuatum per tres testes vltra instrumentarios, iuxta text. in §. si tamen quisq; & §. si verò moriatur, in auth. de instrum. caut. & fid. Videlicet per Ioannem Baptistam Meato, qui est primus testis pro ipsis actoribus examinatus in primo termino super 2. art. ac etiam per quartum testem examinatum in primo beneficio super 8. art. & etiam per decimum quintum testem super eodem art. qui omnes deponunt quod maior pars populari dictæ Ciuitatis interfuit in dicto contractu, propter quod ad reprobationem dicti instrumenti maior numerus testium requiritur, ita tenuit notabiliter idem Abb. in eodem c. cum Ioannes heremita in 7. opinione allegans text. in cap. cum à nobis extra de testib. & Ioan. Andr. in eodem c. cum Ioannes.

Fortificantur prædicta, nam dicti testes, & instrumentum deponunt affirmatiue, videlicet quod in eodē instrumento interuenit maior pars dictæ vniuersitatis, & testis productus deponit negatiue, videlicet quod non interfuit maior pars, & ideo succedit vulgaris 4 regula, quod testibus duobus † affirmantibus magis creditur quàm decem negantibus, glos. notab. in l. diem pro-

ferre §. si plures in verbo inde queritur ff. de arbi. Bar. Bal. & Ang. in l. heredes palam in princ. ff. de testam. Imol. & Doctores in c. quid per nouale extra de verb. sign. vbi etiam hoc tenet Hostien. Bal. in l. 2. C. de rescin. vendit. Paul. de Castr. conf. 7. in fine.

Nec obstat illud quod allegatur p parte d. vniuersitatis, videlicet, quod in dicta vniuersitate sunt homines triginta deputati ad regimen dictæ vniuersitatis, & per eos vna cum deputatis adiunctis solet disponi de rebus vniuersitatis, campana pulsata, & cum alijs prætensis sollempnitatibus vt ex depositionibus assertorum testium ipsius vniuersitatis latius apparet; ex 5 quo † licet ipsa vniuersitas debeat regi, & gubernari per priores, & antianos l. 2. §. hoc etiam in fine C. de iuram. calum. l. municipes ff. ad municip. c. grauem extra de sententia excommunicationis. At tamen ipsi priores, & electi habent illud ius regendi vniuersitatem ab ipsa vniuersitate, ita quod ius disponendi de rebus vniuersitatis residet principaliter in ipsa vniuersitate, & secundario seu consequenter in ipsos Priores, taliter quod gesta per ipsam vniuersitatem valent, ac si per electos, & priores gesta fuissent; Ita singulariter decidit Dñus Abb. in c. fin. extra de procur. & Alex. in l. 1. §. si autem ff. ad trebellian. & maxime quia ius vniuersitatis non est penes dictos de regimine perpetuo, sed ad tēpus, nec est penes dictos de regimine iure proprio, sed iure vniuersitatis, secundum Abb. ibi, & ad hoc bene facit singularis gl. in l. ita tamen in princ. ff. 6 ad trebell. quæ vult, q̄ syndicus † vniuersitatis potest eligi, seu constitui ita per omnes de vniuersitate vel maiorem partem ipsius, sicut per Decuriones, seu regentes eam, q̄ ibi sequitur Alex. Imo. & Ang. dicentes, q̄ priores & antiani possunt constituere syndicum, sicut tota ciuitas; immò in his, quæ possunt esse præiudicialia Reipublicæ, vt in casu nostro, Anriani, & Admi.

Administratores non possunt constituere Syndicum sine speciali mandato totius vniuersitatis, vel maioris partis ipsius; Ità tenet Paul. de Castr. in ead. l. ita tamen in princ.

Et ad hoc optime deseruit singulare dictum Innoc. in cap. cum ignores extra de preben. qui dicit, quod non est de substantia vniuersitatis, quod ibi sint Rectores, seu Priores, cum ergo in actu prædicto interuenerit maior pars prædictæ vniuersitatis non potest dici contractus inualidus, quia non interfuerunt electi vel illi de regimine.

Et quamuis vniuersitas seu populus debeat conuocari, pulsata campana; † vel ad sonū tubæ vt est glos. notab. in l. sed si ex dolo §. i. in verbo facere possunt ff. de dolo, notat expresse Angel. in l. omnibus ff. ad trebell. gloss. notab. in l. aliud §. refertur ff. de reg. iur. attamen vbi vniuersitas se cōgregauit sine dicta sollemnitate, & sic cōgregata disposuit de rebus ad eā pertinentibus gesta per eam, vel maiorē partem ipsius congregatam valent, ita notanter in proprijs terminis tenuit Paul. de Castr. ex mente Bar. ibi in l. vniuersis C. de precib. Imper. offer. dicens, quod si statutum dicitur, quod consilium debeat cōgregari ad sonum campanæ, & vocem præconis, & quod proposita debeant fieri per priorem antianorum, si reperitur consiliū congregatum, & reformatio facta, non tamen apparet, quod in congregatione fuit seruata forma statuti, videlicet quoad sonum campanæ, vel ad vocem præconis fuerit facta congregatio, & seruata aliæ sollemnitates statuti, quod nihilominus reformatio tenet, ad q̄ allegat l. humanum C. de legi. sequitur Ioannes Crot. in repet. l. omnes populi in 3. carta 1. colum. vers. prima conclusio ff. de iust. & iure, hoc etiam tenet expresse Io. de Plat. in l. obseruare, quæ est l. 2. & ibi hoc notat Bart. C. de decur. lib. 10. Idem expresse tenet Bal. in l. 1. prima col. in fin. & in

sequenti ff. de legi. qui dixit quod vbi habemus consensum populi, non curamus de modo. & idem expresse tenuit Dec. cons. x. incipiente viso puncto in princ. 1. vol. vbi plene.

Fortificantur prædicta ex his quæ notabiliter dixit Calder. in consil. 1. 1. posito in tit. de iure patron. vbi tenet, quod dato quod Vniuersitas fuerit inepte congregata, tamen presentatio facta per maiorem partem ipsius bene valet; Ad quod accedat notab. dictum Pauli de Castr. in l. 1. ff. ad l. falcid. vbi dicit, quod quāuis negotia, vel reformationes debeant proponi in Consilio per vnum, & deinde debeant fieri reformationes per populum, vel consilium; Attamen si reperitur facta reformatio per consiliū sine aliqua propositione, bene valet licet non sit seruata forma in reformationibus seruari solita, quem ibi sequitur Alex. & Cæteri, & hanc sententiam sequitur notabiliter Fely. in c. 1. prima col. in fin. & sequenti extra de maior. & obed. Fortificantur prædicta ex his, quæ notabiliter dixit Dñus Abbas in c. cum nobis penult. col. vers. hæc procedunt extra de elect. qui tenet, † quod licet in electionibus absentes sint vocandi sollemniter, iuxta not. per Doct. in c. causis eod. tit. taliter quod electio facta non vocatis absentibus, etiam si à maiori parte capituli fiat non tenet, hoc tamen non procedit, vbi immineret tempus à iure prefixum, ad electionem faciendam, & absentes, qui vacationem ecclesie sciebant nō comparent in termino, hoc sequitur Perr. de Anchar. in cap. Canonum statuta 16. col. extra de constitu. & Ant. de Butr. in cap. in causis 2. col. in 3. not. extra de elect. Sed in casu nostro imminebat necessitas vrgens, ex quo Ciuitas erat obsessa, & in maximo periculo depredationis quamuis ergo illi de regimine non fuissent vocati ad sonum Campanæ, vt asseritur esse consuetum tamen ipsi videntes imminere periculum vniuersitatis debebant absq̄;

ALLEGATIONVM

absq; vocatione congregari, vt periculis vniuersitatis obuiarent, quod cū contempserint facere videntur in mora, & præsentes debuerunt posse eligere legatos argumento procedente de re ad tempus l. miles ita §. 1. ff. de testam. milit.

Nec obstat, quod consilium debet conuocari + autoritate officialis, & ita asseratur consuetum fieri in dicta Ciuitate, nam hoc procedit, quando superior est in Ciuitate, sed vbi magistratus non est in Ciuitate, potest conuocari Ciuitas, seu consilium etiam sine auctoritate magistratus, ita notabiliter tenuit Bar. in l. obseruare, quæ est l. 2. in 3. not. C. de decur. lib. 10. idem tenuit Innoc. in cap. 1. & ibi eum sequitur Ant. de Butr. Imo. & Dñus Abb. extra de maior. & obed. plene Fely. in cap. cum omnes penult. & fin. col. extra de constit. sed in d. Ciuitate eo tempore quo ipsi agentes fuerunt destinati legati, non erat magistratus nec legitimus officialis, ex quo dicta Ciuitas occupabatur per Tyrannos, & assertus officialis deputatus per dictos Tyrannos, non solum non conuocasset consilium ad eligendos legatos pro restituenda dicta ciuitate fidelitati Cæs. Maiest. Immo si de prædictis notitiam habuisset, eos expresse prohibuisset, ne congregarentur, ad finem prædictum, ex quibus satis demonstratur de validitate dicti instrumenti & electionis factæ ipsorum agentium, ac commissione sibi iniuncta.

De his quæ in hoc præsupposito, & in sequentibus dicuntur, vide omnino Capyc. decis. 4. quæ incipit, In causa Monasterij Sancti Martini, vbi plene, vide omnino Petrum Bellugam. in specul. princip. rubrica, quæ incipit ad Curiam comparent multi car. 12. vbi plene ponit modum, & ordinem constituendi Syndicos, vel Procuratores vniuersitatis.

Tu adde Ioannē de Plat. in l. actuarios C. de numerar. actuarijs, & cartular. lib. 12. qui dixit, quod Syndicus

Creatus non congregata vniuersitate ad sonum Campanæ, & cum cæteris sollempnitatibus solitis, non dicitur legitime ordinatus, & gesta per eum non tenent car. 189. Tu de hoc vide Petrum de Anchar. & Imo. in c. quanto præallegato, qui videtur tenere contrarium, & Alex. cons. 7. in fine 1. vol. & eundem Alex. cons. 197. in fine 2. vol. sed vide omnino Capyc. decis. 4. vbi plenissime de omnibus his, quæ hic tractantur.

Quia ergo ex processatis apparet, quod ipsi postquam accesserunt ad dictum Illustrissimum Principem Orange fuerunt capti carcerati, & demum post carcerationem ipsorum per multos dies soluerunt pro ipsorum talia, & compositione scutos duo millia centum, & triginta, non est dubitandum, quod dicta vniuersitas teneatur ipsis agentibus ad emendam damnorum, & restitutionem dictorum scutorum duorum millium, centum, & triginta per ea quæ notabiliter tenuit 10 Bart. + in l. si seruus communis, §. quod verò, circa finem ff. de sur. vbi dicit, quod si Ambasciatores Vniuersitatis fuerunt capti, vel in itinere mortui, vel disrobati, quod Vniuersitas tenetur ad emendam damni, illa potissima ratione, quia officium legationis est munus necessarium l. munerum §. legati ff. de muner. & honor. vt in primo præsupposito dicitur, & ideo ipsis non debet esse nocuum l. post legatum §. aduocatorum ff. de his quibus, vt indig. l. cum postulasset in fine ff. de dam. infec. Idem tenuit Specul. in tit. de ludic. §. sperantia vers. illud. Hoc etiam notabiliter tenuit Innoc. in cap. sicut el 3. & ibi sequitur eum Abb. in penultima col. extra de iure iur. & idem in proprijs terminis tenuit Bal. in l. inter causas §. non omnia 2. col. ff. mandat. concludens, quod si Ambasciatores mittantur directo ad loca periculosa, ita quod mandans potuisset cogitare, quod hoc de facili potuisset euenire, quod

quod tunc de mero iure mittens tenetur ambasciatori ad omnia damna. Cum ergo ipsi agentes fuerint missi ad loca periculosa, vbi omnes egredientes à dicta Ciuitate passim capiebantur, carcerabantur, & cogebantur diuersas quantitates soluere pro eorum recaptu, & sic aduertenter, ibi fuerunt missi, non immerito ad ipsorum refectiorem tenetur Vniuersitas mittens, per prædicta.

Confirmantur prædicta, nam dicti Actores fuerunt capti, & ad dictam quantitatem soluendam coacti in iniuriam, & propter odium d. Vniuersitatis, quæ tunc reputabatur inimica Imperialibus, & ideo non immerito ipsa Vniuersitas, cuius causa ipsi agentes talia passi fuerunt, tenetur ipsis ad dictorum damnorum emendam, per notata per Bal. in d. §. non omnia. Ad quod optime deseruiunt notata per Bar. in l. si merces §. culpæ ff. loca. qui concludit, quod emens gabellas ab
 11 Vniuersitate † si impeditur ipsas exigere propter guerram contra dictam Vniuersitatem motam, quod dictis emptoribus debet fieri remissio mercedis, de quo per Bar. in l. cotem ferro §. qui maximos ff. de public. ad quod deseruit bonus tex. in cap. ex literis extra de pig.

Et licet violentia numeretur inter casus fortuitos, vt l. ad eos l. in rebus ff. commod. l. sed de damno ff. loca. attamen, quando violentia infertur alicui propter aliquam indignationem contra eum habitam, dicitur damnum datum culpa sui. Ita notabiliter Bar. in l. penul. in princ. ff. solut. matr. per tex. in d. §. culpæ.

Nec obstant notata per Abb. in cap. cum pro causa, & ibi per Doct. extra de procur. & per Bald. in c. 1. in fine an agnatus, & per Bal. in d. §. non omnia, qui videtur concludere, quod vbi pro-
 12 curator † in itinere fuit deprædatus; non repetit amissum à Domino; illud enim procedit in procuratore, cuius officium est voluntarium, & maxime

si est constitutus cum mercede. In Ambasciatore, cuius officium est necessarium, secus est, cum ipsum officium nõ debeat esse sibi damnosum l. cum postulassem in fine ff. de damn. infec. per quam rationem diuersitatis, ita tenuit Bal. in d. §. non omnia ff. manda.

Quod autem dicti Actores fuerunt
 13 Nuncij, seu Ambasciatores, † & non procuratores, probatur per ea, quæ notabiliter voluit Bal. in rub. C. de exercit. ij. col. vers. vnde scias, qui dixit, quod is est propriè Nuncius, cui est præfixa certa forma, ita quod ipse nihil faciat de proprio capite, pro quo est bonus tex. in l. & licet, & ibi per Bar. ff. de constit. pec. sed dicta Vniuersitas specificè commisit dictis Pyrrucio, & socijs, quod redderent dictam Ciuitatem fidelitati C. Maiestatis, & ipsam componerent pro ducatis triginta millibus, dando ipsis certam legem, taliter quod ipsi in prædictis exequendis non præstiterunt, nisi nudum ministerium, vt notabiliter dixit Bald. in l. multum 4. col. vers. modo quærendo C. si quis alteri; vel sibi fuerunt tanquam pica, & organum in referenda verba Vniuersitatis dicto Dño Principi, nihil de proprio capite addendo, & propterea censendi sunt Nuncij, & non Procuratores, vt dixit Bal. in d. l. multum.

De nuncio vide vnum verbum Bal. in leg. à procuratore in fine C. manda. vide Bal. in tract. de pace constan. 9. col. vers. illud est nota dignum, vbi ponit differentiam inter Nuncium, & procuratorem dicens, quod ille, qui mittit nuncium, vult obligari per seipsum, non per alium; & ideo potest reuocare mandatum clam; sed ille, qui mittit procuratorem, vult obligari per aliū, & ideo non valet reuocatio, nisi ad notitiam deducatur.

Fortificantur prædicta ex his, quæ voluit Bald. in l. si literas in principio C. mandat. qui dixit, quod vbi mittens aliquem vult, contrahi cum ipso mittente, ita quod actio quæratu mittenti, & missus non obligetur ipse, sed
 mittens

mittens, tunc missus dicitur proprie nuncius, ex quo missus deseruit tanquam pica, & organum, vt ibi per eum, & idem tenet Bal. in l. si ex contractu C. quod cum eo, sed in casu nostro apparet ex forma commissionis, quod ipsa Vniuersitas dederat ipsis actoribus certam commissionem committendo ipsis specificè agenda per eos; ita quod ipsi missi non obligarentur in aliquo, sed ipsa Vniuersitas. Censendi ergo propterea sunt Nuncij, & non Procuratores, per prædicta.

Nec obstat, quod dicti agentes in eorum articulis pluries se nominauerint procuratores, nam in dictis articulis, & assertis nominationibus semper se retulerunt ad instrumentum d. eorū potestatis, in quo apparet, ipsos fuisse destinatos nuncios, & non procuratores per supradicta, & ideo talis
 14 confessio, seu declaratio † non præiudicat ipsis, tãquam positio inefficax, ita Bal. notabiliter in l. 1. col. 1. C. de errore aduoc. sequitur Alex. in consil. 125. in fin. 2. vol. vbi allegat l. asse toto ff. de hæred. instit. & l. in testamento la 1. & l. si ita scripsero ff. de condit. & demo. & idem Alex. in cons. 3. ij. vol. Soc. plene cons. 92. 1. vol. 6. col. vers. confirmatio, vbi allegat elegans cons. Pauli de Cast. 306. qui dixit, quod vbi aliquis refert se ad instrumentum, si instrumentum non est verum, relatio similiter non est vera. Quamuis autem appareat in articulis & alijs scripturis, quod ipsi Pyrrucius, & socij dixerint, se fuisse procuratores d. vniuersitatis, & ex dicto instrumento in actis præsentato appareat aliter, talis asserta confessio non obstat ipsis agentibus.

Minime etiã obstat, quod ipsi agentes non obtinuerunt saluum conductum à d. Dño Principe, prout ex aduerso assertitur, esse consuetum fieri in Castris, & propterea ipsos fuisse in
 15 culpa † iuxta not. per glos. in d. §. culpæ, quam ad hoc notat Imol. in l. 2. §. item si in factò ff. de verb. oblig. notat Rapha. Imo. Paul. de Cast. in d. l. penu.

ff. solut. matr. dicentes, quod si ego sciebam, me habere inimicum, & non adhibui diligentiam in custodiendo rem cõductam, quod damnum mihi datum ab inimicis teneor reficere Domino, nam hoc in casu nostro non potest allegari, ex quo ipsi Pyrrucius, & socij tempore, quo exierunt è Ciuitate, & accesserunt ad dictum Dñum Principem, ac etiam semper quo reuersi fuerunt ad Ciuitatem eundo, & redeundo tractantes negotia Vniuersitatis, habuerunt † tubictam d. Dñi Principis sibi eo datum pro eorum custodia, taliter quod illæsi semper transierunt per medium exercitus, ita quod ex prædictis apparet de ipsorum diligentia adhibita in accedendo caute, & sic redeundo, & ideo ipsis non potest culpa aliqua imputari, ex qua ipsa Vniuersitas releuaretur, per ea, quæ notat Bal. in d. l. penul. §. 1. ff. solu. matr. qui dixit, quod factum ab inimico, qñ inimicitia est generalis, non annumeratur culpæ damnum passi l. item quæritur §. exercitu l. si merces §. vis maior ff. loca. quod bene potest dici in casu nostro, quod d. Dñus Princeps, & exercitus Imperialis nullam cum dictis agentibus habebant inimicitiam, sed cū ipsa Vniuersitate, & dato quod fuissent eorum inimici, stante diligentia adhibita per eos in obtinendo tubictam in accessu, & reuersione; non potest ipsis imputari culpa aliqua, per ea, quæ voluit Bal. in l. falsus pen. col. C. de fur. Raph. Cum. in l. Stichus certo ff. de verb. oblig. & Specul. in tit. de iniurijs, & damno dato §. sequitur vers. sed pone inimicus, & Alex. notabiliter in d. l. penul. §. in his vbi tenet, quod si quis custodiebat rem à suis inimicis, & nihilominus fuit sibi ab ipsis illatum dñum, non tenetur custodiens. Quia ergo ipsi caute accesserunt, & hoc non obstante, fuerunt capti, & per vim cõpositi, non potest ipsis culpa imputari.

Postremo non obstat illud, q̄ ipsa
 17 Ciuitas nititur allegare, † videlicet quod ipsi agentes erant alias passuri dicta

dicta damna intus Ciuitatem, flante depopulatione ipsius, vbi passim Ciues fuerunt à militibus captiuati, & diuerfas talias soluere coacti; nam per ipsos fuit bene probatum, quod quam plures domus multorum Ciuium euaserunt vna cum ipsarum dominis, & quod per milites Imperiales fuerunt custoditæ, & signanter domus ipsorum agentium, taliter quod si intus Ciuitatem remansissent, euassissent, in eorum domibus illesi. Cumq; dicta dāna, & incommoda non fuissent alias passuri non incongrue ipsa Ciuitas ad ipsorum refectionem, & emendationem peteretur, per ea quæ notat inde Abb. & cæteri in cap. sicut col. 3. pen. col. extra de iur. iur. & Bar. in l. si seruus cōis §. quod verbo ff. de fur. Ex quibus puto dictam vniuersitatem debere condemnari ad soluendū ipsis agentibus dictos ducatos duos mille, centum, & triginta, vna cum damnis, & interesse passis, saluo iudicio potiori.

Ultra præallegata ad resolutionem dubiorum per Excellentem Dominū Præsidentem Commissarium datorum.

Quod dicti Agentes fuerunt Nuncij, & non procuratores, optime probatur ex his quæ voluit Bart. in l. qui autem, §. constituere ff. de cōstit. pec. 18 qui dixit, quod nuncius ꝑ concipit verba in personam Domini, ita quod Nuncio nihil queritur, sed immediate queritur obligatio Dño, vel Dñus per Nūcium immediate obligatur ex quo Nuncius est tanquam pica, & organū in referendo verba idem vel è contra, & maxime quando est spetialiter constitutus ad vnam rem, nam Nuncius priuati nunquam potest esse generalis secundum ipsum, & ideo infert quod per illa verba genaralia solita apponi in instrumentis, videlicet. Talis fecit suum procuratorem factorem, & nuncium, prout de nuncio loquitur, habent effectum nuncij in his quæ spetialiter in mandato sunt inserta; & ad hoc optime deseruit notab. dictū Bar. in l. 1. §. quamuis ff. de procur. qui di-

xit, quod procurator ad vnam spetiem videtur nuncius, per glos. ibi, & ad hoc accedat, quia nuncius refert verba Domini secundum Bar. in l. nec quicquam §. vbi decretum 3. col. ff. de offic. procons. qui dixit, quod nuncius concipit verba in personam Dñi, & vt dicit Specul. in tit. de procur. §. vt autem vers. & nota, quod large recitat verba Dñi, ita quod directæ queritur actio Domino, & Dñus directo obligatur, vt ibi per eum dicentem, quod large quilibet nuncius est procurator, & idem in specie tenet Ang. in l. 1. §. constituitur ff. de procur. & notabiliter Bar. in l. si Titio ff. de vsufr. leg. qui dixit, quod si in instrumento dicatur, cōstituo talem procuratorem, & nuncium, quod ista procedunt, ex quo potest quis esse procurator, & nuncius secundum ipsum.

In casu ergo nostro dicti agētes fuerunt destinati ad d. Illustrissimū Principem ad duos effectus; videlicet ad reddendam vniuersitatem Imperialibus, ac ad eam componendam pro scutis triginta millibus, taliter, quod ipsi in exequendo sibi commissa non poterant excedere, & aliquid addere, sed tantum eis commissa referre, taliter quod erant tanquam pica, & organum, & quamuis in dicto instrumento dicatur, quod ipsa vniuersitas dabat ipsis agentibus in prædictis mandatum, nō propterea desinunt esse nuncij, cum sint constituti particulariter ad prædicta, & ideo censendi sunt nuncij, & non procuratores, maxime quia intentio dictæ vniuersitatis erat, quod ipsa obligaretur, & non dicti agentes.

Illud autē quod ex aduerso allegatur, videlicet quod ipsi agentes fuissent ꝑ alias passuri prædicta intus Ciuitatem non potest allegari in casu nostro primo quia Bart. in d. l. si seruus cōmunis §. quod verbum in finalibus verbis ff. de furtis loquitur vbi Ambasciatori fuerunt subtractæ res, quæ alias naturaliter fuissent perituræ penes Ambasciatores, quod non potest

B con.

cōuenire casui nostro, & maxime quia ipsi agentes egerunt actione personali descendente ex contractu prædicto contra dictam vniuersitatem. In quo casu non habet locum illa distinctio, vtrum res esset eodem modo peritura. Ita notanter tenuit Bar. in l. quod te. 2. col. ff. si cert. pet. qui allegat optimum tex. in l. merito in fine ff. de vi, & vi armata, in qua actione personali, etiam si essemus in dubio, vtrum si res esset eodē modo peritura penes creditorem, sicut penes debitorem, non attenditur dicta distinctio, sed præsumitur contra reum, & pro actore, ita tenuit Paul. de Castr. & plenius ibi Philip. Dec. in d. l. quod te.

Et dato non tamen concessio quod dicta distinctio attendi deberet, prout locum non habet, illud procederet, vbi ipsi agentes omnino, & in omni casu fuissent passuri intus Ciuitatem secus tamen esset si potuissent se custodire intus Ciuitatem, & casum prædictum aliquo modo euadere, ita probat tex. iuncta notab. glos. in l. item si verberatum §. si. in glos. in verbo moram ff. de rei vendic. in eo, quod glos. dicit, vel quia à tali casu custodissent, vel quia distraxissent, & allegant bonum textum in l. si cum exceptione §. si homo in fine ff. q. metus causa, sed per ipsos agentes fuit bene probatū, quod intus Ciuitatem fuissent custoditi, & euasissent incolames, taliter, quod nō fuissent æque passuri, ex quo domus ipsorum, & quam plurimum aliorum ciuium fuerunt custoditæ à militibus, in quibus domibus optime potuissent euadere, merito dicta consideratio, q. ipsi fuisset æquæ passuri, non attenditur, & ideo d. vniuersitas tenetur per supradicta, ex quibus puto, quod d. vniuersitas de iure debet condemnari ad petitam pecuniam.

ADDITIONES.

AD numerum decimum ad confirmationem dictorum per meum Auum hic, quod Ciuitas Auerse teneatur ad hanc

emendam, Addo in terminis Vincentium de Franchis decif. 146. qui sic dicit fuisse decifum; Addo etiam Auinionensem decif. 126. Nattam conf. 137. 168. & 169.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *De reductione laudi ad arbitrium boni viri, et si tertius est electus in casu discordis, is non potest se intromittere, nisi duo arbitri sint discordes.*
- 2 *Laudum latum per duos ex arbitris non requisito tertio, non valet.*
- 3 *Quando nullitas que allegatur est ex defectu potestatis iudicandi, potest dicta nullitas allegari, non obstante quod allegans fuerit exclusus à iure dicendi de nullitate sententia.*
- 4 *Laudum nullum emologari non potest.*
- 5 *Laudum datum die feriato in honorem Dei, est ipso iure nullum, non obstantibus clausulis compromissi.*
- 6 *Non obstante quod cum iuramento sit renuntiatum reductioni ad arbitrium boni viri. Emologatio compromissi non firmat laudum nullum, & vide Aff. decif.*
- 7 *In enormi lesione præsumitur adesse dolus, nec iuuat iuramentum, nec requiritur absolutio à iuramento.*

ALLEGATIO 2.

DE reductio ne laudi ad arbitrium boni viri.

IN causa Magnifici Michaelis Ricij, cum Benedicto Carrocchio de Castro Pignano Prouincie Aprutij, quæ vertitur in Sac. Consil. & corâ magnifico Domino

Io: Marciali Regio Consiliario, & causæ Commissario, super petita reuisione laudi lati per vnum ex duobus arbitris à dictis partibus electi cum tertio in casu discordiæ dictorum arbitrorum deputato, in qua sententia d. Benedictus fuit condemnatus ad soluendum eidem magnifico Michaeli tumulos grani quadringentos, seu ipsorum prætium, ad rationem carlenorum decē, pro quolibet tumulo, & ab alijs tumulis quingentis absolutus, vt ex actis, & sententia prædicta apparet. Dico de iure debere procedi ad reuisionem, & reformationem dicti laudi. Ac petitam reuisionem ad arbitrium boni viri dictæ sententiæ esse admittendam ex infrascriptis, & primo.

Quia compromissum fuit factum in duos arbitros, & in casu discordiæ fuit electus pro tertio magnificus Nicolaus Mariconda, vt ex compromisso apparet, & quia inter dictos arbitros nulla fuit discordia, nec aliter apparet de eorum discordia, propterea dictus tertius non potuit se intrōmittere ꝑ ad laudandum, & si hoc fecit, eius laudum est nullum, tanquam latum à nō habente potestatem, per ea quæ voluit Bar. in l. item si vnus §. si principaliter ff. de arbit. qui dixit, quod vbi in compromisso est electus tertius in casu discordiæ, quod is non potest se intrōmittere ad laudandum, nisi duo arbitri sint discordes, quod etiam tenuit glo. in d. §. principaliter, sequitur Alex. cons. 124. incipiente in causa, & lite vertente 4. col. vers. 3. ratione 2. vol.

Idem expresse tenuit Maria. Socc. cōf. 54. incipiente abunde, & subtiliter. 7. vol. qui referendo verba Bar. in d. §. principaliter dicit, quod vbi duo arbitri electi essent discordes, præuaderet sententia tertij, cum vno ex duobus, secus tamen vbi duo essent cōcordes, quia tertius non intrōmittit se ad laudandum, ex quo finalis ratio electionis illius tertij est discordia arbitrorum, in quo casu tantum videtur sibi data potestas, & non in alio. Idem expresse tenuit Specul. in tit. de arbit. §. sequitur vers. sed nunquid isti, & idem tenuit Bal. consil. 97. 5. vol.

2 Ft quamuis d. tertius, ꝑ qui à principio fuit electus à partibus dicatur arbiter iuxta nota. per Bart. in l. si dominium in fine ff. de fur. & Bar. in d. §. principaliter, & sentit Bal. in l. prima in 2. oppositione C. de his qui poenæ nom. attamen censetur arbiter in casu quo fuit electus, videlicet in casu discordiæ, & non aliter. per suprascripta, & dato quod ipse in casu nostro fuerit arbiter, & potuisset sententiaré, prout non potuit, attamen non potuit cum vno ex duobus arbitris alio absente, & irrequisito laudare, iux. tex. in l. si in tres, & ibi Bar. Bal. & omnes ff. de arb. not. glos. in l. sicuti eod. tit. tex. & ibi Bar. & omnes in l. duo ex tribus ff. de re iudic. probat tex. in l. item si vnus §. item si plures ff. eod. tit. de arbit.

Nec obstat tex. in cap. 2. de arbit. in 6. quia ille tex. procedit, quod duo ex tribus arbitris possunt laudare altero absente legitime requisito, vt dicit ibi tex. & glos. in verbo legitime, intelligit per se, vel per nuncium literatorie destinatum, vt ibi glos. item ille tex. procedit de iure Canonico, & in foro Canonico seruatur, sed in foro Ciuili seruatur ius ciuile Bart. in l. duo ex tribus ff. de re iud. Cum ergo in casu nostro sententia reperitur lata per vnum ex duobus arbitris altero absente irrequisito, dictum laudum omni iure censi debet nullum.

Fortificantur prædicta, nam arbitri

B 2 non

non habent notionem in solidum, sed quilibet pro parte, vt prob. tex. & ibi hoc notat Abb. in c. vno delegatorum extra de officio deleg. & ideo in ipsorum sententia omnes debent interesse, vel saltem vocari.

Et quamuis in compromisso sit expresse renunciatum iuri dicendi de nullitate laudi. Attamen quando nullitas quæ allegatur est ex defectu potestatis iudicandi, potest dicta nullitas allegari, non obstante, quod allegans fuerit alias exclusus à iure dicendi de nullitate sententiæ, glos. est sing. in Clement. vnic. de sequestr. possess. & fructuum, quam glos. sequitur expresse Alex. in l. de pupillo §. qui opus ff. de ope. no. nunci. concordando ipsam glos. cum alia glos. in Clement. 1. in verbo pendere de re iudic. quæ aliter videtur sentire.

Et quamuis in dicto compromisso dictæ partes expresse emologauerint laudum ferendum per dictos arbitros, attamen hoc non obstante debet pronunciari nullum, ex quo laudum arbitrorum nullum non potest per partes emologari, et ita Abb. in c. examinata de confirmat. vtil. vel inur. dicens quod partes non possunt emologare laudum nullum, quia consensus partium non potest purgare vitiū nullitatis, quod etiam tenuit ibi Ant. de Butr. dicens, quod emologatio compromissi non firmat laudum contra defectum nullitatis secundum eum in 3. notab. Idem videtur tenere Bal. in l. si uxorem 2. col. vers. ex his infertur C. de condit. instit. & Bal. in tit. de pace constantiæ in verb. sententiæ versic. quid de sententijs latis ex compromisso.

Confirmantur prædicta, nam d. laudum deprehenditur nullum ex quo fuit latum in festo Purificationis Beatae Virginis, & sic die feriato in honorem Dei, vt legitur, & notatur et in l. fin. cum multis concordantijs ibi nota. ff. de ferijs, & licet in compromisso sit data potestas arbitrando die feriato, & non feriato, quia tamen dicti

arbitri elegerunt viam arbitrorum in procedendo tale laudum dicta die latum est nullum non obstante dicta potestate in d. compromisso data, ita notanter tenuit Lanfranc. in tract. de arbit. in 6. q. vltime partis principalis, ex quo secundum ipsum arbitria sunt redacta ad instar iudiciorum, vulg. l. 1. ff. de arbitr. & sicut in iudicijs sententia lata tali die esset nulla per iura vulgaria, ita in casu prædicto.

Non obstat si dicatur, quod in compromisso est renunciatum reductioni ad arbitrium boni viri, etiam cum iuramento, etiam ex capite enormis, & enormissime læsionis, et quia non obstante tali asserta renunciatione, ex quo in d. laudo fuit ipse Benedictus enormissime læsus, potest petere ipsum reduci ad arbitrium boni viri, per ea quæ voluit Bar. in l. si societatem §. arbitrorum penult. col. ff. pro socio, qui dixit quod quamuis cum iuramento sit renunciatum petitioni reductionis ad arbitrium boni viri, si tamen interuenit enormis, vel enormissima læsio, non obstante d. renunciatione iurata, potest peti reductio ad arbitrium boni viri, ex quo iuramentum habet illam conditionem, quam habet pactum præambulum videlicet, si æque arbitratum fuerit, & ibi per eum allegantem multa, idem expressius tenuit Dñus Abb. in cap. quinta vallis in 12. colum. & sequenti extra de iure iur. qui dixit hanc esse communem opinionem, sequutus opinionem Anton. de Butr. ibi, qui dicit, quod quantumcunque verba renunciationis sint larga, & large concepta, nihilominus data enormi læsione, etiam re ipsa dabitur reductionis remediū, ex quo talia verba in genere, & effuso sermone prolata, videntur sub conditione discretionis arbitrorum prolata, & ideo concludit, quod non obstante iuramento, potest talis reductio peti saltem ex officio iudicis, pro qua opinione videtur facere tex. in cap. cum venisset extra de instit. Hoc etiam sequitur

quitur in terminis Bald. in l. penul. in 1. & 2. colum. C. de arbitr. vbi dicit, quod communiter obseruatur, quod non obstante quacumque cautela verborum, possit propter enormem lesionem peti reductio ad arbitrium boni viri, ex quo non est verisimile, quod compromittens senserit, quod arbiter, vel arbitrator possit eos enormiter ledere, & maxime quia compromissum est factum de iure tantum in sententiando, argum. l. cum aquiliana ff. de transact. leg. creditor S. Lutus ff. mandati. Idem expresse tenuit Dyn. in regu. scienti de reg. iuris in 6. & expresse per multas rationes hoc tenet Maria. Soccin. in cons. 220. 3. & 4. col. 2. vol. & plene Philipp. Dec. cons. 39. incipiente iuridicam, esse arbitror 3. colum. vers. 2. principaliter l. volum.

Fortificantur prædicta, nã in enormi lesione præsumitur adesse dolus, ¶ l. omnes S. Lutus ff. quæ in fraud. credit. l. 2. in princ. ff. de doli excep. l. si superstiti C. de dolo, & firmat Soccin. cons. 62. incipiente in causa Honofrij fit. col. 2. vol. Sed vbi in laudo interuenit dolus verus, vel præsumptus, non obstante iuramento, & renunciatione, potest peti reductio ad arbitrium boni viri, vt per Doct. maxime Abb. in d. c. quinta vall. & per Bald. in l. si procurator in princ. ff. de condit. Indeb. Nec est hæsitandum, vtrum à vinculo iuramenti in d. compromisso appositi requiratur absolutio, ex quo vbi dicta reductio petitur in casu præmisso à iure non requiritur relaxatio, seu absolutio à iuramento, ita formaliter tenuit Salyc. in d. S. arbitrorum sequurus opinionem Iohannis Calderini in sua disputatione, vt ibi per eum; ex quibus puto concludendum dictum Benedictum ad dictam petitam reductionem, ad arbitrium boni viri laudi prædicti, esse admittendum, præsertim in casu de quo agitur; In quo licet vigor iuris in aliquo repugnet, prout non repugnat ta-

men de æquitate Index debet occurrere iniquitati, & enormi lesioni, & ne pars enormiter lædatur iuxta nota per Ioannem Andr. in addit. Specul. in titul. de arbitr. S. fin. versic. quid si compromiss. & Ant. de Butr. in d. c. quinta vall. in vlt. glos. dicens, quod posito, quod de rigore talis petita reductio admitti non debuisset, prout debet, tamen Iudex ex æquitate debet occurrere iniquitati, & enormi lesioni, per id, quod legitur in c. fin. de transac. & in c. 2. de arbitr. & maxime cum tractetur in foro, vbi attenditur veritas, & æquitas magis, quam rigor, prout de iure fieri debet, iuxta tex. in l. placuit cum vulgarib. C. de iudic. Cætera suppleat mag. & Circumspecti Domini iudicantis peritia iux. tit. C. vt quæ desunt aduocatis, &c.

A D D I T I O N E S.

AD numerum secundum cum pluribus sequent. Addo vltra dicta per meum. Auqm hic. An laudum possit exequi, quando allegatur nullam, stante pacto, quod non posset dici de nullitate. Angel. in consil. 100. in fine, & Alexandr. in consil. 96. num. 8. vol. 6. tenent quod sic, & dicit Bal. in tit. de pace Constant. vers. passiones, quod laudum nullum non possit emologari, vt laudum, sed vt tradit Affl. decif. 118. & 133. quod potest ratificari vt valeat in vim pacti, Dec. tenet opinionem Bal. in l. quod ab initio numer. 2. ff. de regul. iur. Marfil. in l. 1. S. si quis dicatur col. pen. ff. de quæstion. & in l. quæstiones habendæ col. 8. & eod. tit. Gozadin. cons. 98. num. 12. Io: Vincentius de Anna in singul. 299. relatis prædictis, dicit semper vidisse exequi laudum, non obstante nullitate allegata. Idem dixit in repet. Constitutionis Constitutionem diuz memoriz num. 287. vbi etiam tradit. An laudum nullum possit emologari, & ratificari, vt valeat in vim pacti vsq; ad num. 290. de quo ample agit etiam Antonius Gabriel, lib. 2. commun. opin. tit. de sentent. conclus. 2. num. 2. & num. 9. 10. & 11. Iacob. Menoch. in cons. 1. num. 270. vol. 1. Franciscus Bursat. cons. 276. num. 64. vol. 2. Sed Io: Thomas de Minadois in decif. 19. dicit non esse exequendum laudum nullum, etiam stante pacto quod non possit dici de nullitate.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

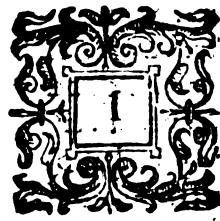
SVMMA-

SUMMARIVM.

- 1 Cappella ubi sunt sepulchra mortuorum, campanile, & altare, ubi Missæ celebrantur probant esse Ecclesiam.
- 2 Et qualiter Ecclesia differt ab Oratorio.
- 3 Et quando Cappella dicatur exempta ab ordinario loci, & num. 5.
- 4 Quando Cappella, vel Ecclesia presumatur fundata de consensu Episcopi.
- 6 Laici sunt omnino incapaces Ecclesie, nec possunt administrare bona Ecclesie, & nu. 7.
- 8 Et quando impetratio beneficij dicatur erronea, vel subreptitia.
- 9 Quid si error sit in valore beneficij, quod valor beneficij intelligitur deductis oneribus.
- 10 Possessio immemorabilis, non habet vim priuilegij, ubi possidens est incapax iuris possessi, vel rei possessæ, prout sunt laici rerum Ecclesie.
- 11 Verba enunciatiua in instrumentis antiquis quando probant.

ALLEGATIO 3.

Licet Cappella, vel Ecclesia sit constructa per laicos, non tamen est exempta ab ordinario.

In causa venerabilis Ecclesie, seu Capellæ S. Christophoricæ constructæ intus Ciuitatem Neapolis, & proprie in frontispicio Sanctæ Mariæ

de Noua, vententi coram Magn. V. I. D. Dño Ioanne Marciali Regio Consiliario, & electo Consultore per Commissarium Apostolicum inter Reuer. D. Hieronymum Ricena impetrantem, & certos laicos se opposcentes ex altera, vt ex processu & actis demonstratur; Omisso argumentorum apparatu. Dico, partes Reuerendi Dñi Commissarij Apostolici esse in pronuncian- do in fauorem dicti impetrantis iuxta formam Apostolicarum literarum ex infra scriptis.

- Prius tamen præsupposito, q̄ ambę partes in facto conueniunt, quod in eadem Cappella, † sunt sepulchra, ubi cadauera mortuorum sepeliri solent, campanile, & altare ubi Missæ celebrantur, & populus ibi ad diuina indifferenter admittitur. Ex quibus probatur ipsam esse Ecclesiam per tex. in c. fraternitatem, & ibi glos. & Docto. de sepult. ibi dum dicit, sepulchra mortuorum apud illas ecclesias, & monasteria esse instituta, in quibus Religioforum fratrum conuentus sunt constituti, bonus tex. in Clem. dudum, & ibi per Doct. eod. tit. Ad quod accedat notabile dictum Dñi Abb. in c. auctoritate, quod est c. fin. de cens. extra qui dixit, quod Ecclesia cognoscitur ab oratorio, † ex quo Ecclesia est illa quæ principaliter deputatur ad celebrationem, & ad orandum, oratorium vero non fit principaliter, vt ibi celebreretur, sed vt ibi oretur, vnde secundum ipsum sine licentia Episcopi non est in oratorijs priuatis celebrandum, † vt in c. vnicuiq; cū c. sequenti de consecrat. distin. 1. nec possunt habere campanam publicam per tex. notab. in c. patentib. extra de priuil. per quem tex. dixit ibi notanter idē Abb. in primo notab. quod habere campanam

nam publice in loco, & pulsare publice, est signum loci publici, & sacriati, inferens quod hospitale, habens campanam, quæ publicæ pulsatur, censetur publicum, & subiectum Episcopo, licet non appareat si aucte Episcopi sit constructum, & idem si ibi publice celebratur, & populi admittitur ad divina, talia enim sunt signa publica de consecrat. distin. 1. vnicuiq; & cap. Clericos, & c. si quis, & cap. fin. idem expressius tenuit idem Abb. in c. inter dilectos, in glos. in vers. ad iudicare extra de donat. qui dixit, quod si in loco est campanile cum campana eleuata in altum, & ibi publicæ celebrentur Missæ, & quod omnes indifferenter admittuntur, ista sunt signa, quod locus est publicus, & allegat Federic. conf. 106. & Archid. in cap. nemo de consecr. distin. 1. & præsertim, quia dicti laici in eorum articulis, & comparisonibus semper appellant eam Ecclesiam, seu Cappellam, prout est, & ex prædictis probatur, vide omnino Dec. conf. 148. incip. Reuerend. pater Vicarie in princ. 1. vol. vbi declarat, quæ dicatur Ecclesia, & in quo differat ab oratorio.

Qua existente, cum ipsa notorie appareat fundata intus Ciuitatē Neapolis, non potuit ibi ædificari absque Diocesani consensu, per text. in c. nemo Ecclesiam, in c. clericos, in c. vnicuiq; de consecr. distin. 1. in auth. de eccles. tit. 9. si quis autem voluerit, & in authen. vt nullus fabr. orat. dom. colla. 5. quod procedit etiam in simplici oratorio, seu hospitali ædificato in forma Ecclesiæ, prout tenuit Ludou. conf. 409 versus finem vers. quo ad tertium gl. in Clemen. quia contingit in fine in verbo altare de relig. dom. quæ cum non appareat constructa cū

4 Archiepiscopi consensu, † vt ipsemet fatetur in eorum articulis ipsa sic simpliciter constructa, loci ordinario fuit acquisita, ipseque fuit, & est subiecta, ita probat formalis tex. in cap. cum olim vers. insuper Ecclesia il 2. de priuil. &

ibi glos. & Docto. maxime Abb. in 9. notab. facit tex. in c. regenda 10. q. 1. bonus tex. in c. ecclesijs extra de censi. tex. in c. omnes Basilicæ. 16. q. 7. quod etiam videtur, tenere Lopus alleg. 42. in fine, & talis ecclesia est acquisita ordinario vna cū omnibus bonis & introitibus, vt tenet Abb. in d. cap. cum olim 9. notab. & Ioannes Andr. in spē in eod. c. cum olim in fine, vbi allegat tex. in c. fin. extra de success. ab intest. c. cum vos extra de offic. ordinar.

Adde Felyn. in cap. illud 4. col. in princ. de præsumpt. qui dixit, quod quando est dubium, si auctoritas Episcopi interuenit in fundatione Ecclesiæ, & locus est in forma Ecclesiæ, & diu pro Ecclesia cultus est præsumitur auctoritatem Episcopi interuenisse, allegat Archid. in c. nemo de consecr. distin. 1. & multa alia, vt ibi; & vide Dec. conf. 121. in causa vener. Presbyteri Dñi Iacob. in prin. 1. vol. vbi Cappella ædificata, & dotata in diocesi aliqua est in potestate Episcopi quo ad collationem.

Et quamuis ex aduerso asseratur, quod dicta Ecclesia fuit constructa per fratres Sanctæ Mariæ de Noua, in locum similis Cappelle alias constructe intus dictam Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Noua, attamen quando hoc probaretur non releuat dictos laicos, ex quo dicta Ecclesia est fundata in loco non exempto, sed loci ordinario subiecto, & propterea † nõ efficitur exempta, licet per exemptos asseratur constructa, ita probat formalis tex. in c. auctoritate, & ibi hoc notant Doct. de priuil. in 6. not. Archid. in c. sane 16. q. 2. Præsupposito ergo, quod dicta Ecclesia fuit acquisita ordinario cum introitibus non est dubitandum, quod Papa, qui est ordinarius cunctorum, vt dicit Dominicus in d. c. auctoritate, & qui est Dñus cunctarum Ecclesiarum iuxta tex. in c. 2. de prebend. in 6. potuerit illam concedere, prout concessit.

Nec obstant verba in dictis literis aduersa-

versariorum apposita videlicet sine præiudicio alterius, ex quo cum prædicta sit Ecclesia, & sic quid spirituale, cuius dicti laici fuerunt, & sunt omnino incapaces c. massana c. sacrosancta
 6 extra de elect. † nullum respectu dictæ Ecclesiæ quo ad eos potest considerari præiudicium, & licet per eos dicatur, quod ipsi intendunt administrare, & regere introitus, & bona dictæ Cappellæ, in hoc minime sunt audiendi cum talia bona fuerint empta nomine Ecclesiæ, & consequenter ipsi acquisita, per ea quæ habentur in cap. requisiti extra de testa. & cū ipsa sint
 7 bona Ecclesiæ laici, † non possunt ipsorum bonorum habere administrationem generalem per ea quæ in terminis dicunt Docto. maxime Abb. in c. 2. extra de Iudic. pro quo est bonus tex. in c. iudicatum 89. dist. & ibi hoc notat Archi. Doct. maxime Hostien. in c. 2. extra de ætate & qual. & plene Aret. in d. c. 2. maxime quia ipsi intendunt sibi vendicare administrationem cum facultate disponendi de bonis temporalibus dictæ Ecclesiæ, quod omni iure reperitur prohibitum, vt per Doct. in dictis locis.

Et licet asseratur in dictis literis fuisse erratum in valore d. Ecclesiæ, attamen quando hoc esset, prout non
 8 est, talis error non vitiat † concessionem ex multis, & primo quia talis impetratio licet asseratur erronea, non affert præiudicium ipsis laicis se opponentibus saltem de iure cum ipsi sint incapaces ipsius, vt supra, in quo casu error in valore Ecclesiæ non vitiat gratiam ita firmat Calder. conf. 104.

Item quia talis assertus error in valore non est in quantitate notabili, sed modica, cum in dictis literis dicatur, quod redditus dictæ Ecclesiæ non excedant summam ducatorum quinquaginta, & fictalis † error cum non sit in notabili quantitate nõ vitiat gratiam, ita notanter tenuit Petrus de Ancha. conf. 142. vbi notabiliter hoc firmat, & maxime quia in computando valo-

re beneficij, debent deduci, onera Ecclesiæ ita quod valor debet esse deductis omnibus decis. rot. 52. in antiq. in tit. de concess. præben. quam sequitur Felyn. in c. ad aures 9. col. versic. 12. cōclusio extra de rescriptis dicens quod istud est regulare, quod vbi fit mentio de redditibus semper intelligitur deductis expensis Bal. in l. coheredibus ff. famil. hærcif. & in l. neque in fin. C. de compensat. per tex. in l. fundi Trebatiani ff. de vsufr. leg. ibi ex locatione fundi redigere, & c. sed de redditibus d. Ecclesiæ sunt soluendi annuatim Fratribus Sanctæ Mariæ de Noua ducari septem cum dimidio, vt ipsimet fatentur, & probauerunt per suos testes ac etiam est soluendum salarium Cappellani ascendens ad ducatos 12. & hoc potest ex depositionibus dictorum laicorum principalium intelligi quos procurator d. impetrantis petit interrogari, vt principales super hoc, Iudici enim licet pro veritate indaganda, vsque ad prolationes sententię partes interrogare c. cum Ioannes Heremita de fid. instrum. taliter, quod deductis dictis oneribus remanent ducati quinquaginta redditus d. Ecclesiæ, & sic non fuit subreptum in expressione valoris per supradicta.

Valor beneficij intelligitur deductis oneribus, vide Dec. conf. 156. incip. statutum Cathedralis Ecclesiæ 1. vol. & an, & quando expressio falsi valoris beneficij vitiet gratiam, videas omnino Fely. in cap. fin. col. 1. in fin. & duabus seqq. de præsumpt. vbi multas limitationes notabiles ponit, quando expressio falsi valoris non vitiat.

Nec obstat si ex aduerso dicatur, quod ipsi fuerunt in quasi possessione d. Ecclesiæ, ac administrationis bonorum ipsius per longissimum tempus, cuius non est memoria hominum in contrarium, quæ possessio tanti temporis habet vim tituli, sc̄d priuilegij l. hoc iure §. ductus aque ff. de aqua quot. & estiu. c. 1. de rescrip. in 6. cap. super quibusdam extra de verb. signi-

cum

eum simil. nam quamuis prædicta per ipsos non sint verificata, tamen quando hoc probaretur talis possessio etiã tanti temporis non habet vim tituli, 10 vbi possidens est incapax ꝛ iuris possessi, vel rei possessæ, fuit originale dictum Ioannis Monaci in c. 2. de præben. in 6. quem sequitur Abb. in cap. quãto 1. not. extra de cõsuet. & idem Abb. in c. Causam, quæ& ibi plenius Fel. extra de præscript. sed cum in casu nostro agatur de possessione, & iuribus Ecclesiæ cuius ipsi meri laici sunt incapaces per prædicta, talis possessio tanti temporis, quando esset probata, prout non est, nullum ipsis tribuit ius.

11 Instrumenta autem emptionum ꝛ præsentata per ipsos, per quos præten ditur probari, ipsam Ecclesiam esse Confraternitatem, minime probant, & quo in eis assertiue fit mentio de Confraternitate, & consequenter non probatur, c. si papa, cum alijs iuribus vulgar. de priuil. in 6. maxime cum ipsa non sit instrumẽta antiqua centum annorum, per ea quæ voluit Bal. & ibi lasq. in l. cum aliquis C. de iure deliber. & per Doct. in c. cum causam extra de probat. & maxime quia sunt Instrumenta confecta inter eodemmet laicos, seu cum eisdem laicis talia asserẽtibz, in quorum fauorem, nullatenus probant, ita notabiliter Franc. de Aret. in d. cap. cum causa 5. col. de probat. dicens quod pluribus instrumẽtis antiquis in facto antiquo convenientibus ad assercionem simplicẽ illius, qui nunc pro illo iure agit, vel suorum prædecessorum non statur, etiam in facto antiquo, quamuis sint plura instrumenta, & cũ hoc concurrat inuestitura, allegat Specul. in tit. de locat. §. nunc aliqua versic. 57. Sed cum in casu de quo agitur dicta instrumenta non sint de antiquo, & cũ ipsis laicis stipulata, propterea ex prædictis, & alijs breuitatis causa omissis dico partes Magnifici Commissarij, & Magnifici Consultoris esse in pronun-

ciando in fauorem dicti impetrantis; & ita mihi de iure videtur.

A D D I T I O N E S.

AD numerum sextum, vltra allegata per meum Auum hic: quod laici nullo pacto vel colore possint se ingerere in administratione bonorum Ecclesiæ, Afflic. decif. 324. num. 4. latissime.

Abb. Io. Hier. de Mauro:

S V M M A R I V M.

- 1 *Actor quando sequatur forum rei: quid si actor, & reus sint eiusdem Ciuitatis?*
- 2 *An attendatur potius domicilium, quam origo.*
- 3 *Monachus non amittit domicilium originis, licet habitet in conuentu, extra locum originis & numero primo.*
- 4 *Quid si quis habet plura domicilia, quod domicilium originis præferatur.*
- 5 *An attendatur locus contractus, vel delicti?*
- 6 *Quã citatio dicatur circũducta.*
- 7 *Si sententia est lata pro actore, Reus non potest impugnare mandatum procuratoris ipsius actoris.*
- 8 *Omissio conclusionis non vitiat sententiam.*

A L L E G A T I O 4.

AN quis sit citandus in loco contractus, vel domicilij, vel originis, & quid si quis habeat plura domicilia.

Duersus nullitates op-
positas p̄ Venerabilē,
& Religiosum fratrem
Paracletum, cōtra pro-
cessum, & sententiam
latam in fauorem Ma-
gistri Baptistæ Massa-

quani de Neap. breuiter respondetur
per ipsum magistrum Baptistam.

Et primo quatenus dicitur, quod
ipse frater Paraclitus fuit citatus in
Ciuitate Caietæ, & tractus in Ciuita-
tem Neapolis, & sic in propriam pa-
triam actoris contra formam ꝑ c. sta-
tutum, de rescript. in 6. Breuiter re-
spondetur, & dicitur, dispositionem
illius textus locum non habere, cum
vterque. s. actor & reus sint eiusdem
Ciuitatis, & commissio fuerit impe-
trata in communi patria, & ibi iudi-
cium fuit agitatum, vt habetur in illo
cap. statutum s. cum verò, nec obstat,
quod ipse frater Paraclitus citationis
tempore moram trahebat in Ciuitate
Caietæ, quasi debuisset attendi potius
domiciliū, quam origo, iuxta dispo-
sitionem glos. in d. cap. in verbo, vnam
dietam quia respondetur, quod cum
ipse frater ꝑ Paraclitus fuerit, & sit
Neapolitanus, per religionis ingres-
sum, non amittit domiciliū seu fo-
rum originis, licet habitet in Conuen-
tu extra locum originis, & ita in spe-
cie tenet Bart. in l. 1. 3. col. vers. iux-
ta prædicta ff. ad municip. Abb. plene,
& ibi per Docto. in c. postulasti col. 3.
vers. Abbas vero seu alius Religiosus
extra de foro competenti. Ex quibus
demonstratur, quod ipse licet alibi
moram trahat, habet diuersa domici-
lia, videlicet originis, & habitationis,
sed habens plura domicilia potest in
loco cuiuslibet domiciliij conueniri, li-
cet vnum distet ab altero plusquam
per vnam dietam, vt notab. conclu-
dit Philipp. Franc. in eo c. statutum
s. cum verò pen. col. in fine, & sequen-
ti vers. quod autem si reus &c.

Et adhuc optime ꝑ deseruit, quod
vbi quis habet plura domicilia, domi-

ciliū originis præfertur alijs, ita quod
illud censeatur principale, ita est tex.
notab. in l. libertas s. præscriptio ff. ad
munic. tex. in l. & qui originem. ff. de
mune. & honor.

Quamuis ergo d. Paraclitus habita-
nerit in Ciuitate Caietæ, non propterea
in hac Ciuitate, & sic in domicilio ori-
ginis nō potuit conueniri ꝑ prædicta.

Fortificantur prædicta ex his, quæ
4 dixit Dñus Abb. in c. dilectus filius ꝑ
extra de rescript. in 3. col. vers. conclu-
dit. n. sic, & ibi hoc etiam tenuit Fely.
in pen. col. vers. fallit, ista cōis opinio,
qui voluit, q̄ in eo loco, vbi quis pōt
conueniri rōne domiciliij, siue contra-
ctus, vel delicti coram ordinario, in eo
loco pōt cōueniri coram delegato Pa-
pæ, nec est curandum, quod trahatur
extra domiciliū per plurimas dietas,
allegat ad hoc notab. tex. in c. dilecti
extra de foro cōper. vbi ē Innoc. sed
in hac Ciuitate Neapolis coram suo
ordinario, videlicet corā Prouinciali
sui ordinis potuisset conueniri, ergo,
& coram Delegato per prædicta.

Et maxime quia in casu de quo agi-
tur, vltra qualitatem domiciliij, concu-
rit qualitas cōtractus initi, in quo casu
licet posset dici quod domiciliū, vbi
ipse frater Paraclitus residet, sic prin-
cipale attamen, vbi in domicilio infe-
riori concurrit qualitas rei sitæ, vel ce-
5 lebrati cōtractus, ꝑ seu delicti, atten-
ditur, quo ad materiam d. c. statutum,
illud domiciliū vbi concurrit aliqua
ex dictis qualitativ⁹ ita in specie tenet
Dñus Abb. in d. c. dilectus, 3. col. vers.
tertia, & vltima cōclusio, vbi assignat
rōnem quia cum domicilio concurrit
qualitas rei sitæ, vel contractus, et sic
duo vincula, quæ sunt fortiora vno,
auth. itaq; C. com. de success. cum alijs
similibus, ex quibus puto d. caput nul-
litas bene fuisse euacuatum.

Quo vero ad nullitates citationum
6 ex capite circumductionis, ꝑ Breuiter
respōdetur, q̄ citatio tam prima, quā
aliæ sequentes, non possunt dici circū-
ductæ, ex quo Iudex qui citauit, vel ci-
tatio

tationem commisit, potest procedere alia die, quam expressa in citatione iuxta tex. in c. cōsultuit, extra de offic. deleg. quod procedit etiam si iudex taliter procedendo expressse non prorogauerit terminum ad illum diē, sed simpliciter processit, ita tenet Dñs Fely. in d. t. cōsultuit vers. 3. ita refert Imbl. hoc tenere in l. de vnoquoq; ff. de re iud. maxime vbi prædicta dicuntur post factum, vt ibi per ipsum dicentem, q̄ post factum talis opinio est benigna, Idem expressse tenuit Bar. in l. si finita §. Iulianus §. eol. vers. quero, vtrū primū decretū ff. de damn. in sec. & ibi Alex. §. col. vers. item in quantum Bart. & col. sequenti, & in 16. col. in princ. & notanter Bal. & Saly. in l. cum non eo die, C. quando prouoc. non est necess.

Confirmantur prædicta, nam vbi citatus in termino non comparuit, & actor contumaciam accusauit, non potest dicere citationem esse circumductam, quæ circumducitur ad præiudicium citantis non comparentis, reo comparente, sed reo existente contumace, non potest dicere citationem circumductam; ita formaliter dixit Ant. de Butr. & ibi hoc tenet Abb. in eodē c. cōsultuit i. col. vers. eadem glos. 2. & ad hoc optime deseruit tex. in c. 1. iunctis ibi notatis per Philip. Fran. de dolo, & cont. in 6. in verbo veniente reo. Idem in terminis tenuit Bar. in l. cōsentaneum in fin. vers. responde C. quomod. & quand. Iud. sicq; ex prædictis re nanent euacuatæ nullitates respectu aliarum citationum, quæ similiter asseruntur nullæ tamquam circumductæ.

Fortificantur prædicta, nam licet citatio in qua fuit processum alia die, q̄ expressa in citatione posset aliquo modo dici circumducta, hoc nō habet locum, vbi citatio est gñalis ad totam causam vsq; ad sententiam, nam licet quo ad primum actum posset prætēdi circumducta, tñ quod ad alios actus, & totam causam non dicitur circumducta, ita concludit Rota decis. 345.

incip. licet sequitur Philip. Franc. in d. cap. 1. 1. col. vers. in glos. in verb. venienti, & c. de dolo & contu. in 6. sed in casu de quo agitur ipse frater Paracletus fuit citatus ad totam causam, q̄ potuit fieri stante eius absentia à Ciuitate Neapolis, iuxta tex. in c. cū olim & in c. fin. extra de dolo, & contu. notant Doct. maxime Alex. in l. qui ante Calēdas penult. col. ff. de verbor. oblig. merito prædicta circumductio allegata cessat.

Nullitas autem allegata ex procuratorio allegato exemplato ꝛ ipso magistro Baptista non citato, iuxta not. per Doct. maxime Fely. in c. fin. de fid. instrum. minime obstat cum illud sit introductum in fauorem illius partis quæ debuit citari in exemplatione, cui sollempnitati, vel fauori potuit renunciari vulg. leg. si quis in conscribendo C. de pact. & ad hoc accedat, q̄ vbi sententia est lata cum procuratore minoris minus legitime constituto, & est lata in fauorem minoris, valet, vt probat tex. & ibi hoc notat gl. & tæteri in l. non eo minus C. de procur. & idem si minor per se absq; persona legitimā litigauit, & obtinuit glos. est notabilis in leg. prima C. qui legit. perso. Abb. in cap. causam quæ in vltima column. in fine extra de Iudi. In casu ergo nostra sententia fuit lata pro actore, & ipse non impugnat dictum mandatū procuratoris non propterea contra ipsum agentem debet inualida reputari.

Omissio autem conclusionis ꝛ non vitiat sententiam de iure Canonico, ita in specie tenuit Cardinal. in Clem. sape versic. & quia in fine referendo, & sequēdo opinionem Zenze, de verbor. signif. Ex quibus concludendum puto, debere sententiam prædictam exequi, maxime quia post dictam sententiam fuit pronunciatum esse exequendam dictam sententiam, & dictum decretum de exequendo transfertur fecit in rem iudicatam. Cætera suppleat Magnificus Iudex.

ADDITIONES.

AD numerum primum cum seq. vltra allegata per meum Auum hic. Addo quod licet regulariter actor teneatur sequi forū rei, l. hares absens in princ. ff. de iudic. tamen quando ageretur super aliqua exceptione, vt quia reus originarius antequam conueniatur vult super exceptione agere; tunc non debet attendere iudex causam accidentalem, quia reus ipse agit etiam, sed causam naturalem, videlicet, quia agit super futura exceptione sibi competēte, que vincit accidentalem l. qui habet in princ. ff. de tuoribus, e xempla habes ex Capicio in decis. 18. Amplia hanc regulam multo magis de iure Regni; quo cautum est reum non extrahi à proprio incolatu, pro primis causis ex pragmatica sub tit. de delictis vbi quis conueniri debeat, ex qua ratione Sacrum Consiliū determinat, etiam Iudices secundarum causarum per barones deputari in loco iurisdictionis, vel parum extra, & sic infra octo miliaria testatur Anna in sing. 560. Vaxallus. Nec possunt Barones extrahere carceratos à propria patria, illosq; transmittere ad carceres alterius terræ etiam proprie nisi causa esset satis ardua, & dubitaretur de fractione carceris, de Franchis decis. 526.

Abb. 10. Hier. de Mauro.

SVM MARIVM.

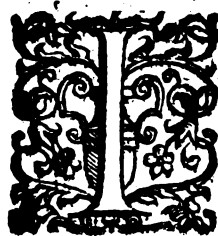
- 1 In bonis Ecclesie peruentis ad Prælatum ecclesie vel intuitu ecclesie Prælatus viuēs est usufructuarius, & ecclesia est Dña
- 2 Et si talia bona occupentur per heredes Prælati, vel alium, ecclesia agit actione furti, vel rei vindicatione.
- 3 Successor in beneficio ius consequitur à superiore, non à defuncto, secus est in herede.
- 4 Si bona Prælati sunt ecclesie à fortiori actiones directe sunt penes ecclesiam, nā Prælatus habet exercitium actionum tan-

quam procurator ecclesie.

- 5 Factum Prælati non præiudicat ecclesie.
- 6 Variatio quando admittatur.
- 7 Res integra quando dicatur.
- 8 Depositum licet sit conditionatum, tamen adimpletis conditionibus, & sequuta acceptatione creditoris, illico dominium de pecunia deposita transfertur in creditorem.
- 9 Depositum factum per debitore creditori nō potest reuocari per debitorem in præiudicium creditoris.
- 10 Ecclesia non tenetur ex facto Prælati.
- 11 Ecclesia vel successor non tenetur perseuerare in locatione facta per Prælatum prædecessorem, si Prælatus prædecessor locauit per plures annos, & decessit ante completum tempus locationis.

ALLEGATIO 3.

IN bonis Prælati Ecclesia, vel Nuncius Apostolicus habet fundatam intentionem, quod sint quæsitæ intuitu Ecclesie.

N causa Reuerendissimi Nuncij Apostolici nomine Camerae Apostolicæ agentis contra heredes quondam Magnifici Pauli Ristiliani super repetitione ducatorum mille, & ducentorum olim depositi.

positatorum per ipsum Dñum Paulū in posse magnificorum Alberti de Ligorio, & Stephani Vaglies ad instantiam quondam Reuer. Abbatis Francisci Gara Abbatis Ecclesiæ Sactæ Sophiæ Beneuentanæ Diocesis pro affictu introitus d. Ecclesiæ, & alijs, vt ex processu, & actis dictæ causæ apparet.

Substinendo partes d. Dñi Nuncij agentis, & Camera Apostolicæ, dico, depositum prædictum debere liberari ipsi agenti, non obstantibus conditionibus dictorum hæredum ex infra scriptis, prius tamen præsupposito, quod in bonis peruentis ad Prælatum de bonis ecclesiæ, vel intuitu ecclesiæ, Prælatus viuens est vsufructuarius, & Ecclesia est Domina, † textus est formalis in cap. si quis sanè, quod est fin. & ibi per Doct. extra de pecul. cleric. tex. in cap. res ecclesiæ in cap. expedit. in c. si priuatum 12. q. 1. bonus textus in cap. Episcopi de rebus eadem causa, & quæstione vbi probatur, quod acquisita de bonis ecclesiæ sunt in provisione ecclesiæ notat expresse Innoc. in cap. indecorum extra de ætat. & qualit. & expresse glos. & ibi per omnes scribentes in c. fina. quod incipit præfenti de offic. ordin. in 6. tenet expresse Bal. in cons. 313. incipi. præmittendum est ad euentiam in 2. vol. mortuo igitur Prælato, Ecclesia remanet Dña, & vsufructus prædictus extinguitur, & cum proprietate consolidatur iuxta tex. in §. finitur instit. de vsufr. & in c. fina. extra de pign. taliter quod ecclesia continuat dominium, quod viuente Prælato habuerat, & ideo dicebat Ioannes Andr. in c. cum in officijs col. 2. vers. sed quæritur extra de testam. quod mortuo Prælato, † si talia bona occupentur per hæredes Prælati, vel alium, ecclesia non agit contra occupatorem crimine expilatæ hæreditatis, sed agit actione furti, vi bonorum raptorum, rei vindicatione, vel alijs actionibus Dño competentibus, quia ecclesia dicta bona vindicat nõ tanquam hæres,

sed tanquam domina, & ad hoc accedant nota. per Doct. & maxime per Pano. cap. 1. in princ. extra de soludum notat differentiam inter successorē in beneficio, & hæredem, qui dicit, quod successor † in beneficio ius consequitur à superiore, & non à defuncto, secus est in hærede, vt ibi per eum, & hoc de plano procedit respectu bonorum vel pecuniæ, quæ remanserunt post mortem Prælati; respectu autem actionis competentis pro rebus, vel pecunijs ecclesiæ debitis, similiter est expeditum, quod actiones sunt taliter acquisitæ per ecclesiam, quod Prælatus habet exercitium dictarum actionum, ita quod actiones directæ, † sunt penes ecclesiam, ita notanter dixit Innoc. quem ibi sequitur Philip. Franc. & cæteri in c. præsentium de testib. in 6. & ideo Prælatus dicitur procurator Ecclesiæ, probat tex. in c. 2. extra de donat. & propterea debet agere, vel conueniri nomine ecclesiæ, & non proprio, probat tex. notab. in c. olim el. 1. extra de restit. spol. c. querelam extra de elect. notant Doct. maxime Ioanne; Andr. in c. ex literis extra de probation. & in c. edoceri, vbi etiam per eundem Ioannem Andr. extra de rescr. Ex quibus omnibus manifeste concluditur, quod cū d. pecunia fuerit depositata per dictū Dñum Paulū pro affictu introitus d. ecclesiæ, & celebrato dicto affictu fuerit quæsitæ actio principaliter dictæ ecclesiæ cui tanquam Domina fuit debita d. pecunia, etiam viuente Prælato, non potest negari, quin ipsa debeat liberari ecclesiæ agenti, & sic vero creditori, non obstantibus quibuscumq; impugnationibus factis per Abbatē, ac quibuscumq; actionibus præter ordinem Iuris interatis per ipsum Abbatem, cuius factum non potuit præiudicare Ecclesiæ, † iure proprio vendicanti d. pecuniam, & non ex persona Prælati, vel eius ad miniculo, vt notatur in decis. Rot. in tit. de solut. in nouis, & in antiquis num. . . & per ea quæ

ca quæ notant Doct. maxime Abb. & cæteri in cap. 2. de dona. qui dixit, quod factum Prælati non nocet, nec præiudicat Ecclesiæ, notant Doct. maxime Abb. in cap. pen. fin. col. extra vt lite non cont. & in c. 1. 4. col. vers. nota bene vtimã solut. extra de dolo, & cont. vbi plene Ant. de Butr. facit bonus rex. in cap. si Episcopum 16. q. 6. notat expresse Bar. in l. iubemus nullã C. de sacrosanct. Eccl. & ideo in casu de quo agitur, de plano est admittenda Ecclesia vendicans dictum depositum iure proprio, & non ex persona dicti Abbatis per prædicta.

Imò si dictus Abbas viueret, non obstante prætensa impugnatione d. depositi, per ipsum, vt ponitur, facta, potuisset penitere, & agere ad pecuniam depositatam, ita punctualiter tenuit Eudou. conf. 287. incip. in proposita consultatione qui tenet, quod si debitor realiter creditori offert debitum, & creditor nolit illud recipere, & propterea debitor depositet debitum, poterit postea creditor agere ad debitum depositatum, & depositarius poterit auctoritate Iudicis liberare depositum creditori non obstante, quod à principio recusauit illud recipere, & ibi allegat multa iura; & ad hoc optime deseruiunt ea quæ notatè dixit Paul. de Castr. in l. commissoria C. de pact. inter empt. & vend. qui dixit, quod si vendens rem cum pacto legis commissoria post lapsum temporis præfixi ad solutionem pretij petat pretium, & emptor contradicit, si venditor non fuit repulsus per sententiam, & penitet ipsum, & agat ad rem audiendus est, & variatio admittitur, † in hoc casu allegat not. per glos. in leg. æmilius in 4. glos. & ibi per Doct. ff. de minor. & ad hoc optime deseruiunt not. per Bart. in l. prima C. de fur. qui dixit, quod vbi quis habet diuersa remedia, & eligit vnum, si in eo non obtinuit, potest ad aliud redire, per tex. in leg. Aurellus §. fin. & quod ibi not. ff. de liber. legat. & maxime ista proce-

dunt in casu nostro, in quo non ille, qui prius egerat, sed ecclesia tanquam domina agit, per ea, quæ notanter dixit Bar. in leg. papinianus §. sed nec iuberi versic. Doctores dicunt ff. de inof. test. qui dixit, quod vbi personæ sunt diuersæ admittitur variatio in eadem, vel diuersis instantijs, in casu ergo de quo agitur, quamuis Abbas petierit fructus, & egerit ad rescissionem contractus, quia tamen non obtinuit in d. iudicio, ex quò causa non fuit decisa, licet variare per prædicta quia ibi Abbas viuens, hic autem agit ecclesia.

Et ad hoc optime deseruit, nam in primo iudicio petitionis fructuum d. Dñus Paulus contradixit, & sic negauit petitiones Abbatis, nunc ergo quãdo petitur depositum, non potest hæres ipsius Pauli allegare, quod fuit actum in primo iudicio ad fructus, & petita rescissio contractus, stante impugnatione d. Dñi Pauli per regulam, quod ex positione negata non potest quis se tueri, iuxta notata per Bart. & alios in l. naturaliter §. nihil cõe col. 4. ff. de acqu. possess. & per Bart. in leg. post legatum 4. col. ff. de his, quib. vt ind. notat expresse Specul. in tit. de position. §. 8. vers. sed secundum præmissa, & maxime quia certum est, quod ipse Dñus Paulus tenebatur ad alterum ex duobus, vel ad pensionem præsupposita firmitate contractus, vel ad fructus perceptos, præsupposita resolutione ipsius; si ergo ipse negauit restitutionem fructuum, & dixit contractum remansisse firmum, non potest impugnare petitionem depositi nouiter factam per prædicta.

Et ad hoc accedat, quia respectu d. depositi res potest dici integra, ex quo depositum factum penes dñum Albertum, est adhuc in esse, & quamuis apodissa depositi facti in posse Stephani Vagles asseratur restituta, illa fuit restituta cum cautione de restituendo depositum prædictum factum penes dictum Stephanum Vagles, taliter quod non fuit depositum prædictum ex to-

7 to reuocatum, & sic potest dici res integra, † per ea quæ notater dixit Bal. in l. mandatum col. 4. vers. secundo quæritur C. mandati, qui dixit, quod in negotijs dicitur res integra antequam negotium sit positum in aliquo ordine consumptum, allegat tex. notab. in l. si pecuniam in princip. ff. de cond. ob causam.

8 Nec prædictis obstat illud, quod ex aduerso allegatur, videlicet, quod depositum fuit conditionaliter factum; nam adimpletis conditionibus, † & secuta acceptione creditoris, illico dominium dictæ pecuniæ depositæ transfertur in creditorem, ita est tex. & ibi hoc notant Doct. maxime Bal. & cæteri in l. si ego ff. de nego. gest. not. Bal. in l. acceptam 5. col. vers. 8. quæro C. de vsur. Quod autem conditiones prædictæ in dictis depositis appositæ censeantur impletæ, apparet, nam in depositis prædictis dicitur, quod non liberentur nisi prius factis cautelis, quas ipse Dñs Nuncius promptus est facere. Item dicitur, quod non liberentur, nisi ipse Dñs Abbas cessauerit à turbatione, & molestatione ipsius Dñi Pauli in perceptione fructuum, & quod restituat possessionem certorum Castrorum, videlicet Sancti Ioannis, & Thori, quæ sunt Castra dictæ Abbatix: sed ex processu apparet, quod ipse dñs Paulus percepit omnes integros fructus dictæ Abbatix per duos annos integros, non obstantibus quibusuis turbationibus dicti Abbatis, quod ipse dñs Paulus fatetur in suis articulis, & comparationibus, & scripturis, & testes pro eius parte examinati hoc deponunt, merito apparet, quod allegate turbationes Abbatis non habuerunt effectum, & sic conditiones depositi fuerunt adimplete, quibus adimpletis, & secuta acceptione d. depositi facta per ecclesiam quæ est vera creditrix, dominium d. pecuniæ fuit translatum in d. ecclesiam per prædicta, propterea
9 prædictum depositum non potuit † re-

uocari per heredes d. Pauli, per ea quæ singulariter notat Bal. in d. l. si ego de neg. gest. qui dixit, quod debitor, qui depositauit pecuniam, vt illa soluatur creditori, non potest vterius reuocare d. depositum, & facultatem soluendi, ex quo, secundum ipsum recipiens recipit, vt gerat negotium creditoris, magis quam debitoris, & ideo in præiudicium creditoris tale depositum non potest reuocari, & maxime quia depositum prædictum fuit factum à defuncto, cuius factum nõ potuit nec potest reuocari per heredes vulg. l. cum à matre C. de rei vendicat. cum alijs vulg.

Interesse autem minime potest peti ab ipso agente, vel Camera Apostolica propter turbationes Abbatis, tñ quia ecclesia non tenetur † ex facto Prælati, vt in regula factum personæ, & ibi per Dy. & Io. Andr. de reg. iur. in 6. & notant Doctores in l. iubemus nullam C. de sacr. san. eccl. Innoc. & Abb. in d. cap. 1. vt lit. non contest. & notabiliter Ludou. cons. 369. in fi. col. qui concludit, quod licet factum, vel delictum Prælati posset nocere sibi, donec vixerit, & ipsum agentem repellere tamen ecclesiæ cui competit ius, nullatenus nocet, vide Abb. in cap. 2. col. 2. vers. & not. hanc glo. extra de ord. cogn. qui limitat hanc regulam, quod delictum Prælati non noceat ecclesiæ.

Et maxime quia in casu nostro dictum interesse fuit per dictum Dñum Paulum deductum, & articulatam in iudicio agitato cum Abbate, & minime aliquid fuit probatum.

Illud autem, quod ex aduerso prætenditur quod locatio fuit facta per tres annos, & ipse Dñs Paulus non potuit vti comodo contractus toto dicto tempore, minime obstat ecclesiæ agenti ad præsens, ex quo ipse Abbas ante
11 expletum triennium decessit, † quo mortuo, cum non appareat facta locatio, pro vtilitate Ecclesiæ, ipsa fuit extincta per mortem Abbatis, ita quod eccle-

ecclesia vel successor non cogitur in ea perseverare ; ita punctualiter tenuit Innoc. in cap. fin. quem ibi sequitur Abb. Ant. de Butr. & cæteri extra ne Præl. vi. suas, Bal. notabiliter in l. iubemus C. de sacrosanc. eccl. ex quo prælatus locando bona ecclesiæ per plures annos, non potuit obligare ecclesiam, vel successores, ex quibus omnibus concludendum censeo, depositum prædictum debere liberari ipsi Domino Nuncio, nomine Camere Apostolicæ.

ADDITIONES.

AD numerum primum, ultra tradita per meum Avum hic ; addo quod in tantum Prælatus dicitur usufructuarius bonorum Ecclesiæ, quod etiam melioramenta facta in bonis ecclesiæ, cedunt Ecclesiæ, nec de eis testari potest, per illum tex. in cap. fin. extra de peculio. cleric. nisi de suis bonis patrimonialibus impèderit, tunc enim aut ipse, aut suus hæres repetere poterit quod impedit de suo, textus est iuncta glos. 12. q. 4. c. sacerdotes quin imò prælatus in tantum dicitur usufructuarius, seu potius usuarius quod ultra proprium victum, id quod superest debet expendere in utilitatem ecclesiæ, & si expendit voluptuose, tenetur ad restitutionem ; Ioannes de Lignano in Clement. Gratiz de rescript. Felyn. in cap. postulasti vol. 9. vers. & scias de rescript.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

1. Quando mortuo prælato, non apparet, an bona sint quesita per ipsum, vel sint patrimonialia, præsumitur in dubio, quod sint quesita per Prælatum, & sic sunt Ecclesiæ.
2. In tantum quod usufructus est Prælati, dum vivit proprietas verò seu dominiū est penes Ecclesiam.
3. Officiū Vicecancellarij dicitur beneficium Ecclesiasticum, & ideo quesita per Prælatum de fructibus dicti officij iudicantur, prout si fuissent quesita de fructibus beneficij.
4. Prælatus qui habet bona patrimonialia, & beneficalia, si acquisivit aliqua bona, & non apparet de cuius bonis fuerunt quesita, nec de tempore acquisitionis, præsumitur quesita de bonis Ecclesiæ.
5. Confessio Prælati non nocet Ecclesiæ, num. 12.
6. Ecclesia, vel Camera Apostolica non tenetur ad debita Prælati defuncti, nisi sint contracta pro necessitate Ecclesiæ.
7. Ecclesia nõ tenetur subvenire, nisi Prælato pauperi, & canonicè viventi, ita quod si Prælatus prodigaliter vivit, & expedit in usus non licitos, non obligat Ecclesiã, nec successorẽ in Ecclesia.
8. Clerici diuites non debent de bonis Ecclesiæ vivere.
9. Clericus de bonis Ecclesiæ licite potest iuvare consanguineos pauperes.
10. Clericus licite potest sororẽ pauperem de bonis Ecclesiæ dotare. Et cõsanguineos pauperes alere.
11. Clerici expendentes Introitus ecclesiæ ad usus non destinatos, à Iure tenentur ad ipsorum restitutionem.
13. Prælati vel Clerici non servi-

entes

entes ecclesie non possunt, nec de
bent viuere de bonis ecclesie.

14 Sed hoc dictum non procedit in
Cardinali existente in Curia
Romana, quia seruit uniuersa-
li ecclesie, & quia Cardinales
sunt capitulum uniuersalis ec-
clesie.

15 Apoc. priuata nō probāt, nisi
sint per testes, qui viderint sub-
scriptionem verificate eo magis
si non habeant subscriptionem
testium.

16 Scriptura priuata producta
post conclusum in causa nihil
probat.

17 Quando confessio facta in iu-
dicio potest reuocari.

18 Lacerantes scripturam sunt
puniendi pena falsi, & cau-
sam amittunt.

19 Scriptura producta plene pro-
bat contra producentem.

20 Computorum datio debet fieri
per introitum, & exitum.

21 Verbum ex resta seu residuo po-
situm in apoca probat, alias
quantitates fuisse solutas, quod
secus est, quando allegatur er-
ror computorum.

ALLEGATIO 6.

TRactatur de eadem re prout
in precedenti allegatione
quinta pro Nuntio Apostolico
circa spolia Prælatorum.

N causa Magnificorum
Andree Sbarra, & so-
ciorum nummulariorū
agentium, ac Reueren-
dissimi Nūcij Apostoli-
ci nomine Cam. Apost.
conuenti coram Excel-

lenti Hieronymo de Colle Regiā Can-
cellariā Regente, & Commiss. deputa-
to super petitione ducatorum decem
& septem millium, & quingentorū, su-
per spolijs quondam Reuerendissimi
Cardinalis Columnæ, virtute cuiusdā
instrumenti confecti per d. Illustrissi-
mum Cardinalem prope mortem exi-
stentem, in quo confitebatur, se de-
bitorem dictorum Magnificorū agen-
tium in prædicta quantitate, & alijs
vt ex actis, & processu dictæ causæ la-
tius habetur.

Substinendo partes d. Reuerendis-
mi Nūcij. & Camere Apostolicæ cō-
uentæ, dico, ipsum debere absolui ab
impetitione dictorum agētium, prius
tamen præsupposito.

Quod omnia bona remāsa post mor-
tem dicti Illustrissimi Cardinalis, quæ
viuens possederat, fuerunt ecclesie eo
viuente, & post eius mortem reman-
ferunt in dominio ecclesie tanquam
quæsitæ, & ad ipsum peruenta de bo-
nis ecclesiarum, quæ obtinebat, ex quo
non apparet aliunde peruenta nec ip-
sum alia bona patrimonialia habuisse,
ita probat formalis tex. † vbi hoc no-
tant Doct. in c. 1. extra de pecul. cler.
bonus tex. in c. 1. 12. q. 3. In tantum
quod alias notāter dixit Panor. quem
cæteri sequuntur in cap. 1. per illum
tex. in fine extra de testa. quod eccle-
sia habet intētionem fundatam super
omnibus bonis possessis per prælatum
defunctum, vt præsumantur quæsitæ
de bonis ecclesie nisi probetur ex ad-
uerso, illa fuisse patrimonialia, hoc
etiam tenuit Io. Andr. in cap. 3. extra
de pecul. cler. vbi Abb. dicit, quod hoc
tenent communiter Doct. dicens, &
sue confet prælatum tempore pro-
motionis nihil habuisse, vel de hoc du-

bucur, Ecclesia habet intentionem sua datam in omnibus bonis possessis per Prælatum, ita quod heredi, vel alij dicenti, bona aliunde quæsit incumbit onus probandi, hoc tenuit Bal. in auth. licentia in pen. & fin. col. G. de Episc. & Cler. dicens, quod si non apparet de tempore acquisitionis bonorum, nec Prælatus tempore promotionis fecit Inuentarium, per quod appareat, quæ fuerant bona sua, & quæ ecclesie, præsumitur pro ecclesia maxime quia Prælatus, ad cuius officium spectat, acquirere ecclesie simpliciter possidendo, censetur possidere nomine ecclesie allegat Innoc. in cap. cum in officijs extra de testam. De hoc etiam vide Soccin. in cons. 91. Incipiente, Casus super quo Consiliū postulatur in prin. 3. vol. vide eundem cons. 63. incip. accurate pro facto 2. vol. vbi multas.

Fortificantur prædicta, nam inter Prælatum, & Ecclesiam contrahitur spirituale cõiugium, vt est tex. in cap. inter corporalia in cap. quanto in cap. licet extra de translat. Prælatus, quæ ergo ratione quæsit per uxorem durante matrimonio censetur quæsit de bonis viri, & sibi quærentur l. quantus l. vxor marito ff. de donat. inter vir. & vxor. eadem ratione quæsit per prælatum, per quam rationem, ac etiam quia prælatus tenetur acquirere ecclesie ita notabiliter tenet Bal. in l. cum ipse prima col. G. de contr. emp. & Innoc. in cap. cum in officijs, & plene Ludou. in cons. 159. vbi distinguendo per plura capita, videtur concludere vt supra vide Franc. Cur. in tract. feud. in 2. par. q. 2. pen. col. & sequ. & vide Abb. in c. 1. extra de pecul. cler. qui ponit eandemmet rationem, dicens, quod sicut vxor carnalis præsumitur quæsiisse bona de bonis viri, & viro quærentur, ita etiam in Prælato.

Tenendo igitur, qd dicta bona peruenierint ad dictum Reuerendissimū de bonis Ecclesiarum, sequitur quod

ipse dum vixit in bonis prædictis habuit vsufructum tantum, & ita quod dominium ipsorum bonorum fuit penes ecclesiam etiam eo vivente, tex. est formalis in cap. si quis sane quod est cap. fin. & ibi per Doct. extra de priuil. cleric. tex. in cap. res ecclesie in cap. expedit in cap. si priuatum 12. q. 1. Innocen. in cap. indecorum extra de erat. & qual. & expresse glo. & ibi per omnes scribentes in cap. fin. quod incip. presenti de offic. ordip. in sexto tenet expresse Bal. consil. 313. incip. præmittendum est ad euidenciam in 2. volum. mortuo ergo prædicto Reuerendissimo Cardinali, Ecclesia remansit domina dictorum bonorum, & vsufructus, qui competijt Prælato, extinctus fuit, & cū proprietate fuit consolidatus iuxta text. in §. finitur institut. de vsufr. & in cap. final. extra de pignor.

Nec prædictis obstat, quod idem Reuerendissimus obtinebat officium Vice Cancellarij in Vrbe, de cuius introitibus potuit prædicta acquirere, maxime quia dicti introitus erant magna quantitaris; nam tale officium est ecclesiasticū probat tex. iunctis ibi not per Card. Zabar in Clem. ij. vers. eo tamen de elect. vbi dicit, quod Vicecancellarius est maior in Curia post Papam, & in aliquibus contendebat de pari cum Papa, & de facto videmus quod hodie solet concedi in titulum Cardinalibus, & alijs Ecclesiasticis personis, & ideo tale officium dicitur beneficium, ita probat text. in capit. fin. circa princip. de concess. præben. in sexto. vbi nominatis dignitatibus, personatibus, & officijs, subdit, & alijs beneficijs quibuscumque Ecclesiasticis, per quod relatiuum, alijs demonstratur officium tale esse beneficium, per quem tex. ita ibi tenet Dominicus dicens, quod appellatione beneficiorum ecclesiasticorum comprehenditur officium, & ideo impetrans beneficium ecclesiasticum, potest acceptare officium, secundum ipsum bonus

nas est. tex. in c. cum accessissent extra de constit. vbi tex. vocauit primiceratum, primo dignitatem, & personatum demum vocat ipsum officium, & ibi Panor. dicit quod dignitas personatus, & officium sunt Synonyma; Idem expresse tenuit Ioanes Andr. per illum tex. in c. 2. ext. de preben. quem ibi sequuntur alij, & maxime Abb. dicens, quod dispositio illius tex. habet locum in pluribus officijs qm̄ officia sunt perpetua, & habent administrationem, vel prerogatiuam in ecclesia prout est Vicecancellarius, qui est primus in Curia post Papam, vt supra, & habet multas preeminencias, vt notatur plene in regula Concellarię de potestate Vice Cancellarij, & idem notat Archi. & ceteri maxime Domin. in c. j. per illum tex. de consuet. in 6. dicens, quod Officiũ Camerarij Papę est dignitas; bonus est tex. in c. 3. ext. de Cleric. non resid. & est tex. in c. adhuc de preben. vide bonum tex. in cap. vnico extra vt ecclesi. benef. sine dimin. confer. vbi Cancellariam vocat Officium, & Beneficium. Ex quibus apparet, quod licet Vice Cancellariatus sit officium, quia tamen est Ecclesiasticum perpetuum, & solitum concedi in titulum, illud dicitur beneficium, & ideo de quaesitis ex fructibus dicti officij iudicatur, prout de quaesitis ex fructibus beneficij per predicta, & maxime, quia in processu non apparet, de cuius bonis fuerint quaesita dicta bona, nec de tempore acquisitionis, quo casu licet dictum officium esset temporale, & mere profanum; Imo quando ipse habuisset bona + patrimonialia, in tali casu non appareret de cuius bonis fuerunt quaesita, nec de tempore acquisitionis, presumuntur quaesita, de bonis ecclesię, ita punctualiter tenuit Bal. in d. authent. licentiam 2. col. in fin. cum seq. C. de Epif. & Cler. Innoc. Ioannes, Andr. & alij in c. 3. de pecul. Cleri. per eorum rationes ibi, itaque dicenti contrarium, incumbit onus probandi.

De hoc, vtum quaesita per Cardi-

nalem ex officijs sint propria Episcopi. Vide Soccin. consil. 91. incip. Casus super quo consilium postulatur 3. colum. versic. primum est 3. volum. Vide addit. ad Cappellam Tholosanam in decis. 13. vbi, vtum Thesauraria sit dignitas, vel officium, & ibi quid in Decanatu, vbi de Thesauraria allegat Rot. decis. 176. & de Decanatu decis. 447.

Quibus pre-suppositis, quia ipsi Magnifici Agentes fundant eorum intentionem per quoddam instrumentum in actis productum, in quo d. Reuerendissimus existens in extremis per diem ante eius mortem se declarauit debitorem dictorum agentium in ducatis quindecim millibus, & quingentis, & in super nituntur ostendere eorum intentionem per certas alias apocas priuatas subscriptas manu d. Reuerendissimi antum, vt ipsi asserunt, & certas alias subscriptas manu Federici Paltroni asseri Thesaurarij ipsius, vt ipsi asserunt. Dico, Instrumentum predictum, & confessionem d. Reuerendissimi Cardinalis in eo descriptam in aliquo non obstare, per tex. notab. & ibi hoc tenet glos. & ceteri Doct. in c. presentium, in glos. in verbo conuentum de testi. in sexto, que dicit, quod confessio solius Pręlati, non nocet ecclesię. Idem tenet notabiliter glos. quam ibi sequitur Abb. & alij in cap. dudum il secundo in glosa que incipit de veritate dicenda extra de electio. notat glosa in capit. de Constantinopolitana in glosa in verbo nescio 22. distinc. notat expresse glosa, & ibi Docto. maxime Panorm. Anto. de Butr. & ceteri in cap. fin. in glo. que incipit nulla temporis extra de prescrip. notat Bal. in auth. hoc ius porrectum penultima column. C. de sacrosanctis eccles. & in specie hoc tenet Bart. in l. certum §. sed an ipsos in fine ff. de confessis, qui dixit quod Pręlatus voluntarie confitendo non preiudicat ecclesię exemplo tutoris, & est ratio secundum eum, quia sic

D. 2. volun-

voluntarie confitendo videtur donare, quod Prælo maxime in extremis laboranti nō permittitur, ex quo moriens erat vsurarius, & vivens vsufructuarius, vt per glos. & Doct. in d. cap. fin. de offic. ord. in 6. De hoc vide etiā decis. Rot. 466. quę incipit confessio Prælati in nouis, vbi plene discutitur.

Et dato, non tamen concessio, quod dicta confessio in d. instrumento apposta bene probaret Ecclesia, & Camera Apostolica minime tenerentur ad solutionem debiti prædicti, nisi quatenus probetur debitum prædictum fuisse contractum pro necessitate Ecclesię, ita † probat tex. not. in cap. 1. extra de solut. & ibi hoc notāt Doct. maxime Abb. Innoc. & cæteri, vbi Abb. dicit quod pro debito contracto per Prælatum, obligatur ecclesia, dum modo probetur, quod pro necessitate ecclesię sit contractum, alias successor, vel ecclesia non tenetur, idem probat tex. in cap. 1. vbi etiam hoc notant Doct. extra de deposi. bonus est tex. vbi etiam hoc notat Abb. & cæteri in c. ex præsentium extra de priuileg. Hoc tenuit notabiliter Hostien. extra de transac. c. veniens & in specie Dñi de Rota in suis decisionibus in titulo de solut. in nouis.

Confirmantur prædicta, nam prædicto asserto debito idem Reuerendissimus dedit in solutum Iardenum, & omnia bona suppellectilia quę habuerat, quę sunt bona pretiosissima, & magni valoris dictis agentibus, quę bona licet fuerint possessa per d. Dominum Cardinalem, dum vixit, attamen illa sunt, & fuerunt ecclesię, etiā eo viuente, vt supra in præsuppositis demonstratur, quę datio in solutum voluntarie facta est alienatio, & similis venditioni. l. eleganter in princ. & ibi gl. & Doct. ff. de pignor. act. l. si prædium, & ibi per Doct. C. de cuius. l. 3. ff. pro empt. notat Bar. in l. libera C. de senten.

Sed vbi pro restitutione mutui; Prælo dati, alienanda sunt bona stabilia,

vel mobilia præiosa ecclesię, oportet quod probetur, non tantum quod debitum fuit contractum pro necessitate ecclesię, sed quod illud fuit effectualiter conuersum in vtilitatem ipsius ecclesię, & aliter Prælati successor, vel ecclesię non tenetur, ita notanter tenuit Abb. & alij in cap. quod quibusdam 1. col. extra de fideiuss. qui mouentur ratione, quia sicut Prælati directe non posset alienare talia bona sine euidenti necessitate, vel vtilitate ecclesię, ac seruata sollempnitate c. sine exceptione 12. q. 2. ita nec indirecte accipiendo mutuum occasione cuius oporteat peruenire ad distractionem bonorum, vt ibi per eum allegantem Innoc. in cap. 1. extra de deposi. Idem expresse tenuit Bar. Bal. & omnes in auth. hoc lus porrectum C. de sacr. san. eccl. Bar. Alex. & cæteri in l. Cuius ff. si cert. pet. Bal. notab. conf. 353. incip. sicut ciuitas, & ecclesia in 3. vol. Ang. conf. 244. 2. & 3. col. & Cald. conf. 1. de deposi. in casu autem nostro non apparet verificatum non solum debitum fuisse conuersum in vtilitatem ecclesię, sed nec etiam contractum pro necessitate aliqua ipsius ecclesię, & ideo talis datio in solutum facta vt supra nō valet per supradicta, nec ad dictorum debitorum solutionem ecclesia tenetur, & quod datio in solutum voluntaria est venditio, vide Dec. conf. 160 1. col. in fin. & col. sequenti in princ. 1. vol.

Et licet mutuata prælo pro sui sustentatione censentur mutuata pro necessitate ecclesię iuxta not. per Abb. in d. c. 1. de solut. vbi etiam per alios Doct. ex quo ecclesia tenetur ipsum alere, & idem notat Io. Andr. in cap. cum in officijs col. 2. in fin. cum sequenti ex. de testa. & Abb. in d. cap. quod quidam 3. col. notat expresse Panor. in c. ex præsentium de pignor. extra, & propterea dicti agentes præsupponunt multas quantitates fuisse solutas Federico Palto, vel alteri de eius mandato pro victu domus huiusmodi.

asser.

assertū ordinem dicti Reuerendissimi,
 attamen prædicta non sufficiunt ad ec-
 clesiam obligandam, ex quò notoriū
 erat, quod dictus Reuerendissimus
 erat ditissimus habens immensos red-
 ditus ecclesiasticos vnde viuere pote-
 rat opulentissime, & ex processu ap-
 paret, quod pecuniam suorum introi-
 tum expendebat, & erogauerat in
 vñs non approbato à iure, aut neces-
 sarios ecclesiæ sicut fuerunt septem
 millia aureorum mutuata Regiæ Cu-
 riæ, & alij soluti pro debito Illustris-
 simi Marcij Columnæ, ac diuersæ aliq̃
 quantitates expensæ in diuersis alijs
 causis non necessarijs sibi, & ecclesiæ,
 taliter quod si ipse voluntarie dissipauit
 introitus ecclesiæ, & in vñs non
 necessarios expendit, non licuit sibi
 figurando necessitatē contrahere de-
 bita pro sui sustentatione, & obligare
 ecclesiam quæ non tenetur subuenire,
 † nisi prælato pauperi, & canoni-
 ce viuenti, ita probat tex. in cap. sa-
 cerdos 1. q. 2. vbi probatur, quod cler-
 ici pauperes licite viuunt de bonis
 ecclesiæ, bonus tex. in c. pastor eccle-
 siæ ead. causa, & quæst. vbi dicitur, q̃
 ei cui sua sufficiunt pastor ecclesiæ nõ
 debet aliquid erogare, quãdoquidem
 habentibus dare, nihil aliud est, quam
 perdere, pro quo videtur tex. forma-
 lis in c. clericos ead. causa & q. vbi ex-
 presse dicitur, † quod clerici diuites, &
 habentes vnde viuant, non debent de
 bonis ecclesiæ viuere, & ad hoc acce-
 dat tex. iunctis ibi notat. per glos. &
 Archi. & Domi. in c. omnino 3 1. dist.
 9 vbi notat, quod clerico † de bonis ec-
 clesiæ licet iuuare consanguineos pau-
 peres, bonus tex. iunctis ibi nota per
 Abb. in cap. 3. in 2. not. de arbit. vbi
 10 Abbas tenuit, quod clericus licite †
 potest pauperem sororem de bonis ec-
 clesiæ dotare, & similiter consangui-
 neos pauperes alere, idem Abbas in c.
 coniugatus ad fin. extra de conuers.
 coniug. sicq; cum d. Reuerendissimus
 fuerit diues, & pecuniã diuersarum ec-
 clesiarum quas obligabat expendere

aliter quam deceret, nec aliter de eius
 indigentia appareat, non licuit sibi
 introitus suos dissipare, & demũ con-
 trahere debita pro sui sustentatione,
 & ecclesiam obligare, & ad hoc opti-
 me deseruit illud quod notat Archid.
 in §. 1. vers. permittitur 42. distinct.
 11 † qui dixit quod clerici expendentes
 redditus beneficiorum ad vñs non
 destinatum à iure tenetur ad eorum
 restitutionem, quem ibi sequitur Do-
 minicus per illum tex. & alia plura, vt
 ibi per eos, nec ipsi Reuerendissimo
 creditur dicenti pecuniam sibi neces-
 sariam pro victu domus non constito
 aliter de eius iusta, & rationabili indi-
 12 gētia, ex quo Prælato † simpliciter alii
 quid dicenti, non creditur in præiudi-
 cium ecclesiæ iuxta tex. in d. c. præ-
 sentium de testi. in 6. & plene not. per
 Bar. in d. l. certum §. sed an ipsos ff. de
 confess. & alijs supra adductis.

Fortificantur prædicta ex his quæ
 not. Innoc. in cap. quoniam in fine ex-
 tra ne prælati vices suas vbi dicit, q̃
 13 prælati, † vel clerici non seruientes
 ecclesiæ non possunt, nec debent vi-
 uere de bonis ecclesiæ, idem notat
 Archid. in c. illi qui 12. q. 2. Abb. in c.
 Episcopus extra de præbend. & plene
 idem Abb. in disputat. incipit Titius
 14 clericus. Quæ licet aliqui dicant † nõ
 procedere in Cardinali existenti in Cu-
 ria Romana, qui seruit vniuersali ec-
 clesiæ per tex. in c. bonæ extra de po-
 stul. prælat. & not. per Bal. in l. cum
 multa C. de bonis quæ liber. qui dixit
 quod Cardinales sunt Capitulum vni-
 uersalis ecclesiæ, sequitur Franc. Curt.
 in tract. feudorum quæst. 11. 2. part.
 principal. Attamen d. Reuerendissi-
 mus qui in contemptum summi Pon-
 tificis existerat extra curiam, & non
 seruiebat vniuersali, nec particulari-
 bus ecclesijs quas obtinebat, non po-
 terat de ipsorum bonis legitime viuere
 per prædicta, & consequenter pro
 sui victu ipsam ecclesiam obligare, &
 maxime quia dicta apodissa, seu asser-
 tæ scripturæ private, vbi prædicta de-
 mon-

15 monstrantur, † non sunt aliter verificatæ per testes qui subscriptionem dicti Reuerendissimi, vel dicti Federici viderunt iuxta notata per Bar. in l. nuda ratio in 3. col. vers. de 1. ff. de donat. Ias. in l. admonendi in repet. 1. car. 1. col. de iur. iuran. Ant. de Butr. Abb. & cæteri in c. 2. extra de fide instr. maxime quia dictæ scripturæ non habent subscriptionem testium prout requiritur iuxta tex. in l. fin. C. si cert. pet. & in auth. & si cōtractus C. de fid. instrum. notat expresse Bart. in d. l. nuda ratio. Præsertim quia excellenti Dño Commissario compertum est, q̄ post mortem d. Reuerendissimi fuerunt subscriptæ multæ scripturæ, & privilegia, per eum qui in omnibus similẽ subscriptionem faciebat, sicut dictus Reuerendissimus & nõ immerito de ipsorum fide, & veritate dubitari debet.

Confirmantur prædicta, nam dicti Actores, in d. debito petuntur aggregare partitam trium millium aureorum, quos d. Reuerendiss. præceperat suis agentibus solui Romæ pro soluendo debito Illustriss. Marcij Columne, sicq; qñ prædicta pecunia demonstraretur soluta, prout non constat, illa fuisset soluta pro debito alieno, ad cuius restitutionem ecclesiæ nõ tenetur, ita est tex. & ibi hoc notat Abb. & cæteri in c. si quorundam extra de solut. & bonus tex. in c. quod quibusdam de fideiuss.

Maxime quia de solutione prædictæ quantitatis facta Romæ, non constat legitime, ex quo declarationi factæ per quendam Diecum affectum familiarẽ d. Reuerendissimi dicentem prædictam pecuniam recepisse, & demum eam soluisse de ordine d. Reuerendissimi non est credendum, cum tractet de se exonerando iuxta vulgare dictũ Bar. in l. deferre de iure fisci & notant Canonici in c. in super extra de testib. Ant. de Butr. in c. cum a nobis eod. tit.

16 Nec certæ aliæ scripturæ † priuatæ de dicta partita pecuniæ productæ

post conclusum in causa, & causam introductam fidem faciunt iuxta notata per Ant. de Butr. in cap. auditis vers. nota nono. de in integrum restit. & in cap. fraternitatis 8. col. extra de testib. Doct. max. Felyn. in c. cum dilectus 1. col. & sequ. de fid. instr. pro quo est expressa decisio Sacri Conf. 272. & maxime quia dictæ scripturæ priuatæ productæ non sunt aliter verificatæ.

Insuper ad alia duo millia aureorũ quos dicti Actores petunt, asserentes illos mutuassee eidem Reuerendissimo ad complementum septem millium scutorum mutuatorum Regiæ Curiæ per ipsum Reuerendissimum asserentes in dicta summa non includi duo millia aureorum mutuatorum eidem Reuerendissimo per bancum Hieronymi Iuccari, & sociorum, quæ duo millia scutorum dicunt ipsi Actores, soluisse Federico Paltroni pro necessitate domus, Camera Apostolica non tenetur, primo quia quando hoc esset verum, prout non est, dicti duo millia aureorum non apparent mutuata eidem Reuerendissimo pro necessitate ecclesiæ, neq; aliter conuersa in vtilitatem ecclesiæ, per tex. in d. cap. 1. de solut. & in c. 1. de depos. cum alijs supra adductis.

Secundo quia dicti Agentes in art. 27. fatentur expresse, quod tota dicta summa septem milium aureorum soluta Regio Thesaurario, fuit de pecunia d. Reuerendissimi, in qua summa includitur partita duorum millium aureorum mutuatorum ipsi Reuerendissimo per dictos de Fuccarijs, ita quod in dicta partita septem millium aureorum ipsi Agentes non remanent creditores in aliquo, cui confessioni in Iudicio factæ contra ipsos agentes, est standum in eorum præiudicium l. cum præcum, & ibi glo. Doct. C. de liber. cã. notat Bar. in l. certum §. si quis absente ff. de confess. Doct. maxime Ias. in l. edita 2. colum. in medio C. de edend.

Et

17. Et licet ipsi Agentes confessionē
 prædictam afferant reuocasse ex causa
 erroris in alijs articulis postea produ-
 ctis talis reuocatio non debet admit-
 ti, ex quo d. confessio iudicialis fuit
 in factō proprio ipsorum Agentium,
 & factum non erat antiquum nec ali-
 ter implicatum, ita notanter tenuit
 Bar. in l. non fatetur col. 2. vers. formo
 vnantq. cum seq. ff. de conf. Bal. in l.
 edita in repetitione Paduana pen. car.
 col. 2. vers. saepe accidit C. de eden.
 Lanfran. in repet. c. quoniam contra
 vers. confessio vltima col. extra de
 probat. notat Ioannes de Imol. in cap.
 suo. extra de confess.

Confirmantur prædicta, nam dicti
 agentes nituntur probare prædictam
 partitam duorum millium aureorum
 perueniam a Fuccaris per quandam
 apodissam, quam ibi lacerauerūt, post-
 quam ipsam in actis produxerunt, &
 penes se retinuerunt partitam crediti
 supra descriptam, per quam laceratio-
 nem præsentē actuario factam, quo ad
 dictam partitam stari debet iuramen-
 to d. Reuerendissimi Dñi Nuncij con-
 18 tra ipsos lacerantes, † ita tenuit Bal.
 in l. 1. C. de fide instrumentorum al-
 legans tex. in l. si de possess. C. de pro-
 bat. Idem expresse tenuit Bal. in l. qui
 accusat circa mediū C. de eden Idem
 tenuit Hostien. Abb. & Felyn. in cap.
 accepimus extra de fide instr. Spec. in
 tit. de s. lib. §. satis vult in fine.

Immo cum ipsi lacerantes per talem
 lacerationem calauerint, & subtraxe-
 rint probationes Camere puniendi
 sunt pena falsi, in qua pena includitur
 amissio causæ, iuxta formam Regiæ
 Pragmaticæ ita firmat tex. in l. Paulus
 in verbo subriperis, & ibi hoc notat
 Bart. ff. de falsis, bonus est tex. in cap.
 olim extra de rescript. faciunt notata
 per Doct. in c. licet extra de crimine
 falsi, seq. ex d. apodissa lacerata ipse
 agentes se nuare non possunt.

Et insuper ipsi agentes in dictis con-
 trariis adducunt quandam aliam partita-
 tam seu scripturam manu dicti Reue-

rendissimi subscriptam, in qua ipse re-
 dinatur, quod soluant fedonco Pal-
 troni scutos mille, & obtingentes ad
 completum tredecim millium auri
 reorum, quos dicti Agentes debebant
 tur soluere d. Reuerendissimo de or-
 dine Vincentij del Poggio, & ideo ipsi
 tanquam producentes d. partitam, seu
 apodissam videntur fatere omnia in ea
 19 contenta esse vera, † etiam contra ip-
 sos producentes, ita tenuit Innocen-
 cap. cum venerabilis extra de recepti-
 vbi Abb. & alij Bart. in l. post legatum
 a. col. ff. de his, quib. ut indig. Innoc.
 in cap. cum olim extra de cens. Bal. in
 l. scriptura in princ. C. de fide instrum.
 Bal. in l. alia in princ. C. de his, quibus,
 vt indig. Et quia hic tractatur de ra-
 tionibus, & computis, de gestis inter
 d. Reuerendiss. & ipsos Agentes, de-
 bent in d. partita tredecim millium
 aureorum, ipsum Reuerendissimū seu
 Cameram Apostolicam crediticē fat-
 cere, & sibi ipsis introitum facere de
 summa prædicta, & de eadem dictam
 partitam ponere in exitum, ita pun-
 20 ctualiter dicit Bar. † in l. padonem §.
 ratiocinatio ff. de excus. tut. qui dixit,
 quod primo quis debet præstare in-
 troitum & postea exitum facit not.
 per Bal. in l. si plures §. col. vers. Item
 pone aliud exemplum C. de condit.
 inser. qui dixit, quod ratio tutelæ de-
 bet integra reddi, & non potest reddi
 pro parte; allegat tex. in l. creditor §.
 duobus ff. mandat. maxime quia mera
 eorum & expertorum in talibus iu-
 ditio ita debere fieri compertum est
 Excellenti Dño Commissario quorum
 iudicio in talibus stari debet, ita pro-
 bat notab. tex. in l. si cui libertas vbi
 hoc notat Bart. ff. de condit. & de-
 monstr. tex. in l. vix certis §. liber etiā
 ff. de iudic. & ideo dicta summa trede-
 cim millium aureorum verificata per
 productionem d. apodisse, vt supra de-
 bet compensari cum debito dictarum
 aliarum apodissarum presentatarum
 vt supra, quamuis fuissent verificatæ
 prout non sunt iuxta tex. in l. fin. C. de
 com.

compensat, cum alijs vulgaribus.

Et licet verbum, ad complementum + appositum in apodissa probat solutionem totius quantitatis l. rationes, & ibi per Doctores C. de probat. l. 2. vbi Bart. Bal. & omnes maxime l. C. de herend. instit. l. 3. §. cum Titio ff. de adimen. lega. ita quod creditor qui fuit confessus, sibi deberi aliquid ex resta, vel ad complementum, vel taxative non possit ultra petere, vt in dictis iuribus, hoc tamen nõ procedit vbi creditor fateatur, sibi deberi aliquid ex resta computationis rationum, quia semper poterit dici, fuisse erratū in rationibus, & rationes sunt redendæ ita dixit Salic. in l. siquidem in final. verbis C. de transact. qui allegat. tex. in l. 1. C. de errore calculi, vt ibi per eū, ad quoptime facit tex. in l. si ex pluribus in princ. iuncta glosella in verbo reliquum ff. de solut. per quē tex. & glos. dicit ibi Angel. quod si creditor confitetur saldada ratione se tantum à debitore recepisse, per hoc confitetur, illud solum in residuo fuisse, & de toto fuisse sibi inintegre satisfactum, sed in casu nostro nullum apparet saldum rationis, sed tantum apparet illa apodissa quæ dicit ad complementum, non potest negari quin ex integro rationes sint redendæ, & dicti Agentes de dicta summa sibi introitum, & demum particularem exitum facere, iuxta verbum Bar. in d. & ratiocinatio, ex quibus puto concludendum d. Reuerendis. Dñum Nuncium, & Cameram Apostolicam debere absolui ab impetitionibus dictorum Agentium.

ADDITIONES

AD numerum vigesimum primū, quod verbum illud ex residuo, seu ex resta probat alias quantitates fuisse solutas, ultra allegata per meum Auūm hic, addo Aff. decis. 285. num. 3. & 9. Iason in l. 2. C. de hered. instit. Felyn. in cap. ad hec extra de rescript. col. 1. circa finem, qui limitat tribus modis, inter quos cadit limitatio data

per meum Auūm hic; hęc etiam declarat Cassan. in consuetud. burgund. de casanis cap. 6. in verbo, & reliquum num. 1. optemus tex. in l. pater §. auus ff. de doli mali, & metus excepti. Roman. sing. 385.

Abb. Jo. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Exceptio, quem de euictione tenet actio, eundem agentem repellit exceptio, impedit litis ingressum.*
- 2 *Quid si dicatur de simulatione contractus.*
- 3 *Quando iuramentum principalis transeat ad heredes.*
- 4 *An heres debitoris possit allegare contractum factum per defunctum esse fœneratitium, si defunctus tacuit in vita.*

ALLEGATIO 7.

EXceptio quæ de euictione tenet actio eundem agentem repellit exceptio, obstat etiam hæredibus.

VOD agentes contra Angelillum Mōtanum super vendicatione cuiusdam terræ in actis deductæ nullatenus sint admittendi stante exceptione cōtra eos op-

- 1 *posita, + videlicet. Quem de euictione tenet actio. &c. de qua in l. vendicantem ff. de euict. quæ exceptio potest opponi contra hæredem venditoris agentem ex persona venditoris, & tanquam hæres ipsius, est tex. formalis, & ibi per omnes scribentes maxime Salyc. in l. venditrici C. de rebus alien. non alien. bonus est tex. in l.*

in l. scia ff. de euct. Dicta autem exceptio tanquam peremptoria, impedit litis ingressum, & agentem à limine iudicij expellit, ita tenet Bar. in l. & si instrumēta C. de fid. instrum. & iur. hastæ fil. lib. 10. & ibi plenius Ioannes de Plat. pro quo est bonus tex. in l. exceptione C. de euct. & in d. l. vendicantem.

- 2 Et licet dicti Agentes aduersus ꝑ exceptionem prædictam opponāt exceptionem simulationis, aduersus cōtractum venditionis d. terræ; nihilominus adhuc sunt repellēdi, exceptione prædicta non obstante, ex quo simulatio per eos allegata nō est talis, quæ reddat contractum & iuramentum in eo appositum nullum, sicut est, quando partes nihil intendentes agere, fingunt contractum aliquem, in quo casu loquitur glo. in l. emptione C. plus valere quod agi. Sed in casu nostro dicunt dicti oppositores, exceptionem prædictam simulationis, quod contrahentes intendebant pignorarē, & sic aliquid agere, & fecerunt contractum venditionis, quæ species assertæ simulationis obligat contrahentes, & dominium inter ea transfertur, ita Bar. in cons. Petrus Incole. & Angel. de Aret. instit. de except. in princ. 7. car. col. 8. vers. queritur, an talis contractus &c. dicens quod talis contractus firmatur iuramento per tex. in c. 1. de iur. iuran.
- 3 & quamuis ꝑ iuramentum principalis non transeat ad hæredes vulgato c. veritatis extra de iur. iur. illud intelligitur, quo ad vinculum spirituale respectu animæ, sed quo ad vinculum civile quo astringitur ad non veniendū contra factum defuncti bene obligatur hæres propter iuramētum defuncti, ita punctualiter dixit Ang. in l. qui superstitis in fine ff. de acqui. hæred. qui dixit, quod iuramentum parit duplex vinculum, vnum est, quod afficit solum animam iurantis si periuret, & illud non transit in hæredem, quid est mere personale, & cohæret personæ; Aliud est vinculum civile, quo a-

stringitur ad non veniendū contra, & illud vinculum contractum in personam iurantis bene transmittitur in hæredes, sicut reliquæ actiones personales, pro quo allegat tex. in authen. de iure iuran. a morien. præst. vbi etiā Ang. hoc firmat vnde secūdum ipsum licet hæres non possit repelli hoc capite, quia periurus potest tamē repelli hoc capite, quia est obligatus ad nō veniendū contra iuramentum, & contractum defuncti, cui successit idē expresse tenuit Bar. in l. cum quis decidens §. codicillus de lega. 3. 2. col. vers. vltimo nota. & idem in specie tenet Bal. in l. generaliter in princ. C. de iure iur. notat Io. Andr. in cap. 2. de pact. in 6. in nouella, & bene not. Dñs Maxe. in decis. 5. cons. 381. in fine vide Abb. in cap. ad nostram 1. col. vers. vlt. nota de emptio & vendit. qui dixit ꝑ hæres debitoris ꝑ potest allegare contractum factū per defunctum esse feneratoriū, & probare per præsumptiones, licet defunctus tacuerit in vita.

Ex quibus puto dicendum, quod dato, & non concesso, quod dicti hæredes agentes possint agere ad rescissionem contractus, ex capite simulationis, quod pro nunc non firmo, tñ quousq; cōtractus non declaratur nullus, vel rescissus, non possunt venire directo cōtra factum vel contractum iuratum defuncti vendicando rē venditam per defunctum directo contra tex. in l. cum à matrē C. de rei vendic. cum vulg. & contra prædicta propterea ipsis agentibus, cum adhuc contractus duret, cuius virtute ipsi tāquam hæredes venditoris sunt obligati, obstat dicta exceptio opposita, quem de euctione tenet actio &c. quæ vt prædicitur, impedit litis ingressum vt supra. Hæc pauca currenti calamo scribere volui, non quod crederem apud tantum virum necessaria, sed vt eidem morem gererem, cui si quid in contrarium occurrerit, rogo, vt me certior reddat, & bene vale.

ADDITIONES.

AD numerum tertium. An iuramentum principalis transeat ad hæredes. Ultra allegata per meum Auum hic, Addo quod licet iuramentum sit personale, quantum ad spiritualitatem, & non liget animã hæredis sine suo consensu; ita quod nõ potest conueniri hæres de periurio, tamen quantum ad obseruantiam iuramenti. Iuramentum tranfit in hæredem, vt dicunt Canonice in c. veritatis extra de iur. iuran. & vltima, Affl. decif. 831. num. 8. addo Cassanum in consil. 24. num. 16. Capicç. in decif. 75. Bolognett. consil. 45. Dec. consil. 639. vilo num. 6.

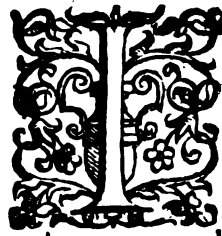
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *In his, quæ sunt mere facultatis, ex longæua obseruantia non inducitur consuetudo, neq; præscriptio.*
- 2 *In Ciuitate non sunt inducende nouitates, etiam si communis utilitas hoc suadeat.*
- 3 *Vbi timetur de preda, seu extorsione officialis, potest sibi interdici ne se intromittat in tali officio.*
- 4 *Interest reipublicæ vt vendentes bona comestibilia bene tractentur ad hoc vt libentius veniant ad vendendum eorum mercès in Ciuitate.*

ALLEGATIO 8.

AD inducendam consuetudinem, vel præscriptionem ex longæua obseruantia, quæ requirantur.

N causa fidelissimæ Ciuitatis Neapolis, cum Mag. Dño Annibale Pignatello super asserta facultate, quam prætendit ipse Magn. Annibal habere exigendi granum vnum pro qualibet salma farinae à venditoribus pro computo pecuniæ, & alijs vt ex processu & actis coram Magn. Dñis Arbitris confectis latius apparet.

Quoniam d. Magn. Annibal in suis articulis fatetur nullum habere priuilegium exigendi granum prædictum pro qualibet salma farinae, sicq; nec ex priuilegio, vel alio Iure sibi in prædictis ius competere, sed illud consistere in mera facultate soluentium, propterea dico eidem Dño Annibali nullum fuisse quæsitum ius, nec competere ex tempore, quo prætendit exegisse d. granum vnum, vt supra per tex. in l. viam publicam, & ibi notat glos. & Bar. ff. de via publ. vbi dicitur † quod nunquam præscribitur facultati eundi per viam publicam, quia istud posse ire, est quædam facultas, & non ius; idem expresse tenuit Panor. in cap. ex parte, assensis in fin. 1. colum. extra de concess. præben. & in cap. Ioannes extra de cler. coniug. in cap. pisanis in fin. extra de restit. spolia. & in c. inter ceteras circa fin. extra de rescript. dicēs, in his quæ sunt mere facultatis, ex longæua obseruantia, non inducitur consuetudo, neque præscriptio, & Dñus Cardinalis consil. 38. & plene Fely. in c. cum accessissent 3. car. 4. col. extra de constitu.

Fortificantur prædicta, nam in his, quæ sunt mere facultatis, non inducitur possessio ex vsu longi temporis c. possessiones 16. q. 1. notat glos. in l. solent in gl. fin. ff. de offic. præto. notat Bar. in l. cum de in rem verso col. fin. ff. de vsur. Bal. Cin. & alij in l. 1. C. de seruit. & aqua. & Panor. in cap. Abbate Sancti Siluani colum. 2. extra de verbor. signif. Sicq; cum dictus Dñus Annibal possessionem aliquam non habuerit,

buerit, non potest petere restitutionē ipsius, quia priuatio præsupponit habitum vulg. l. decem ff. de verb. oblig. & ad hoc accedat, quod ex vsu longi temporis in his, quæ sunt facultatis non causatur vtenti ius aliquod iuxta notat. per Bar. in l. i. ff. de condict. ex lege, & in specie not. Ang. conf. 54. Iulianus, & Franciscus circa medium, dicens, quod in his, quæ in libero explicantis arbitrio consistunt, sicut est ire ad ecclesiam, vel per viam publicam, & similibus, nullū ius, nulla actio, nulla exceptio causatur, vel quæri potest per tex. in d. l. viam publicā, & plene consuluit Barb. conf. 51. scripsit sapientiæ fons x. & xi. col. vbi refert, & sequitur Bar. in d. l. i. ff. de rōdic. ex l. sicq; ex prædictis sequitur, quod cum d. Dñus Annibal confiteatur de prædictis nullū habere priuilegiū, & ex vsu asserto dicti temporis nulla causatur possessio & ius aliq; non resultat, non im merito eidē petenti restitutionem assertæ possessionis obstat notorius defectus iuris, qui impedit, seu excludit agentem. possessorio recuperādæ iuxta tex. in c. ad decimas de restit. spol. in 6. & plene p. Doct. maxime Panor. in c. in literis pen. & si. col. ex eo tit. p. quo est tex. in c. literas, & ibi idē Panor. in j. col. vers. nota, & tenemēti, extra de restit. spol.

Et ad hoc accedat, nam ex processu apparet quod solite exactiones pro iuribus gabellæ d. stateræ est granum vnum pro qualibet salma. ita quod dictum aliud granum, quod d. Dñus Annibal præ tendit posse consequi à venditoribus farinæ, est nouitas, & noua exactio respectu iuris d. stateræ, & ideo
 2 succedit notabile dictum † Salyc. in l. 3. C. noua vectigalia 1. col. vers. item collige, qui dixit per iHam legē, quod in Ciuitate non sunt inducendæ nouitates, etiam si communis utilitas Ciuitatis hoc suadeat, allegat tex. in l. i. eodem tit. & in l. penul. ff. de decr. ab ordin. facie. & hoc ideo secundum ipsum, quia hoc est Principi reseruatum.
 Et maxime, quia in processu de-

monstratur quod sub Clypeo dicti officij stateræ, quando vendentes reculant dictum granum soluere, pro qualibet salma pro assertis computis & alijs figuratis causis, solent damnificari, ac fraudari, & male tractari, propter quod vsurpatum officium faciendi dicta computa venditoribus farinæ possit esse causa extorsionis, & fraudis, & ideo succedit notabile dictum † Ioannis de Platea in l. i. in fin. C. de frumen. Alexandri lib. 10. qui dixit, quod vbi timetur de præda, & extorsione officialis, potest sibi interdici, ne se de tali officio intromittat, non enim quis de præda debet esse sollicitus, vt in d. l. i. & in l. si minoris in fine cum concordantijs ibi allegatis ff. de admin. tut. & in l. fin. C. de lucr. adux lib. 11. maxime † quia interest reipublicæ, vt vendentes bona comestibilia bene tractentur ad hoc, vt libentius veniant ad vendendum eorum merces in Ciuitatem, Ciuitas enim de annonis, & frumentis, ac ipsorum pretio curam habet iux. nota. per Bar. in l. nemo C. de iude. & not. Doct. in l. i. §. cura carnis ff. de offic. præf. vrb. ex quibus currenti calamo notatis, & descriptis puto concludendum d. Magn. Annibalem non esse admittendum ad prædicta exercenda. In reliquis suppleant Magn. Dñi Arbitri iuxta titulum, vt quæ desunt Aduocatis.

ADDITIONES.

AD numerum primum, quod in his quæ sunt mere facultatis ex longæua obseruantia, non inducitur consuetudo, neque præscriptio. Addo vltra dicta per meum Auum hic. Affl. decis. 388. num. 4. qui dixit quod in actibus mere facultatis non inducitur consuetudo potestatis libere restrictiua, vnde si per 40. annos consueui venire ad molendinum, nunc non ex hoc inducitur consuetudo vt teneam continuare, allegat Abbatem in c. ex parte astensis extra de concessione præbendarum, & Lucam de penna quasi per duas colūnas in l. vt rustici ad nullū obseq. deuoc. lib. 11. & alios quāplures, vltra quos vide Dec. conf. 6. & Visil. ad decis. Affl. præallegatum nu. 3. cum seq.

Abb. 10. Hier. de Mauro.

E . 2 SVM.

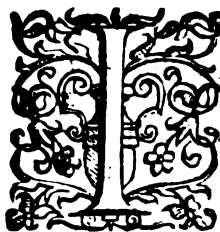
SUMMARIVM.

- 1 In substitutione reciproca, substitutio proximorū videtur facta ultimo morienti.
- 2 Quando substitutio dicatur facta per verba directa, et quando per verba obliqua.
- 3 Substitutio verbis directis facta impuberibus a pagano, licet infra tempora pupillaris ætatis valeat iure directæ pupillaris, tamen post pupillarem ætatem expirat in totum.
- 4 Quando substitutio post tempus pubertatis trahatur ad fideicommissariam.
- 5 Quid matre existente in medio.
- 6 Substitutio quando dicatur cõpendiosa?
- 7 Quid si substitutio sit facta sub conditione si sine liberis?
- 8 Malitia supplet ætatem, et ideo pupillus potest in pupillari ætate procreare filios, & puella cõcipere in undecimo anno.
- 9 An pupillus nutritus in pupillari ætate dicatur decedere intestatus, cum testari non possit?
- 10 Quid de substitutione reciproca?
- 11 Substitutio facta ultimo morienti, an dicatur cõpendiosa, etiã si non sit posita dictio quando-cumq;?
- 12 Excluditur substitutus matre existente in medio.

13 Si mater non excluderet proximos filij detraheret duas quartas 1/3. legitimam, & trebellianicam.

ALLEGATIO 9.

IN materia fideicommissarię reciproce, & cõpendiose substitutionis.

IN causa substitutionis factæ per Cosmum Imperatorem, Hieronymam, Dianoram, Lucretiam, & Franciscam Imperatorem in pupillari ætate existentibus tẽpore dictæ sub-

stitutionis, visis & consideratis verbis testamenti ac d. substitutionis, in qua dicitur, quod ipse testator instituit hæredes suas vniuersales prædictas quatuor eius filias quamlibet ipsarū pro æquali portione; & che l'vna succeda all'altra ab intestato, vel in pupillari ætate, & si omnes morirentur, sine filijs, succedant agnati, videlicet li parenti sui consanguinei, e non altro, sicq; mortuis in pupillari ætate tribus ex dictis fororibus superstitibus d. Lucretia, quæ postmodum in tertio decimo anno decessit condito testamento, & matre ipsius instituta. Quamuis ergo Antonius Imperator assertus proximior dictarum fororum prætendat successionem dictorum fororum, & excludere matrem d. Lucretiam virtute substitutionis prædictæ.

Attamen puto considerandū, quod dictæ sorores institutæ fuerunt inuicem substitutæ, & sic stante substitutione prædicta reciproca substitutio proximiorum videtur facta Lucretiam ultimo morienti + ita probat tex. nota. in l. si pater impuberes cum glos. & ibi per Doct. & in l. qui duos ff. de vulg. & pupill. in l. pen. C. de impub. & alijs subst. in l. titia scio §. scia liber-
tis

tis ff. de leg. 2. notant Doct. in l. vel
 singulis ff. de vulg. & pupill. Bar. in l.
 hæredes mei § cum ita ff. ad trebell.
 dicta autem substitutio facta fuit per
 2 verbum + succedat, quod verbum de
 sui natura est directum, per ea que no-
 tabiliter dixit Bal. in rub. C. de impub.
 & alijs subst. qui dixit, quod substitutio
 tunc dicitur directa, quando testa-
 tor dirigit verba ad substitutum, &
 sonant quod ipse capiat hæreditatem
 manu propria, puta quando filius de-
 cesserit hæres esto, ad differentiã sub-
 stitutionis obliquæ seu fideicommissa-
 riæ, que sonat quod fideicommissarius
 capiat de manu alterius, idem probat
 tex. iuncta glos. in verb. directis in l.
 eam quam C. de fideicommiss. idem
 probatur in l. cohæredi §. cum filio, in
 verbo restituere iuncto verbo fideicõ-
 missum ff. de vulgar. & pupill. Sicq; ex
 prædictis, sequitur, quod cum dictæ
 tres sorores decesserint in ætate pu-
 pillari, & ipsis d. Lucretia successit,
 quæ postea in 13. anno decessit condi-
 to testamẽto, & matre instituta quod
 d. substitutio verbis directis facta im-
 3 puberibus à pagano licet infra tem-
 pora pupillaris ætatis secundũ aliquos
 valeat iure directæ pupillaris, tamen
 post ætatem pupillarem expirat in to-
 tum, ita probat tex. not. in l. verbis
 civilibus, & in l. pupillari, & ibi per
 omnes Doct. ff. de vulg. & pupill. hoc
 tenuit glo. in l. centurio in verbo dũ-
 taxat eod. tit. glo. in l. precibus C. de
 impub. & alijs subst. glos. in l. scæuola
 ff. ad trebell. & communiter omnes
 Doct. in l. centurio, & maxime Alex.
 col. 17. & sequenti, qui sequitur opinio-
 nem dictarum glosarum, & eam dicit
 esse communem, idem tenet Oldrad.
 cons. 125 & Paul. de Castr. cons. 133.
 & quia ipsa est communis opinio, ali-
 ter quo ad hoc in allegationibus non
 insisto.

Et licet verbum succedat sit verbũ
 commune, vt tenuit Bart. in d. l. cen-
 turio in fin. col. notat Bal. in c. si pater
 de testa. per tex. in l. restituta in fine

iunct. lege sequenti ff. ad trebell. not.
 Bal. in l. si sine C. eod. tit. & sic substi-
 tutio facta à pagano verbis communi-
 4 bus post tempora impubertatis + tra-
 hitur ad fideicommissum, maxime ma-
 tre existente in medio, vt concludit
 5 Bar. Alex. + & alij in d. l. centurio 7.
 col. & quam plures relati per ipsos, ad-
 de quod substitutio facta ad inuicem
 de pluribus filijs institutis, quando est
 simpliciter facta non comprehendit
 fideicommissariam, ita notat Bar. in l.
 lutius in penul. q. de vulg. & pupill. in
 l. 2. de impub. & alijs subst. & Alex. in
 d. l. lutius col. penul. attamen hoc pro-
 cedat vbi verbum commune est appo-
 situm in substitutione compendiosa,
 quæ est apta compræhendere plura tẽ-
 pora s. tam tempus pubertatis, quam
 post; merito substitutio dictis verbis
 facta, quæ post pupillarem ætatem nõ
 potest valere iure directo, trahitur ad
 fideicommissum, vt per Doct. ibi, sed
 substitutio de qua agitur, nullatenus
 potest dici compendiosa, ex quo sub-
 6 stitutio + compendiosa est illa quæ sub
 conditione mortis, vel alia plura com-
 plectitur tempora, & fit duobus mo-
 dis, videlicet tempore limitato, vt si
 dicatur, si infra 20. annos decesserit,
 talis sit hæres, vel tempore non limi-
 tato, vt si dicatur, quandocunq; de-
 cesserit, ita punctualiter declarat Bar.
 in d. l. centurio col. 2. vers. ad primum
 not. expresse nota. glos. instit. de pupil.
 subst. §. qua ratione in verbo ad exẽ-
 plum in fine glos. probat tex. iuncta
 glo. in d. l. præcibus de impub. & alijs
 subst. quia ergo in casu nostro est facta
 substitutio simpliciter pupillis, & talis
 substitutio non potest dici cõpendio-
 sa, idcirco eidem Lucretiæ defunctę
 post pupillarem ætatẽ non potest suc-
 cedere substitutus, cum talis substitutio
 non se extendat ad dictum tem-
 pus per prædicta.

Nec obstat, si dicatur, quod substi-
 tutio facta sub conditione, si decesse-
 7 rit + sine filijs, & sic videtur, quod te-
 stator habuit respectum ad tempus
 maioris

maioris ætatis, quo tempore liberos habere potuisset, quasi non dicatur decedere sine liberis, qui liberos habere non potest, nam dico quod d. substitutio facta pupill. per d. verbum succedat, non extenditur ad tempus maioris ætatis, quo tempore non poterat valere iure directo non obstantibus dictis verbis, si sine liberis decesserit, ita punctualiter tenet Bar. in d. l. centurio col. 4. vers. quid si testator, & ibi eum sequitur Alex. 6. col. vers. in tex. ibi sine liberis per multas rationes de quibus per eum maxime quia pupillus liberos suscipere potest, ut ibi per eum, quod etiam probatur per tex. formalem in c. si pater de testam. in 6. vbi videtur probari, quod talis substitutio est censenda directa pupillaris hoc etiam tenet Bal. in l. ex tribus C. de inoff. test. & Bar. in cons. incip. homo &c. & idem videtur tenere Bar. in l. pupillari in fin. ff. de vulg. & pupill.

8 qui dixit, quod si impubes infra tempora pupillaris ætatis filium habuerit, expirat substitutio pupillaris, & hoc non debet reputari impossibile, secundum ipsum, quia reperitur, quod mater in 11. anno concepit, & ante 12. peperit, ex quo malitia potest supplere ætatem, allegat tex. in c. de illis extra de sponsal. impub. & dictum Bar. sequitur ibi Ang. & alij sicq; ex dictis verbis substitutio quæ fit directa pupillaris, non efficitur compediola per prædicta.

Nec similiter obstant illa verba testatoris, dum dicit quod vna succedat alteri ab intestato vel in pupillari ætate, quæ verba videlicet ab intestato non videntur conuenire pupillo, qui testari non potest, & quasi non dicatur decedere intestatus, qui testari non potest; ita videtur probari per tex. in l. 1. ff. de suis, legitimis, vbi non dicitur decedere intestatus, qui testari non potuit, nam contrarium videlicet, quod pupillus moriens dicatur decedere intestatus, tenuit in specie Paul. de Cast. in l. generaliter C. de instit. & substit.

9

sub condit. fac. qui dicit quod statutum disponens, quod alicui decedenti ab intestato succedant aliqui, habet locum in pupillo decedente, licet testari non potuisset, & hoc per tex. in d. l. 1. ff. de suis & legit. qui dicit, quod licet pupillus proprie non dicatur intestatus, tamen pro intestato haberi debet, ut ibi per eum dicentem, quod iura quæ loquuntur in decedente ab intestato, locum habent etiam in pupillo, & multo magis locum habere debent, vbi verba essent prolata à testatore, cuius verba grosso modo interpretari debent, per quam rationem ita tenuit Bal. in c. 1. 3. col. de success. seu. vbi etiam dicit, quod leges loquentes de successione intestati, quæ vocantur pariter agnatos, & cognatos, habent locum in successione infantis, idem etiam notabiliter tenuit Bal. in l. 2. C. qui testa. fac. poss. & notabiliter Ludou. Roman. in consil. 4. vbi tenet, quod d. statutum loquens in decedente ab intestato, locum habet in pupillo decedente per multas rationes, & fortius hoc dicit procedere in dispositione testatoris idioti, cuius verba grosso modo interpretari debent; idem & plenius tenuit idem Ludou. cons. 32. incip. visa municipalis constitutione, vbi plene, sicq; ex dictis verbis substitutio prædicta non extenditur ad tempus maioris ætatis, per supradicta.

Et quod dicta verba, quo ad casum de quo agitur nihil obstant puto considerandum, quod in dicto testamento sunt duæ substitutiones, vna quæ fit inter ipsas filias, videlicet, quod vna succedat alteri, ut supra dicitur, in qua substitutione ponuntur illa verba, ab intestato, vel in pupillari ætate, & illius virtute Lucretia successit sororibus præd. Alia substitutio reperitur facta agnatorum proximorum, in qua vltima substitutione nihil dicitur de verbis prædictis, & propterea puto considerandum, quod aut dicta verba si ab intestato, vel in pupillari ætate decesserint, intelliguntur repetita in substi

substitutione propinquorum & indubitanter substitutio ipsorum propinquorum expirat, tum quia conditiones substitutionis defecerunt in personam Lucretiæ ultimo loco morientis, ex quo ipsa decessit post pupillarem ætatem, & cõdito testamento; & ideo substitutus excluditur per tex. in l. generaliter C. de instit. & substit. sub cõdit. fac. maxime quia stante substitutione reciproca & facta filiabus, videtur facta substitutio d. Lucretiæ ultimo morienti sub dictis conditionibus supra expressis per tex. in d. l. si pater impuberes, & alia iura supra allegata, quæ conditiones in persona d. Lucretiæ defecerunt, & ideo substitutio prædicta expirat, tum etiam, quia dicta verba si repetita fuissent in substitutione prædicta, facerent substitutionem ipsam mere pupillarem, quæ post ætatem prædictam indubitanter expirat iux. tex. cū ibi nota. per omnes Doct. in l. moribus ff. de vulg. & pupill. si autem verba prædicta in substitutione propinquorum non censentur repetita ipsa in casu, de quo agitur, nihil importabunt, nec extendent sub conditionem ultra ætatem pupillarem per superius allegata, ex quibus patet concludendum d. Antonium virtute substitutionis iam dictæ fuisse exclusum ab hæreditate prædictæ Lucretiæ.

Confirmantur prædicta, nam præsupposito, quod substitutio prædicta fuerit facta ultimo morienti, etiam quod posset dici compendiosa, non obstantibus, & quod in ea non apponatur verbum quancumque; prout videtur sentire, Bar. in d. l. centurio 10. col. in fine cum sequenti, & Imol. in cap. Raitutius in materia compendiosæ de testamentis. Attamen in casu de quo agitur, illa haberet vim fideicommissi, ita quod iure fideicommissi d. Lucretia censetur gravata restituere hæreditatem proximioribus, ut supra satis est demonstratum, ex quo ipsa decessit post pupillarem ætatem, quo tempore directæ pupillaris non potest lo-

cum habere, sed eo tempore, quo d. Lucretia mortua fuit eius mater erat in medio, merito substitutus excluditur per matrem & a successione præmorientium, ita punctualiter tenuit Alex. in l. qui duos 3. col. de vulg. & pupill. dicens, quod si in terminis d. legis in quibus filij ad inuicem erant substituti tempore, quo ultimus moritur, mater reperitur in medio, substitutus non inueniet in hæreditate ultimi; bona prius decedentium, sed à dictis portionibus mater excludet substitutum, allegat glos. in l. qui duos ff. de reb. dub. in glo. in verbo superstes in fi. quæ hoc tenuit in specie, & Bart. ibi in finalibus verbis dicit quod si tempore, quo ultimo morienti succeditur, mater reperitur in medio, substitutus in totum excluditur, ex quo matre existente in medio, cessat ratio præsumptæ voluntatis defuncti, & ad hoc optime deseruit tex. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad trebell. vbi habetur, quod fideicommissum relictum à duobus filijs, vel vno sub conditione non debetur fideicommissario vbi tempore mortis grauati superisset persona, quæ ex præsumpta mente testatoris excluderet substitutum facit tex. in l. cum acutissimi C. de fideicommiss. & in l. cū auus ff. de condit. & demonstr.

Et ad prædicta optime deseruit tex. in d. l. qui duos & ibi glos. & Doct. ff. de vulg. & pupill. vbi duobus impuberibus institutis, & dato eisdem substituto, si ambo mortui essent, vno præcedente, alter superstes ei succedit, & nouissime substitutus, sed in hæreditate ultimi inueniet substitutus portiones primi non iure substitutionis, sed tanquam rem aliunde sibi quæsita quando nouissimus in ætate pupillari decessit, & ideo ad substitutum pertinent omnia bona pupilli etiam aliunde quæsita l. sed si plures §. ad substitutum ff. de vulg. & pupill. Sed in casu nostro, Lucretia ultimo moriens decessit post ætatem pupillarem, & de portionibus præmortalium disposuit, & sic

& sic cum in casu nostro præsupponat aduersarius quod eidem Lucretiæ succedatur iure fideicommissi, substitutio prædicta quo ad successiones præmortuarum expirauit, ita dicit Paul. de Castr. in d. l. qui duas, & ibi Doct. omnes & ibi etiam hoc sentit glōf.

De hac etiam quæst. videlicet, quæ testator instituit plures impuberes filios & eos inuicem substituit pupillariter, & adiecit, quod si omnes filij decesserint sine filijs bona sua deueniant ad pauperes si omnes filij moriantur in ætate pupillari, excepto vno, qui vltimo loco decessit pubes, & sine filijs, an pauperes habeant portionem vltimi tantum, an vero illud quod vltimus habuit ex substitutione pupillari per mortem fratrum veniat in fideicommissio, vide plene Bar. & plenius Alex. in l. ita tamen §. qui suspectum ff. ad trebell. vbi plene discutit hunc articulum, & vide Bal. in l. ex tribus in fine C. de inoff. testam. vide etiam Bal. conf. 79. incip. Zeno veniens ad mortem 1. uol. & aliquid per Alex. consil. 25 fin. col. uers. nec etiam prædictis obstat 1. uolum. Vide omnino Ludou. sing. 572. incip. instituit testator &c. Vide Bal. conf. 103. incip. in d. testamento 4. vol. Et vide omnino Deciū conf. 86. incip. viso puncto, vbi an in substitutione reciproca filiorum cōprehendatur fideicommissaria, & quando cōtinetur, an in tali fideicommissio veniant portiones fratrum præmortuorum, vel solum portio vltimi morientis, & hoc ponit in 1. & 2. col. in 1. vol.

Nec obstat tex. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad trebell. quia ibi testator expressè substituit in tota hæreditate, & sic cum appareat de mente testatoris volentis in tota hæreditate substituere, ideo substitutus ibi succedit in tota hæreditate, attendente mente testatoris, quæ in talibus attenditur l. in conditionibus primū locum ff. de condit. & demonstr. Sed in casu nostro non fuit facta substitutio propinquorum in tota hæreditate, merito d. An-

tohius repellitur à successione præmortuarum sororum, & hoc videlicet quod attendatur, si testator substituerit in tota hæreditate, vel in parte tacite, vel expresse, optime declarat Alex. in l. eum qui nouissimis 1. & 2. col. ff. ad Trebell.

Et præsupposito, nō tamen contes-
13 so ꝑ quod substitutio prædicta dicenda esset fideicommissaria, vt supra, & mater nō excluderet in totum dictos proximiores, quod non video posse teneri, attamen, quando hoc esset, dico quod non est dubitandum, quin mater d. Lucretiæ possit detrahere duplicem quartam, videlicet legitimam respectu totius hæreditatis, & de residuo trebellianicā, præsupposito quod d. fideicommissum operetur in tota hæreditate iuxta tex. in l. si pater impuberes cum gl. & ibi per Doct. ff. de vulg. & pupill. & alijs iuribus supra adductis, sicq; cum fideicommissum prædictum fuerit iniunctum d. Lucretiæ sub conditione si decesserit sine filijs, ipsa incontinenti potuit detrahere legitimam, & demum adueniente tempore mortis, hæres ipsius detrahere posset trebellianicam, ita notat glo. in cap. rainucius, & ibi per omnes Doct. extra de testamen. quæ est cōis opinio Canonistarum, quam etiam sequuntur Ciuillistæ, & maxime Alex. in l. in ratione §. quod vulgo ff. ad l. falcid. vbi recitat omnes opiniones, & tandem in casu prædicto, videlicet quæ filius est sub conditione grauatus, videtur adhærere opinioni Canonistarū, quæ vt ipse dicit, communiter seruatur, & idem Alex. in l. cohæredi §. cum filium ff. de vulg. & pupill. pro qua opinione consuluit idem Alex. conf. 43. incip. attenda. & considerata 2. vol. & idem Alex. conf. 142. incip. circa primam dubitationem 6. col. vers. idem tenet Bar. eod. volum. & notabiliter Ludou. consil. 183. incip. pro decis. quæstorū, & in specie decisio 5. conf. 376. incip. Nardus de Isopo in fine, vbi multa consilia allegantur, vide etiam Bal.

Bal. conf. 103. incip. in dicto testamēto fit filiatum 4 vol. & eundem conf. 101. incip. super primo quęsto eodem vol. & ita consulo.

ADDITIONES.

AD numerum tertium, quartum, & quintum, addo quod vitra allegata per meū Avum hic, Affl. decis. 367. disputat articulam si substitutio compendiosa facta per verbum commune sit fideicommissaria omni tempore, vel tempore pupillaris ætatis directa, post verò obliqua matre existente in medio, quod dubitum est controuersum inter Doctores; sed fuit iudicatum pro matre, & vt detrahatur duas quartas, legitimam scilicet, & Trebellianicam, videto ibi Virgil. qui multa cumulat.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 Possessor, qui possedit alieno nomine, si fuerit spoliatus potest agere ad recuperandum possessionem.
- 2 Et incontinenti etiam propria auctoritate.
- 3 Quando dicitur posse spoliatum recuperare incontinenti suam possessionem, § nu. 4.
- 4 Eo ipso dicitur probatum spoliatum, probata antiquiori possessione.

ALLEGATIO 10.

IN materia spolij, qualiter succurratur spoliato.

IN causa Dñi Vincentij de Sectis de Ciuitate Salerni super restitutione possessionis Ecclesie seu Abbatie Sancte Marie de Olearia Amalfitanæ Diocesis.

Puto considerandum, quod quamuis d. D. Vincentius possederit ecclesiam prædictam nomine Camere Apostolicæ, & successiue Reuerendissimi Cardinalis Rodulphi, qui de ecclesia prædicta fuerat prouisus; Attamen D. Vincentius ipse fuit spoliatus possessione dictæ ecclesie, quo casu licet alieno nomine possederit, ipse idem potest agere ad recuperandam possessionem prædictam, ita est tex. not. & ibi hoc notat glo. & Doct. in l. 1. C. si per vim, vel alio modo, vbi procurator, amicus, seruus, vel quilibet alius possidens alieno nomine si spoliatur possessione, ipse idem absq; alio mandato potest ad recuperandam possessionem prædictam agere, facti tex. in fine C. de prætor. pign. in l. fin. ius autem recuperandi possessionem amissam competit spoliato incontinenti, & ita potest etiam propria auctoritate recuperare probat tex. in l. 3. §. cum igitur ff. de vi, & vi armat. notat Bar. in l. facta col. pen. ff. si cer. pera. & in l. 1. C. vnde vi. istud autem incontinenti in casu de quo agitur puto debere intelligi cum primum facultas se obtulit spoliato illam recuperandi, ita punctualiter not. Bal. in l. si. C. de his qui à non dño manum. dicens quod spoliatus sciens rem suam ab alio possideri, licet amittat ciuilem, etiam suscipiendo se posse repelli, tamen ius recuperandi possessionem propria auctoritate non amittit, si tale fuit negotium quod non potuit in breui expediri, allegat Hugo. in sua antiqua glo. in c. ius naturale 1. distinct. qui dixit quod est licitam recuperare possessionem quandocunq; se facultas obtulerit, etiam post decennium secundum ipsum qd dictum sequitur Io. de Imol. in l. 1. §. qui præsens ff. de verb. obli. & notat expresse Bart. in d. l. 3. §. cum igitur ff. de vi, & vi arm. dicens, quod spoliatus potest incontinenti possessionem recuperare, quod intelligitur cum primum potuerit secundum ipsum allegat tex. in l. 3. §. confestim ff. ad Tertull.

F tull.

tull. & alia, de quibus per eum, & est gl. not. in c. olim el primo in ver. cum statim exera de restit. spoliat. & ibi plene Dominus Abbas.

4 Cum igitur in casu nostro de anteriori possessione d. D. Vincentij appareat per testes partis aduersæ, & signantur per Dominum Pyrrum de petijs ac etiam de spolio ipsius Domini Vincentij appareat per eundem testem pro parte aduersa deponentem, & etiam quia de præfenti possessio reperitur pænes aduersarium, quo casu re ipsa est probatum spolium iuxta verbum Bal. in l. fin. C. si à non com. per. iud. Puto propterea considerandum, quod spoliatus in loco beneficij erat potens, & suffultus fauore Viceducis illius loci, & iste aduena, & incognitus in loco, & ideo non potuit sine alio præparamento, & comitibus sic de facili, & breui tempore redire ad possessionem ipsam recuperandam; Quibus attentis satis secundum arbitrium cuiuslibet recte iudicari poterit dici continenti possessio recuperata, etiam quod sint elapsis tres, vel quatuor anni iux. nota. per Bal. in l. 2. C. de edict. diui. qui dixit quod hoc scilicet quando dicatur fieri aliquid incontinenti committitur iudicis arbitrio, considerata qualitate negotij, & alijs circumstantijs, vt ibi; In actis autem apparet per scripturas, quod d. D. Vincentius eandem possessionem recuperavit auctoritate prouisionum Illustrissimi Domini Proregis, in quorum expeditione, & sigillatione impeditus per partem aduersam se opponentem diu laborauit, taliter quod non sic breui tempore potuit redire, sed ipsis prouisionibus obtentis eum primum potuit reuersus est ad possessionem recuperandam, & ideo satis dici potest incontinenti per supradicta, ex quibus puto, quod debet prouideri, quod ipse Dominus Vincentius conseruetur in dicta possessione iuste recuperata.

ADDITIONES.

A D. numerum quartum, Quod spoliatus satis dicatur esse probatum, probata antiquiori possessione ex parte spoliati; Ultra adducta hic per meum Auam, vide Bal. in l. 3. vlt. col. C. si à non competente iudice, allegat. l. si coloni C. de agricolis, & censibus. lib. 10. Soccin. in l. remque nobis questione septima ff. de acquir. poss. Ripa in c. cum Ecclesia Sutrina num. 52. extra de causa poss. & proprietatis, & Virill. ad decif. Affl. 324.

Ad illud autem quod dicitur in Auam num. 2. quod spoliatus possit propria auctoritate recuperare suam possessionem incontinenti, quod intelligitur cum primum facultas se obtulerit recuperando etiam si per decem annos steterit secundum Hegonem hic allegatum vide Virill. ad Affl. decif. 289. in fine. & decif. 327. num. 3.

Abb. la. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 Insignia, seu descriptiones in marmore, vel lapide, vel pariete non probant Dominium illius, cuius sunt insignia, seu descriptiones, etiam si essent in factis antiquis; & num. 4.
- 2 Insignia in rebus alienis imposita absque Domini voluntate, vel iudicis auctoritate possunt propria auctoritate deleri.
- 3 Via vicinalis que dicatur? & que via publica? & quando via vicinalis habeatur loco via publicæ?
- 4 Scriptura in monumentis, etiam antiqua an probent?
- 5 Et an per literas descriptas in marmore, probetur ius patronatus antiquum.

ALLEGATIO II.

AN Ius patronatus probetur per insignia, vel descriptiones in marmore.

IN causa Magnifici Ioannis Francisci Caraphę cum Mag. Brancacio de Brancacijs super demolitione cuiusdam parietis coniuncti cum domibus dicti

Ioannis Francisci, dico, ipsum Magn. Ioannem Franciscum non posse impediri in demolitione d. parietis, nō obstante quod in eo sint depicta insignia Dñorum de Brancacijs. Insignia enim, seu descriptiones in marmore, vel lapide, vel pariete non probant dominium illius, cuius sunt insignia, vel descriptiones, etiam si essemus in facto antiquo, ita probat tex. in l. monumentorum † C. de relig. & sump. fun. per quem tex. ita tenuit Fely. in c. cum causam 3. col. ex. de prob. sentit Bart. in l. prima ff. de bonorum poss. secundum tab. & quod signa non probent dominium rei, ubi sunt apposta, tenet in specie Ioannes de Plat. in l. stigmata C. de fabricen. lib. 11. licet talia signa faciant aliquod adminiculū: probationem tamen non inducunt, ut in locis supradictis, ideo talia insignia † rebus alienis imposita absq; Dñi voluntate, vel Iudicis autoritate, possunt propria autoritate deleri, vel inde eleuari. tex. est formalis in l. 1. & 2. C. vt nemini lic. sine iud. author. sign. impon. & ibi per omnes Docto. faciunt dicta in decis. 5. cons. Affl. 23. vers. nam & multis modis procedunt probata possessione per illum, cuius sunt signa in illa re, ubi sunt descripta; quod in casu nostro non apparet.

Insuper puto considerandum, quod dictus paries est constructus supra quandam viam, ubi sunt domus multorum nobilium, nec aliter apparet,

quod via prædicta sit facta ex contributione vicinorum, ita quod possit dici proprie vicinalis, sed est talis, quod quilibet potest eam ingredi, & inde exire, & ideo habetur loco vię publicę, † ita Bar. in l. 1. ff. de locis itin. publ. immo quia incipit à via publica, licet ducat ad priuata bona, dicitur publica, probat tex. for. in l. 1. §. priuat. ff. ne quid in loco publico. Quia ergo paries, de quo agitur impedit vsum dictę vię, ex quo ipsius prætextu currus ibi ingredi, & inde exire non potest, iuxta tex. formalem in l. ædiles §. conseruantur ff. de via publ. Dato quod dictus paries esset ædificatus in loco proprio dicti Domini Brancacij, posset destrui vel agi interdicto, ne quid in loco publico, vt demoliatur. ita Bar. in l. prima §. si quis in suo ff. ne quid in loco publico. Tanto magis in casu nostro, quod dictus paries non est dicti Domini Brancacij, nec in eius solo constructus, nec aliter sua interest, quod demoliatur, maxime quia omnes nobiles de domo Brancacij contentantur, quod demoliatur; ideo non est d. Dñus Brancacius modo aliquo audiendus in tali contradictione, de quo non est modo aliquo dubitandum, & ita consulo.

4 Et de istis scripturis † monumentorum vide Bar. in l. vel quid ff. de relig. & sump. fune. & de scripturis istis antiquis, vide Hostien. in summa in tit. de probat. §. fin. vers. nono probatur, & Bar. in l. 1. in princ. ff. de bonor. possess. secundum tab. Abb. & Fely. in cap. cum causam extra de probat. Vtrum autem per literas descriptas † in marmore probetur ius patronatus antiquum, vide Dec. cons. 131. primo vol. col. prima, vers. hoc etiã videtur probari, qui tenet, quod sic, & vide Capyc. decis. 27 in decimo dubio col. pen. & incip. dicta decis. in causa Reuerendi Prioris Barenfis.

ADDITIONES.

Vltra scripta per meum Auum hic numero primo, & per totam allegationem. Adde quod ista insignia, seu signa magnam habent presumptionem ad probandum dominium, per textum in l. 3 C. de fabricen- sibus lib. 10. & ibi Bar. tradit Paris. de pu- tto in suo tract. de Sindic. in verbo proba- tio num. 2. & probatur ex textu in c. si iu- dex laicus §. & si notorium vers. ex stigma- te consuet. de sententia excom. in 6. hinc Bald. in auth. dos data C. de donat. ante- usq. per illum tex. dixit, quod ex insignis appositis in ballis cognoscuntur balli cuius mercatoris sint, sequitur Philip. Franeb. in d. §. & si notorium in ult. notabili plura- tal. in l. si mora col. 4. vers. 2. num. 12. §. solut. matr. Negusant. in tract. de pignof. in secunda part. tertio membro quinta par- tis principalis num. 14. tal. cons. 170. col. 3. vers. consideratur vol. 2. Ripa in l. 1. nu. 74. ff. si cert. pec. & Senatus Pedamonta- nus decis. 49. numer. 1. 2. & 3. Aliqua per Cassan. in consuetud. burgund. rubrica pri- ma §. 8. in verbo quando le signe nu. 1. la- tissime. Stracca in tractatu de mercatura parte secunda num. 73. cum pluribus seq. qui num. 80. tenet contra communem opi- nionem, quod non probatur dominium. Vide Rotam lanuensem decis. 201. Menoch. de presumpt. lib. 3. presumpt. 64. Ma-illard. de probat. parte prima conclus. 55 1. Abb. 10. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 Donatio omnium bonorum quando valeat?
- 2 Precarium vim vere traditio- nis operatur.
- 3 Per precarium in contractu donationis appositum res dona- ta videtur tradita, etiam secun- dum consuetudinem Neapolis.
- 4 Lex quae aliquid prouidet con- tra lus commune non extendi- tur nisi quatenus in ipsa expri- matur.
- 5 In generali obligatione non

veniunt bona aliena, vel alijs quaesita.

- 6 Donatio quando dicatur simu- lata, vel facta in fraudem, & num. 7. 8. 9. 10.
- 7 Ex breuitate temporis inter alie- nationem, & debitum contra- ctum, praesumitur in fraudem creditorum facta alienatio.
- 8 Futuri creditores non possunt reuocare alienata per prius per debitore, nisi probetur talis alienationem fuisse in fraudem factam.
- 9 Fictio, & simulatio non presu- mitur, nisi appareat causa, pro- pter quam talis fictio, vel simu- latio, aut contractus fictus sit.
- 10 Quid si donatarius precarium non reuocauit, & donator ste- tit in possessione dum vixit?
- 11 Si heres in Inuentario apposuit bona sibi donata, an sibi praei- dicet? quid in tutore.
- 12 Confessio facta per minorem absque Curatoris auctoritate in Inuentario, non praeiudicat.
- 13 Donare est perdere.
- 14 Repudiatio hereditatis facta a minore, sine Curatoris auctori- tate, non nocet.
- 15 Per confectionem inuentarij, inducitur aditio hereditatis.
- 16 Minor non potest adire here- ditatem, sine tutoris, vel cura- toris auctoritate, etiam si here- ditas

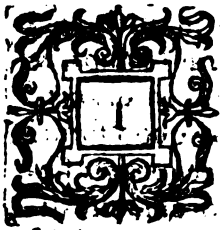
ditas esse lucrosa.

17 *Standum est Instrumento, alio non apparente in contrarium de simulatione.*

18 *Mulier quæ renunciauit suæ hypothecæ, non potest amplius ad eam redire, super bonis renunciatis.*

ALLEGATIO II.

Donatio quando præsumitur simulata, vel facta in fraudem,

N causa Magnificorū Marcelli Siripanni, & Aloysij Capicij conuentorum, ac Magnificæ Julię Cieinelle, agentis super iure assistendi in bonis, in processu deductis, tanquam hæreditarijs quondam Antonij Mariæ Siripanni, primi viri dictæ Magnificæ agentis pro ducatis quatuor mille virtute præfensi Instrumenti dotalis, ac constitutionis antefati, & alijs, vt ex processu, & actis latius habetur.

Substinendo partes conuentorum dico, assistentiam petitam non esse præstadam in bonis in d. processu deductis tanquam non hypothecatis prædictæ agentis, stante quod dicta bona tempore dictæ hypothecæ non erant d. quondam Antonij Mariæ, sed ipsorum conuentorum, virtute donationis omnium bonorum factæ ipsis conuentis per d. quondam Antonium Mariam, apparente instrumento d. donationis in actis dictæ causæ producto, quæ donatio ꝑ licet sit omnium bonorum, de iure tenet, & valet iuxta tex. in l. omnes §. l. utius ff. quæ in fraud. cred. tex. in l. si quis argentum §. sed & si quis, & ibi Bal. C. de donat.

glos. in l. 1. C. quæ res pignor. oblig. possunt notant Doct. maxime Alex. in l. stipulatio hoc modo concepra ff. de verb. oblig. & per Doct. in l. fin. C. de pact.

Sicq; stante donatione prædicta, & ipsorum bonorum traditione inducta per præcarium in d. instrumento appositum, quod præcarium vim vere traditionis operatur, ita ꝑ quod per ipsum vera possessio acquiritur iuxta tex. in l. certe, vers. si procurator ff. præcar. per quem tex. ita tenuit Alex. in l. quod meo 1. not. ff. de acqu. poss. & Bar. in l. ab emptione ff. de pact. & ibi hoc notat glos. nor. Salyc. & Ang. in l. traditionibus. C. de pact. Ang. in l. quamuis ff. de acquir. possess. las. in l. quotiens in 5. limitatione illius legis C. de rei vendic. sequitur, quod dominium ipsorum bonorum fuit acquisitum ipsis agentibus à tempore dictæ traditionis, iuxta tex. in l. traditionibus C. de pact. & in specie hoc tenuit Neapod. in terminis consuetudinis requirentis traditionem possessionis rei donatæ, vel venditæ infra annū in consuet. de contrahenda emptione incipiente venditionis contractus in glos. incipiente infra annum, qui tenet ꝑ quod per præcarium in contractu donationis appositum, res donata videtur tradita, ita quod per illud consuetudini prædictæ videtur satisfactum, & licet idem Neapod. in alia consuet. incip. instrumenta donationum videatur tenere contrarium, tamen ipsemet Neapod. in eadem consuetudine in glos. sequenti, corrigat se, & in fine d. glos. ponit ista verba sed verius videtur, quod sufficiat traditio facta, vbi est causa vera apta ad transferendum dominium vt dixi infra de contrah. empt. l. 1. & firmat præcedentem opinionem, quæ præcedens opinio videtur verior de iure ex quo consuetudo prædicta disponens, quod emptor, vel donatarius infra annum possit ad rei traditionem agere, ita quod anno elapso vis agendi ad re
fit

fit præclusa, & contractus donationis, vel emptionis simulatus censetur, est correctoria iuris, ex quo actio ad rem venditam, vel donatam tradendam, cum sit personalis de iure communi durat spatio 30. annorum l. 1. C. de constit. pec. l. sicut C. de præscript. 30. an. instit. de perp. & tempo. act. in princ. Consuetudo ergo, quæ arctat tempus dictæ actionis corrigendo in hoc ius commune, non debet extendi ad casum, quo res donata infra annum esset tradita per præcarium in instrumento appositum, ita quod alia actualis traditio requiratur, ex quo lex † providens aliquid contra ius commune non extenditur, nisi quatenus in ipsa exprimat, l. si vero §. de viro ff. solut. matr. l. præcipimus in fin. C. de appell. l. quod verol. ius singulare ff. de legi. notant Doct. maxime Bar. in auth. quas actiones C. de sacro sanct. eccl. Sequitur ergo ex prædictis, quod virtute dictæ donationis, & traditionis inductæ per præcarium, dominium bonorum prædictorum fuit acquisitum ipsis conuentis, & sic tempore prædictæ hypothecæ bona prædicta erant aliena, & in generali obligatione † non veniunt. Ita probat tex. in l. si probaueris. quæ est lex 2. C. si ali. res pign. dat. sit. bonus tex. in l. 2. C. communi diuid. tex. in l. si fratris C. commun. vtri. lud. tex. in l. qui filios in fine C. quæ res pignor. oblig. possunt, & est bonus tex. in l. 1. C. si communis res pigno. dat. sit.

6 Nec assertæ coniecturæ † in processu deductæ, videlicet quod ipse quondam Antonius Maria post donationem prædictam possedit dicta bona, & de eis disposuit, reddunt, vel probant contractum simulatum, vel factum in fraudem ipsius agentis, ex quo dicta donatio fuit facta per multos annos ante matrimonium contractum cum ipsa agente, quo casu stante longitudine temporis inter tempus donationis, & tempus dotarij constituti, & hypothecæ contractæ donatio non præsumi-

tur simulata, ita tenuit Bar. in l. post contractum in §. coniectura simulationis ff. de donat. qui ad hoc allegat tex. in l. si ventri §. fin. ff. de priuil. credit. & in l. sed Iulianus §. si filium ff. ad maced. 7 vbi † ex breuitate temporis inter alienationem, & debitum contractum præsumitur in fraudem creditorum facta alienatio, secus quando ex intervallo; quod etiã tenuit Petrus de Anch. cons. 159. & sic stante donatione per prius facta, ipsa agens non potest reuocare donationem per prius factam: iuxta tex. in l. 1. C. de iure fisci lib. 19. maxime aliter non apparet donationem prædictam fuisse factam in fraudem ipsius agentis, iuxta nota per Bar. in l. ait prætor §. ita demum ff. quæ in fraud. credit & viderur de mente Bar. & aliorum in auth. sed iam necesse C. de donat. ante nupt. & in specie hoc tenet Salyc. in d. auth. 8 sed iam necesse, qui dicit, † quod futuri creditores non possunt reuocare alienata per prius per debitorem, nisi aliter probant, talem alienationem fuisse in fraudem factam.

9 Et ad hoc accedat, nam fictio † & simulatio non præsumitur, nisi appareat causa propter quam talis fictio, vel simulatio, aut contractus factus sit. Ita probat tex. in l. si mulierem in princ. ff. rerum amotarum, & in l. sed si mariti §. fin. ff. qui, & à quibus. bonus est tex. in cap. fin. de renunc. lib. 6. de qua causa cum nihil appareat in casu nostro, merito de simulatione dicti contractus non est loquendum.

Et licet asseratur, quod d. quondam Antonius Maria post dictam donationem possederit bona donata, † exigendo introitus bonorum, & de eis disponendo, & propterea arguatur contractus simulatus iuxta tex. in l. sicut §. superuacuum ff. quib. mod. pign. vel hypo. sol. attamen ille tex. procedit, vbi cum possessione concurrat aliqua probatio simulationis, vel aliter esset probata causa, propter quam contractus diceretur simulatus, vel simulate

lato celebratus, alias autem ex possessione donantis alio non apparente non non presumitur contractus simulatus ita expresse tenuit Bar. in cons. 65. incip. Petrus Nicolæ in fin. col. & idem in specie tenuit Bal. in l. illud pen. col. vers. septimo quarto C. de sacrosancta eccles. qui tenet, quod ex hoc solo videlicet, quod donans remansit in possessione, non presumitur, vel probatur contractus simulatus, aliter de simulatione, vel alijs coniecturis non cōfīto, & idem in specie tenuit Petr. de Anchar. in cons. 27. incip. non seruato ordine 2. col. vers. ex hoc enim quod possidens, vbi allegat Bar. in d. cons. Petrus Nicolæ, & idem firmat Franc. de Aret. cons. 65. incip. in præcepti consultatione 2. col. vers. in contrarium vbi dicebat, quod ad hoc vobis ex possessione cōtinua simulata præsumatur, vel ex quacumq; alia cōiectura, quæ simulationem facit præsumi, quod tēpore contractus allegetur, & probetur fuisse causa verisimilis propter quam haberet introduci hæc simulatio per tex. in l. si mulier ff. rerū amot. & alia multa, vt ibi per eum; Quamuis ergo d. agens conata fuerit probare quod talis donatio fuerit facta per ipsum Antonium Mariā, quia intendebat accedere ad seruiendum Gallis in Castris, illud minime fuit probatum, & sic causa propter quam dicitur contractus simulatus non est aliter probata, & ideo talis possessio aliter non verificata causa prædicta, non reddit, vel probat contractum simulatum.

Fortificantur prædicta ex his quæ tenuit idem Bar. in d. cons. Petrus Nicolæ in fin. col. qui dixit, quod vbi in contractu donationis, vel venditionis est appositum præcarium, & aliter de simulatione contractus, vel de causa, propter quam allegatur contractus simulatus non apparet. tollitur obiectio, vel præsumptio simulationis ratione possessionis donantis propter præcarium, & idem in terminis tenuit

Bal. in d. l. illud pen. col. C. de sacrosancta eccles. & in specie hoc tenet Ludou. cons. 246. incip. clarissime assessor concludens, quod vbi de simulatione contractus non apparent alie præsumptiones, nisi possessio donantis postea retenta clausula præcarij in instrumento apposita excludit præsumptionem simulationis, & ad hoc accedat, nam d. Magn. Marcellus tã tempore donationis quam post vsq; modo fuit, & est minor constitutus sub cura & regimine d. Antonij Mariæ, quo casu stante minori etate ipse Marcelli possessio dicti Antonij Mariæ non reddit, vel probat d. contractum simulatum, ita in specie tenuit Bar. in d. l. sicut. §. super vacuum versus finem ff. quib. mod. pign. vel hypo. sol. & Bart. in d. l. post contractum 3. col. vers. sed quanto tempore.

Et quamuis post mortem d. Antonij Mariæ ipse magnificus Marcellus ad eundem hæreditatem, d. Antonij Mariæ, apposuerit in inuentario, quod conficit bona donata, tãquam hæreditaria, & ipsius Antonij Mariæ, tãtã per hoc non est sibi præiudicatum, ita quod propterea bona ipsa, quæ per prius per instrumentum apparent donata fuisse ipsi Marcello sint effecta hæreditaria, per ea quæ notanter. tenuit Bal. in l. 1. §. item solent ff. de offic. præf. verb. qui dicit, quod contra confessionem hæredis factam in inuentario, in quo apposuit bona aliena, admittitur probatio, ex quo talis confessio hæredis non fit ad obligandum secundum eum, secus est in inuentario tutoris, cuius confessio tanquam facta ad obligandum sibi præiudicat, vt contra eam non admittatur probatio iuxta. tex. in l. fin. C. arb. tute. Adde Bald. in cons. 308. Incip. vtrum possit dare curator, 1. vol. 1. col. Qui dixit, quod si tutor apponit rem suam in inuentario bonorum pupilli si postea constat ipsam esse ipsius tutoris non perdit eam, allegat hoc tenere Iacob. de Aret. in d. l. fin. C. arb. tu. maxi.

maximè fauore pupilli secundum Bal. vbi supra idè expresse tenuit Specul. in tit. de instrum. ædict. §. fin. verſ. quid ſi hæres, dicens quod hæredi, qui ſcripſit aliqua bona in inuentario tamquam hæreditaria comperto, ipſa non eſſe hæreditaria ſuccurritur beneficio reſtitutionis ex clauſula generali, ſi qua mihi iuſta cauſa, de qua in l. 1. ff. ex quib. cau. maior, ita quod poteſt bona ipſa remouere ab Inuentario, idem expresse tenuit Imo. & Ang. in l. 1. §. hæc ſtipulatio pen. & fin. col. ff. ſi cui pluſquam per l. fal. & licet Ang. ibi ſentiat, quod vbi hæres apponit bona propria in inuentario ſibi præiudicat, & videtur propterea dicta bona donare, attamen illud non habet locum in minore, prout eſt & erat ipſe Magnificus Marcellus. Tum quia

12. † conſeſſio ipſius in d. Inuentario facta, in qua dicit bona prædicta eſſe hæreditaria contra formam dicti instrumenti donationis abſq; Curatoris authoritate, & penes acta Magnæ Curie, ac in Iudicio, vbi inuentariū prædictum factum fuit, ſibi non præiudicat, iuxta not. per Bal. in l. clarum C. de auth. preſt. & not. Bar. in l. fin. §. pupillus ff. de verb. oblig. & Salyc. in l. 1. C. de conſeſſ. Tum etiam quia donatio eſt alienatio, imò dicit lex quod

13. donare † eſt perdere l. filius familias in princ. ff. de donat. bonus tex. in l. contra iuris §. ſi filius ff. de pact. l. prohibere §. plane ff. quod vi aut clam l. 1. in princ. ff. quæ res pign. obligari poſſunt, quæ donatio, aut reſtitutio bonorum donatorum, eſt minoribus interdicta, abſq; tutoris, vel curatoris auctoritate, ita eſt tex. in l. magis puto §. fundum autem ff. de reb. eorum,

14. vbi probatur quod † minor non poteſt repudiare fundum ſibi legatū abſq; tutoris auctoritate, ex quo talis repudiatio, eſt alienatio, vt ibi probatur, idem, & melius probat tex. in l. pupillorum C. de repud. hæred. vbi repudiatio hæreditatis delatæ pupillo ab ipſo facta, abſq; tutoris authori-

tate ei nihil nocet, facit bonus tex. in l. 2. C. de author. præſt. vbi minor nō poteſt remittere actiones ſine tutoris authoritate, quia ergo d. Magn. Marcellus inuentarium prædictum confeſcit exiſtens minor, & abſq; curatoris alicuius authoritate, bona prædicta appoſuit in inuentario tamquam hæreditaria d. Antonij Maris, quæ non erant talis conſeſſio in d. inuentario facta ſibi non præiudicat.

Fortificantur prædicta, nā per con-

15. feſſionem inuentarij, † quod quis facit vt hæres inducitur aditio hæreditatis, ita tenuit Alex. Saly. & cæteri in l. fin. §. ſi autem hoc in princ. ff. de iur. delib. tenuit Cy. in §. ſi vero poſtquam eadem l. fin. qui fortius tenuit quod per ſimplicem cōſeſſionem inuentarij, licet non appareat factum fuiſſe animo adeundi, inducitur aditio hæreditatis, quod vltimū pro-

16. nunc non firmo, † ſed minor non poteſt adire hæreditatem abſq; tutoris, vel curatoris authoritate, etiam ſi hæreditas eſſet lucroſa, ita probat tex. iuncta gloſa in l. potuit in glo. magdum dicit non alias C. de iure deliber. pro quo eſt tex. formalis in §. neq; tamen inſtit. de auth. tut. not. Bal. in l. quod fauore in 3. oppoſit. C. de legib. tenet Bal. in d. l. potuit in ſecunda quæſt. & Bar. in l. impuberi ff. de tut. & curat. dat. ab his. Imo. in l. reſtituta §. fin. ff. ad trebell. ſicq; cum d. Marcellus Inuentarium prædictum confeſcerit animo adeundi hæreditatem. vt ex eo apparet, & in d. Inuentario nulla appareat curatoris authoritas d. aditio, & inuentarium redditur nulla, & nullum, & ipſi minori nō præiudicauit per ſupradicta.

Et quia de aſſertis ſimulationibus allegatis nihil apparet, nec aliter cauſa propter quam allegatur fuiſſe conſeſctum instrumentum ſimulate appa-

17. ret verificata, ideo † ſtandum eſt inſtrumento d. donationis, alio non apparente in contrarium vulg. l. cum præcibus C. de probat. l. ſi ſcriptum cod.

cod. tit. 1. si post diuisionem C. de iuris. & fact. ignor.

Confirmantur prædicta, nam post donationem prædictam, d. Marcellus donauit eidem Antonio Mariæ omnia eius bona, in quibus includebantur bona eidem Marcello per prius donata, & demum ipse Antonius Maria eidem Marcello redonauit per aliud instrumentum omnia prædicta bona ipsi Marcello, cui vltimæ donationi ipsa Magnifica Aetrix consensit renunciando hypothecæ sibi cõpetenti in bonis prædictis, qua renunciatione sic stante, † non potest ipsa iure hypothecæ dicta bona petere, ita probat tex. in l. fin. C. de remiss. pign. & in l. 2. eod. tit. facit tex. in leg. si tibi decem §. de pignore ff. de pact. bonus est tex. in l. maior C. de pign. Ex quibus puto Magnificam Agentem ab assistentia, & adiudicatione petita debere repelli, & ipsos conuentos absolui, saluo tamen iudicio S. Cõs. & Magnifici Cõmissarij.

ADDITIONES.

AD numerum primum. Donatio omnium bonorum quod nou valeat, & quando valeat, vltra tradita hic per meum Auum, vide Curt. Iun. cons. 15. col. 3. vers. secundo principaliter. Vicent. de Franch. decif. 318. num. 6. & decif. 168. num. 1. 2. cū pluribus sequentibss numeris, & dec. 594. per totam, in quibus locis omnia habes.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

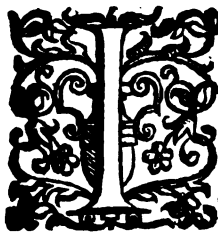
- 1 *An collatio de beneficio facta alicui existenti in apostasia, quia exiuerat de Religione, sit valida?*
- 2 *Quando constat de notorio defectu iuris in beneficalibus, non habet locum possessorium recuperande.*
- 3 *Quando prima collatio est nulla, potest beneficium de nouo*

conferri absq; eo quod declaretur prima collatio nulla.

- 4 *Regula Cancellariæ de trienniali possessore non habet locum in intruso, & quis dicatur intrusus.*

ALLEGATIO 13.

Collatio facta existenti in apostasia non tenet.

IN causa Dñi Archangeli de Ritijs cum quodam fratre, & cum Consales Orticz super canonicatu ecclesiæ Lucerine, dico, quod difficultas, vtrum per

Apostasiam dicti fratris, vacauerit Canonicatus prædictus non conuenit in materia de qua agitur, nam ipse frater præsupponit, quod postquam ipse exiuit à religione fuit sibi collatus Canonicatus, & sic discutiendum est, vtrum talis collatio † facta eo existente apostata fuerit legitima, & valuerit, vel ne, & in hoc dico prius præsupposito, quod dictus frater tam tempore dictæ assertæ collationis, quam modo dici debet vere apostata, nam vt dicit Innoc. in cap. intelleximus extra de æta. & quali. ille dicitur vere apostata inobedienciæ, & irregularitatis qui recedit à religione inconsulto suo superiori propria temeritate, & ad seculum redierit, & idem sentit Innocen. in cap. fin. de renunc. & sequitur Abb. in cap. 1. extra de apost. qui etiam dicit quod exiens à religione propria temeritate absq; superioris licentia, si retinuit habitum dicendus est apostata, ita quod discessio temeraria vt se ab obedientia Abbatis, & aliorum remoueret facit quem apostatam ex quo venit contra vnum ex tribus substantialibus. scilicet contra bonum obedientiæ contra c. 1. de

G statu

statu regul. secundū Abb. in d. c. 1. in gl. 1. de apost. In casu. n. nostro dictus frater fuit monachus professus, & tanquā professus exercuerat p̄ multos annos officiū Prioris, & Predicatoris, q̄ officia nō possūt exerceri, nisi à professis, vt fuit pluries p̄batū, & dī ab eodem peteretur computus administrationis recessit ppria temeritate à religione, & accessit ad seculū dimisso habitu religionis, quæ oīa faciunt quē apostatā, vt dicit Io. Andr. in reg. fin. quæ incipit certum, de reg. iur. in 6. & in cap. Deus qui extra de vit. & honest. cleri, taliter quod dictus frater non potest inficiare, quod non sit apostata.

Stante ergo dimissione habitus, & egressu dicti fratris à religione, fuit propterea ipso iure excommunicatus, ita est formalis tex. in cap. vt periculosa, & ibi glos. in verbo ipso facto, ne clerici vel monaci in 6. & ibi per Doct. notat Archid. in cap. Abbates fin. col. vers. ego consentio 18. q. 2. constat autem quod excommunicato non potest beneficium conferri, & facta collatio non tenet, ita est tex. in cap. postulantis extra de cleric. excommunic. ministr. & ibi per Doct.

Et ad hoc optime deseruit, q̄ dictus frater qui propria temeritate recessit à monasterio remāsit monachus, & tanquam monachus p̄t̄ ipsius Prior vel Abbas eum vendicare cum omnibus bonis per eum acquisitis etiā post discessum à monasterio; ita est formalis tex. & ibi per Doct. maxime Abbas & ceteros in c. fin. extra de regular. & bonus, & formalis tex. in c. Abbates, & ibi per Doct. 18. quæst. 2. & notat expresse Abbas in c. quod à te colum. fin. vers. aut inde egreditur, & vers. ex quo nota extra de clericis coniungat, cum ergo dictus frater post discessum à monasterio remāserit monachus per supradicta, non est dubitandum quod ipse non potuit acquirere canonicatū in ecclesia seculari, ita tenuit glos. notab. in c. quorundam in verbo Siraculano 74. distinct. notat expresse Abb.

in c. quod super eo vers. oppono contra tex. extra de regul. qui etiam dicit, quod monachus non potest obtinere etiam beneficia simplicia in ecclesia seculari etiam dispensatiue, notat expresse Abbas in c. quod Dei col. 2. in glo. in verbo regimen extra de statu monachorum. Et quia per probationes factas pro parte dicti Consales contra dictum fratrem apparet de ipsius apostasia, & consequenter de eius inhabilitate obtinēdi dictum Canonicatum apparet propterea de notorio defectu ipsius in proprietate, quæ exceptio legitime, opponi potest contra ipsum fratrem agente possessorio recuperande + ita probat formalis tex. in c. ad decimas de restit. spoliat. in 6. tenet expresse Abbas in c. in litteris penul. & final. col. vers. sed quæro, & vers. & ideo dicunt Domini de Rota extra de restit. spoliat. qui tenet, quod vbi per probationes admissas in iudicio constat de defectu, & non iure agentis possessorio recuperande in beneficialibus, talis exceptio defectus iuris impedit agentem, & eidem agenti possessorio recuperande obstat, ne detur vitiosus accessus ad beneficia, & sic materia peccandi, allegat cap. dudum il secundo de elect. & hoc siue talis exceptio fundet intentionem agentis, siue non, quia non debet fieri restitutio cum peccato secundum ipsum idem, in specie tenuit idem Abbas in cap. sollicite secunda colum. vers. sed ego hoc dictum Innoc. eodem titul. qui tenuit, quod exceptio notorij defectus proprietatis in beneficialibus, etiam si nō fundat intentionem excipiētis obstat agenti possessorio recuperande, allegat cap. constitutus, & quod ibi notat innoc. de filijs p̄sbit. & cap. quoniam eod. tit. & multa alia idem in specie tenuit Oldra. conf. 1. col. 2. versic. nec priuilegium restitutorij, sicq; cum ecclesiastica beneficia possideri nō possint sine Canonica institutione, vt in reg. prima in 6. & ex deductis in processu non solum non apparet de Canoni-

monica institutione dicti fratris, imò de notorio, & nullo, ac inualido titulo ipsius, ac de nullo iure eiusdem in proprietate dicti Canonatus, propterea agens possessorio recuperandæ non solum non est audiendus, imò repellendus per supradicta, nec puto necessarium, q̄ pronuncietur dictum fratrem esse priuandum dicto canonatu propter Apostasia, nam postquam dictus Donnus Archangelus egit petitorio petendo declarari Canonatū ipsum spectare ad eum, sufficit pronuciari in petitorio, & declarari ad quem pertineat canonatus prædictus, postquā Regia Curia quæ habet ius conferendi canonatus dictæ ecclesiæ Lucerinæ habet potestatem in talibus pronuciandi, prout fuit diutius obseruatum, & quia ex prædictis apparet † q̄ dictus frater non potuit obtinere dictum Canonatum, imò tāquam excommunicatum ipso iure collatio sibi facta fuit, & est nulla, sequitur, quod dictus Canonatus potuit conferri d. Donno Archangelo, absque aliqua pronuciatione, & sententia super priuatione ipsius, ita in indiuiduo tenuit Geminian. in cap. fundamenta §. quid si secus de elect. in 6. qui per illum textum dixit, quod ubi quis est ipso iure priuatus beneficio p̄t eligi alius Rector absq; alia pronuciatione sententiæ super priuatione. sequitur Rochus de Curte in tract. iuris patronat. in verbo honorificum in 54. quæstione ubi allegat; hoc etiā tenuisse Ludou. Rom. conf. 465. incip. in re præsentī in fine, & Fely. in c. cæterum col. penult. in princ. de rescript. ex quibus recte cōcludi potest quod asserta collatio facta dicto fratri tanquam nulla, non præstat aliquod impedimentum dicto Donno Archangelo.

4 Nec eidem fratri † opitulatur in aliquo regula Cancellariæ de trienniali possessore, nam illa regula non habet locum in eo qui fuit intrusus in dicto beneficio, vt ex ipsa regula habetur, sed intrusus dicitur ille qui titulum

habet, sed non Canonicum, ita Calde. conf. 13. in titulo de verb. sign. & dicit Abbas in cap. cum iam dudum col. 2. vers. nota quod intrusus extra de præben. quod intrusus dicitur ille qui titulo legitimo non præcedente ingerit se administrationi, etiam si præcessit electio, & multa qualiter dicatur quis intrusus ponit Felyn. in cap. in nostra in secūdo correlario vers. quot modis dicatur quis intrusus extra de rescrip. taliter quod dicto fratri Thoma inhabili ad dictum canonatum, & patienti defectū Apostasiæ, ex qua non potuit Canonatus prædictus conferri eidem dicta regula in aliquo non prodest.

Ex quibus recte videtur posse concludi, quod tam dictus frater quam dictus Consales nullum ius habuerūt nec habēt in dicto Canonatu imò dictus Donnus Archangelus, cui per Papam fuit Canonatus ipse collatus debet omnibus prædictis præferri, & declarari canonatum ipsum spectare ad eundem Donnum Archangelū, & ita mihi de iure videtur saluo saniori iudicio excellen. causæ Commissarij.

A D D I T I O N E S.

AD numerum primum collatio beneficij facta huic apostatæ tanquam excommunicato non teneat. vltra allegata per meū Auum hic, concordat Rota decis. 40. in antiquis, & Baldus in c. r. de iudic. & Anr. de Butr. in cap. post electionem ex. de concessione præbendæ.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

- 1 *Ad probandum quod bona sint emphyteotica, requiritur scriptura.*
- 2 *An ex annua præstatione canonis præsumatur præcessisse contractum emphyteoticum, ad finem petendi deuolutionem.*

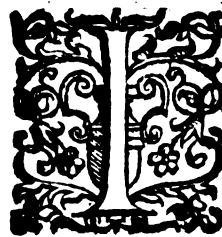
- 3 *Is cui fuit solutus census respectu fundi per plures annos, intelligitur esse in possessione illius iuris percipiendi, & si fuerit impeditus sibi cōpetit remediū possessoriu ad ipsius restitutionem.*
- 4 *Per solutionem pensionis, seu annui canonis non probatur quod res sit emphyteotica ad finem petendi deuolutionem.*
- 5 *Soluens censum tamquam emphyteota, referendo se ad antiquū contractū emphyteoticum non constituit emphyteosim.*
- 6 *An ex solutione census per quadraginta ānos præsumat̄ contractus emphyteoticus p̄cessisse?*
- 7 *Qualis apparet solutio, talis præsimitur p̄cessisse concessio.*
- 8 *Vbi limitatum tempus, vel limitata qualitas, est fundamentum alicuius intentionis, oportet quod illud tēpus & illa qualitas deducatur, & probetur specificē, alias agens succūbit.*
- 9 *An ex annua p̄estatione pro certis bonis intelligatur p̄scriptus contractus, qui magis in loco frequentatur.*
- 10 *Quæ differentia est inter contractum censualem, & emphyteoticum? & an in dubio præsumat̄ contractus censualis, vel emphyteoticus?*
- 11 *Non sequitur. Res est reddititia feudo, ergo feudalis.*

12 *Probata consuetudine in loco quod omnia bona reddititia ecclesie fuerunt solita alienari inter viuos, & in ultima voluntate, absq; aliqua requisitione Abbatis, non potest p̄tendi deuolutio.*

13 *Licet instrumenta sint antiqua, tamen si sunt facta ad simplicem assertionem illius, qui nunc pro illo iure agit, vel suorum p̄decessorum, non probant.*

ALLEGATIO 14.

AN ex annua p̄estatione præsumat̄ contractus emphyteoticus.

IN causa Reuerendi Abbatis de Mōtorio, cum Notario Iacobo Tancreda, & alijs litis consortibus de Castro Casalis Sancti Saluatoris, pertinentiarum Ciuitatis Telesinæ super petita deuolutione bonorum in processu deductorum ad ecclesiam Sancti Saluatoris, vel ut p̄tensam Dñam ipsorum, ex causis in processu deductis.

Substinendo partes dictorum Notarij Iacobi, & sociorum conuentorū puto cōsiderandum, quod cum d. Abbas Agens p̄tendat bona petita fuisse emphyteotica, & d. ecclesie tanquā p̄tense dñe aperta, quod ipse agens nullatenus eius intentionem fundauerit. Certum est enim, quod ad demonstrandum bona esse emphyteotica necessario + requiritur scriptura vulg. l. 1. ibi scriptura interueniente C. de iur. emphyt. per quem tex. ita tenuit

tenuit Ioannes de Imo. in c. potuit 4. col. extra de loca. quod etiam tenuit glos. in §. adeo in verbo ad locationē instit. loca. & plenius gl. Ioānes Andr. in cap. 1. in verbo in scriptis extra de censibus, & multi alij relati per modernos maxime Ias. in d. l. 1. 16. col. & sequenti. Quia ergo in processu, non tantum non apparet scriptura de concessione dictorum bonorum in emphyteusim, imo nihil apparet de dominio ecclesie dictorum bonorum, merito actore non probante rei sunt absoluendi per vulgaria.

Et quamuis d. agēs asserat fuisse solutos quosdam redditus per certos annos sibi tanquam Rectori Ecclesie per Dominos, & possessores ipsorum bonorum, & propterea asserat fuisse probatum, eadem bona fuisse emphyteotica per ea, quæ not. Bal. & cæteri maxime Ias. in l. si certis annis C. de pact. & Bar. in l. cum de in rem verso ff. de vsur. & per Doct. in leg. 2. C. de iure emphyt. Attamen † in casu de quo agitur, ad obtinendam deuolutionem dictorum bonorum, puto prædicta non sufficere, per ea quæ notanter tenuit Paul. de Castr. in l. si cui §. sed si quærat 2. col. vers. & per prædicta ff. si seruit. vind. qui dixit, quod si per plures annos aliquis soluit Ecclesie aliquid pro re aliqua, tanquam emphyteoticam, & soluens negat rem esse emphyteoticam, Ecclesia debet illud probare in iudicio petitorio, præterquam si soluisset per longum tempus; secus tamen est in iudicio possessorio, vt ibi per eum; & ad hoc optime deseruit illud quod notat Bart. in d. l. cum de in rem verso 3. col. vers. verum tamen ex prædictis ff. de vsuris, qui dixit quod titulus allegatus ex præstatione, seu patientia diuturna, non probatur, vel præsumitur in his, quæ sunt magni præiudicij allegat tex. in l. si nulla C. de rei vendic. secus tamen est, secundum eum, in his quæ sunt modici præiudicij, quod potest intelligi, vbi ageretur iudicio

possessorio, per ea, quæ notat Bal. in l. instar 3. col. C. de iure Fisci lib. 10. qui dixit, quod causæ summarie modici præiudicij, vt est causa momentaneæ possessionis, potest committi notario etiam cum iuramenti receptione, vt ibi per eum maxime quia existens in possessione percipiendi censu, habet pro d. iure iudicium possessoriu per ea, quæ notat Bar. in l. solent §. 1. fin. col. ff. de offic. procon. & leg. qui dixit, quod † is, cui fuit solutus census respectu fundi intelligitur esse in possessione illius iuris percipiendi, & ita dicit debere intelligi. c. quærelam extra de elect. & l. litibus, C. de agri. & censit. Vnde dicit Abb. in d. c. quærelam 3. notab. quod pro pens. solita præstari, annuatim, & nouiter subtracta potest agi iudicio possessorio ad ipsius restitutionem, quod etiam sequitur Philipp. Dec. cons. 136. 2. col. 1. vol. in isto ergo iudicio possessorio operetur illa præstatio census facta pluribus annis, vt bona, pro quibus fuit solutus census, præsumantur emphyteotica ad finem, vt in futurum cogi possit ad soluendum is, qui solitus fuit soluere, non autem ad obtinendum deuolutionem, & sic in iudicio petitorio, quod est magnæ importantie per prædicta.

4 Confirmantur prædicta † ex his, quæ dixit Alber. de Rosa in l. 2. 8. col. versic. quid de quæstione à me quæsitæ per quendam Priorem C. de iure emphyt. qui dixit, quod quamuis aliquis soluisset annuatim aliquid pro aliqua re, & non appareat, an illa res sit emphyteotica, vel censualis, quod licet is, qui alias soluit, cessauerit à solutione per quodcumq; tempus, non poterit à dicta re expelli, nec ipse propterea caderet à iure suo, ex quo per d. solutionem non constat ipsum esse emphyteotam, vel Colonum, aut aliter, allegat notata per glos. & ibi Innoc. in c. constitutus ext. de relig. domib. quod etiam firmanit decisio Sacri Consilij 129. quæ incipit Comes Sancti

Sancti Angeli in 2. quaestione. Ultra hic allegata vide omnino Soccin. cōf. 15. incipiente non inutilis, sed necessaria 1. & 2. col. 2. volum. vbi plene de materia, & vide Dec. conf. 146. 2. col. vers. & cum pro tali vinea 1. volu. vbi multa ad hoc, & in princ. constangit aliquid de dicto Alber. in l. 2. de iure emphyt. supra allegato.

Et ad hoc optimè deseruit illud, quod notanter dixit Bal. in l. non idcirco in princ. per illum tex. C. de iur. & fac. igno. qui dixit, quod Abbas qui recepit censum ab aliquo tanquā emphyteota, non intelligitur confiteri eum esse emphyteotam, & similiter
 5 + soluens censum tanquam emphyteota, referendo se ad antiquum contractum emphyteoticum, non constituit emphyteusim, quia error in origine apparet, & error in origine constituit errorem in processu, & sic facit deficere consensum secundum eum, & licet glos. in l. 2. in verbo repellere in
 6 sine C. de iur. emphyt. dixerit, + q̄ is qui 40. annis possedit fundum, & pro eo soluerit Canonem emphyteoticum, quod praesumatur contractum emphyteoticum praecessisse, quod etiam sequitur Ang. Salic. & Alber. & in specie hoc tenet Abb. conf. 74. incipiente dico principalia, &c. in princ. 1. vol. & Ang. in l. qui in aliena vbi per moder. ff. de acqui. hered. at tamen in casu de quo agitur, non apparet aliquid, quod conuenti tenuerint bona tanquam emphyteutica per annos 40. nec quod soluerint aliquid per dictum tempus, tanquam Canonem emphyteuricum, Ideo praesumptio solemnitatis instrumenti emphyteutici, causata ex diuturnitate temporis praedicti secundum Doct. in locis praallegatis cessat in casu nostro, vbi de tempore solutionis, & recognit. emphyteusis à conuentis facta per dictum tempus aliquid non apparet. Et ad hoc accedat illud, quod notat Bal. in d. l. si certis annis. 3. col. qui dixit, quod vbi allegatur causa sufficiens so-

lutionis, illa praesumitur per longam praestationem, quae long. praestatio intelligitur per spatium 40. annorum, vt declarant glos. & Doctor. praedicti, & ideo dixit Bald. ibi, + quod qualis apparet solutio, talis praesumitur praecessisse concessio, allegat tex. in d. l. cum de in rem vers. 1. respo. & ad hoc optimè deseruiunt nota. per Bar. in l. non solum §. sciendum ff. de oper. nou. nunc. qui dixit, quod vbi limitatum tempus, vel alia limitata + qualitas est fundamentum intentionis alicuius, oportet, quod illud tempus, & illa qualitas deducatur, & probetur, specificè, alias agens succumbit, quod etiam tenuit Bald. & Sali. in l. 1. per illum tex. C. an seruus ex suo facto de quod est gl. in c. venerabilibus de sent. excom. in 6. & ad hoc possent multa allegari, quae referuntur per moder. in d. §. sciendum, quae breuitatis causa omittuntur. In casu ergo de quo agitur, non est probatum, quod d. solutio fuerit facta per annos 40. aut aliud tempus determinatum, nec q̄ fuerit solutus canon tanquam emphyteoticus, quae qualitates requiruntur in casu nostro, vt per Doct. in locis praallegatis, propterea agens qui non probauit dictas qualitates necessarias debet succumbere per praedicta. Et
 9 quamuis + ex aduerso dicatur, quod stante annua praestatione pro dictis bonis facta intelligitur praescriptus ex d. annua praestatione contractus, qui magis in loco frequentatur, vt not. per Ioannem fabr. in l. 1. 1. col. C. de iure emphyt. qui refert glos. in d. l. 2. C. de iure emphyt. q̄ dictū reassumit Ias. in d. l. 2. car. 17. 2. col. versic. nono quæro, qui tenet, quod vbi simpliciter est facta solutio pensionis pro aliquibus bonis p̄ quadraginta annos, nec apparet de aliquo contractu praecedenti, quod si in loco frequentatur magis contractus emphyteoticus censetur praescriptus dictus contractus emphyteoticus, & si frequentatur contractus censualis, censetur praescriptus

scriptus contractus censualis, argumento l. semper in stipulationis ff. de reg. iur. & asseratur per ecclesiam, & eius Rectores fuisse frequentatos magis contractus emphyteoticos quam censuales, ut indicant quædam instrumenta concessionum factarum per Rectores ipsius, de bonis Ecclesie, & idem etiam deponunt testes ipsius agentis. Attamen prædicta procedunt in bonis ipsius Ecclesie constituto prius, bona fuisse Ecclesie, & pro illis fuisse factam solutionem, & ratio est secundum prædictos, quia per contractum censualem inducitur alienatio directi, & utilis dominij iuxta not. per Doct. in d. c. constitutus de relig. domib. quod est interdictum ecclesie, secus est in contractu emphyteotico, in quo solum utile dominium alienatur, & maxime quia testes actoris de tali consuetudine loquentes, dicunt fuisse servatum, quod ecclesie bona concessa in emphyteusim non possunt alienari sine assensu ecclesie, & solutione laudemij, sed quod bona de quibus agitur fuerint ecclesie, vel alias concessa in emphyteusim nihil apparet in processu, nec ex d. redditu simpliciter soluto pro dictis bonis operatur, quod dicta bona fuerint emphyteotica, vel quod ecclesia illorum bonorum fuerit domina per ea, quæ notat Bal. in l. liberti, l. bertheque C. de oper. liber. qui dicit, quod non sequitur res est reddititia feudo, ergo feudalis, quod etiam sequitur Alex. conf. 136. 3. col. 1. vol. de quo est decisio S. C. 129. quæ incipit Comes Sancti Angeli in princ. sicque non aliter constituto de dominio ecclesie d. præterita consuetudo ecclesie contrahendi in bonis suis non nocet in casu nostro quo agitur de bonis alienis, stante regula, quod ex diuersis non recta fit illatio, ut in iuribus vulgar. ex quibus concludo dictos conventos debere absolui ab impetratione d. agentis per prædicta.

Optime ad hoc deservit illud, quod notanter concludit Ludou. Rom. cõs.

127. incip. posito, quod dominium; ubi concludit, quod in casu de quo ibi ubi concurrebat solutio census facta ab illis, tamquam emphyteosis per annos 40. ecclesie tanquam Domine, seu illius Abbati, & etiam fama, quod ecclesia erat Domina bonorum, pro quibus fuerat solutus Canon emphyteoticus, & tamem ad probandum dominium, ac obtinendum in iudicio petitorio, seu devolutionis, concludit, quod omnia prædicta probant semiplene dominium, ut ibi per eum taliter, quod Abbati petenti defertur iuramentum suppletorium ad dominium bonorum probandum.

Fortificantur ex his, quæ concludit Abbas conf. 74. incip. duo principalia 1. dubio. vol. 1. ubi tenet, quod si aliquis soluit Canonem tamquam emphyteotica per annos 40. talis solutio bene probat dominium ecclesie illius rei, pro qua solutus fuit Canon ad finem, ut in futurum soluens, non possit se subtrahere à d. solutione, sed ad effectum, ut dominus soluens expellatur à d. re pro qua soluit Canonem, talis solutio non sufficit, in casu ergo de quo agitur non apparet, quod ipsi conventi, soluerit d. redditum tamquam emphyteoticum, confitendo emphyteusim, ideo ex tali solutione sic simpliciter facta alio non apparente, non censetur probatum dominium ecclesie ad finem obtinendi devolutionem per prædicta.

Et ad hoc accedant, quod ipsi conventi bene probarunt consuetudinem 12 diutius observatam in loco, quod omnia bona reddititia ecclesie quæ sunt in d. loco. d. Castri fuerunt solita alienari inter vivos, & in ultima voluntate, absque aliqua requisitione, & assensu Abbatis presentibus, & scientibus, ac videntibus Abbatibus, quo casu quamvis de dominio ecclesie appareret, prout non apparet, illa non devoluerentur per alienationem factam irrequisito Abbate, ut ex aduerso prætenditur per tex. in cap. 1. ubi omnes Doct. de feu. non

non hab. propriam naturam feudi, vbi per omnes Doctor. & maxime quia agens qui præten dit bona fuisse alienata ipso irrequisito, & aliqua fuisse deuoluta propter lineam extinctam, nihil horum probauit, & ipsi conuen ti bene probauerunt de solutione ca nonis per tempus retro vsque ad tem pus litis motæ, quo casu Actore non probante reus absoluitur vulg. iur.

Nec similiter obstant dictis con uentis certa instrumenta præsentata in actis per ipsum agentem, vbi legi tur, quod Abbas, qui pro tempore fuit accepit possessionem certorum bonorum deuolutorum ad ecclesiam propter lineam extinctam, & reddi tum non solutum, ex quo talia instru menta licet asserantur antiqua, illa fuerunt facta ad simplicem assertio nem Abbatis, qui pro tempore fuit, 13 quo casu licet sint antiqua illa non probant, ita pûctualiter tenuit Franc. de Aret. in c. cum causam 5. col. extra de probat. qui dixit, quod instrumen ta quantumcumque antiqua, etiam si sint plura facta ad simplicem assertio nem illius, qui nunc pro illo iure agit, vel suorum prædecessorum, non pro bant etiam in facto antiquo, etiam si cum ipsis concurrat inuestitura, vel concessio facta alijs personis, allegat notat. per Specul. in tit. de locat. §. nunc aliqua vers. 57. & sequenti, vt ibi per eum. Ex quibus puto conclu dendum ipsos conuentos debere ab solui ab impetitione ipsius agentis.

ADDITIONES.

Numero 1. quod ad probanda bona esse emphyteotica, requiritur scriptura, vl tra allegata per meum Auum hic, vide Vr fill. ad Affl. decis. 72. num. 2. & quæ ibi al legat.

Ad num. 2. quod ex annua præstatione Ca nonis non probetur res emphyteotica, ad finem petendi deuolutionem, nisi appareat concessio in emphyteosim per scripturam, sed solum obtinebit actor quoad censum, vide quæ vltra allegata per meum Auum hic, scripsit Affl. decis. 129. num. 4. vsque

ad finem, & sic fuit ibi decisum, concordat Capyc. decis. 103. & quæ late cumulat Vrfill. ad Affl. decis. przall. 129. nu. 4. cum sequ. qui concordat cum dictis per meum Auum hic.

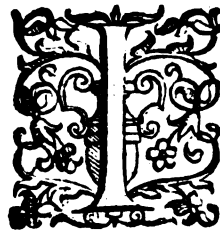
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Concesso Priuilegio Cavalariatus Sancti Petri per Pontificem cuidã Abbati Orilia, per quod priuilegium dabatur facultas d. Abbati testandi de bonis, & fructibus ecclesiarum ad eos per uentis, vsque ad certam sum mam; An valeat testamentum.
- 2 Dicitur primo quæ sit causa fi nalis priuilegij, & qualiter co gnoscatur.
- 3 Secundo dicitur, quod qui non implet causas priuilegij, non utitur priuilegio.
- 4 Tertio dicitur, quod quando priuilegium conceditur ob cau sam fauorabilem, & piam, im pedimentum superueniens, non excusat concessionarium.
- 5 Si testator legauit centum pro missis canendis, & missæ non possunt cantari propter inter dictum, illud legatum non ac quiritur ecclesie, sed debet con uerti in alium usum pium.
- 6 Si testator reliquit unum præ dium, vt ibi construatur Mo nasterium, quod non potest con strui ibi de iure, tunc prædium debet cõuerti in aliũ usũ pium.

ALLEGATIO 15.

IN materia spoliij Ecclesiastici per Nuntium Apostolicum in bonis Prælati.

In causa Reuerendi Pyrrhi Aloysij Carrasæ Magni Magistri Ordinis Sancti Lazari, cum Reuerendo Nuntio Apostolico, nomine Cameræ Apostolicæ conuen-

to super petita immessione in possessionem bonorum remātorum post mortem quond. Reuer. Abb. Orilizæ, virtute prætensi testamenti vt ponitur conditi per ipsum virtute asserti priuilegij Caualeratus Sancti Petri & alijs, vt ex processu, & actis dictæ causæ.

Substinēdo partes d. Domini Nuncij, & Cameræ Apostolicæ, puo considerandum, quod quidam recolendæ memoriæ Leo Papa X. volens pro utilitate Christianitatis, & fidei ordinare negotium alumini, & disponere tractas d. alumini à Ciuitate Terracina ad Ciuitatem Senarum, ac pro alijs causis in priuilegio expræssis certos milites sub inuocatione Sancti Petri, creauit, quos † ad dictum opus, & alia in principio expressa præposuit, & ip[s]is occasione prædicta certas prærogatiuas, & immunitates concessit, & signanter facultatem testandi de bonis, & fructibus ecclesiarum, ad eos peruentis, vsque ad certam summam, vt ex tenore dicti priuilegij habetur. sicque cum causa d. priuilegij fuerit fauorabilis, & pia, ex quo tendit in fauorē Christianę religionis contra Turchas, ac pro expeditione contra Infideles in dubio censetur causa † finalis, ita punctualiter tenuit Bar. in l. 2. §. si. in principio ff. de dona. qui dixit, q̄ vbi datur, vel conceditur aliquid ob causam fauorabilem, & piam in dubio causa prædicta censetur finalis allegat tex in l. quis pro redemptione C. de donat. v. b.

H **hoc**

- 7 Si testator legauerit alicui ad aliquem vsum pium, si legatarius illud impleri non potest, non acquirit legatum, sed illud cōuerti debet ad aliū vsum piū.
- 8 Remota causa priuilegij, remanet quis in iure communi.
- 9 Qui nunquam vacauit causis in priuilegio contentis, priuilegio gaudere non debet.
- 10 Quarto dicitur, quod secundū priuilegium redditur subreptitium, & sit nullum, quando de primo non est facta mentio summi Pontifici.
- 11 Quinto dicitur quod testamētum non valet, quando est scriptum manu alterius, quam testatoris, nisi testator habens testamentum in manu sua, dicat, quod illud, quod continetur in illa scriptura est sua voluntas seu testamentum.
- 12 Et in hoc requiruntur septem præsentis, qui hoc deponant.
- 13 Per verba assertiua notarij nō probatur volūtas testatoris.
- 14 Si testator ad Interrogationē Notarij, nominauit heredem, dicendo quod sic non valebit tale testamentum.
- 15 Institutio heredis quando dicatur erronea & nulla?
- 16 Facultas testandi concessa per priuilegium, non se extendit ad facultatem codicillandi.

hoc in specie tenet Bal. in fine, idem expræssius tenuit Bal. in l. generaliter 4. col. vers. 2. principaliter queritur C. de Episc. & cler. & clarius ibi Salicet. in fin. & hoc etiam videtur sentire gl. in l. 1. §. sexū vers. origo ff. de postulan. hoc etiam notanter tenuit Bal. in l. si repetendi, versus finem C. de condit. ob causam gl. & ibi Io. Andr. in c. post translationem §. ceterum in vers. cessante extra de renunciat. † quia ergo

3 d. Abbas Hieronymus Orilia nunquam seruiuit, nec vacauit ministerijs, & officijs, quorum intuitu priuilegia fuerunt concessa, non immerito effectus priuilegiorum non se extendunt ad ipsum non implentem causas priuilegij stante regula quod cessante causa, cessare debet effectus, vt in locis præallegatis.

Fortificantur prædicta, nam vbi in priuilegio vel alia dispositione, apponitur causa in vim modi & implementum, modi concernit vtilitatem alterius, quam eius, cui datur tunc talis causa censetur finalis, ita probat tex. in l. quibus diebus §. terminus qui est fin. ff. de cond. & dem. probat tex. in l. Titio cent. §. 1. ff. eod. & bon. tex. in l. liberto §. Iulius ff. de annuis legat. Sed implementum causæ appositæ in priuilegio respicit fauorem, & vtilitatem Christianæ religionis, ex quo talia disponuntur contra Turcas, merito talis causa censenda est finalis.

Confirmantur prædicta, nam causæ prædictæ ex quibus Summus Pōtifex inducitur ad talia faciendum, narrantur in præfatione, & prohemio d. priuilegij, quæ verba, & causæ in prohemio priuilegij appositæ, indicant mentem concedentis, & causam finalem priuilegij l. fin. & ibi Bar. ff. de hæred. instit. l. cum hi in princ. & ibi Bar. ff. de transac. l. regula §. si quis, & ibi notat Bart. ff. de iuris & fac. ign. declarat Bar. in l. ambitiosa antepen. col. ff. de decre. ab ordin. faci. not. Bal. in prohem. C. & Dñus Cardinalis in c. pen. in fine extra de clericis coniug. stante

ergo quod d. quondam Abbas, causas ex quibus priuilegium cōcessum fuit, non impleuit, quia non seruiuit officijs, & operibus in priuilegio expressis, non debet gaudere cōmodo priuilegij, tanquam non implens causam d. priuilegij per prædicta.

Et licet asseratur ex aduerso, quod d. quondam Abbas fuerit impeditus morbo podagræ, & propterea non accessit ad seruiendum in Vrbe Romæ,

4 attamen, quia priuilegium † conceditur ob causam fauorabilem, & piam, impedimētum superueniens non excusat concessionarium. Nec propterea debet gaudere cōmodo priuilegij, ita probat tex. ad hoc notab. in l. si ego in princ. ff. de iure dotium, vbi datum alicui traheri ob causam futuri matrimonij, si deinde sequi nuptiæ nō possunt propter matrimonij interdictionem, res remanent dantis, & possunt ab eo vendicari, vt dicit ibi tex. per quem tex. ita videtur sentire Bar. in d. l. 2. §. fin. ff. de donat. in princ. qui dicit quod datum ob causam fauorabilem, ea non impleta ideo pōt repeti, quia donans videtur velle quod fiat in salute animæ, & alias non dedisset, secundum eum, & ad hoc optime deseruit tex. in l. legatum ciuitatis iunctis ibi nota. per Bar. ff. de vsufr. lega. qui per illum tex. dixit, † q̄ si testator legauit centum pro missis canendis, & missæ non possunt cantari propter interdictionem q̄ illud legatum non acquiratur ecclesiæ, sed debet conuerti in alium vsum pium, & similiter si testator † reliquit vnum prædium, vt ibi

6 construat monasteriū, q̄ non potuit construi ibi de iure, quod tunc d. prædium debet conuerti in alium vsum pium, s̄m eum, pro quo bene facit illud quod dixit Bar. in l. patet §. Tusculanus ff. de leg. 3. qui dixit, † q̄ si testator legauerit alicui ad aliquem vsum pium. si legatarius illud implere non potest, non acquiratur legatum, sed illud conuerti debet ad alium vsum pium allegat tex. qui bene

hoc

Hoc probat in cap. nos quidem ibi, seu si ibi non potest extra de testam. sicq; cum ex d. priuilegio appareat, quod Papa concessit priuilegium pro exercitio aluminis, & ex causis concernentibus utilitatem Christianæ fidei contra Turcas, videtur motus personaliter, vt illis causis inferuiatur, & aliter non fuisset concessurus, ita quod ipse Abbas, quia non vacauit operibus in priuilegio expressis licet impeditus non acquirit cōcessa in priuilegio per prædicta cessante ergo causa d. priuilegij dictus Abbas quò ad d. facultatem testandi remanet in dispositione iuris communis, secundum quam in bonis peruentis ab ecclesia non habet ius testandi, vt infra demonstrabitur, ita Bal. in l. si cui ff. ex quib. caus. ma-

8 io. qui dixit quod remota causa † priuilegij remanet quis in iure communi allegat l. sed & milites de excus. tut. & l. non tantum §. eos ff. eod. tit. sed de iure communi nō habet ius testandi in dictis bonis, vt per Doct. in c. 1. extra de testam. & melius in c. fin. de pecul. cler. & per glos. & ibi omnes scribentes in c. pñti, quod est finale de offic. ordin. in 6. merito prætesum testamentum remanet nullum.

Et quamuis in dicto priuilegio concedatur dictis militibus prærogatiuæ & gratiæ ibi exp̄ssæ etiam dimisso officio: Attamen illud minime obstat in casu de quo agitur, ex quo ea in casu prædicto intelligi debent cōcessa illis militibus, qui aliquo tempore seruiuerunt in premium seruitiorum præteritorum exemplo militum Cæsaris, qui postquam militiæ seruiuerunt, & ex iusta causa de licētia Principis remittuntur à militia, & efficiuntur veterani, gaudent priuilegio militum in præmium laborum præteritorum, ita dicit tex. in l. 1. ibi post labores suos C. de veteran. lib. 12. vbi veteranis post dimissam militiam, & post suos labores conceduntur priuilegia ibi notata, & idem probatur in l. 2. ibi pro meritis suis eod. tit. & ad hoc deseruiit

bonus tex. in l. 2. C. de re milit. lib. 12. vbi qui viginti annis impleuerunt stipendia militiæ efficiuntur immunes sordidorum munerum, & hoc non ex alio nisi in præmium laborum præteritorum, sicq; † cum dictus quondam Abbas nunquam seruiuerit, nec vacauerit officijs, & operibus, quorum iuitu prædictum priuilegium fuit cōcessum non debuit gaudere commo-

9 do priuilegij per prædicta.

Rursus putos considerandum quod idem Hieronymus Orilia ante ademptum priuilegium prædictum militiæ Sancti Petri fuerat Canonicus maioris Ecclesiæ Neapolitanæ, & habebat diuersa alia beneficia in Ciuitate, & Diocesi Neapolitana propter q̄ tanquam vnus de Capitulo, & beneficiatis Neap. includebatur in priuilegio vel statuto Apostolicæ Sedis confirmatione munito quo permittitur Clericis, vel Canonicis huius Ciuitatis posse testari de fructibus beneficiorū illius anni, quo moriuntur, vt plene probatur per partē aduersam, & quia in hoc 2. priuilegio eidem tanquā militi S. Petri concessio, nulla est facta mētio priuilegij, vel statuti Neap. cōcessi

10 secundum priuilegium † quo ad ipsam Abb. Oriliam redditur subreptitium, & consequenter nullum; ita in specie tenuit lo. Andr. in addit. Speculat. in rub. de testam. in princ. vbi ponit quæstionem de Episcopo qui impetrat à Papa q̄ possit testari de redditibus ecclesiæ vsq; ad summam ducentarum marcarum, non facta mētio de statuti ecclesiæ per quod testari poterat vsq; ad cētum marcas, & refert quod quæstio fuit de facto, & tandem concludit ipse, quod impetratio non tenet, si nō est facta mentio d. statuti, etiam si statutum dicat, quod vltra centum marcas non possit testari, quia si Papa d. statutum sciuisset, contra dictum limitatum statutum à se conditum, vel confirmatum, verisimiliter priuilegium non concessisset, vt ibi per eum. Et ad hoc optime deseruiunt no-

tata per Innoc. in cap. veniens de præscript. in glos. quæ incipit, sed hoc est mirum, & cum eo omnes transeunt, qui tenet, quod ubicumq; statutum in totum non est conforme iuri communi, sed solum pro parte continet ius speciale, oportet de eo fieri mentionem in impetratione perinde, ac si totaliter esset contra ius commune, & ibi notabiliter dicit Io. Andr. quod si Papa primo concessit partem alicuius rei, vt decimarum ex privilegio, & partem reliquit iuri communi, & postea partem relictam iuri communi iterato concedat eidem vel alij non valebit iterata concessio, nisi de priori faceret mentionem pro qua allegat c. 2. de decim. lib. 6. secus esset secundum ipsum, si à principio concessisset vsum, vel libertatem in omnem casum, & in rem integram, quia tunc de iure communi non tenetur facere mentionem, allegat capitulum primum extra de rescript. vbi de hoc secundum Innoc. vt dicit ibi Io. Andr.

Et ad hoc accedant nota. per eundem Io. Andr. in addit. Speculat. in rubr. de cleric. non residentib. qui dixit, qd si is, qui impetrauit à Papa privilegium percipiendi fructus præbendæ per quinquennium in absentia, si postea impetrauit aliud privilegium percipiendi fructus dictæ præbendæ per alium quinquennium, non elapso primo quinquennio, nec aliter facta mentione primi privilegij, secundum tamquam subreptitium non valet, allegat tex. in c. 2. de filijs præstit. in 6. & se remittit ad nota. per eundem ibidem, ex quibus videtur posse cõcludi, quod dictum privilegium militum Sancti Petri quò ad ipsum Hieronymum circa facultatem testandi non facta mentione statuti Neapolitani vt supra sit subreptitium, & nullum per prædicta.

Vide Soccin. conf. 146. incip. eleganter, & subtiliter 2. col. vers. antecedens autem probatur 2. vol. vbi omnia ista refert, & sequitur, vide etiam vltima hic allegata ad intelligentiam,

& modificationem prædictorū Petri de Anchar. conf. 131. incip. ad exclusionem.

Insuper puto, quod aduertendum est, quod quamuis assertum privilegium Cavalarius in personam d. Abbatis valeret, prout non valet, non ideo ipse agens debet obtinere in remedio intentato, virtute prætensi testamenti ex quo testamentum quod producit, non est testamentum quia de voluntate testatoris nihil apparet, certum est enim quod de substantia testamenti in scriptis, quod quando testamētum est scriptum manu alterius, quam testatoris, inter alia requiritur, quod testator coram testi-
11 bus habens testamentum † in manu dicat quod illud quod continetur in illa scriptura, est sua voluntas, seu testamentum, & demum tradat illud testibus signandum ita est tex. in l. hac. consultissima C. de testam. & hoc ad finem vt testes sciant voluntatem testatoris, vt ibi probatur, quod non reperitur seruatum in d. testamento, & ideo illud non potest dici testamentū, quia de voluntate testatoris non apparet.

Et quamuis aliqui testes d. actoris videlicet quartus testis super 6. art. & 6. testis super 15. & 10. testis super 13. art. deponant quod testator habuit testamentum in manu, & coram testibus dixit illum esse suum testamen-
12 tum; Attamen † quia talis actus requiritur ad exquirendam voluntatem testatoris, vt habetur in illa l. hac consultissima probatio voluntatis testatoris non potest fieri pro duos testes, sed est probanda per septem, ita est tex. in l. fi. C. de fideicom. & per Doct. in l. 2. C. de bonor. posse. secundum tab. vbi Bal. dicit, quod sollempnitas voluntatis testatoris debet probari per 7. testes, & ideo notant omnes Doct. in c. cū omnes extra de testam.

Et quamuis Notarius in d. testam. ac stipulatione ipsius dixerit, quod d. quondam Abbas voluit illud valere iure

iure testamenti, vel aliter, & quod voluit de eodem testamento fieri publicum instrumentum, apponendo alia verba, vt habetur in d. testamento pre-
 23 teso, Attamen per illa verba † quæ sunt assertiua Notarij, non probatur voluntas testatoris, immò si notarius interrogasset testatorem, si volebat,
 24 quod talis sit hæres, † & ille respondeat, quod sic, non propterea probatur voluntas testatoris in testamento in scriptis, ista videtur tenere Paul. de Castr. in l. hac consultissima, §. at cum humana C. qui testam. facere possunt, & plene Soccin. conf. 229. incip. primo aspectu §. col. versic. 6. aduertendū 2. vol. & in specie est decisio Sac. Consil. 143. incipiente vtrum testamentum Martini, vbi inter alia allegatur ad hoc decisio Io. Andr. in addit. Speculat. in tit. de testam. §. in primis, & prædicta maxime procedūt ex quo in casu de quo agitur, concurrunt coniecturæ, quod quidem d. Ab-
 25 bas tempore stipulationis † d. prætensi testamenti fuerit extra suos sensus quod inter alia probatur, quia ipse habebat eius nepotes carnales, & instituit extraneum hæredem dicendo ipsum fuisse suum cōsanguineum, qui non erat, quo casu institutio facta de eodem Reuerendo Pirro Loifio, tanquam consanguineo qui non erat, redditur nulla l. si pater, & ibi per Doct. C. de hæred. instit.

Fortificantur prædicta, nam nullus ex prætensis testibus qui asseruntur se subscripsisse in d. prætensio testamento, se subscripsit loco testatoris, prout à iure requiritur, iuxta tex. in d. l. hac consultissima de testam. propter quod dictum prætensum testamentum quando dici posset testamentum redditur nullum, ita est formalis decisio Sac. Conf. 144. quæ incipit, in quodam testamento, quæ videtur cōcludere, quod nisi aliter probetur voluntas testatoris, testamentum est nullum.

Et quamuis in eodem testamento

Notarius apposuerit clausulam Codicillarem, & propterea dici posset quod si dictum testamentum non valet iure testamenti, debet valere iure codicillorum per iura vulgaria; Attamen quia d. Abbas non habebat bona patrimonialia, sed ea quæ remanserunt post eius mortem, fuerunt quæ sita de bonis ecclesiarum quæ obtinebat, vt in processu est plane probatū, in quibus bonis d. Abbas non habebat ius testandi de iure communi per nota. per glo. & ibi dicta in c. fin. de offic. ordin. in 6. Sed tantum d. Abbas poterat testari de iure speciali, virtute dicti privilegij d. facultas testandi sibi concessa per d. privilegium non se extendit ad
 26 facultatem codicillandi, † ex quo regula l. conficiuntur ff. de iure codic. non se extendit ad illos qui habent facultatem testandi de iure speciali, ita punctualiter tenuit Soccin. conf. 13. incipien. præsens consultatio quinta col. in fine, & sequenti 1. vol. qui allegat Ang. & Imo. in l. si seruus communis meij ff. de stipulat. seru. Et ad hoc deseruit optima ratio, nam clausula codicillaris in testamento apposta, operatur, quod venientes ab intestato censeantur grauati iure fideicommissi de restituendo bona contenta in testamento scriptis hæredibus l. quærebatur ff. de testam. milit. cum alijs vulg. Et cum in bonis peruentis ab Ecclesia Prælati non habeat successorem ab intestato, ex quo in eis succedit Ecclesia, immo ipsa bona remanēt in dominio Ecclesiæ quæ semper fuit Dña, prout est tex. in c. 1. & ibi per Doct. extra de pecul. cleric. notat Abbas in c. 1. per illum tex. de testam. cum alijs vulgar. merito dicta clausula codicillaris apposta in testamento nullo, nihil operatur, & quia d. facultas testandi eidem Abbati concessa, intelligitur de bonis peruentis ab Ecclesia, vt notat Felyn. in cap. 1. verb. privilegiū in princ. extra de rescript. de quibus bonis ipse Abbas non poterat testari de iure communi, sed tantum

tum virtute priuilegij si testamentum non valet iure testamenti, non potest valere iure codicillorum per supradicta. ideo mihi videtur posse concludi quod remedium l. fin. C. de edic. diui Ad. intentatum non habeat locum, & in eo agens debet succubere, & ita mihi de iure concludendum videtur.

ADDITIONES.

AD numerum decimum sextum concludit meus Auns hic, quod facultas concessa per Summum Pontificem huic Prelato testandi, non extendatur ad facultatem codicillandi post testamentum, & hoc probat validissimis argumentis pro quorum confirmatione adduco in terminis Franciscum Cartium Iuniorum in cons. 178. in fine, & Dec. cons. 512. qui consuluerunt in causa cuiusdam Reuerendissimi Cardinalis Grimaldi, qui validissimis rationibus comprobauerunt hanc opinionem, eos videto si libet.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Priuilegium Capuanis concessum circa exemptionem à gabelis, & iuribus passus, & alias immunitates non noceat Auerfanis.
- 2 Primo, quia priuilegia Auerfanorum sunt antiquiora.
- 3 Et verba antiquorum instrumentorum assertiue prolata, etiam inter alios probant dominium.
- 4 Verba enunciatiua Principis quando probent. & num. 9.
- 5 Et possessione continuata presumitur dominium.
- 6 Sententiæ antiquæ creditur, licet acta non reperiantur.
- 7 Barones, & Principes habent fundatam eorum intentionem, quod ea que sunt infra fines, feudi, vel Comitatus sunt eorū quò ad Iurisdictionem tantum, non quò ad proprietatem.
- 8 Vassallus qui per 30. annos feudum possiderit, presumitur de eo inuestitus.
- 10 Princeps quando possit suum priuilegium reuocare?
- 11 Secundum priuilegium non tollit primum, quia non est in potestate Principis primum reuocare sine causa.
- 12 Et quid operetur clausula derogatiua, non obstantibus.
- 13 Quid de clausula ex certa scientia, vel motu proprio, vel de plenitudine potestatis.
- 14 Vtrum secundum priuilegiū speciale deroget primo generali non facta mentione de eo.
- 15 Vtrum secundum priuilegiū in quo est clausula reuocantes omnia alia priuilegia etiam si de eis specialis mentio esset habenda, reuocet primum in quo adest clausula quod non intelligatur reuocatum nisi de eo fiat specialis mentio? Et quid si in secundo priuilegio adsit clausula motu proprio utrius reuocetur primum absque speciali derogationi. Et utrum per secundum priuilegium derogetur primo.

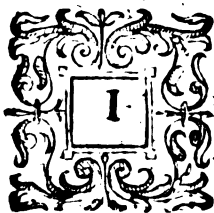
si de

- si de primo non est facta mentio specialis?*
- 16 *Secundum priuilegium generale, non tollit primum speciale, nisi de eo faciat mentionem.*
- 17 *Per secundum priuilegium generale vel speciale, non derogatur priuilegium anteriori generali postquam situs ius in speciebus comprehensis in genere.*
- 18 *Quando priuilegium Principis transit in contractum, illud Princeps non potest reuocare.*
- 19 *De clausula ex certa scientia, motu proprio, eadem plenitudine potestatis appositae in priuilegio, an iste clausule tollant ius alteri questum an contractu cum Principe, § num. 22.*
- 20 *Non est de more, nec de iure, quod quando Princeps priuilegium alicui concedit, quis citetur.*
- 21 *Princeps potest legitimare spurium in praedictum agnatorum, § etiam habilitare filium adoptiuum in successione feudi in praedictum agnatorum.*
- 22 *Verba appositae in priuilegio iuxta temporis praeteriti morem non operantur, ut debeat probari de more praeteriti temporis, sed soluuntur primo quia mos praeteriti temporis sic obtinuit.*
- 23 *Quando in consuetu testium numerus attendatur per particulares.*
- 24 *An solutiones factae praedictent priuilegio immunitatis ecclesiae, monasterij, vel ciuitatis? § num. 26. § num. 27.*
- 25 *Per vicinitatem praesumitur scientia uniuersitatis.*
- 26 *Confessio facta in libello, praedictat plene consentienti.*
- 27 *Confessio Sindici, vel procuratoris, an noceat uniuersitati.*
- 28 *Cui nocet sententia, nocet probationes.*
- 29 *An credatur Principi assenti propter bonum publicum concessisse priuilegium.*
- 30 *Et an bonum publicum debeat probari ab extra. Vel si Princeps dicat ab remuneratione seruitiorum, an seruitia sint probanda?*
- 31 *Quando Princeps tollit ius priuatorum ob bonum publicum, debet prius soluere praetium.*
- 32 *Quando praesumatur mandatum ex antiquitate temporis quid de clausula appositae in priuilegio decreti irritantis. num. 38.*
- 33 *Quando quis praesumetur procurator?*
- 34 *Quando uerba enunciatiua in instrumento probent?*
- 35 *Littere missiuae, seu epistole quando probent?*
- 36 *Datum Principi pro gratia licet sit longe minus ipsa gratia concessa per uiam contractus, nihilominus priuilegium est irreuocabile.*

Alle-

ALLEGATIO 16.

DE privilegio exemptionis à Gabellis, contra Baronem prætendentem emptionem Gabellarum vigore suorum priuilegiorum.

IN causa Magnifici Thomasi Gargani cum Vniuersitate Capuæ super prætensa exemptione à Gabellis, & Iuribus passus Põnis Silicis ac alijs, vt ex processu, & actis. Quoniam d. Vniuersitas Capuæ fundare nititur omnem ipsius intentionem ex quodã asserto priuilegio Regis Ladislai, aliter in processu non producto, sed tantum, vt verbo fertur magnifico causæ Commissario ostenso, per quæ ipsi asseruntur effecti Ciues, ac immunes in toto Regno ab omnibus gabellis; Ac etiam fundant se ex quodam alio priuilegio Immunitatis quondam Regis Alfonsi primi eis concessio in anno 1430 ac quodam alio priuilegio Incliti Regis Catholici expedito in Anno 1504. & demum confirmato per Sac. Cæsar. Maiestatem in anno 1530.

Idcirco puto considerandum quod dicta asserta priuilegia, ipsi Magnifico Thomasio ꝛ non obstant, stante quod satis ante concessionem dictorum priuilegiorum cõcessorum dictis Capuanis passus prædicti erant in dominio ac posse Vniuersitatis Auersæ. Quod primo demonstratur per quoddã priuilegium Regis Ludouici tertij expeditum satis ante dominatũ Ladislai, in quo inter cætera declaratur quod Ciuitas Auersæ ædificauerat turres Pontis Siluij, & erat Dña passus prædicti, taliter quod d. Rex easdem turres ac passum, & ius d. gabellæ eidem Vniuersitati confirmat, & quatenus opus est, de nouo concedit, quod quidem priuilegium ꝛ cum sit antiquissimum, excedens centum annos, bene

probant enunciata in eodem s. ipsam Vniuersitatem fuisse dña d. passus tunc temporis, per ea quæ dixit Bal. in l. cum alijs C. de iure delib. qui dixit, ꝛ quod verba antiquorum instrumentorum assertiue prolata, etiam inter alios probant dñum glo. in l. optimũ, & ibi per Doct. C. de contrah. & commit. stipul. & est glos. in c. cum olim extra de censibus, quam ita declarat, & allegat Petr. de Anchar. in clem. literis de probat. Franc. de Aret. cons. 42. incip. viso consil. cum similibus.

Fortificantur prædicta, nam idem Rex Ludouicus in eodem priuilegio declarat dictam Vniuersitatem Auersæ antiquitus edificasse turres Pontis Silicis, & passum prædictum alias fuisse concessum eidẽ Vniuersitati ad hoc vt ipsa accomodaret, & aptaret viam dicti passus, quo casu verba ꝛ Principis narratiua seu enunciatiua, etiam si diceret aliqua bona fuisse cõcessa in feudum ab ipso Principe, seu à prædecessore suo, si in talibus narratis Princeps fundat intentionem suam, vt quia illa sit narrata conferant, ad id quod principaliter disponebatur per Principem, bene probant enunciata, & narrata per Principẽ, ita habetur in clem. 1. de probat. & ibi Ioannes de Imo. in antepen. col. qui dicit, quod dispositio illius Clemen. habet locum tam in gestis ab ipso Principe enunciatiue, vel narratiue expressis in literis Principis, quam etiam in gestis à prædecessore ipsius Principis narrantis, quia cõsetur Princeps eo casu informatus, & idem dicit Dñus Cardinalis Florentinus in 9. q. qui allegat extrauagantem Clem. 6. quæ incipit provide; & ita etiam videtur tenere glos. in d. clem. in verb. fecisse, circa medium, quæ firmat quod etiam in gestis ab alio verba narratiua Principis inducunt probationem, seu saltem sufficientem præsumptionem nisi probaretur contrarium, & ibi etiam hoc tenet Paul. de Castr. & est de mente gl. in c. nonnulli de rescript. & idem tenuit

nuit Andr. de Iser. in cap. 1. col. fin. qui succe. teneant, vbi dicit, quod Principi narranti gesta à se vel ab alio creditur, quando non agitur de suo commodo, ex quibus apparet quod tam ante tempus d. Ludouici Regis, quam eo tempore d. Vniuersitas Auerse erat dña dicti passus.

Stante ergo d. Vniuersitas d. tempore Ludouici erat dña, & posseditrix passus prædictæ successiue dictum dominium, & possessio dicti passus continuatum fuit per ipsam Vniuersitatē vsq; ad tempus Regis Ladislai, ac Reginae Ioannæ prout demonstratur per informationem Regiæ Camere ipsi Capuanis instantibus captā, ac p. decretum seu sententiam ipsius Regiæ Camere, subsequenter latum, in quo dicitur, quod ius passus, & correde Ciuitatis Auerse solitum erat exigi tēpore prædictorum Regis Ladislai, & Reginae Ioannæ ad certam rationem, & hoc dicitur in eodem decreto apparere per testes examinatos per Commissarium d. Reg. Cam. destinatum ad dictam informationem capiēdum, taliter quod ex eodem decreto demonstratur quod dicta Ciuitas Auerse tēpore dictorum Regis, & Reginae tamquam dña possidebat dictos passus, & iura ipsius exigebat. Ex qua ꝑ possessio ne cum de dño d. passus in præsentiarum agatur incidenter, & non principaliter bene probatur Vniuersitatem prædictā Auerse, tunc temporis fuisse dñam dicti passus, ita punctualiter dixit Bar. in l. apud trebasium §. fin. in fin. ff. de aqua. pluui. arcen qui dixit, ꝑ vbi de dño agitur incidenter, & non principaliter is præsumitur dñus qui possidet, siue sit reus, siue actor allegat tex. in l. inter quos §. 1. ff. de damn. infec. & l. 1. ff. famil. hercif. & idem Bar. in l. quidam in suo ff. de condit. instit. & idem Bar. in l. si prius 9. col. in fin. ff. de nou. oper. nunciat. maxime quia dicti Capuani actores non fundarunt, nec probauerunt aliter de dño Regis tunc temporis, quo casu dicta Vniuer-

sitas Auerse, quæ possidebat dictum passum, præsumitur quod fuerit domina, ita est glos. notab. in l. ob maritorum C. ne vxor pro marito, & Bar. in d. l. quidam in suo, & est glos. in l. prima. C. de priuil. fisci, & notat Bal. in l. à diuo Pio §. si super rebus ff. de re iud.

Fortificantur prædicta, nam dicta sententia Regiæ Camere quæ fuit lata, sunt anni 70. & sic dicitur antiqua, prout in specie tenuit Philipp. Dec. consil. 13. 2. col. versic. nec obstat primo vol. qui tenet quod factum dicitur antiquum etiam si esset 60. annorum, & idem tenuit Alex. cons. 4. in 6. col. vers. & dum fit mentio de antiquis in 2. vol. dictaq; sententia expresse dicit quod ius passus, & correde Ciuitatis Auerse solitum erat exigi tempore Regis Ladislai, & successiue tempore Reginae Ioannæ ad certam rationem, & hoc dicitur apparere per testes examinatos per Commissarium dictæ Regiæ Camere de super destinatum, quæ ꝑ sententia cū sit antiqua bene probat in eadem cōtenta, licet acta, & informatio non reperiantur, ita Bal. notabiliter in l. emancipatione C. de fide instrumentorum, qui dicit, quod sententiæ antiquæ creditur, licet acta non reperiantur, idem in terminis tenuit Bar. in l. admonendi 10. col. de iure iura. qui allegat Innoc. in cap. cum in iureperitus ff. de offic. deleg. Ant. de Butr. in cap. in præsentia de renunciatione cum similibus. Quando autē sententia possit dici antiqua, vide Aimon in tract. de antiq. in 2. parte car. 165 in fin. num. 20. vers. sed hic videntum est.

Et licet ex aduerso dici posset, ꝑ d. quondam Rex Ladislaus cum fuerit Dñus d. Ciuitatis Auerse, & passus prædicti fuerit in territorio Ciuitatis prædictæ, quod propterea præsumatur Dñus idem Rex, omniū quæ existunt intra fines d. Ciuitatis, per ea quæ notat Bal. in rubr. C. de contrah.

empt. versic. vltimo quæro, qui dixit quod illud quod est infra fines, præsumitur esse de finibus illius cuius
 7 sunt fines; † nam prædicta procedunt quo ad vniuersalem iurisdictionem, non autem respectu dominij, ita punctualiter dicit Hostiensis in cap. si diligenti, quem ibi sequitur Abbas in secundo notab. extra de præscript. dicentes quod Comites, & Dñi temporales fundant intentionem suam de iure communi, quo ad res sitas infra limites, seu terræ respectu iurisdictionis, non aut respectu proprietatis rerum, & bonorum infra limites existentium, sicut de Imperatore respectu totius orbis, vt not. in l. bene à Zenone C. de quatrien. præscrip. & idem notat Io. Andr. in cap. fin. de offic. archid. & item dicunt in Papa, qui fundat intentionem suam quo ad iura Imperialia in patrimonio ecclesiæ, non autem respectu dominij, & proprietatis per iura per eos allegata, & ad hoc accedant nota per glo. in l. barbarius in glo. penul. in fine de offic. præto. quæ dicit quod licet omnia præsumantur esse Principis, illud intelligitur esse quod ad protectionem, non autem respectu dominij, & ita tenuit Bart. in prima cons. ff. omnem, & plene Socy. consil. 29. in 3. col. versic. aliquando, & secundo in 2. vol. & si dicatur prædicta procedere respectu bonorum priuatorum, sed vectigalia, quæ sunt de regalibus, & sine titulo possideri non possunt, vt in tit. quæ sint regalia. in verbo vectigalia. vbi per Doctor. secus dicendum videtur, Breuiter respondetur, quod stante quod tempore Regis Ladislai Ciuitas Auerfæ reperiebatur in possessione vectigalis, & ea possederat plus triginta annis, prout demonstratur per dictum priuilegium Ludouici, quod fuerat factis ante Ladislaum, & alias scripturas supra mentionatas, præsumitur
 8 † de eisdem inuestita, & alij dicenti ea ad Regem pertinere, immò ipsi

Regi sit dicenti incumbit probatio, ita est tex. & ibi Andr. & cæteri Doctor. in c. 1. §. 1. de controu. inuest. vbi Vaxallo tenenti feudum si dñus dicat ipsum ad se pertinere debet hoc probare alias, pro vaxallo possidente præsumitur, & idem probat tex. in c. si quis per triginta, si de feud. fuerit contr. & ad hoc optime deseruit, nam licet ecclesiastica beneficia sine canonica institutione possideri non possint, vt in regula beneficium in 6. tamen si beneficiatus diu possedit beneficium præsumitur legitime inuestitus, ita Bal. in l. qui in aliena vers. sed si non adierit ff. de acquir. hæred. vbi etiam Alex. & Abb. in cap. licet heli. penultima, & finali col. de simon. & per Fely. in cap. illud in 3. col. vers. nota primo de præsumpt. cum similib. maxime quia in præsentiarum de dño d. Ciuitatis Auerfæ, tunc temporis agitur incidenter, vt supra est dictum, nec obstant nota per Bal. in d. rubr. de contrahe. empt. quia Bal. ibi loquitur in prædijs priuatorum in quibus designantur fines, tunc quicquid est intra illos fines, designatos, includitur in finibus, quia talis est natura finium designatorum, secus tamen est in Rege, & Imperatore qui quamuis sit Dñus totius mundi l. de precatio ff. ad l. rod. de iac. non tamen intelligitur habere dominium rerum particularium, vt not. Bar. in l. 1. de rei vend. etiam respondet dictis per Bal. Socc. in d. cons. 29. in 3. col. & sic ex prædictis apparet, quod tempore prætensi priuilegij Regis Ladislai passus prædicti erant in dominio, & possessione dictæ Ciuitatis Auerfæ.

Demonstrantur prædicta, ex quodam priuilegio Incliti Regis Alfonsi Primi, qui fuit post dominium Regis Ladislai, quod priuilegium fuit concessum dictæ Ciuitati Auerfæ in anno 1440. in quo inter cætera supplicando Auerfani petunt confirmari eidem Vniuersitati, & de nouo concedi omnia priuilegia ipsius Ciuitatis,

uitatis, & passum Sancti Antonij, & Pontis Salicis, quæ sunt Ciuitatis eiusdem præsupponendo, & dicendo quod dicti passus fuerunt d. Ciuitatis, & d. Rex dixit, Placet, per quæ † verba dicentia quod dictus passus erat d. Ciuitatis tempore d. priuilegij licet enunciatiue prolata probatur dominium ipsorum passuum fuisse d. Ciuitatis ante tempus, & tempore dicti priuilegij stante quod ipsa reperitur in priuilegio antiquissimo per notata per Bal. in d. l. cum aliquis, & per supra allegata vlt. quæ superius allegata hoc firmat Antonius de Butr. in cap. cum dilectus de success. ab intest. & plene Socyn. in conf. 35. incipiente in controuersia quæ vertitur 2. col. in 2. vol.

Præsupposito igitur, quod satis ante prætensa priuilegia Capuanorum, d. Vniuersitas Auerfæ fuerat Dña dictus passus, non est dubitandum, quod prætensum priuilegium exemptionis Capuanis concessum non præiudicauerit, nec præiudicare potuit dominio dicti passus penes Auerfanam Ciuitatem existenti, tam ante priuilegia prædicta, quam eo tempore, & post, per ea, † quæ dixit Franc. de Aret. Innoc. & cæteri in cap. nouit 3. colum. de iudi. qui dixit, quod vbi Princeps concessit priuilegium subdito per quod transfertur dominium secuta traditione vera vel ficta, tunc tale priuilegium non potest per Principem reuocari sine causa, ex quo dominium translatum in alium est de iure gentium contra quod Princeps non dispensat sine causa, vt auferat ius alteri quæsitum. sin autem per priuilegium non fuerit quæsitum aliquod ius de iure gentium, vt est priuilegium exemptionis, vel immunitatis, & tunc si statur in finibus meri priuilegij, potest per Principem reuocari secundum eum allegantem auth. qua in prouincia C. vbi de crim. agi oportet. & l. l. C. de immunit. nemi. conced. idem tenuit Bar. in prohe. ff. cum

in §. omnem 2. & 3. col. & notat Innoc. in c. quæ in ecclesiarum vbi per omnes extra de constit. & Fely. in d. cap. nouit 7. col. & idem notat idem Fely. in cap. 1. 2. col. vers. est verum, quod secus est in statuto extra de probat. Tu vide omnino Alex. conf. 101. incip. visis instrumentis, in princ. & per duas column. 1. vol. vbi an Princeps possit derogare priuilegio subdito concessio, maxime quando transiit in contractum, & an debeat, & requiratur specialis derogatio, vel sufficiat generalis vbi vide in 2. col. & notabiliter Bal. in cap. 1. in princ. de natur. feud. qui dixit, quod secundum † priuilegium non tollit primum, quia non est in potestate Principis, sed est factum priuati iuris, allegat nota. in c. 1. de constit. in 6. & in auth. priuilegia C. de sacr. san. eccl. inferens, quod Imperator Federicus qui fecerat commune Papiæ Comitem in certis Castris, & Terris, ea ei conferendo sub iuramento fidelitatis, quod nec ipse concessor, nec eius successor poterat reuocare sine culpa communis Papiæ, alioquin fieret, sicut faciebat Papa Celestinus, qui de mane faciebat gratiam, & de sero reuocabat. Et ad hoc accedat id, quod dixit Bal. in l. 1. col. prima de constit. princ. qui dixit, quod vbi Princeps dat, vel confirmat, semper debet intelligi saluo iure alterius allegat l. auctoritate C. vnde vi. & idem tenet Bal. in tit. de pace const. in verb. amplius consueuerunt, qui infert, quod concessiones aquarum publicarum à Principe factæ intelliguntur, saluis iuribus eorum, quibus per prius fuerant concessæ, & idem notat Bal. in l. si cum mihi. ff. de dolo. & per Dominic. in cap. primo de constit. in sexto. Et ad hoc accedant nota. per Ludouic. in consilio 298. incip. circa præmissam dabilij consultationem, qui tenet, quod concessio alicui facta per Papam non præiudicat concessioni eiusdem rei per prius alteri factæ, & idem vide-

tur tenere Paul. de Castr. consil. 156. incip. viso & examinato puncto 3. col. vbi concludit quod 2. concessio aliquorum bonorum feudalium à Summo Pontifice facta, non tollit ius quæsitum alteri virtute prioris concessionis factæ per Episcopum.

Nec obstat quod in priuilegijs Capuanorum sit apposita clausula derogatoria, non obstantibus quibuscumque priuilegijs quorumcumq; vniuersitatium, & priuatorum, † nam talis derogatio priuilegiorum operatur derogationem in casu quo priuilegia Auerfanorum fuissent nulla, seu inuvalida, & non aliter, per ea quæ notanter tenuit Compostellanus, quem omnes ibi sequuntur in cap. causam quæ extra de rescript. qui dixit, quod si Papa alicui confert beneficium cum clausula non obstante collatione alteri per prius facta, quod talis clausula solum intelligitur derogare collationi alteri factæ, quando illa fuisset inuvalida, nec per hoc alteri inferatur præiudicium argumento cap. super eo de officio deleg. & ibi Fely. col. 14. in verbo nõ obstante collatione car. 126. sequitur Gemin. in cap. si postquam fin. col. de præb. in 6. & eundem Compostel. sequitur Alex. cons. 3. 1. col. vol. 5. & idem Alex. consil. 23. incip. viso processu causæ 3. col. in princ. eod. vol. 5. sequitur Felyn. in cap. ex tenore in 7. col. in verbo ceterum ad multa in fine illius verbi num. 13 extra de rescript.

Fortificantur prædicta, nam præsupponendo quod d. Ciuitati Auerfæ fuerit quæsitum dominium, & ius dictorum passuum per prius, & sic ante priuilegia Capuanorum ad hoc vt d. iuri quæsito videatur per Principem derogatum, non sufficit generalis derogatio, sed debet fieri specialis, & specifica mentio de d. iure quæsito Auerfanis, ita probat tex. iuncta glo. 1. in l. decurionibus C. de silentiarum lib. 12. per quem dicit ibi Io. de Plat. quod speciale priuilegium alicui concessum nõ tollitur per generalem legem, vel

dispositionem in contrarium factam, quia specialis concessio, specialem requirit ademptionem allegat l. si mihi & tibi §. in legatis ff. de leg. 1. & idem dixit idem Io. de Plat. in l. priuato rei C. de excus. mun. lib. 10. qui dixit, quod si alicui est concessa immunitas specialis, licet postea imponantur dacia, seu collecta generalis, quod omnes, & singuli cuiuscumq; conditionis sint, teneantur soluere, quod per hanc generalitatem non tollitur speciale priuilegium immunitatis allegat glo. in d. l. decurionibus, nam specialiter concessum requirit specialem ademptionem, allegat l. si quis in princ. ff. de leg. 3. non autem tollitur speciale præcedens per subsequens generale secundum ipsum allegantem d. §. in legatis, idē, & melius tenuit idem Io. de Plat. in l. 1. in 3. col. de petit. bonor. sub l. qui dixit, quod rescriptum Principis, quod est contra priuilegium alicuius non valet, nisi de illo faciat specialem mentionem, allegat c. cum ordinem extra de rescript. & d. l. decurionibus, & multa alia iura per quem dicit ibi Dominicus, quod priuilegium impetratum contra aliud priuilegium, non valet, nisi de illo fecerit specialem mentionem, allegat nota per glo. in cap. 1. de constit. eod. lib. 6. & in cap. 1. in vers. quia speciale mandatum de rescript. & dixit idem Dominicus in d. c. 1. de constit. in 6. 2. col. quod priuilegium contra aliud priuilegium impetratum, non tollit illud per iura per eum ibi allegata, & ibi dixit Bal. notabiliter in l. fin. C. si contra ius vel util. publ. quod rescriptum Principis contra aliud priuilegium alicuius non valet, si non faciat mentionem de illo, allegat d. c. cum ordine de rescriptis, & multa alia iura.

Vide Dec. cons. 113. 2. col. 1. vol. nu. 6. vbi vtrum in priuilegio exemptionis à decimis concessio per Papam alicui sit faciendæ mentio, de iuribus ordinarij quibus derogatur, & vide Ioannem Fabr. in §. fin. instit. de iure

re natur. vbi vtrum Princeps possit reuocare priuilegium à se vel à predecessore suo concessum, vide Felyn. in e. super eo, in 2. col. de offic. deleg. vers. item est de hoc tex. vbi si Princeps dicit in priuilegio irritantes omnia gesta &c. intelligitur de his quæ non sunt rectè, & ad hoc multa cumulat, vide Bal. in auth. hoc inter liberos in princ. C. de testam. qui dixit, quod vbi agitur de præiudicio concedentis, sufficit clausula generalis non obstante, sed vbi agitur de præiudicio tertij requiruntur specialia verba sequitur Bertach. in tract. de Episcopo in 2. part. 4. lib. q. 25. vbi etiam ponit alia

13 quæ de clausula ex certa scientia, & de clausula non obstante vide omnino Dec. cons. 147. 1. & 2. col. 1. vol. vbi

14 vtrum secundum priuilegium speciale derogat i. generali, non facta mentione de eo, & vide omnino Dec. cons. 167. incip. viso tenore priuilegij alti passus 1. volum. vbi vtrum secundum

15 priuilegium, in quo est clausula reuocantes omnia alia priuilegia etiam si de his specialis mentio esset habenda, reuocet primum in quo adest clausula, quod non intelligatur reuocatum, nisi de eo fiat specialis mentio, & col. fru. ponit, quando in 2. priuilegio est clausula motu proprio vtrum reuocetur primum absq; speciali derogatione, vide omnino Alex. cons. 157. incip. videretur in consultatione præmissa in 6. vol. vbi vtrum per secundum priuilegium derogatur primo, si de primo non est facta mentio specialis, ibi vide quia multa dicit, licet nihil alleget ex supra allegatis.

Confirmantur prædicta, nam aut nos dicimus quod priuilegium Auerfanorum est speciale, ex quo is conceditur dñum dicti passus, & ius gabelle in d. passu, & priuilegium Capuanorum est generale, ex quo eis conceditur immunitas in toto Regno, &

16 tunc non est dubium, quod secundum priuilegium generale non tollit primum speciale, nisi de eo faciat men-

tionem, ita Bal. in l. non plures in fine C. de fact. san. eccl. qui dixit quod per legem generalem non derogatur priuilegio speciali, nisi de eo faciat mentionem, allegat d. l. decurionibus de silent. lib. 12. & idem tenuit Bal. in 2. Constit. Cod. 1. col. vers. ibi si quæ vero, & per Doct. maxime Io. de Plat. in d. l. decurionibus qui dixit, quod secundum priuilegium generale non tollit speciale, nisi de eo faciat mentionem, vt supra est dictum & dixit Bal. in l. 1. col. 1. ff. de constit. princip. quod Princeps per generalia verba non videtur tollere specialia iura, allegat l. prædictam decurionibus cum similibus. Aut priuilegium Auerfanorum potest dici generale ex quo eis conceditur ius exigendi Gabellam ab omnibus transeuntibus, & tunc quia ante priuilegium Capuanorum, erat quæsitum ius Auerfanis extra Capuanos ab ipsis exigendo Gabellam, vt demonstratur per scripturas Regiæ Cameræ, in quibus demonstratur, quod tempore Regis Ladislai exigebant Gabellas à Capuanis ad certam rationem, & sic Auerfanis erat quæsitum ius in specie contenta in generali priuilegio, & non est dubitandum, quod per

17 secundum priuilegium generale vel speciale, non derogatur priuilegio anteriori generali, post quæsitum ius in speciebus comprehensis in genere, ita tenuit Abb. quem cæteri sequuntur in c. 1. col. 3. vers. vel melius concordando opiniones &c. extra de rescript. qui dixit, quod vbi priuilegiato est quæsitum ius in singulis speciebus comprehensis in priuilegio per secundum priuilegium speciale, vel generale non derogatur primo quod ad species, in quibus est quæsitum ius priuilegiato, & idem tenuit idem Abb. in cap. veniens 3. col. extra de præscript. qui inter cætera dicit, quod si sola possessio alterius impedit vires priuilegij de alterius possessione mentione non habita, vt in cap. 2. de decim. in 6. Et notatur in cap. dudum de priuilegijs, fortius

fortius impedit possessio cum proprietate secundum eum, & ad hoc accedat glos. notab. in regula, generi de reg. iur. in 6. quæ dixit quod secundum priuilegium siue sit generale, siue speciale non tollit primum, nisi de eo faciat mentionem, allegat c. veniens de rescript. & c. decet eod. tit. de reg. iur. in 6. & idem tenuit Franc. de Aret. conf. 77. incip. in Christi nomine diligenter visis, versic. circa secundum, & Imo. in cap. cum ordine 5. col. de rescript. & in d. c. 1. de rescript. & Dominicus post Ioannes Andr. in c. 1. 2. col. in versic. quid si est concessum monasterio de pac. in 6. qui dixit, quod si est concessum priuilegium monasterio, quod monachis inconsultis, vel contradicentibus, nullus possit ipsorum parrochianos sepelire, si postea concedatur alteri ecclesie, vt possit libere omnes sepelire, quod hoc secundum priuilegium non præiudicat primo, & idem tenuit Cald. conf. 1. in tit. de pace; Cum ergo Ciuitas Auerfana virtute antiquorum priuilegiorum fuerit effecta Dña dicti passus, & in possessione exigendi gabelas ab omnibus, & signanter à Capuana d. priuilegium Capuanorum postea obtentum nullam faciens mentionem de anteriori priuilegio, & possessione Auerfanorum eidem Ciuitati Auerfæ in aliquo non præiudicauit, per supradicta.

Fortificantur prædicta, nam ex d. priuilegio Regis Ludouici declaratur quod passus prædicti, & dominium d. Gabellæ fuit concessum d. Vniuersitati Auerfæ ad effectum. vt ipsa teneretur custodire Turres per eandem vniuersitatem ibi ædificatas, & sic vt aliquid faceret, quo casu quando aliquid per Principem conceditur commensuratum ad aliquod factum præteritum vel futurum, illud dicitur transire in contractum, & per Principem
18 non potest reuocari, † ita Bal. in l. qui se patris col. 7. C. vnde liberi, & Franc. de Are. in d. c. nouit, quem ibi sequi-

tur Fely. & scribentes plene Alex. in l. omnes populi, & ibi Bar. in 10. col. versic. circa primum de iust. & iure, & idem Bar. & Alex. in l. quod semel de decre. ab. ordin. facien. & notat Bal. in l. si cum mihi ff. de dolo, vbi dicit quod immunitas concessa venientibus ad habitandum in aliqua terra, non potest reuocari in præiudicium eorū, qui ibi venerunt ad habitandum, vt ibi per ipsum, & vide Alex. conf. 215. incip. nec arguendi sumus vol. 2. vbi an Princeps possit derogare immunitati concessæ subdito per viam contractus.

Et quamuis ex aduerso dici possit, quod in priuilegio Capuanorum quoddam Regis Alfonsi sit † apposita clausula ex certa scientia, quæ clausula habet vim plenitudinis potestatis, vt not. glo. in cap. ad hoc de rescript. & in cap. ex parte de offic. deleg. & not. Bal. in l. eis in princ. C. de appell. & Lud. conf. 369. in 7. col. Immo in eodem priuilegio prætenditur, quod sit expresse apposita clausula de plenitudine potestatis, quæ operatur, vt Princeps videatur alteri rem suam auferre, quod potest de plenitudine potestatis, vt notat Bal. in l. rescripta fin. col. versic. 3. quæritur, C. de precib. Imper. offer. & in l. 2. C. de seruit. & aqua. versic. item nota q. si Papa & c. & Angel. in l. item si verberatum ff. de rei vend. qui dixit quod Imperator nulla causa subsistente de potestatis plenitudine potest nobis dominium auferre, & qui contrarium dicunt, mentiuntur, & idem Angel. in l. 2. C. de quatr. prescr. & in l. 3. §. si is pro quo ff. quod quisq. iur. cum similib.

De hac clausula ex certa scientia vide omnino Fely. in cap. cum inter priorem in princ. & per col. sequentē extra de except. vbi de ipsa copiose loquitur, & de hac clausula ex certa scientia vide Dec. conf. 410. col. 4. nu. 21. in 3. parte, vbi etiam an Princeps de plenitudine potestatis possit tollere ius tertio quæsitum ex contractu, & idem

& idem Dec. de d. clausula ex certa scientia conf. 544. col. 4. num. 28. eod. vol. & vide Dec. conf. 198. num. 2. 1. vol. & 10. conf. num. 6. & idem Dec. conf. 468. num. 21. in 3. parte, & idem Dec. conf. 373. 2. col. num. 7. vol. 2. & idem Dec. conf. 137. 2. col. num. 2. 1. vol. & omnino idem Dec. conf. 191. col. 2. num. 3. 1. vol. & idem Dec. conf. 271. col. 3. 2. vol. num. 8.

Attamen prædicta non obstant in aliquo, primo, quia clausula ex certa scientia tunc tollit ius quæsitum, quæ Princeps processit cum causæ cognitione quo casu præsumitur pro veritate concessionis propter clausulam ex certa scientia, alias, secus ita est de mente Innoc. in c. 1. extra de transac. & in c. 1. & 2. de confirmat. utili, vel inut. & est tex. in clem. pastoralis §. cæterum in 2. responso de re iudic. & ibi late Dñs Cardinalis Ioannes de Imol. & Abb. in cap. 1. de cā possess. & propr. Anton. de Butr. Imol. et Dñs Abbas in c. cum olim, de re re iudicata, et expresse tenuit Specul. in tit. de legat. §. nunc ostendendum vers. 18. et Paul. de Eleazar et Io. Andr. in d. clem. pastoralis, et tenuit Archid. in c. pænitentes 50. dist. et late firmat Socci. in conf. 12. incip. visa bulla col. 7. 2. vol.

Er vtrum Princeps ex certa scientia possit tollere ius tertij, vel dominium tertij, vide Io. Fab. in §. fin. penult. col. vers. nunquid ergo Princeps, & col. fin. instit. de iure naturali gent. et ciui.

Et licet Bal. in l. nam ita diuus 2. col. ff. de adopt. dixerit, quod non est de more, nec de iure, quod vbi privilegium conceditur, quod aliquis citetur, quia est donum superioris, et idem Bal. in l. fin. C. quibus res iudicata non nocet, et late Ludou. conf. 369 incipiente circa primum in 5. dubio circa finem, qui dicit, quod quando Princeps aufert ius alterius per viam extraiudicalem, non est illius citatio necessaria, allegat l. Iulius de evict. vi-

de Fely. in c. cum olim col. 6. de re iud. vide Decium conf. 169. col. 2. versic. 2. similiter non obstat 1. vol.

Attamen prædicta procedunt vbi Princeps derogat iuri alterius, non plene, & perfecte quæsito, sed existenti in specie, sicut est quando procedit ad legitimationem spurij, & derogando iuri agnatorum non perfecte quæsito, sed existenti in specie iuxta nota per Bal. & Doct. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & posth. & ita loquitur Bal. in d. l. nam ita diuus, & traditur per DD. in cap. naturales si de feud. fuer. controu. & est de mente Bal. in c. adoptivus eod. tit. dum dicit, quod adoptivus in præiudicium agnatorum, potest habilitari ad feudum, ex quo agnati habebant ius in spe, & non erat eis quæsitum successio actu, & ita videtur tenere Alex. conf. 2. vol. 1. quod est repetitum in consil. 228. incip. visis codicillis 11. col. vol. 2. dum concludit, quod Princeps potest legitimare spurium in præiudicium agnatorum habentium ius succedendi in specie, etiam eis non citatis, ex quo is, qui potest facere aliquid aliquibus inuitis, multo magis eis inscijs, & non citatis l. qui potest, cum concordantijs de regul. iur. De quo vide Dec. quem non videram quando ista scripsi, qui vtitur hac ratione consil. 147. col. 3. vers. non obstat, ergo dum supra 1. vol. nu. 5. sed vbi ius est per aliquem plene quæsitum, tunc tale ius non potest per Principem tolli, eo non audito, vel consentiente, ita Bal. in l. se patris pen. col. C. vnde lib. qui dixit quod iuri translato, non potest Princeps præiudicare.

Confirmatur prædicta, nam dicta clausula ex certa scientia operatur solum in his, de quibus præsumitur Principem habuisse notitiam, sicut sunt ea quæ in iure consistunt, in cæteris autem de quibus Princeps notitiam aliquam habere non præsumitur, sicut est ius tertij, & alia quæ in facto consistunt, d. clausula non operatur,

vt

vt in c. 1. de constit. in 6. ita notanter in proposito tenuit Bal. in l. fin. eod. sententiam rescindi non posse in fin. col. & sentit Innoc. in c. eam tamen de ætat. & qual.

De hac clausula de plenitudine potestatis vide Dec. conf. 373. 2. col. nu. 8. 2. vol. & idem Dec. conf. 191. 2. col. num. 4. 1. vol. & idem Dec. conf. 269. 2. lib. num. 2. idem conf. 390. num. 13. in 2. parte, vbi etiam de clausula ex certa scientia, & idem Dec. conf. 544. in 3. par. num. 28. & idem Dec. consil. 198. num. 2. 1. par. & de hac clausula de plenitudine potestatis, vide multa, quæ ponit Aymon de antiquit. in 1. parte car. 15. num. 38. & car. sequenti, vbi multa dicit.

Clausula aut de plenitudine potestatis, quamuis non reperiatur in eisdem privilegijs, attamen quando in eisdem esset nihil operaretur, nec obstaret, ex quo ipsa clausula operatur solum, quando dominium fuit translatum sola voluntate Principis, seu de iure ciuili, sicut est dominium sola præscriptione quæsitum, quæ causatur dispositione iuris ciuilis, ita Ang. in l. Iulius ff. de euct. qui tenet, quod Imperator potest sine causa auferre rem, acquisitam ex præscriptione, seu vsu capione ex quo talis modus acquirendi inductus fuit ab eo seu de iure ciuili, & hoc idem clarius tenuit Alber. post Odofr. in l. quotiens 6. col. vers. item quærit Odofredus C. de precib. Imper. offer. sequitur Bal. in l. impetrata quæ est lex final. col. penul. vers. sic. sed immediatè opponitur C. sententia rescin. non posse, inferens ex hoc, quod licet ex sententia sit translatum dominium, tamen valet rescriptum Principis contra sententiam, seu non obstante sententia, & ex eo ammittitur dominium quia venit cōsecutiuè ad sententiam, & rescissa principali rescinditur accessorium l. si ex causa §. 1. de minor. sequitur Abbas conf. 85. incip. illud in summa in fine, sed vbi dominium est quæsitum de iu-

regentium sicut est ex contractu, vt in casu nostro, in quo d. passus fuit ipsi Vniuersitati concessus ad hoc quod teneretur custodire turre ibi edificatas, & sic pro aliquo facto explicando per ipsam vniuersitatem, quo casu dicta concessio habet vim contractus, vt supra est demonstratum, tunc Princeps, etiam de plenitudine potestatis non potest tollere ius perfectè quæsitum, sine iusta, & rationabili causa, ita Bart. in prohem. ffrum qui mouetur per tex. quem dicit non inueniri meliorem in l. venditor §. si constat ff. communia prædi. & tenet Innoc. in c. quia pleriq; de immunit. eccl. tenet lo. Andr. in regula quod ob causam de reg. iur. in 6. in mercuriali Ludou. consil. 345. incip. circa primum col. 4. vers. ex his igitur tenet expresse Raphael Fulgos. in l. fin. C. si contra ius vel vtil. publ. qui dicit istam esse communem opinionem, quem sequitur Fely. & cæteri in c. quæ in ecclesiarum in 15. col. vers. secundum verum membrum dicens prædictam opinionem esse communem, & Seccin. in d. conf. 12. 4. col. vers. secundum fundamentum 2. vol. & vide omnino Ioannem Andr. de Iser. in cap. pri. §. fin. in fin. 8. & 9. & 10. col. de Capit. qui Curiam vend.

Ex prædictis optime deseruit, nam dictis Capuanis fuit asserta immunitas cōcessa hoc modo, videlicet quod seruetur illud quod fuit solitum, & consuetum à tempore retro Regum Serenifs. Domus Aragonum, taliter quod quando d. concessio immunitatis fuisset legitime concessa, dicti Capuani eatenus essent immunes quatenus ipsi probassent tempore dictorum retro Regum fuisse solitum ipsos in d. passu fuisse immunes, ex quo d. qualitas consuetudinis tempore retro Regum domus Aragonum est fundamentum intentionis ipsorum, & ideo per ipsos debet specificè probari, † ita Bart. & ibi omnes Doctor. in l. non solum §. sciendum ff. de oper. nou.

dominus, qui dixit, quod vbi certa qualitas, vel certum tempus est fundamentum intentionis agentis, illa debet specificè probari per agentem, alias ipse succumbit, & ad hoc accedat tex. in l. macrem, & ibi per Bald. omnia C. de probat. & in l. eum actum ff. de neg. gest. & ibi per omnes Doct. & in l. fin. ibi hoc notat Bal. C. an seruit. ex suo facto not. gl. in cap. ut venerabilibus in gl. pen. de sententia excom. in 6. eum similibus. vide tex. in c. Abbatem Sancti Siluani, in verbo. contra quod fuit, ex aduerso responsum extra de verbor. signif. vbi verba illa apposita in privilegio videlicet iuxta præteriti temporis morem, non operatur, vt debeat probari de more præteriti, temporis, sed solvantur, quia mos præteriti temporis sic obviuit, per quem tex. ita videtur sentiri gl. in c. quoniam Abb. in glo. fin. extra de verbor. signif. & ita punctualiter tenuit Dec. consil. 169. col. 3. versic. vltimo non obstat vol. 1. Que qualitas scilicet quod ipsi Capuani fuerint immunes in d. passu tempore retro Regum domus Aragonum, non solum per ipsos Capuanos, non est concludentur probata, immo per ipsum Magnif. Thomasium fuit sufficienter probatum de contraria consuetudine scilicet ipsos Capuanos solitos fuisse solvere gabellam prædicto tempore retro Regum in d. passu, ac ipsam vniuersitatem Auerse solitam fuisse ab illis gabellam exigere pro eorum mercibus, & hoc probatur per multos testes d. Magnif. Thomasij deponentes super 3. 4. & 5. art. ipsius Magnif. Thomasij, & fere per omnes testes deponentes super 14. artic. qui explicite deponunt de solutione dictorum Capuanorum facta in dicto passu, tempore dictorum Regum, & vsq; ad tempus quo ipsa Ciuitas Auerse eandem gabellam auerit, qui testes ipsius Magnif. Thomasij cum sint plures numero testium Capuanorum debet præferri testibus ipsorum Capuanorum iuxta tex. & glo.

sum ibi notatis per Doct. in l. ob carnem ff. de testib. & in l. 3. §. 1. eod. tit. tex. & ibi Doct. in c. in nostra eod. tit. vbi et gl. vlt. in verbo præferenda dicit, quod quamuis in testibus auctoritas & dignitas attendatur magis quam numerus, hoc procedit vbi numerus testium vnius partis, superat alios testes in parua quantitate, sed vbi numerus testium multum excedit, attenditur numerus magis quam dignitas, secundum glo. ibi, quam Doct. sequuntur, & Alex. in d. l. ob carnem in Apostilla, & quia testes d. Thomasij excedunt testes Capuanorum in maximo numero ideo sunt præferendi, maxime quia testes d. Thomasij deponunt de solutione gabellæ à Capuanis facta affirmatiue, & testes Capuanorum deponunt negatiue, dicentes dictos Capuanos transiisse immunes, ac non soluisse gabellas in d. passu, quo casu testibus affirmatiue deponentibus magis credendum est, quam deponentibus negatiue, iuxta nota. per glo. in l. diem proferre §. si plures de arbi. in verb. inde quæritur, & per Bal. & Ange. in l. hæredes palam in princ. ff. de testam. immo, & Doctor. in cap. quod per nouale de verborum signif. vbi etiam hoc tenet Hostien. Bal. in l. 2. de rescin. vend. cum multis similibus, taliter quod d. privilegium Capuanorum fundatum in consuetudine tempore retro Regum Inclitæ domus Aragonum, eadem consuetudine non probata immo probata per ipsum Magnificum Thomasium contraria consuetudine dictis Capuanis in aliquo non prodest persupradicta.

Et dato non tamen concesso, quod privilegia prædicta Capuanorum fuissent ipsis legitime concessa, prout non est, attamen ipsi Capuani dictis privilegijs, vti non possunt contra ipsum Magnificum Thomasium, stante quod tam ante privilegia prædicta, quam post per annos 40. & 50. & plus sponte, & voluntarie soluerunt gabellas ex actoribus gabellarum, per

25 quas + solutiones sponte factas censentur renunciassse privilegij, assertarum immunitatum, ipsaq; privilegia fuerunt abrogata, & ammissa per supradictas solutiones sponte factas per dictum tempus, ita est tex. in l. p. C. de his qui spont. mun. sube. lib. 10. bonus text. in l. pen. §. fin. ff. de iure immunit. & per Doct. maxime Abb. & Fely. in c. cum accessissent de const. & in l. fin. maxime per las. ff. de const. princ.

Nec predictis obstat, si ex adverso diceretur quod d. privilegia Capuanorum fuerunt, & sunt privilegia immunitatum, & sic non soluendi, & cum respiciant actus reiterabiles per solutiones sponte factas, non videtur praedictatum solutionibus faciendis in futurum, sed tantum factis in praeteritum, per ea quae notat Cy. & melius Salic. in l. voluntarie C. de excus. tutor. & Abb. in d. cap. cum accessissent. Minime autem obstat si diceretur, quod dicta privilegia fuerunt concessa Civitati Capuae, quo casu per solutiones sponte factas a privatis non fuit praedictatum ipsi Vniuersitati Capuae per ea quae in terminis notat Andr. de Barulo in d. l. 2. C. de his qui sponte munera sube. nam praedicta procedunt, vbi privilegiatus, vnica vel pluribus vicibus simpliciter solueret, seu particulares vniuersitatis aliquo breui tempore soluissent simpliciter, sed vbi cum solutionibus factis per particulares vniuersitatis concurreret tempus 30. vel 40. annorum, per quod tempus fuisset facta solutio per privilegiatum, vel per particulares Vniuersitatis, vel Collegij, seu ecclesiae ex quo per tantum tempus causatur consensus, & renunciatio privilegij, tales solutiones tanto tempore a particularibus factae, bene praedictant in futurum, non solum solventibus, sed Collegio, Ecclesiae, vel Vniuersitati, ita probat formalis tex. in cap. accedentibus, & in c. si de terra, extra de priuil. & in specie notat Innoc. in d. c. acce-

dentibus qui singulariter dixit, quod vbi vnus monachus, qui est praepositus agris colendis, soluit decimas, quia hoc ignoratur, per conventum, ideo sibi non praedictat, immo si aliquando solueret sciente toto conventu, per hoc non videtur renunciatum privilegio, ex quo talis solutio praesumitur facta causa excedendi lites secundum ipsum, sed vbi esset per 30. annos solutum, tunc conventus non habet excusationem ignorantiae, vel voluntatis secundum eum, & propterea solutio facta tanto tempore per illum particularem praedictat toto conventui, seu monasterio, allegat cap. si de terra eod. tit. de priuil. & ibi reddit efficacem diuersitatis rationem, quare in c. accedentibus requiratur spatium 40. annorum ad hoc vt solutio facta per particulares monasterij, praedictet monasterio, & in c. de terra requiratur spatium 30. annorum tantum, dicens illud procedere, quia in c. accedentibus conventus erat ultra mare, & sic longiori spatium distans a loco possessionum quae erant citra mare, & in c. de terra verusq; s. monasterium, & possessiones erant citra mare, & sic scientia facilius praesumitur, & ideo breuiori tempore sibi praedictatur, idem in specie tenet Ioannes de Platea in l. 2. C. de his qui sponte mun. sub. vbi referendo d. Andree de Barulo dicit illud non procedere, vbi cum solutionibus factis a particularibus concurreret spatium 30. vel 40. annorum per d. cap. accedentibus, & c. si de terra, & idem in specie tenet Abb. quem caeteri sequuntur in dicto cap. cum accessissent col. fin. de const. & idem Abbas in specie in cap. pro illo secunda colum. de praeben. stante ergo solutione facta per omnes Capuanos transeuntes per d. passum non solum per spacium 30. vel 40. annorum, sed etiam sexaginta & plus, vt plene probatur per ipsum Magnif. Thomasiu non solum praesumitur scientia d. Vniuersitatis Capuae stante maxime vicinitate loci, ac frequen-

quentia Capuanorum transeundi per dictum passum, per quam vicinitatem
 26 † præsumitur scientia ipsius Vniuersitatis, ita probat tex. in c. si. extra qui matr. accus. possunt, & in c. 1. extra de postul. prælat. & in c. quod dicitis 16. disti. & facit glos. in l. pen. C. de peric. tut. & in c. nulli de elect. in 6. immò ex dictis solutionibus tanto tempore factis causatus fuit consensus d. Vniuersitatis Capuæ per quem consensus videtur d. priuilegio renunciatum per supradicta.

Confirmantur prædicta ex his, quæ
 27 † notat Ant. de Butr. & Imol. in d. c. cum accessissent qui dicunt, quod vbi priuilegium concernit mixtim ecclesiam, & personas per contrauentiones personarum, & particularium ecclesiæ, perditur priuilegium in totum, & ita intelligunt tex. ibi, & in c. cum in. & sequitur ibi Fely. col. 17. versic. et prædicta declarat hic Dñus Ant. & c. et prædicta potissime procedunt, cum appareat de scientia, et voluntate d. vniuersitatis Capuæ circa solutionem d. gabellæ in d. passu, quæ voluntas demonstratur per acta Regiæ Camere Summarie, in quibus apparet, quod eadem Vniuersitas Capuæ obtulit in eadem Reg. Cam. petitionem petendo moderari solutiones Capuanorum in dicto passu, et eas reduci ad debitam summam, offerentes velle soluere illud, quod erat solitum solui expresse consentiendo, ipsam vniuersitatem, et homines ipsius teneri ad solutionem gabellæ in d. passu, quæ confessio in
 28 iudicio facta bene probat † contra eandem vniuersitatem Capuæ l. cum precum C. de liber. causa, etiam in fauore d. vniuersitatis Auerlæ absentis, iuxta notata per Bar. in l. certum §. si quis absente ff. de confessis. notat Bal. in l. vnica penul. col. in fine C. eod. tit.

Nec obstat si diceretur, quod dicta confessio fuit facta per Syndicos, et administratores d. ciuitatis Capuæ,
 29 quorū confessio nō † præiudicat vniuersitati per iura vulgaria, nam præ-

dicta procedunt, quando procurator vel administrator voluntariæ confitetur aliquid contra vniuersitatem, vel eius principalem, ex quo talis voluntaria confessio ipsorum censetur donatio, quæ procuratori, vel administratori est interdicta l. contra iuris ff. de pact. sed vbi confessio prædictorum est facta per modum contentiosæ iurisdictionis in iudicio illa bene valet, et præiudicat vniuersitati, seu ecclesiæ, ita Bar. in l. certum §. sed an ipsos ff. de confess. col. 2. et notat expresse Bal. in l. vnica. colum. 17. versic. porro si confiteatur aliquid in libello C. de confessis, qui dicit, quod confessio talium in libello facta non integra bene præiudicat. sentit. Bar. in l. ex hac scriptura in fine ff. de donat.

Et maxime, quia prædicta narrata per dictos Capuanos in dicto eorum libello, & actis habent præsumptionem iuris scilicet, quod ipsi Capuani teneantur ad solutionem d. gabellæ stante ipsorum Capuanorum solutione ipsius gabellæ per tot annos, vt supra, quo casu confessio administratoris bene præiudicat Vniuersitati vel ecclesiæ, ita probat tex. quem ibi ad hoc notat Abbas in cap. si diligenti in 3. not. extra de præscript. refert & sequitur Franc. Curt. in tract. feudorum in prima parte q. 8. col. 9. in princ.

Et quamuis ex aduerso dicatur, quod iura dictæ vniuersitatis Auerlæ fuerunt discussa in d. Regia Camera, & ea audita fuit pronunciatum contra eam, attamen, quia lis prædicta fuit agitata, & sententia prædicta lata ipso Magnifico Thomasio in scio, & aliter non citato, nec audito lis prædicta, & sententia cum d. Vniuersitate Auerlæ agitata, & lata non afficiat ipsum Magn. Thomasium per tex. in l. sæpe, & ibi per omnes Doct. ff. de re iudic. notat expresse Innoc. quem omnes sequuntur in cap. quamuis extra de re iud. & idē Innoc. in c. ex parte decani ext. de rescript. taliter, quod probationes factæ

per dictos Capuanos in d. iudicio contra ipsam Vniuersitatem Auersæ, aliquid non probant contra ipsum Magnificum Tomasium non citatum, ac notitiam aliquam non habentem de d. lite per ea quæ dixit Bart. in d. l. sæpe in fin. & not. Abb. in d. c. quamuis
 30 in principio dicens, † quod quibus nocet sententia, nocent etiam probationes allegat c. inter dilectos versic. nec attestaciones, ext. de fid. instrum. not. Innoc. in c. causam quæ de testib. not. Bar. in l. si pro lusorio §. 1. de appellat. & idem Bar. in l. si superatus in fine ff. de pignor. & quoniam ipse Magnus Thomas per emptionem, & subsecutam traditionem d. passus effectus fuit Dominus ipsius, potest uti iuribus, quæ competebant dictæ Ciuitati Auersæ, circa exactiones d. gabellæ à Capuanis iuxt. tex. in l. dolia §. fin. ff. de contrah. emp. & in l. si tibi §. pactus ff. de pact. cum simil. Ideo ipse Magnus Thomas ab impetitione dictorum Capuanorum absolendus est per supradicta. Cætera suppleat Sacrum Regium Consilium, & Magnus causæ Commissarius, iuxt. titulum, vt quæ desunt aduoc.

Quoniam pro parte Capuanorum forte posset allegari, & prætendi quod in eorum priuilegijs asseritur, quod Rex propter bonum publicum concedit immunitates Capuanis, & sic Principem processisse cum causa ad tollendum lus quæsitum Vniuersitati Auersæ, quod Principi permittitur, per iura, & decisiones superius in alijs allegationibus notatas.

Dico quod cum in toto processu de super agitato nihil appareat verificatum de imminente publica necessitate, vel alio bono publico, ex quo Princeps fuisset inductus, vel debuisset induci ad tollendum ius tertij, Principi † asserenti iura tertij tollere propter bonum publicum, non creditur,
 31 nisi aliter probetur † ita punctualiter tenuit Philip. Dec. in c. quæ in Ecclesiarum col. 10. in fin. vers. & ex istis

rationibus de constit. qui dicit, quod non est credendum asserenti Principis asserentis causam sub esse in sua dispositione, quam facit contra ius gentium, vel naturale. Et ad hoc optimè deseruiunt nota. per Bar. in l. si forte ff. de castr. pec. qui dixit, quod vbi aliquis est prohibitus disponere sine causa, sed cum causa, bene potest disponere, quod asserenti ipsius super d. causam non creditur, nisi probetur, not. expresse Philip. Dec. cons. 20. 1. col. vers. prima igitur & principalis 1. vol. & plene Alex. cons. 101. col. 4. & 5. 1. vol. & aliquid per Alex. cons. 17. incip. viso instrumento 2. col. versic. nec obstat 4. vol. vbi vtrum credatur Prælato asserenti in venditione bonorum ecclesiæ interuenisse tractatum, & Philip. Dec. cons. 36. 5. col. vers. ultimo non obstat 1. vol. & ad hoc optimè deseruiunt notat. per Franc. de Aret. in cap. 2. in 5. col. vers. sed queritur pro declaratione extra de probat. qui dixit, quod vbi statutum sit contra ius gentium, vel diuinum, causa expressa in statuto non præsumitur vera nisi probetur, & inter cætera allegat l. cum quis decedens §. titia ff. de leg. 3. vbi asseritio etiam cum iuramento facta à persona suspecta, non facit fidem, & personæ dicuntur suspectæ secundum eum illæ, quæ regulariter sunt prohibita aliquid facere, & non possunt illud facere nisi ex causa, & idem videtur tenere Bar. in l. diuus in final. verb. ff. de adim. lega. vbi dicit, quod non statur causæ apposita in statuto auferente beneficia alteri concessa, & an credatur Principi asserenti aliquid facere causa remunerationis, vide Dec. consil. 191. col. 2. num. 4. vol. 1.

Et ad hoc accedat, nam tunc diceretur Princeps aliquid facere propter bonum publicum quando fuisset regnum in discrimine belli, & pro pace habenda auferret res priuati per ea quæ notat Ang. in l. conventionum ff. de pac. qui dixit, quod si Dominus habeat guerram, potest

potest pro pace habēda remittere iniurias, & damna illata subditis, allegat Innoc. in c. in nostram extra de iniur. & dam. dato, & idem tenuit Ange. in l. venditor §. si constat ff. com. prædi. & idem expresse tenuit idem Angel. in l. antiocensium ff. de priuil. cred. qui dixit, quod Ciuitas per statutum ex causa potest tollere ius singularium personarum, & inter causas iustas dixit ipse est si per talem ablationem iuris sedatur scandalum populi, allegat Innoc. in d. cap. in nostra, & tenuit Raphael Fulgos. consil. 143. & in specie Cardin. Florent. consil. 86. quod incip. Dominus Nicolaus, qui concludit q̄ Ciuitas potest proprium contractum cum subdito gestum reuocare, & contra illum venire, quando hoc facit ex causa pacis, vel alia causa publica, & inter cætera mouetur per tex. in d. c. in nostra. & an, & quando Ciuitas vel Princeps propter bonum publicum possit auferre iura priuatorum, vide Ludou. consil. 310. incip. in casu proposito consultationis.

Cum autem in processu nihil horū appareat, nec aliter probetur per ipsos Capuanos alia causa concernens bonum publicum, non est assertioni eorum privilegiorum credendum, in quibus ad ipsorum postulationem, & suggestionem asseritur concessa immunitas pro bono publico.

33 Et ad prædicta optime deseruit. † Nam quando Princeps pro bono publico aufert ius tertio, illud facere nō potest, nisi prius soluto pretio Dño rei, ita notanter tenuit Ang. in consil. 139. incipien. visis omnibus 3. col. dicens hoc fuisse de mente Innoc. in c. 1. in 2. col. de consuet. & est glos. not. in l. fin. C. quib. ex caus. serui. pro pre. liber. asti. & bonus tex. in l. 2. quæ incipit serui. ibi pretium à fisco recipiūt eod. tit. & ibi notabiliter Bal. dicit q̄ si Ciuitas vult facere fossatum aliquod in agro alieno, debet ei soluere pretium, & sic dicit in Principe volente priuare aliquem dominio rei. suæ, quod illud

non debet facere gratis, & in specie tenuit Archi. in c. per principalem post princ. nona q. 3. tenet expresse Felyn. in C. quæ in Ecclesiarum col. 11. vers. 1. declaratio primi membri num. 21. extra de constit. notant moder. maxime Iaf. in l. Barbar. ff. de off. præ.

Et quia aduersus scripturas Regiæ Camerae productas pro parte d. Magnifici Thomasi in quibus Syndicus Vniuersitatis declarauit in ipsa Regia Camera quod hñes Capuani exigebantur plus solito, & intendebant soluere solum iuxta solitum; opponitur pro 34 parte Capuanorum, q̄ non apparet † aliquid de sindicatu comparentis pro Vniuersitate Capuæ, & propterea ex diurnitate temporis, sollempnitas mandati non præsumitur iuxta not. per Bal. in l. 2. C. si ex fals. instr. in vers. quæro quid si Dñus, & idem Bal. in l. 1. C. de reb. alie. non ali. sequitur Alex. in l. sciendum 5. col. ff. de verb. oblig. qui etiam dixit, quod tempus mille annorum nō facit præsumere sollempnitatem mandati, dicitur, ac responderetur, quod prædicta non obstant ex multis, & primo quod prædicta procedunt, vbi simpliciter allegatur mandatum Procuratoris in personam alicuius, & nihil demonstratur, sed in casu nostro in eadem Regia Camera, & in actis ipsius, quæ sunt publica, comparuit quidam Capuanus, tanquam Syndicus Capuanus, & obtulit petitionem grauando se ab indebita exactione Gabellariorum, quo casu mandatum procuratorium erat necessariū ad validitatem actus prædicti, & ideo 35 ille qui tanquam † procurator comparuit præsumitur procurator, quia actus aliter nō valeret, ita probat tex. in l. optimam C. de contrah. & commit. stipulat. quam l. ita declarat, & intelligit ad hoc propositum Ant. de Butr. in cap. illud de præsumpt. & ibi Abb. in 3. col. in 2. intellectu, qui dixit, quod vbi in † instrumento enunciatum aliquid quod sit de substantia, & necessarium ad validitatem illius actus

actus, qui geritur tale instrumentum probat enunciatum, & illam declarationem ad dictam l. optimam vt supra sequitur Mattesil. in nota. 79. alias So. & Ang. notab. in l. iuris gentium §. quod fere in fin. verb. de pact. sequitur Alex. cons. 136. incip. viso, & examinato processu fin. col. vel potest responderi 1. vol. & Dec. cons. 3. 4. col. vers. & ista conclusio eodem vol. Item quia d. Syndicus d. Ciuitatis Capuæ qui in d. Regia Camera Comparuit, & obtulit petitionem, & produxit sententiam moderationis gabellæ d. passus fecit multas expensas in prædictis, quo casu stantibus antiquitate temporis, & omnibus prædictis præsumitur Syndicus, & mandatum prædictum præcedere ita est decisio Rotæ 3. in antiquis in tit. de causa possessionis, per quam decis. ita firmat Dec. consil. 42. in 7. col. vers. tertio responderetur 1. vol. & idem Dec. cons. 36. col. 4. & 5. eod. vol. Quibus ergo stantibus de dicto sindicatu comparentis nomine Vniuersitatis Capuæ, non est dubitandum, & similiter de eius confessione, vt supra facta.

37 Epistolæ autem, seu † literæ missivæ Ciuitatis Capuæ destinatæ Ciuitati Auerisæ, ex quo sunt sigillatæ authenticò sigillo d. Ciuitatis Capuæ, & ipse literæ fuerunt acceptate per Vniuersitatem Auerisæ, ex quo simpliciter fuerunt inuentæ penes ipsam Vniuersitatem Auerisæ optimè probant absq; alia verificatione ita est nota. tex. in l. si qua per calumniam. C. de Episco. & cler. & ibi hoc notat Bal. & cæteri per quem tex. ita tenuit Abb. & cæteri in c. 2. de fide instrum. notat Bar. in l. nulla ratio ad fin. ff. de donat. & Bar. & Moder. in l. admonendi de iure iuran. & maxime Ias. in repet. & Bar. in l. si publicanus ff. de publ. & quia ista est communis, & vera conclusio ideo in hoc aliter non insisto.

Nec obstat, si dicatur ex aduerso, qd in d. priuilegio Régis Affonsi adest clausula decreti irritantis, † quia clausula

existente licet probatum fuerit per ipsum Magnificum Thomasiu ipsos Capuanos indifferenter soluisse in d. passu gabellam vniuersitate sciente, & paciente, nihilominus ipsorum solutio, & consensus nihil potuit operari per tex. cum ibi nota. per Abb. in cap. dilecto de preben. & glo. & Doct. in c. statutum §. fin. de rescript. in 6. cum alijs iuribus vulgar. nam d. clausula decreti in casu de quo agitur, nihil operatur stante quod ipsa apparet eui dēter apposita in dicto priuilegio mero fauore Capuanorum, quo casu talis clausula habet, seu habere intelligitur tacitam conditionem, videlicet si eodem priuilegio ipsi Capuani vsi fuerint, vel vti voluerint, ita quod eadem conditione nō impleta virtus d. clausulæ suspenditur, seu nihil operatur. Ita punctualiter tenuit Fely. in c. ceterum col. 14. & seq. de rescript. vbi dicit, quod vbi talis clausula decreti apponitur in priuilegio mero fauore partis, ita quod concedens non cogitauit, nisi complacere parti, talis clausula habet tacitam conditionem subintellectam videlicet si ea pars vsi voluerit, ita quod tali conditione non impleta effectus d. clausulæ nihil operatur secundum eum multa ad hoc allegantem, & inter cætera allegat qd sicut quando ipsa clausula decreti habet expressam conditionem in se non impleta conditione ipsa clausula nihil operatur, vt in clement. vnic. de concess. præbe. ita est etiam quando habet tacitam conditionem, vt est præcedens, & idem tenuit Felyn. in cap. cum accessissent 5. col. vers. hanc declarationem, & prædicta limita. de constit. sequitur Alex. cons. 93. incip. consideratis his quæ in temate 5. vol.

Et quamuis ex aduerso dicatur, qd licet dictus passus fuerit concessus vniuersitati Auerisæ pro custodia turrium & alijs oneribus, attamen quia redditus excedunt onera, & sic in eo quod excedunt est gratia, & non contractus & poterit per Principem reuocari,

per

39 per te in iudicium puerum ff. de ob-
seq. pat. preta. Attamen quamuis il-
de tex non faciat ad propositum, & da-
tam pro gratia sit longe minus ipsa
gratia concessa per viam contractus,
nihilominus privilegium est irrevoc-
abile, ita punctualiter tenet. Frat-
cis. de Arist. in cap. 11. col. 2. in fin. de
confir. qui dicit ita intelligere tex.
ibi, & quod ibi per Bal. in c. r. de nat.
sen. ex quibus rectè concludendum
videtur, quod d. Magnificus Thoma-
sus ab impetitione Capuanorum ab-
soluendus est.

- 2 Bona possessa per Prælatum an
presumantur ecclesie si non ap-
pareant aliunde obuenta.
- 3 Ecclesia non tenetur ad soluen-
da debita contracta per Præla-
tum non ex necessitate ecclesie.
- 4 Prælatus quādo possit donare,
vel facere elemosinam, & quo
modo?
- 5 Prælatus promittendo, non po-
test obligare ecclesiam, nec bo-
na ecclesie.
- 6 Ex contractu inito cum Præ-
lato non obligatur successor
etiam in locatione.
- 7 Legatum factum diuiti, non di-
citur ad pias causas, Immo do-
nare diuiti, dicitur p. digalitas.
- 8 Modicum vel magnum confi-
deratur respectu personarum.
- 9 Officia ecclesiastica iudicantur
ut spiritualia.
- 10 Inspicitur illud quod princi-
paliter agitur.

ADDITIONES.

AD numerum decimum in quo consistit
tota vis harum allegationum mei Aui,
Adduco pro confirmatione eorum, que
scripsit, quod privilegium per Reges huius
Regni concessam Civitati Aversane, non
potuit tolli per aliud privilegium posterius
concessum Civitati Capua, sine speciali re-
vocatione, late comprobat Io. Vincentius
de Anna in allegat. 53. num. 26. cum se-
quentibus, nam privilegium Regis non de-
rogat tertio, sine speciali nota, præsertim
in privilegio concesso vniuersitati, quia de
illo debet fieri specialis mentio Bar. in l.
prædia G. de locat. præd. ciuitium lib. 11.
Aff. in c. 1. §. si facta num. 34. in tit. si de
fendo defuncti militis. Iaf. in l. fin. col. fin.
C. de pactis. Ruinus. in conf. 63. num. 12.
vol. 4. nec Rex videtur præiudicare prui-
legio tertij de quo mentio facta nõ est Dec.
conf. 392. col. 2. nec per secundum prui-
gium concessum Capuanis derogatur pri-
mo privilegio concesso Aversanis, si non
fit mentio specialis, c. veniens in glos. in
verbo nullam, extra de præscript. Docto-
res in c. 1. extra de rescriptis, Dec. conf.
147. Ahaa in allegatione 69. num. 34.

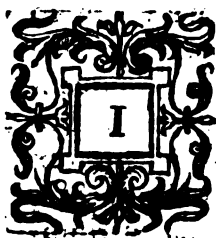
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

1 Is qui pro alio se obligat ut
principalis in effectu erit fide-
iussor, & habet beneficia fide-
iussorum, ut primo principalis
excusatur.

ALLEGATIO 17.

IN materia spolij ecclesiastici
in bonis Prælati per Nuncium
Apostolicum, & an Creditores
Prælati mortui, sint prius satisfac-
ciendi.

IN causa Illust. Magn.
Cæcellarij huius Regni,
cum Camera Apostoli-
ca, ac Magnif. Andrea
Sbarra conuentis super
petitionem ducatorum
decem mille super spo-
lijs

lijs quondam Reuerendissimi Cardinalis columnæ virtute promissionis sibi factæ à præfato Reuerendiss. Cardinali pro dotibus vxoris ipsius illust. agentis, & alijs, vt ex processu.

Sustinendo partes Cameræ Apostolicæ, & dicti Magni. Andreæ conuentorum, dico ipsos debere absolui ab impetitione ipsius agētis. Prius tamen præsupposito quod d. quondam Reuerendiss. licet promiserit dictas dotes ducatorum decem mille proprio, & principali nomine, attanem dici debet merus fideiussor stante q̄ in princ. capitulorum matrimonialiū promisit ipse Reuerendiss. Cardinalis facere quod Ill. Iulius Columna pater d. Dñæ Portiæ det in dotem dicto Ill. Agenti scutos decem mille pro dotibus d. Dñæ Portiæ filiæ d. Ill. Iulij. Sicq; cum onus dotandi d. Dñam Portiam spectauerit ad ipsum Ill. Iulium eius patrem iux. tex. in l. fin. C. de dotis promiss. cum alijs vulg. licet † post promissionem prædictam; ipse Reuerendiss. promiserit dictas dotes proprio nomine, dici debet merus fideiussor, ita punctualiter tenuit glos. in auth. de fideiuss. in verbo fideiussore versus finē, per quam glos. ita tenuit Alex. in l. distantibus C. de testamentis dicens quod is qui in veritate pro alio se obligat, & promittit vt principalis, est fideiussor, & habet beneficia fideiussorum, & idem tenuit Salic. in authen. pñti. C. de fideiuss. not. expresse Paul. de Cast. in l. sed Iulianus in princ. ff. ad Maced. & Alex. plene conf. 32. penult. colum. versic. tertio principaliter 4. vol.

Alio etiam præsupposito, † quod omnia bona remansa post mortem d. Reuerendiss. Cardinalis quæ viuens tenuerat, fuerunt ecclesiæ etiam eo viuente, & post eius mortem remanserunt in dominio ecclesiæ; tanquam quæ sita, & ad ipsum peruenta de bonis ecclesiarum quæ obtinebant, ex quo non apparent aliunde obuenta, nec ipsum habuisse alia bona patrimo-

nialia ita probat tex. formalis, & ibi notant Doct. in c. 1. extra de pecul. cler. bonus tex. in cap. 1. 12. q. 3. in tantum quod alias dixit notanter Panor. in cap. 1. in fin. per illum tex. extra de testib. quod ecclesia habet intentionem fundatam super omnibus bonis possessis per Prælatum defunctum, vt præsumantur quæ sita de bonis ecclesiæ, nisi probetur ex aduerso, illa fuisse patrimonialia quod etiam tenuit Ioannes Andr. in c. 3. extra de pecul. cler. vbi Abb. dixit, quod hoc tenent communiter Doct. dicens, q̄ siue constet Prælatum tempore promotionis nihil habuisse, vel de hoc dubitetur ecclesia habet intentionem fundatam in omnibus bonis possessis per Prælatum, ita quod hæredi vel alij dicenti bona aliunde fuisse quæ sita incumbit onus probandi.

Quibus præsuppositis, † quia debitum prædictum apparet fuisse contractum per supradictum quondam Reuerendissimū contemplatione d. Ill. Iulij Columnæ ad quem spectabat dictam eius filiam maritare, & non pro aliqua necessitate ecclesiæ ipsa ecclesia, quæ est Dña dictorum bonorum remansorum vt supra non tenetur ad ipsorum solutionem, ita probat tex. & ibi hoc notant Doct. maxime Abb. Innoc. & cæteri in c. 1. extra de solut. vbi Abb. dicit, quod ad debitum contractum per Prælatum ita demū obligatur ecclesia si probetur illud fuisse contractum pro necessitate ecclesiæ, alias successor, vel ecclesia non tenetur, idem probat tex. in c. 1. vbi hoc etiam notant Doct. extra de depos. bonus est tex. vbi hoc etiam not. Abb. & cæteri in cap. ex præsentium extra de pignor. hoc etiam tenuit notabiliter Hostiens. in cap. veniens extra de transact. & in specie Dñi de Rota in suis decis. 331. in tit. de oblig. & solut. in antiquis.

Confirmantur prædicta nam d. Ill. agens prætendit sibi debere solui de bonis remansis post mortem dicti Reueren-

uerendissimus & sic de spolijs, & illi sibi pro debito debere in solidum dari, seu adiudicari taliter quod pro solutione dicti debiti essent alienanda bona remansa post mortem d. Reuerendissimi tam stabilia, quam mobilia, sed vbi pro soluendo debito per Prælatum contracto sunt alienanda bona stabilia, vel mobilia preciosa ecclesiæ, oportet quod probetur non tantum quod debitum fuit contractū pro necessitate ecclesiæ, sed quod illud fuit conuersum effectualiter in ipsius utilitatem, & aliter prælatus successor, vel ecclesia non tenetur, ita notanter tenuit Abb. & alij in c. quod quibusdam 1. col. extra de fideiuss. qui mouetur ratione, quia sicut prælatus directe non posset alienare talia bona sine euidenti necessitate, seu utilitate ecclesiæ, ac seruata sollempnitate c. sine exceptione 12. q. 2. ita nec indirecte accipiendo mutuum, vel alium contractū faciendo occasione cuius oporteat peruenire ad distractionem bonorum, vt ibi per eum allegantem Innoc. in cap. 1. de deposit. idem expresse tenuit Bar. Bal. & omnes in auth. hoc ius porrectum C. de sacro sanct. eccles. & Bar. Alexan. & cæteri in l. ciuitas ff. si cer. pet. Bal. notabil. in cons. 353. incip. sicut ciuitas & ecclesia 3. vol. Angel. in cons. 244. 2. & 3. col. & Calder. consil. 1. de deposit. quia ergo d. Reuerendissimus contraxit debitū prædictum pro alio se obligando, nec illud tendit aliquo modo in utilitatē ecclesiæ, & bona prædicta remansa post eius mortem, semper fuerunt in dominio ecclesiæ, merito ecclesia Dñi bonorum, in cuius utilitatem aliquid non fuit versum, ad ipsius solutionem non tenetur.

Maxime quia ipse Reuerendiss. se obligando, & fideiubendo pro d. Ill. Iulio notorie diuite, & in processu probatur, non potuit ecclesiam obligare, vt notanter tenuit Dñus Abbas in c. 1. extra de fideiuss. qui dixit quod tñ clericus potest fideiubendo pro alio

se obligare, quando hoc facit pro laico indigenti, secus autē videtur quando pro diuite, vel indifferenter hoc facit per tex. illius decretalis, quia tunc ipse licet sit obligatus de patrimonio, vel de fructibus ecclesiæ eo uiuente satisfacere iuxta tex. in c. peruenit eodem tit. ecclesiam tamen non obligat per supradicta.

Et licet extraneus promittendo dotem pro muliere videtur donare iuxta tex. in l. vnic. §. accedit C. de rei vxor. act. possitq; Prælatus uiuens, aliqua de bonis ecclesiæ donare, iuxta tex. in cap. cæterum extra de donat. cum alijs vulgar. † Attamen dictus Reuerendissimus promittēdo d. dotes ducatorum decem mille, non potuit obligare ecclesiam, ex quo ipse non potuit nisi moderate, & pauperibus donare elemosinaliter in vita, & non ultra, ita est tex. formalis in cap. relatum el 2. & in cap. ad hæc de testam. ex quo talia largiendo, & moderate donando, facit tanquam administrator ecclesiæ ad quem spectat dispensatio bonorum ipsius ecclesiæ per quam rationem ita dixit Abb. in repet. cap. cum esses 9. colum. in princ. de testa. & idem s. quod Prælatus uiuens pauperibus moderate elargiri possit, tenent omnes Doct. in dicto cap. cæterum, & in specie norat Ant. de Butr. in cap. 2. eodem tit. de donat. qui dixit quod prælatus potest modicum donare, non immoderate, etiam de bonis mobilibus, & fructibus ecclesiæ, & aliter donationē tenet, ex quo sñ eum prælatus est procurator ecclesiæ, vt dicit tex. in dicto cap. 2. cui interdicitur censetur donatio bonorum principalis vulg. l. contra iuris ff. de pac. pro quo est bonus tex. in cap. cum olim il secundo in verbo præ terea extra de priuil. vbi donatio duorum millium barractinorum facta monasterio per Colubrensem Episcopū, postquā fuerat ad Episcopatum promouus fuit reuocata, & monasterium condematatum ad eorum restitutionem; Im-

- mo dixit Anton. de Butr. in dicto cap. cæterum, quod etiam existētem consuetudine. Prælatus solus non potest immensam donationem facere de bonis ecclesiæ, & tanto magis prædicta procedunt, quia dictus Reuerendissimus non donauit aliquid de fructibus reconditis, quos forsā suos fecisset in vita iuxta notata per glos. & DD. in c. præsentī de offic. ord. in 6. sed talia promittendo obligaret ecclesiam
- 5 quando promissio † esset efficax quod omnino est improbatum, vt dicit Anton. de Butr. in d. cap. cæterum, & in specie Io. Andr. ibi, qui dixit quod in casu, quo Prælatus donare potest de superfluis non poterit talia faciendo obligare ecclesiam per tex. in cap. 2. de solut. & ad hoc accedant notata per Innoc. & cæteros in cap. fin. extra ne præla. vices suas, vbi dicit quod si Prælatus locauit bona ecclesiæ, etiam in casu licito, & post locationem prædictam moriatur, ex tali contractu
- 6 † inito cum Prælato non obligatur ecclesia eo mortuo, licet in eiusdem Prælati vita, ipsa fuisset obligata, quod etiam tenuit Bal. in l. iubemus C. de sacro sanc. eccles. maxime autem prædicta procedunt, quia d. Illustr. Dñs Iulius Pater mulieris, est diues, potens eius filiam maritare, vt in processu plene probatur, taliter quod d. promissio processit sola affectione, & ideo censetur inefficax secundum opinionem Alani relata per Doctor. in d. cap. cæterum, & ad hoc optime deseruit tex. in cap. pastor ecclesiæ prima q. 2. vbi dicitur quod Pastor ecclesiæ his, quibus sua sufficiunt, non debet aliquid erogare, quandoquidem nil aliud sit habentibus dare, quam perdere. per quem tex. dixit Bal. in l. prima II. column. C. de sacro sanct. eccles. quod legatum factum † diuiti non dicitur ad pias causas, immò dare diuiti dicitur prodigalitas secundum eum, q. etiam tenuit Bar. ibi in 7. col.
- 7 Et quamuis modicum, † & magnū sit considerandum respectu persona-

rum iuxta notata per glo. in l. sed & si suscepit per illum tex. ff. de iudic. fueritq; d. Reuerendissimus vir magnæ auctoritatis, & nobilitatis, & sic respectu dantis, & eius cui dabatur dici possit modicum per illam glos. Attamen illud consideratur in bonis proprijs donantis, non in alienis pro ut sunt bona per Prælatum possessa, quæ sunt ecclesiæ, vt supra dicitur; ac etiam quia modicum, & magnum consideratur in casu de quo agitur secundum consuetudinem ecclesiæ, vt dicit Ant. de Butr. in d. cap. cæterum, quæ consuetudo donandi in tam magna quantitate, etiam per magnos Prælatos aliter in processu non est probata, propterea talis promissio sit immodica, tendens ab obligandum ecclesiam, maxime in fauorem ditissimi consanguinei, non videtur sufficiens ad obligandam ecclesiam.

- 9 Et quamuis ex † aduerso dici possit. quod d. Reuerendissimus habuerit officium Vicecancellarijs, & quod d. officium habuerit diuersa officia solita vendi, ac exponi venialia, quæ d. Reuerendissimus alias vendidit pro immensa quantitate, attamen quia d. officium Vicecancellarij fuit & est officium ecclesiasticum, vt probat tex. iunctis ibi notatis per Cardinalē Zabala. in clem. 2. vers. eo tamen de elect. qui dixit, quod Vicecancellarius est maior in Curia post Papam, & dicit Ludou. Gome. in regula Cancellariæ de infirmis resignantibus q. 22. quod quamuis officium Vicecancellarij Camerarij, vel maioris Penitentiarij sint officia mixta, tum quia non dantur nisi habentibus aliquem ordinem sacrum, & sunt annexa ordini, & hodie adherent pileo Cardinalatus, iudicantur vt spiritualia, argum. cap. de iudic. & tenet Nicol. de Vbal. in tract. de success. ab intest. col. pen. secundum ipsum in d. q. 22. car. 50. & ideo tale officium cēsetur beneficium, ita probat tex. in c. fin. in princ. de concess. præben. in 6. & ibi hoc tenet Dñicus dicens,

dicens, quod appellatione beneficiorum ecclesiasticorum comprehenditur officium secundum ipsum quibus stantibus dici debet, quod dicta officia vendi solita quæ sunt pertinentia ad officium Vicecancellarij nõ mutant naturam dicti officij, seu beneficij, ex quo ipsa sunt accessoria ad dictum officium, & sunt introitus dicti Vicecancellariatus, taliter quod in casu nostro † attenditur principaliter & non accessorium, ita probat tex. in l. in emptione ff. de contrahend. empt & ibi Bar. in vlt. not. dicit quod inspicimus id quod est principale, inferens ad quæstionem, vt ibi per eum, & idem tenuit Bar. in l. aristo ff. de donat. qui dixit, quod quando in contractu posset esse emptio & permutatio, inspicitur illud quod est principaliter actum, pro quo allegat bonum tex. in c. ad quæstiones extra de rerum permut. & ad hoc possent multa adduci. Ex quibus videtur posse rectè cõcludi quod Camera Apostolica conuenta debet absolui ab impetitione d. Illust. Agentis.

A D D I T I O N E S.

AD numerum primum, substinendo partes mei Aui hic. ad confirmationem eorum quæ hic scripsit, dico, quod qui promisit per aliquo soluere, quod onus ad ipsum non spectabat, dicitur verè fideiussor indemnitaris, declarat Bar. in l. quæro ff. locati, Alex. in conf. 32. in causa num. 2. vol. 4. & in conf. 29. num. 22. vol. 7. Hipp. in repet. rubrice de fideiussor. nu. 33. Guid. Papa decis. 570. dominus Gratus conf. 14. 2. vol. Curt. lun. conf. 36. 1. vol.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S U M M A R I V M.

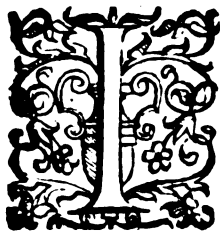
- 1 Ex priuilegio numerus actuariorum sacri Regij Consilij ultra tresdecim augeri non potest.
- 2 Quando priuilegium iudicetur

- personale, vel reale, ita quod non extinguatur cum persona?
- 3 Confirmatio priuilegij nihil noui tribuit.
- 4 Quando priuilegium ammittitur propter non usum.
- 5 Negotijs auctis numerus actuariorum augeri debet?
- 6 Epistola transmissa per Principem habet vim legis.
- 7 Princeps duas dignitates potest vnire, & disvnire, sic & officia.
- 8 Denominatio fit à digniori, quando habenti officium adiungitur aliud officium dignius.
- 9 Ideo concesso officio digniori intelligitur includi aliud annexum minus dignum.
- 10 Quando Princeps vniuit duo Castra in vnum qualiter sit denominandum, & quiderit de rebus, & iuribus eorum.
- 11 Quando concessio per Principem alicui facta sit intuitu officij, non extinguitur per mortem personæ, sed est perpetua, & Realis.
- 12 Regi dicenti, quod feudum, vel officium vacat propter culpam nõ creditur, nisi aliter p̄betur.
- 13 Tolerantia Principis dat titulum solum presumptum.
- 14 Quid si non probetur tolerantia Principis, sed Proregum, vel officialium Regni, an hoc sufficiat?

15 *Gestum à maiori parte attenditur favore dirimendarum litium.*

ALLEGATIO 18.

P Rinceps vltra numerum certum, an possit augere Officiales contra priuilegium.

N causa nobilis Antonelli Falangoni Secretarij Sacri Consil. cum Aristotele, Gaudio, & Antonio Mancusio actuarijs S. C. super exercitio officij magistri Acto-

rum d. Sacri Consilij per ipsum Antonellum, & alijs, vt ex actis. Quoniam ipsi agentes conantur fundare omnem ipsorum intentionem ex asserto priuilegio quondam Incliti Regis Ferdinandi, per quod asserunt fuisse concessum † quādo numerus actuariorum S. Consilij, vltra tresdecim augeri non possit, & ideo ipsum Antonellum vltra numerum tresdecim existentem debere ab exercitio actuarij remoueri.

Propterea puto considerandum, quod attentata forma priuilegij predicti, quæ diligenter est consideranda, iuxta textum in c. recepimus, & in c. cum olim extra de priuil. priuilegium ipsum dictis agentibus in aliquo non prodest, stante quod d. priuilegium alias concessum Gaetano Famacio, & cæteris in eo nominatis emptoribus d. officij fuit personale; ex quo in eodem priuilegio promittit Ill. quondam Comes fundorum venditor officij, & successiue Rex illud confirmans, quod durāte vita ipsorum emptorum ipse Dominus Rex non creabit alios Actuarios vltra tresdecim, ibi nominatos, ita quod d. priuilegium certi numeri concessum ad vitam ipsorum actuariorum, dicitur † personale, &

eis defunctis fuit extinctum, ita probat tex. in c. possessiones 16. q. 1. & ibi glos. per quem tex. dixit alia glos. not. in cap. tua de his quæ fiunt à maior. parte Capituli in glos. fin. quod vbi priuilegium cōceditur alicui sine præfinitione temporis intelligitur concessum vsque ad vitam ipsius, ita quod eo mortuo extinguitur allegat etiā tex. in §. hæc vsus præfatio 10. q. 2. tanto magis in casu nostro, in quo expresse conceditur ibi nominatis eorum vita durante quo casu expresse apparet, tale priuilegium concessum ad ipsorum vitam, cum ipsorum vita fuisse extinctum, iuxta tex. in c. priuilegia de regul. iur. in 6. c. petijsti 7. q. 1. c. 2. ex. de autor. & vsu pall. cum vulgar.

Fortificantur prædicta, nam in casu d. priuilegij personæ ibi nominatæ, quæ emerunt dictum officium pro ducatis mille, & ducentum, fuerunt proxima causa dicti priuilegij, ex quo ipsi officium emerunt, & pecuniam soluerunt, taliter quod ipsorum respectu, dictus quondam Dñus Comes confirmationem, & concessionem prædictā obtinuit à Dño sicque cum dictæ personæ in d. priuilegio nominatæ, quæ emerūt dictum officium fuerint causa proxima priuilegij, illud propterea censetur personale, & consequenter extinctum fuit cum ipsorum personis, ita probat tex. in l. maritum cum lege sequenti ff. solut. matrim. bonus tex. in l. 1. §. personis ff. de iure immunit. & in l. si fideiusor §. si maritus ff. de re iudic. est tex. in l. maximarū C. de excus. muner. lib. 10. & ad hoc accedat illud quod norat Abbas in c. mandata cælestia extra de præsumpt. qui dixit quod vbi ex priuilegio colligitur quod Princeps habuit respectū ad personam magis quam ad dignitatem, dicitur priuilegium personale, & non reale, allegat tex. in c. requisiti de testam. quod euidenter apparet in d. priuilegio aduersariorum.

Et ad hoc optime deseruit, nam dictum priuilegium fuit concessum personis

sonis ibi descriptis expressis eorū nominibus, quo casu tale priuilegium dicitur personale c. quoniam Abbas extra de officio deleg. c. si gratiose de rescript. in 6. ad quod accedat glos. notab. 1 r. q. 3. in summa quæ dixit, quod vbi priuilegium conceditur personæ, in dubio intelligitur personale, quod etiam tenuit glos. in c. cum venissent in glos. in verbo personaliter extra de institut.

Confirmantur prædicta ex his quæ tenuit gl. in l. sordidorum C. de excus. mune. lib. 10. & ibi hoc expresse tenet Io. de Plat. qui tenent quod vbi priuilegium conceditur certæ personæ in dubio censetur personale, & non reale, quod tenuit etiam Io. Andr. in cap. priuilegium de reg. iur. in 6. in mercurial Bar. & plene Alex. quæ ad hoc multa allegat in l. quia tale ff. solut. matr. ex quibus euidenter colligitur, quod dictum priuilegium in quo se fundat Aristoteles, & consocij agentes ipsis in aliquo non prodest ex quo est extinctum per mortem ipsorum quibus fuit concessum.

Et quamuis d. priuilegium postmodum reperiatur per Cat. Maiestatem, ac quondam Inclitum Regem Catholicum confirmatū, talis confirmatio nihil noui tribuit, sed prius habita roborat, ita Andr. de Iser. in c. 1. in principio de vaxal. decrep. ita bonis tex. in c. inter dilectos, vbi per Docto. maxime Fely. de fide instr. & notabiliter Bal. in l. ex verbis C. de donat. inter vir. & vxor. qui dixit quod confirmatio priuilegiorum, quæ alias erant inualida, facta absque causæ cognitione, nihil operatur, allegat tex. in c. 1. de confirm. vtil. vel inut. tenet expresse Petr. de Anch. conf. 389. incip. visis diligenter fin. col. vers. sed hic est videndum. Cum ergo dicta priuilegia dicti Incliti Regis Ferdinandi tempore præsentis confirmationis fuerint inualida, tanquam extincta per mortem illorum, quibus fuerant concessa, vt supra, talis confirmatio nihil ope-

ratur arg. l. bonorum ff. rem rat. haberi, & l. fin. ff. quis ordo in bonis possess. ser.

Ad quod accedat, quod Princeps per talem confirmationem non induxit in personis eorum aliquid de nouo, vt ex tenore dictarum confirmationum colligitur, quo casu talis confirmatio nihil noui tribuit dictis actuarijs modernis, ita Bar. in l. more maiorum 2. colum. ff. de iuris. omn. iud. & ibi per Doct. & notabiliter Bal. in l. ex placito 2. col. C. de rerum permut. qui dixit, quod vbi confirmans ita producit rem in esse, quod dat originem causæ tunc confirmans videtur dare, secus tamen est vbi confirmans non produxit rem ab origine sui esse, sed consecutiue venit, quia tunc non dat, vt est in casu nostro. Quia ergo dicti Principes confirmantes non intendunt aliquid de nouo concedere ipsis actuarijs, quibus confirmatio facta fuit, sed priora tantum priuilegia confirmare quæ fuerant extincta per mortem eorum quibus concessa fuerant, talis confirmatio eisdem actuarijs nihil tribuit.

Insuper puto attendendum, quod dato, non tamen concesso, quod d. priuilegiū in quo se fundant d. aduersarij agentes fuerit reale, & durauerit post mortem illorum, quibus primo fuerat concessum, adhuc est dicendum, quod ipsi agentes comodo d. priuilegij gaudere non possunt, stante quod post d. priuilegium retro Reges huius Regni, & signanter Inclitus Rex Catholicus, vltra dictum numerum creauit alios actuarios, vsque ad numerum quindecim, vt ex processu, & actis bene ostenditur, ipsis actuarijs videntibus, patientibus, & in aliquo non contradicentibus, imò ipsos Actuarios creatos vltra d. numerum actitare permiserunt simul cum ipsis absq; aliqua contradictione. Ex quibus esto quod d. priuilegium tanquam reale transiisset ad ipsos Actuarios successores in d. offic. ex tali patientia absque alia contradi-

4 traditione fuit derogatum † d. priuilegio, & illud fuit ammissum per ea, quæ tenuit Angel. in l. 1. §. si quis tutor ff. si quando appell. sit, qui dixit quod habens immunitatem à datijs, & collectis, si describitur in libro tallium grauaminum, & ipse hoc sciens non appellet infra decem dies, perdit priuilegium, seu exemptionem per illum tex. quem dicit esse singularem, idem expresse tenuit Fely. in c. cum accessissent 13. col. propè fin. vers. & adde etiam Bar. in l. 2. de veter. ext. de constit. sequitur Alex. de Imo. conf. 278. incip. in causa, & lite vertente inter Iacobum 4. col. vers. præterea, etiam posito 2. vol. & ad propterea optimè deseruit tex. in l. 1. & 2. & de his qui spontè mun. sub. ubi ille qui patitur se creari decurionem cum tamen potuerit se excusare, videtur omni suo priuilegio renūciare, per quem tex. Bar. ibi. & Ioannes de Plat. dicunt quod priuilegiatus si sponte subit munera absque aliqua protestatione, videtur sibi præiudicasse, propterea dixit Bar. in l. prætor §. si post causam ff. de vacat. mun. quod is, qui fuit electus in consultorem, vel arbitrum, & poterat se excusare, & non fecit, videtur renunciari facultati se excusandi, ad prædicta bene deseruiunt notata per Bar. in l. fin. C. de veter. & in l. si creditor pen. col. ff. de iur. dot. Ex quibus potest merito concludi, quod dicti agentes comodo d. asserti priuilegij se tueri non possunt.

5 Confirmantur prædicta, nam post d. assertum priuilegium negotia d. S. Concil. fuerunt admodum aucta, & emolumenta, & lucra actuariorum supra modum excreuerunt, ita quod auctis lucris, & negotijs quamuis à principio certus numerus statutus fuisset augeri potest numerus actuariorum, ita probat tex. † in authentica, vt determi. si num. cler. §. sancimus. collat. 7. per quem tex. dicit ibi Ang. quod licet fundans Ecclesiam taxauerit numerum Clericorum, tamen auctis fa-

cultatibus potest augeri numerus Clericorum, notat Fely. in c. cum accessissent 6. col. vers. 2. conclusio de constit. & ideo idem Felin. in c. cum M. Ferrariensis eod. tit. de constit. in 3. not. dicebat, quod in constitutione de certo num. etiam per Papam confirmata intelligitur clausula, nisi reditus Ecclesiæ adeo crescant, quod pluribus sufficiant, ex quo videtur secundum ipsum, quod auctis facultatibus Ecclesiæ, debet numerus Canonorum augeri, & sic antiqua constitutio tolli, & idem ibi tenuit Abb. 8. col. & Ant. de Butr. ibidem. Ex quibus videtur concludendum, quod d. assertum priuilegium ipsis actuarijs, non prodest in aliquo.

Et quamuis ex aduerso asseratur, quod d. officium actuarij sit regale, & non possit ab alio creari, quam ab Imperatore Rege, vel Papa iux notata per Innoc. in c. cum p. tabellio. de fide instrum. & not. Andr. de Iser. in c. Imperiale §. scriba vero 2. col. de prohib. feud. alien. per Fede. & idem Andr. in tit. quæ sint reg. in verbo potestas creandi magistratum, cum similibus, ipsumque Antonellum titulo carentem non debere ad d. exercitiū actuarij admitti, cum regalia absq; tit. non possideantur iux. not. per. Doct. maxime Ang. in l. sane ff. de iniur. & in l. quo minus ff. de flumin. cum similibus.

6 Attamen prædicta in casu de quo agitur non obstant, ex quo ipse Antonellus dictum officium possedit, & possidet cū tit. stante q̄ autor ipsius Antonelli, qui fuit Petrus Lorarus de ex ea, qui tunc erat Secretarius S. C. fuit legitime prouisus de tali officio actuarij, & ipsum officium actuarij fuit vnitum officio secretario, vt apparet per literas quondam Incliti Regis Catholici in actis præsentatas, quæ literæ, seu epistola Regis † vicē legis obtinet per tex. formalem in l. item veniunt §. sed Imperator seuerus ff. de petit. hæred. ubi Ang. dicit, quod epistola trans-

transmissa per Principem, vel eum qui habet potestatem legis condendæ, habet vim legis, & potest in simili allegari pro lege, & est optimus tex. in l. 1. in verbo per epistolam ff. de constit. principum, & est tex. formalis in §. sed q̄ principali Instit. de iure nat. gent. & ciu. Ias. in l. Ciuitas in 3. colum. ff. si cer. pet.

De hoc videlicet quod formæ literarum Regis seruandæ sint pro legibus, vide Lucam de Pen. in l. vnica C. de vend. rerum fisc. com. cum priua. lib. 10. colum. 2. in verbo forma, vide Abb. in c. 1. col. 2. vers. & nota hoc dictum nu. 9. extra de confirmat. vtil. vel inutil. qui dixit q̄ id q̄ constat ex tenore literarum Pape, dicitur notorium, & hoc per tex. in c. sequenti vt ibi per eum.

Et licet dici possit, quod tales literæ non faciant ius vniuersale quo ad omnes ex quo sunt directe particulari, attamen non potest negari quin faciant ius particulare quo ad nominatos in literis, & respectu eorum quæ in eisdem continentur. Ita punctualiter tenuit Paul. de Castro in l. 1. C. de legib. qui allegat l. 2. eod. tit. Taliter quod d. ex ea secretarius virtute dictarum literarum d. Inclitij Regis, fuit postea admissis ad dictum officium 7 actuarij, † Princeps enim potest duas dignitates, vel officia vnire, ea in vnũ reducendo, ita est tex. in auth. vt iudices sine quoquo suffragio §. illud col. 2. notat expresse glos. per d. §. illud in c. & temporis qualitas in fine glos. magn. 16. q. 1. sicq; cum officium actuarij sit minus dignum officij secretarij, & dictus ex ea qui erat secretarius fuerit etiã deputatus actarius nomen actuarij censetur sup̄ssum, & fieri debet denominatio ab officio secretarij tãquam digniori, † ita quod 8 dicendo secretarius, intelligitur secretarius, & actarius sumpta denominatione à digniori, ita probat rex. in term. in d. §. illud in auth. vt iudices sine quoq; suffr. vbi Vicarius Pro-

uinciarum Asiæ si sit factus Iudex, vel Comes Pacasiane Frigiæ, debet nominari Comes Frigiæ Pacasiane, sumpto nomine ab officio, & Prouincia digniori, nec vltius vocatur Vicarius Asiæ Prouinciarum inferioris, & percipit omnia emolumenta, quæ prius proueniebant ab ambobus officijs, vt ibi tex. bonus est tex. in l. 2. in fine vbi hoc notat Bal. in princ. C. commu. de leg. vbi Bal. dicit quod vnitis ad inuicem dignius trahit ad se † minus dignum, & id quod plurimũ potest trahi ad se quod minimum potest, & comunicat illi suam propriam dignitatem, & priuilegia, vnde cum officium actuarij fuerit officio secretarij vnitũ, concessio facta ipsi Antonello de eodem officio secretariatus includit officium actuarij licet de eo nulla sit facta mentio, ita notanter tenuit glos. in cap. gratia in verbo de iure de rescript. in 6. quæ tenuit, quod quando vna ecclesia vnitur alteri per collationem quæ fit de ecclesia cui facta est vnio, intelligitur collata ecclesia quæ vnitur, quod etiã sequitur ibi Philip. Franch. dicens, quod quando vnum beneficium est vnitũ, & annexum alteri, sufficit quod fiat collatio de illo beneficio cui est facta annexio, seu vnio, vt sic de alijs vnitis & annexis intelligitur facta collatio, licet de eis aliter non sit facta mentio facit secundum ipsum cap. super eo de præben. & ibi per Io. Andr. & per ipsum Philip. Fran. & notatur in cap. cum in illis in princ. eod. tit. de præben. in 6. taliter quod ex dictis optime cõcludi potest iudicio meo, quod stante dicta vnione officiorum vt supra facta concessio secretariatus facta Antonello includit officium actuarij per prædicta.

Vide etiam Luc. de Penn. in l. fin. 4. q. C. de quib. mun. vel prestat nemi. li. 10 se excus. lib. 10. † vbi quando Princeps vnuit duo Castra in vnum, qualiter sit denominandum, & quid erit de rebus & iuribus eorum, vide Bar. in l. placet col. 3. vers. sed an potest quis

quis C. de sac. san. eccl. qui dixit, quod quis potest habere duo officia publica, salario publico, quando officia sunt annexa vel vnita.

Et licet ex aduerso dicatur, quod facultas prædicta exercendi officium actuarij fuit concessa d. Petro Lazaro, qui tunc erat secretarius, & cum ipsius persona asseratur extincta per supra allegata; Attamen in casu de quo agitur euidenter apparet cõtrarium, ex quo in prouisione facta Incliti Regis Catholici expræsse dicitur, quod cum officium secretarij sit sterile, & modicæ utilitatis ad hoc vt exercens d. officium secretarij possit cõmodius se sustentare disponit quod secretarius debeat exercere officium actuarij, taliter quod Princeps habuerit respectum magis ad dignitatem quam ad personam, & ideo talis vnio facta fuit intuitu officij, & non personæ, & 11 propterea est † perpetua, ita notanter tenuit Abb. in d. c. mandata cælestia de præscript. qui dixit, quod vbi Princeps habet respectum ad dignitatem magis quam ad personam, tunc concessio est realis, & perpetua, & ad hoc optime deseruit tex. in cap. nouit extra ne sede vacante in vers. maxime ne plus cauisset primæ ecclesiæ vbi probatur quod in dubio videtur facta vnio contemplatione ecclesiæ magis quam prælati, maxime quia ipsa apparet facta propter exiguitatē emolumentorū officij secretariatus, quæ est iusta causa vniendi officia, vel beneficia ita est tex. in clemen. ne in agro §. ad hoc de stat. monac. & in cap. exposuisti de preben. & in c. vnio 10. q. 3. ex quibus apparet, quod cum secretarius d. S. C. fuerit deputatus Actuarius, talis deputatio tanquam perpetua durat in persona d. Antonelli per supradicta.

Et ad hoc accedant, quia in priuilegio d. Antonelli expresse cauetur quod ipse acta S. Cons. actitare possit, sub quorum actorum denominatione includuntur omnia acta, incipiendo a

prima citatione, vsq; ad sententiam per ea quæ habentur per Doct. maxime Lanfranc. & cæteros in c. quoniam contra de probat. vbi citatio partis delatio probatoria, & alia quæ ibi exprimuntur sunt de actis iudicij; & quamuis ex aduerso dicatur quod ad officium secretarij spectat describere sententias, & decreta d. Sac. Consil. quæ dicuntur de actis iudicij, iuxta nota. per Bal. in l. 2. C. vt lit. pend. Attamen priuilegium prædictum sonat quod possit exercere acta Sac. Consil. indefinite loquendo, quæ equipollet vniuersali l. si pluribus ff. de lega. 2. l. si necessarius §. si annua ff. de pign. act. cum vulgar. ex quibus euidenter apparet quod actenta forma d. priuilegij ipsius Antonelli ipse iure licito ipsum officium actuarij potest exercere virtute sui priuilegij.

Quamuis autē verbo dicatur, quod d. officium Actuarij vnitum cum prædicto officio secretariatus postquam venit in posse filii dicti Petri Lazari qui erat minor fuerit collatum quondam nobili Nicolao Romano, & in ipsius Nicolai priuilegio dicatur per Regiã Curia quod tale officium actuarij vacabat per resignationem ipsius factam in manibus Regiæ Curie per matrem d. Exeæ minoris, de quibus in processu aliquid non apparet. Attamen quando de priuilegio d. Nicolai Romani aliquid appareret in actis, ex quo de mentionata resignatione, vt ponitur facta per matrem d. Exeæ minoris, aliquid non apparet Regiæ Curie seu 12 † Regi dicenti vacare dictum officium in eius manibus, non creditur aliter non constito de prædictis, ita in terminis tenuit Andr. de Iser. in c. fin. quo tēpore miles, qui dixit quod Regi dicenti, quod feudum vacat in eius manibus propter culpam feudatarij, non creditur nisi aliter probetur, idem Andr. in c. 1. pen. col. qui succes. tene. & aliquid ponit idem Andr. in c. 1. 6. col. de Capit. Corr. & melius idem Andr. in c. 1. 9. col. de Capit. qui cur. vendid. vbi tenet,

quod Regi dicenti aliquid per importunitatem concessisse non creditur, vbi de alterius damno agitur, & melius idem Andr. in cap. 1. fin. col. qui succed. tenea. vers. sed nunquid stabitur, & idem Andr. in cap. 1. §. sed nec alia iustior. §. col. quæ sit prima causa benef. amitt. maxime quia Princeps in d. asserto Priuilegio Nicolai Romani, vt verbo fertur narrative seu assertiue prædicta dicit, quo casu eidem aliter non confito de narratis non creditur iuxta dicta per eundem Andr. in cap. 1. fin. col. vers. sed quid si dicat rex. de contr. feud. apud par. termin.

Confirmantur prædicta, nam d. Antonellum post prædictam assertam collationem, vt ponitur factam d. Nicolao Romano d. officij per multos annos, ac longum tempus fuit per omnes Illustrissimos Dños Proreges huius Regni admissus, & tolleratus tanquam actarius dicti Sacri Consilij ad exercitium d. officij, quo casu stantibus prædictis non potest sibi opponi defectus tituli d. officij, per ea quæ ⁊ notabiliter dixit Bal. in l. siue possidetis 1. col. C. de probat. qui dixit, quod is qui diu possedit beneficium, quod non potest sine canonica institutione possideri iuxta regulam primam de reg. iur. in 6. præsentē, sciente, & patiente Diocesano præsumitur institutus in beneficio ab ordinario, vel alio, ad quem spectat, stante tolerantiam tanti temporis, & ideo non potest cogi, ad ostendendum titulum d. beneficij quod etiam expresse tenuit Innoc. & Io. Andr. in c. illud extra de præscript. & ibi plene Fely. in 3. col. & idem tenuit Bal. in l. qui in aliena §. 1. de acquir. hæred. & ad hoc bene facit illud quod tenuit Bal. in l. cum filius famil. in fine C. de petit. hæred. qui dixit, quod emens rem à filio famil. absq; patris consensu, contra formam statuti requirentis consensum patris in venditione filij, si dictam rem diu tenuit patre patiente, licet aliter non appareat de eius licen-

tia, vel consensu, præsumitur licentiã præcessisse. Ad quod optime facit illud quod notat Abb. Innoc. & cæteri in c. licet heli de simon.

Et licet scientia, & tollerantia C. Maiestatis circa prædicta aliter non probetur per ipsum Antonellum, sed tantum Illustrissimorum Proregum, & cæterorum officialium huius Regni; Attamen in ⁊ prædictis talis tolerantia prædictorum officialium bene sufficit per ea quæ notat Bal. in l. si publicanus §. fin. ff. de public. qui tenet, quod in præscriptione vestigalis, quæ fit contra Regem sufficit scientia Rectoris, seu Præsidis Prouinciæ, seu illius Iudicis, in cuius territorio vestigal, seu pedagium exigitur, nec aliter scientia, & patientia Imperatoris requiritur, sequuntur Cardinalis Imol. & Panor. in cap. cum contingat de foro compe. Franc. de Aret. cons. 154. incip. cōsultatio præposita Alex. consil. 6 col. 2. vers. est enim verum 1. vol. las. in l. Impèrium 13. col. vers. circa illud ff. de iurisd. omn. iudi. stantibus ergo titulo d. officij in persona d. Antonelli, vt supra est demonstratum, ac possessione, seu administratione ipsius, ac superiorum, & ipsorum aduersariorum tolerantia, ac patientia, ac carentia iurium dictorum agentium debet ipse Antonellus absolui ab ipsorum impetitione per prædicta.

Insuper puto etiam aduertendum, quod cum dicti Actuarij sint superioris autoritate deputati ad vnum officium exercendum, & omnes habeantur pro vno actuario, merito vnum corpus dici possunt quod ad instar vniuersitatis, vel collegij habetur iuxta plene per Bal. tradita, & alios præcipue Paul. de Castr. in l. 1. in princ. ff. quod cuiusq; vniuersitatis nomine, & per Innoc. in cap. dilecta extra de excess. prælat. & ex omnibus actuarijs agentibus, qui erant numero tresdecim, vndecim liti cesserunt, eamque nolle prosequi declarauerunt. Non

est dubitandum q̄ Aristoteles, Gaudius, & Antonius Mancusius prædicti ad ipsius prosecutionem admittendi non sint. Immo repellendi stante d. cessione maioris partis dictorū actuariorum iuxta † tex. in l. quod maior pars Curia efficit pro eo habetur, ac si omnes egerint ff. ad munic. & in l. nominationū C. de decur. lib. x. & in l. nulli ff. quod cuiusq; vniuersitatis notat expresse Dy. in reg. quod omnes de reg. iur. in 6. Et prædicta procedunt indubitāter, si dicimus quod interesse d. litis est commune omnibus agentibus vt vni corpori seu collegio, si autem diceretur ex aduerso deductum in lite esse commune omnibus agentibus, vt singulis, quod non videtur posse dici rationabiliter, attamen in casu de quo agitur, attendi debet gestum à maiori parte fauore litium dirimendarum, ita notāter tenuit Bar. in d. l. quod maior versus finem allegat tex. in l. duo ex fratribus ff. de re iudi. & in l. item si vnus §. fin. ff. de arbit. Ad quod videtur posse adduci tex. in l. maiorem ff. de pact. cum ibi notat per Doctor. Ex quibus videtur posse cōcludi dictos Aristotelem, & Antonium Mancusium debere repelli, & ipsum Antonellum absolui ab ipsorum impetitione.

ADDITIONES.

N Vmero primo quod Princeps non possit numerum actuariorum augere in preiudicium eorum qui emerunt officium actuariorum à Rege, allegari solet decisio Pauli de Castr. in l. si eadem prouincia ff. de offic. assessorum, & sic fuit iudicatum in Regia Camera Summariz contra fiscum, in causa Magnifici Ioannis Pauli Crispi magistri Actorum Regiz Camera Summariz, annis longe præteritis. Videto processum, & sententiam si libet, quia sic inuenias.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Officium perpetuum fit à Principe, ex forma inuestiturae, etiā si datum sit ad arbitrium, intelligitur per pretium, donec non fuerit reuocatum, siue ad beneplacitum.*
- 2 *Et quando Princeps concedit officium perpetuū, vel per pecuniā, ille officialis d̄r perpetuus, nec potest reuocari nisi ex culpis.*
- 3 *Quando Princeps concedit officium pro se, & heredibus, mortuo concessionario, tale officium vadit ad omnes filios heredes, tanquam burgensaticum.*
- 4 *Quod sit feudum, vel res feudalis, non præsumitur, nisi probeatur.*
- 5 *Res præsumitur libera non feudalis, quia feudum est seruitus.*
- 6 *Officium per Regem concessum patri, & eius heredibus, an possit diuidi inter filios, vel solū pertineat ad primogenitum? quid in feudo, Comitatu, vel Ducatu num. 7.*
- 8 *Diuisio inter fratres præsumitur ex longo tempore, quando possederunt bona diuisa.*
- 9 *Producens scripturas videtur acceptare contenta in eis.*
- 10 *Nomen hæres in inuestitura appositum quando de filio intelligatur, vel de quocumque hærede,*

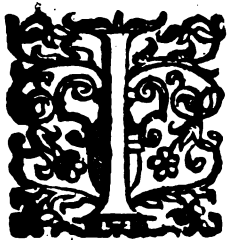
herede, etiam extraneo.

11 *Successor in Regno, non potest reuocare donationem à predecessore factam.*

12 *Dispositio legis bene à Zenone C. de quadrien. præscr. limitatur multis modis.*

ALLEGATIO 19.

Officium concessum à Principe alicui, an possit per concedentem reuocari, vel successorem in Regno.

Ncausa Magnific. Caroli de Altomare, & fratrum, cum Magn. Ioanne Hortugo super officio Portulani Ciuitatis Auersæ, & alijs, vt ex processu, & actis; puto

sufficienter fuisse fundatam intentionem dictorum agētium, & propterea ipsum Magnif. Hortugo^m debere condemnari ad relaxandum dictum officium Portulani dictis fratribus agentibus tanquam Dñis.

Prius tñ præsupposito, q̄ quamuis regulariter officia sint annalia l. fin. C. de offi. præt. attamen officia possunt esse perpetua, ita probat tex. in l. provincialibus in c. l. sequenti ff. si certa. & est tex. in l. j. C. de murileg. lib. 12. notat Bar. in l. de pupillo §. si quis ipsi Prætori 2. col. vers. 2. quæro ff. de nou. ope. nuncia. not. Bal. in l. quisquis C. si cer. pet. & idem Bal. in l. solent §. fin. ff. de offic. procons. & officium perpetuum licet † intelligatur illud q̄ est concessum ad vitam iuxta tex. in l. 1. ff. pro socio, per quem l. ita tenuit glo. in clem. 2. in verbo per electionem de rescript. attamen officium prædictum ex forma priuilegij, & concessionis factæ per retro Reges apparet fuisse concessum antecessoribus dictorum agē-

tium, & hæredibus eorum, quod bene est Principi permissum; ita in terminis tenuit lo. Andr. in c. fin. penul. col. ex. de iudic. qui dicit, quod licet populus non possit sibi eligere officialem perpetuum, ita quod officium ad hæredes transeat, hoc tñ permittitur Principi allegat l. 2. §. nouissime ff. de orig. iur. & C. Venerabile de elect. Idē in terminis tenuit Andr. in c. 1. §. cæteri vero quis dicatur Dux. dicens, q̄ qñ in concessione dñi, q̄ ad hæredes transeat, ita quod in verbis non est ambiguitas, nō est quæstio adhibenda l. ille §. 1. ff. de leg. 3. s. m. ipsum, & quia hoc ex priuilegio apparet, in hoc aliter non insisto.

Sed vide Bal. in l. penul. C. si cer. pet. qui dixit quod officialis datus ad arbitrium superioris intelligitur perpetuus vsquequo nō reuocetur, & hoc sequitur Bertach. in tract. de Gabell. in 3. par. principali 3. col. quæst. 6. in 3. fall. & de officiali perpetuo loquitur Bar. in d. l. de pupill. §. si quis ipsi Rectori vers. secūdo quæro de oper. nou. nunc. & ibi in 3. q. dicit, quod officialis ad beneplacitū censetur perpetuus propter dubium, allegat l. iuris peritos de excus. tut. Et quod officialis Principis datus ad beneplacitum Principis censetur perpetuus tenet Cassaneus in cōsue. Burg. car. 58. col. 2. n. 147. vers. nunquid autem qui allegat multa ad hæc. Vide Guliel. Bened. in repetit. c. Rainuncius in verbo duas habēs filias 2. nu. 36. & 37. car. 12. col. 3. qui dixit, † quod vbi Princeps dat alicui officium recepta ab eo pecunia, ille dicitur officialis perpetuus, nec Princeps posset eum reuocare, & ibidem num 38. dicit quod officia dicuntur vacare in tribus casibus, ibi per eum notatis.

Et licet qñ alicui conceditur officium videatur in eodem officio electa industria personæ l. inter artifices ff. de solut. l. 1. §. ne autem C. de caduc. toll. notatur in cap. fin. extra de offic. deleg. Attamen in casu nostro officium prædictum apparet fuisse concessum quondam Magn. Carolo de Altomari

3 pro se, & suis hæredibus, † quo casu non videtur electa industria personæ, ita punctualiter tenet Bal. in l. quis quis 1. col. vers. addit. Cin. C. de Epis. & cler. qui dicit quod in quacumq; concessione fit mentio hæredis, ibi nunquam videtur electa industria personæ, ex quo industrialia non transeunt ad hæredes allegat l. cuius bonis ff. de curat. fur. & est bonus tex. in l. ante penul. ff. de tutel. ad quæ multa allegari possent, quæ tamquam non necessaria omittuntur.

Ex quibus videtur colligi quod d. officium est perpetuum, & ad hæredes primi concessionarij transmissum iuxta formam privilegij, cuius tenor attendi debet iuxta tex. in l. vnic. C. de impon. lucra. descr.

Et quia dubitatur si dictum officium tamquam feudale mortuo dicto Carluccio auo dictorum agentium transiit ad quondam Magnificum Thomasius de Altomari tanquam primo genitum, an vero tanquam burgenfaticum transiuerit ad omnes filios d. Carlucij s. tam ad Michaellem patrem ipsorum agentium, quam ad prædictum Thomasius. Dico illud tanquam burgenfaticum transiisse ad omnes filios d. Carlucij, & illud nullatenus dici posse feudale per ea quæ dixit Andr.

4 † de l. ser. in c. 1. §. huius autem generis fin. col. in addit. Ex quibus caus. feud. ammitt. qui dicit quod si Rex concessit feudum non dicendo in feudum censeatur libere datum, allegat l. si quis ædes ff. de seruit. urb. pred. & est bonus tex. in c. 1. quod incip. sciendum de consuet. rest. feud. & ibi Andr. in principio dicit, quod tunc est feudum quando Dñus dixit, teneas nomine feudi, seu inuestituram fecit de feudo, ex quo inuestitura est substantiale in feudo, secus si dixit simpliciter, teneas talem rem, vt ibi ad quod accedat tex. in d. c. quod incipit Obertus in fine, ex quibus causis feud. ammitt. vbi dicit quod tunc concessio censeatur feudalis, quando ita fit, & res da-

tur, vt proprietates remaneat penes datem, vsus vero ad accipientem transeat. vt ibi in tex. & idem Andr. in cap. 1. de feud. non habet. propriam naturam feudi dixit, quod ad hoc vt res censeatur in feudum data, debet per concedentem exprimi, quod in feudum dat, & dixit notanter Oldr. cons. 159. quod si donatur Principatus, non tamen dicitur in feudum erit donatio simplex, & non infeudatio, & ibi tenuit, quod si donatur, & non dicatur in feudum quod sit donatio, & non feudum sequitur Alber. in rub. C. de donat. in versic. item quero de questione ardua.

5 Et ad hoc deseruit † optime illud, quod dixit Bal. in cap. 1. de vassa. qui contra constit. Lotha. qui tenuit, & Dño dicenti, rem possessam per vassallum esse feudalem, incumbit probatio, ex quo res præsumitur libera, & idem tenuit Andr. in c. 1. vers. item si sit de controuer. inter masc. & fem. de de benef. & idem s. quod res præsumatur libera, tenuit Bal. in c. 1. §. vassallis fin. col. si de feu. fuer. contr. in Dñum, & agna. & in c. 1. in princ. ult. col. de controu. inuest. Ioannes Andr. & Hostien. in c. fin. in verbo respondere extra de iudi. & aperte Bal. in c. significauit in princ. extra de rescript. qui dixit quod Comitatus per aliquem emptus à Rege, non præsumitur esse feudum nisi probetur Paul. de Cast. consil. 151. incip. causa quam magnifici, & late Alex. cons. 15. in §. vol.

Et ad hoc accedat, nam ista qualitas feudalis est seruitus, vt dicit Bal. in l. quotiens 1. col. C. de suis, & legitimis, nam omnis fidelitas secundum ipsum est contraria libertati, & idem dicit Bal. in cap. 1. §. inter filiam si de feud. fuer. contro. inter dñum, & agna. & Andr. in d. c. 1. fin. col. in addit. in princ. ex quibus caus. feud. ammitt. notat. expresse glos in l. si vsus fructus legatus in verbo oportet, ff. de vsufr. quæ videtur innuere quod feudum est quasi seruitus, & tenet Bal. in l. liber-

tas

tas in princ. ff. de stat. hom. Idem Bal. in l. si uxorem in fine C. de cond. inser. sicq; cū d. qualitas feudalis sit seruitus secundum Bal. in d. l. quotiens, & notatur in l. si vsus fructus in princ. ff. de vsufr. propterea res præsumitur potius libera, l. si quis ædes ff. de seruit. urban. pred. maxime quia feudatarij non dicuntur homines liberi, prout dicit Bal. in l. libertas de statu hom. & feudum datur pro seruitio, quod est annexum feudo l. manumissiones ff. de iustit. & iure in fine secundū Andr. de lser. in tit. Episcopum, vel Abbatem, in §. mutus, & idem Andr. in tit. quid sit inuestitura vers. licet, & in c. 1. §. sed nec alia quæ sit 1. caus. benef. amitt. vbi dicit quod talis obligatio quia tenetur vassallus Dño, est realis, & non personalis, & quia seruitus est contraria libertati, ideo res præsumitur libera l. altius C. de seruit. & d. l. si quis ædes ff. de seruit. urban. predio. tanto fortius, quia in priuilegijs dictarum concessionum d. officij, nullum apparet verbum, quod importet concessionem feudalem, quo casu verba priuilegij debēt intelligi prout ius intelligit, dixit Andr. in cap. 1. §. huius autem generis 2. colum. ex quib. caus. feud amitt. & quod verba priuilegij debent intelligi prout ius intelligit, vide Dec. consil. 138. 2. col. versic. & ideo his præmissis, volum. 1. & idem Andr. in tit. de contro. inuestit. in fin. col. & idem Andr. in c. 1. §. & iterum de Capitu. Corrad. Quia ergo ex dictis priuilegijs apparet officium prædictum fuisse simpliciter concessum, nullūq; in eisdem priuilegijs apparet verbum quod importet concessionem feudalem, merito censeretur liberum, & burgerfaticum, non autem feudale; Præsertim quia, vt dicit Andr. in prælud. 5. q. quod infeudatio est contractus de per se diuersus à contractu emphyteutico, vel censuali, vt ibi per eum.

6 Nec prædictis obstat si dicatur, qd si transfret ad omnes filios d. Carlucij.

induceretur diuisio d. officij, qd vñ prohibitum, stante quod officia sunt indiuidua, vt dixit Iurisconsul. in l. Imperator Titius ad municip. vbi tex. dicit quod magistratum officium indiuiduum est, & præsertim quia d. officij habet iurisdictionem annexam, quæ in sui substantia est indiuisibilis cum pro parte expediri non possit, vt probat tex. in l. in hoc iudicio ff. famil. hærcif. cum similibus.

Nam in casu nostro nec inducitur officij diuisio, nec iurisdictionis per ea, quæ notanter dixit Bal. in l. 1. 2. col. versic. 7. quæro ff. de offic. consul. qui dixit, quod vbi Baro decessit duobus filijs relictis oēs simul possunt exercere iurisdictionem, quia ambo funguntur vice vnus, cum ab vno caperit iurisdictionem; & idem ibi tenuit Guiliel. qui dixit quod iurisdictionem est penes quemlibet hæredum in solidum, licet penes omnes simul sit exercitium iurisdictionis, & debent omnes ponere vnum Vicarium, pro quo est optimus tex. in c. omnes filij, si de feud. fuer. contr. inter Dñum, & agnat. & ibi Bal. in 1. not. dicit quod ratio illius tex. quia omnes habentur, quasi vnus, ex eo quod in locum vnus succedunt, allegat l. cui fundus ff. de condit. & demonstr. & de excusat. tut. lege 2. §. quocumq; immò dixit Bar. in l. si vni col. 2. vers. quinto quæro ff. de re iud. quod si plures hæredes Comitris, † vel alterius nobilis succedunt in iurisdictionem dicti Comitris, quod quilibet ipsorum solus poterit iudicare, allegat tex. in l. 2. §. ex his de verbor. oblig. & idem tenuit ibi Paul. de Castr. & Alex. ult. col. vers. extra glo. quicquid teneant alij in d. l. 1. de offic. consul. & dixit Bar. in suo eleganti cons. 184. incip. 1. quæritur 2. col. qd iurisdictionem quæ competeat Comiti defuncto in toto Comitatu, est penes quemlibet hæredum in solidum, per iura ibi per eum allegata, licet iurisdictionis exercitium sit penes quemlibet in parte sua; & hoc operatur diuisio

sio facta inter eos secundū eum idem in terminis tenuit Abb. in c. prudentia 3. col. vers. exemplum in pluribus hæredibus extra de offic. deleg. qui sequitur opinionem Bar. in d. l. si vni. Immo tenuit ibi Abb. quod vbi competit iurisdicctio non feudalis, neque Ducalis, neq; Marchionalis, tunc in totum talis iurisdicctio diuidi potest, & ibi eum in hoc sequitur Felyn. in 2. col. in princip. in vers. fallit, vbi competit, & idem scilicet quod d. iurisdicctio sit penes quemlibet hæredum in solidum tenuit Soccin. conf. 272. incipiendo non proseguendo ordinem 1. col. vers. primum est 2. vol.

Quin immo ipsa administratio iurisdicctionis inter hæredes bene diuiditur per regiones vel tempora diuersa, ita tenuit Bal. in c. Imperiale §. præterea ducatus 1. & 2. col. de prohi. feud. alien. per Feder. Idem tenuit Bar. in l. Titium. & Mæuium §. altero ff. de administ. tut. & idem copiose Andr. Barbat. in addit. & idem tenuit Socci. conf. 13. incip. visis inuestituris 8. col. vers. secundo principaliter 2. vol. Idē tenuit Baptista de Sācto Blasio in suo conf. incip. ex themate quod ex processu quod est inter consilia feudalia Alberti Bruni num. 66. col. 4. vers. capio secundum dubium ad quæ possent infinita adduci, quæ breuitatis causa omitto.

Ex quibus omnibus videtur posse recte concludi d. officium fuisse, & esse burgenfaticum, & tanquam burgenfaticum deuenisse post mortem d. Carlu. i ad omnes eius filios, videlicet ad Magn. Thomam, & Michaelē.

Transmisso igitur eodem officio ad ambos dictos fratres iure successionis paternæ non potest negari, quin illud deueniret ad d. Michaelē solum iure diuisionis factæ inter eosdem fratres, non obstante, quod in instrumento diuisionis producto post aliqua bona diuisa inter eos declaratur, quod officium prædictum, & quædam alia bona remanebant inter dictos fratres

pro communi stante quod post d. instrumentum diuisionis, dictus Michael per annos 15. & plus, & vsq; ad eius mortem solus, & tanquam Dñs illud possederit præsentē, videntē, ac non contradicente dicto Thomasio eius fratre, per quam possessionem d. officij integri pro diuiso per tātum tempus præsumitur † facta alia diuisio reliquorum bonorum inter eosdem fratres, & officium prædictum peruentum iure diuisionis ad ipsum Michaelē, ita punctualiter tenuit glos. quæ ibi sequuntur Odofred. Iacob. Butr. Salyc. & cæteri in l. pen. glo. 1. C. commun. diuid. Bal. in l. si certis annis C. de pact. & late Alex. in conf. 92. incip. viso, & discusso 2. vol. 1. col. vbi dicit istam esse communem opinionem, & idem Alex. in d. consil. 25. 1. col. §. vol. Dec. conf. 79. fin. col. versic. in 3. dubio 1. vol. & per Iason. in §. æque 3. col. circa fin. instit. de actio.

Et ad hoc optime deseruit, nam per scripturas vlt. loco productas per dictum Hortugnum apparet quod dictus quondam Magn. Thomas post dictum instrumentum diuisionis, possedit tanquā Dñs vsq; ad eius mortem domum Neapol. existentem quæ remanserat in communi simul cum dicto officio, & ipsa domus post mortē d. Magn. Thomasi fuit alteri concessa per Regiam Curiam tanquam domus d. Dñi Thomæ quæ omnia in d. scriptura contenta videntur acceptata, & confessata per d. Hortugnum ex productione dictarum scripturarum per ea quæ † tenuit Innoc. in c. cum venerabilis extra de except. vbi Abb. & alij, Bar. in l. post legatum col. 2. ff. de his quib. vt indig. & Innoc. in cap. cum olim de cens. Bal. in l. scripturæ in princ. C. de fid. instru. stante ergo q̄ ipse Dñs Thomas possedit domum prædictam pro diuiso, post dictum instrumentum primæ diuisionis, & dictus Magn. Michael pater agentium possedit d. officium pro diuiso, taliter quod datur proportio bonorum inter

eos præsumitur facta alia diuisio inter eos. ita punctualiter tenuit Bal. in d. l. penul. C. com. diuid. licet contra Bal. teneat ibi Salyc. & Ant. de Butr. in c. peruenit in repetit. versic. venio ad secundum principale extra de censu. videlicet, quod non requiratur proportio bonorum quicquid tamen sit in casu nostro apparet d. proportio bonorum; Ideo præsumitur d. 2. diuisio inter prædictos, & q̄ officium prædictum deuenit iure successionis ad Michaellem, & ideo per Regiam Curiam non potuit cōcedi tamquam deuolutum per mortē d. Dñi Thomasi.

Nec videtur posse dubitari, quod officium prædictum mortuo d. Magn. Michaelle transiuerit ad dictos agentes eius filios, & hæredes, per ea quæ notanter tenuit Felyn. in c. in præsentia 13. col. extra de probat. vers. adde etiam quod si inuestitura, qui dixit, quod inuestitura facta pro se, & hæredibus, intelligitur de quolibet descendente post primum hæredem, allegat glosam singularem in c. fin. extra de pecul. cler. quæ loquitur in re ecclesiæ prohibita transire ad hæredes dicens s̄m d. glos. alias fuisse iudicatum in ardua quæst. & dixit notanter Bal. in l. fin. in 4. opposit. C. de hæred. instit. quod vbi fit mentio de hærede disponētis, tunc procedit dispositio. l. qui liberis §. hæc verba de vulg. & pupill. videlicet, vt intelligatur de primo hærede, sed vbi fit mentio de hærede recipientis, seu eius in quem verba diriguntur, tunc intelligitur de omni hærede allegat tex. in l. annalibus C. de lega. & dixit Bal. in l. liberti liberteq; in 6. col. versic. modo formabitur hic alia quæst. C. de oper. liber. quod vbi nomen hæredis exprimitur ab homine, transit res ad omnes hæredes, maxime quando profertur à Rege in quo præsumenda est liberalitas argumento legis filius ff. de donat. & loquitur ibi Bal. in concessione Castri facta in feudum, & sic in re de sui natura non transitoria ad hæredes, &

dixit Bal. in c. 1. §. & si clientulus de alienat. feud. quod quamuis in feudis verbum hæres intelligatur in filio per illum tex. attamen verbum filium intelligitur pro quolibet descendente ex masculina linea, & idē tenuit Bar. Alex. & cæteri in l. ex facto §. fin. ff. ad trebell. & idem Bal. in l. 1. 48. q. ff. de rerum diuis. & ad hoc accedant notata per Bar. Alex. & cæteros in l. gallus §. etiam si parente ff. de lib. & postu. qui dixerunt, quod in feudis, & alijs de sui natura non transitorijs ad hæredes extraneos appellatione hæredum veniunt descendentes, & idem tenent Doct. in l. etiam ff. solut. matr. Nec obstat tex. in l. antiquitas C. de vsufr. vbi verbum hæres in materia non transmissibili ad hæredes intelligitur de primo ex quo ibi est speciale in vsu fructu illa ratione videlicet ne proprietas perpetuo efficiatur inutilis, quod in iure reputatur absurdum l. 3. §. ne tamen ff. de vsufr. Ita quod ibi non attenditur illa ratio, quia res non erat transmissibilis ad hæredes sed precedens tantum s. ne proprietas reddatur perpetuo inutilis. Ita respondēdo ad illam l. tenuit Salicet. ibi in 4. oppositione, qui ad hoc allegat l. in annalibus C. de lega. & ita etiam respondendo ad d. l. antiquitas tenuit Alex. in l. gallus §. etiam si parente in 3. col. de liber. & posth. & dixit notanter Bal. in d. l. antiquitas 3. col. quod vbi considerantur duo obstantia quæ operantur, vt de primo tantum hærede intelligatur illa l. vnum est natura vsusfructus, qui de sui natura non est transitorius ad hæredes. Aliud est, ne proprietas reddatur perpetuo inutilis, quod in iure reputatur absurdū, & ideo dicit, quod vbi sumus in casu in quo militat vnum ex dictis impedimentis s. natura rei non transmissibilis ad hæredes, & aliud cessat bene fit transmissio ad omnes hæredes, iuxta tex. in d. l. in annalibus, & dixit notabiliter Bal. in d. l. in annalibus, quod illud, quod operatur in d. l. antiquitas, non

non est natura rei legatæ quæ non est transmissibilis ad hæredes, sed natura rei non legatæ, quæ est proprietas cuius virtus, & potentia supra legatū potest, id est natura proprietatis quæ se obijcit legatario vsusfructus, & ex vi, & potentia propria attrahit vsum fructum ad se tanquam sibi sub altero, & hoc statuitur, ne perpetuo proprietas sit inutilis, quod reputatur absurdum si ius principale succumberet iuri subalterno, secundum eum, & ita etiã respondet ad d. legem antiquitas Bal. in l. fin. in 7. opposit. C. de hæred. instit. dicens, quod ille tex. in d. l. antiquitus procedit illa ratione, quia reputaretur incongruum, quod ius in ferius sicut est vsusfructus, quod est ius infra dominium excluderet in totum ius superius, & principale sicut est proprietas, & ideo dicit quod hac ratione in feudo, & emphyteusi nomē hæredis indefinite prolatum restringitur, ne proprietas semper sit nuda, & ius quod est in proprietate semper sit potentius ipsa proprietate, & ideo dicit quod in emphyteusi ecclesiæ intelligitur in tertia generatione, & in feudo vsq; ad eam generationem, quæ ex natura feudi succedit in feudo per iura per eum ibi allegata, quia ergo dicta concessio officij non fuit facta in feudum, sed libera, vt supra est demonstratum, & absurditate prædictæ cessat in casu nostro; ideo non potest fieri talis coarctatio ad primū heredem, sed illa verba priuilegij indefinite prolata debent intelligi prout ius intelligit secundum quod dicit Andr. de Iser. c. 1. §. huius autem generis col. 2. ex quibus caus. feud. ammitt. ius autem intelligit verbum hæredes indefinite prolata de omni hærede l. hæredis, & l. sciendum ff. de verb. signif. propterea in casu nostro ita debet intelligi argumento l. de pretio de public. & l. sancimus C. de testam.

Et ad hoc optime deseruiunt notabilia verba Angeli in conf. 182. incip. Carissime frater quod est insertum de

verbo ab verbum in conf. Alex. 36. in 3. vol. qui dixit quod in materia differente quando verbum hæres simpliciter disponitur in dispositione, & nõ resultaret absurditas impossibile vel iniquum, vt in casibus ibi expressis, tunc verbo hæredis continetur omnis hæres, & non fit coarctatio ad primum, nec aliter secundum ipsum, & idem videtur tenere Bal. in d. l. fin. in 6. opposi. de hæred. instit. Sed in casu nostro cessant absurditates, & omnia supradicta, ideo non incongrue dici debet quod dictum officium, quod ex persona Carlucij deuenit ad Michaelem eius filium, mortuo dicto Michaeli deuenit ad dictos agentes eius filios, & hæredes.

Nec est curandum, quod d. priuilegium concessionis non fuerit per alios successores Reges confirmatum, vel renouatum, nam hoc non fuit necessarium, vt est tex. in auth. constitutio, quæ de dignitat. ad finem col. 6. & in c. decet de regul. iur. in 6. non enim per mortem Incliti Regis Ferdinandi fuit extincta Regia dignitas c. si gratiose de rescript. in 6. l. proponebatur de iudic. per quæ omnia ita tenuit Alex. conf. 33. incip. ponderatis his quæ continentur in priuilegio 5. vol. qui etiã allegat hoc tenere Speculat. in tit. de instrum. edit. §. nunc autem in fine; & ad hoc accedunt notata per Petrum de Anchar. in c. Abbatte sanè, versic. pro parte de re iudic. in 6. qui dixit quod licet successor in dignitate non possit grauari per prædecessorem in rebus proprijs sine eius consensu, tamen in rebus dignitatis pertinentibus ad ipsam dignitatem bene poterit grauari, & ideo dicit, quod donatio facta ibi per Regem hospitalarijs, † non potuit ibi per successores reuocari, & idem tenuit Specul. in tit. de instrum. edit. §. vt autem, qui dixit quod successor non potest reuocare donationem prædecessoris in dignitate, nisi ipsa dignitas enormiter lædatur, & idem in specie tenuit Bar. in l. pro.

l. prohibere §. plene ff. quod vi, aut clam. idem tenuit Innoc. in cap. intellecto de iure iura. & Oldrad. cons. 49. incip. eleganter circa negotium vlt. col. vers. sed quid in casu præsentis, & idem tenet Paul. de Castro consil. 72. incip. quia frustra disputaretur 8. col. vers. circa secundum, & tenet Bal. in proem. C. 3. col. & tenet Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus vers. nec Dñs feudi de prohibita feu. ali. per Feder.

12 Dispositio autem † l. bene à Zenone C. de quadri. prescr. non obstat dictis Magnificis agentibus ex quo ipsi tanquam hæredes d. eorum patris habent anteriorem titulum in d. officio à Regibus prædecessoribus, quo casu cessat dispositio d. l. bene à Zenone, ita punctualiter tenuit Ludou. consil. 298. incip. circa præmissam dubij consultationem, qui ad hoc allegat optimum tex. in cap. Abbate sanc versic. pro parte de re iudic. in 6. & ideo dicit Bal. in proem. decret. col. 2. vers. unde lex bene à Zenone, quod quando Princeps concedit rem alienam, illa dispositio d. l. bene à Zenone non habet locum, nisi constet quod Princeps vult vti plenitudine potestatis, quia non est præsumendū quod Princeps concedat rem alienam, nisi ex certa scientia, & ideo dicit, quod levis occasio erroris impedit illius legis rigorem. Ex quibus videtur concludendum, quod d. Hortugnus debet condemnari ad relaxandum d. officium petitem per ipsos Agentes, & ita mihi de iure videtur salvo potiori iudicio rectius sentientis.

ADDITIONES.

N Vmero 1. & 2. quod officium alieni datum à Rege ad beneplacitum iudicetur perpetuum, & non possit reuocari, nisi specialiter reuocetur, & ex iusta causa, concordant cum allegatis per meum Auum hic, Isern. in Constitutione Regni ea quæ ad decus, quem late Capic. declarat in decis. 116. Anna in Allegatione 119. nu. 11. & 12.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Constitutio Regni, ut de Successionibus, quæ arctat successionem in Collateralibus usque ad tertium gradum inclusive procedit in feudis quaternatis tantum; non in feudis rusticis, & modicis, siue teneantur à Barone, siue à Rege, quæ qualia sint, declaratur per totum.*
- 2 *Iuxta quantitatem reddituū, facienda est æstimatio.*
- 3 *Si valor feudi augetur ex industria feudatarij, non per hoc augetur seruitium, & num. 8.*
- 4 *Destructo molendino in emphyteusim concesso, non tenetur emphyteuta ad Canonem, & num. 5. & num. 2. ad idem.*
- 7 *Princeps ex duobus, vel pluribus feudis potest facere unum, vel unum disunire, & facere plura.*
- 9 *Feudum antiquum ne dum vadit ad filios descendentes in infinitum, sed etiam ad transversales descendentium in infinitum.*

ALLEGATIO 20.

Constitutio Regni, ut de Successionibus, non habet locum in feudis rusticis.

N **I**N

IN causa Magnifici Ioannis Baptistæ Gargani cum Regio fisco agitata in Regia Camera Summaria, & coram Magnifico V. I. D. Domino Francisco Antonio Villano ipsius Regiæ Camere Præsidente, & causæ Commissario super feudo nuncupato de li schiaui, & alijs, vt in processu & actis.

Puto considerandum, quod quamuis per Regni Constitutionem, vt de successione sit angustata feudorum successio in Collateralibus vsq; ad tertium gradum inclusiuè, ita quod ultra tertium gradum Collaterales non succedunt, & talis computatio gradus fieri debet secundum ius ciuile prout dicit Andr. in cap. 1. col. fin. de his qui feu. dar. possunt, secundum quam computationem d. Magn. Ioannes Baptistæ reperiatur Magn. Pyrro Aloysio ultimo decedenti in 4. gradu stante q̄ dictus Pyrrus Aloysius fuerat filius nepotis ex fratre d. Magn. Ioannis Baptistæ, & sic pronepos, & in quarto gradu prout notorium est.

Attamen d. Regni Constitutio procedit in feudis quaternatis tantū, † ita quod in feudis rusticis, & modicis ipsa locum non habet glos. d. constit. in verbo in omnibus, & Andr. in eadem constit. in princ. & in specie Luc. de Penn. in l. 1. col. 1. vers. & hoc credo verius C. de imponend. lucr. de script. lib. 10. quod etiam tenuit Affl. in c. 1. col. 22. de his qui feud. dar. possunt, idem Affl. in c. 1. 5. col. de feud. mar. & idem Affl. in d. constit. vt de success. 2. col. 1. not. & quamuis prædicti videantur asserere quod prædicta procedunt vbi feudum rusticum, & non quaternatum tenetur à Barone, quasi inferentes, quod vbi tenetur à Regia Curia licet sit feudum rusticum, & non quaternatum, dicta constitutio bene procedit, quia Rex conditor dictæ constitutionis attendendo successionem collateralium in feudis voluit prospere

sibi, & non Baroni, a quo feuda plana, & de tabula tenentur, vt dicit d. glo. d. constit. in verbo in omnibus.

Attamen dicendum est, quod vbi feudum de cuius successione agitur, non est feudum nobile, pro quo debeat seruitium militare, sed esset rusticum, & modicum licet teneatur à Regia Curia, adhuc in tali feudo non habet locum d. Regni Constitutio, sed in eo succedunt collaterales, qui alias de iure communi succedere possent ab intestato, ita punctualiter tenet glos. 1. magna in d. constit. vt de successione, ex quo tale paruum feudum non censetur iure feudi secundum ibi glos. quæ allegat cap. 1. §. notandum de his, qui feud. dare possunt, idem tenuit Cyn. in authen. ingressi C. de sacrosanc. eccles. in verbo circa præmissa ad hoc quæro, qui dixit, quod illud dicitur etiam feudum pro quo quis habet præstare seruitium personale, non autem reale, & tenet Luc. de Penn. in l. 1. de imponend. lucr. de script. lib. 10.

Quod autem feudum de quo agitur sit rusticum euidenter apparet, nō feudum rusticum dicitur ad differentiam nobilis, ita quod feuda quæ non sunt nobilia, nec aliter concessionariū nobilitant dicuntur feuda rustica, ita probatur in cap. 1. quis dicatur dux, & in cap. 1. de pace iuram. fir. & in c. 1. de nat. feud. & per Andr. in cap. 1. de his qui feud. dar. poss. & quamuis Andr. in cap. 1. 3. col. de contro. feud. apud pares termini dicat, quod per infeudationem factam à Rege contrahitur nobilitas, idest paradogiū, vt in d. cap. primo quis dicatur dux, & ibi Andr. & idem Andr. in cap. primo. §. similiter de capita. qui cur. vendi. Attamen illud intelligitur vbi feudum datum à Rege habet vassallos, sicut sunt Castra, & alia feuda habentia vassallos, ita punctualiter dixit Andr. in d. cap. 1. §. cæteri vero quis dicatur Dux, qui dixit, quod per feudum contrahitur nobilitas, quando Dñs est vassa-

vassallorum, quorum dicitur Dñus, & habet iurisdictionem in eos, alias in se sine vassallis non est nobilitas secundum eum, vel si Rex sic dicat, in inuestitura v3, quod concedit in feudum nobile secundum Andr. ibid. & sentit Andr. in c. 1. §. valuasores, qui feudum dare possunt, & idem Andr. in d. c. 1. §. illud tamen de controu. feud. apud pares. term. Hinc dicit notanter Luc. de Penna in l. mulieres C. de dignit. lib. 12. quod feuda tunc nobilitant quando habent vassallos in numero copioso, & dixit notab. Bal. in c. 1. §. ex eadem lege de l. Corrad. quod si rusticus emat feudum cum cōsensu Regis, & feudum illud habet vassallos, efficitur nobilis, vnde dixit notab. Andr. in c. 1. §. fin. in si in quib. caus. feud. ammitt. q̄ quis propter feudum modici valoris, non efficitur nobilis, quia de minimis non curat Prætor l. in rebus §. possunt ff. commod. Quia ergo feudū de quo agitur est sine vassallis, & consistit in certis territorijs incultis, & rusticis, non potest dici nobile, & consequenter iure licito appellatur rusticum ad differentiam nobilis, argumento instit. de his qui sunt sui vel alien. iuris §. 1. & in l. 1. ff. eod. tit. & in l. Pomponius §. penul. ff. de procur. cum alijs similibus.

Et ad hoc accedat, q̄ pro hoc feudo nunquam fuit solutū adhoa, nec præstitū aliquod seruitium Regiæ Curie, quo casu non potest dici vere quaternatum, nec nobile, ex quo pro ipsis tm̄ soluitur adhoa, vel præstatur seruitiū Regiæ Curie, prout dicit Andr. in d. c. 1. §. ille tamē de controu. feud. apud pares. termin. & idem Andr. in d. c. 1. de Capita. qui cur. vendid.

Quod autem feudū de quo agitur sit modicum, puto aduertēdum, quod quamuis redditus d. feudi alias consistere in quodā molendino, & quadā piscaria, & quadā scafa, attamē de pñti d. molendinū, & dicta pischeria nō extant, ex quo molendinum fuit inundatum, & clusæ, seu paratæ dictæ pische-

riæ, quæ deseruiebant ad vsum necessarium dictæ pischeriæ sunt destructæ impetu fluminis. Quinimo tempore acquisitionis factæ per quondā Magn. Iacobum Seniore d. feudi in eodem feudo, vel flumine non erat d. molendinum, quo casu feudum ipsum extimatur magnum, & paruum iux. quantitatem ⁊ reddituum ipsius, ita punctualiter tenuit glos. in l. si quos in gl. 1. C. de rescind. vendit. quæ dixit quod res extimari debet secundum quantitatem reddituum pro quo est bonus tex. in l. 3. §. diui fratres ff. de iure fisci, & est tex. in auth. de alien. & emphy. §. 1. & in l. si fundum per fideicommissum, & ibi per Doct. ff. de lega. 1. sicq; aut feudum ipsum debet extimari, prout erat tempore acquisitionis factæ per d. Magn. Iacobum Seniore iux. tex. in l. si voluntate C. de rescind. vend. & notant Doct. maxime Bal. & Sal. in l. 2. q. 19. de rescind. vend. & eo tempore non erat in feudo ipso d. molendinum, nec piscatio, sed tantū territoria inculta, & aliqui parui redditus, vt ex processu agitato in eadem Regia Camera tempore adiudicationis factæ d. Iacobo seniori: Aut talis extimatio feudi est facienda de præsentis quo agitur de ipso feudo, prout verius videtur iuxta tex. in d. §. diui fratres in versic. sed ex præsentis extimatione, & ibi Bar. dicit quod testis deponens de valore rei debet se referre ad tempus de quo agitur, siue tractetur de præsentis tempore, siue de præterito, pro quo videtur tex. in l. ad rescindenda C. de rescindend. vendit. & notant Doct. maxime Salic. in l. 2. C. eodem tit. Et est dicendum, q̄ ipsum feudum in quo non est molendinum, nec piscatio, non potest extimari ita magnum, prout erat tempore quo erant in eo molendinum, & piscatio, immo stante modicitate reddituum d. feudi pro ut plene fuit probatum per ipsum Ioannem Baptistam debet iudicare modicum, & paruum per supradicta.

Et quamuis post acquisitionem d. feudi fuerit in flumine constructum molendinum per dictum Magn. Iacobum seniore, non propterea feudum predictum debuit reputari maius, quo ad ea quae forsitan deberentur Regiae Curiae occasione d. feudi per ea quae not. Andr. in cap. 1. §. similiter in 1. addit. in princ. de capit. qui cur. vend. qui dixit, † quod si feudum fuerit datum pro seruitio vnus militis, & industria, ac expensis illius, cui datum fuit sit auctum, quod non augebitur seruitium pro quo facit tex. in l. 3. ff. ad l. falcid. & bonus tex. in l. haecenus §. huic ff. de usufr. & ponit Specul. in tit. de loca. §. nunc aliqua versic. 13 1. & in vers. 136. vbi Bal. in addit. posuit quaestionem vtrum aucta re augeatur pensio, & de augmento facto in feudo cui accrescat ponit Andr. in cap. 1. §. quod autem de controu. inuest. Quinimo si d. molendinum à princ. acquisitionis d. feudi fuisset in d. feudo, & propterea Regiae Curiae fuisset seruitium aliquod debitum Regiae Curiae, ex quo illud fuit inundatum, & perditum, deberet diminui seruitium debitum Regiae Curiae occasione d. feudi per ea quae notat Bal. in rub. C. de iure emphyt. in princ. qui dixit, † quod destructo molendino impetu aquarum finitus est contractus superficiei, & idem videtur sentire Bar. in l. hoc iure §. si aqua ff. de aqu. quot. & esti. & dixit Bal. in c. si quis de manso fin. col. vers. & faciunt ad statuta de controu. inuest. quod statutum de soluendis gabellis de molendinis debet intelligi de molendinis redditibus fructum nam vbi non est commodum, ibi non debet esse onus secundum eum, & dixit Bal. in l. licet vers. secundo quarto C. loca. quod destructo molendino existenti in Tyberi, conductor non tenetur ad aliquam pensionem, quia pro re quae non est, non debetur aliqua pensio, & idem videtur tenere Alber. in auth. si quas ruinas C. de sacrosan. eccles. qui tenuit, quod destructo molendino in

emphyteusim concessa, non tenetur emphyteuta ad Canonem; In casu ergo de quo agitur non possunt modo aliquo considerari in hoc feudo introitus molendini quod non est in eodem feudo.

Ex predictis ergo apparet quod dictum feudum est rusticum, & modicum nulla habita consideratione d. molendini non existentis, & dato quod ipsum molendinum extaret, adhuc ipsum feudum non posset dici nobile, sed rusticum, quia vt dicit Bal. in l. certi iuris 3. col. vers. quid in molendino C. locati, molendinum dicitur praedium rusticum; & quamuis molendinum dicitur quid immobile, vt dixit Bal. in cap. contigit 7. col. extra de dolo, & contum. attamen introitus molendini † non videntur stabiles, & continui. Hinc est quod quamuis Tutor non possit alienare bona, quae seruando seruari possunt, sed tantum ea quae seruari non possunt l. lex quae tutores C. de admin. tutor. & in tit. de rebus eorum, & idem est in Praelato ecclesiae, vt in tit. de rebus ecclesiae non alien. attamen si † pupillus, vel ecclesia habet molendinum poterunt tutor, vel praelatus illud alienare sine alio decreto, vel sollempnitate, quia censetur de rebus, quae seruando seruari non potest, ex quo est in continuo inundationis periculo, ita tenet Ang. in l. non solum ff. de petit. haered. sequitur Franc. Cur. in tract. feudorum in 1. par. in 6. q. 4. col. car. 5. qui dixit quod talis alienatio molendini poterit fieri sine decreto per supradicta.

Et an molendinum possit per tutorem, vel Praelatum alienari absque sollempnitatibus, vide Tiraq. de retrac. consang. in gl. 7. in verbo aut alijs rebus numer. 92. versic. idemque eadem ratione car. 33. in parua impressione, vbi etiam an molendinum censetur quid immobile, vel mobile sicq; cum introitus d. molendini sint fragiles illi non sunt in consideratione, maxime de praesenti, quo molendinum

num ipsum non extat. Demptis ergo ex feudo introitibus molendini, & Piscariæ quæ minime extant introitus d. feudi reducuntur ad modicam summam, pro vt fuit bene probatum per ipsum magnificū Ioannem Baptistam, & propterea ipsum feudum dici potest modicum, & paruum, & propterea in eo habet locum dispositio iuris communis feudorum secundū quam succeditur vsque ad septimum gradum, vt in c. 1. §. hoc quoq; sciendum de his qui feud. dar. poss. & non militat dispositio de constit. vt de successione, per supradicta.

Nec obstat si dicatur, quod ista pars feudi de qua agitur alias fuerat vnita cum alia parte eiusdem feudi, quæ de præsentī possidetur per alium, ita q̄ omnes istæ portiones erant vnum feudum, & tanquam vnum alias fuerat concessum, & sic debet attendi prima concessio totius feudi, quasi à primordio tituli posterior causetur euentus l. 1. C. de impo. lucr. descrip. lib. 10. Nam licet à principium totum fuerit vnum feudum, tamen postea fuit subsequuta diuisio ipsius feudi per sententiam Regis, & ipsa, pars de qua agitur adiudicata magnifico Iacobo seniori, pro dotibus magnificæ Lucretiæ eius filiz, quo casu d. pars feudi diuisa per Curiam Regiam, & adiudicata d. magnifico Iacobo, dicitur feudum de per se, ita est tex. in c. 1. §. Item si fuerint duo fratres quib. mod. feud. ammitt. vbi si duo fratres diuiserunt feudum inter se, & vnus ex fratribus alienat de sua portione plus medietate, dicit tex quod feudum ad Dominum reuertitur, & sic appellat feudum medietatem feudi, idem scilicet, quod pars feudi dicatur feudum tenuit Andr. in in c. 1. §. de manso in fine de controu. inuest. sicut dicimus quod pars fundi, fundus est l. plane §. fin. ff. de leg. 1. & l. locus ff. de verb. sign. l. quod in rerum §. fin. eod. tit. & bonus tex. in l. dotale ff. de fund. dotal. maxime, quia fenda constituuntur magna, &

parua Regis destinatione, vt dicit Andr. in c. 1. §. similiter potest de capita. qui cur. vendi. Ita quod quamuis feuda sint regulariter vnciarū viginti, possunt constitui, & concedi per Regem valoris vnciarum centum, & etiā valoris vnciarum decem, vt ibi per Andr. & sentit hoc in c. 1. §. ille tamen de controu. feud. apud par. termin. & melius in c. 1. §. quod autem dicit col. 3. de controu. inuest. vbi dixit, quod Rex facere potest vnum feudum valoris centum vnciarum, sicq; cum feudum prædictum à principio tanquam vnum fuerit concessum quondā Francisco de Accia, & suis prædecessoribus illudq; regio assensu mediante fuerit d. Magnif. Iacobo seniori obligatum demū sequuta morte dicti Francisci, & feudo ipso aperto Regiæ Curiz per mortē d. Francisci sine filijs, eodemq; feudo existēte in posse Curiz per sententiam pars dicti feudi fuit adiudicata ipsi Magn. Iacobo per quem, & suos successores fuit possessa tanquam feudū de per se, & reliqua medietas fuit per ipsam Regiam Curiam alteri concessa tanquā feudū de per se, ita quod ex vno feudo facta fuerunt † duo Regis destinatione, qui potest non tantum ex vno feudo facere duo, sed ex duabus prouincijs facere vnam, & ex vna facere duas, per tex. in auth. vt Iudices sine quoquo suffrag. §. illud col. 2. not. expresse glos. in c. & temporis qualitas in fine glos. magnæ 16. q. 1. sicut potest nouas constituere, & creare dignitates, vt dicit Lucas de Penn. in l. vni. C. de metrop. beri. lib. 10. Considerata ergo ista parte feudi, de qua agitur, & quantitate ipsorum fructuum merito omni iure potest dici modicum, & ideo Regni constitutio prædicta locum in eo non habet per supradicta.

Et quamuis per Regiam Curiam dicatur quod de præsentī anno ex territorijs dicti feudi obuenerint in partē Regiæ Curiz tumuli frumenti centum quinquaginta. Attamen quia di-

di

Et fructus sunt fructus duorum annorum, ex quo ex duobus annis territoria prædicta seminantur vno anno, ita quod ex dictis fructibus medietas obuenit p̄ singulo anno, ita quod quodlibet biennium computatur pro vno anno iuxta notata per glos. in l. diuortio §. quod in anno, & ibi Bart. & cæteri, maxime Alex. ff. solut. matr. taliter quod ex prædictis recte potest concludi, quod dictum feudum dici debet rusticū, & modicum, & consequenter in eo non habet locum d. Regni Constitutio.

Nec similiter obstat, si dicatur, quod quamuis dictum molendinum, & piscatio sint destructa, attamen Dominus dicti feudi habet ius ea iterum construendi, quod ius est in aliqua consideratione; nam prædicta non sunt in consideratione aliqua, stante quod in processu fuit plene probatum, quod pro constructione dicti molendini, & piscariæ sunt necessarij ducati octingenti, & plus, ita quod si Dominus feudi suis expensis, & industria fecerit meliorationes, & augmenta in d. feudo, illud augmentum cedit feudatario, & non Regi, itaque ex hoc non augebitur seruitium feudi; Ità punctualiter dixit Andr. † in c. 1. §. similiter de capit. qui cur. vend. Et idem tenuit Specul. in tit. de locat. §. nunc aliqua vers. 131. vbi Bal. in addit. & in versic. 136. & per Andr. in cap. 1. §. quod autem de controu. inuest. & per Bar. in l. si merces §. ius maior ff. locati vbi dicit quod augmentum contingens propter diligentiam Coloni, non est causa augendi pensionem per l. primam, & tertiam C. de aluui. & per l. 2. de fund. rei priuat. lib. 11. & per l. fin. de omni agro deser. eodem libro.

Et dato, non tamen concessio, quod feudum prædictum fuisset magnum, & quaternatum, prout reuera non est; A tamen in eodem bene potest, & debet succedere ipse Magn. Ioannes Baptista; nam quamuis in Collateralibus

per dictam Cōstitutionem, vt de successionebus, sit angustata feudorum successio, attamen quia de prædicto Magnif. Iacobo seniore primo acquirente feudum prædictū fecit transitū ad descendentes, ex eo, ex quo in eo successerunt Magnificus Ioannes Paulus frater d. Magnifici Ioannis Baptistæ, & filius Iacobi senioris acquirentis feudum prædictum, non solum vadit ad descendentes in infinitum † sed etiam ad transuersales descendentiū in infinitum, ita punctualiter tenuit Bal. in c. 1. 2. col. vers. Item oppono ad fine huius Capituli de feudo Marchiæ qui dixit, quod quamuis de Iure feudorū succedant Collaterales vsq; ad 7. gradum, tamen si de 1. acquirente feudum transiuit ad descendentes acquirentis, non solum transibit ad descendentes in infinitum dicti acquirentis, sed etiam transibit ad transuersales descendentiū in infinitum, secus tamen erit quando ab acquirente primo loco transiuit ad transuersales ex pacto, vel ex alijs causis, tunc in transuersalibus non transgreditur septimum gradum, secundum eum, sequitur Philip. Dec. cons. 85. 2. col. vers. 2. principaliter 1. vol. & illum d. Bal. sequitur Franc. Curt. in tract. feud. in 3. par. 3. partis principalis q. 1. Incip. successiue expedito 1. col. & Affl. in c. 1. 12. col. Imper. Lothar. Ex quibus manifeste potest concludi quod Ioannes Baptista aperto, clarioq; iure admittitur ad d. feudi successione, & propterea sequestrum ipsius per dictam Regiam Camerā factum, debere reuocari, & ipsi magnifico Iohanni Baptistæ consignari, prout sic declarari petitum fuit, & ita mihi de iure videtur saluo iudicio potiori, rectius sentientis.

Post superscriptas allegationes traditas, fuerunt nouæ difficultates causatæ, ideo oportuit iterum in iure allegare; Ideo sequuntur infra scriptæ allegationes.

ADDI-

ADDITIONES.

AD numerum primum cum sequentibus. Ad confirmationem eorum quæ scripsit meus Auus hic, quod feuda rustica non censeatur Iure feudi, nec in eis habeat locum Constitutio Regni vt de successionebus, Ad do Camerarium in l. Imperialem fol. 315. in parua impræssione allegat Lucam de Penna in l. prima col. 12. de imponenda lucratina descriptione, faciunt quæ cumulat Vincentius de Franch. decis. 154. num. 4. Capic. decis. 103. Gram. decis. 77. num. 11. Affi&. decis. 282. num. 3. & 4. Vrsill. ad Affi. decis. 278. num. primo & 2. & Affi. decis. 305. num. 11. & decis. 243. num. 2. & Vrsill. ad Affi. decis. 255. num. primo in eodem num. primo. Ibi attamen dicendum est pro confirmatione eorum quæ dicit meus Auus hic, addo in puncto idem voluisse Affi. in decis. 282. numero 4. & ibi Vrsill. num. 1. & 2.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

Hæc allegatio tractat de eadem materia prout in precedenti allegatione vigesima.

- 1 *Quando feudum dicatur quaternatum?*
- 2 *Negatiua probatur per inspectionem librorum, vel scripturæ.*
- 3 *Ad oha soluitur pro feudis quaternatis tantum.*
- 4 *Feudum à principio nobile, tractu temporis mutat naturam, & fit rusticum.*
- 5 *Princeps per inuestituram potest mutare naturam feudi.*
- 6 *Cursus temporis centum annorum potest mutare naturam feudi sicut Princeps.*
- 7 *Si res burgensatica permansit tanquam feudalis per annos*

triginta, mutat naturam suã, & efficitur feudalis.

- 8 *Feudum in quo solitum fuit succedi iure Longobardorum, si fuerit possessum per primogenitum per annos 30. mutat suam naturam, et efficitur feudum iuris Francorum.*
- 9 *Assensus Regis operatur vim concessionis.*
- 10 *Principis assertioni non est credendum in his quæ cõcernũt comodum Principis & damnum aliorum.*

11 *Quod dicitur excipiendo, non intelligitur confiteri.*

12 *Licet ex confessione feudatarij præbetur rem esse feudalem, si tamen is qui non possidet feudum confitetur rem esse feudalem, dicta confessio non præiudicat veritati.*

ALLEGATIO 21.

TRactat de eadem re, prout in precedenti allegatione.

IN dicta causa præfati Magnifici Ioannis Baptistæ Gargani cõ Regio Fisco super dicto feudo delli schiaui. † Dico non esse dubitandum, quin feudum ipsũ nullatenus dici possit quaternatum, stante quod in quaternationibus Regiæ Cameræ à tempore quondam Incliti Regis Alphonſi Primi, vsque modo, non reperitur modo aliquo descriptum, & annotatum propter quod censetur suffi.

sufficienter probatum illud non esse quaternatum, per ea quæ notat Bar. in l. Titia textores ff. de leg. 1. qui dixit, quod negatiua bene probatur ex inspectione scripturæ in quo non apparet descriptum illud, quod negatur, vt si negatur aliquem esse allibratum in Ciuitate, si non reperitur descriptus in libro secundum eum pro quo est bonus tex. in l. fin. C. de rebus creat. vbi legatum non fuisse alicui factum probatur ex inspectione testamenti per illum tex. iuxta glosella in verbo manifestum, & ibi Bal. dicit qd aliquem non esse descriptum in matricula, vel in extimo, vel inter soluentes gabellas, probatur per inspectionem librorum, vbi talia describuntur, & ibi Bar. dicit, quod quando negatiua est coarctata ad aliquam scripturam bene probatur per inspectionem illius scripturæ. Hinc dixit Bar. in l. 2. in fine post glos. C. de errore aduoc. quod ista negatiua videlicet sententiam non esse latam probatur per inspectionem libri, vbi sunt scriptæ omnes sententiæ Iudicis, in quo talis sententia non reperitur, ad quæ multa adduci possent quæ cumulantur per Iason. in d. l. Titia textores in 3. not. & an negatiua probetur per inspectionem scripturæ, vide Alex. cons. 113. incipit scripsit Ecclesiasticus col. 10. vers. præterea confirmatio 4. vol.

Et ad prædicta optime deseruit quia pro dicto feudo nunquam fuit solutum adhoa, vel seruitium aliquod præstitum; vt apparet per Cædularios d. Regiæ Camere in quibus describuntur solutiones adoharum, in quibus nullatenus reperitur descriptum, quo casu feudum ipsum nullatenus potest dici quaternatū, & nobile per ea quæ notat Andreas in cap. 1. §. ille tamen de controu. feud. apud par. ter. qui videtur tenere ꝑ quod adhoa soluitur vel seruitium præstetur pro feudis quaternatis tantum, & idem tenuit idem Andr. in c. 1. de Capit. qui cur. vend.

Nec obstat, quod dictum feudum reperitur descriptum in quaternationibus quondam Regiæ Ioannæ, vbi etiam apparet, quod pro eodem feudo fuit solutum adhoa Regiæ Curia, nam per testes curia, & testes d. Magnifici Ioannis Baptistæ iunctis dictis quaternationibus Regiæ Curia excedentibus annos centum, apparet feudum ipsum fuisse inhabitatum, & pro eo nunquam durante dicto tempore annorum centum fuisse solutam adohā, quo casu dato quod feudum ipsum à principio fuisset nobile, per dictum tempus annorum centū, mutauit naturam, & effectum fuit rusticum. Certum est enim quod ꝑ feuda per priuilegium Principis, & per pactum speciale appositum à Principe in concessione feudi contra naturam feudi mutant naturam, ita probat tex. in c. 1. & ibi per Doct. maxime Affl. 6. not. de feudo non habente propriam naturam feud. & bonus tex. in c. feudum ea lege, & ibi etiam per Doct. si de feud. fuer. controu. & bonus tex. in c. 1. §. præterea quid sit inuest. Hinc dicit notabiliter Andr. in c. 1. §. ille tamen penul. col. versic. sed si Rex de controu. feud. apud par. term. quod si Rex daret in feudum quaternatum magnum, vel nobile illud quod non erat illud, censebitur feudum quaternatum, ꝑ & nobile, quia rei suæ dicit legem, quam vult l. in re mandata C. mand. & ideo videtur sentire idem Andr. in c. 1. §. cæterum fin. col. quis dicatur Dux. Si ergo per priuilegium Principis feuda quaternata possunt effici rustica, & mutare naturam, ergo per possessionem ceterum annorum debent posse mutare eorum naturam, cū possessio ꝑ tãti temporis habeat vim priuilegij l. 3. §. ductus aquæ ff. de aqu. quot. & est. C. super quibusdam §. præterea de verbo. signif. & hoc procedit etiam in his quæ sunt Principi reseruata, prout tenuit Alex. cons. 6. 1. col. 1. vol. quem sequitur Franc. Curtius in tract. feudorum in princ. 2. col. in fin.

fin. & plene Decis. conf. 85. column.
2. vol. 1.

Et quod ex cursu temporis res mutant eorum naturam, optime deseruiunt not. per Andr. in cap. 1. §. ille tamen fin. col. de controu. feud. apud pares. term. qui dixit, † quod si res Burgenfatica, vel allodialis permanfit tanquam feudalis per annos triginta, mutat suam naturam, & efficitur feudalis, & res afficitur tali conditione per tantum tempus, nam & persona per tantum tempus efficeretur seruitus l. cum qui C. de fund. rei princ. lib. 11. & si quis tanto tempore remansit tanquam vassallus prescriptus est secundum eum allegante l. litibus C. de agri. & censit, & idem tenet Andr. in cap. si quis per triginta, 2. col. si de feud. fuer. controu. Et idem tenuit idem Andr. in cap. 1. §. si vero contigerit de pace iuram. firm. Hinc dixit Andr. in cap. Imperialem §. præterea Ducatus 3. col. de prohib. feud. alie. per Feder. quod si † feudum, in quo antiquitus solitum fuerat succedi iure Longobardorum fuerit possessum per primogenitum morientis tanquam feudum francum per annos 30. videntibus alijs fratribus, qui poterat succedere, & non contradicentibus, mutauit naturam, & de Longobardo, effectum fuit francum, nam si personæ conditio tanto tempore mutatur, quia si quis per 30. annos permansit tanquam colonus, prescribitur in eo ius colonix, ita quod efficitur perpetuo colonus, ipse, & filij eius, multo magis tanto tempore mutatur natura rei, secundum Andr. ibi in 4. col. in Addit.

Hinc dixit notabiliter idem Andr. in cap. 1. in princ. col. 2. qui feud. dare possunt, quod quamuis feuda sint ex cadentia, & solita concedi, si tamen post vacationem Dñus vel Prælati ea tenuerit per 30. annos efficiuntur demanialia, & desinunt esse excadentia, & sic mutant naturam ex cursu temporis, quia tanto tempore rei na-

tura mutatur, quia etiam per dictum tempus mutatur conditio personæ C. de fund. rei patrim. l. cum qui lib. 11. & tãto tempore etiam acquiritur ius vassallagij secundum eum & dixit Andr. in cap. 1. in addit. magna in final. col. Qualiter vassall. iuram. debe. fidel. quod si bona allodialia multo tempore fuerunt possessa tanquam feudalia, mutant naturam, & efficiuntur feudalia.

Et si dicatur, quod prædicta non procedunt in casu nostro, stante quod in processu nouiter præsentato per Regium Procuratorem fiscalem, est quoddam priuilegium Regis Federici, in quo apparet d. feudum fuisse venditum quondam Antonio de Accia, tanquam feudum nobile, cum vassallis, ac reservatione ad hæc, & alijs, vt ex dicto priuilegio ponitur contineri; Dico eidem Ioanni Baptistæ ei non obfata prius tamen præsupposito, quod ex eodẽ processu, vt supra præsentato apparet, quod satis ante tempus d. priuilegij feudum ipsam cum assensu Regio fuisse obligatum Magn. Iacobo Seniore, pro dotibus suæ filix, vt ex capitulis matrimonialibus, & Regio assensu apparet, & tempore d. obligationis, & assensus, feudum ipsum, non erat quaternatum, sed rusticum, vt supra est demonstratum, taliter quod cum tempore d. priuilegij fuisset ius quæsitum Iacobo in dicto feudo tanquam rustico, mediante assensu Regio, qui † assensus operatur vim concessionis, prout dicit Andr. in cap. Imperialem in princ. 2. col. de prohib. feud. alie. per Feder. qui dicit, quod Rex consentiens alienationi feudi, vel obligationi, videtur donare l. lege obuenire de verb. signific. & idem Andr. in cap. 1. qui success. tene. & in cap. 1. de prohiben. feud. alien. per Lotha. pro quo facit optimus tex. in l. si liqueat, & ibi Bal. C. de inoffic. donat. vbi vxore donante bona cum assensu viri, videtur vir consentiens donare, & nõ vxor. & idem notat Cy.

in l. neq; de confir. tuto. quamuis ergo post d. obligationem afferatur d. feudum per mortem Francisci deuenisse ad Regiam Curiam, & propterea desisse esse feudum, prout dicit Andr. in c. 1. ex quib. caus. feud. ammitt. Et ipsa Curia Regia potuerit feudum ipsum, quod antea erat rusticum, concedere in feudum nobile, mutando naturam d. feudi, vt dicit Andr. in d. c. 1. §. ille tamen pen. col. vers. sed si Rex de controu. feud. apud par. term. Attamen d. concessio Regiæ Cur. facta Anto. post ius quæsitum d. Magn. Iacobo Seniore, intelligitur facta sine præiudicio & iniuria d. Iacobi, cui per prius erat ius quæsitum, ita est tex. in l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico, l. nec auus C. de emancip. libert. Ita punctualiter tenuit Andr. in c. 1. in addit. magna in 2. col. qualiter vassa iurar. debeat fidel. tenuit Io. Andr. in cap. si motu proprio, de præben. in 6. qui dixit prædicta procedere etiã si Princeps proprio motu alij concedat, & idem tenuit Abb. in cap. 1. col. 10. de Iudic. & ibi per Doctor. multa ad hoc allegantes, ita quod concessio facta præfato Antonio, quo ad ius dicti Magnifici Iacobi quæsitum debet strictè intelligi, per nota. per Bal. & ceteros modernos in l. fin. ff. de confir. princip. Quo casu quamuis per dictum privilegium Antonio concessum feudum ipsum mutauerit naturam, intelligitur quo ad ea, quæ spectabant ad ipsum Regem concedentem, non aut quo ad portionem ipsi Iacobi Seniori adiudicatum virtute suorum anteriorum iurium, taliter quod ipsa pars feudi adiudicata ipsi Iacobo, retinuit, & retinet suam naturam per supradicta.

Et licet in eodem privilegio idem Princeps afferat feudum ipsum concedere cum vassallis, ac iurisdictionem, & cum iure soluendi adha, & per hoc videatur inferri, quod in feudo erant vassalli, & pro eo soluenda-

tur adha, quasi Principi, sic dicens, 10 ti, debeat & plene credi iuxta tex. in Clemen. literis de probat. Nam in casu de quo agitur prædicta non procedunt, cum tractetur de commo-
 Principis, & de damno alterius, quo casu sic narranti, vel asserenti, non creditur; ita tenuit Andr. in cap. sancimas, quo tempore miles. Vbi Principi dicenti feudum ad se deuolutum propter culpam alterius, non creditur in alterius præiudicium & notat Andr. in cap. 1. vltima col. qui success. tenean. versic. sed nunquam stabitur, & idem Andr. in cap. 1. §. sed nec alia iustior §. column. versic. sed & si liberaliter, quæ sit prima causa beneficij ammitt. & idem Andr. in cap. primo in fine de controu. feud. apud par. term. Et præsertim quia dicta concessio cum vassallis, & alijs ibi expressis, est de communi forma priuilegiorum, quæ intelligitur, si qui sunt iuxta notata per Doctor. in l. si sic, cum vulgar. de leg. primo maxime quia per testes Curia apparet, & satis ante dictum priuilegium feudum ipsum fuerat sine vassallis, & habitationibus, quo casu de veritate liquet, quæ magis attenditur, quam dicta generalis assertio d. Regis, l. 2. C. de error. aduoc. l. illicitus §. veritas ff. de offic. præsid. l. errore C. de testam. cum similib.

Nec similiter obstat, quod d. quondam Magnus Iacobus Senior in articulis dicti processus antiqui dixerit, quod quondam Ioannes de Accia pater dicti Francisci seruerit personaliter dictæ Regiæ Curia loco adha, ex quo dictus Iacobus prædicta dixit excipiendo, vt ex suis exceptionibus poterit videri, & sic non potest dici, quod fuerit & confessus illud quod excipiendo dixit, l. non utique ff. de except. plene Ludovic. in l. tum mulier §. col. & sequent. ff. solut. mati. & plene Aret. institut. de except. in princ. col. 25. Bal. in l. alia C. de his quib. vt indig. & plene Fely.

Fely. in c. cum venerab. 4. col. extra de except. maxime quia d. Magnific. Jacob, tempore quo fecit dictas exceptiones, non possidebat d. feudum, 22. quo casu, quamuis ex confessione fundatarij possidentis feudum, probetur rem esse feudalem, vt per Andr. in c. 1. versic. quidam tamen de controu. inter mascul. & femin. de benef. & idem Andr. in c. Imperiale §. præterea si inter duas, de prohib. feud. alienat. per Feder. si tamen is, qui non possidet feudum confitetur rem esse feudalem, dicta confessio non præiudicat veritati d. l. 2. C. de error. aduoc. cum alijs alleg. Ex quibus puto fuisse fundatam intentionem ipsius Magnifici Ioannis Baptistæ agentis, & propterea possessionem dicti feudi sibi esse restituendam, cum fructibus; & ita mihi de iure videtur.

ADDITIONES.

AD numerum decimum, quod Principi aliquid attestanti ad sui comodum, & in præiudicium tertij, non sit credendum, nisi aliunde appareat veritas rei, vltra allegata per meum Auum hic, vide Ioannem Vincentium de Anna in allegatione 52. nu. 61. cum seq. Affl. decis. 14. num. 6. & ibi Vrsill. num. 8. & 9. & 10. num. 11. 22. & 23. & Affl. decis. 305. num. 15.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Venditio non dicitur perfecta, non subsequuta mensuratione.*
- 2 *Locatio non probat dominium, nec possessionem.*
- 3 *Et precarium, vel constitutum, nihil operatur.*
- 4 *Quando res venditur duobus, is præfertur cui prius tradita fuit possessio, non obstante constituto, vel precario.*

5 *Qui est obligatus explicare factum; intelligitur obligatus infra terminum, quo illud commodè explicare potuisset.*

6 *Quando res venditur duobus diuersis temporibus, quo casu præfertur is cui prius fuit tradita possessio, an possit alter pro prætio soluto agere assistentia contra emptorem, & possessorem?*

ALLEGATIO 22.

Quod venditio non dicatur perfecta non subsequuta mensuratione.

N causa Magnifici Hieronymæ Ferrecchiæ agitata in Regia Camera Summaria, & coram Magnifico V. I. D. Domino Francisco Reuenterio d. Regiæ Camerae

Præsidente, & causæ Commiss. contra Magnificum Ioannem Antonium Rechem super certo territorio de lo Guasto, substinendo partes d. Magn. Ioannis Antonij Rechi conuenti, dico esse considerandum.

Quoniam per Instrumentum assertæ emptionis factæ per quondam Catonem de Mellis, olim virum d. Magnif. Hieronymæ productum in actis per ipsam Hieronymam apparèt fuisse vendita tot lugera territorij prædicti dello Guasto eligenda per ipsum Catonem ab vno latere, & mensuranda in illo loco vbi electio fieret, nec aliter per ipsum Catonem fuit facta electio territorij ab vno latere, & subsequuta mensuratio, nec alter facta traditio ipsi Catoni, ideo nõ est dubitandũ, & nec ipsa venditio fuit perfecta, nec

ipse Cato fuit aliter effectus Dominus dictorum modiorum octo, hoc probatur † per tex. formalem in l. quod sepe §. in his ff. de contrahe. empt. & melius in l. si in venditione §. 1. ff. de peric. & commod. rei vendit. Vbi fundo vendito ad mensuram, si ante mensurationem casmate, vel inundatione pereat, non poterit emptor illius nomine agere contra venditorem, ex quo ille perijt periculo venditoris, & ibi Bart. dicit, nota quod sicut in rebus mobilibus, non dicitur perfecta venditio, antequam mensuretur, vbi venditio est facta ad mensuram, ita nec in rebus immobilibus, vt ibi per eum, & præsertim quia venditio non fuit facta tanquam de vno corpore postea subiiciendo iugera, iuxta not. per Doct. in c. per tuas extra de donat. & per Alex. in l. Iulianus §. si Titius in apostill. de action. empt. sed ipsa venditio fuit facta de octo modijs mensurandis, & eligendis per ipsum Catonem, ita quod ante electionem, & mensurationem, venditor remanet Dominus, & si res perijt, perit suo periculo, ita Bar. in d. l. Iulianus §. si Titio de actio. empt. & ita tenuit Bal. in rubrica de contrah. emptione in 22. q. qui etiam allegat l. qui fundum §. qui agrum ff. eod. tit. & Paul. de Castr. in l. 2. fin. col. C. de peric. & commod. rei vendit. vers. sed quid in rebus immobilibus. Qui dixit quod facta venditione rei immobilis ad mensuram, si ante mensurationem res pereat, perit periculo venditoris, ex quo remansit Dñus, & hoc per tex. quem dicit singularem in d. l. si in venditione §. 1. de actio. empt. & idem tenuit Saly. in d. l. 2.

Et quamuis Paul. de Castr. & Saly. in d. l. 2. videantur aliquantulum hæsitare, quod in venditione facta ad mensuram ante mensurationem videatur emptor effici Dñus ex ipso contractu emptionis, hoc tamen procedit, vbi post venditionem esset processum ad traditionem ante mensurationem factam, quo casu interueniente tradi-

tione, bene transfertur dominium in emptorem, iuxta tex. in l. traditionibus C. de pact. ita declarat, & intelligit Dec. cons. 179. vol. 1. quod non potest in casu nostro applicari, vbi nulla interuenit traditio.

Et quamuis verbo dicatur quod dicta modia octo fuerunt locata quondam Magn. Marino extendendo venditori post dictam venditionem factam per ipsum Catonem emptorem, attamen quando hoc esset per tale locationem non fuisset translatum dominium in ipsum Catonem, nec propterea probaretur ex dicta locatione † possessio dicti Cathenis, ita est tex. in c. inter dilectos de fide instr. extra. & ibi per Doct. Bar. in l. approbationem ad finem C. de probat. & est decisio Sacr. Consil. collecta per Dominum Mazeum 325. & per Bar. in l. qui vniuersas §. qui per colonum, & ibi Alex. ff. de acquir. possess. maxime quia de presenti non agitur inter contrahentes, sed cum tertio, quo casu per instrumentum primum assertæ locationis non probatur dominium, nec possessio, vt per Doct. maxime Fely. in d. c. inter dilectos in 6. col. in fin. qui allegat rotam decisio 102. in antiquis, & idem tenet Ang. in l. quædam mulier ff. de rei vend.

Nec obstat assertum præcarium, & constitutum in eod. instrumento appositum, nam ante electionem factam, & subsequenter mensurationem † d. præcarium nihil operatur stante venditione, vt prædicitur, facta ad mensuram, & ad electionem d. emptoris, quæ venditio ante electionem, & mensurationem dicitur conditionalis, vt probat tex. in d. l. quod sepe §. in his, & not. Bar. in l. Iulianus §. si Titius ff. de act. empt. & Alex. consil. 90. §. vol. Ita quod ante electionem, & mensurationem contractus dicitur imperfectus, & consequenter præcarium in eo appositum nihil operatur, ita punctualiter tenet Bar. in l. 3. §. incertam ff. de acquir. possess. vbi de eo qui vendit centum tabulas

tabulas terræ in aliquo prædio eligenda per emptorem, quod si constituit se præcario possidere per tale constitutum, non transfertur possessio in emptorem ante electionem, & hoc ratione incertitudinis, ut ibi per eum, quem sequitur Alex. dicens hoc procedere ratione incertitudinis respectu loci, & quotæ, idem etiam tenuit Ang. in l. quæ de tota §. incerte partis ff. de rei vendic. sequitur Philip. Dec. in cons. 226. 1. & 2. col. 2. vol.

4 Confirmantur prædicta, quia post venditionem prædictam factam per supradictum Magn. Marinum extandardum d. Catoni, fuit venditum territorium, quod de præsentis petitur per ipsam Magnificam Hieronymam, quondam Magn. Constantiæ de Leina, & illud fuit traditum, & mensuratum, & propterea ipsa Magn. Constantia, cui fuit res primo tradita, fuit effecta Dña, & deberet præferri † ipsi Hieronymæ agenti, ita est tex. in l. quotiens, & ibi per Doctor. C. de rei vendic. & in l. quo tibi C. de hæredita. vend. & in l. qui tibi C. de his qui à non Dño manum. cum similibus.

8 Confirmantur prædicta, nam ex d. contractu venditionis apparet quod ex magno prædio guasti, quod est modiorum quinquaginta, & plus fuerunt vendita eidem Catoni modia octo eligenda per ipsum Catonem ex vno latere, quo casu ius eligendi dicta modia octo, quod est quid facti intelligitur datum eidem Catoni infra competentem terminum arbitrio iudicis considerandum quo ipse potuisset eligere, & mēsurari facere eadem modia octo, ita est tex. in l. idem erit & in l. interdum, & in l. continuus §. cum ita ff. de verb. obligat. vbi is qui simpliciter est † obligatus explicare factum intelligitur obligatus infra terminum quo illud commode, & verisimiliter explicare potuisset, sed vbi quis habet electionem alicuius rei ex pluribus si infra terminum sibi præfixum non eligit sibi præiudicat, taliter quod si res

illa vendatur à Dño, non poterit ulterius eligere, nec aliter molestare emptorem, ita est tex. formalis in l. mancipiorum ff. de optio. legat. vbi legata optione serui, ex pluribus seruis, si legatarius infra terminum sibi datum non eligit, poterit hæres eos vendere, & eis venditis legatarius ulterius non auditur, & hoc ne venditio quandoque eligente legatario interpelletur, idem probat tex. in l. si optio §. si. & in l. si tibi in princ. eod. tit. sed ipsi Catoni erat data dilatio ad eligendum à iure stante quod ius eligendi est quid facti, ut supra, & debebat explicari quam primum poterat per supradicta, quod quia non fecerat licuit d. Magn. Marino dictum territorium vendere, & cōtra emptorem, vel causam ab eo habentem ipse Cato non habet actionem, sed contra venditorem vel eius hæredes.

6 Nec obstat † illud quod ex adverso prætenditur, videlicet quod ratione hypothecæ appositæ in d. contractu poterit agi ad consecutionem dictæ Terræ iure assistendi, saltim pro præticipio soluto d. venditori, nam d. ius hypothecæ, & obligationis non extenditur ad illam rem in d. instrumento venditionis deducta, nisi specificè, & expresse res illa fuerit hypothecata, & obligata, ita Bar. notab. in l. qui absentis §. 1. in fin. ff. de acquir. possess. qui dixit, quod donans, vel concedens rem cum expressa obligatione, ut eam alteri non vendat, & si alteri vendiderit quod ad eum reuertatur, si donatarius eam postea alienauerit, non poterit donans, vel concedens contra emptorē ad illa agere, nisi fuerit specificè res illa hypothecata, & donatarius, vel concessionarius constituat se eius nomine eam possidere allegat l. si creditor in fin. ff. de distract. pign. pro quo est tex. in l. si ita quis §. ea lege, & ibi glos. ff. de verbo. oblig. & est bonus tex. in l. ea lege C. de condit. ob causam vbi pactum de nō alienando appositum eum emptore rei, vel

vel donatario non afficit rem illam venditam, vel donatam, & ideo si alienatur poterit ad interesse agi contra vendentē, non autem contra emptorem rei secundum glos. ibi præterquā si illa res fuisset specialiter obligata secundum Bal. ibi & Doct. quod etiam sequitur Alex. in d. l. qui absenti, & Imol. in d. l. si ita quis §. ea lege de verbor. oblig.

Fortificantur prædicta per notā per Doct. maxime Alex. & Moder. in l. si filio famil. §. si vir in quinquenniū ff. solut. matr. qui dixerunt quod vbi res locatur pro certo tempore, & cum obligatione generali omnium bonorum, quod in tali obligatione non includitur res locata, nisi dicatur expresse, & ideo cōductor in eo casu quo res ipsa alienatur, non poterit eam retinere pro pensione soluta, sed posset expelli per singularem successorem, & ipse debet agere ad interesse secundum Doct. ibi contra locantem, quod etiā tenuit Bar. in d. l. qui fundum ff. locati, & in l. emptorem C. eod. tit. Et ad prædicta accedant quia contractus nō operatur ultra intentionem agentis, vt notatur per Doct. in l. quicquid astringende de verb. oblig. cum vulg. sed d. Cato qui emebat voluit dicta modia octo terræ habere iure emptionis, & dominij, & non iure hypothecæ merito illa res vendita non potest dici hypothecata, & ideo ius affixendi intentatum per d. Magnificam Hieronymam contra dictos tertios possessores per prædicta non competit, & ita de iure mihi videtur saluo potiori iudicio Regiæ Cameræ.

ADDITIONES.

NVmero primo, quod venditio non dicatur perfecta non facta mensuratione territorij venditi ad mensuram; ultra allegata per meum Auum hic, vide Assl. decis. 280. num. 2. 3. & 4. & decis. 399. num. 4. Vrsill. ad Assl. decis. 68. num. 1. & ad decis. 289. num. 4. cum seq. & præced. numeris, & ad decis. 58. num. 1. qui omnes concordant cum dictis per meum Auum hic.

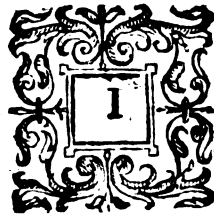
Abb. Io. Hier. de Mauris.

SUMMARIVM.

- 1 *Exceptio præscriptionis quando impediatur litis ingressum.*
- 2 *Quando exceptio dicatur requirere altiore indagine.*
- 3 *Durante pupillari etate præscriptio non currit, & an sit opus restitutione.*

ALLEGATIO 23.

EXceptio præscriptionis quando impediatur litis ingressum.

IN causa cuiusdā mulieris pupillæ de Terra Sæcti Germani, quæ agitur in Curia dictæ terræ, in qua fuit opposita exceptio præscriptionis ad impediendum litis ingressum, & fui requisitus, vt scriberem vtrem dicta exceptio impediatur litis ingressum, ideo paucis contentus dico.

- 1 Quod quamuis regulariter exceptio præscriptionis impediatur litis ingressum, quando opponitur in vim dilatorie, vt notat Bar. & Doct. in l. fratres C. de transact. & est bonus tex. in l. fin. & ibi hoc notat Bar. & Doct. ff. pro suo, & bonus tex. in l. omnes in vers. moueatur C. de præscript. 30. annor. & ibi Bal. & Saly. attamen illud procedit vbi dicta exceptio est liquida ex solo cursu temporis, vel statim liquidabilis, ita Bal. in l. si is quem per illum tex. C. ne de stat. defunc. sequitur Dec. cons. 22. 3. col. vers. 3. principaliter non obstat 1. vol. Felyn. in rub. de præscript. col. 5. vers. obstat l. emptor, & notat Bal. in l. 2. 7. col. vers. decimo quinto opponitur C. de edict. diui qui dixit, quod exceptio præscriptionis est privilegiata, vt admittatur etiam si requirit altiore indagine,

nem, vlt. litium finis, & excipiens offerat probationes in promptu. Et quando exceptio dicatur † requirere altiore indaginem, vide Ang. in l. ille à quo §. si de testamento ff. ad trebell. & Alex. conf. 101. pen. & fin. col. 4. vol. & notat Bal. in l. fin. 2. oppos. C. de compens. qui declarat quando exceptio dicatur esse liquida, & qualis terminus debeat dari ad d. exceptionem liquidandam. Attamen ex forma Regiæ Pragmaticæ exceptiones dilatoriæ debent infra tres dies proponi, & allegari, & infra quinque probari, sed dicta exceptio non posset infra d. tempus probari, taliter quod Iudex possit de ea rationem habere, tum quia agens intendit super eam se fundare, & suas defensiones infra dictum tempus facere non posset, tum etiam quia ipsa exceptio in casu nostro, non est ex solo cursu temporis liquida, vt dicit Bal. in d. l. si is quem ex quo ipsa pupilla tempore mortis patris remansit pupilla, & de iure præscriptio non solum non currit contra pupillam, † sed non incipit durante pupillari ætate siue sit præscriptio longi, siue longissimi temporis 30. annorum, casus est in l. sicut C. de præscrip. 30. annorum, contra vero adultos minores 25. annorum non currit præscriptio decem, vel viginti annorum, licet præscriptio triginta annorum contra eos currat, sed datur restitutio, vt est tex. in l. fin. & ibi plenè notant glos. Bar. & Doct. C. in quibus caus. in integrum restit. non est necess. & in l. etiam ei ff. de minoribus, & notat glos. magistra in l. auxilium in principio, in verbo cessabit ff. de minoribus, maxime quarta à dicto tempore, dato quod dicta tempora currissent prout non currerunt essent detrahenda tempora belli, & pestis, quæ causarunt impedimenta agendi, in quibus temporibus dormit præscriptio iux. tex. in c. ex transmissa, & ibi Innoc. & Abb. in vlt. nota. ext. de præscrip. & Bar. in l. naturaliter vlt. col. vers. quanto

an ista vsucapit. ff. de vsucap. Ad quæ possent multa allegari quæ in casu de quo agitur non sunt necessaria; Ex quibus omnibus demonstratur, quod dicta exceptio præscriptionis opposita, non est liquida ex solo cursu temporis, vel statim liquidabilis infra tempus Regiæ Pragmaticæ, & propterea ea non impedit litis ingressum, & cursum causæ, & ita mihi de iure videtur.

A D D I T T I O N E S.

N Vmero primo, & per totam. In hac materia præscriptionis, vltra allegata per meum Auum hic, adduco quod omnis præscriptio est contra ius naturale, & naturalem æquitatem, & contra ius gentium, vt in §. habeat in auth. vt ecclesia Romana, firmat Bal. in l. ancillæ C. de furtis Soccin. in conf. 86. num. 4. hæc conclusio 1. vol. Cassan. ample in consuet. burgund. de forester rub. 13. num. 7. & in conf. 66. num. 61. hinc est quod præscriptio debet reijci ab arbitro, qui habet iudicare, vt bonus vir, sicut foret Sacrum Regium Concilium, l. Emilius Largianus cum similibus adductis per Cottam, in verbo præscriptionis Soccin. Iun. conf. 141. in 2. parte, vt dicit Vrsill. ad Affl. decis. 13. num. 9. quod hodie in Regno raro causa determinatur per præscriptionem, ex quo quasi numquam requisita interueniunt ex quo mala fides impedit præscriptionem, & hæres etiam dicitur in mala fide, quia tenetur exonerare conscientiam defuncti qui fuit male fidei, ac præterea debet deduci tempus minoris ætatis belli, vel pestis, & propterea concludit raro autem nunquam per solam præscriptionem posse causam determinari, que. nota pro confirmatione eorum, quæ scripsit meus Auus in his allegationibus. *Abb. Io. Hist. de Mauro.*

S V M M A R I V M.

I Vicarius generalis Archiepiscopi, an possit facere generalem visitationem.

A L L E G A T I O 24.

A Rgumentum prout in Summario primi numeri.

CONSVL.

CONSULTVS de potestate Reu. Episcopi Aquitanensis deputati Vicarij in Ciuitate Neapolitana, & Archiepiscopatu d. Ciuitatis, & vtrum virtute suæ cōmissionis possit visitationem generalem facere; Dico quod quamuis generalis Vicarius Archiepiscopi, vel Episcopi ex † generali cōmissione sibi data non possit visitare, prout tenuit expresse lopus in c.2. de officio Vicarij in 6. quem ibi refert, & sequitur Philip. Franc. in 2. col. vers. 3. litta, & Dominic. ibi finali col. vers. sed an poterit Vicarius ex generali mandato, dicentes quod sicut Capitulum sede vacante non potest visitare vt est glos. in clem. 1. de heret. in verb. Capituli, & tenet Feder. cons. 290. Ita etiam generalis Vicarius virtute generalis mādati sibi dati minime visitare potest; Attamen Reuer. Episcopus Aquinantis, qui ad Regimen Ecclesiæ Neapol. fuit propositus, & ad exercitum iurisdictionis Ciuilis, & Criminalis non pōt. dici merus Vicarius Archiepiscopi, de quo loquitur Lopus vbi supra, sed delegatus Papæ ad vniuersalem iurisdictionem exercendam, ex quo licet alias quando mandatur per Papam ordinario, quod subditos corrigat, videtur exercitare iurisdictionem ordinariam per tex. in c. licet in corrigendis de offic. ordin. Attamen quando in commissione Papa dicit, q̄ ordinarius auctoritate Apostolica procedat dicitur delegatus Papæ, & non ordinarius, ita pūctualiter tenuit Ludou. cons. 285. incip. omnia ad decisionem, qui allegat tex. in c. cum aliquibus de rescript. in 6. quem dicit ad hoc singularem, hoc etiam videtur tenere Innoc. in c. cum ex officio in verbo auctoritate de præscript. dicens q̄ à tali commissario est appellandum ad Papam, & non ad Patriarcham, sed in commissione præfati Reuer. Episcopi dicitur quod ipse libere, & licite pos-

sit exercere iurisdictionem auctoritate Apostolica propterea censetur delegatus Apostolicus, & non simplex Vicarius, stantibus ergo prædictis, puto cōsiderandum, quod in d. commissione Summus Pontifex exprimit impedimēta Archiepiscopi, propter quæ impeditur d. ecclesiæ deseruire, videlicet minor ætas, & eius absentia, & propterea eidem Reuer. Episcopo cōmisit curam d. ecclesiæ, ita quod possit ordinariam iurisdictionem exercere, ac Pontificalia, & cætera omnia, & singula quæ Archiepiscopi, qui pro tempore extiterunt, facere potuerūt, & consueuerunt, nec non delinquentes punire, & omnimodam iurisdictionem exercere libere, & licite possit, quo casu quamuis ex generali cōmissione facta Vicario exercendi iurisdictionem non videantur sibi demandata ea quæ respiciunt merum, & mixtū Imperium, nisi sibi specialiter cōmittantur c.2. de offic. Vicarij in 6. Attamen vbi alicui committitur omnimoda iurisdictione, venit omnis iurisdictione tam temporalis, quam eccles. spiritalis, ciuilis, & criminalis, ita est glos. singul. in clem. vnica in verbo omnimoda de caus. possess. & proprietatis, quæ dicit quod sub illo verbo omnimoda, quod est verbum generale, comprehenditur omnis iurisdictione, & omnes species iurisdictionis etiam illæ quæ requirunt specialem commissionem. Idem in specie tenuit Abb. & plenius Fely. in c. conquestus de foro competen. & idem tenuit Anton. de Butr. in c. super quæstionem in princ. in 3. col. de officio delegati, & multa possent hic allegari quæ ommitto tãquam non necessaria.

Sicq; cum visitatio sit de lege iurisdictionis, vt est optimus tex. in c. cum venerabilis extra de censibus, & habetur in cap. conquerente de offic. ordin. & per glos. in c. dilectus eod. tit. vbi de duplici lege Episcopo competenti etiam ex forma dictæ commissionis omnis iurisdictione etiam illa quæ non

non venit nisi nominatim cōcedatur, sicut est merū, & mixtum Imperium, iuxta tex. in l. 1. ff. de offic. eius, sit eadem Reuer. Episcopo concessa merito visitatio quæ includitur in d. lege iurisdictionis videtur sibi demandata, maxime quia in eadem commissione expresse sibi conceditur generalis administratio in spiritualibus, & temporalibus Ecclesiæ Neapolitanæ, ita q̄ ipse possit exercere omnia ea quæ omnes Archiepiscopi, qui pro tempore extiterent gerere, & exercere potuerunt, & consueverunt, sub qua generali commissione non videtur dubitandum quin includatur ius visitationis.

Et ad hoc accedat, quia in d. commissione expresse dicitur, quod ipse Reuer. Episcopus possit libere exercere omnia prædicta quod verbum libere importat, vt sine alterius licentia, vel contradictione prædicta exercere possit, ita est tex. iuncta glos. in verbo libere in cap. 2. de arbitr. in 6. per quem tex. ita cōsuluit Franc. de Aret. conf. 76. incip. diligenter visis, vbi ad hæc multa allegat. Et optime facit ad prædicta tex. in cap. licet in verbo libere de sepult. in 6. vbi filius famil. potest sibi eligere sepulturam libere, idest sine aliqua licentia patris, & est bonus tex. in cap. cum Episcopus in fine in verbo libere de offic. ordin. in 6. vbi Ioannes Andr. exponit libere, idest sine alicuius contradictione, ad quæ multa possent allegari, quæ breuitatis causa ommittuntur, sicq; quānis ius visitandi requirat licentiā specialem Archiepiscopi quia tamen ipsi Reuerend. Episcopo est demandata omnis iurisdictione, etiam ea quæ requirunt speciale mandatum, non ab Archiepiscopo, sed à Papa propter impedimenta Reuer. Archiepiscopi, videtur in prædictis includi ius visitandi, licet de eo non sit aliter facta mentio, maxime quia visitatio posset fieri non solum ab Archiepiscopo, sed per alium loco sui eo impedito, ita est tex. iuncta

glos. in cap. 1. de censib. in 6. & ibi per Doct. & est bonus tex. in c. inter cætera de offic. ordinar. vbi per Doct. & in c. episcopum 10. q. 1. ex quibus potest recte concludi, quod d. Reueren. Episcop. in Diocesi, & Ciuitate Neapolitana visitare poterit, & ita mihi de iure videtur.

A D D I T I O N E S.

N Vmero primo in hoc puncto. Si Capitulum sede vacante possit visitare Diocesim; dico quod Panormitanus in c. cum olim extra de maiortate, & obedientia tenet indistincte quod sic, & idem confirmat Soecin. in tract. de visitatione colum. 4. & Bonifatius de Vitulinis in clem. 1. nu. 79. de hæreticis, nisi speraretur quod de proximo prouideretur ecclesiæ de successore, vt colligitur ex theorica Innocentij in c. ad abolendam extra de hæreticis, & Felin. in d. c. cum olim sub num. 3. vel nisi visitatio competeret Episcopo de iure speciali, vt quando Episcopus exemptos Sedis Apostolicæ immediate subiectos auctoritate Apostolica visitat, iuxta textum in clementina attendentes de statu monachorum, vbi Zabarella q. 4. & Federicus de Senis conf. 291.

Et circa punctum principale allegationis mei Aui hic, quod iste Vicarius Generalis potuerit visitare, hoc erit ea ratione, quia cōmissionem habuit à Sede Apostolica tãquam delegatus, per textum in c. ad abolendam extra de hæreticis, vbi Ioannes Andr. & Cardinalis Zabarella, & hæc est communis opinio, vt per Philipp. Franc. in c. vnico de maiortate, & obedientia in 6. & rationem afferunt, quia in talibus potius est supplere vices Papæ, quam Episcopi, idque confirmare videtur Bellamera in conclus. 166.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

- 1 *Is qui allegat etatem ad iustificationem alicuius actus, debet illam probare.*
- 2 *Numerus testium quando attendatur in conspectu testium; & qui testes praeualeant?*

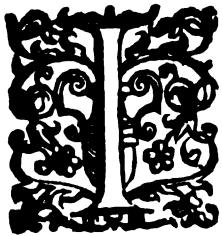
P

Testa.

- 3 *Testamentum factum à muliere impubere, non excedente duo decimum annum non valet.*
- 4 *Quando testator non potest articulatè, & intelligibiliter loqui, testamentum non valet.*
- 5 *Testamentum factum ad interrogationem Notarij, non valet.*
- 6 *Testes singulares, vel varij.*

ALLEGATIO 25.

DE testamēto nullo, facto ad interrogationē Notarij per Testatorem non articulatè loquentem.

N causa egregij notarij Troiani Sanmarco, de Castro Sancti Petri in fine, pertinentiarū Sācti Germani, cum Mathzo Papa, de eodem Castro super petita re-

ditione calculi administrationis tutelæ Iustinae filiae quondam Notarij Nicolai Sanmarco, ac super eo quod dictus notarius Troianus per viam reconventionis petijt, quod filij d. notarij Troiani tanquā substituti d. Iustinae declarentur heredes ipsius Iustinae defunctae in aetate pupillari & alijs, vt ex actis dictae causae latius apparet.

Substinendo igitur partes d. notarij Troiani conuenti, & reconuenientis, dico, ipsum notarium Troianum debere absolui ab impetitione dicti Mathaei Papae agentis super positione computi administrationis d. tutelae, & declarari dictos filios d. notarij Troiani heredes d. Iustinae, virtute d. substitutionis.

Prius tamen praesupposito, quod quondam Notarius Nicolaus Sā Mar-

co frater carnalis dicti Notarij Troiani, & Pater dictae Iustinae instituta d. Iustina vniuersali haerede ei substituit per haec verba, videlicet, quod in ogni caso, & euento, che la predetta Giustina sua figlia, & herede morisse in pupillari, etade, ad essa succeda Albentio, & Lattantio figli di detto Notaro Troiano. Quo casu licet asserat ex aduerso ipsam Iustinam in etate maiori constitutam fecisse testamentum, & eius vniuersalem haereditatem fecisse d. Mathaeum, attamen ipse Mathaeus qui allegat dictam aetatem maiorem ad iustificationem testamenti ipsius Iustinae

- 1 tenetur probare maiorem aetate † ita probat formalis tex. in l. si minorem C. de integr. restit. mino. & ibi hoc notat Bal. bonus tex. in l. de aetate ff. de minor. Bal. in l. cū te 2. col. C. de probat. qui dixit, quod is qui allegat aetatem alicuius, ad iustificationem alicuius actus debet probare aetatem, vt ibi per eum. Et licet ipse Notarius Troianus excipiens contra testamentum Iustinae ex capite minoris aetatis teneatur probare ipsam minorem probat tex. in d. l. cum te vbi Bal. dicentem quod vbi quis impugnat actum factum, vel contractum celebratum ab aliquo ex capite minoris aetatis tenetur probare minorem aetatem, alias praesumitur contrahens maior, vt ibi per eum, & idem & plenius tenuit lo. Andr. in reg. infamibus de reg. iur. in 6. in mercuriali, sicque licet dictus Mathaeus agens conatus fuerit probare aetatem maiorem, & ipse Notarius Troianus minorem aetatem dictae Iustinae dico quod debet praeualere probatio d. Notarij Troiani ex quo per plures testes numero ac digniores probauit minorem aetatem dictae Iustinae tempore conditi testamēti per ea quae
- 2 habentur in l. hoc † carmem ff. de testam. vbi glos. & Bar. & plenius Alex. in Apostill. bonus est tex. in c. in nostra, & ibi plenissime Fely. de testib. aliquid per Doct. & maxime Franc. de Arc. in c. 3. ext. eodem titul. & maxime

me quia testes dicti Notarij Troiani reddunt meliorem, & efficaciorē causam scientiē, quam testes partis aduersa, quo casu magis attenditur eorum probatio, & depositiones, ita punctualiter Bal. in l. conuenticula quinta col. vers. item multo fortius C. de Episc. & Cleric. dicens in testibus magis attendi rationem quam dictum, & idem tenuit Bal. in l. data opera col. . . . qui accusare non possunt, notat glos. in l. solam C. de testib. tex. in auth. de hæred. & falcidia. §. si vero collatio prima. Quia ergo d. Notarius Troianus probauit per multos testes deponentes super 6. articulo, ac per 20. testes deponentes super 28. 31. ac 33. articulis quod dicta Iustina tempore testamenti, erat annorum 11. ex quo fuerat nata 1521. de mense Augusti, & mortua, ac conditam præensum testamentum de mense Iunij 1532. & sic non cōpleto yndecimo anno dictum præensum testamentū redditur nullum stante ætate minori dictæ Iustinæ

3 iuxta tex. in l. qua ætate, † ubi per Doct. ff. de testam. & in §. præterea instit. quibus non est permiss. facere testamentum, & licet asseratur per actorem, quod ipse probauerit maiorem ætatem d. Iustinæ per octo testes deponentes super 14. articulo ipsius actoris, tamen quia dicti præensi testes sunt numero pauciores testibus d. Notarij Troiani, ac non ita concludenter redentes causam scientiæ sicut testes ipsius Notarij Troiani, suntque viliores testibus dicti conuenti propterea dicta probatio ipsius conuenti debet præualere.

Et ultra prædicta puto considerandū quod de præenso testamento nulla debet haberi ratio stante ipsius notoria nullitate ex quo non apparet aliquid de voluntate dictæ Iustinæ tempore dicti asserti testamenti, stante quod per multos testes ipsius Notarij Troiani deponentes super 14. art. & signanter per tricesimum primum testem super 14. art. deponentem, ac

etiam per 49. testem super eodem, & sequenti articulo, ac etiam per quinquagesimum primum testem, & per 59. testem super eodem, & sequenti articulis optime probatur quod dicta Iustina tempore præensi testamenti, non solum non poterat articulate, & intelligibiliter loqui, † sed nullatenus loqui poterat taliter quod testamentum condere non poterat, iuxta tex. in l. iubemus C. de testam. Quinimo ipsa sic semimortua existens, & loqui non valens, probatur quod fuit interrogata per quandam mulierem ibi existentem nomine Brigantam, si vellet testamentum condere, & hæredem instituere d. Mattheum, & ad relationē d. Brigantis, notarius scripsit testamentum prædictum, quo casu

5 etiam si dicta Iustina interrogata, † vt supra respondisset quod sic dictum testamentum esset nullum, ita punctualiter tenuit Paul. de Castr. in l. hac cōsultissima §. at cum humana 2. col. C. qui testamento fac. poss. dicēs, quod si coram testatore fuit lectum testamētum scriptum per notarium, & interrogatus testator si vellet disponere prout in illo testamento, & ipse respōdeat, quod sic, quod tale testamētum non valet. Idem expresse tenuit Io. Andr. qui multa allegat in addit. Specul. in tit. de testam. §. in primis, qui dixit quod hoc accidit in testō vxoris Bulgari ex quo secundum eum si testamenta hoc modo fierent daretur materia falsum committendi, quod est improbatum à iure iuxta tex. in l. fin. C. de fideic. Idem expressius tenuit Maria. Socci. consil. 229. incipit in primo aspectu 5. col. versic. sexto, aduertendum 2. vol. ubi multa allegat & exp̄sse Ludou. conf. 306. incip. propterea consultatio 2. col. vers. quo ad s̄m qui notabiliter tenet, q̄ si testator existens in extremis, & non valens articulate loqui, interrogatus si velit talem hæredem instituere, respōdeat q̄ sic, testamentum non valet, de quo est formalis decis. S. C. 143. que incip. vtrū

testamētum Martini &c. stante igitur nullitate asserti testamēti, d. Mathæus fundans se ex testamento d. Iustinae sic nullo, debet à dicta hæreditate excludi, admissis dictis Albentio, & Lactantio ac d. notario Troiano eorum patre tanquam proximioribus circumscriptionibus probationibus de ætate d. Iustinae; Et licet nonnulli testes d. Matthæi videantur deponere quod d. Iustina tempore d. præfati testamenti dixerit, quod instituebat hæredem dictū Matthæum, ut in præfato testamento est scriptum, attamen, dicti testes sunt ad iuicem contrarij, & discordantes in multis, & signanter, quia notarius Ioannes Acticanus, qui fuit rogatus de testamēto qui est 17. testis, super 10. articulo, dicit, quod Iustina fuit interrogata per quendam Ioannem Acetorro de Primarola, si volebat condere testamentum, & ipsa dixit, quod eius bona volebat relinquere Matthæo Papæ, quibus verbis intellectis, ipse testis scripsit, quod d. Iustina fecit hæredem d. Matthæum, 24. testis nomine Loisius Maxarius super eodem articulo dixit, quod dicta Iustina fuit interrogata per notarium si volebat cōdere testamentum, & ipsa Iustina dixit, ego volo condere testamentum, & relinquo hæredem Matthæum, 25. testis nomine D. Ferdinandus de Iacobuzo super eodem articulo dicit, quod d. Iustina fuit interrogata per quendam mulierem, & ipsa respondit ut supra, 30. testis nomine Nicolaus Thosomarius dicit, super eodem articulo, quod d. Iustina fuit interrogata per quendam Ioannem Baptistam, cui volebat dimittere eius bona, & si volebat eadem bona relinquere Matthæo prædicto, & ipsa respondit quod sic; & multi alij testes in prædictis ad inuicem contradicunt quia vnus dicit ipsam fuisse interrogatam ab vno, & alius ab alio, & quilibet dicit notariū scripsisse verba ad interrogationem prout quilibet testis dicit, & similiter contradicunt in ver-

bis prolatis à dicta Iustina, quia vnus dicit ipsam dixisse vno modo, & alius alio, taliter quod cum ipsi producantur ad probandum vnum testamentum, ita quod non possit esse plura testamenta, eodem tempore facta ab eadem, dici debet, quod aut ipsi censiendi sunt ad inuicem † contrarij, aut singulares, tali singularitate, quæ testimonium infringit, ita punctualiter dicit Bal. in repet. legis, de quibus 15. col. versic. & nota quod situs, &c. ff. de legi. qui dixit, quod vbi testes sunt producti ad probandum vnum, & certum factum si tale factū est ita vnum, quod non possint esse plura, diuersitas depositionum reddit eos contrarios, & consequenter non probant, si autem possent esse plura facta, tunc ex differentijs depositionum fiunt singulares ut ipse dicit, & certe minima differentia in depositionibus testium habet imaginem contrarietatis secundum eum, taliter quod testes non probant, & ad hoc accedant notata per Doct. maxime Anton. de Butr. & Io. Andr. in c. ad nostram ex. de testibus, qui dixerunt quod vbi duo testes contradicunt inuicem, neutrum dictorum valet, quod maxime procedit in casu nostro, vbi sunt plures testes examinati pro dicto Matthæo, & vnus contradicit alteri, tam in personis à quibus dicunt Iustinam fuisse interrogatam, quam in verbis, & ad hoc accedant notata per Doct. maxime Panormit. in c. cum tū 2. col. versic. nota 2. ext. de testib. qui dicit quod vbi potest apparere testes deposuisse de vno actu si sunt ad inuicem contrarij, non reducuntur ad concordiam, & ideo eorum probatio remanet inualida, exemplo testium Susannæ allegat glos. 3. q. 9. c. nihilominus. Et ad prædicta optime deseruiunt notata per Soccy. conf. 77. incip. 1. aspectu 3. col. 2. vol. qui ad propositum nostræ difficultatis multa considerat circa diuersitatem depositionum testium de testamento deponentium, concludens quod varietas

rietas depositionum reddit eos inhabiles, ad quod accedant nota. per lo. Andr. & alios post eum in c. 1. de arbit. in 6. in nouella qui dixit, quod ubi agitur de probando certo actu, puta quod res fuit vendita pro decem, & vnus dicit quod fuit vendita pro decem, & alius pro 15. tales testes sunt singulares, & non probant, de quo multa allegat Alex. conf. 118. incip. In causa, & lite vertente 2. col. vers. vnde sicut 1. vol. Et ad p̄dicta optime deseruiunt notata per Ant. de Butr. & Abb. in c. nihil obstat de verb. signif. qui dicunt quod testes deponentes de testamento etiam si sint varij in verbis non probant.

Quoniam ergo omnes testes d. Mathæi deposuerunt de vno testamento eodem tempore facto, & quilibet testis deponit de diuersis interrogationibus, ac diuersis responsionibus à dicta Iustina factis; ideo nec testes probant, nec ad concordiam reduci possunt, per supradicta, & consequenter prætensum testamentum in quo se fundat pars aduersa, non reperitur probatum, & consequenter d. Mathæus à dicta hæreditate excludi debet per supradicta, & ita mihi de iure videtur dicendum, saluo potiori iudicio Magnifici causæ Commissarij, ac Sacri Consilij.

ADDITIONES.

AD numerum quintum, quod tale testamentum factum ad interrogationem Notarij non valeat, ultra allegata per meum Auum hic. Adduco decisionem Sacri Concilij, de qua per Affl. decis. 143. num. 2. & 3.

Abb. lo. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

1. *Quando confirmatio dicatur facta in forma specifica, vel communē.*

2. *An in privilegio requiratur cause cognitio, seu citatio partium.*

3. *An donato castro videatur donata iurisdictio super castro?*

4. *Et an merum imperium.*

5. *Concessio territorio, videtur concessa iurisdictio.*

6. *Concesso castro, vel villa, censetur concessa iurisdictio.*

7. *Concessa vniuersitate, cum territorio, veniunt vassalli.*

8. *Et an hæc iurisdictio extendatur in causis appellationum.*

9. *Quando Princeps donat feudum, vel castrum, & non dicit in feudum, libera est donatio, & burgenatica, & num. 11.*

10. *Prelati Ecclesiarum tenentur prestare homagiū domino temporali pro bonis concessis Ecclesie in feudum.*

12. *Princeps non potest reuocare privilegium alicui concessum sine causa, & num. 14.*

13. *Princeps nunquam præiudicat iuri tertij, & num. 14.*

15. *Rescriptum, vel privilegium superioris, non purgat spoliū.*

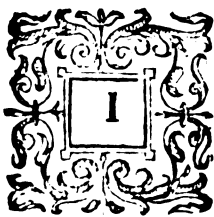
16. *Quomodo probetur spoliū.*

17. *Dicitur fieri aliquid violentum, quando fit propria auctoritate, vel per potentem. Decisum fuit secundum istas allegationes in fine.*

ALLE-

ALLEGATIO 26.

Princeps non reuocat priuilegium alicui concessum sine causa.

In causa Illustrissimi Cardinalis Durantis Episcopi Cassanensis Prouinciae Calabriae cum Illustriss. Principe Bisigniani super causis appellationum à sententijs causarum civilium Terrae Miromanni latis per officiales d. Terrae deputatos per ipsum Reuerendissimum Episcopum, ac super officio Portulaniae in d. Terra, & alijs, vt ex processu, & actis agitato in Sac. Conf. & coram Magnifico I. V. D. Domino Ioanne Thoma de Minadois Regio Consiliario, & cause Commissario.

Sustinendo partes dicti Reuerendissimi Episcopi appellantis à sententia reintegrationis status d. Illustrissimi Principis, quae pronunciauerat dictas causas appellationum spectare, & pertinere ad dictum Dñum Principem, & similiter, dictum officium portulani dico male fuisse iudicatum per dictum reintegratorem, & bene fuisse appellatum per ipsum Reuer. Epum.

Prius tamen praesupposito, quod per priuilegium quoddam Vgonis de Claramonte apparet dictam Terram Miromanni fuisse simpliciter donatam ecclesiae Cassanensi, & Episcopo tunc existenti & futuris in dicta ecclesia vna cum suo territorio & districtu, quae donatio postmodum reperitur confirmata per Regem Alphonsum primum qui exprimendo, & referendo dictam terram Miromanniam fuisse donatam dictae ecclesiae per d. Vgonem donationem ipsam expresse confirmauit, quo casu talis confirmatio dicitur facta in forma specifica, ita per illum tex. tenuit Abb. in cap. pen. in 1. nota. extra de confirmat. vtili, vel inut. qui

dixit, vbi exprimitur tenor rei confirmatae alio non expresso videtur Princeps confirmare ex certa scientia. Idem punctualiter tenuit Bal. in l. ex placito col. 2. C. de rerum permut. versic. si autem quaeratur qui dixit quod quando confirmatio producit rem in esse, ita quod dat originem causae tunc confirmans dat, allegat l. qui in prouincia §. diuus ff. de rit. nup. Interens quod vbi Papa confirmat statuta Spolitanorum tanquam causa specifica puta quod pater possit relinquere spurij, tunc tale statutum ratione d. specificae confirmationis dicitur Papale, ita quod transgressor statuti Papalis transgressor dicitur, idem tenuit Alex. cons. 123. incip. scripsit eccles. col. 7. versic. premitto quod confirmatio est duplex 4. vol. & dixit Bar. in l. more col. 2. versic. tu dic Clarius de iurisdictione omnium iudicum, quod vbi quis confirmat id quod esset nullam tunc confirmans dat. allegat l. adoptio ff. de adoption. & l. legata inutiliter de leg. 1. & ibi eum sequitur Alex. & ceteri, & quae dicatur confirmatio in forma communi, & quae in forma specifica, vide Abb. & ibi glos. in c. quia diuersitatem in glos. in verbo sub forma communi extra de concessi. praeben. Sed quamuis dicta donatio tempore quo fuit facta valuerit absque aliquo assensu Regis, quia eo tempore Reges non erant in Regno, & donas erat absolutus Dominus, attamen quando dicta Terra non potuisset donari iux. tex. in c. 1. §. donare, & ibi per Docto. qualiter olim feud. pot. alie. Rex postea specificae confirmando dictam donationem videtur ipse donare dictae ecclesiae; & licet glo. in c. 1. in verbo exorta extra de confirmatio. vti. vel inut. dicat, quod ad hoc. vt confirmatio dicatur facta in forma specifica, requiritur quod Princeps adhibuerit causae cognitionem, & ibi hoc sequitur Anto. de Butr. & ceteri, & Alex. in d. cons. 113. col. 8. Attamen illa glos. & Doctor. loquuntur in his, quae respiciunt praedictum tertij,

tertij, & alterius, quam confirmantis, secus tamen est quando confirmatio, vel concessio tendit solum ad præiudicium concedentis, quia alia causæ
 2 cognitio, † vel alicuius citatio non est necessaria, ita Bal. in l. nam ita diuus col. 2. de adopt. qui dixit quod non est de more, nec de iure, quod vbi privilegium conceditur, aliquis citetur, ex quo est donum superioris, & idem Bal. in l. fin. C. quib. res iud. non noc. & tenet Ludou. conf. 369. incip. circa primum in 5. dubio circa finem, & plene Felyn. in c. cum olim col. 6. de re iudic. quia ergo talis confirmatio donationis non poterat alij præiudicare, nisi Regi confirmanti, & ipse ex certa scientia exprimendo donationē factā per Vgonem Ecclesiæ Cassanensi, eandem donationem confirmavit, propterea ipse conformā videtur donare per supradiçta, sicq; d. terra Miromani dicitur donata d. ecclesiæ simpliciter, non solum per Vgonem, sed per Regem confirmantem, quo casu per donationem dictæ terræ videtur etiā donata eius iurisdictione in eadem terra, & homines ipsius, ita punctualiter tenuit Bar. in l. Urbis appellatione in princ. ff. de verbo. signif. qui dixit, † quod si Imperator cōcedit mihi Civitatem, intelligitur concedere cum omni sua iurisdictione, allegat tex. iuncta glos. in l. 1. §. cum urbem ff. de officio prefec. vrb. Idem in specie tenuit Bal. in cap. 1. in prin. col. 3. vers. item scias de Capit. qui curiam vendidit, qui dixit quod in generali donatione Castri per Principem facta, † transfertur merum Imperium, ex quo beneficiū Principis debet largissime interpretari. hac saluberrima C. de princip. agen. in rebus lib. 12. idem tenuit Lud. consil. 444. & plene notat Lucas de Penna in l. 2. col. 2. de bonis vacan. lib. 10. notat las. in l. fin. col. 2. vers. an autem si Princeps ff. de constit. Princip. & idem las. in l. 1. penul. & fin. col. ff. de iurisdit. omn. iudic. not. Ioan. Andr. in addit. Specul in

rub. de feud. in 1. q. vbi se remittit.

Confirmantur prædicta ex his quæ notabiliter dixit Andr. de Iser. in cap. Imperialem §. præterea si inter duas col. 15. & 16. de prohib. feud. alien. per Feder. qui dixit quod Dñs Terræ erit Iudex inter vassallos de quibuscumq; rebus burgenfaticis vertatur lis inter eos, maxime secundum ipsum si terra est concessa Dño cum territorio cui coheret iurisdictione, nā
 5 concedendo † territorium, videtur concedere iurisdictionem, l. pupillus §. territorium ff. de verb. signif. idem videtur tenere Iacob. de Beluis, in authen. de quæstor. §. si vero forsan qui per illum tex. dixit, quod Dñs inter suos vassallos est Iudex competens, & ad hoc optime deseruit tex. in l. 1. §. initio ff. de offic. prefec. vig. vbi commissā alicui simpliciter Civitate videtur etiam cōmissum territorium cui
 6 coheret iurisdictione † per quem tex. dicit ibi Bar. quod concessio castro, vel villa simpliciter videtur etiam concessa iurisdictione. Hinc notabiliter dixit Innoc. in c. ex literis extra de iure parro. quod appellatio Castri continet in se iurisdictionem.

Nec obstat, quod in tali donatione d. terræ nulla fiat mentio vassalorum, de quorum iurisdictione agitur, quia cum fuerit donata dicta terra Miromani cum territorio, cū eadem universitate donata, veniunt vassalli, † ita punctualiter tenuit Bal. in l. 2. C. de donat. & idem Bal. in c. 1. §. ex eadem lege Corradi de lege Corradi idē Bal. in l. 2. in fine principij ff. solu. matrim. & in specie Ludou. conf. 26. incip. pro decis. eorum in fine.

Cum ergo ex prædictis appareat quod ecclesia Cassanensis habeat virtute dictæ donationis iurisdictionem in homines, & vassallos dictæ Terræ taliter quod officiales d. Reuer. Episcopi potuerunt, & possunt tanquam ordinarij formare processus, & sententias ferre, iuxta notata per Anto. de Butr. & cæteros Doct. in c. super quæstio
 num

num in princ. ff. de offic. delegat. Dico non esse dubitandum ipsam ecclesiam habere dictam iurisdictionem, etiam
 8 in causis appellationum, † nam licet alias quando appellatur à Dño feudi debeat appellari ad superiorem mediatum etiam si Dñus feudi sit persona ecclesiastica, & mediatum superior sit laicus iuxta notata per Innocen. & Abb. in cap. ceterum vlt. col. extra de iudic. ad hoc allegat tex. cum glos. in c. romana §. debet de appellat. in 6. & plene Fely. in c. cæterum præallegato fin. col. ex quo Dñus feudi, concedendo feudum, videtur sibi reseruare ius superioritatis, & per Doct. in locis præallegatis; Attamen prædicta locum non habent, quando ecclesiæ donatur Terra vel Castrum, seu Ciuitas, ex quo talis donatio videtur facta pleno iure, † & donans non videtur sibi aliquid reseruare, ita punctualiter tenuit Ioannes Andr. in addit. Specul. in tit. de iurisdit. omn. Iud. in addit. incip. vidistis duas opiniones, vbi dicit quod in donatione valida, quæ per Imperatorem facta fuit, vel sit ecclesiæ per quam transeat expresse vel nõ expresse merum, & mixtũ Imperium nulla ipsorum iurium adhesio remanet penes donantem, vel Imperium, secus tamen in donatione facta laico, vel inferiori ecclesiæ quia tunc remanet penes donantem ius superioritatis, ita quod causa per appellationem delata ad ipsum poterit per ipsam ecclesiam exerceri, idem in specie tenuit Angel. in l. 1. §. qui mandata in fine ff. de offic. eius cui mand. est iurisd. qui dixit quod si ecclesiæ conceditur Ciuitas, vel Castrum, & de Imperio tamquam de iurisdictione sit mentio, transit Imperium in Ecclesia, & nihil remanet concedenti, vnde secundum eum à sententijs latis in Ciuitate Bononien. non posset appellare ad Principem, nec à latis in Vrbe Romana, secus si concederetur alteri, nam licet transfiret iurisdictione, & imperium quæ coheret territorio, iuxta

tex. in l. pupillus §. territorium ff. de verbor. signif. attamen iurisdictione, & imperium manent salua apud concedentem, vnde à sententijs latis per donarium appellari potest ad concedentem secundum eum, & ad hoc optime deseruit illud quod notabiliter dixit Abb. in cap. veniens 2. col. extra de accus. qui dixit, † quod Prælati Ecclesiarũ tenentur præstare homagium Dño temporali pro bonis concessis ecclesiæ in feudum, iuxta tex. in c. verum de foro competenti, & in c. solitæ de maior. & obed. secus tamen est quando bona temporalia simpliciter essent concessa ecclesijs, & non in feudum, quia tunc Dñus temporalis in aliquo non recognoscitur, ad quod dicit facere tex. in c. nouerint 10. q. 1. & ad hoc accedant notabiliter dicta per Innoc. in cap. solitæ de maiortate & obed. qui dixit quod ab Episcopo appellandum sit ad Regem, quod credit verum in rebus feudalibus, quia tunc cognoscit Episcopus quasi ciuili Iudex, vt in d. c. verum de foro compet. si autem alias sint dicatæ ecclesiæ non spectat ad Regem, & super bonis illis non appellabitur Rex, vt ibi per eum, sed dicta Terra Miromanni, non fuit donata, vel concessa d. Ecclesiæ Cassanensi in feudum, immo fuit sibi
 11 simpliciter donata, † quo casu videtur libere donata, & non in feudum per ea quæ notanter dixit Andr. de Iser. in c. 1. §. huius autem generis fin. col. in Addit. ex quib. caus. feud. amitt. qui dixit quod si Rex simpliciter concessit feudum non dicendo in feudum, censetur libere datum, allegat l. si quis ædes ff. de seruit. urbano. prædit. & est bonus tex. in c. 1. quod incipit sciendum de consuet. rest. feu. & ibi Andr. in princ. dixit, quod tunc est feudum, quando Dñus dixit, teneas nomine feudi, seu inuestituram fecit de feudo, ex quo inuestitura est substantiale in feudo, secus si simpliciter dixit, teneas talem rem, vt ibi. Et ad hoc accedat tex. in d. c. 1. q. incipit

pit Obertus in fine, ex quibus caus. feud. amitt. qui dixit, quod tunc cōcessio censetur feudalis, qñ ita fit, & res datur vt proprietates remaneat penes dantem, vsus vero ad accipientem transeat vt ibi in tex. & idem Andr. in c. 1. de feud. nō habent. nat. feud. dixit, quod ad hoc vt res censetur in feudū data, debet per cōcedentem exprimi, quod in feudum dat, & dixit notanter Oldrad. conf. 159. q̄ si donatur Principatus, non tñ dicitur in feudum erit donatio simplex, non autem infeudatio, & ibi ēt tenuit, quod si donatur, & non dicatur in feudum, quod sit donatio, & non feudum, sed in privilegio d. Vgonis donantis dicitur simpliciter, Ego Vgo de Claramōte dedi, & obtuli Episcopato S. Marię Cassanensis, & Saxoni Episcopo, suisq; successoribus in perpetuum miromannam cum pertinentijs suis, & nullum verbum in d. privilegio apponitur, quod importem concessionem feudalem, sed meram donationem, Rex autem simpliciter confirmat dictam donationem nil sibi reseruando de iuribus suis, vt dixit Andr. in c. 1. in princ. per quos fiat inuest. propterea d. terra censetur pleno iure, & libere donata, ita quod penes donantem nil remansit, maxime quia fuit donata pro anima, & pro remissione peccatorū, quo casu vñ pleno iure donata, vt dicit lo. Andr. in d. addit. Specul. in d. tit. de iurisd. omn. lud. merito ad eandem ecclesiā & suos Prælatos tanquam dominam est appellandam, non autem ad dictum Ill. Principem, per supradicta.

Nec obstat q̄ in privilegio d. Dñi Principis ipse cōstituitur Capitaneus in d. Terra Marimanni, cum iurisdictione ciuili, & criminali, & Et in causis appellationum; talis n. concessio posteriori loco facta, nullatenus præiudicat, seu præiudicare potuit iuri ecclesię per prius quæsito, tum quia in privilegio prædicto d. Dñi Principis expresse dicitur iuribus alienis semper saluis, tum etiam quia si hoc nō fuisset

expressum, adhuc non esset derogatum iuribus ecclesię antea quæsitis per ea quę dicit Franc. de Aret. & ceteri in c. nouit col. 3. de Iudic. qui dixerunt q̄
 12 † privilegium cōcessum per Principē subdito, per q̄ fuit trāslatum dñium, non pōt per Principem reuocari sine causa, ex quo dñium in alium translātū est de iure gent. contra quod Princeps non dispensat sine causa, vt auferatur ius alteri quæsitū, idem not. Innoc. & ceteri in c. quę in ecclesiarum de constit. Idem notanter tenuit Bal. in c. 1. in princ. de nat. feud. qui dixit, quod 2. privilegium non tollit primū, ex quo non est in potestate Principis, sed est factum priuati iuris, allegat notata in c. 1. de constit. in 6. & auth. privilegia C. de sac. san. eccl. ad quod accedat illud q̄ dixit Bal. in l. 1. col. 1. de
 13 consti. Principū, qui dixit, † quod vbi Princeps dat, vel cōfirmat, semper debet intelligi saluo iure alterius, allegat l. auctoritate C. vnde vi, & idem tenet Bal. in tit. de pace Constant. in verbo plus consueuerunt, qui infert. ad concessionem aquarum publicarum à Principe factas, vt intelligantur saluis iuribus eorum, quibus per prius fuerant concessa, ad quę infinita possent allegari, quę breuitatis causa ommitto, tanquam non necessaria, maxime quia dicta donatio fuerat per prius facta Ecclesię, & sic fuit per Principē confirmata, vt supra & consequenter non subdito concessū privilegiū, quo casu
 14 tale privilegiū dicitur † cōtractus, & sic nō potuit reuocari, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. nouit, in verbo Theodosius. & ibi per omnes maxime Abb. extra de ludi. quem sequitur Fely. in c. 1. 2. col. de pbatio. Præcipue quia Princeps p. d. Privilegiū d. Ill. Principi concessū, non solū noluit derogare privilegio ecclesię, & eius iuribus, sed expresse dixit iuribus alienis semper saluis, quę clausula, et si nō fuisset apposita adhuc subintelligeretur, quia Princeps in dubio non videtur velle iuri alieno derogare, maxime de eo nō facta aliqua men-

Q tione

tione C. super eo de offi. deleg. c. quānis de rescript. in 6. §. nec auus C. de emancip. liber. l. impuberi ff. de adminitr. tutor. l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico.

Nec asserta concessio d. Dño Principi facta, cognoscēdi de causis appellationū à sntijs in causis ciuilibus latis, ac de pertinentijs ad officium Portulani in aliquo præiudicat ipsi ecclesie, stante q̄ dicta ecclesia antiquitus fuerat in possessione secundarū causarū, in causis ciuilibus, ac d. officij Portulaniæ, & d. Dñus Princeps, seu alius p̄ eo propria autoritate, & de facto eādē ecclesiam spoliavit dicta iurisdictione secundarum causarum, & Portulaniæ, quo spolio † stante d. priuilegium d. Dño Principi cōcessum dictarum secundarum causarum, & officij Portulaniæ, nihil operatur in præiudicium d. ecclesie, ita probat tex. in l. autoritate C. vnde vi, & ibi Bar. dicit q̄ occupans aliquā terram, vel possessionem, si faciat eam sibi concedere à superiore, nō prodest sibi quin spoliatus sit restituendus, & concessio forte non valet s̄m eum sequitur Alex. conf. 3. in 2. col. vers. octauo, quia si isti & c. 5. vol. hinc dixit Ang. il l. 2. C. de fund. & salti. rei. domi. lib. xj. q̄ Ciuitates, & Tiranni occupantes Terras, & Castra aliquorum Comitum, nō possunt petere confirmationē à Papa, vel à Principe, nisi eas præscribere prætextu cōfirmationis prædictæ, ēt spatio longissimi tēporis, q̄ ēt tenuit Bal. in l. 1. in princ. C. de carb. ædic. sequitur Bal. in c. 1. de nat. feud. quod etiam tenuit expresse Fely. in cap. postulasti col. 2. 1. vers. circa 4. & vltimum extra de rescript. & Ia. in l. clam possidere §. quia ad nundinas ff. de acquir. possess.

Quod autem d. ecclesia Cassanen. & ipsius Prælati fuerunt spoliati possessione dictæ iurisdictionis secundarum causarum, & officio Portulaniæ, satis apparet ex processu, in quo clare probatur quod d. ecclesia Cassanensis antiquitus fuerat in possessione prædi-

ctarum iurisdictionum, vsq; ad annos 25. vel 30. retro, à quo tempore infra fuerunt prædicta occupata per quondam Ill. Alphonsum Sanseuerinū nomine d. Dñi Principis, & administrata per certos factores ipsius, quo casu, cum pro parte d. ecclesie probetur antiquior possessio, & q̄ post dictam anteriore possessionem illa peruenerunt ad d. Dñum Principem, re ipsa cense-
16 tur † probatum spoliū, ita pūctualiter tenuit Bal. in l. pen. col. fin. C. si à non compet. Iud. qui dixit q̄ asserens se spoliatū probando antiquiorem possessionem, & quod de p̄nti illa possessio reperitur penes aduersariū; re ipsa videtur pbasse spoliū, sequitur Alex. conf. 6. col. 3. vers. & ad hoc ostendendum 3. vol. & idem Alex. confil. 199. incipiente viso, & discusso processu 1. col. 2. vol. & firmat Philip. Det. conf. 136. incip. in causa Reuer. in fin. 1. vol. & tenuit Innoc. & Doct. in c. sepe extra de restit. spoliat. & Lopus alleg. 52. incip. Letatus sum, & notat Abb. in c. cum ad sedem de restit. spoliat. & idē Abb. in c. olim el 1. per illū tex. eo. tit.

Nec obstat si dicatur, quod d. l. autoritatem & oīa prædicta loquūtur in spoliatore, seu occupatore violēto, quæ qualitas violentiæ non v̄r aliter probata, nam satis censetur probata qualitas violentiæ, stante quod d. Ill. Princeps, seu d. Ill. Alphonfus Sanseuerinus, qui erant in loco admodum potentes, propria autoritate occupaerint dictas iurisdictiones, absq; aliqua voluntate Prælati d. ecclesie, quo casu
17 su satis d̄r violenter † factū, illud q̄ à potente fit propria autoritate, ita probat tex. formalis in l. extat. ff. quod metus causa; vbi etiam dicit quod aliquid videtur violenter captum, quod quis propria autoritate accipit etiā sine armis; & ad hoc accedant ea quæ in particulari tenuit Roffred. Beneuen. in rubr. de constitut. si quis in tantum col. 9. versic. quæritur quomodo intelligitur num. 35. in parua impressione qui dixit, quod violenter

lenter intelligitur fieri etiam illud q̄ fit propria auctoritate, nec curat ipse si interuenerunt arma, vel ne.

Et notabiliter hoc tenuit Bal. in l. si quis in tantum col. 3. vers. decimo quæritur hic ubi tenet quod quando clam conuertitur ad vi tunc habetur, ac si pallam expelleretur allegat tex. in l. clam possidere §. qui ad nundinas ff. de acquir. possess. inferens ad statutum puniens aliquem expellentem de possessione, quod includit illum qui inuasit possessionem, & possidens nõ erat ibi corporaliter, sed animo possidebat, & reuertentem non admittat, dicens etiam quod aliquis tribus modis expellitur videlicet quando expellitur corporaliter à possessione, & quando rediens non fuit admissus, & quando metu non reuertitur, in quo casu satis dicitur expulsus taliter q̄ habet locum lex si quis in tantam, & idem Bal. in ead. l. si quis in tantam pen. col. vers. quid si clam. dicens quod is qui clam ingreditur possessionem si reuertentem non admittit, dicitur violentus inuasor allegat glosam in d. l. clam possidere §. qui ad nundinas & in l. sequen. ff. de acquir. possess. & ad hoc accedat quod per nonum testem, ac per 13. super 9. articulo d. Reuer. Episcopi probatur, quod officiales d. episcopatus expresse prohibuerunt Patritium, qui exercebat officium Portulani in d. Terra, ac in dictis secundis causis se intromittebat nomine d. Dñi Principis quod in prædictis nullatenus se intromitteret, quo casu is qui facit aliquid contra prohibitionem alicuius videtur facere violenter ita est tex. formalis in l. 1. §. quid sit vi factum & §. sequenti, & ibi Bar. ff. q̄ vi, aut clam.

Ex quibus euidenter apparet, quod d. reintegrator perperam, & male iudicauit & bene fuit pro parte ecclesie appellatum, & Magn. causæ Commissarius consideret, quod hodie homines faciliter occupant bona ecclesiarum non curantes de conscientia, nec

iacitura anime q̄ permitti non debet.

In hac causa fuit per S. C. referente predicto Magn. Io. Thoma de Mindaiois iudicatum male fuisse iudicatum per reintegratorē, & bene appellatū.

ADDITIONES.

AD numerum primum quod ista confirmatio dicatur facta in forma specifica. Ultra allegatum per meum Auum hic. Ad do Bar. Angel. Imol. & Alexandr. in l. 3. in princ. ff. de acquir. poss. Annam in Allegat. 35. nu. 13. & 14. & nu. 20. vbi plura, & in allegat. 47. num. 20. cum pluribus sequ.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Priuilegium Principis, vel donatio Principis transfert dominium.*
 - 2 *Verba enūciatiua in antiquis an probent?*
 - 3 *Vassallagiū qualiter probetur.*
 - 4 *Dominium, & possessio semel acquisita per Ecclesiam nunquam vacat.*
- Etiā mortuis Prælati.*
- 5 *Possessio generalis iurisdictionis acquiritur, etiam si vnus actus iurisdictionis exercentur & num. 6.*
 - 7 *Secus alio possidente alios actus iurisdictionis.*
 - 8 *Princeps nunquam præiudicat iuri tertij per clausulas gñales.*
 - 9 *Secundum priuilegiū non tollit primum, quia non est in potestate Principis præiudicare iuri alteri quæsito.*
 - 10 *Priuilegia quando stricte sunt interpretanda.*

Q 2 ALLE.

ALLEGATIO 27.

Priuilegium per Principē Ec-
clesiæ concessum, fit perpetu-
um, & nunquam reuocatur.

N causa venerabilis mo-
nasterij Sancti Lauren-
tij extra mœnia Ciuita-
tis Auerse constructi,
cum Magnif. Domitio
Caracciolo de Neapoli
Barone Calatis Frignani maioris per-
tinentiarum Ciuitatis Auerse super
exercitio iurisdictionis ciuilis, & cri-
minalis in uassallos d. monasterij, ut
ex processu, & actis dictæ causæ ver-
tentis in Sacr. Consil. & coram Magn.
I. V. D. Dño Marino Freccia Reg. Con-
siliario & causæ Commiss. latius ap-
paret, puto debere iudicari in fauorē
d. monasterij, & d. Magn. Baronem
conuentum debere condemnari, ad
desistendum ab exercitio d. iurisdic-
tionis.

Prius tamen præsupposito quod d.
monasterium demonstrauit per pri-
uilegium Regis Guglielmi, de con-
cessione facta dictæ Ecclesiæ Sancti
Laurentij hominum de domo Zacca-
rellis existentium in dicto Casali, cum
iurisdictione ciuili, & criminali in eos-
dem homines de Zaccarellis, ac in
omnes uassallos d. monasterij, & te-
nentes bona à monasterio prædicto,
sub redditibus, ut ex ipso priuilegio
sub data 1172. clare apparet per quā
concessionem ipsa iurisdictionis fuit ipse
ecclesiæ pleno iure quesita, per ea quæ
notāter tenuit Bal. in plud. feud. col.
7. vers. sed in priuilegijs, qui dixit q̄
1 in priuilegijs † eo ipso quod Princeps
dat, transfert dñum, allegat l. bene à
Zenone C. de quadrien. præscrip. &
dixit Bal. in c. ad audientiam extra de
præscrip. ibi probari quod etiam sine
possessione queritur ius ex priuile-
gio, & concessione Principis. Hinc no-

tabiliter dicit Angel. in l. officium
circa finem ff. de rei vendi. quod per
solum instrumentum continens dona-
tionem Principis probatur dominium,
quia Princeps habet potentiam trans-
ferendi dñum ad libitum voluntatis,
secundum eum. Præsupposita ergo
concessione d. iurisdictionis, & illius
acquisitione in uassallos d. ecclesiæ, &
tenentes bona à monasterio sub red-
ditibus.

Dico optime fuisse probatum pro
parte ipsius monasterij, homines de
quorum iurisdictione agitur, fuisse, &
esse uassallos d. monasterij.

Primo per dictum priuilegium Gu-
lielmi, in quo donantur ecclesiæ villa-
ni de Zaccarellis, quo ad ipsos de d.
domo, per quod priuilegium proba-
tur uassallagium, ita est constitutio
Regni probationum defectu, & ibi
Andr. plene, & in constit. si dubitatio,
& ibi similiter Andr.

Secundo quo ad dictos de Zacca-
rellis, & ceteros de Calatis in actis
expressis, probatur per priuilegium
incliti Regis Alphonsi primi in quo
narratur quod illi de domo de Zacca-
rellis, & de domo de Curtis, & alijs
domorum in actis expressarum sunt
uassalli d. monasterij, & tanquam uas-
sallis monasterij eximuntur ab anga-
rijs durante fabrica d. ecclesiæ quo
casu stante antiquitate d. priuilegij
verba ipsius priuilegij, licet enuncia-
tiue † prolata probant ipsos esse uas-
sallos monasterij, per ea quæ notanter
tenuit Bal. in l. cum aliquis C. de iure
deli. ubi dixit quod uerba enunciatie
prolata in instrumento antiquo li-
cet inter alios, & de alio confecto
probant enunciatum, & idem in spe-
cie tenuit Soccin. conf. 187. col. 2.
2. vol. qui dixit, quod iurisdictionis loci
probatur per instrumenta inter pri-
uatos confecto, & idem Socci. consil.
3 14. eod. vol. † maxime quia d. priui-
legium est adeo antiquum quod est
annorum centum, vel circa, quo ca-
su indubitanter probant uerba enun-
ciatiua

ciatius propt. tenuit Philip: Dec. conf. 13. col. fin. vers. nec obstat si dicatur 1. vol. maxime quia de eodem vassallagio hominum dictarum familiarum de Zaccarellis de familie Sardi, & Curtis, ac alijs familijs apparet instrumentum antiquissimum excedens annos ducentum, in quo extant depositiones multorum testium examinatorum, de ordine Regis deponentium quod homines de dictis Casatis erant, & sunt vassalli dicti monasterij, & quod eosdem tanquam vassallos monasterij ipsi in omnibus tractavit, exercendo in eosdem iurisdictionem civilem, & criminalem, quorum testium depositionibus, & assertionibus indubitanter creditur, non solum respectu vassallagij, sed etiam respectu iurisdictionis, stante antiquitate temporis, per nota. per Bal. in d. l. cum aliquis & per Doct. in c. illud de presump. & maxime quia stante antiquitate temporis d. instrumentum presumitur sollemniter factum, ut per Innoc. Host. & alios in c. albericus de testib. & tenet Franc. de Aret. consil. 36. incip. casus talis est, & Alex. in l. sciendum de verb. oblig. Idem Alex. cons. 79. incip. circa primum col. 3. vers. vtrum autem 1. vol.

Probatum etiam eos esse vassallos dicti monasterij ex prestatione servitorum ab ipsis facta monasterio, & Abbatibus ipsis, ac monachis tanquam dominis, & quod in iudicio tanquam vassalli conuenti fuerunt tam in civilibus, quam in criminalibus, ut deponunt testes examinati in d. instrumento antiquo, ac etiam quod dicti vassalli tenuerunt, & tenent terras, & domos a monasterio sub diuersis redditibus. Per quae omnia probatur ipsos esse vassallos monasterij. Ita punctualiter declarat const. Regni probationum defectum, & ibi Andr. hoc plene declarat. Et idem probatur in constit. si dubitatio, & ibi similiter Andr. taliter quod ex d. privilegio Gulielmi probatur non solum donatio hominum

de familia Zaccarellis, sed concessio iurisdictionis civilis & criminalis in omnes vassallos, & tenentes bona sub redditu a monasterio, & ex praedictis probatur praedictos homines fuisse, & esse vassallos d. monasterij, & consequenter ipsos Abbatem, & monachos iurisdictionem habere in eisdem, quae probationes profunt in causa petitorij, ut dicit ibi Afflictus.

Et quia igitur de exercitio d. iurisdictionis in eosdem vassallos, & per dictum instrumentum antiquum, & testes ibi examinatos plene apparet, quod Reuer. Abbates, & officiales d. monasterij exercuerunt iurisdictionem civilem, & criminalem in homines dictarum familiarum sequitur quod d. monasterium acquisiuit dominium, & possessionem d. iurisdictionis in praedictos vassallos, quo casu dominium, & possessio semel + acquisita per ecclesiam nunquam vacat, sed semper remanet penes ipsam ecclesiam etiam mortuis quibuscumque Praelatis ipsius Ecclesiae, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. in praesentia col. 2. vers. in praebendis extra de probat. qui dixit quod quamuis praebendae vacent, iura tamen pertinentia ad praebendam nunquam vacant, immo possidentur ab ecclesia, etiam dum vixit praebendarius, ex quo ipse praebendarius viuens dicitur ea possidere nomine ecclesiae quem sequitur Bal. in l. 3. col. 1. in fine C. de edict. diu. Adr. & idem tenuit Paul. de Castr. in l. si sorori col. 1. C. de iure delibe, qui etiam allegat Innoc. ad hoc in c. cum super extra de causa possess. & propri. faciunt notat. per Bar. in l. sicut §. 1. ff. quod cuiusque vniuersitatis nomine. Vide etiam Guid. Pap. decis. 355. incip. vtrum Praelatus nouus, qui tenet quod nouus + Praelatus, eo ipso quod habuit possessionem ecclesiae censetur omnia bona ecclesiae possidere sine alia noua apprehensione, ex quo talis possessio & dominium bonorum post acquisitionem illorum semper fuerunt penes ecclesiam.

Et

Et quamuis ex aduerso asseratur quod monasterium prædictum, & illius Abbates, & officiales non exercuerint iurisdictionem criminalem in eisdem vassallos; Attamen dato, & non concesso, quod non probaretur de exercitio iurisdictionis criminalis post d. instrumentum antiquum negari tamen non potest, quin Abbates, & officiales deputati per ipsos Abbates non exercuerint iurisdictionem civilem in eisdem vassallos deputando Capitaneos in eodem Casali, & eos carcerando, & contra eos procedendo prout non solum per testes d. ecclesie, sed per multos testes partis aduersæ demonstratur, quo casu cum vniuersalis iurisdictione Ciuilibus, & Criminalibus fuerit ipsi ecclesie quæsitæ in eisdem vassallos per exercitium iurisdictionis ciuilibus, conseruatur ciuilibus, & criminalibus, seu vniuersalis iurisdictione semel quæsitæ, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. dilectus col. 2. extra de Capell. mona.

6 qui notabiliter dixit, quod possessio generalis iurisdictionis acquiritur si vnus actus iurisdictionis exerceatur, puta quia cognoscat de vna causa siue ciuili, siue criminali, & idem est secundum eum quicquid aliud faciat quod ad iurisdictionem pertineat, dummodo intendat ut iure suo quo ad iurisdictionem vniuersaliter secundum eum, & paulo inferior dicit, quod apprehensa vna possessione in vno capitulo iurisdictionis, & in cibus capitulis iurisdictionis apprehendere intelligitur, quia omnia capitula iurisdictionis contigua intelliguntur, hoc idem punctualiter tenuit Ludou. conf. 291. incip. cum istis fratres col. 3. vers. & quidem dicendum est, qui dixit, quod quamuis cum agitur de vniuersali iurisdictione ab initio querenda, non sufficit vnum actum solum iurisdictionis exercere in vna specie iurisdictionis, attamen vbi agitur de vniuersali iurisdictione quæsitæ conseruanda, sufficit vnicum iurisdictionis actum exercuisse, ut ipsa vniuersaliter conseruetur, allegat l. vna est

via ff. de seruit. rust. prædior. & l. si stillicidium §. fin. & l. si in parte ff. quemadmod. serui. ammitt. Hinc dicit notabiliter Innoc. in c. dilecto filio in fine de offic. archid. quod vbi quis utitur aliquo iure sibi competenti utendo vno iure, alia omnia sibi eodem iure competentia retinere videtur, & dixit notabiliter Abb. in c. 1. ultimo not. extra de relig. domi. ibi probati, quod per exercitium vnus iuris, seu articuli comprehensi sub vniuerso, infertur ad possessionem iuris vniuersalis, inferens, quod possessio vnus articuli extenditur ad possessionem vniuersalem totius iurisdictionis, idem per illum tex. in d. cap. 1. tenuit Abb. conf. 82. col. 4. 1. vol. qui dixit quod per exercitium vnus actus ab Episcopo facti in Ecclesia quæ non constat in cuius diocesi est, vel dubitatur, presumitur illam ecclesiam ad eum in totum pertinere.

Et si dicatur quod prædicta procedunt vbi iurisdictione competit de iure communi, tunc per exercitium iurisdictionis in vna specie conseruat omnem iurisdictionem, in quibus terminis loquuntur prædicti Docto. Dicitur quod idem est, vbi vniuersalis iurisdictione competit ex priuilegio, ita punctualiter tenuit Felyn. in c. auditis colum. 8. & 9. extra de præscript. vers. prima declaratio, qui sequendo Bar. in l. 1. §. si quis hoc interdicto ff. de itinere. actuq; priu. dicit quod si habens iurisdictionem ab eo, qui habet ius concedendi, utitur iurisdictione in vno actu, retinet eam in omnibus, sequitur Cassan. in consuet. Burg. car. 20. col. 1. in fine, quia ergo monasterium ipsum habet concessionem iurisdictionis ciuilibus, & criminalibus à Rege in dictos vassallos, merito per exercitium ciuilibus conseruatur criminalibus per supradicta, tanto magis, quia per instrumentum prædictum antiquum apparet de exercitio ciuilibus, & criminalibus iurisdictionis, ut supra est dictum.

Nec obstat si dicatur, quod prædicta procedunt vbi alius non reperitur

7 ritur † in possessione iurisdictionis criminalis, tunc per exercitium ciuili conseruatur iurisdictionis criminalis; sed alio possidente criminalis iurisdictionem per exercitium ciuili, non conseruatur criminalis ab alio possessa, ita punctualiter tenuit Innoc. in d. c. dilectus de cappel. monac. col. 2. vers. & hoc est verum, notat expresse Abb. & cæteri scribentes in c. auditis penul. col. vers. oppono quinto, & in c. cum olim pen. col. vers. ex his, & ex tex. nota. de prescript. not. Alex. consil. 68. incip. & viso, & dudum discussio penul. col. vers. ad prædicta bene facit 2. col. 2. vol. Cappel. Tholof. q. 323. nam prædicta procedunt vbi agitur de iurisdictione vniuersali quærenda præscriptione, vel aliter, tunc acquirens possessionem in vno capite iurisdictionis alio possidente non acquirit eam in alijs, ita punctualiter tenuit Bar. in l. 1. §. si quis hoc interdicto ff. de itin. actuq; priua. & plene Soccin. consil. 35. incip. in controuersia fin. col. vers. postremo non potest qui allegat Bar. in d. §. si quis hoc interdicto, & Bar. in l. si publicanus in fine ff. de public. Sed vbi agitur de vniuersali iurisdictione quæ sita per priuilegium illius qui eam concedere potuit, conseruanda, tunc per exercitium vnius capitis d. iurisdictionis conseruatur omnis iurisdictionis; ita punctualiter dixit Bar. in d. §. si quis hoc interdicto, & notat Felyn. in c. auditis de præscrip. & per alia supradicta maxime quia monasterium prædictum post concessionem d. priuilegij, & iurisdictionis, eandem iurisdictionem ciuilem, & criminalem possedit per annos fere centum, vt ex d. instrumento antiquo pleno apparet, quo casu asserta possessio d. Magn. Baronis, & suorum predecessorum, quæ fuit recens, & nouissima fuit & est clandestina iuxta notata per Doct. in c. licet causam de probat. cum alijs vulgar.

Et prædicta confirmantur, quia medium, & mixtum Imperium sunt de Re-

galibus, & sine speciali concessionem Principis exerceri, & haberi non possunt, ita est constitutio Regni ea quæ ad decus speciale, & tenet Luc de Penna in l. quicumq; C. de fund. limitro. & tenet Andr. in tit. quæ sunt regalia in vers. potestas constituitur magistratuum, sed d. Magn. Bar. in l. ad iurisdictionem in prædictos monachos d. monasterij, nullam habet concessionem ex quo priuilegium, & s. demonstrat quod Magn. Pirrus Aloisius Garganus supplicauit Inclito Regi Catholico, vt sibi concederet iurisdictionem in quindecim Casatis vassallorum, quos habebat in d. Casali, & in eisdem d. Inclitus Rex concessit dictam iurisdictionem quo casu limitata petitio, & concessio limitatum, producit effectum l. in agris ff. de acquir. rerum dom. l. age, & ibi per Doct. C. de transact. notat Felyn. in c. Petrus colum. 3. versic. secundo declarata, extra de homi.

8 Et ad hoc accedat, quod priuilegium Principis debet in dubio intelligi sine damno, † & præiudicio tertij, l. 2. §. merito & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publ. etiam si Princeps tale priuilegium concedat motu proprio, ita Ioannes Andr. in cap. si motu proprio de preben. in 6. quem sequitur Abb. in cap. 1. 10. col. extra de iudic. Hinc dixit notabiliter Bal. in c. 1. col. 1. apud quem vel quos controu. feudici debet. Quod Principis voluntas præsumitur talis, qualis est lex scripta, & ratio naturalis, & dixit Bal. in l. ex facto in princ. ff. de vulg. & pupill. quod mens superioris præsumitur talis, qualis esse debet, & ideo quælibet eius dispositio censetur facta sine alterius præiudicio maxime quia ex forma priuilegij apparet euidenter quod intentio d. Incliti Regis concedentis, fuit non præiudicare alicui ex d. concessionem, quia expresse præcepit Illustrissimo Viceregi, quod se informaret si dicta concessio præiudicabat Vniuersitati Auersæ, & in eo casu quod non

nō præiudicasset ipse Inclitus Rex volebat, quod eidem concederetur iurisdictionio taliter quod euidenter apparet non fuisse suæ intentionis præiudicare alicui.

Fortificantur prædicta ex his quæ notabiliter dixit Bal. in c. 1. in princ. de natura feudi, † qui dixit quod secundum priuilegium non tollit primum, quia nō est in potestate Principis tollere priuilegiū primo loco concessum, ex quo est factum priuati iuris allegat notata in c. 1. de constit. in 6. & auth. priuilegia C. de sacr. san. eccl. inferens quod Imperator Federicus qui fecerat commune Papiæ Comitem, in certis Castris non poterat ipse, nec eius successor reuocare illud sine causa, & ad hoc accedat id quod dixit Bal. in l. 1. col. 1. de constit. princip. qui dixit quod vbi Princeps dat, vel confirmat, semper debet intelligi saluo iure alterius, allegat l. auctoritatem C. vnde vi, & idem tenet Bal. in tit. de pace Constantiæ in verbo amplius cōsueuerunt, qui infert ad concessionem aquarū publicarum à Principe factas, vt intelligitur saluis iuribus eorum, quibus per prius fuerant concessæ ad quæ infinita adduci possent, quæ tanquam non necessaria, & notorie omitto.

Nec similiter obstat quod d. Magnus Pirrus Aloisius petijt sibi iurisdictionē concedi in Casali prædicto, & ita fuit eidem cōcessa, ex quō illud petijt respectu suorum vassallorum, & quo ad dictos suos vassallos sibi concedi mandatur, ita quod vltra ipsos sedicta iurisdictionio non extendit per ea quæ habentur in l. si de certa C. de transact. vbi clausula generalis, & generalia verba apposita in transactione extenduntur ad specificata tantum, & idem tenet Bar. in l. emptor §. Lutius ff. de pact. & probat. tex. in l. aurelius §. richo de liber. legat. & adduci possunt nota. per Doct. maxime Fely. in c. sedes ext. de rescript.

Confirmantur prædicta, nam d. priuilegium d. mag. Pirro Aloisio concess-

sum, fuit concessum ad postulationem 10 ipsius, quo casu debet † stricte interpretari, ita probat tex. in l. si aliquando C. de operib. publi. per quam l. ita dicunt Cyn. & Ang. in l. fin. ff. de constit. princ. & tenet Io. Andr. in c. 2. de immuni. eccles. in fine, & ibi Abb. in penul. col. vbi dicunt quod priuilegia Principis concessa motu proprio sunt seruanda sicut sonant, secus si per partem sunt obtenta, quia tunc stricte interpretantur.

Et ad hoc accedat quod vbi Priuilegium Principis est, vel esse potest tertio præiudiciale, tunc stricte interpretari debet, ita probat tex. in c. ex tuorum ext. de author. & vsu palij, notat Innoc. & Doct. in c. cum dilecti de donat. & in c. olim tibi de verbo. sign. Bart. in l. si quando el. 1. C. de bonis vac. lib. 10. & bonus tex. in l. cum filius in fine ff. de testamento militis, nec etiam obstat quod in Priuilegio d. magnifici Pirri Aloisij concedatur iurisdictionio in homines, & vassallos, ac habitantes in d. Casali, & asseruntur, quod d. homines de quorum iurisdictionio agitur sint habitantes d. Casalis, & consequenter comprehensi in priuilegio ex quo d. priuilegium fuit expeditum per Illustrissimū Viceregē virtute commissionis d. Incliti Regis, quæ commissio fuit respectu vassallorum d. mag. Pirri Aloisij tantum iux. forma supplicationis d. Mag. Pirri Aloisij quo casu concessio prædicta respectu habitantium, aut fuit contra formam mandati, & est nulla l. diligentes ff. manda. & §. is qui instit. eo. tit. & plene notatur per omnes in c. cum dilecta extra de rescript. & per Iaso. in l. transactionis C. de transact. aut d. cōcessio quo ad habitantes est citra mādātum, & similiter est nulla ipso iure ita tenuit Barba. consil. 44. col. 3. 1. vol. maxime quia dicti homines dictarum familiarum seu casatarum nō habitant in d. casali tanquam cæteri habitantes, sed tanquā vassalli d. monasterij tenētes domos, & bona d. monasterij

monasterij sub redditibus. diuersis Ex quibus apparet, quod asserta possessio d. iurisdictionis ex aduerso allegata cum fuerit sine tit. aliquo, & clandestina, in scijs Reu. Abbatibus, & monachis d. monasterij, immo semper quod ad notitiam monachorum peruenit, qd d. Baro procedebat contra vassallos monasterij, ipsum prohibebant, quod non intromitteret se cum vassallis d. monasterij, & ipse Baro acquiescebat, vt dicunt testes etiam pro parte Baronis examinati, nullum ius tribuit d. Baroni in predictis, & propterea debet in fauorem d. monasterij pronuciari

ADDITIONES.

AD numerum quintum, & sextum, quod possessio generalis iurisdictionis acquiritur, si vnus actus iurisdictionis exerceatur, vltra tradita per meum Auum hic, addo textum, & ibi Alex. in l. 3. ff. de acquir. poss. Innocentium in c. dilectus col. 1. vers. possessorium de Cappellis monach. p. ne Dec. conf. 270. in casu. secunda col. num. 6. vers. quia possessio, & ibi apostillam lit. B. & in conf. seq. Aymon Craueca Conf. 55. Vincentius de Franch. decis. 397. num. 6. & num. 13.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 Lex, vel constitutio quando trahatur ad preterita negotia.
- 2 Quid si lis pendebat.
- 3 Conclusio in causa habet vim iudicati.
- 4 Perempta instantia, an, et quando acta pereant.
- 5 Et quid importet insufflatio spiritus vite.
- 6 Perempta instantia, an valeat

privilegium impetratum, durante lite.

- 7 Commodans, & deponens semper retinet possessionem ciuilem, & naturalem.
- 8 Qui continuat suam possessionem, non dicitur spoliare.
- 9 Qui propria auctoritate ingreditur possessionem, & recuperat naturalem, non dicitur spoliare.

10 Quando Rex est desperatus de Regno, privilegia facta non valent.

11 Sic in Officiali priuando, vel in fine officij existente.

12 Vbi dominium est questum subdito per viam contractus, Princeps illud auferre non potest.

13 Non creditur Principi assenti ad sui commodum.

14 Maior pars Ciuitatis quando praedicitur minori.

15 Consensus Capituli debet fieri collegialiter, capitulo congregato.

16 Exceptio Regie Pragmaticae editae thori non obstat habentibus causam ab iisdem Regibus, vel eorum praedecessoribus.

ALLEGATIO 28.

Quando Princeps privilegium suum renouare non possit.

R Quod

VOD exceptio Regiæ Pragmat. opposita pro parte Reuer. Episcopi Auersani contra ipsam Ciuitatem Auersæ in causa super gabella, vt in actis, non obstat ipsi

vniversitati, demonstratur ex infrascriptis. Quamuis enim regulariter lex, vel constitutio edita respiciat futura negotia, ita quod ad præterita nõ trahatur l. penul. quæ incipit diuæ memoriæ in fine .de decur. lib. 10. cap. si eo tempore de elect. in 6. l. comparationes in fine C. de fid. instrum. & per Doct. in cap. licet canon. eod. tit. de elect. in 6. istudq; non procedat, vbi in lege, vel constitutione expresse dicitur, quod ad præterita trahatur, vel sit taliter edita, quod non possit nisi præterita respicere. c. fin. in fin. extra de constit. c. sic quidam 10. quæst. 1. c. cum in cunctis §. inferiora in fine de elect. cum alijs vulg.

Possitq; dici, dictam pragmaticam fuisse editam pro concessionibus, & alienationibus factis per inclytos Reges Alphonsum, & Ferdinandum ante editionem ipsius Regiæ pragmaticæ, & sic necessario debere respicere præterita, & non futura.

Attamen quia de gabella, de qua agitur satis ante promulgationem d. Regiæ pragmaticæ fuerat mora lis per Reueren. Episcopum Auersanum contra ipsam vniversitatem, & tempore promulgationis ipsius Reg. pragmaticæ d. lis pendebat, non potest dici modo aliquo, ipsam pragmaticam se extendere ad dictam litem pendentem, & cū de ea in eadem Regia pragmatica nihil dicatur. Ita est formalis tex. in l. leges la 2. in fin. C. de legib. & ibi Doct. l. vnica in fi. C. de rei vxor. act. bonus tex. in auth. vt cū de appellat. cognosci. in princ. & tenet expresse Bar. in l. omnes pe populi ff. de iust. & iur. re per tex. cum rubr. in auth. in medio hinc fieri iust. non fieri, & notat Abb. in d. c. fin. de constit. & tenet Ang. in

auth. de non eligen. secu: nub. §. fin. Quinimo si in eadem Regia pragmatica diceretur, quod ad præterita, & pendentia traheretur, prout non dicitur, adhuc ad dictam litem non solum pendentem, sed iam conclusam, & in qua pluries fuerat partes citatæ ad audendam sententiam non extenderetur, ita pūctualiter tenuit Compost. in c. 2. ex. de constit. qui dixit, quod vbi in lege vel in constitutione edita expresse diceretur, qd ipsa trahatur ad præterita, ipsa nõ extenditur ad cām in qua facta fuit conclusio. Allegat tex. in auth. vt cum de appellat. cognos. in princ. quod dicit, esse mirabile. idem tenuit in terminis Card. in d. c. fin. de constit. per d. tex. vtcū de appellat. cognos. quicquid dixerit ibi Imol. ex quo sicut lex, vel constitutio non extenditur ad lites per sententiam decisas l. causas C. de transac. ita nec extenditur ad causas cōclusas; nam vt eleganter & dixit Ioan. Mona. in cap. 2. de restit. in integr. in 6. paria sunt in causa esse iudicatum vel esse conclusum, sequitur Bal. in l. error in 4. col. C. de iur. & fact. ignor. & est bonus tex. in c. pastoralis de causa possess. & propriet. per que, & multa alia idem tenuit Felyn. in d. cap. fin. 5. col. ver. limita secundo de constitut. taliter qd stantibus prædictis d. Regia pragmatica ad casum nostrum se non extendit. Nec obstat si dicatur, quod tempore editionis d. Regiæ pragmaticæ instantia d. causæ erat preempta, quo casu non potest dici litem pendere, ex quo per preemptionem instantiæ dicebatur lis mortua & l. cum lite mortua ff. iudi. sol. & superueniens pragmatica, quæ reperit instantiam preemptam, videtur effectum habere quoad gabellam per ea, quæ notat Innoc. & Abb. in cap. fin. extra vt lite pendente, qui dixit, quod priuilegium impetratum, lite pendente, nõ facta mentione de lite, si postea perit inst. iudicij valet, nā ex processu apparet, qd satis ante editionem ipsius Reg. prag. in causa erat facta publicatio, & conclusio & licet

Et licet postea fuerit elapsū trienniū, attamen postea fuit insufflatus spiritus vitæ in d. causa, per quam insufflationem lis, & instantia prædicta fuit reducta ad pristinum statum, prout erat ante dictā instantiam peremptā. Et sic dicta lis mortua postmodum fuit resuscitata, ita dicit Glos. in Lab. hostibus §. sed quod simpliciter in verbo restitutionis ppe finē. ff. ex quib. caus. maior. de qua meminit Paris. in sindica tu in verbo sententia in c. restat. vnum aliud, & dicit Bar. in l. fin. C. eod. tit. ex quib. caus. mai. q. talis insufflatio spiritus facta per Principem est, sicut Naturales dicūt de leena, quæ parit frustra carniū, & per clamorem, quem facit super ea, inspirat in ea spiraculum vitæ, & viuificantur, taliter quod per dictam insufflationem spiritus instantia fuit reducta ad pristinū, prout erat ante peremptionē. Et ad hoc accedat, nā licet perempta instantia pereant acta ordinaria iudicij, vt in d. l. cum lite mortua, tō intelligit̄ quo ad effectus futuros post instantiam peremptā, sed effectus causati ex actis factis licet mortuis adhuc durant, licet instantia sit perēpta, Ita tenuit notāter Innoc. in o. causamq; el. 1. ext. de testib. & tenuit glos. Bar. & Bal. in l. properandū §. 1. C. de iudic. & tenuit Bar. Bal. Paul. de Castr. in l. is apud quem C. de eden. sicq; ex actis factis ante peremptionē instantiæ ipsa Gabella effecta erat vitio litigiosi, & ipse Episcopus constitutus in mala fide, & multi alij effectus causati ex ipsis actis, qui adhuc durabant, licet instantia fuisset perempta, Quinimo ius, & dominiū ipsius vniuersitatis d. Gabellæ durabat, perepta instantia, & acta respicientia decisionem causæ, sicut sunt priuilegia, testiū depositiones, & aliæ probationes durabant etiam post peremptā instantiā l. iubemus C. de libe. caus. l. cum antea §. fin. C. de arbit. l. fin. C. de test. per quæ iura ita tenuit Bar. in d. l. cum lite mortua in princ. & ibi Albe. notat. Bal. in l. 2. C. de eden. & idem Bal. in d. l. pro-

perandū §. 1. & ibi Alber. & Franc. de Aret. Parēpta igitur instantia, cum adhuc durauerit ius dictæ vniuersitatis super ipsa gabella, & acta, & scripturæ respicientia decisionem causæ adhuc durabant, ex ipsa peremptione instantiæ Episcopus non acquisiuit nouū ius super ipsa gabella, sed tantum ius respectu actorū ordinatoriorū, quæ reperiuntur mortua, quæ acta, insufflato spiritu vitæ, reuiuiscerunt, & ad pristinum redierūt per suprædicta, maxime quia ad instantiā Episcopi fuit insufflatus spiritus vitæ, & ex eisdē actis ipse Episcopus persecutus fuit eandē causā. Nec dicta p Innoc. & alios in d. c. fi. vt lite pēden. obstat in aliquo, tū quia Innoc. & alij loquunt̄ in priuilegio à sōi dōo obtento, lite pendente, q. priuilegiū non p̄iudicat liti motæ, & pendenti, sed tm̄ valet quoad futuram litem; vnde oportet q. lis, seu instantia cæpta finiatur diffinitiuā sntia, vel saltem absolutoria ab obseruatione iudicij, vel q. pars renunciet liti expresse, vel tacite, impetrando alios iudices non subrogandos in lite, vel instantia, sed in cognitione tm̄ ex noua instantia. Verba sunt formalia Anto. de Butr. in d. c. fi. & sentit Innoc. ibidem, & quōs dicat Innoc. & alij, quod perempta instantia, t̄ valebit priuilegium impetratum, durante lite, intelligitur, & ita dicunt præfati Docto. si eadem instantia perempta, aliud nouū iudicium intentatur, tunc in illo nouo iudicio valebit priuilegiū, sed vbi perempta instantia insufflatur spūs vitæ ex eadem causa, & lis prosequatur, dicitur eadem causa, & non alia. l. cum quæritur, & l. & an eandem de except. rei iudic. per quæ iura ita punctualiter tenuit Alb. in d. l. properandum col. 6. vers. sed nunquid renouata instantia; taliter q. in eadem causa priuilegium non præiudicaret, tum etiam quia in casu, de quo agitur non superuenit priuilegiū, sed constitutio, seu lex noua, quæ non præiudicat liti motæ iam conclusæ per tex. in d. l. leges, & alia supra adducta.

Confirmantur prædicta, nam ipsa Reg. Pragmatica tuetur possessores bonorū, qui tempore editionis ipsius Reg. Pragm. reperiebantur in possessione ipsorum bonorum, vt expresse colligitur ex verbis ipsius Reg. Pragmaticæ, & maximè vbi dicitur Ac propterea lites contra præsentēs eorundem possessores essent moturi, & inferius subditur sic teneri, & sine aliqua inuouatione obseruari debeant, veluti viuentibus illis tenebantur, & tenet Aff. in decis. 396. sed d. Reuer. Episcopus, & eius ecclesia tempore dictæ editæ pragmaticæ non erat in possessione d. gabellæ, immo ipsa possidebatur per ipsam vniuersitatem virtute restitutionis sibi factæ à Rege Ferdinādo Secundo, merito quoad causam præsentem Regia pragmatica se non extendit.

Nec obstat, si dicatur, quod dicta vniuersitas possidebat Gabellam cum vitio spolij, & sic ipse Episcopus quoad ipsam vniuersitatē habebatur pro possessore, nam non solum dictus Episcopus nunquam habuit possessionem d. gabellæ, sed semper ipsa vniuersitas possedit eandem ciuilitè, & naturalitè, ex quo Rex accepit eandem gabellam ab ipsa vniuersitate in commodatum, † quo casu commodans retinet possessionem ciuilem, & naturalem, ita est tex. formalis in l. rei commodatæ possessio ff. commodat. est bonus tex. in §. possidere instit. de interd. est bonus tex. in l. licet §. rei ff. de posit. vbi reidepositatæ possessio remanet penes deponentem, quo casu Rex, qui solū percipiebat redditus, & introitus d. gabellæ pro fiscalibus functionibus, ad quæ tenebatur dicta vniuersitas, videbatur nomine vniuersitatis possidere l. quod meo ff. de acquir. possess. l. fin. ff. de præcar. Cum ergo dicta vniuersitas tanquam commodans retinebat possessionem naturalem, & ciuilem potuit ingredi possessionem eius l. i. §. municipes ff. de acquir. possess. † & tanquā possidens

potuit continuare suam possessionem, ille autem, qui continuat, non spoliat, nec spolio conueniri potest. c. olim il primo & c. cum venissent extra de restit. spoliat. & ibi per omnes Dico. Cum ergo apud Regem non fuerit aliqua possessio, vt supra, ipse eam possessionem non potuit tradere, vel transferre in Episcopum, quam nō habuit. nemo plus iuris ff. de regul. iur. cum vulgar.

Quinimo si naturalis possessio fuit set translata penes Episcopum, † potuit d. vniuersitas d. gabellas comodatas auctoritate propria ingredi, & recuperare naturalem, & non dicitur spoliasse, quamuis spoliauerit naturalitè possidentem, glo. est in l. i. C. vnde vi, & ibi eam sequitur Bar. & est glo. in §. retinendæ instit. de interd. Bar. in disputatione accusatus de viturbatiua, & sequitur Ang. in l. vt vim ff. de iust. & iure per quas auctoritates ita tenuit Alex. cons. 99. incip. visus processibus vers. & ad ostendendū §. vol. & est communis conclusio in l. clam possidere §. qui ad mandatis ff. de acquir. possess.

Nec similiter obstat, si dicatur, quod in priuilegio prædicto dicitur, quod ipsa vniuersitas cessit, & tradidit d. Dño Regi dictas gabellas, nam in d. priuilegio dicitur comodauit, taliter quod illa verba cessit, & tradidit intelliguntur tit. commodati, ex quo cessio de per se requirit titulum, vt per Bart. & Bal. in l. per diuersas C. manda. & in l. i. de alien. iudi. & in l. i. ne liceat potent. propterea dicitur contractus commodati, & non alius. Stantibus igitur prædictis d. vniuersitas ante tempus Reg. pragm. & eo tempore, & post legitime possidebat, & non vitio spolij. propterea d. Regia pragmatica non obstat in aliquo, præsertim quia d. vniuersitati fuit d. gabella restituta per in clytum Regem Ferdinandum Secundum, qui erat verus Rex, qui tanquam commodatarus restituit ipsi vniuersitati d. gabellam

• Jam prout deponunt multi testes ip-
 • sius Vniuersitatis, quo casu ipsa Vni-
 • uersitas reintegrata per ipsum Regem
 • ad Gabellas ipsas, quas semper posse-
 • derat, non dicitur, spoliasse dictū Do-
 • minum Episcopum, qui nunquā ha-
 • buerat veram possessionem ipsius Ga-
 • bellæ l. fin. in fin. ff. quod met. caus.
 • per quem tex. ita dicit Imo. in l. a di-
 • uo pio §. in vendit. & ibi Alex. 2. col.
 • ff. de re iudic. & habetur per Abb. in c.
 • sollicitate extra de restitu. spoliat.

• Nec obstat quod d. Rex fuerat †
 • desperatus de Regno, & propterea d.
 • restitutio cessatur nulla argu. l. filie
 • emancipatæ ff. solut. matr. quia
 • prædicta procederent quando Rex ex
 • aliqua causa iusta per verum Regem
 • fuisset expellendus à Regno per ea quæ
 • notabiliter dicit Ang. in l. prædonis
 • ff. de petit. hæred. qui dixit quod vbi
 • beneficiatus ex aliquo crimine potest
 • beneficio priuari, si interim ante pri-
 • uationem percipiat fructus, & dein-
 • de priuetur, tenetur tanquam prædo
 • ad restitutionem fructuum, & idem
 • tenet Ang. Paul. de Cass. & Moder.
 • in l. 1. C. de his quibus, vt indig. per
 • quas Decisiones ita tenuit Dec. in cõs.
 • 118. Viso instrumẽto coi. 1. vers. & in
 • casu nostro 1. vol. & dicit Paris. in suo
 • Syndicatu in verbo pena vers. iuxta p-
 • 10 dicta quæro, † quod si officialis in fine
 • officij sciens se amouendum ab offi-
 • cio in fraudẽ successoris remittat pæ-
 • nas, talis remissio est nulla tanquam
 • in fraudem facta, sed d. Inclytus Rex
 • Ferdinandus Secundus erat verus Rex,
 • & de iure de Regno expelli non debe-
 • bat, & quatenus Regnũ fuerat à Gallis
 • iuasũ, illud tyrannice fiebat, propte-
 • rea gesta per eum tanquam verũ Re-
 • gem rata habenda sunt, maxime quia
 • post expulsionem à Regno illud recu-
 • perauit, & nunquam d. restitutioni
 • contradixit, sed eam ratam habuit,
 • exigendo fiscales functiones ab ipsa
 • Vniuersitate. Stantibus ergo prædictis
 • ipsa Vniuersitas cui fuerat Gabella re-
 • stituta per Regem, & eam ante, & post

editam d. pragmaticã possidebat, non
 posset dici, quod vitio spohij ipsam pos-
 sideret, sed legitime; propterea super-
 ueniens pragmatica quæ intuenit, Vni-
 uersitatem possidere bona sua, non pa-
 trocinatur d. Episcopo non possiden-
 ti tunc tẽporis per supradicta, & ideo
 d. exceptio Regiæ Pragmaticæ in ca-
 su nostro non obstat, stante maxime
 quia inter ipsam Vniuersitatem, & d-
 ctum Episcopum fuit expresse con-
 uentum, quod iura petitorij d. Gabel-
 læ discutiantur, & vtrum ipsa spectent
 ad ipsam Vniuersitatem vel ad ipsum
 Reuer. Dñum Episcopum, cui conuen-
 tioni maxime iuratæ tenetur stare d.
 Reuerendus Episcopus l. vbi pactum,
 & ibi Doct. C. de transact. cum vulgar.

• Quia ergo apparet expresse ex pri-
 uilegio, & actis, quod d. Gabella inte-
 gra erat d. Vniuersitatis, & eam d. Rex
 detinebat ex contractu commodati,
 non potuit ipse Inclytus Rex partem
 d. Gabellæ, & ipsam, ac ipsius posses-
 sionem interuercere l. si quis condu-
 ctionis C. locat. l. fin. C. de acquir. pos-
 sess. l. rem alienã ff. de contrah. empt.
 cum vulg. & talis alienatio sic facta nõ
 tenuit in præiudicium ipsius Vniuersi-
 tatis, quæ ab antiquo habuit d. Gabel-
 læ à retroregibus huius Regni, vt ex
 eiusdem emolumentis solueret fisca-
 les functiones, et mænia d. Ciuitatis
 aptaret, vt ex priuilegio Inclyti Al-
 phonsi Primi ad car. 400. apparet, quo
 casu dicta Gabella videtur concessa
 per viam contractus ipsi Vniuersita-
 ti; ita Bal. in l. qui se patris 7. col. C.
 vnde liber. Franc. de Aret. et ibi ple-
 ne scribentes, vbi Fely. in c. nouit de
 Iudic. Alex. in l. omnes populi, et ibi
 Bar. 10. col. vers. circa primum de inst.
 et iure.

• I I Constat † autem, quod vbi dominũ
 • est quæsitum etiam subdito per viam
 • contractus, tunc Princeps etiam de
 • plenitudine potestatis illud tollere nõ
 • potest sine iusta, et rationabili causa;
 • ita Bart. in proem. frũ. qui mouetur
 • per tex. quom dicit non inueniri me-
 liorem

liorem in l. venditor §. si constat ff. communia prædio. & tenet Innoc. in c. quia pleriq; de immunit. Ecclesiarum, & tenet Io. Andr. in regula quod ob causam de reg. iur. in 6. & Ludou. conf. 345. incip. circa primum col. 4. vers. ex his igitur, sequitur Fely. in c. quæ in ecclesiarum col. 15. vers. secundum vero membrum de constit. Venditio ergo prædicta per Regem facta non præiudicauit ipsi vniuersitati, quæ erat Dña per prædicta.

Et licet d. Inçlytus Rex asseruerit se dominum d. gabellæ in priuilegio d. venditionis quia tamen ex actis, & ex priuilegio d. Inçlyti Regis Ferdinandi Primi recipientis gabellam incommo- datum apparet contrarium, & assertio prædicta respicit vtilitatem Regis, 12. † non creditur Regi dicenti se dñm d. gabellæ per ea, quæ notabiliter dixit And. de Iser, in c. sancimus in fine principij, quo tempore mile. tenet Franc. de Aret. in conf. 165. & tenet Lucas de Penna in l. 2. C. de colo. patri. lib. 11. & plene & in specie Andr. de Iser. in c. 1. antepen. col. versic. sed nunquid stabitur soli dicto Regis, qui succes. tene. & in specie Andr. in c. 1. fin. col. vers. sed quid si dicat Rex de controu. feud. apud pares ter. qui dixit, quod licet Rex dixerit in concessione feudi existētis in terra Baronis, quod feudum spectat ad suam collationem, non creditur sibi, etiam si dispositiue hoc dixerit, ex quo testificatur in causa propria, maxime si ipse teneretur ad euictionem, vt ibi per Andr. & idem Andr. in c. 1. §. similiter potest col. 9. vers. sed sibi soli de capit. qui cur. vendid. & tenet Abb. in cap. quæ in ecclesiarum, in fine de constit. qui dixit, quod Principi attestanti, qd vassallus commisit delictum, ex quo venit feudo priuandus, non creditur, & tenet Ludou. conf. 352. incip. Spiritus sancti gratia &c. in fin. & quamuis assertioni d. Inçlyti Regis esset credendum, non esset exclusa probatio in contrarium, ita tenet Glaf. in clem. li.

teris in verbo fecisse de proba. & Fely. in c. cum à uobis col. 3. versic. cætera die. de testi. Sed per multos testes examinatos per vniuersitatem, & per priuilegium ipsius Regis fuit demonstratum cōtrarium, propterea d. assertio- ni Regis de suo commodo tractantis, non creditur, licet sit facta cum inter- uentu Procërum.

Nec obstat illud, quod pars aduersa- ram animose asserit, & in eo se firmat, quod d. gabella fuerit data in excambium fiscalium functionū per vniuersitatem d. Inçlyto Regi, quia nullatenus hoc probatur, ex quo nullus testis hoc dicit, quod postquam d. gabella fuit cōmodata Regi fuerit ipsi data in excambium ex toto pro fiscalibus functionibus, sed tantum pars aduersa se fundat in depositione Magn. Galeatij de Siluestris, qui hoc non dicit, sed tantum dixit, quod d. Dñus Rex dixit sibi, quod volebat d. Gabellam restituere vniuersitati, verumtamen volebat numerare focularia d. Ciuitatis, & iuxta numerationem exigere fiscales functiones ab ea, & ipse recusauit hoc facere, nam d. vniuersitas ab antiquissimis temporibus habuit, & habet priuilegia retroregum, vt non teneatur soluere fiscalia iura, nisi pro focularibus mille, & ducentis, in cuius possessione vel quasi ipsa Ciuitas fuit, & est, vt attestatur Rationalis Regiæ Cameræ Summarie, & quia oblatio d. Dñi Regis tendebat in derogationem priuilegiorū d. vniuersitatis præfatus Magnificus Galeatius, & alij electi qñ recusassent d. Gabellā recipere cum d. conditione, vt noua numeratio fieret prudenter fecissent, ne cogere- tur ipsa vniuersitas amittere priuilegium pro recuperatione suorum bonorū, merito in tali depositione pars aduersa se fundare non potest. Et quāuis aliqui testes examinati ad instantiam Magnifici Iacobi Gargani hoc videantur deponere, astamen ipsi non probant, tam quia inter alios recepti, tam cum d. Gabella fuerit, & sit d. vni- uersita-

uerſitatis, diſtractio ſeu permutatio d. gabellæ pertinebat ad totam vniuerſitatem, quæ quando diſponit ꝑ rebus proprijs, debet congregari ad ſonum campanæ in loco ſolito, & ea cõgregata, illud, q̄ diſponit maior pars ipſius, debet attendi, & obſeruari, ita punctualiter tenet gloſ. in l. ſed & ſi ex dolo §. 1. in verbo facere p̄nt ff. de dolo, notat Ang. in l. omnibus ff. ad Trebell. glo. notab. in l. aliud §. referjur ff. de reg. iur. vbi omnes concludunt, quod quando vniuerſitas intendit de rebus proprijs diſponere, debet congregari ad ſonum tubæ, vel campanæ, & tunc ea congregata, attenditur illud, q̄ à maiori parte ipſius factũ fuerit, l. quod maior. ff. ad munic. l. nulli ff. quod cuiuſq; vniuerſitatis nomine l. nominationum C. de decur. lib. 10. & plene Capic. deciſ. 4. ſed de congregatione vniuerſitatis, & deliberatione ipſius circa conſignationẽ d. gabellæ faciendam Regi pro ſiscalibus functionibus nihil apparet, & nõ mirum, quia hoc nullatenus factum fuit, quod apparet, quia poſt reſtorationem gabellæ ipſi vniuerſitati facta ſemper ſoluit. vſq; hodie ſicalia iura, vt apparet ex fide Rationalis Regiæ Camere in actis producta, merito de prædicta allegata conuentione nulla ratio haberi debet.

Et licet d. Magn. Galeatius aſſeratur ꝑ quod tunc temporis erat electus Ciuitatis, ipſe de per ſe, immo omnes electi de per ſe, non congregata vniuerſitate, non poſſunt diſponere de rebus ipſius, ita tenuit Fely. in c. cum omnes §. car. col. 2. verſ. amplia etiam de conſtit. notant Doct. maxime Abb. in c. tua de his, quæ fiunt à Præſato ſine conſen. capit. Vbi alienatio Præſati, in qua requiritur conſenſus Capituli, non valet, niſi Capitulum fuerit congregatum, & aſſenſus præſtitus Capitulo congregato, tanto magis in caſu noſtro, vbi nullus de vniuerſitate interuenit in prædictis, propterea de prædictis ex aduerſo allegatis nulla eſt

habenda ratio, & debet in fauorem vniuerſitatis declarari, & pronounciari. Et vltra prædicta quod d. exceptio d. Regiæ pragmaticæ locum non habet, nec militet, ꝑ optime deſeruit, quod ipſa vniuerſitas habuit d. Gabellam à predeceſſoribus Regibus dicti Inclyti Regis Ferdinandi videlicet ab Inclyto Rege Alphõſo, vt apparet per priuilegiũ ipſius Regis Alphonſi præſentatum ad car. 400. quò caſu d. Regiæ pragmatica non obſtat ipſi vniuerſitati habenti ritulũ d. gabellæ à predeceſſoribus Regibus, vel ab ipſo Rege. Ita punctualiter tenuit Ludou. in conſ. 298. incip. circa præmiſſam dubij conſultationem. Ex quibus merito concludendum videtur, debere declarari d. exceptionẽ d. Regiæ pragmaticæ non obſtare, & ipſam gabellam eſſe reſtituendam ipſi vniuerſitati.

Iac. Ant. de Mauro.

ADDITIONES.

AD numerum ſecundum cum pluribus ſequentibus numerjs, addo pro confirmatione dictorum per meum Auum hic, quod hæc Pragmatica edita thori reſpicit futuras cauſas c. 2. §. ſi. extra de Conſtitut. Bar. in l. omnes populi ff. de Iuſtitia, & Iure, & Pragmatica non trahitur ad cauſas pendentes, in auct. vt in medio litis ſacr. iuſſ. §. ſuper hoc & in anth. vt cum de appellat. cognof. in principio, Aſſ. punctualiter deciſ. 396. vbi Verſill. Bal. & Salic. in l. teſtium C. de teſtib. Anna in allegat. 49. num. 2. 3. 4. & hæc pragmatica edita thori non obſtat ei, qui poſſidebat tempore rupturæ Atripaldæ. Idem Anna in c. 1. nu. 212. in tit. de vaſſallo decrepitæ ætatis, vbi habes deciſionem Regiæ Camere Summariz.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

1. Regia Pragmatica edita thori non obſtat, quando iam lis erat, vel quãdo non poſſidebat, qui opponit, et quando tam actor,

- actor, quam reus se fundant in titulis illorum Regum, quod tunc cessat pragmatica.
2. Lex bene à Zenone cum l. omnes C. de quadrien. præscript. non habet locum, quando uterque se fundat in concessione Principis.
 3. Priuilegium impetratum, lit pendente, quando valeat.
 4. Spiritus insufflatio quid operetur.
 5. Restitutio trahitur retro, etiam in præiudicium iuris quesiti, quando tractatur de acquisitione, quæ fit ex l. dispositione.

ALLEGATIO 29.

Traçtatur de eadem materia, prout in præcedenti allegatione.

Prime allegatū est, pragmaticam non obstare, tum quia lis erat, tum etiam quia Ecclesia tēpore pragmaticæ non possidebat, ut habetur etiam ex decis. Aff. 396

& ista opinio semper fuit obseruata, et ut extant processus inter quondam Comitem Potentiæ, & Marchionissam Montis Herculis, & quondam Saluatorem Zurulū super gabella setæ; quos processus vidi, quando causa Comitatus quond. Ioannis fuit ventilata, in qua si lis fuisset bene fundata, ut bene sciunt Dñi de Consil. qui in illa causa interuenerunt, iam fuisset pronūciatum, pragmaticam non obstare.

Et in casu isto tanto fortius pragmatica non obstabit, quia factūm Regis

Ferdinandi Primi non remansit firmum ex quo Rex Ferdinandus Secundus reuocauit, & gabellam restituit Ciuitati, & per consequens habet dispositionem Regis. Audiui. n. à quondam Magn. Colutio Coppula, Francisco de Afflicto, Thomasio de Capua, & Nicolao Mariconda, dum tractaretur inter Comitem Sanctæ Seuerinæ, & illum de Clauer, quod alias fuerat decisum, & obseruatum in multis casibus in S. Consil. quod quando tam actor, quam reus fundassent se in titulis illorum Regum, quod cessabat pragmatica, & ego dum prædicta ad intellectum pragmaticæ considerassem, solitus sum † allegare Curtium Iuniorē in cons. 143. vbi late firmat, quod l. oēs, & l. bene à Zenone C. de quatr. præscrip. non habent locum, quando uterq; se fundat in concessione Principis, & in casu isto nedum adest concessio, sed restitutio, & possessio, ut sic succedat quod noluit Rex Ferdinandus Secundus, quod gabella haberetur pro capta à Rege Ferdinando Primo l. non videtur ff. de reg. iur. & l. aliud cum concordan. ff. de verb. signif. & videtur reuocasse gesta per eum, ut sic pragmatica, quæ vult ita teneri, & obseruari, prout illis viuentibus, obseruabatur, iam apparet, quod viuentibus Rege Ferdinando Secundo, & Federico non obseruabatur teneri per curiā, vel alium habentem causam à curia, nec timor belli Caroli Octaui est in cōsideratione, quasi quod esset de Regno desperatus, quia ultra quod Carolus fuit inuasor, ut notorium est, & deducitur in decis. Afflicto. 77. tamen stetit Rex Ferdinandus in continua recuperatione, prout demum recuperauit, ut habetur in d. decis. & sic cessante illo bello, Rex Ferdinandus perseuerauit in sua deliberatione, & restitutione gabellæ, & per consequens cessat illa ratio, ut habetur in l. 2. C. quod met. caus. & quia tēpore peremptionis instantiæ gabella erat penes vniuersitatem & pariformiter tempore insufflationis

tionis nō erit dubitandū de opi. Innoc. in c. fin. vt lite pendēte, q̄a licet loquat̄ circa validitatē, vel inualiditatē priuilegij. san. iudistinēte, & indifferenter, & pro omni tpe † priuilegiū lite pendēte impetratū à cōi Dño sit inualidū, & cōcludat q̄ pendēte lite nō valet, sed lata s̄nia diffinitiuā, vel ab obseruatione iudicij bene incipit valere, si lis esset de nouo inchoanda, sed effectū q̄ priuilegiū præiudicat, ipse cōcludit q̄ non præiudicat, itē loquit̄ in priuilegio nō aut̄ in l. noua siue constitū. immo Anto. de Butr. ibi col. 2. dicit q̄ lex noua, siue cōstit. non præiudicat, itē loquit̄ q̄ est secuta s̄nia diffinitiuā, vel ab obseruatione iudicij, quo casu de nouo esset inchoanda lis. & nimirū si valeret priuilegiū, quāuis ibi impugnetur illa opinio per Gemin. in vers. sed hoc dictū, tñ in casu n̄ro cessat difficultas quæ potuisset adaptari q̄n esset mota lis cōtra ecclesiam superuenisset praḡm. demū ēt perēpta instantia, sed sumus in casu contrario, quia tpe litis motæ cōtra vniuersitatē nō aderat praḡm. superuenit demum ipsa vniuersitate possidente, & demum insufflatus fuit spiritus vitæ, & sic fuit restaurata prima lis, cū qua praḡm. non obstabat. & d̄r lis continuata non noua incepta, vt sic si pprie essemus in casu quo eccles. possedisset, & superuenisset praḡm. quæ nō operabatur in ipsa lite, quāuis esset demū perēpta instātia si postea restaurata non posset opponi de praḡm. hæc alias fundabā † nā ista restauratio sit ex iuris dispositione, quia lex tribuit hoc beneficiū, non aut̄ sit ex gr̄a, est. n. prouisio Reg. praḡm. & quāquam potenti impartitur q̄n l. impedimentū fuit illatū à parte resectis expēsis q̄q; ēt non petenti ipso iure sit insufflatio, vt si facto iudicis, & sine expensarum refectione, vt late congerit Curt. sen. consl. 24. & probat tex. praḡ. Regis Ferdi. I. quo st̄ate insurgit Dōct. decis. in l. gallus §. & quid si tm̄, & late ibi Galiaula ff. de lib. & post. † q̄ restitutio trahitur retro, ēt in præiudiciū iuris quæsitī, q̄n tractat de acquisitione quæ sit ex legis dispositione, vt probat tex.

in l. siue libertus ff. de iure patron. in princ. vbi liberto vel prōno deportato, deinde restituto ius p̄datus, ac ius petendæ bonorū possessionis cōtra tabulas recuperat, ēt q̄ ammissū esset, & acquisitū alteri, ex ipsa mera condēnatione quæ trahat effectū ammissionis, & ibi plura similia cōgerunt moderni, & expresse voluit Andr. in c. 1. col. 3. de vaxa. decr. etat. dicēs q̄ si vaxall. cōmissit delictū pp q̄ feudū reuertit̄ ad dñm immediate si sit restitut⁹ per Principē recuperat tale feudū, hoc v̄r ēt probari nā restitutio in integrū quæ dat̄ minorib⁹, & maiorib⁹ ēt cōceditur ex mera iustitia, vt notat Bar. in l. cū quis §. si qs 1. col. vers. responde quæ dā est restitutio ff. de solut. & inde recuperat bona & fructus acquisita, vel acquisitos, vt in l. q̄ si minor §. restitutio de minor. cum simil. & sic ad terminos n̄ros si dicam⁹ per peremptionē instantiæ fuisse acquisitū ius q̄ v̄r acquisitū ex legis dispōe & iuris ministerio l. properandū C. de iudic. sequitur q̄ per insufflationē, & restitutionē instantiæ quæ sit ēt ex legis dispositione virtute praḡm. tale ius tollitur, tanto fortius cum hoc ius non dēt esse amplius quam à lege tribuatur per peremptionē, habetur hoc l. q̄ perimat̄ instantia cū hac qualitate. vt non perimatur ius, & q̄ resciantur expense; Acquisitio igitur iuris non erit nisi respectu expensarum, non autem respectu extensionis iuris & actionis, si igit̄ eccl. dicat, q̄ fuit perēpta instantia, & p̄pa dicat sibi ius quæsitū vtens beneficio legis de peremptione instātiæ loquentis debet illo vti cū suis qualitatibus vt nō perimatur ius, in tm̄ q̄ si vellet vti tali beneficio legis contendens extinctum esse ius, instantia non censeretur perēpta propter præiudiciū irreparabile, vt dixit Aret. in dicta l. properandum colum. 1. & in indiuiduo q̄ restitutio aduersus lapsum instātiæ competat ex mera iustitia, & ex legis dispositione probat tex. in l. & si sine §. item in heremodisij ff. de minor. dum dicit tex. constat aut̄ omnis ætatis hominibus restitutionē heremodiciū præ-

stare debere, & quidē verbum debere necessitatē importat l. 3. & ibi Bar. C. de pign. in tantū q̄ talis restitutio, restauratio & insufflatio negari non pōt seruatīs terminis s. refectionē expensarum, et eā dat Princeps viuis ex dispositione legis promulgatæ à retro Regibus huius Regni mortuis iuxta nota. in l. ab hostibus §. fio. ex quibus caus. maior. quāto magis, quia vt dixi sumus extra terminos, postquam nec tpe perēptionis, nec insufflationis ecclesia nō possidebat, et postquam lis erat mota cuius effectus durabat, et sic concludo nullatenus pragm. in hoc casu obstare.

Io. Angelus Pisanelus.

ADDITIONES.

Non indiget additionibus, quia tractat de eadē re, prout in p̄cedenti allegatione.

SUMMARIVM.

- 1 *Vna de causis licitis alienandi, seu infeudandi bona ecclesie est propter remunerationem seruitiorum, nedum Prelato, sed Ecclesie prestitorum, vel prelato contemplatione ecclesie.*
- 2 *Et hæc concessio remuneratoria non videtur pura donatio.*
- 3 *Prohibitus donare, non videtur prohibitus pro seruitio remunerando aliquam rem donare etiā de bonis ecclesie.*
- 4 *In tantum quod donatio facta per Regem in maximum præiudicium Regni in remunerationem seruitiorū nō pōt reuocare.*
- 5 *Donatio, quæ fit cōtemplatione seruitiorum, oportet, quod æquiperet meritis, vel non sit infra dimidiam iustæ censuræ, seu mensuræ.*
- 6 *Clericus in egritudine constitutus, de qua postmodum decessit, potest aliqua largiri his, qui sibi seruierunt, siue consanguinei fuerint, siue extranei, secundū seruitij meritum.*
- 7 *Si per Papā causa est commissa duobus, decretum ab uno latū videtur nullū, tanquam latum contra formam rescripti.*
- 8 *Quādo videtur electa industria personæ.*
- 9 *Delegatus à Principe potuit alijs committere motum animi sui.*
- 10 *Delegatus à Principe quando possit subdelegare.*
- 11 *Sentētia antiquitus lata valet, licet non reperiantur acta.*
- 12 *Terra sterilis nemorosa, & inculta parui redditus, pōt ad meliorandum alienari, & concedi per ecclesiā sine sollempnitatibus.*
- 13 *In casibus, in quibus non requiritur decretum, si interuenit & nulliter, non vitatur concessio.*
- 14 *Extimatio Terræ debet attendi, prout valebat tempore contractus, non prout valet hodie ad sciendam lesionem.*
- 15 *An concessio pro vno nummo singulis annis rei ecclesie magni valoris valeat, et quando.*
- 16 *Talis alienatio præbet iustam causam præscribendi.*
- 17 *Assertioni Summi Pontificis de facto non gesto cum ipso, non creditur.*

ALL.

ALLEGATIO 30.

AN teneat concessio facta per Ecclesiam rei Ecclesie pro tarenno vno in emphiteosim in remunerationem seruitiorum.

VONIAM per Apostolicum rescriptum impetratum per Abbatissam, & moniales Monasterij Sancti Blasij, & per Antonellum de Angelis directum quondam

Reuerendo Paulo de Parisijs, & archidiacono Hortonensi, ac per aliud rescriptum Apostolicum directum Reu. Paulo de Donato Commissario deputato super affraccatione Terræ, de qua agitur, apparet, quod terra, de qua agitur fuit concessa per Monast. predictum S. Blasij d. Antonello in emphiteosim pro tarenno vno quo liber anno soluendo pro ipsu Antonellu eidem Monast. pro censu d. Terræ, & quod concessio fuit facta pro remuneratione seruitiorum prestitorum per ipsum Antonell. eidem Monast. non vñ dubitandum de iuribus d. concessionis tanquam facte in casu à iure permisso, ita probat tex. formalis in c. p. tuas ex. de donat. per quem tex. dixit ibi Abb. in 2. notabili, quod vna de causis feliciter alienandi, seu infeudandi bona ecclesie est pro remuneratione seruitiorum: nedum Eccl. sed prelo ipius prestitorum contemplatione eccl. & ibid. Abb. in 1. gl. dicit, quod concessio remuneratoria non vñ pura est donatio, & pro parte dicit, quod prohibitus donare non vñ prohibitus pro seruitio remunerando aliquam rem donare, etiam bona eccl. prohibentur donari vel infeudari, vt in c. 2. de feud. & in c. nulli de rebus Eccl. non alien. & tñ ibi infeudatur pro seruitia prestita eccl. & dicit notater idem Abb. in rub. eiusdem tituli de donat. allegando Bar. in phem. sforu. quod donatio, que fit cum remunerat. non est vera donatio, sed potius est que dicitur permutatio, seu compensatio seruitij, vt ibi per eum, & verè hoc dicit Bar. in d. proh. sforu. in ult. col. pro quo optime deseruit tex. in l. Aquilius Regulus ff.

de don. ibi defendi non meram donationem esse, verum officium magistri quadam mercede remuneratum regulum, idem probat opt. tex. in l. sed si leg. §. consuluit in si. ibi, & velut genus quoddam hoc esse permutationis ff. de petit. hered. idem tenuit Abb. in cons. 3. incip. nitar in pñti cā penul. col. ver. præterea, & 3. habito respectu &c. 2. vol. quod per d. l. Aquilius Regulus tenuit, quod donatio facta per Regem in maximam præiudicium Regni in remunerationem seruitiorum non potest reuocari, quia illa non fuit propria donatio, sed potius meritorum remuneratio, & Alex. in cons. 215. nec arguendi sumus 1. col. vers. sed ita est &c. 2. vol.

Quod autem d. Antonell. fuerit procurator eccl. & Monast. predicti per longissimum tempus, & vsque ad eius mortem, hoc articulatur per d. Monast. in multis eius artic. & signanter in 5. art. & quauis pro parte Monast. dicatur, quod eidem Anton. dabatur pro ipsius salario tumuli x. grani, & veges vna vini rubei, at tñ pro parte d. Ant. conueniunt dñ, quod d. salarium erat longe minus, eo quod merebatur d. Anton. stante qualitate personæ ipsius Ant. qui erat nobilis, & persona qualificata, ac quantitate & qualitate seruitiorum ipsius, prout deponunt test. ipsius Monast. & signanter 2. test. d. Monast. super 14. art. ipsius Monast. car. 175. Et similiter 3. test. eiusdem Mon. super eod. art. car. 177. & 4. test. eiusdem Monast. super 10. art. ipsius Mon. car. 178. qui optime deponit, taliterque predictis non obstantibus monast. predictum erat obligatum remunerare d. Ant. iux. quantitatem seruitiorum. Per ea, que notanter dixit Bald. in auth. ex. de test. col. 2. vers. sed contra hoc facit &c. C. de collatio, quod dixit, quod oportet, quod donatio, que fit pro remuneratione seruitiorum æquiponderet meritis, et vel non sit infra dimidiam iuste censuræ, seu mensuræ secundum ipsum, quem sequitur ibi Rom. & idem tenuit idem Rom. in l. si donatione, C. eod. tit. de collat. & ad hoc accedunt notabiliter dicta per Salic. in l. petens in 6. col. in 4. quæst. in fine C. de pac. qui dixit, quod quamuis vsuræ de iure sint

prohibita, si tñ creditor, qui eas recepit pro pecunia mutuata obligat se debitori soluenti ad aliquid equale vice mutua, q̄ tunc non erūt nomine vsuræ illicitæ, sed vice cuiusdā permutationis Taliter q̄ Saly. considerat equalitatem obligationis creditoris, & vsurarum & illud d. Saly. sequitur, & summè cōmendat ibi las. in 7. col. ver. 3. nota &c. Quāvis in eo, q̄ postea subdit Sali. q̄ si promissa per creditorem ascendunt vsq; a dimidiā vsurarū, hoc sufficiat; hoc impugnetur à multis, & ad hoc optime deseruit tex. in c. relatum, el 2. in ver. iux. seruitij meritum conferatur &c. extra de test. per quē tex. dicit ibi Abb. 6 q̄ cleric⁹ in egritudine cōstiturus, † de qua postmodū decessit pōt aliqua largiri his, q̄ sibi seruiert sine consanguinei fuerint, siue extranei secundum seruitij meritū, vt ibi per eum, ex quib. demonstratur aperte, q̄ d. concessio fuit facta eidem Ant. iure licito, & in casu à iure permissio. Et in hac concessione interuenit authoritas Sūmi Pontificis & decretū cōmiss. Apost. in actis præsentatū, quæ authoritas Sum. Pōt. et decretum Commis. Apost. habetur pro omni sollempnitate requisita in alienatione honorū eccl. Ita punctualiter tenuit Abb. conf. 41. col. 2. nu. 3. vers. item omni sollempnitas 1. vol. & idem in spē tenuit Dec. conf. 174. col. 2. vers. similiter, nec sollempnitas 1. vol.

Nec obstat illud, q̄ ex aduerso allegatur, v3. q̄ in eodem rescripto apparet, q̄ causa erat cōmissa Archidiacono Hortonensi. & Paulo de Prassitijs, cum clausula, q̄ coniunctim procederēt, & propterea videbatur data forma procedendi, taliter quod decretum ab vno latum videbatur nullum tanquam 7 latū contra formam † rescripti C. cum dilecta ex. de rescript. & ibi per Doct.

Nam ex dictis verbis non est modo aliquo data forma procedēdi. Tunc. n. vñ data forma procedendi qñ Papa in rescripto diceret de legato, q̄ personaliter exequatur negotium, vel diceret 8 cōfidentes de industria † tuæ personæ, vel per te ipsū procedas, in his casibus

videť electa industria p̄sonæ & data forma procedendi, ita punctualiter tenuit Abb. in c. fin. §. is at 1. & 2. col. vers. sed quero pro intellectu, & vers. 2. quero &c. ex. de off. deleg. & ibi Felyn. in tertia columna pro quo est tex. in l. fideicommissa §. fin. & ibi per Doct. ff. de leg. 2. Bar. in l. inter artifices, ff. de solutio. quæ verba non reperiuntur appōsita in rescripto, propterea nō videť data forma procedendi, & d. Archidia. Hortonensis, qui erat delegatus à Papa potuit subdelegare cām in personam d. R. Pauli de Prassitijs, prout subdelegauit, & in decreto hoc dicitur, Ita est tex. in c. pastoralis in princ. ex. de off. deleg. bonus tex. in l. à iudice. C. de iudi. & in spē tenet Bal. in l. cum magistratus col. 2. vers. modo querit C. qñ prouoca. nō est necess. q̄ dixit, q̄ delegatus à Principe pōt alij committere motū animi 9 sui, † & idē tenuit Bar. in l. si vni, ver. 8. quero &c. ff. de re iud. qui dixit, q̄ delegatus à Principe sicut pōt subdelegare, ita pōt alteri cōmittere animi sui motū †, quicquid dixerit glo. in l. sicuti ff. de arbitr. quæ procedit in arbitris, & non hēt locū in delegato, prout dixit Bal. in d. l. cum magistratus. & Bar. in d. l. si vni, sicq; dictū decretum latū à d. Dño Paulo tanquā delegato, & subdel. fuit ritē, & legitimē latū p̄ supradicta. Et licet in rescripto apponatur illa verba, conscientiam vestrā oneramus, & per hoc videatur electa industria personæ, & consequēter subdelegare non poterat, per ea, q̄ notat Io. Andr. in c. 2. de test. in 6. vbi dixit, q̄ verbū conscientie tuæ impedit substitutionem, at tñ contrarium tenuit Abb. in c. cū in veteri in prim. de elect. qui dixit, q̄ per illa verba conscientia tuam oneramus, non est electa industria personæ, & ideo is, cui sic committitur pōt subdelegare, & ita dicit consuluiffe. Idem tenuit Ang. in authen. ad hęc C. de iudi. qui dixit q̄ per talia verba, non videtur electa industria personæ motus inter alia, quia expressio eorū quæst, tacite insunt nihil operatur, sed omnino intelligebat, q̄ delegatus iudicaret salua cōscientia, ergo

ergo &c. Idem tenuit Abb. in d. c. fi. §. is aut de off. deleg. & ibi plenè Felyn. col. 3. in princ. in ver. vtrum per ista verba, qui refert opiniones diuerforū, & tandem adhæret opinioni Abb. & Dominorum de Rota in decis. per eū allegata

Nec obstat q̄ de d. subdelegatione facta per Archid. Horton. in persona d. Pauli de Prassicijs nihil apparet, nam cum d. sntia fuerit, & sit antiqua & d. subdelegatio enuncietur in eadē sntia, ipsa præsumit adhibita, ita punctualiter tenuit Bar. in l. admonendi in x. col. vers. sicut

11 iudicim⁹ de sntia antiquitus lata, † q̄ valet, l3 non reperiatur acta. ff. de iur. iur. qui allegat Innoc. in c. cum in iure peritus de off. deleg. tenuit Alex. in l. sciendum in 6. col. vers. item fallit d. regula, nisi in actu appositū esset iudicis decretum ff. de verbo. oblig. & tenet Corne. conf. 333. col. 4. post mediū lib. 1. vbi tenet, q̄ credit sntiæ antiquæ, l3 acta non producantur, maximè si in eadem sntia enūcientur acta: Idem, & clarius voluit Gozad. in conf. 96. col. si. vers. 6. adduco, vbi tenet, q̄ p̄sumit pro sntia quò ad citationē lapsa tpe ad appellandum, quāuis de citationē in sntia mentio non fiat, & in spē Felyn. in c. qm̄ 9. col. 23. vers. quinimmo est vnus casus, ex. de probat. qui dixit q̄ in decreto antiquo præsumuntur adhibita oēs sollemnitates, l3 decreto non sint d. sollemnitates enunciata, allegat Petr. de Anch. conf. 130. incip. ex consilijs excellentium Doct. qui loquitur de decreto interposito super alienat. bonorum eccles. qui allegat inter alia legem si filius C. de petitio. heredita. & tenuit l. a. in l. 4. §. condemnatum col. 2. circa medium ff. de re iudi. vbi tenet, q̄ pro sntia præsumitur, à qua non fuit appellatum, q̄ interuenerit citatio, l3. de ea non fiat mentio in sententia.

Et dato, non tñ concessio, q̄ ex illis verbis appositis in rescripto v3. coniunctim procedatis, esset data forma procedēdi, prout nullo iure hoc sustineri pōt, at tñ vbi forma in rescripto esset data ad vtilitatem partium, pōt Index non seruata d. forma procedere, partibus taci-

tè, vel expresse consentientibus, ita tenuit punctualiter Innoc. in c. prudentiā, ex. de off. deleg. & idē Innoc. in d. c. fin. §. is aut, & ibi plenius Abb. in 2. notab. eod. tit. qui ad hoc allegat glo. notabile in c. cum olim el. 1. eod. tit. sic limitans c. cum dilecta ex. de rescript. & c. venerabili eod. tit. de off. deleg. & idē tenuit Felyn. in d. c. fi. §. is aut col. 2. vers. 3. opponitur, sed ambæ partes, v3. tam Abbatissa, & Moniales, quā ipse Antonell. passæ fuerunt decretum prædictum interponi à d. Dño Paulo tanquam delegato, & subdeleg. & post d. decretum tacerunt per annos circa sexaginta, propterea in præsentiarum non pōt dici de nullitate d. decreti per supradicta.

Et dato, non tñ concessio, q̄ d. decretum fuisset nullum: prout omni iure est validū, & ritè latum: at tñ d. concessio præfata Anton. facta remanet valida, & efficax stante qualitate d. terræ, quæ erat sterilis, nemorosa, & inculta, ac nullius vtilitatis, prout deponunt multi testes examinati pro parte conuentorū super 3. art. qui deponunt, q̄ tempore d. concessionis d. Terra erat nemorosa, & inculta, & ex ea d. Monasterium nullam percipiebat vtilitatem, quò casu verè dici poterat, & debebat Trulā, stāte ip-

12 si⁹ sterilitate: † taliter q̄ succedit dispositio capituli Trulās 12. q. 2. q̄ disponit, ac dicit trulās, aut vineolas exiguas, & eccl. minus vtilis &c. posse alienari per Ep̄m sine consil. capituli, & sic sine sollemnitatibus alias requisitis in alienatione bonorū eccl. q̄ ē tenuit glo. eadē cā 12. q. 11. in summa, & tenet glo. in c. Abbat. eadem cā, & q. & tenet Innoc. & Ant. de Butr. post glo. ibi in c. 1. ex. de his, quæ fiunt à Præla. sine cōsensu cap. & tenet Io. de Imol. ibidem, & tenet idē Imol. in c. vt super de rebus eccl. non alien. Et qm̄ in tali concessione nō requirebatur aliqua sollemnitas, aut auctoritas Papæ, vel decretū Apostolicorū Cōmiss. si tale decretum fuit nulliter interpositum, non vitatur cō-

13 cessio † p̄ ea, quæ notanter dixit Bal. in l. & si sine C. ad Trebell. qui dixit, q̄ qm̄ in causa potest procedi sine libello, vel

sum.

summarie, & de plano, & tñ proceditur ordinariè, & inepte, q̄ per hoc non vitiatur processus, & idem tenuit Ang. in l. obseruare, §. proficisci, ff. de off. pro cons. & ad hoc accedant dicta per Bar. in extrauag. ad reprimen. in ver. figura, circa medium, qui dixit, q̄ in casibus, in quibus non requiritur libellus, si offeratur, & minus legitime, q̄ per hoc nō vitiatur iudicium, de quo plenè per Fely. in c. examinata, col. 9. in princ. ex. de iud. taliter q̄ omni iure dicta cōcessio dicenda est legitimè tanquam facta in casu à iure permissio.

Nec similiter obstat illud quod pars aduersa allegat, in quo se multum fundat v3. q̄ dicta cōcessio facta fuit pro vno tarenno annuo, & sic cum maxima læsione eccl. Nam Terra de qua agitur consideranda est, pro ut erat tempore concessionis, & non prout est de præsentis, 14 † ita probat tex. in c. cum causa, quæ inter Iconomum in princ. ex. de testi. Bonus tex. iuncta glos. in ver. tunc valentem in c. cum directi ex. de emptio. & venditio. tex. in l. si voluntate prope finem C. de rescindenda vend. tex. in l. 3. §. diui fratres, ibi ex præsentis venditione ff. de iure fisci, notat Bal. in l. 2. col. penul. vers. & his apparet C. de rescin. vendit. & Melius col. antepenul. in fine, qui dixit, q̄ extimatores terre, vel testes debent se referre ad tempus contractus, non autem ad pñs tempus, ita q̄ si tempore contractus erat sterilis, & nunc culta, vel erat aratoria, & nunc sunt vites, debet extimari, prout erat tempore contractus, & non prout est de pñti, sed per multos testes examinatos ad instantiam dicti conuenti apparet q̄ dicta Terra, tam ante concessionem factam Antonello prædicto q̄ eo tempore, & post fuerat nemorosa, sterilis, & inculta, & ex ipsa terra Monaster. nullos percipiebat fructus propterea siue considerentur fructus dictæ Terræ, qui nulli erant tunc temporis, siue ipsius valor, non fuit Monasterio ipsum lesum ex dicta cōcessione, hat ito etiam respectu ad illud, ad quod monasterium prædictum te-

nebatur dicto Antonello pro remuneratione seruitiorum ipsius, & ad hoc accedant notata per Bald. in Authen. qui rem, col. 2. versic. iuxta prædicta quæritur. C. de sacro sanc. eccles. qui sequendo opinionem Petri, dicit, quod concessio in emphiteosim rei valentis mille marcas pro vno nummo bene va
15 let † in emphiteosi licita, prout ista, de qua agitur, allegat tex. in authen. de non alien. in §. itaq; & idem ibi Bart. tenet in emphiteosi eccles. idē videtur tenere Bald. in l. ædem col. 3. vers. sed nunquid pro vno nummo C. loca. idem in emphiteosi ecclesiastica tenuit Speculator in tit. de loca. §. nunc aliqua, vers. sexto, & idem Bald. in l. cum allegas in 7. oppo. C. de vsur. & non potest esse, quia solutio nummi constituti pro censu fit pro recognitione dominij directi. non autem pro fructibus, ita declarat Bart. in l. 1. C. de iur. emphi. Fortificantur prædicta nā ex prædictis apparet, quod dicta concessio fuit facta in casu permissio à iure, ac auctoritate Apostolica, quo casu à principio ipsa concessio fuit valida, & licet in ea interuenisset aliqualis læsio Ecclesiæ, pro ut non interuenit, adhuc fuit valida, et
16 præbuit cām præscribendo † concessionaria, ita pūctualiter tenuit Hostien. quem ibi sequitur Anto. de Butr. in c. 1. de his quæ fiunt à Prælat. motus per tex. notabilem in c. cura de iure patro. Et quod concessio facta in casu permissio, licet cum læsione Ecclesiæ teneat, et sit valida tenuit glos. 12. q. 2. in summa in fin. & in spē Guid. Pap. decis. 159 qui etiam tenuit, quod alienatio facta per solum prælatum in casu permissio 13. sine sollempnitatibus valet, quamuis ad illius rescissionem sit necessaria restitutio, & talis alienatio præbet iustam causam præscribendi, de quo est optimus tex. & ibi hoc notat Innoc. & Ant. de Butr. & cæteri in d. c. 1. de his quæ fiunt à Prælat. & idem in spē tenuit Philipp. Franc. in cap. 2. in 1. not. de reb. eccl. non alie. in 6. & idem punctualiter tenuit Hostien. in cap. fin. ne sede vacan. idem tenuit glos. in c. 1. in glo.

glos. penul. de restit. in integr. quia ergo dicta concessio fuit valida à princ. & legitimè, ac sollemniter facta, & ipsa terra fuit mediante valido, & sollemni titulo possessa, tam per Antonellum prædictum, quam successivè per ipsos conuentos non solum spacio 40. annorum quod tempus sufficit ad præscribendum contra ecclesiam, vt in cap. de quarta, & ibi per Docto. de præscript. sed etiam fuit possessa per annos 60. taliter quod omni iure ipsi conuenti fuerunt, & sunt effecti domini dictæ terræ per suprascripta.

Nec obstat, & in prædicto rescripto impetrato super concessione prædicta dicatur, & terra prædicta erat partim culta, & partim inculta, & propterea asseratur, & d. concessio fuit facta cum laesione eccles. pro d. tarenno annuo, nam d. verba sunt verba assertiua Pontificis apposita in d. rescripto, quibus verbis plenè non creditur maximè in præiudicium dicti conuenti tertij possessoris, ita punctualiter tenuit Franc. de Arca. c. cum à nobis in 2. col. & sequ. ex de testib. & melius in cõf. 163. incip. licet Ioannes dicit col. 3. vers. 2. ratio, vbi tenet quod assertioni Sum. Pont. de facto non gesto coram ipso non creditur, & tenet expresse Dec. cõf. 198. incip. in causa vertete inter Magn. Comites fina. col. 1. vol. & expresse Calde. cõf. 2. in fi. in tit. de priuileg. vbi tenet, quod tex. in clem. 1. de probat. non procedit, nisi narratio Principis respiciat factum proprium ipsius Principis, & idem tenuit Corn. cõf. 22. col. 3. lib. 3. maximè quia ipse Anton. conuentus plenè probauit per multos testes, quod tempore d. concessionis factæ d. Anto. dicta terra tota, & integra erat sterilis, nemorosa, & inculta, quo casu stari debet probationibus ipsius conuenti, magisq; assertioni dicti rescripti, maximè quia in decreto alterius Commissarij deputati in affrancatione d. terræ fit fides per d. Commiss. quod ipse cepit informationem per multos testes, per quam probatur, quod d. terra erat tempore concessionis tota sterilis, & incul-

ta, taliter quod ex testibus d. Anto. & ex d. declaratione d. Commiss. plenè probatur quod dicta terra integra erat sterilis & inculta tunc temporis.

Et dato non tñ concessio, & illud & asseritur per partem aduersam v3. & ex dicta terra erant reducta ad culturam tria modia; Dico & adhuc d. concessio fuit legitimè facta; nec pōt dici ipsam cessisse in lesionem d. Monast. nam in probationibus d. Ant. conuenti fuit probatum, & quodlibet modium sterile d. terræ valebat carolinos x. & ad altius quindecim tempore concessionis, ita & deductis d. modijs tribus, quæ para aduersa asserit fuisse reducta ad culturam, alia modia xi. inculta valebant ad altius ducatos xvi. cum dimidio, & illa modia tria, vt asseritur cultiuata tunc temporis ad altius poterant valere ducatos nouem ad rationem duc. trium pro quolibet modio, taliter & tota integra dicta terra valebat duc. xxv. cum dimidio, de quibus ipse soluit pro affrancatione ipsius terræ duc. x. vt apparet ex instrumento d. affrancationis reliqui duc. xv. cadunt in remuneratione seruitiorum dicti Anton. præstitorum d. Monaster. per annos ferè sexaginta. Cui Anton. Monast. ipsam debebat satis plus pro tantis seruitijs tanto tempore præstitis, stante qualitate persone ipsius Ant. qui erat nobilis, & vir qualificatus, & propterea debet declarari partem terræ executam ad instantiam Monasterij prædicti esse restituendam ipsi Ant. vna cū fructibus, & rebus ad ipsū Monast. peruentis ex d. terra, seu parte ipsius executæ.

ADDITIONES.

Agitur hic de donatione in remuneratione seruitiorum, quo casu dicit hic meus Auuus posse donari, vel infeudari bona eccl. ad cuius confirmationem addo, & cessat presumptio fraudis, qñ de seruitijs cõstat: Neapod. in cõsuet. Et si testator in verbo disponere relatus per Afflic. decif. 370. nu. 15. maximè si probetur seruitia, & merita, vt voluit Bar. in l. si forte ff. de Castris pecu. & glo. & Dact. in l. si donatione C. de collat. & Alex. cõf. 55. in 1. vol. Capic. decif. 203. nu. 3. Dec. cõf. 20. & 132. licet merita debeant esse æquivalentia

ria & in eo, quod excedit. non valet. Lupus in repet. c. per vestras nu. 25. de donat. inter vir. & vxor. quæ oia concurrunt in facto huius allegationis factæ per meum Auum pro Antonello de Angelis, & suis successoribus, seu habentibus causam ab ipso.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Bona Eccl. regulr prohibentur alienari nisi in quatuor casibus
- 2 Et in alienatione debent adhiberi solemnitates à iure statuta.
- 3 Prelatus p̄t sine aliqua solemnitate concedere alicui bona occupata per potentem, ut recuperentur per alium potentem, & recognoscatur ab Ecclesia.
- 4 An Prelatus possit remunerare Amicum de bonis Ecclesiæ.
- 5 Quid in territorio solito cōcedi, an requiratur sollemnitas?
- 6 Et an credatur assertioni p̄lati q̄ territorium sit solitum concedi?
- 7 Et qualiter probetur q̄ res. sit solita concedi, an per unū, vel per binum actum? & quando res dicatur solita concedi per ecclesiā.
- 8 Quid in facto antiquo?
- 9 Quando bona solita concedi per ecclesiā semel deuenierunt ad ecclesiā, non licet Prelato iterū illa cōcedere sine legitima causa & sollemnitatib⁹ à iure requisitis.
- 10 Maxime si eccles. nō est ita diues
- 11 Et consensus Capituli debet fieri collegialiter, nec sufficit subscriptio particularium.
- 12 Presūptio, quæ sumitur ex an-

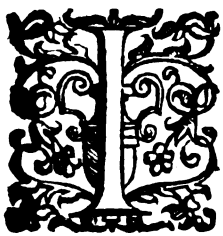
tiquitate temporis, cessat per inspectionem instrumenti ubi nulla fit mentio de tractatu, & consensu Capituli.

- 13 Licet alias presumaturs pro sententia in facto antiquo quod fuerit rite, & recte lata; attamen q̄n per inspectionem actorū apparet, quod acta nō fuerunt rite confecta, cessat dicta presumptio ex inspectione actorum.
- 14 Nec potest causari prescriptio ex contractu nullo.
- 15 Quando excluditur prescriptio ex contractu nullo, an excludatur prescriptio centū annorū?
- 16 Et quādo quis presumaturs esse in mala fide.
- 17 Malefidei possessor nō iuuatur prescriptione centum annorum de iure canonico quod seruatur
- 18 Quando quis dicatur in mala fide, ad impediendam prescriptionem.
- 19 Quæ mala fides authoris nocet successori.
- 20 Quid si successor non vult uti accessione temporis sui autoris, sed vult inchoare, & perficere prescriptionem in tempore suo.
- 21 Et quid si emphiteuta alienauit sine assensu ecclesiæ partem, an perdat totum.
- 22 Vassallus qui alienauit partē feudi, totum amittit.
- 23 Iuramentum transit ad heredes.

- 24 *Emphiteuta alienans rē emphiteoticam, vel partem nulla facta reservatione assensus directi domini, cadit in totum ab emphiteosi ipso Iure sine dubio.*
- 25 *Cursus Centum annorum quando causet titulum.*
- 26 *Procurator non potest donare, quia donare est perdere, & numero 27.*
- 28 *Permutatio quando permittatur ecclesie.*

ALLEGATIO 31.

DE requisitis necessarijs in alienatione bonorum Ecclesie prohibitorum alienari.

IN causa Reuerend. Archiepisc. Capuani contra Excellentem Comitem Altuillæ super vendicatione territorij, & aliorum introituum in processu deductorū agi

tata in S.C. & coram Mag. V. I. D. Dño Joanne Andrea de Curtis Regio Consiliario & causæ Commissario, & demum coram Magn. Antonio Orefice in causa reclamationis Regio Consil. & causæ Commiss. substinendo partes dicti Reuerend. agentis, dico d. Excellentem Comitem debere condemnari ad petita per prædecessorem Archiepiscopum nomine d. Ecclesie ex infrascriptis.

Prius tñ præsupposito quod in factis ambæ partes conueniunt, quod d. territorium & alia petita alias fuisse maioris ecclesie Capuanæ, & q̄ in præsentibus bona ipsa tenentur per ipsum Excellentem Comitem.

Item etiam præsupposito ꝑ quod

bona Ecclesiarum regulariter prohibentur alienari, præterquam in quatuor casibus notatis per glos. 12. q. 2. in summa, & per Abb. in c. nulli col. 2. vers. aduerte ad duo, & in c. vt super, extra de rebus Eccl. non alien. notant Doct. max. Philip. Franc. in c. 1. eod. tit. in 6. col. 7. notat Bal. in authen. hoc ius porrectum 4. col. versic. subsequenter venio ad causas C. de sacro. san. eccl.

Alio etiam præsupposito, quod vbi Prælati alienant bona ecclesiarum, tenentur in tali alienatione adhibere sollemnitates ꝑ à iure statutas, & signanter consensum capituli capitulariter congregati, prout notat Fely. in c. cū oēs 5. car. col. 2. vers. amplia etiam de constit. & ante ipsam alienationem adhibere tractatum ipsius capituli, de quibus sollemnitatibus habetur in c. sine exceptione 12. q. 2. & in c. tua, & ibi per Doct. maxime Abb. & ceteros extra de his quæ fiunt à Prælato sine consensu capituli. notat speculator in tit. de locat. 9. sequitur versic. & scias vbi ponit formam tractatus, & ibi Ioannes Andr. in addition. notat glo. in c. 1. in verbo tractatus, & ibi per Doct. extra de rebus eccl. non alien. in 6. & expresse Alex. conf. 17. incip. viso instrumento locationis col. 2. vol. 4. qui dixit q̄ semper debet fieri instrumentum de tractatu de per se, & separatim ab instrumento locationis, & notat Bal. in auth. hoc ius porrectum col. 3. vers. vlt. rarius in ista materia C. de sacro. san. eccl. & expresse Philip. Dec. conf. 142. col. 2. vers. est ergo videndum 1. vol. qui dixit, quod in alienatione bonorum ecclesie duo copulatiue requiruntur videlicet forma, idest sollemnitas & iusta causa alienationis, vt ibi per eum, & idem tenet Abb. in c. ad nostram in gl. 2. super verbo enorme ext. de reb. eccl. non alien. per illam glos. vide Abb. in c. quæ in ecclesiarum vlt. nota. versic. ex quo inferitur, extra de constit. qui tenet quod debet interuenire sollemnitas & iusta causa.

T

Quia

Quia ergo ex instrumento dictæ concessionis apparet quod dicta alienatio & concessio medietatis d. territorij, ac gabellæ, & piscariæ, ac vassalorum fuit per Prælatum facta extra omnes casus à iure permisos, ex quo sine aliqua necessitate ecclesie, & cum ipsius evidentissima læsione, nullaq; adhibita sollempnitate, merito dicta alienatio fuit ipso iure nulla, ita est tex. in cap. 1. extra de his quæ fiunt à Prælato sine consen. capit. & ibi per Doctor. bonus est tex. in cap. 1. de rebus eccl. non alien. in 6. & ibi per Doctor. optimus tex. in clem. 1. eod. tit. vbi inter alia dicitur, quod alienans in casu non permisso à iure, & absq; sollempnitatibus incurrit ipso iure penam suspensionis ab officio, nec ex concessione ipsa recipienti ius aliquod acquiritur, & licet ille tex. loquatur in Religiosis, attamen procedit etiam in clerico, vel Prælato seculari, ita tenuit Ioannes de Imo. in d. clem. in glos. in verbo religiosus, qui allegat Zenze. & Laude hoc tenere, & in specie hoc tenet Abb. in c. nulli col. 2. vers. & concludo, de reb. eccl. non alien.

Fortificantur prædicta ex his quæ dixit Ang. in l. cum ij. §. eam transactionem ff. de transact. qui dixit quod vbi ecclesiastice rei vel minoris alienatio fit in casu à iure non permisso, est nulla ipso iure, non obstante quod conditio ecclesie vel minoris efficiatur melior, idem tenuit Philip. Dec. in c. quæ in ecclesiarum col. 2. num. 9. extra de constit. & idem tenuit Fely. in c. causam quæ col. 5. num. 8. extra de iudi. & Iason in d. lege eam transactionem quicquid dixerit Bal. in eodem §. eam transactionem, & idem Bal. in l. contra iuris ff. de pactis.

Nec obstat si ex aduerso dicatur quod d. concessio facta fuit dicto Domino Bartholomeo pro recuperatione dictorum bonorum à manibus Petri, & Francisci de Ebulo, qui vt asseritur detinebant occupata, quo in

casu Prælatus potest bona ecclesie taliter occupata de iure concedere potenti, vt ea recuperet † & ab ecclesia recognoscat, ita est formalis tex. in c. 2. in fin. extra de feud. notat Bal. in cap. primo in 4. col. in versic. consuetudo qui feud. dar. possunt, & Imol. in d. cap. 2. & tenuit Paul. de Castr. consil. 153. Francisc. Curt. in tract. feud. quest. 19. secundæ partis principalis car. 15. nam ille tex. procedit in feudo ecclesie alias solito concedi in feudum, quando tenetur per alium occupatum, secus tamen est in rebus non feudalibus ecclesie inuasis per alium, nam ea Prælatus alijs concedere non potest vt recuperentur, ita punctualiter tenuit Abb. in d. cap. 2. dicens ita consuluisse Io. Andr. qui dixit, quod si hoc procederet in rebus non feudalibus ecclesie per alium occupatis, de facili posset committi fraus, quia Prælatus volens amico, vel consanguineo rem in feudum concedere, permitteret rem illam inuadi ab aliquo potente, vt sic possit postea eam infeudare vt illam recuperet, sequitur Iacobinus in tract. feud. in verbo in feudum col. 4. vers. addo vobis aliam pulchram limitationem car. 23. in parua impressione. Hinc notabiliter dixit Vdalricus Zasijl. in tract. feud. in 6. par. principali car. 41. quod ad hoc vt dispositio illius cap. 2. de feud. locum habeat, ne collusio fiat cum potentibus, vel fraus aliqua debet ecclesie vel Prælatus prius diligentiam possibilem facere pro recuperatione rei occupatæ per potentem implorando superiorem, vel censuris ecclesiasticis agendo, & si tyrannus sit notorie, qui prædicta contendat, tunc procedit dicto cap. 2. sed ex processu seu vel scripturis nihil apparet quod bona prædicta fuerint feudalia, & tanquam feudalia fuisse alias solita concedi, nec etiam de aliqua diligentia adhibita per Prælatum tunc existente circa recuperationem ipsorum bonorum, pro

propterea cessat dispositio d. cap. 2. Quin immo ex instrō d. concessionis apparet quod ipsa bona erant in posse ecclesie eo tempore quo fuerunt concessa d. Dño Bartholomeo, & sic dicta bona erant recuperata à posse dictorum de Ebulo propterea cessat dispositio d. c. 2.

4 Nec obstat si dicatur quod prædicta bona fuerunt recuperata favore, & præsidio d. D. Bartholomei, & quod ex causa dicti præsidij ecclesia tenebatur eum remunerare, ex quo quando prædicta apparerent, prout nihil de prædictis apparet, pro tali remuneratione non poterat Prælati & distrahere, tam magnum territorium, tot vassallos, & introitus, & eidem concedere prædicta, pro tã minimò censu, ita punctualiter tenuit Bal. in l. iubemus 3. & 4. col. de sacr. san. eccl. C. vers. deinde vides hic qui dixit, quod quamvis Prælati teneatur remunerare amicum de beneficijs collatis ecclesie, intelligitur non per modum concessionis alicuius alienationis dominij, sed per modum concessionis fructuum, ad modicum tempus, & idem tenuit Ioannes Andr. in addit. Specul. in rub. de rebus eccl. nō alien. facit tex. in c. relatum el 2. de testam. & in c. hæc huius placiti & in c. charitatem, & in c. quicumq; suffragio & c. sequenti 12. q. 2. & bonus tex. in c. fin. de pecul. cleric.

Nec obstat tex. in c. per tuas extra de donat. vbi pro beneficio facto prælati, qui tempore scismatis fuerat saluatus, dantur ei qui saluauit Prælatū in feudum quatuor iugera terræ substatinetur enim talis infeudatio propter modicitatem rei in feudum datæ, pro vt est tex. in c. terrulas 12. q. 2. & tenet glo. in summa ead. causa & q. & glof. in cap. Abbatibus ead. causa, & quæst. & tenet Bal. & Saly. in auth. hoc ius porrectum C. de sacr. sanct. eccl. & dixit notanter Oldra. consil. 226. quidam Episcopi col. 4. quod licet Prælati possit donare propter

merita donatarij cap. ad hæc, & c. relatum el 2. de testam. non tamen in magna quantitate, vt ibi per eum.

5 Nec similiter obstat si dicatur quod d. territorium alias fuerat solitū concedi, † & tanquam solitum concedi, potuit per Prælatum dicto Dño Bartholomeo concedi, iuxta tex. in d. c. 2. de feud. & in tali alienatione non requirebatur alia sollempnitas, quæ alias requirebatur in cōcessione bonorum ecclesie, vt per Doctor. communiter in d. c. 2. per illum tex. in verbo literæ, & tenuit Ludovic. in cons. 70. incip. visis temate Calder. cons. 1. in tit. de his qui fuerit à Prælat. & cons. 11. in tit. de feud. nam quod dicta bona fuerint solita concedi per prius nō apparet aliter quam per assertionē Archiepiscopi tunc concedentis, cuius 6 assertioni † non creditur cū ipse fuerit de personis prohibitis alienare iuxta nota. per Bar. in l. si forte ff. de Castrens. pecul. notat Bar. & alij in auth. si quis in aliquo C. de edend. notat Alex. cons. 17. incip. viso instrumeto col. 2. vers. nec obstat quarto vol. & idem Alex. cons. 101. col. 4. & 5. 1. vol. maxime quia aliter non apparet, quod dictum territorium fuerit aliter rite, & legitime concessum, quo casu, esto quod appareret de præcedenti concessione prout non apparet, si non esset præcedens concessio rite, 7 & legitime facta † non posset dici res solita concedi, ita punctualiter tenuit Andr. de Iser. in c. 1. in princ. de his qui feud. dar. poss. & ibi Iacob. de Belu. in princ. post glof. dicit quod ad hoc vt res dicatur solita concedi per ecclesiam, & tanquam solita possit concedi, absq; aliqua sollempnitate requiritur spatium 40. annorum infra quos saltem bis fuerit concessa per ecclesiam, & idem tenet Ioannes de Imol. in c. ex parte in princ. vltimæ car. extra de feud. in casu ergo de quo agitur non apparet aliquid quod ante concessionem factam d. Dño Bartholomeo fuerint d. bona concessa alteri,

nec de tempore quo durauit d. concessio, esto quod de ea appareret, propterea non licuit d. Archiepiscopo, tunc cōcedenti eadem bona absq; aliqua sollemnitate concedere tanquam solita concedi.

8 Et si dicatur prædicta non procedere in facto antiquo, † per ea quæ habentur in c. peruenit, vbi glo. de empt. & vendit. & per Doct. in c. illud de præscript. & in c. Albericus de testib. & per Doct. maxime Alex. in l. sciendum ff. de verb. obli. notat Alex. in cons. 79. incip. circa primum col. 3. vers. vtrum autem 1. vol. Dicitur q̄ omnes prædicti loquuntur respectu sollemnitatis, ita quod stante temporis antiquitate sollemnitas alias requisita in talibus alienationibus præsumatur in dubio interuenisse, sed quod antiquitas temporis operetur quod res censeatur alias solita concedi ex sola assertione prælati concedentis, hoc non dicunt Docti. nec videtur posse dici, quia ex hoc resultarent duo specialia in eodē actu videlicet quod prædicta bona alias præsumerentur legitime concessa, & quod in 2. concessione interuenerint debite sollemnitates contra tex. in l. 1. C. de dotis promiss. & per Doct. in l. singularia ff. si cert. pet.

9 Et dato, non tamen concessio quod ex temporis diuturnitate Prælati sic dicenti credatur, & quod demonstratur, quod ante dictam concessionem d. Dño Bartholomeo factam dicta bona fuerint legitime concessa, ex quo tempore d. concessionis factæ d. Dño Bartholomeo, bona ipsa peruenerant ad ecclesiam, & erant in posse ipsius ecclesiæ, non poterat d. Archiepiscopus sic absolute eadem bona concedere d. Dño Bartholomeo, sed ita demum † si fuisset expediens d. ecclesia quod dicta bona concederentur, ita punctualiter tenuit Abb. in c. vt super 2. col. versic. ego crederem de rebus eccles. non alie. qui dixit quod vbi bona ecclesiæ fuerunt primo loco con-

cessa legitime ex aliqua causa legitima, puta quia bona erant inculta, & concessa fuerunt ad hoc vt ad culturam reducerentur, si eadem bona sic ad culturam redacta ad ecclesiam reuertantur, non potest prælatus absq; alia legitima causa, & debitis sollemnitatibus ea de nouo concedere, ita etiam probat tex. in d. c. 2. in verbo si videris expedire quod verbum denotat arbitrium boni viri secundum ea quæ notantur per Abb. in c. 1. col. 5. in glo. fin. de constit. qui ad hoc allegat tex. in l. fideicommissa §. quamquam ff. de leg. 3. & notat Bar. in l. si sic in princ. ff. de leg. 1. Sed non potest aliquo modo dici expedisse ecclesiæ quod dicta bona tanti redditus, & utilitatis cum tot vassallis, & redditibus, ac piscatione Sturionum gabella, & alijs expressis in d. instrumento postquam peruenerunt ad ecclesiam de nouo concederentur præfato Dño Bartholomeo pro 15. carlenis annuis cū tā euidenti detrimento ecclesiæ, propterea d. cap. 2. locum non habet in casu de quo agitur.

Maxime quia postquam bona tantæ utilitatis peruenerant ad ecclesiā, Prælatus tenebatur ea acquirere ecclesiæ, sicut vxor viro, per ea quæ tenuit Bal. in l. cum ipse col. 1. C. de contrah. empt. notat Innoc. in c. cum in officijs de testam. & plene Ludou. consil. 159 præsertim quia tempore quo bona prædicta peruenerant ad ecclesiam Capuanam ante cōcessionem factam d. Dño Bartholomeo, ipsa ecclesia † non erat ita locuplex quod debuisset rem tante utilitatis pro tam modico censu ita concedere, sed potius ea debebat pro se retinere, esto quod ista res alias fuisset solita concedi, ita punctualiter tenuit Iacob. de Beluis. Nicola. de Neap. & Laudensis in c. 1. in princ. de his qui feud. dar. poss. allegat tex. in auth. vt determinat. sit numer. cleric. & bonum tex. in d. cap. 2. in verbo si videris expedire quod etiam sequitur Andr. Barb. in d. cap.

d. cap. vt super de reb. eccl. non alien. vide Abb. in c. bonememorie el 2. in §. col. vers. & per illum tex. dixit ibi Bar. extra de postulat Prælat qui dixit quod si bona fuerint deuoluta ecclesie, & tempore deuolutionis ecclesia non erat ita diues, prout erat tempore concessionis, Prælati non potest compelli eandem rem concedere hæredibus primi concessionarij.

Ex quibus optime videtur posse concludi quod d. concessio fuerit nulla tanquam facta in casu non permisso à iure, & absq; debitis sollempnitatibus, & præsertim sine tractatu, & absq; consensu capituli capitulariter congregati, ita quod non sufficit subscriptio canonice particularium facta iuxta notat. per glos. in c. 1. in verbo tractatus, & ibi Philip. Francus de reb. eccl. non ali. in 6. & tenet Abb. c. 1. col. 2. de his quæ fiunt à Prælat. vbi dixit quod consensus Capituli requisitus in alienatione bonorum ecclesie debet interuenire Capitulo congregato, ita quod non sufficit particularis subscriptio Canonice, & est bonus tex. in cap. 1. & ibi per Doctor. maxime Deci. de postul. Prælat. & tex. in c. in terra de elect. in cap. cum ecclesia sutrina de cā possess. & propr.

Nec obstat si dicatur quod ex antiquitate temporis præsumuntur dictæ sollempnitates adhibite per tex. in d. cap. peruenit, vbi glos. de empt. & vendit. & Doct. in l. sciendum de verb. oblig. & alij supra allegati, nam talis præsumptio tollitur per inspectionem instrumenti ¶ vbi nulla fit mentio de tractatu, & de consensu Capituli, quo casu dictæ sollempnitates non præsumuntur adhibite etiam stante antiquitate temporis, quia si fuissent adhibite, fuisset in instrumento expressum, ita tenuit Paul. de Castr. in cons. 48. incip. in causa quæ vertitur col. 5. tenuit Alex. cons. 113. incip. super 1. dubio 1. vol. notat Cy. in l. si certis annis 10. quæst. C. de pact. notat expresse Bar. in l. si qui ad ciuilia 1. col. in fin. &

sequenti in princ. C. de appell. & expresse Alex. consil. 1. fin. col. in princ. vers. præterea ex inspectione 4. volu. 13. Et ad hoc accedat illud quod notat Io. Andr. Ant. de Butr. & Abb. in c. quoniam contra de probat. qui dixerunt quod quamuis pro sententia maxime antiqua præsumatur, attamen quando ex inspectione actorum apparet quod acta non fuerunt rite confecta, cessat dicta præsumptio ex inspectione actorum.

Et quamuis dici posset ex aduerso quod talis contractus præstitit causam præscribendi ¶ per ea quæ notat Hostiens. quem sequitur ibi Ant. de Butr. in cap. 1. de his quæ fiunt à Prælat. per tex. in cap. cura de iure pat. Attamen prædicta procedunt vbi contractus alienationis esset factus in casu permisso à iure cum sollempnitatibus debitis, quamuis reperiretur factus cum læsione ecclesie, talis enim contractus tenet ipso iure, licet ad ipsius rescissionem sit necessaria restitutio ipsius ecclesie, ita punctualiter tenuit glo. 12. q. 2. in summa in fine quæ allegat tex. in c. cum nos, de his quæ fiunt à Prælat. s̄m cons. cap. & bonum tex. in c. cum dilecti de empt. & vend. pro quo est optimus tex. & ibi hoc notant Innoc. & Ant. de Butr. in c. ad nostra extra de rebus eccl. non alie. vbi contractus erat factus in casu à iure permisso videlicet pro soluendo debito, & tamen quia cum maxima læsione ecclesie erat celebratus, licet à principio tenuerit, attamen rescinditur ecclesia petente. Hinc dicit Innoc. Io. Andr. Ant. de Butr. & ceteri in d. c. 1. de his quæ fiunt à Prælat. quod alienatio facta per solum Prælatum sine consensu Capituli & sic absq; sollempnitate à iure requisita ita demum rescinditur, si hoc ecclesia petierit alias si Ecclesia vel Capitulum ratam habuerit, remanet valida, & sic loquitur ille tex. in casu quo alienatio esset facta in casu permisso, licet non adhibitis sollempnitatibus. Ipsa ergo alie-

alienatio facta in casu permissio, licet non adhibitis sollempnitatibus quæ est valida ipso iure præstat causam præscribendi, quod etiã tenuit Hostiens. in c. fin. ne sede vacante, & idem tenet glos. in c. 1. in glo. pen. de restit. in integrum, & tenuit Philip. Franc. in c. 2. in princ. de reb. eccles. non alie. in 6. sed in casu de quo agitur concessio prædicta reperitur facta non solum in casu non permissio à iure, sed sine aliqua debita sollempnitate merito fuit, & est ipso iure nulla, & ex ea nullum ius fuit quæsitum recipienti, ita probat formalis tex. in clem. 1. de reb. eccl. non alien. superius allegatus, ubi tex. formaliter dicit, si quis autẽ contra hoc fecerit penam suspensionis ab officio eo ipso incurrat, nec ex concessione ipsius ius aliquod acquiratur, & non eundo per mendicata suffragia prædicta deciduntur per tex. formalem in c. 2. de reb. eccl. non alie. in 6. ubi formaliter dicitur, quod alienatio bonorum ecclesiæ per Prælatũ facta in casu non permissio à iure, & absq; sollempnitatibus, non solum est ipso iure nulla, sed nec etiã præstat causam præscribendi, & ibi hoc notat Philip. Franc. & Domin. Quinimo ex tali contractu nullo non transfertur possessio, ita Bar. in l. si rem aliquam in princ. ff. de acquir. possess. & firmat Alex. in l. 1. §. si vir eodem tit. & propterea ex tali contractu nullo modo potest dici fuisse præscriptum contra ecclesiam.

Et si dicatur ex aduerso, quod quãuis sit exclusa præscriptio stante nullitate contractus, intelligitur exclusa præscriptio longi, vel longissimi temporis, non autem præscriptio centum
15 annorum + ita punctualiter tenuit Fely. in rubr. de præscript. fin. colum. vers. considera secundo, qui dixit q̄ quamuis per legem, vel statutum, aut priuilegium sit sublata præscriptio, nunquam intelligitur sublata præscriptio centum annorum, quod etiã tenuit Ang. in authen. vt de cætero

nõ fiat commut. per illum tex. in verbo præscriptione, & notat Bal. & Ang. in l. 1. per glos. ibi C. ne rei domi. vel temp. tenet Alex. in l. nemo potest fin. col. ff. de leg. 1. & tenet Franc. de Aret. conf. 15. incip. Reuerend. Pater col. pen. in 3. dubio.

Dicitur quod d. Dominus Comes, & sui prædecessores non possunt se
16 iuuare aliqua præscriptione + etiã immemorabilis tẽporis, ex quo dicta concessio fuit facta d. Domino Bartholomeo de Capua, qui erat peritissimus, & eruditissimus Doctor, & habebat notitiam Iurium, & Canonum, prout quilibet Doctor videtur fateri se peritum in iure per nota. per glos. in l. 2. ff. quod quisq; iur. facit tex. in l. illicitas §. sicuti ff. de offic. præf. ubi medicus præsumitur in sua arte peritus, bonus tex. in l. 2. §. seruus ff. de orig. iuris, & scientia iuris regulariter præsumitur l. leges C. de legib. sed ex forma seu instramento concessionis apparet quod d. concessio facta fuit in casu non permissio à iure, & sine sollempnitatibus necessario requisitis, quo casu dictus Dominus Bartholomeus + scilicet sciens recipientem
17 concessionem in casu non permissio à iure fuit in mala fide, ita punctualiter tenuit Paul. de Cast. conf. 72. incip. quia frustra disputaretur ad finem vers. secunda ratio, qui allegat Cy. in l. si quis emptionis §. 1. C. de præscript. 30. annorum. Immo si ipse non fuisset peritus in iure, & errasset in iure recipiendo concessionem in casu à iure non permissio talis error iuris constituit recipientem in mala fide, & consequenter impeditur præscriptio cuiuscumq;
18 temporis + ita punctualiter tenuit Abb. & plenius Fely. in c. de quarta in 9. col. vers. nam intelligerem eorum opinionem, & col. 13. vers. contrariũ simpliciter tenet Paul. de Castr. de præscript. & ad hoc allegat tex. in c. dudum de decim.

Et ad hoc accedat, quod dicta concessio facta in casu non permissio à iure

iure resistit ius, vt in d. iuribus, ergo d. Dñs Bartholomeus recipiens præsumitur in mala fide † vt in regula qui contra iura lib. 6. l. quemadmodum de agri. & censit. lib. 11. & vide Fely. in c. si aut 4. col. in princ. vers. & adde, quod probatur dolus extra de rescript. qui allegat d. l. quemadmodum, & regulam qui contra ius.

Et ad prædicta accedat, quod ille dicitur male fidei qui habuit notitiã rei aliene, ita dicit Abb. in c. si diligenti col. 3. vers. sed glos. quærit extra de præscript. qui allegat tex. in c. si virgo 34. q. 2. & ibi glos. ad idem bonus tex. in l. si quis fundum ff. de acquir. possess. & bonus tex. in l. item veniunt §. petitam ff. de petit. hered. & declarat Bar. in l. furtum §. fundi ff. de vsucap. & ad hoc accedat quod is qui contrahit contra iura præsumitur in mala fide C. qui contra iura de reg. iur. in 6. & ibi Dy. dicit quod emens à Prælate bona ecclesiæ non seruata sollemnitate à iure requisita, non præsumitur habere bonam fidem.

Hinc dicit Bar. in l. quemadmodum in fin. C. de agri. & cens. lib. 11. quod vbi cumq; quis emit rem vendi prohibitam ratione persone, vel rei, quod emens præsumitur scire, & dicit ibi Ioannes de Plat. col. 5. versic. vltimo nota quod qui contra legem mercatur censetur malefidei possessor, & propterea tenetur de fructibus etiam percipiendis, quibus de iure civili præscribere, vel vsucapere possit longissimo tempore 30. vel 40. annorum, l. cum scimus §. illud l. omnes l. sicut C. de prescript. 30. annorum, attamen de iure canonico, quod ius attenditur in prescriptionibus nunquam prescribitur, vt in regula malefidei possessor in 6. & in c. fin. de præscript. Stante igitur quod Dñs Bartholomeus qui erat Peritissimus Doctor, & recipit rem ecclesiæ scienter à Prælate prohibito alienare in casu non permissio à iure, & absq; aliqua sollemnitate à iure requisita, non potest inficiari quin ipse fue-

rit in mala fide, qua stante ipse vllò vnquam tempore potuit præscribere per tex. in d. c. fin. de præscript. & in d. Reg. malefidei possessor in 6. & in c. vigilantij, eod. tit. de præscript. & est tex. iuncta glos. in verbo nisi in c. 1. de præscript. in 6.

Hinc dicit Philip. Franc. in d. c. 1. col. fin. quod in præscriptione tanti temporis cuius initij memoria non existit requiritur bona fides, & idem tenuit Io. Andr. in c. vigilantij in princ. de præscript. & tenet expresse Io. Francisc. Barb. in tract. de præscript. in 6. quæst. 3. partis principalis col. 5. quæ bona fides in casu de quo agitur non affuit in persona d. Dñi Bartholomei recipientis stante igitur mala fide recipientis † ipsa nocet ipsius vniuersalibus successoribus h. cum hæres in princ. de diuers. & tempor. præscript. Ex quo ipse censetur vna, & eadem persona cum defuncto, & quia hæres tenetur exonerare conscientiam defuncti c. fin. extra de sepult. & tenet Abb. in c. de quarta de præscript. & tenet Io. Andr. in addit. Specul. in tit. de præscript. §. fin. in addit. magna, Ioannes de Imo. in repet. cap. fin. col. 3. de præscrip. tenuit Alex. conf. 84. 1. vol.

21 Nec obstat † si ex aduerso dicatur, quod prædicta procedunt vbi hæres vellet vti accessione temporis possessionis defuncti & ipsius hæredis, iuxta terminos l. Pomponius §. cum quis ad miniculo ff. de acquir. possess. sed vbi ipse hæres qui iustam habuit ignorantiam causam, vt in reg. is. qui in ius in 6. vellet ipse incipere, & perficere præscriptionem, tunc mala fides defuncti non nocet hæredi, ita punctualiter tenuit Dyn. in regula possessor vers. item queri posset si defunctus de reg. iur. in 6. quam opinionem sequitur Bar. in d. l. cum hæredes, & ibi Alex. in apostil. Bar. in l. vicia ff. de acquir. possess. & tenuit Paul. de Castr. conf. 48. incip. in cã q̄ vertitur si. col. Ang. in l. 1. C. de præscrip. long. tēpor.

Nam

Nam prædicta opinio Dy. & sequacium communiter reprobatur, & communis opinio est contra Dy. contra quem tenuit Abb. in c. si diligenti 6. col. vers. sed circa prædicta de præscript. & ibi Fely. col. 6. vers. contra opinionem famosam Dy. vbi multos refert sequentes Dy. & tandem dicit quod communis opinio est contra Dy. & mouetur pluribus rationibus, & signanter quia hæres tenetur ex onerare conscientiam defuncti, & etiam quia omne ius hæredis causatur à defuncto, ita quod sicut defunctus vllò vniquam tempore potuisset præscribere stante mala fide, ita etiam hæres, & idem Abb. similiter tenet contra Dy. in c. nihil de prescript. & Alex. in d. l. pomponius §. cum quis ad miniculo col. 6. vers. dicit tamen Raph. Cum. hic. de acquir. poss. & ibi plene las. col. fin. vide etiam Alex. conf. 77. incip. viso processu col. 2. num. 3. 4. & 6. vol. qui tenet opinionem contra Dy. & eandem opinionem tenuit Lucas de Penna in l. 1. col. 1. in verbo quartam C. quando, & quibus quarta pars debeat lib. 10. & pro opinione contra Dy. consuluit Alex. in quam pluribus consilijs relatis per Io. Francisc. Balbum in tract. de prescript. in 12. quest. 3. partis principalis 5. & 6. col. vers. & hanc conclusionem tanquam veram, & communem, vltra quos idem contra Dy. tenuit Soccin. conf. 203. incipien. capiendo primum 2. vol. Dec. conf. 272. incip. viso processu causæ col. 4. num. 6. 2. vol. qui dixit communem opinionem esse contra Dyn. & idem Dec. conf. 303. col. 2. vers. nec obstat num. 6. eodem vol. ex quibus apparet euidenter dictam assertam concessionem medietatis dicti territorij fuisse nullam, & quo ad eandem medietatem cõcessam ipsum Dñum Comitem non posse se tueri aliqua præscriptione, vel aliquo iure.

Et dato, non tamen concessio quod 22 d. concessio fuisset legitima & attamen non potest euitari quod dictum

territorium, & bona cõcessa non fuerint deuoluta, stante quod d. Dñus Comes fecit multas alienationes d. territorij diuersis personis, sine aliquo assensu Ecclesiæ, & Prælatorum ipsius, vt ex instrumentis in actis presentatis apertissimè demonstratur, per quas alienationes diuersarum partium d. territorij totum ipsum territorium fuit deuolutum per tex. in c. Imperialē in princ. de prohib. feud. alie. per fed. & ibi per Doctor. & dixit Bal. in c. 1. 2. col. de vassall. qui contr. constit. Lothar. q. vassallus alienando partem feudi sibi concessi priuatur toto feudo, ex quo nisi in solidum pecuari non potest propter indiuiduum eius contextum allegat tex. in l. 4. §. cato ff. de verb. obliga. & l. 1. in fin. ff. de penu. leg. & dixit Bal. in c. 1. §. si vero vel in totū, qualiter feud. alie. possit, quod quamuis olim per alienationem partis feudi non perdebat feudum, nisi quatenus fuisset alienatum † hodie tamen per alienationem partis, etiam si vnum cespitem alienauerit perditur totum, per dictū tex. in c. Imperialem, & maxime quia ex instrumento concessionis apparet appositum pactum quod non possit pars concessa in totum vel in partem alienari, & ita per concessionarium fuit 24 promissum, & iuratum † quod quidē iuramentum quo ad ipsius obseruantiam transiit ad hæredes d. Domini Bartholomei. Ita Ang. in l. qui superstitis in fine ff. de acquir. hæred. & idē tenuit Bar. in l. cum quis decedens §. codicillis 2. col. vers. vltimo nota ff. de leg. 3. notat Ioannes Andr. in c. 2. de pact. in 6. in nouella, quo casu ratione iuramenti per alienationē partis, perditur totum per l. si quis maior C. de transact. quinimo ipse Dñus 25 Comes lite pendente † sciens qualitatem concessionis, & omnia in instrumento concessionis contenta, alienauit totum dictum territorium, & bona cõcessa nulla facta reseruatione assensu Ecclesiæ, sed tamquam rem propriam,

priam, & liberam ipsius eadem bona alienavit, quo casu omni difficultate cessante totum territorium, & bona concessa fuerunt devoluta per tex. in l. fi. C. de iure emph. & per c. potuit extra de loca. cum alijs iuribus vulg. Ex quibus manifeste apparet ipsum Dñm Comitem debere condemnari ad relaxandum totum dictum territorium, & bona concessa, prout in supplicatione, & actis fuit petatum.

Quo vero ad aliam medietatem reseruatam dictæ ecclesiæ, nulla videtur difficultas, quin Dñs Comes debeat condemnari ad ipsius relaxationem, ex quo sine aliquo titulo, & scienter fuit occupatum per ipsum Dñm Bartholomeum & suos hæredes quæ mala fides probatur per instrumentum d. concessionis, in quo apparet quod tunc Archiepiscopus concessit solam medietatem territorij, & aliã reseruavit ipsi ecclesiæ, quo casu respectu medietatis reseruate d. Dñs Comes, & sui prædecessores ipsam possiderunt sine titulo, & propterea præsumuntur male fidei possessores, ita puctualiter tenuit Bar. in l. fi. in fi. C. unde vi: tenuit Imo. in c. fi. de presc. Abb. in c. si diligenti circa mediũ de prescrip. Alex. conf. 75. incipien. visis pöderatis pen. col. vers. pterea vñ. 4. vol. las. in l. clã possidere §. qui ad nundinas de acqu. poss. ipsa ergo mala fides d. Dñi Comitis & suorum prædecessorum impedit prescriptionẽ cuiuscumq; tẽporis, tam d. Dñi Bartholomei quã suorum hæredũ per d. c. fin. de præscr. & in l. cum hæredes & alia supra allegata, & licet ipsi sint hæredes hæredum d. Dñi Bartholomei adhuc dicuntur hæredes ipsius vulg. l. fin. C. de hæred. instit.

26 Et quamvis possessio ꝑ centum annorum habeat vim tituli C. super quibusdam §. pterea de verb. signific. c. contra morem 100. distin. L. hoc iure §. ductas aquæ ff. de aqua quot. & est iur. l. fi. C. noua vectigalia & c. C. 1. de præscript. in 6. cũ vulg. attamen ex d. possessione tanti temporis, causatur titu-

lus præsumptus non verus, vt probat tex. in d. §. ductus aquæ, & alia iura supra allegata, sed ex d. instrumento concessionis apparet euidenter de nõ tit. respectu medietatis reseruatæ, propterea præsumptio tituli cedit veritati, & ipsa præsumptio excluditur apparente veritate l. continuus §. cum ita ff. de verb. oblig. l. ille aut ille l. nõ aliter ff. de leg. 3. l. pediculis §. argento ff. de aur. & arg. leg. cum alijs vulg.

Nec obstat si ex aduerso dicatur q. quamuis tempore d. concessionis d. medietatis non interuenerit titulus aliquis respectu alterius medietatis quæ euidenter apparet reseruatã ipsi ecclesiæ, Attamen post dictam primã concessionem potuit fieri cõcessio alterius medietatis reseruatæ quæ præsumpta noua concessio inducitur ex cursu tanti temporis per ea quæ notabiliter tenuit Philip. Dec. conf. 409. incip. viso consil. pen. col. versic. non obstat illud in quo videtur difficultas 3. vol. qui allegat Petr. de Anchar. conf. 135. & Alex. conf. 39. 1. vol.

Nam in casu nostro d. præsumptio nullatenus considerari potest, nam aut Pars aduersa dicit quod præsumitur titulus concessionis dictæ medietatis reseruatæ, & istud non potest præsumi; ex quo concessio non potuisset fieri, nisi sub solutione cuius census in pecunia, vel alijs rebus consistentis, sed pars aduersa fatetur quod pro prædicto territorio soluit ipse, & sui prædecessores soluerunt censum carlenorum quindecim tantum, qui census fuit promissus pro medietate concessa tantum, vt ex instrumento concessionis apparet, propterea cessat præsumptio alterius concessionis medietatis reseruatæ. Aut pars aduersa dicit, quod ex d. tps diuturnitate præsumitur titulus vditionis, aut donationis d. medietatis reseruatæ, & talis præsumptio considerari non põt, ꝑ stante q. Prælati, qui censetur Procurator Ecclesiæ vt in c. 2. de donat. rem ecclesiæ donare

donare non potest, quia donare est perdere l. filius. familias ff. de donat. que donatio procuratori non permittitur l. contra iuris ff. de pact. & similiter præsumptio venditionis capi non potest, quæ similiter est regulariter prohibita prælato, vt in toto tit. de reb. eccl. non alie & ex tali præsumptione causaretur delictum prælati, quod quidem delictum præsumi non debet l. merito ff. socio notat Innoc. in c. dudum il. 2. in 2. & penul. col. & ibi Abb. & cæteri de elect.

Nec aliquo modo præsumi potest titulus permutationis, vt ex aduerso 28 allegatur † Primo quia bona cum quibus pars aduersa præterendit fuisse factam permutationem, erant bona ipsius Ecclesiæ Capuanæ, quo casu non potuisset dici permutatio, quæ fieri debet de bonis permutatis cum bonis ecclesiæ. Et quatenus posset præterendi quod dicta bona existentia in Villa Grazanisij, cum quibus præterenditur permutationem factam fuisse, concessa d. Dño Bartholomeo vna cum dicta medietate territorij, dicitur quod d. concessio fuit nulla, prout fuit d. concessio d. medietatis territorij, ex causis, & rationibus supra allegatis, taliter quod stante nullitate d. concessionis dicta territoria sita in d. districtu Grazanisij remanserunt in dominio d. ecclesiæ, & propterea ecclesia in d. asserta permutatione accepisset bona sua, & non d. Dñi Bartholomei.

Secundo dicitur, quod permutatio est contractus alienationis, & debet fieri ex eisdem causis, & cum eisdem solemnitatibus prout ceteri contractus bonorum ecclesiæ, ita est tex. formalis in c. sine exceptione 12. q. 2. & bonus tex. in c. nulli de reb. eccl. non alie. sed d. asserta permutatio, quando facta fuisset, prout non fuit, esset facta extra omnes casus à iure permittos, immò contra omnem dispositionem iuris, & cum euidentissima læsione ecclesiæ ex quo vltimo quod ecclesia accepisset in permutationem res suas dicta bona,

quæ præsupponuntur data in permutatione sunt sine aliqua comparatione minoris quantitatis, ac reditus quæ sint bona ecclesiæ occupata per ipsum Dñum Bartholomeum, & suos hæredes, quæ fuerat reseruata ipsi ecclesiæ, merito rederetur talis asserta permutatio nulla, ita est tex. in c. 1. & 2. & ibi per Doct. extra de rerum permut. & in c. 1. de reb. eccl. non alie. in 6. & ibi per Doct. cum alijs allegatis, & quia in dictis bonis reseruatis d. Dñus Comes nullum ius præterendere potest, propterea debet condemnari ad relaxandum dicta integra bona eidem ecclesiæ tanquam Dña. Cætera suppleat Magnific. Causæ Commiss. & cæteri Dñi Consiliarij, iuxta titulum, vt quæ desunt aduoc. &c.

Iac. Ant. de Mauro.

ADDITIONES.

Addo quod ad validitatem alienationis rei ecclesiasticæ duo copulatiue requiruntur. Causa iusta in casu licito, & forma idest solemnitas legitima c. 1. de rebus eccl. non alien. in 6. & Clementina prima eodem titulo Abb. in c. nulli num. 7. de rebus eccl. non alien. & in c. ad nostram eod. titulo, & in c. tua num. 8. de his quæ sunt à Prælato sine consensu capit. Dec. in auth. qui rem. num. 21. C. de Sacros. Eccl. & in consil. 142. num. 4. Couuar. lib. 2. variar. resol. c. 17. num. 2. qui dicunt communem esse opinionem Mascard. de probation. conclus. 75. & hac forma ommissa regulariter non valet alienatio. Affl. decis. 107. & decis. 85. Vincentius de Franch. decis. 35.

Causæ iustæ sunt quatuor, necessitatis, utilitatis, incommoditatis, & pietatis, glosa in summa 12. quæst. 2. Abb. in d. c. nulli de reb. eccl. non alien. Ioannes Antonius Lanarius consil. 50. num. 6. & 7. & Fabius de Anna in consil. 38. numero 36. vol. primo.

Hodie vero regulariter prohibetur omnis modus alienandi, etiam in casu licito, & seruatis solemnitatibus prædictis inconsulto Romano Pontifice, per extrauagantem Pauli secundi, de qua in Bullario fol. 91. quæ incipit Ambitiose cupiditati, &c. & hoc iure vtimur in Romana Curia.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVM.

SVM MARIVM.

- 1 Remuneratio debet esse secundum merita alias donatio est.
- 2 Officialis gratis iustitiam facere debet, & nihil petere, nec ei donari potest.
- 3 Prælatus non potest obtentu seruitiorum facere magnas concessiones.
- 4 In alienatione bonorum Ecclesie quæ requirantur.
- 5 Antiquitas temporis quando noceat Ecclesie.
- 6 Receptio census an noceat Ecclesie, quoad caducitatem.
- 7 Ecclesia producendo Instrumentum concessionis, non dicitur approbare quod nullum est.

ALLEGATIO 32.

TRactat de eadem re prout in præcedenti allegatione.

I autoritas Dñi Bar. nobis nõ obstat, quæ quanto maior fuit, tanto minus curanda est per ea quæ habentur in l. de pupillo §. si quis ipsi prætori ff. de nou.

- oper. nuncia. apparebit luce clarius nullitas concessionis, & procedendo per conclusiones postquam late allegatum est si ad merita oculos vertamur, enunciantur, quia fuit causa recuperationis territorij. Remuneratio igitur debet esse ꝑ secundum merita, & sic mensuranda est, quanto igitur excedit mēsuram reputatur donatio, & nulla est ita in specie consuluit in Prælato, Oldra. in consil. 226. col. pen.

vers. secundo ubi latius Dec. consil. 174. col. 1. vers. præterea in tali donatione & Socc. consil. 91. col. 5. vers. sed magis videtur obstat vol. 1.

Videamus igitur seruitia. Aut consideramus Bartholomeum ut Doctorem, & certe salarium non potest excedere sexagesimam partem rei, de qualitate, ut in Constitutione Regni hac adictali in 1. lib. & sic quanto ista remuneratio fuit ultra sexagesimam partem, ex supra allegatis ipso iure nulla fuit.

- 2 Aut consideramus ꝑ ut officialem, & postquam erat obligatus iustitiam facere, nihil percipere poterat, quia gratis facere debebat, propter officium quod gerebat, ita Bal. in consil. 230. factum sic se habet quod est 64. in lib. meo vol. 2. secundum antiquam stampam, & iam ipse Bartholomeus condiderat mandato Regis Roberti Capitula pro remouendo violentias, spolia, & molestias clericorum, ut patet per Cap. ad Regale fastigium cum tribus alijs.

- 3 Et sic iure ꝑ merito Are. in consil. 24. in si. loquens in Prælato dixit nullam donationem remuneratoriã, idem latius in prælato prosequitur Alexan. consil. 55. col. 2. vers. & dicitur cum sequentibus vers. vol. 1.

Et ista conclusio habet locum et in concessione facta in emphiteusim, ut late in ecclesia consuluit Dec. in consil. 142. col. 2. vers. sed prædictis non obstantibus, & quod prælatus non possit obtentu seruitiorum facere tales magnas concessiones late prosequitur Bertr. qui omnino videatur in consil. 100. vol. 1. quam remunerationem restringunt Doctores in bonis mobilibus tantum, non in stabilibus, ut per Alex. in d. consil. 55. & Dec. in allegato consil. 174. vers. nec obstat quod talis donatio.

- 4 Et in tali ꝑ remuneratione, & alienatione sunt duo consideranda pro forma scilicet sollempnitas, & iusta causa alienandi, ut late firmat Dec. in d. consil. 142. col. 2. vers. est ergo

videndum, idem Dec. in d. conf. 174. In qua sollempnitate pro forma requiritur tractatus, & consensus superioris causæ cognitio, & demum deliberatio, pro sequitur Socc. in conf. 52. col. 1. vol. 4. versatur enim in causæ cognitione discussio, an sit legitima causa, & expediat magis alienare rem illam quam aliam, idem Socc. ibi. col. 2. in princ. propterea infert quod quando alienatio fit in casu non concessio, licet seruatae sint sollempnitates, quod alienatio fit ipso iure nulla, sub qua ratione Dec. in allegato conf. 174. in fine, infert quod ipsemet alienans potest contrahere, & bona alienata cōfructibus recuperare, p̄pterea Bertr. in conf. 147. col. 1. vol. 2. loquens in ecclesia dicit autoritate Doctorum per eum allegatorum quod diligens causæ cognitio requirebatur, an videlicet subesset causæ necessitatis, vel utilitatis ecclesiae, propter quam vel oporteret, vel expediret aliquid alienare de bonis ecclesiae, & an essent bona mobilia, vel alia bona immobilia minus vtilia, & in quorū alienatione versatur minus, damnum aut minor incommoditas, & finaliter quā expediret, vel nō expediret alienatio, vt ibi latissime per eū or me cōuertēdo ad hanc alienationē, quis negabit ex eius facie nō apparere, q̄ ista alienatio fiebat in casu non concessio à iure, quæ enim necessitas aderat potius dismembrandi medietatem huius territorij, & incidere in communem quæ parabat discordiā cum tanto potenti viro, prout euentus demonstrauit, quia totum occupatum fuit, si remuneratio erat dāda quæ negatur, quod concedere rem meliorem, non debebat Prælatus excedentem in satis excessiua summa merita, quæ de alijs mōbilibus, & minus damnosis compensari poterant, vt sic oculari inspectione appareat, q̄ si antiquitas + temporis faciat sollempnitates præsumi, quamuis ex facie instrumenti doceatur de contrario, tamen quia ista alienatio est facta

in casu non concessio, quod sollempnitates parum proficiunt, immo redditur ipso iure nulla, vt Socc. vbi supra, & alij declarant, & optime aduertant Domini iudicātes, quod aut vixit ille Prælatus post factam talem alienationem, & vita sua durante non potuit aliquid temporis nocere successori c. 1. & 2. de in integrum restit. in 6. aut. saltem ex illa infirmitatem qua grauatus tunc erat, quia subscribere non potuit, ut ille Iserniensis Episcopus fatetur in sua subscriptione, & tunc p̄ decisiones alias allegatas erat usufructarius, & tanto magis tollebatur facultas, & cum tale instrumentum nō reperiebatur in archiuo Capuano, nec in scedis alicuius Notarij Regni, quomodo potuit antiquitas nocere ecclesiae si ignorantiam habuerunt successores qui præcipue oēs fuerunt exteri, & ecclesia recta in commēdam per ea quæ in specie posuit Aret. loquens in ecclesia data ignorantia prout præsumitur, vt sunt iura notissima in conf. 15. versus finem, & late prosequitur Dec. in conf. 474. in fine, & quod de tali instrumento non poterat haberi notitia in Regno apparet, nam vt in calce eius demonstratur pronepos Bartholomei accessit Florentiam, vbi reperiebatur instrumentum forte aliquis Archiepiscopus fuerat Florentinus, & ibi authenticari fecit, q̄ transumptū quā primum innotuit Archiepiscopo Caracciolo, litem mouit & sit non expectauit quadriennium à die notitiæ ex qua notitia causabatur læsio, & sic ius agendi, vt dicunt Aret. & Dec. per iura, per eos allegata; Nec quid potuit imputari, cum si omnes Archiepiscopi reperierunt inter introitus Archiepiscopalis mensæ censum carlenorum quindecim si nesciebat originem ex quo causabatur læsio: non potuit + receptio præiudicare, ad hoc enim vt scientia noceat requiritur quod habeantur omnes qualitates, ex quibus præiudicium causabatur vt est glos. ordinaria in cap. consertationi in verbo sciuerit

sciuerit vbi scribentes de appell. in 6.
 & ita residet iacob. in sua inuestitura
 in verbo qui quidem inuestit. præsti-
 terunt iuramentum fidel. col. 1. r. vers.
 sed iuxta prædicta dubitatur ibi sed
 illa glos. Cum igitur nunc appareat ex
 lecturâ concessionis fundatæ in causâ
 alienationis non subsistente de iure,
 nec alia aliqua extrinseca probatio re-
 quiratur cessant præscriptiones anti-
 quitatis, per ea quæ posuit multis re-
 latis Dec. in cons. 564. col. pen. versic.
 nõ obstat, & las. in l. 1. col. 7. vers. quin-
 to limita C. qui admitt. vt sic iste Co-
 mes, qui dicit se hæredem Bartholomei
 per medias personas suorum an-
 ecessorum, possit cogi ad exoneran-
 dam conscientiam Bartholomei e. fi.
 de sepult. cum concor. nec potest fieri
 fundamentum, quod si tunc produ-
 citur concessio, ergo dicitur approba-
 ta, † quia si apparet nullitas contra-
 ctus ex sui facie ecclesia producendo
 non potest approbare id quod nullum
 est, & cuius cõsensu non est potens ad
 inducendum validitatem per claram
 decis. Bal. in l. alia col. 2. ibi si autem
 confiteor testamentum C. de his qui-
 bus, vt indig. vt sic si oculo veritatis
 hæc causa inspiciatur, non potest ali-
 ter decidi, & recordentur Dñi Iudi-
 cates q̄ similis causa fuit inter quond.
 Abbatem Carratam, cum Comite San-
 cti Angeli super territorio Sexani, &
 videns Dñus Prorex cõcessionem fa-
 ctam pro vna vncia erant elapsi anni
 fere centum, & quod votabatur con-
 tra Comitē pro interesse Ducis Sueſſe
 rogauit Abbatem, vt in se cõpromit-
 teret, quia ipse onus sumebat habere
 assensum Papæ, qui Abbas compulsus
 à Dño Federico fratre, vt complaceret
 Vice Regi fecit compromissum, &
 ipse Prorex declarauit, quod census
 augeretur in ducatis tricentū annuis,
 & q̄ solueret ducatos duos mille pro
 fructibus, & tunc quæ nunc obijciun-
 tur, discussa fuerunt.

Ioannes Angelus Pisanellus.

Hæc allegatio, non indiget additione,
 quia de eadem re tractat.

SUMMARIUM.

- 1 *Praelati non debent esse insatiabiles, vt reducto fundo sterili ad culturam augeatur census.*
- 2 *Si probatur solutio census, præsumitur ex titulo precedenti, de quo apparet, talis enim solutio declarat præcedentia.*
- 3 *Transumptio instrumēti antiqui, quando probet, & an requiratur partis citatio?*
- 4 *Officialis tenetur iustitiam ministrare pro debito officij, nec aliud præmium consequi debet.*
- 5 *Non iuuat præscriptio immemorabilis, vel centenaria, dum constat de tit. vitioso, vel inuaido.*
- 6 *In alienandis rebus ecclesiasticis duo necessaria requiruntur, scilicet forma, id est sollemnitas, & iusta causa alienandi, & sic nõ sufficit utilitas, & necessitas ecclesie restitutio in integrum nõ regulatur quadriennio, vbi est enormissima lesio.*
- 7 *Satis dicitur petita restitutio in integrum in libello, dum narratur factum, ex quo restitutio debetur per clausulam, omni meliori modo, &c. cum nu. 8.*

Alle.

ALLEGATIO 33.

TRactat de eadem re prout
in duabus præcedentibus al-
legationibus.

Ostquam territorium,
de quo agitur, doctum
est à sui origine, fuisse
ecclesiæ, & eiusdē qua-
litate, imo melioris q̄
sit ad presens non po-
test dici, quod sit natu-

1 rā † infatiabilis Prælati, reducto fun-
do sterili ad augmentum, quod petat
melius augmentum census, vt quan-
doq; considerarunt Il. & docto. in to-
ro tit. C. de omni agro deserto. Nec
hoc pars aduersa negare potest; post-
quam ipsamet fatetur in 8. 9. & 10.
articulis suis, quod semper fuit solu-
tus census ecclesiæ vnus augustalis,
ex qua solutione ego infero duo.

Primum, quod satis dicitur fateri
ecclesiam fuisse & esse proprietariam,
& quod habuit ab ecclesiā, ista sunt
verba notabilia Bal. in l. inditia, vers.
secūdam exemplum C. de rei vendic.
Cuius opinionem ne dum respectū sol-
uentis, sed tertij ampliat. Rom. In
cons. 127. incip. posito, quod dñum.

Secundum infero, quod postquam
in 1. concessione, quæ pñtata est, re-
seruatur census augustalis, oportet
inuitis dentibus dicere, quod pars ad-
uersa possideat virtute illius tituli de
2 Augustali loquenti † l. quædam mu-
lier vbi Docto. ff. de rei vendicat. &
in l. 2. C. de acquir. possess. talis enim
solutio declarat antecedentia, vt per
multa iura consuluit Bar. in cons. 59.
Communi spoleti col. 2. & sic cum ap-
paret veritas tituli, & quomodo ad
antecessores moderni Comitis ter-
ritorium peruenit, cessare habet om-
nis allegata præsumptio antiquitatis,
istam illationem facit Abb. in cons. 61.
incip. in causa, & quæst. col. fin. versic.
item antiquitas vol. 1.

Et sic potest inferri tertium, quod
sit corroborata fides instrumenti, quā
uis exemplati non citato Archiepisco-
po, postquam territorium de quo agi-
tur nominatur in instrumento. Item
specificatur solutio facienda de augu-
stali, & nūc acceptatur quod augu-
stale fuit solutum semper ipsi eccle-
siæ per ea quæ supra allegauimus, & iam
apparet, quod ipsa exemplatio fuit
facta petente successore Dñi Bartho-
lomei primi concessarij pro suo inte-
resse, & sic erat iusta causa, & cum au-
thoritate Iudicis, vt prædicta consi-
derat Socc. in consil. 194. col. pen-
vers. ex quo non apparet vol. 2.

3 Nec tunc pars aduersa potest abijce-
re † quod Archiepiscopus non fuit
vocatus in trāssumptione postquam
ecclesiā est ista, quæ vtitur tali instru-
mento; nam licet non fuisset vocata
vtendo nunc, statur tali trāssumptio-
ni, ita est particularis decisio Rotæ
264. incip. licet secundum conclusio-
nem sub vers. de fide instrum. in nouis,
quam magnificat Purpur. in Auth. si
quis in aliquo col. 3. vers. nono limita-
C. de æden. & corroborando vnum
fundamentum factum de causa expres-
sa recuperationis opera Domini Bar-
tholomei iam nota erat, & nūc scripra
videmus de authoritate, & potentia
Domini Bartholomei ita quod ipse
erat, qui iustitiam ministrabat, & solo
verbo suo Reges Carolus Secundus, &
Rex Robertus stabant. Vidi etiam in
libro, qui est penes eximium Frecciam
vnam provisionem, per quam Rex Ca-
rolus magnificendo authoritatem Do-
mini Bartholomei mandauit ei soli cre-
di, dū tractaretur de copia cuiusdam
priuilegij, cuius originale viderat Do-
minus Bartholomeus, si igitur iustitia
erat in sui potestate, & Franciscus
Pandonus erat suus Nepos, vt vidi in
testamento Domini Bartholomei; te-
4 nebatur † ratione officij iustitiam mi-
nistrare, & nullum premium consequi
debebat; Ita in specie infert Bal. per
illum tex. in l. 3. §. vtrū ff. ad lilei, facit
tex.

tex. vbi Doctor. in l. 3. §. si tibi ff. de
 condit. obtur. causā, vt sic à sui princ.
 fuerit titulus vitiosus, & inualidus,
 quò casu succedit singularis decisio
 Paul. de Castr. in cons. 424. incip. ex
 puncto transmissio col. 2. vers. nec ob-
 stat vol. 2. in moderna stampa, vbi vo-
 5 luit † quod nō iuuat præscriptio tan-
 ti temporis cuius initij memoria non
 extat in contrariam, quando produ-
 citur titulus vitiosus, & inualidus, seu
 quando aliter apparet de initio vitio-
 so, cuius opinionem sequitur compro-
 bando Aym. Cra. in tract. de antiq.
 temp. in 4. parte in §. absolutis dife-
 rentijs nū. 60. vers. 2. pro hoc videtur,
 & sic decursu tanti temporis non pu-
 to curandum; cum igitur apparet cau-
 sa motiua concessionis, quæ de se non
 6 erat legitima † nam duo copulatiue
 requirerentur, videlicet forma idest
 sollempnitas, & iusta causa alienandi, &
 sic quod affuerit vtilitas, & necessitas
 ecclesiæ alias concessio fuit nulla, vt
 late consuluit Dyn. in consil. 162. ad
 quod me remitto; inspecto igitur in-
 strumento nec forma, nec iusta causa,
 aut vtilitas, aut necessitas affuerunt,
 immò probatur ex eo totum contra-
 rium, sequitur quod antiquitas tem-
 poris nihil opitulatur. Ita multis re-
 latis nouissime firmat Aym. Crau. in
 cons. 134. col. 8. vers. pro hoc. Ex qui-
 bus inferitur illatio, quod inspecto ter-
 ritorio prout erat tempore concessio-
 nis, & modica pensione resultauit emi-
 7 nentissimum damnum, & enormis-
 sima læsio, quo casu † restitutio in in-
 tegrum non regulatur quadriennio,
 sed perpetuo, secundum Ant. de Butr.
 & Imo. in cap. 1. de restit. in integr. &
 pluribus relatis firmat Hieronimus
 Gratus in responso 143. col. 1. in 2.
 lib. responsor.

Et si dicatur quod hæc restitutio
 non fuit petita, aduertatur quia in sup-
 plicatione narratur concessio, conclu-
 ditur in nullitate eius, & in enormis-
 sima, & euidentissima læsione eccle-
 siæ, & fuit petitum condemnari Co-

mitem ad restituendum cum clausula
 8 omni meliori modo † ecclesiarū ex-
 poscente fauore, & demum in arti-
 culis ecclesiæ id deducitur, & patet ab
 art. 10. & sic fuit narratum factum, ex
 quo resultat ipsa restitutio satis hoc
 videtur petitum absq; alia conclusio-
 ne expressa, vt declarat Bar. in l. 1. vers.
 quæro quid si non dico ff. de except.
 & præcipue in illis verbis omni me-
 liori modo ecclesiarum exposcente
 fauore per ea, quæ de ista clausula po-
 suit Par. in sind. in verbo an dictum c.
 detestantes col. 4. car. mihi 97. & ad
 hoc facit elegans decisio glos. vbi Ant.
 de Butr. in c. constitutus in verbo iu-
 sta ratione de relig. domib. vbi voluit,
 quod si quis petit rem restitui, & ad
 restitutionem illius rei obinēda erat
 necesse primo rescindere cōtractum,
 cuius occasione reus tenebat rem, sa-
 tis dicitur petere rescissionem peten-
 do rem, inferens quod si minor tan-
 quam læsus in contractu venditionis
 petat rem, quam vendidit, & tradidit
 sibi restitui, satis videtur petere per
 restitutionem in integrum rescindi
 contractum, sequitur Alex. in rub. c.
 qui admitti, & secundum hanc opinio-
 nem consuluit Dec. in cons. 146. col.
 3. vers. 2. dum acceptauit, & hæc pro-
 nunc occurrunt.

Ioannes Angelus Pisanellus.

A D D I T I O N E S.

AD numerum quintum quod non iuuat
 præscriptio tanti temporis cuius non
 extet memoria hominum in contrarium,
 quando producitur titulus vitiosus, & inua-
 lidus, vltra allegata per meum Auum hic
 firmat Dec. in auth. si quis in aliquo docu-
 mento in 7. fallen. C. & edendo Vincentius
 de Franch. decis. 166. num. 7.

Ad numerum sextum ibi, nam duo co-
 pulatiue requiruntur; Vide quæ addidit ad
 allegationem trigessimam primam quæ hic
 repetas.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

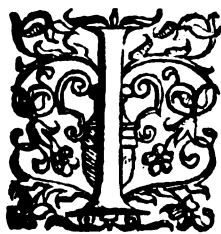
S V M.

S V M M A R I V M.

- 1 *Ecclesia, & successor in ecclesia tenetur soluere debita cōtracta per defunctum Prælatum, pro sustentatione, & victu ipsius.*
- 2 *Creditor potest agere contra nomen debitoris sui debitoris.*
- 3 *Et si exegit datur sibi retentio.*
- 4 *Prælatus potest viuere de bonis ecclesie, & patrimonialia sibi retinere, & augere.*
- 5 *Si creditor succedit debitori, an & quando dicantur confusæ vel extinctæ actiones?*
- 6 *In beneficijs existentibus ad Collateralem Regis, collector Apostolicus, non habet aliquod ius pro Spolijs.*

ALLEGATIO 34.

ECclesia, & successor in Ecclesia tenetur soluere debita cōtracta per defunctum Prælatum, pro sustentatione, & victu ipsius.

IN causa Magnif. Petri Coscolini tāquam Procuratoris Magnif. Barnabæ Garziæ cum Magnif. Bernardo More-ra, ac Reuer. Commiss. seu Collectore spolio-

rum Cameræ Apostolicæ super petitione certæ quantitatis pecuniæ, tanquam de asserti spolijs quondam Reu. Nicolai Garziæ olim Abbatis Sancti Petri ad Curtim de Ciuitate Salerni, & alijs, vt ex processu, & actis.

Substinendo parte d. Magn. Petri quo supra nomine dico per Magnam

Curiam Vicariæ male fuisse iudicatū, & pecuniam ipsam legitime fuisse solutam d. Magn. Petro, tanquam procuratori d. Magn. Garziæ creditoris d. Abbatis Nicolai ex infra scriptis, & signanter quia in causa appellationis fuit legitimæ probatum per d. Magn. Petrum, quod dum prædictus Abbas Nicolaus venisset ad hanc Ciuitatem Neapolis tempore aduentus suæ Ces. Maiestatis quo tēpore fructus d. Abbatiz reperiebantur affectati cuidam fratri d. Bernardi, qui tenebatur ratione dicti affectus soluere d. Abbati Nicolao magnam quantitatem pecuniæ, & dum dictus Abbas pecuniam affectus d. suæ Abbatiz habere non potuisset, oportuit pro sui sustentatione, & victu, accipere pecuniam introituum d. Magn. Garziæ sui fratris taliter quod effectus fuit debitor dicti sui fratris pro sustentatione, & victu ipsius Abbatis, & sic debitum prædictum censetur contractum pro necessitate ecclesie † ex quo ecclesia tenebatur ipsum alere, & propterea ad ipsius solutionem ecclesia prædicta tenetur ita punctualiter tenuit Abb. in c. 1. 1. col. extra de solut. qui dixit, quod ecclesia, & consequenter successor in ecclesia tenetur soluere omnia debita contracta per prædecessorem pro necessitate ecclesie. ac etiam debita cōtracta pro sustentatione Prælati defuncti tanquam contracta pro necessitate ecclesie quæ tenebatur ipsum prælatum alere dicens pluries ita de iure respondisse in istis rectoribus ecclesie qui multa debita contrahunt in eorum infirmitate, ex qua decedunt, nam successor tenetur ea soluere, idem notat Io. Andr. in c. cum in officijs col. 2. in fine cum sequenti de testam. & expresse notat Abb. in c. ex præsentium 1. col. extra de pigno. qui dixit, quod si prælatus contraxit debita pro sua necessitate corporali, tenetur successor in ecclesia dicta debita soluere tanquam contracta pro necessitate ecclesie, quæ tenebatur

batur eum alere, & idem Abb. in cap. quod quibusdam in 3. col. de fideiussor. Cum autem d. Bernardus fuerit debitor tam d. Ecclesie Sancti Petri, quam dicto Abbati nomine ecclesie per notata per Doct. maxime Philip. Franc. in cap. presentium de testib. in 6. qui dixit, quod licet Ecclesia habeat directas actiones, Prælatus tamen habet vtilis actiones in rebus pertinentibus, & pertinentis ab ecclesia sicut erat debitum d. Bernardi, qui tenebatur ratione affectus bonorum Ecclesie, & Prælatus pro talibus potest agere tam nomine suo, quam nomine Ecclesie, vt probatur in cap. olim el primo de restit. spol. & notant Doct. maxime Io. Andr. in cap. ex literis de probation. & in cap. edoceri de rescript. sequitur quod d. Magnif. Petrus tanquam procurator Magnifici Garzie creditoris, tam ecclesie prædictæ Sancti Petri, quam d. Abbatis Nicolai, potuit agere contra d. Bernardum debitorem d. ecclesie debitoris † per tex. & ibi hoc notat Bar. in l. nomen C. quæ res pign. oblig. possunt, & notant Bar. & Docto. in l. si conuenerint la 2. ff. de pignor. acti. notant Docto. in l. 3. C. de nouat. & per Doct. in l. facta §. si hæres ff. ad Trebell.

Et quia ipse Magn. Petrus quo supra nomine egit contra d. debitorem ecclesie debitoris, & sibi pecunia debita fuit soluta, potest vti retentione ipsius pecunie contra Cameram Apostolicam petentem eandem pecuniam nomine d. ecclesie per notata per Bar. † & Doct. in l. si non sortem §. si centum ff. de condit. indeb. & eidem collectori agenti obstitit, & obstat exceptio, dolo facis petere quod restitutus es l. dolo cum vulgar. & ad prædicta accedat, quod quamuis Camera Apostolica prætendat habere pecuniam remansam, ac bona remansam post mortem Abbatis tanquam spolia d. Abbatis, attamen illa debet ha-

bere solutis prius debitis ad quæ tenetur ecclesia, vel successor in eadem ecclesia. Ita punctualiter probat tex. in cap. presentium §. porro de offic. ordin. in 6. & ibi hoc notat Philip. Fran. in princ. sed ad dicta debita contracta per d. Abbatem pro suo victu, tenetur ecclesia, & successor in ea per d. cap. primum de solut. & ibi Abb. & cæteri propterea nec d. Collector debet audiri, nec d. Bernardus qui erat debitor, & soluere tenebatur, ex quo soluit legitimo creditori ecclesie per supradicta.

Nec obstat, si ex aduerso diceretur quod d. Abbas Nicolaus si non potuit d. pecuniam affectus exigere à d. Bernardo, debebat viuere de certis bonis ipsius, & non contrahere debita, & ecclesiam obligare, nam licet in processu aliter non appareat ipsum Abbatem habuisse alia bona patrimonialia; attamen, quando appareret † poterat viuere de bonis ecclesie, ac patrimonialia retinere. Ita punctualiter dixit, Innoc. in c. Episcopus de preben. & idem tenuit Ioannes de Ligna in clem. gratie de rescript.

Nec similiter obstat, si dicatur quod debitum prædictum fuit extinctum per confusionem † actionum, ex quo d. Magn. Garzia successit d. Abbati Nicolao eius fratri debitori per tex. in l. debitori, & ibi hoc notant Doct. C. de pact. nam in casu de quo agitur nullatenus tractari potest de confusione actionis, primo quia tex. in d. l. debitori, & cætera iura de hoc loquentia, loquuntur, quando creditor successit debitori, & non potest esse debitor, & creditor ideo actiones confunduntur ex legis dispositione, sed in casu de quo agitur d. Abbas erat debitor tanquam Abbas & Rector ecclesie, ac nomine ecclesie, & eo mortuo, ecclesia remanet debitor sola, seu successor in eadem ecclesia, & hæredes d. Abbatis non tenentur in aliquo ad dictum debitum, ita punctualiter tenuit Abb. in d. cap. ex presentium

in 2. notab. de pigno. qui dixit quod ubi Ecclesia erat potens sustentare Prælatum à principio, quod dictus Prælatus acceptavit d. Ecclesiam, & Prælatus cōtraxit debita pro sui sustentatione, eo mortuo, ecclesia sola remanet debitor & hæredes prælati mortui non tenentur in aliquo ad dicta debita. Stante ergo quod hæredes d. Abbatis non tenentur ad d. debitum, sed ecclesia ideo non potest dici debitum prædictum, & actiones ad illud fuisse confusas.

Et dato, non tamen concessio, quod viuento Abbate, ipse Abbas fuerit debitor dicti Garziæ, attamen pro eodem debito erat etiam obligata ecclesia, ex quo pro sui necessitate debitum erat contractum, & sic tam ecclesia, quam dictus Abbas, erant obligati ad dictum debitum quilibet ipsorum in solidum, Abbas tanquam recipiens, & ecclesia pro cuius necessitate erat debitum contractum. Ita quod dicto Garziæ creditori poterat, & debebat satisfieri de redditibus & fructibus ecclesiæ, ita est tex. in c. 2. extra de fideiuss. & ibi per Doct. sequitur ergo quod d. Abbas, & ecclesia erant ad idem debitum obligati in solidum, ex quo à quolibet debitum prædictum poterat in solidum peti, & Abbate solvente liberatur ecclesia, & similiter si ecclesia soluisset fuisset Abbas liberatus, & propterea censebantur tanquam duo Rei, per ea quæ notanter dixit Bar. in authen. hoc ita col. 9. vers. quæro, qui sunt illi C. de duob. reis qui dixit, quod ubi duo in solidum debent vni eandem summam, vere, vel fiste ex eadem causa, dicuntur duo rei debendi, & idem notat Bar. in l. si vel certo §. si duobus vehiculum col. 2. vers. item oppono ff. comod. & idem Bar. in l. fin. prope finem ff. de duob. reis sed ubi creditor succedit vni ex reis debendi, actiones non sunt confuse respectu alterius rei, cui creditor non successit, sed ille remanet saluæ contra eum, ita est

formalis tex. in l. vranus, & ibi hoc notat Bar. per illum tex. ff. de fideiuss. propterea in casu de quo agitur cessat confusio actionum, & ideo iure licito potuit dictus Magn. Garzia, seu eius procurator pecuniam sibi debitam exigere à dicto debitore ecclesiæ prædictæ, & eam exactam retinere per supradicta.

Et ad prædicta accedat, quod dicta Ecclesia, & Abbatia fuit, & est antiquo, & antiquissimo tempore ad collationem Regiæ Curia, seu alterius laici, † cui Regia Curia ius conferendi ipsam Ecclesiam cessit, quo casu in beneficijs existentibus ad collationem Regis, collector Apostolicus non habet aliquod ius pro spolijs, & ita diutius fuit obseruatum, & obseruantur, pro ut plene in processu fuit probatum. Ex quibus, & alijs que dici possent d. Magn. Petrus est absolucndus ab impetitione dictorum agentium. Cætera suppleant Excellentes & Magnific. Domini Consiliarij iuxta titulum, vt quæ desunt aduocat,

ADDITIONES.

AD totam hanc allegationem trigessimam quartam, vltra scripta per Marcellum de Mauro meum genitorem in allegat. 54. nu. 2. Adde q̄ spolia quæ debentur Reuer. Cameræ Apolliticæ ob obitum Prælatorum debentur deductis tamen prius eræ alieno, & debitis quibus alias minime satisfieri posset, Rodericus in summa, parte 2. c. 34. conclus. 4. Ioannes Gutierrez lib. 2. practicarum quæstionum c. 94. in fin. & in dubio bona quæ Prælatus habet, an censeantur acquisita ex redditibus ecclesiæ, & post obtemptam dignitatem, & an ex propria persona, & intuitu persone præter Doctores in c. 3. de pecul. cleric. & alios videnti sunt Andreas Barbatius in tractatu de præstantia Cardinalium parte 1. q. 3. Bertachinus in tractatu de Episcopo lib. 4. parte 4. nu. 6. Didacum Couarruuiam in c. 1. nu. 6. de testamentis, Iul. Clar. lib. 3. Receptorum sententiarum quæstione 27. nu. 3. Mascardum in tractatu de probationibus conclus. 202. Menochium in tractatu

statu de presumptionibus lib. 3. presumptione 53. & Molinam in tractatu de Iustitia & iure & in disputatione 147. in fine, & ubi constat quod redditus ecclesie vix sufficiebant ad alimenta Prælatis, & quod Prælatus habebat alia bona patrimonialia, abundantia semper bona quæ reperta fuerunt tempore obitus non habentia signum ecclesie præsumuntur potius quæ sita ex bonis patrimonialibus prælati, quam ecclesie. Rota Romana, quæ alias allegat de c. 582. diuers. par. 3. lib. 3. quæ nota.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Spoliatus debet interim restitui & deinde litigare super petitorio, etiam in feudalibus.*
- 2 *Probata possessione feudi cum seruitio per annos 30. præsumitur inuestitura.*
- 3 *Si quis longo tempore possedit beneficium ecclesiasticum, præsumitur legitime inuestitus.*
- 4 *Feuda quaternata quando dicuntur, vel præsumantur.*
- 5 *An quod est intra fines feudi, præsumatur feudale.*
- 6 *Feuda aliquando quaternata per spatium 30. annorum, mutant naturam, & sunt rustica.*
- 7 *Spolium probatur ex antiquiori possessione.*

ALLEGATIO 35.

Multa in materia spolij commisi per Baronem.

Voniam Magnif. Iulia Aurelia Mezarona egit contra Excellentē Comitem Sanctæ Seuerinæ super spolio territoriorum feudalium in processu deductorum,

ac restitutione possessionis ipsorum vna cum fructibus, vt ex supplicatione & comparationibus ipsius clare apparet, puto non esse dubitandum, quin ipse Dñs Comes debeat condemnari ad restituendum d. territorium petitum feudale dictæ Aureliæ agenti stante spolio commisso per d. Dñum Comitem in personam d. Aureliæ, nõ obstantibus prætensis per d. Dñum Comitem, & signanter, quod in concessione dictorum territoriorum facta per quondam Excellentem Comitem Andream, nõ interuenit assensus Regius, † ipsa enim Iulia Aurelia spoliata debet ante omnia restitui, nec cogitur demonstrare iura dictorum territoriorum feudalium in hoc iudicio restitutionis possessionis. Ita punctualiter tenuit Andr. de Iser. in c. imperialem §. illud col. 4. vers. sed an vaxallus debeat ostendere Dño iura sui feudi, de prohib. feu. alien. per Feder. qui post multa concludit, quod qñ Dñus spoliavit vaxallum possessione feudi de facto tenetur ipsum feudum, seu illius possessionem restituere: nec tenetur ipse vaxallus demonstrare, quo iure tenebat feudum ipsum iuxta tex. in l. cogi C. de petit. hæred. Idem expresse tenuit Luc. de Penn. in l. 2. col. 2. in princ. vers. quid autem si quis inueniatur C. de fund. limitr. lib. 1. 1. & in specie notat Innoc. in c. veniens extra de fil. præbit. qui dixit quod spoliatus est restituend. antequam cognoscatur de Canonico ingressu, allegat cap. notum 2. q. 1. & c. in literis de restit. spolia. & c. item cū quis, pro quo optime deseruit tex. in c. 1. §. si vero vaxallus de milite vaxall. qui contumax est, vbi si vaxallus cõqueritur de Dño, quod feudum malo ordine intravit,

curia debet Dñum cogere, vt vassallo possessionem feudi restituat.

Fortificantur prædicta, nam d. Iulia Aurelia in processu benè demonstravit quod dicta territoria in processu deducta alias fuerunt cōcessa quondam Ioanni Mezarona eius patri, & post eius mortem ipsa tanquam filia d. Ioannis fuit inuestita de dictis territorijs, & q̄ tam d. Ioannes quam ipsa post mortem d. Ioannis ipsa territoria tanquam feudalia tenuerunt, & possederunt, non solum per a nos 30. sed plures, & pro eisdem seruitia præstiterunt Comitali Curia, & Adhoas soluerunt per d. tempus, vt ex inuestituris, & apodixis solutionum plenè demonstratur. † Quibus stantibus ipsa, & d. eius pater præsumuntur legitime inuestiti de feudis ipsis, ita probat tex. in c. 1. §. si quis per triginta, si de feu. fuer. contr. & ibi Andr. de Iser. dicit, quod dicens se inuestitum de feudo, si probat præstationem seruitij per d. tempus, præsumitur legitime inuestitus, nec hoc est præscriptio contra feudum, ex quo per præstationem seruitij tanto tempore vel solutionem adohæ, præsumitur legitime inuestituram factam fuisse, & ibi per eum. Idem tenuit Andr. in c. 1. §. quidam in princ. de feudo dato in vicem legis commisso. vbi tenet, quod ex præstatione seruitij per d. tempus quis præsumitur legitime inuestitus de feudo, & idem Andr. in c. 1. §. si vero fuerit de contr. inuest. Quod etiam tenuit Bar. & ibi Ioannes de Plat. in l. litibus in princ. C. de agric. & cens. li. 11. & plene Fely. in c. cum Bertoldus col. 14. versic. & dicit Bal. extra de re iudi. sequitur Alex. conf. 124. incip. super primo quæsito 4. vol. & idem Alex. conf. 136. incip. viso, & examinato, processu col. 3. vers. præmitto feudum acquiratur vassallo 1. vol. & in specie tenuit Aff. decis. 324. incip. agitur causa in S. Conf. qui dicit fuisse votatum, quod ecclesia quæ egit possessorio recuperande pro certo feudo con-

tra certum nobilem, & probavit possessionem d. feudi, restituenda erat in possessione d. feudi stante d. possessione 30. annorum, per quam præsumitur legitime inuestita de feudo, nec cogebatur aliter demonstrare de iuribus d. feudi, vt ibi per eum.

3 Optime † ad hoc deseruit, nam licet ecclesiasticum beneficium sine canonica institutione obtinere vel possideri non posset, Attamen si quis longo tempore possedit beneficium ecclesiasticum præsumitur ab Episcopo legitimæ inuestitus, ita punctualiter tenuit Bal. in l. qui in aliena vers. sed si non adierit ff. de acqui. hered. quem ibi sequitur Alex. Idem expresse tenuit Abb. & plenius Fely. in c. illud col. 3. vers. nota primo extra de præsumpt. & expresse idem Abb. in c. licet Hely. penul. & fin. col. extra de simon. & plene idem Abb. in c. in literis col. 5. vers. item dic extra de restit. spoliat. & idem tenuit Ludou. conf. 499. incip. in præmissa.

Nec obstat illud quod ex aduerso allegatur videlicet, quod dicta territoria quæ petuntur per ipsam Iuliam Aureliam, sunt de feudo S. Stephani, & de feudo Sancti Leonis quæ fuerunt, & sunt feuda quaternata, & consequenter per d. Dñum Comitem Andream, concedi non potuerunt, maxime sine assensu Regio, nam quamuis † in inuestitura ipsorum territoriorum dicatur quod ipsa sunt in tenementis Sancti Stephani & Sancti Leonis, non sequitur, quod dicta territoria sint de dictis feudis, & sint feuda quaternata, prout sunt dicta feuda Sancti Stephani, & Sancti Leonis, sed sunt feuda de per se, stante maxime quia d. territoria fuerunt possessa tam per d. Ioannem patrem dictæ Iuliæ tanquam feuda de per se, & successiue per ipsam Iuliam per annos 30. & plus, quo casu licet feuda Sancti Stephani, & Sancti Leonis fuerint, & sint feuda quaternata, nō sequitur quod d. territoria sint quaternata, ita punctualiter tenuit

tenuit Andr. in cap. primo in verbo si vero probare non poterit de contro. inuestit. qui dixit, quod si probatur quod portio feudi quam possideo, est paterna, non sequitur quod totum feudum fuerit paternum, quia potuit dari patri meo, & alijs cui non successit Pater meus, & ideo ista non est plena probatio, nec violenta præsumptio, nam qui acquirit vnam rem, potest eam acquirere ex diuersis causis, & iuribus allegat pro exemplo l. hic quæritur §. potest de pecul. & dicit Andr. in c. 1. in verbo quidam tamen, in addit. de contr. inter masc. & femi. de benef. quod semper inspiciatur an quis fuerit in possessione tenendi rem tanquam feudale, vel tanquam allodium, vt talis præsumatur res, qualiter fuerit possessa; & sic cum dicta territoria per tantum tempus fuerunt possessa per patrem d. Iuliam, & successiue per ipsam tanquam feuda de per se, non potest dici, quod ipsa sint de feudis Sancti Stephani, & Sancti Leonis & consequenter quaternata.

Nec obstat quod ipsa territoria fuerint, & sint in tenimento dictorum feudorum Sancti Stephani, & Sancti Leonis, nã quãuis † regulariter illud quod est intra fines præsumitur esse de finibus, & illius cuius sunt fines, prout tenuit Bal. in rubr. C. de contrahen. empt. vers. vigesimo secundo quæro. Nam prædicta procedunt respectu iurisdictionis vniuersalis, non autem respectu dñij, vt res site intra fines præsumantur illius cuius sunt fines, ita punctualiter tenuit Hostien. quem ibi sequitur Abb. & cæteri in c. si diligenti extra de præscript. dicentes, quod Comites, & Dñi temporales fundant suam intentionem de iure communi quo ad res sitas infra limites suæ terræ respectu iurisdictionis, non autem respectu proprietatis rerum, & bonorum infra limites existentes, idem notat Io. Andr. in c. fin. de offic. Archid. ad quod accedat nota. per glos. in l. Barbarius in glo. pe-

nu. in fin. ff. de offic. preto. quæ dicit, quod licet omnia præsumantur esse Principis, hoc tamen intelligitur quo ad protectionem, non autem respectu dñij, & idem tenuit Bar. in 1. constit. ff. in §. omnē, & plene Socc. conf. 29. in 3. col. vers. aliquando, & secundo vol. 2. qui respondendo ad dicta per Bal. in d. rubr. C. de contrah. empt. dicit illud procedere in prædijs priuatorum, in quibus designantur fines; tunc enim quicquid est intra fines, præsumitur de finibus, secus tamen est in Dño vniuersali terræ vel loci, sicut est Rex, vt ibi per eum, sicq; quamuis d. territoria fuerint sita infra fines Sancti Stephani, & Sancti Leonis, non sequitur quod feudatarij dictorum feudorum S. Stephani, & S. Leonis fuerint Domini dictorum territoriorum de quibus agitur, maxime quia dicta territoria non fuerunt possessa per Barones feudorum S. Stephani, & S. Leonis, sed per d. Ioannem, & successiue per ipsam Iuliam Aureliam, ita quod d. Dominus Comes, Dñus dictorum feudorum Sancti Stephani, & Sancti Leonis, qui dicit dicta territoria fuisse sua tãquam de dictis feudis, debuit hoc probare, ita est tex. & ibi Andr. & cæteri in c. 1. §. 1. de controu. inuest. qui dixit, quod vassallo tenenti feudum, si Dñus dicat ipsum ad se pertinere, debet hoc probare, alias pro vassallo possidente præsumitur, & idem probat tex. in c. si quis per triginta superius allegatus.

Et dato, non tamen concessio, quod à princ. d. territoria fuissent de dictis feudis S. Stephani, & S. Leonis, prout non fuerunt, nec aliter demonstratur legitimè, at tamen ipsa territoria quæ fuerunt possessa per d. Ioannem, & successiue per dictã Iuliam per annos 30. & plus tanquam feuda de per se separata à dictis feudis S. Stephani, & S. Leonis, & tanquam feuda rustica, non possunt dici vltius feudum quaternatum. Ex quo † per tantum tempus s. triginta annorum mutauerunt natu.

naturam, & effecta fuerunt feudum rusticū, ita punctualiter tenuit Andr. de Iser. in c. 1. §. ille tamen fin. col. de controu. feud. apud pates. termi. qui dixit, quod si res burgenfatica vel allodialis permanfit tanquam feudalis per annos 30. mutat naturam, & efficitur feudalis, & res afficitur tali conditione, per tantum tempus, nam, & persona per tantum tempus afficeretur seruitute l. eum qui C. de fund. rei priuat. lib. 1. 1. & idem tenuit Andr. in c. si quis per triginta col. 2. si de feud. fuerit controu. & idem tenuit idem Andr. in cap. 1. §. si vero contigerit de pace iuramento firma, & propterea dixit idem Andr. in c. imperialem §. præterea ducatus col. 3. de prohib. feud. alien. per Feder. quod si feudum in quo antiquitus solitum fuerat succedi iure Longobardorum fuerit possessum per primogenitum morientis tanquam feudum francum per annos 30. uiuentibus alijs fratribus qui poterant succedere, & non contradicentibus mutauit naturam, & de Longobardo effectum fuit francum. Nam si personæ conditio tanto tempore mutatur, quia si quis per 30. annos permanfit tanquam Colonus, præsumitur in eo ius Coloniz, ita quod efficitur perpetuus Colonus ipse, & filij eius, multo magis mutatur natura rei secundum eum ibi in 4. col. in addit. quia ergo per dictum tempus annorum 30 & plus dicta territoria fuerunt possessa per d. Ioannem, & successiue per d. Iuliam tanquam feuda de per se, videntibus, & non solum permittentibus Comitibus d. Ciuitatis Sanctæ Seuerinæ, sed etiam ipsi receperunt releuium & adhoas, ac seruitia pro dictis Terris tanquam feuda de per se; esto quod ipsa territoria fuissent pars dictorum feudorum Sancti Stephani & Sancti Leonis, Attamen dicta territoria effecta fuerunt feuda de per se, ita probat tex. in c. 1. §. item si fuerint duo fratres quib. mod. feud. ammitt. & idem s. quod pars feudi dicitur feu-

dum tenuit Andr. in c. 1. §. de manso. in fi. de controu. inuest. sicut dicimus, quod pars fundi fundus est l. plane §. fin. ff. de leg. 1. l. locus de verb. signif. l. quod in rerum §. fin. eod. tit. & bonus tex. in l. dotale ff. de fund. dota. Et sic ex dicto cursu temporis dicta territoria effecta fuerunt feudum de per se, & mutauerunt naturam, nec obstat, quod d. Dñus Comes possederit dicta territoria ab annis viginti quia per testes ipsius Iuliz clare demonstratur de antiquiori possessione dictorum territoriorum habita per dictum Ioannē ipsius Iuliz patrem, & successiue per ipsam Iuliam, quo casu, stante dicta antiquiori possessione d. Iuliz & sui Patris, & quod de præsentī possidentur per modernum Comitem re ipsa est probatum spoliū, ita punctualiter tenuit Bal. in l. pen. col. fin. vers. & nota quod ille qui turbatur C. si a non competenti Iudi. qui dixit, quod si agens asserat se spoliatum, & probat antiquiorem possessionem habuisse, & quod de præsentī ipsam habeat aduersarius, tunc eo ipso est probatum spoliū quod etiam tenuit Alex. cōs. 6. col. 3. vers. circa secundum principale dubium in 3. vol. & idem Alex. cōs. 199. incip. viso, & discusso processu col. 1. vers. præterea in dubio vol. 2. & tenuit Philip. Dec. cōs. 136. incip. in causa Reuer. in fine 1. vol. Idem Dec. cōs. 57. col. 3. vers. & sic ex omnibus supradictis eodem 1. vol. qui dicit hoc procedere etiam in remedio C. reintegrandæ 3. q. 1. maxime quia d. Iulia Aurelia in eius supplicatione dixit, se fuisse spoliatam à d. Dño Comite, sunt anni viginti, vel circa, ex quibus videtur posse recte concludi, quod d. Dñus Comes debeat condemnari ad restituendum dicta territoria ipsi Iuliz, vna cum fructibus perceptis, & ita mihi de iure videtur saluo saniori iudicio Sacri Consilij, et Magnif. causæ Commissarij.

ADDI:

ADDITIONES.

Numero primo & per totam, quod hæc Iulia Aurelia spoliata feudo per Comitem Sanctæ Seuerinæ, debet ante omnia restitui. Ultra allegata hic per meum Auum; Adde quod licet feudum non possit alienari sine assensu, potest tamen possideri sine assensu. Ita dixit Andr. in c. imperialem §. illud col. 4. de prohib. feud. alien. per Feder. vbi multis medijs hoc firmat, & ideo cum feudi possessio possit sine assensu transferri ad hanc, debet restitui spoliatus ante omnia, & postea tractetur de petitorio, sic firmat multis authoritatibus, & medijs Io. Viac. de Anna in sua allegat. 1. num. 29. usq; ad finem, & sic dicit fuisse bis decisum suo tempore in Reg. Cam. Summ. Idem dicit in allegat. 84. nu. 2. & in allegat. 120. nu. 4. & in allegat. 144. nu. 4.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SYMMARIUM.

- 1 Priuilegium Ciuitati concessum extenditur ad villas, & casalia.
- 2 Ex solo Principis priuilegio transfertur dominium, & possessio.
- 3 Per usum priuilegij in vna parte territorij cõseruatur priuilegium in toto territorio.
- 4 Qualitas debet probari per eum qui se fundat in dicta qualitate
- 5 Magis creditur duobus testibus probantibus affirmatiuam quam decem negantibus.

ALLEGATIO 36.

Multa in materia priuilegij prout in numeris,

Voniam per priuilegia retro Regū huius Regni in processu præsentata apparet quod ipsi incliti Reges concesserunt Magnif. Ciuitati Auerse Gabellam, seu datium vini, non videtur posse rationabiliter dubitari quod dictum priuilegium Ciuitati concessum extendatur ad Villas, & Casalia, † ac Comitatus ipsius Ciuitatis, ita punctualiter tenuit Bar. in l. 2. in 2. col. vers. Sed quæro quādo Ciuitas, ff. de verb. signi. qui dixit in effectu, quod quando in priuilegio ponitur Ciuitas pro populo, sicut est in casu nostro, quo ipse concessionem factam fuerunt Ciuitati propter fidelitatem hominum, & populi d. Ciuitatis erga dictos Reges, & tunc priuilegium Ciuitati concessum extenditur ad Villas, seu Comitatus secundum eum, qui allegat l. 2. C. de nundin. & l. qui ex vico ff. ad municip. Idem, & plenius tenuit Alex. in rubr. ff. solut. matr. col. 4. & 5. vbi concordando opiniones Iacob. de Beluis. & sequacium cum opinione Bar. & sequacium dicit, quod quando priuilegium conceditur Ciuitati respectu Ciuium, tale priuilegium extenditur ad Comitatus vel villas, & hoc per tex. in d. l. qui ex vico, & alia iura idem tenuit idē Bar. in l. si finita §. ex hoc in fine ff. de damn. infec. Idē expresse tenuit Petr. de Anchar. in c. si ciuitas in 1. col. de sententia excommun. in 6. vbi concludit quod in beneficijs in quibus fit larga interpretatio, vt in c. olim in nouella super vlt. glo. de verb. signif. & in l. fin. ff. de constit. princ. tunc quia appellatione Ciuitatis venit Ciuitas cum suis adiacentibus pertinentijs, & territorijs priuilegiū Ciuitati concessum extenditur ad villas secundum eum, & idem tenent Doct. in c. Rodulfus extra de rescrip. taliter quod d. priuilegium datij vini concessum Ciuitati propter Ciues, sicut potest ab ipsa Ciuitate

uitate exigi intus Ciuitatem, ita & in Casalibus, & Villis, ac territorio ipsius Ciuitatis.

Nec obstat illud quod ex aduerso allegatur videlicet quod ipsa Ciuitas Auerfana non habuit, nec habet possessionem exigendi dictam gabellam datij in Casalibus à vendentibus vinum in eisdem, nam quamuis dictus aduersarius hanc negatiuam non probauerit; Attamen quia dictum priuilegium datij concessum Ciuitati comprehendit etiam Casalia ipsius per superius allegata per ipsum † priuilegiū fuit translatum dominium dicti datij absq; aliqua apprehensione possessionis, ita punctualiter tenuit Bal. in c. ad audientiam extra de præscript. qui dixit in eod. tex. probari, quod etiam sine possessione quæritur ius, ex priuilegio, & concessione principis, & dixit notanter Bal. in prælu. feudorū col. 7. vers. sed in priuilegijs, quod in priuilegijs eo ipso quod Princeps dat, transfertur dominium allegat. l. bene à Zenone C. de quatrie. præscript. Hinc dicit notanter Angel. in l. officium circa finem ff. de rei vendicat. Quod per solum instrumentum continens donationem Principis probatur dominium, quia Princeps habet potētiam transferendi dominium ad libitum voluntatis suæ secundum eū.

Maxime quia ex processu apparet bene fuisse probatum per ipsam Ciuitatem, quod ipsa diu, & post dictam cōcessionem exegit dictam gabellam datij tā in ciuitatem quam extra ciuitatem, & tam in casali Saignani quā extra portam Castri ab exercentibus Cauponam extra dictam portam castri, quam ab exercentibus Cauponas, & vendentibus vinū in hostarijs prope passum pontis Silicis, & sic in platea, vbi dictus aduersarius nouiter cōstruxit tabernam, taliter quod per vsum & exactionem d. gabellæ † in vna parte territorij dictæ Ciuitatis conseruatur ius dictum datum exigendi in toto territorio Auerfano, ita

pūctualiter tenuit Signorellus de Homodeis in cons. 70. incip. in quæstione vertente col. 7. vers. venio ad quartam, qui ad hoc allegat l. vna est via ff. de seruit. rustic. predio, & l. stillicidij ff. quemad. serui. ammitt. & quod notat Cy. in l. voluntarie C. de excusat. tuto. & quod habetur in c. dilecto, de offic. archid. & ratio secundum eum est, quia cum concessio, seu priuilegium includat totale ius in toto loco, vel aqua, seu flumine de quo agebatur ibi, non potest illud totale diuerso iure ceteri. Leum qui ædes ff. de vsuc. & quod notatur in l. in quartam ff. ad l. falcid. Item secundum eū ibi ex vsu particule apparet commune, seu ciuitatem non habere animum perdendi possessionem ciuilem in toto l. 1. §. per seruum ff. de acquiren. possess.

Et ad hoc accedant nota. per Innoc. in c. dilectus col. 1. extra de cappell. monac. qui notanter dixit, quod vbi quis habet vniuersalē iurisdictionem in aliqua ciuitate, vel prouincia, si in eadem ciuitate emisit banna dicens talis Dñs d. ciuitatis mandat q̄ quicumq; sic fecerit incurrat talem penā per talē emissionem bannorum etiā si nullus incurrat talem penam acquiritur, vel conseruatur vniuersalis iurisdictione maxime si nullus alius fuerit in possessione dictæ iurisdictionis, & in eodem c. dilectus col. 2. in princ. dicit quod is cui competit vniuersalis iurisdictione in aliqua loca, si illam exercent in aliquo ex dictis locis, & in alijs non probatur, quod eam exercent, nō per hoc perdit iurisdictionem in locis, vbi non probatur eum exercuisse eandem iurisdictionem, q̄a per exercitium dictæ iurisdictionis in vno loco, eā retinere videtur in omnibus alijs locis, maxime alio non possidente eandem iurisdictionem in dictis alijs locis; & ad hoc adducit in argumentum ibi col. 2. illud quod dicitur de gleba, quia vna apprehensa omnes contiguæ apprehenduntur, sed

ex

ex processu demonstratur, quod eadem Ciuitas, seu Arrendatores datij, seu dictæ Gabellæ emanari fecerunt publica banna, quod nullus auderet vendere vinum in Cauponis, nisi facta denunciatione ipsis affectatoribus, & eis soluta Gabella, & ipsis probatur fuisse solutam gabellam vini, tam intus Ciuitatem, quam in Casali Sannigani, & alijs locis extra Ciuitatē, & signanter in loco, vbi nouiter constructa fuit dicta Taberna, non est dubitandum quod d. Ciuitas sit seruanda in dicta possessione exigendi dictam Gabellam à dicto exercente, dictam tabernam per supradicta.

Nec obstat illud quod ex aduerso allegatur v3. quod vniuersitati competit ius exigendi dictam Gabellam ab exercentibus cauponas intra antiqua fossata dictæ ciuitatis, & quod locus vbi dicta Caupona reperitur nouiter constructa, est extra dicta antiqua fossata, nam ista qualitas exigendi infra antiqua fossata, & non extra, non est probata, nec aliter fundata per aduersarium, quo casu, cum dicta † qualitas fuerit fundamentum intentionis dicti excipientis, illa debuit per ipsam specificè probari. Ita punctualiter tenuit Bal. & ibi omnes Doct. in l. non solum §. sciendum ff. de nou. oper. nunciat. qui dixit, quod vbi certa qualitas, vel certum tempus est fundamentum intentionis agentis, vel excipientis, illa debet per eum specificè probari, alias ipse succumbit. Et ad hoc accedat tex. in l. matrem, & ibi Bal. & omnes C. de probat. & in l. eum actum ff. de negotiis; & ibi per omnes Doct. & in l. fin. vbi hoc notat Bal. C. an. seruus ex suo facto. notat glos. in c. venerabilibus in glos. penul. de sent. excom. in 6. maxime quia ipse conuentus non probauit, quantum se extendebant antiqua fossata, & quod dicta Taberna fuerit constructa extra dicta fossata, quo casu allegatio sola dictæ qualitatis ipsum non releuat p supradicta

Et dato, non tamen concesso, quod ipse probasset dictam Tabernam fuisse constructam extra dicta antiqua fossata, prout non est probatum, non releuat ipsum conuentum illud quod præteritum probasse s. quod vendentes Vinum extra d. fossata, non soluerunt gabellam stante quod ipsa Ciuitas plene probauit affirmatiuam scilicet quod ipsa, & sui affectatores exegerunt dictam gabellam, non solum à tabernarijs, qui vendiderunt vinum in dicta platea, vbi dicta taberna constructa fuit, & satis ultra, sed in alijs 5 locis extra ciuitatem † quo casu magis creditur testibus dictæ ciuitatis probantibus affirmatiuam, quam testibus aduersarij negatiue deponentibus, Ita punctualiter tenuit glos. in l. diem proferre §. si plures in glos. fin. ff. de arbit. quæ dixit, quod duobus testibus affirmatiue deponentibus magis creditur, quam decem negatiuis. Idem expresse tenet Bar. & ceteri Doct. in l. hæres palam in princ. ff. de testam. lmo. & Doct. in cap. quod per nouale de verb. signif. Bal. in l. 2. C. de rescind. vendit. Ex quib. recte concludi potest quod dictus Simeon de lorio debeat condemnari ad soluendum gabellam tam vini in præteritum venditi, in taberna per ipsum constructa, quam in posterum vendendi.

ADDITIONES.

NV.M. primo quod privilegia concessa Ciuitati, extendatur ad Casalia. Ultra allegata per meum Anum hic, concordat. Io. Vincentius de Anna in allegat. 27. nu. 27. cum seq. Sed non extenditur hoc privilegium ad Casalia de nouo acquisita etiam ex causa de præterito; vt firmat ibi Ioannes Vincentius de Anna num. 29. per textum in l. damni, §. si quis vicinus edes ff. de damno infecto, & per alia quæ ibi allegat nu. 28. & 30.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

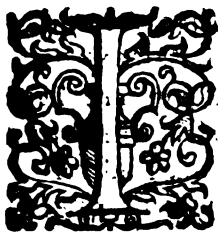
Y SVM.

SUMMARIVM.

- 1 *Datio in solutum extinguit hypothecam, & parit actionem exempto utilem ad interesse, & derogatione nu. 2. quod ampliatur numero. 3. & declaratur num. 6.*
- 4 *Intellectus ad l. 1. 2. responsio C. si antiquior creditor.*
- 5 *Dominij acquisitione confunditur pignus, & cur?*

ALLEGATIO 37.

Datio in solutum, an extinguat primam hypothecam.

In causa Magn. Ioannis Nicolai de Raeta de Neap. cum Cesare de Ansa de Ciuitate Sancte Agate, ego alias dicebam, quod dictus Casar non potest redi-

re ad hypothecas priores virtute cautelarum confectarum in anno 1524 stante quod in anno 1527. ipse habuit in solutum à Francisco Bulocca debitore ipsius terram super qua ad presens pro parte dicti Magnific. Ioannis Nicolai petitur assistentia, & cassauit simpliciter dictas cautelas confectas in anno 1524. nulla reservatione sibi facta. Imo promisit illis non, uti, nec uti facere in ampla forma, quo casu cum per dationem in solutum sibi factam dictas cautelas, & hypotheca in eis contenta fuerit extincta, & non potest agi primitiua actione, sed utili actione exempto ad interesse, ita est tex. formalis in l. eleganter in princ. ff. de pignorat. actione, & ibi

Bar. dicit quod quando datur in solutum species pro pecunia, contrahitur emptio in qua liberatur venditor tradendo rem licet non faciat emptorem dominum & propterea perficitur contractus emptionis, & receditur à primo. Idem probat text. in l. si pradium C. de euict. & dixit Paul. de Castr. in d. l. eleganter, quod ea est ratio quare per dationem in solutum facta à debitore creditori extinguitur pignus, seu pignoratitia actio prius contractum, & acquisitum, quia perinde est ac si debitor soluisset creditori debitum, & postea creditor restituisset eidem pro pretio rei pignorate in solutum date. Idem tenuit Bar. & alij Doct. in l. libera C. de senten. & est decis. Sacri Consilij 335. incipi. pro decisione causae in 3. dubio.

Et quamuis in casu nostro non sequatur euictio dictae terrae in solutum data ratione dominij, sed ratione hypothecae competentis d. Magn. Ioanni Nicolau virtute obligationis omnium bonorum obligatorum per Franciscum Buloccam in contractu emptionis pecudum, Attamen praedicta adhuc procedunt, ita probat formalis text. in l. si debitor ff. qui posteriores in pign. habean. & ibi per Doctorem.

Nec obstat tex. nouissime allegatus in contrarium in l. 1. in 2. responsio C. si antiq. credit. ubi tunc secundus creditor aduocat pignus à primo creditore sibi venditum si ipse obtulerit debitum primo creditori ad quod debitor erat obligatus virtute primarum cautelarum.

Nam illud procedit ea ratione, quia per simplicem venditionem factam primo creditori à debitore non est extinctus ius pignoris, nulla facta novatione prioris cautela, & hypothecae, ita tenuit glo. in d. l. 1. in verbo obtulerit quae allegat l. si in princ. ff. qui posterior. in pign. habe. & ea ratione procedit, quia novatio non fit maxime

de

de iure Codicis, nisi dicatur expresse iuxta tex. in l. fin. C. de nouat. & dixit Alber. de Rosa. in d. l. 1. si antiquior creditor, allegando Iacob. de Ra. quod 5. quamuis † per acquisitionem dominij confundatur obligatio pignoris propter iuris necessitatem, quia eadem res non potest esse sibi obligata. Attamen effectus obligationis durat agendo, & excipiendo, dicens, hoc probari in eadem l. in fine, & dicit q̄ non meminit alibi ita expressum, pro quo allegat multa iura, vt ibi per eum, & dixit Saly. in ead. l. 1. in 3. opposi-
6. tione quod vbi † per solam dationē in solutum prima obligatio non est sublata, debitum nō est extinctum iuris autoritate allegat glos. in d. l. 1. Sed in casu de quo agitur, quando terra de qua agitur, fuit data in solutum per Franciscum Bulocā præfato Cæsari de Anza, prima obligatio, & hipoteca fuit extincta, & expresse nouata per dictum Cæsarem primum creditorem per expressam cassationē dictæ obligationis, & quietationem factam dicto Francisco per supraddictum creditorem, absq; aliqua reservatione, quo casu, per prouisionem hominis expresse nouantis dictam primam obligationem, & hipotecā, fuit recessum à prouisione legis reseruantis primam hipotecam tempore simplicis venditionis, ita Bar. in l. & habet §. cum quis ff. de precar. & notat Bar. in l. si cum dote in princ. ff. solut. matri. & expresse Bar. in l. fin. in fine C. de pactis conuent. & est bonus tex. in l. si extraneus ff. de condit. ob. caus. & sic dictus Cæsar, qui expresse cassauit dictam priorem, & primam cautelam sine aliqua reservatione prioris obligationis, non potest excipere de priori obligatione & hipoteca iā per ipsum cassata, sed debet agere vtili actione exempto cōtra venditorem, vel hæredes venditoris, iuxta notata per Bar. in d. l. eleganter, & in d. l. libera, & prædicta procedunt absq; aliqua difficultate, & ita mihi de iure vi-

detur, saluo saniori iudicio Reg. Camere, & Magn. causæ Commissarij.

A D D I T I O N E S.

AD totam istam allegationem mei An̄i. Pro confirmatione addo. quod per dationem in solutum prima hipoteca fuit extincta, & non potest agi primitiua actione, sed vtili actione exempto ad interesse, ita est textus formalis in l. eleganter in princ. ff. de pignor. actio. & ibi Bar. Paul. de Castr. & in l. si quis alium ff. de solut. Affl. decis. 335. num. 18. & in decis. 369. nu. 1. Idem dicit Vinc. de Franchis decis. 81. num. 9. & quod datio in solutum vim solutionis habeat, & re in solutum data eucta agitur ex contractu dationis in solutum, non autem ex primeua actione, nisi recipiens in solutū sibi reseruauerit antiqua iura, adest decisio eiusdem Domini de Franchis 50. nu. 2. & 7. quæ addo ad confirmationem dictorum per meum Auum hic.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

- 1 *Sententia secunda lata contra primam est nulla.*
- 2 *Speciale priuilegium alicui concessum non tollitur per generalem legem. § 3. § 4.*
- 5 *Priuilegium Principis non derogat iuri tertij.*

A L L E G A T I O 38.

PRiuilegium Principis, non derogat iuri tertij.

Vod sententia, seu decretum Regiæ Camere vltimo loco latum, referente Reuer. Episcopo Auellinensi contra Ciues Auersanos in processu nominatos, & in fauorem dictæ Ciuitatis sit nulla,

Y 2 vel

1 vel nullum tanquam latum contra alias sententias eiusdem Regiæ Camere in fauorem eorundem ciuium latus, & in rem iudicatam transactas, optime probatur † per tex. formalem in l. 1. C. quando prouoc. non est necess. & per tex. in c. ei qui §. diffinitiuam vers. item si sententia lata fuerit 2. q. 6. quod procedit etiam in sententia lata diuersa instantia, ita Bal. & Saly. in d. l. 1. quando prouoc. non est necess. & Paul. de Castr. & Fulgos. in l. nam & postea §. si damnetur ff. de iure iuram. & plenissime Fely. in c. inter monasterium col. 8. de re iud. vers. regulariter sententia qui dixit istā esse cōmunem opinionem contra Bar. in d. l. 1. etiam in l. duobus ff. de excep. rei iudi. maxime quia idē tribunal, quod primas sententias, & decreta dederat notitiam habuit de eis ante prolationem secundæ, cum eisdem pluries pro parte ipsorum ciuium fuerit oppositum, quo casu sententia secunda reditur ipso iure nulla, ita punctualiter Ant. de Butr. cons. 27. incip. visis punctis, & quæsitis, & Fely. vbi supra multa allegat, de qua nullitate quia non est aliquid in contrarium, & in iure est manifeste verum, aliter me non extendo.

2 Nec obstat asserta Pragmatica, † vt ponitur facta per suam Excellentiam, tempore numerationis vltimo loco facte, quod Ciues Neapolitani describantur in ipsa numeratione, in locis vbi reperti fuerint habitare, ex quo dicta pragmatica non facit mentionem aliquam de ipsis ciuibus Auerfanis, nec de ipsorum priuilegijs ipsis concessis per retro Reges, quo casu d. pragmatica loquens de Neapolitanis tantū, non extenditur ad ciues Auerfanos de quibus non loquitur l. si vero §. de viro ff. solut. matrim. & quia in eadem pragmatica nulla fit mentio de priuilegijs ipsorum ciuium Auerfanorum non est dubitandum, quod per ipsam pragmaticam non fuit in aliquo derogatum priuilegijs prædi-

torum ciuium, ita punctualiter tenuit Ioannes de Plat. in l. decurionibus C. de silentiar. l. 12. qui dixit, & speciale † priuilegium alicui concessum non tollitur per generalem legē, vel dispositionem in contrarium factam, quia specialis concessio, specialem requirit ad emptionem, secundū ipsum allegantem l. si mihi, & tibi §. in legatis ff. de legat. 1. idem dicit idem Io. de Plat. in l. priuatæ rei C. de excusat. mun. lib. x. qui dixit, quod si alicui est concessa immunitas specialis, licet postea imponantur datia, seu collecta generalis, quod omnes, & singuli cuiuscumq; conditionis sint teneantur soluere, quod per hanc generalitatem non tollitur speciale priuilegium immunitatis, allegat glos. in d. l. decurionibus, nam specialiter concessum requirit specialem ademptionem secundū ipsum allegantem l. si quis in priu. de leg. 3. non autem tollitur speciale precedens per subsequens generale, secundum eum allegantem dictum §. in legatis, idem in specie tenuit idem Io. de Plat. in l. 1. in 3. col. de petit. bon. subla. qui dixit, quod rescriptū, quod est contra priuilegium alicuius non valet, nisi de illo faciat specialem mentionem allegat cap. cum ordine extra de rescript. & dictam l. de decurionibus, & multa alia iura, ad quæ accedat bonus tex. & ibi nota. per Docto. in c. si propter tua debita de rescript. in 6. per quem tex. dicit ibi Dominicus in princ. in 1. col. quod priuilegium impetratum contra aliud priuilegiū non valet, nisi de illo fecerit specialem mentionem, allegat nota. per glos. in c. 1. de constit. eod. lib. & in cap. 1. in verbo quia speciale mandatū de rescript. & dixit idem Dominicus in d. c. 1. de constit. in 6. col. 2. quod priuilegium impetratum contra aliud priuilegium non tollit illud per iura per eum allegata, & dixit Bal. in l. fin. in fin. C. si contra ius vel util. publ. quod rescriptum Principis contra priuilegiū alicuius non valet, si non faciat mentionem

nem de illo, alligat d. c. cum ordine de rescrip. & multa alia iura, & dixit Bal. in l. non plures in fine C. de sacro san. eccl. quod per legem generalem non derogatur priuilegio speciali, nisi de eo faciat mentionem, allegat d. l. de curionibus de silentiar. & idem tenuit Bal. in 2. constit. C. col. 2. vers. ibi si quæ vero, & dixit Bal. in l. 1. col. 1. ff. de constit. princ. quod Princeps per generalia verba non videtur tollere specialia iura, maxime quia virtute dictorum priuilegiorum ipsis ciuibus erat quæsitum ius d. ciuilitatis, ex quo ordinatione Regiæ Camere fuerant eleuati à numeratione Foriæ, & descripti in numeratione ciuitatis tanquam ciues, quo casu prouisio subsequens suæ Excellentie nulla facta mentione priuilegiorum ipsorum ciuium, & iurium quæsitum per ipsos eis non præiudicat, ita punctualiter tenuit Abb. quem cæteri sequuntur in c. 1. col. 3. vers. vel melius concordando opiniones, extra de rescript. & idē in specie tenuit idem Abbas in c. veniens col. 3. extra de rescript. qui inter cætera dicit, quod si sola possessio alterius impedit vires priuilegij de alterius possessione mentione non habita vt in c. 2. de decimis in 6. & notatur in c. dudum de priuilegijs fortius impeditur possessio cum proprietate secundū ipsum, & tanto magis in casu nostro, in quo d. asserta † pragmatica fuit facta pro Neapolitanis tantum, nulla habita mentione ipsorum ciuiū Auerfanorum, quo casu ad ipsos non extenditur argumento legis quia tale solut. matri.

Et ad prædicta optime deseruit, nā dicti ciues in contradictorio iudicio cum Foria obtinuerunt sententias in eorum fauorem, quæ transitum fecerunt in rem iudicatam vt supra est dictum, & dicta asserta pragmatica pro ciuibus Neapolitanis edita vltra quod non facit mentionem de ipsis ciuibus Auerfanis, & de eorum priuilegijs, quā de eis mentionem faceret nulla habi-

ta mentione sententiarum prædictarum, quæ transitum fecerunt in rem iudicatam, adhuc nulla esset, & eisdem ciuibus Auerfanis non præiudicaret, ita notanter tenuit glos. quæ reputatur singularis in l. fin. C. sentent. resc. non poss. in verbo rescripta dicens quod rescriptum Principis impetratum ab aliquo non facta mentione sententiæ in rem iudicatam transactæ est nullū ipso iure, pro quo est optimus tex. in c. exposita extra de arbitr. & tenet expresse Cardin. in c. cum olim in princ. extra de prescrip. per illum tex. & expresse Bal. in l. supplicare col. 2. vers. ex hoc collige C. vt lite penden. & tenet idem Cardin. in cons. 67. quod incipit tenor talis est &c. Immo fortius dixit Alex. consil. 94. quod incipit in causa, & lite vertente &c. col. 1. 2. vol. quod etiam si facta fuisset mentio de sententia, & non esset facta mentio de transitu in rem iudicatam, adhuc dispositio Principis esset nulla, ex quo Princeps in dubio non præsumitur velle derogare sententiæ quæ transitum in rem iudicatam, allegat dictum cap. exposita de arbitr. is.

5 Et ad hoc accedat † quod dispositio Principis præsumitur facta, & intelligitur sine iniuria tertij l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico, etiam si dicta dispositio fuerit facta motu proprio, ita Ioannes Andr. in c. si motu proprio de preben. in 6. refert, & sequitur Abb. in c. 1. col. 10. de iudic. & dixit Bal. in c. 1. col. 1. apud quem vel quos contro. feud. decid. debet, quod Principis voluntas præsumitur talis qualis est lex scripta & ratio naturalis, & dicit Bal. in l. ex facto in princ. ff. de vulg. & pupill. quod mens superioris præsumitur talis qualis esse debet; Dicitus ergo Illustrius. Dñus Prorex qui talem addidit pragmaticam contra Neapolitanos alibi incolatum facientes, nullam faciens mentionem de dictis ciuibus Auerfanis habētibus priuilegio retro Principum, & munitis tot sententijs

in

in rem iudicatam trāfactis, de quibus priuilegijs, & sententijs ac personis ipsorum ciuium nullam fecit mentionem in dicta pragmatica particulariter facta pro Neapolitanis non videtur voluisse derogare iuribus dictorū ciuium, & eorum priuilegijs, & sententijs; maxime quia ipsi per annos sexaginta, & plus fuerunt in possessione dictæ ciuilitatis, & mediātibus pro uisionibus ipsius Regiæ Cameræ fuerunt deleti, seu extracti à numerationibus foriæ, & ascripti in numerationibus cum ciuitate: Ex quibus videtur concludendum, quod dicta sententia Regiæ Cameræ contra tot sententias eiusdem Regiæ Cam. & Sacri Conf. lata fuit, & est nulla ipso iure.

ADDITIONES.

N Vmero primo, quod sententia contra sententiam sit nulla, ultra allegata per meum Auum hic, concordat Ioannes Vinc. de Anna in allegat. 26. num. 4. vsq; ad finem, & Senatus Pedamontanus Octaui, Cacherani in decis. 1. num. 49. vbi dicit hoc procedere si prima sentētia allegetur, & producat, alias non.

Ad numerum secundum, quod speciale priuilegium alicui datum non tollatur per generalem legem, cōcordat cum dictis per meum Auum hic. Ioannes Vinc. de Anna in allegat. 53. nu. 26. & in allegat. 64. nu. 16. & in allegat. 69. nu. 34. & nu. 43.

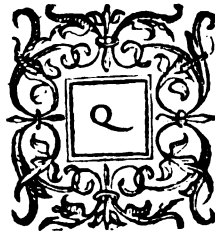
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *In iure patronatus succedunt omnes filij & hæredes, & omnes simul efficiuntur patroni.*
- 2 *An qui habet ius presentandi potest se ipsum presentare.*
- 3 *Quis ex presentatis præfertur.*

ALLEGATIO 39.

IN materia iuris patronatus.

Voniam ex processatis apparet quod quōdam Ranaldus Torres successit in toto iure patronatus Ecclesiæ de qua agitur, non est dubitandum quod eo mortuo

1 in eodem iure patronatus † successerunt omnes eius filij, & hæredes, ita probat tex. & ibi glos. Panormit. & omnes in c. 1. extra de iure patron. vbi Abbas dicit, quod si sunt plures hæredes, omnes simul efficiuntur patroni, allegat tex. in clem. fin. eod. tit. & notat glos. in c. piæ mentis in glos. magna in fine 16. q. 7. quæ dicit, quod quilibet ex hæredibus est patronus in solidum.

Et quoniam ex processu apparet, quod Federicus fuit vnus ex filijs, & hæredibus Ranaldi, absq; dubio est dicendum quod ipse fuerit patronus d. Ecclesiæ sicut Ferdinandus eius frater per suprascripta eadem autem ecclesia vacante potuit Dñs Ferdinandus presentare Dñum Federicū eius fratrem, & compatronum, ita notat expresse glos. in c. consuluit in verbō concedant in fine eod. tit. quæ allegat tex. in c. cum in iure de elect. & eam sequitur Abb. Io. Andr. & cæteri in d. cap. consuluit.

2 Et quia Dñs Federicus erat vnus ex compatronis, & habebat ipse sicut cæteri fratres, & cohæredes ius presentandi † non poterat se ipsum presentare c. per vestas, & ibi per omnes eod. tit. & notat Io. Andr. in d. c. consuluit, & notat Spec. in eod. tit. de iure patro. in fine, sequitur ex hoc quod ex presentatione de se facta, in qua ipse non poterat dare vocem, & se ipsum presentare, non fuit ipse, aut suus hæres exclusus ex toto à iure presentandi alijs vicibus quibus d. ecclesia contigeret vacare, stante quod ipse erat hæres Ranaldi, & consequenter compatronus per suprascripta.

Eodem ergo Federico mortuo, hæredes Federici aperto iure succedunt

in

in dicto iure presentandi, sicut ipse Federicus successerat per mortē Rinaldi per d. c. primum, & alia supra adducta; Quoniam igitur dicti hæredes præfati Federici præsentauerunt Reueren. Leonardum Antonium de Angrisani, & in promptu apparet, quod ipsi sunt patroni, & res est integra, ex quo adhuc non est processum ad institutionem præsentati à Ferdinando, licet ipse Ferdinandus asserat se in possessione presentandi, debet haberi ratio presentationis factæ ab hæredibus d. Federici, postquam apparet de non iure dicti Ferdinandi excludendi hæredes dicti Federici, ita punctualiter tenet Abb. in c. consultationibus, circa finem versiculi. queritur eodem tit. qui dixit, quod ubi vere patronus præsentauit unum, & existens in possessione presentandi præsentauit alium, siquidem non fuit processum ad institutionem præsentati ab existenti in possessione, & res est integra, præfertur presentatus à vero patrono, ex quo proprietates absorbet causam possessionis, secundum eum, & firmat expresse Rocchus in tracta. iuris patro. in verbo competens in 19. q. ubi multa, & si dicatur, quod Abbas loquitur ubi existens in possessione presentandi non erat vere patronus, & præsentauit unum, & vere patronus præsentauit alium, sed Ferdinandus est vere patronus, propterea debet institui ab eo presentatus; Dicitur quod dato quod Ferdinandus sit vere patronus, non tamen est patronus solus, ita quod ipse solus possit presentare, & non hæredes Federici, ipse enim habet ius presentandi pro vna voce, & non in solidum, & hoc in promptu apparet quod in proprietate non est vere patronus pro voce, & rata Ferdinandi, sed pro sua tantum, propterea de presentatione facta ab hæredibus Federici haberi debet ratio, postquam res est integra, & in promptu apparet de iuribus dictorum qui præsentauerunt præfati

Leonardum Antonium per supradicta.

Nec obstat si dicatur quod stante presentatione facta ab hæredibus Federici, & presentatione facta à d. Ferdinando data paritate presentatorum, & locus gratificationi iuxta notata per Doct. maxime Abb. in cap. cum ante de iur. patro. nam d. Reuer. Leonardus Antonius ultra presentationem verius ex patronis de se factam habet provisionem Papæ providentis de eadem ecclesia in sui personam derogando iuribus patronorum, quod permittitur Papæ, ita punctualiter tenuit Abb. in c. quoniam in quibusdam in primo notab. eod. tit. de iure patr. Ex quo in beneficiis Papa habet plenissimam potestatem cap. 2. de preben. lib. 6. & in clem. 1. vt lite pendens. & plene Fely. in tract. quando literæ Apostolicæ noceant patronis Ecclesiarum circa principium. Idem tenuit Archid. in c. pie mentis in fin. 16. q. 7. qui allegat Hostiens. in d. cap. quoniam in quibusdam, & idem tenet Lopus allega. 96. taliter quod dictus Reu. Leonardus Ant. omni iure debet institui, & præferri aduersario.

Nec habet locum illud, quod d. Ferdinandus præten dit, v3. ipse solus, tamquam maior natus debeat presentare, quia ius presentandi debet esse penes omnes hæredes, nec potest vni tantum ex hæredibus adiudicari, Ita punctualiter tenuit Io. Andr. & ibi eum sequitur Abb. in c. querimoniam in 1. notab. de iure patr. Ex quibus recte concludi potest, quod d. Reuer. Leonardus Ant. debeat institui in ecclesia de qua agitur sub no. saniori iudicio Mag. Consultoris, cui me remitto.

ADDITIONES.

NVmero 2. An qui habet ius presentandi possit semetipsum presentare à Avus mensis hoc tenet quod dicitur per iura que allegat que sunt clara; Sed in alia materia quam Iurispatrius alius esse dicitur, per rex. in l. si consul ff. de adoptio. vbi vna potest vicem duorum sustinere & emancipantis

pantis, & authoritatē prestantis, & in hoc articulo vide Lucam de Penna in l. 1. de primicer. & secundicerijs C. lib. 12. & Iasonem in l. cum filio familias 4. notab. ff. de legatis primo.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 Si in priuilegio fiat relatio ad aliud priuilegium, si relatum non producat, priuilegium non probat.
- 2 Confirmatio facta in forma cōi parum, aut nihil operatur.
- 3 Non præsimitur Princeps à se abdicasse iurisdictionem per concessionem alteri factam.
- 4 Iurisdictione quando dicatur cōcessa abdicatiue, & quando priuatiue, & num. 5. & num. 10.
- 6 An Princeps priuilegium suū alteri concessum possit modificare, vel moderare.
- 7 Vbi conceditur aliquid quod non est quæsibile de iure gentium, potest per Principem tolli, & reuocari priuilegium, sicut iurisdictione, & immunitas.
- 8 Priuilegia concessa Baronibus per Reges huius Regni, non operantur contra Neapolitanos nulla facta distinctione, quod priuilegium sit prius, & quod posterius.
- 9 In priuilegijs attenditur data temporis, & diei, ad finem videndi quod sit prius, & quod posterius.
- 10 Quando iurisdictione datur in feudum, intelligitur data priuatiue.
- 11 An possit reuocare, ubi in primo priuilegio adest clausula derogatiua.
- 12 Priuilegia censentur concessa sine præiudicio tertij, cui per prius ex priuilegio fuerat ius quæsitum.
- 13 Clausula derogatoria apposta in priuilegio, scilicet derogatoria priuilegijs Baronum concessis, & concedendis quid operetur?
- 14 Clausula ex certa scientia in priuilegio apposta quid operetur? & de clausula de plenitudine potestatis.
- 15 Quando Princeps priuilegiū concedit, non est de more, nec de iure q̄ aliquis citetur, quia est donum superioris.
- 16 An Princeps possit procedere ad legitimationem spurij derogando iuri agnatorum? & num. 17.
- 17 An adoptiuus in præiudiciū agnatorum possit per Principē habilitari ad feudum?
- 18 Vbi ius est alij plene quæsitū, per Principem tolli non potest.

ALLEGATIO 40.

Multa in materia priuilegij & iurisdictionis.

In

In causa Magn. Vniuersitatis Auerſæ cū Mag. Hieronymo de fundo, vtili Dño Casalium Yſuli, & Caſapeſenæ ſuper obſeruãtia priuilegij d.

Ciuitatis conceſſi ſuper communicata iuriſdictione Magn. Gubernatoris dictæ Ciuitatis ad inſtantiam Ciuium ipſius Ciuitatis, & alijs, vt ex actis dictæ cauſæ plenius apparet.

Quoniam dictus Magn. Hieronymus nititur demonſtrare, quod iuriſdictione dicti Caſalis Yſulæ alias fuerat conceſſa per Inclitum Regem Ferdinandum primum quondam Spectabili Roberto de Aragonia priuatiue ad iuriſdictionem dicti Magn. Gubernatoris Auerſani, ita quod ipſum Caſale Yſulæ eſſet penitus ſeparatum à iuriſdictione dictæ Ciuitatis producendo priuilegium dicti Regis Ferdinandi, expeditum in Ciuitate Troiæ ſub Anno Dñi 1464.

Dicitur pro parte d. Vniuerſitatis, quod ex dicto priuilegio prædicta nulatenus fundantur, ſtante quod in eodem priuilegio dictus Inclitus Rex narrat, quod ipſe alias reuocauerat omnes iuriſdictiones ciuiles, & criminales omnium Baronum Caſalium dictæ Ciuitatis, eaſq; reduxerat in eiſdem Regis poteſtatem, ſed quod mētis, & intentionis Sux-Maieſtatis non fuit, quod in dicta reuocatione iuriſdictionum includeretur Caſale Yſulæ, quod quidem caſale alias ſeparauerat à iuriſdictione Auerſana, ſed quod dictus ſpectabilis Robertus habeat eandem iuriſdictionem, ita quod priuilegium alias dicto Roberto conceſſum dictæ iuriſdictionis remaneat in ſuo robore, taliter quod in priuilegio ex aduerſo producto ipſe Inclitus Rex refert ſe ad aliud priuilegium reſpectu dictæ iuriſdictionis, † & ſi priuilegium ad quod Rex ſe refert aliter non producat, ipſum priuilegium ex aduerſo productū nihil probat, ita punctualiter tenuit Innoc. in

cap. inter dilectos de fide inſtrum. qui dixit, quod vbi ſecundum priuilegiū facit mentionem de primo, & in ſecundo non inferatur ſeries primum priuilegium per ſecundum confirmatorium nihil diſponitur † nec inducitur niſi quatenus appareat primum, & licet in ſecundo narretur quod in primo priuilegio continetur hoc, & illud, illa ſunt verba narratiua, & nihil diſponunt, ſequitur ibi Abb. in 6. col. verſic. & hæc poſſunt adduci optime ad hoc ſeruit tex. in c. examinata, & ibi per Doct. de confirmat. vtil. vel inut. & in ſpecie eſt gloſ. notabilis in cap. pen. in gloſ. in verbo inferus eodem tit. Idem expreſſe tenuit Ludou. Roma. in conſ. 336. quod incipit circa propoſitam conſultationē, vbi concludit, quod ſi Bulla Papæ facit mentionē de ſententia, ſed in bulla non inferatur totus tenor ſententiæ quod executor Papæ non debet eam exequi, niſi producat instrumentum dictæ ſententiæ, idem tenuit Abb. in cap. quia diuerſitatem in glo. in verbo ſub forma communi de conceſſione prebendæ, qui dixit, quod confirmatio facta in forma communi parum aut nihil operatur, vt dicit probari, in illo tex. ad differentiam confirmationis factæ ex certa ſcientia, in qua narratur tenor primi priuilegij, illa enim tribuit ius vt per eum, idem, & plene tenuit Felin. in c. 2. in 5. col. extra de reſcript.

Et dato, non tamen conceſſo, quod primum priuilegium conceſſionis dictæ iuriſdictionis mentionatum in ſecundo demostretur, & per illud appareret de conceſſione dictæ iuriſdictionis à Rege facta dicto Roberto; Attamen ex dicta conceſſione dictæ iuriſdictionis alteri à Rege facta, † non videtur idem Rex ſe excluſiſſe ab ipſa iuriſdictione, & eādē iuriſdictionem à ſe abdicatſe, ita qd ipſe nō poſſit quandoq; de vaſſallis, in quos iuriſdictionem conceſſit cognoscere, ita eſt formalis tex. in c. dudum de preben.

in 6. in versic. nos igitur attendentes, per quem tex. dixit ibi Gemin. in 2. notab. quod licet quis tribuat alteri potestatem actum faciendi, non tamen ipse exuitur dicta potestate, sed penes illum remanet dicta potestas, & maior, & ibi Philip. Franc. per illum tex. infert, quod si eadem die reperitur collatum beneficium vni à Vicario habente potestatem ab Episcopo conferendi, & eadem die reperitur alia collatio facta ab Episcopo, nec apparet quæ fuerit prior, & quæ posterior, præfertur collatio facta ab Episcopo tanquam à superiore, quia Episcopus, qui dedit potestatem Vicario conferendi, non abdicauit eam à se ipso, & idem ibi tenuit Petr. de Anchar. in 6. nota. Et ad hoc optime deseruit illud, quod dixit Calder. in conf. 7. incipien. Episcopus vltra suam diocesim in tit. de præbend. qui inter alia dixit, quod si beneficium reperitur collatū à duobus habentibus imparem potestatem, præfertur collatio facta à maiori allegat c. si à sede de preben. in 6. & propterea dixit notanter Petr. de Anchar. in conf. 28. col. 2. vers. præterea aduertendum, quod licet Dñus dederit procuratori potestatem obligandi bona sua, tamen in eius personam remanet maior potestas, & hoc per dictum c. dudum de preben. in 6. & præsertim procedunt prædicta in Rege † qui concurret cum quocumque suo subdito in iurisdictione & potestate, vt dixit Bal. in c. 1. in princ. quis dicatur dux, qui loquitur de Papa, qui concurret cum quocumque suo subdito in iurisdictione allegat notata in c. si eo tempore de elect. in 6. & idem dixit Bal. in c. 1. in princ. qui feud. dar. poss. ipse enim Rex vel Imperator, nō potest dici iudex ordinarius, vel delegatus, ex quo ab ipso derivare intelliguntur omnes ordinariæ iurisdictiones, & delegationes l. 1. ad l. Iuliam de ambit. l. 1. §. cum vrbe ff. de offic. præfect. vrb.

Et si diceretur, quod prædicta pro-

cedunt, vbi Princeps concessisset iurisdictionem alij simpliciter, tali enim casu nō videtur eam à se abdicasse per superius allegata, sed in casu de quo agitur pars aduersa asserit, quod dictus Inclitus Rex abdicauit d. iurisdictionem à Capitaneo Auersano † & consequenter ab ipso Rege, propterea standum est priuilegio. Dicitur, quod prædicta non apparent ex priuilegio ex aduerso producto, ex quo illud refert se ad aliud priuilegium quod non apparet, & propterea narratis in eo nō est standum per superius allegata, & quando apparet primum priuilegiū in quo appareret de concessione facta modo prædicto, ex quo in pñti agitur de concessione iurisdictionis, ille idē Princeps, qui dictum priuilegium iurisdictionis concessit, posset eum reuocare, seu modificare † ita punctualiter tenuit Bal. in l. qui se patris in 8. col. vers. item in concessis C. vnde lib. qui dixit, quod in concessione iurisdictionis semper intelligitur reseruata authoritas superioris, & sine eius authoritate illa exerceri nō potest, cum in eo resideat suprema potestas inseparabilis ab eo, vnde potest iurisdictionem suppressere aliorum non solum singularium personarum, sed etiā ciuitatum, secundum eum, allegat nota. per Doct. in l. omnes populi ff. de iust. & iure, & dixit notāter Franc. de Aret. in c. nouit in 3. col. vers. hoc tamen credo esse limitandū, extra de iudic. quod vbi per priuilegium concederetur iurisdictione, etiā si talis concessio transfiret in contractum, illa iurisdictione potest ad voluntatem Principis, seu superioris supprimi & auferri, ex quo in tali concessione semper intelligitur exceptuata authoritas superioris, vt in c. veniens extra de iure iur. Quam conclusionē dicit confirmari, quia si Princeps non posset talem concessionem iurisdictionis reuocare, & auferre, sequeretur quod per indirectum auferri posset sibi ius obedientiæ, & superioritatis, nam si Impe-

Imperator vocaret subditum coram ipso, & ipse vellet litigare coram Iudice Ecclesiastico per hoc auferretur sibi ius obedientiæ, quod ius obedientiæ non potest auferri ab ipso Principe, ex quo secundum ipsum posset destrui Imperium, quod est impossibile prout tenuit Bal. in authen. quas actiones penul. col. vers. tu dic quod suprema iurisdictio C. de sacrosan. eccl. Hoc etiam in terminis tenuit Gemin. in cap. 1. 5. col. vers. hæc puto vera de constit. in 6. qui dixit quod licet ad tollendum statutum sapiens contractum requiratur causa, hoc procedit ubi statutum disponit de commodo subditi in rebus, secus si disponeret in concernentibus iurisdictionē, quia tunc credit, quod possit de nouo statuere, & de nouo reuocare secundum eum & dixit Andr. de Iser. in const. ea quæ ad decus in 2. col. quod Princeps, qui alicui nobili concessit merum imperium in terris suis, illud poterit ad libitum reuocare, nam dixit Bal. in c. 1. §. ad hæc de pace iuramento firma. col. 4. vers. ex præmissis ergo quod iurisdictiones sunt apud Cæsarem, tanquam apud fontem à quo fluunt, & resuunt; & ad hoc accedat illud, quod dixit Innoc. in eod. c. nouit, † quod ubi cōceditur aliquid, quod non est quæsitibile de iure gentium, sicut est priuilegium immunitatis quod potest per Principem tolli, & reuocari priuilegium, allegat authen. qua in prouincia C. ubi de crimi. agi oport. & l. 1. C. de immunit. nemini conced. & maxime procedunt prædicta, quia per priuilegium concessum Auerfanis dictus Rex non reuocauit priuilegium, seu iurisdictionem concessam Baronibus, sed voluit quod in concernentibus interesse Ciuium Auerfanorum, ipse Rex, & consequenter eius officialis posset cognoscere de iustitia Auerfanorum, non excludendo in dicto casu Barones, & sic ipse Rex reseruauit sibi in casu prædicto iurisdictionem, quod bene eidem li-

cuit, ita punctualiter tenuit Bal. in cap. Imperialem §. fina. pen. col. vers. quæro an vassalli, de prohib. feu. alie, per Feder. qui dixit, quod ubi Papa reseruauit sibi iurisdictionem velint nolint partes, erunt sub Papa, & inter cætera allegat Innoc. hoc tenere in c. cum m. de constit. Idem, & melius tenuit Io: Andr. in c. inter dilectos pen. col. vers. sed pone ext. de excess. prælat. qui dixit, quod si electio Prælati spectabat ad aliquem, & Papa committat alteri, quod prouideat de dicta Prælatura vacante, vel vacatura in personam alicuius, si delegatus conferat eandem Prælaturam notorie indigno, quo casu collatio non tenet, in tali casu prouisio dictæ dignitatis non reuertitur ad illum, ad quem primo spectabat, sed ad Papam, ex quo indignum est quod Papa qui reuocauit ad se prouisionem dictæ dignitatis, quod illa ad inferiorem reuertatur sine licentia Papæ dicens, quod flumina reuertuntur ad locum vnde exeunt, allegat Ecclesiast. † & videmus, quod Incliti Reges huius Regni, qui alias diuersis Baronibus, & titulatis, & non titulatis concesserāt iurisdictiones in terris, & Castris eorū cū amplissimis clausulis, etiā priuatiuis ad mag. Curiam Vicariæ, & aliorum Regionum Tribunalium, & tñ Neapolitanis concessit priuilegia, quod non possunt conueniri etiam ratione contractus, vel delicti alibi quam in tribunalibus Regijs huius Ciuitatis Neapolis, quod Priuilegium iam fuit, & est in viridi obseruantia, reseruando sibi in causis Neapolitanorum iurisdictionem non obstantibus Priuilegijs Baronum.

Nec est disputandū si priuilegium Auerfanorum est anterius, vel posterius priuilegio per aduersarium producto, ex quo ex data dicti priuilegij Regis Ferdinandi ex aduerso præsentati, apparet illud fuisse expeditum in Ciuitate Troie sub die 2. Decembris 1464. & priuilegium Auerfanorum fuit expeditum in Ciuitate Ca-

9 puz sub die 7. Nouembris 1467. † & in priuilegijs attenditur data ipsorum tex. est formalis in cap. eam te extra de rescript. glos. notabilis in c. constitutus in glos. in verbo impetrasset eod. tit. Ioan. Andr. & plenius Abb. in cap. dilectus el. 2. col. 2. in glo. in verbo receperunt extra de præben. & plene Feder. de Senis cons. 290. incip. quia in præsentī capitulo col. 4. vers. sequitur videre de tertio, & ultimo, vbi multa iura allegat, & sic per priuilegium Auerfanorum posterius fuit modificatum dictum priuilegium Baronum, in quo non est aliter insistendum, quia sumus in claris vbi coniecturæ non attenduntur, vt in vulgaris iuribus.

Nec congrue allegatur in casu de quo agitur quod iurisdictione dictorum Casalium Ysulæ, & Casapesena, fuit concessa in feudum, & quod vbi iurisdictione datur † in feudum, intelligitur priuatiue; Hoc enim non militat in casu de quo tractatur, sed intelligitur quod vbi Dñs feudi concedat alteri feudum ex iuris dispositione, ipse habet iurisdictionem in illo feudo concesso, ita quod vbi de eodem feudo agitur ipse Dñs feudi solus debet, & potest de eo cognoscere, & non alius, quia talis iurisdictione, à iure censetur reservata dño feudi priuatione ad alios, ita intelligit, & declarat Abb. in c. cæterum in 2. col. in vers. fateor tamen quod Dño feudi extra de iudi. & plene not. Fely. in c. pastoralis in 4. col. vers. limita 6. extra de offic. ordin. In hoc enim iudicio non agitur de feudo, nec iurisdictione dictorum Casalium fuit concessa in feudum, sed ipsa Casalia, propterea in prædictis non est aliter insistendum.

Et licet asseratur ex aduerso, quod post priuilegium Auerfanorum dicta Casalia peruenerunt ad manus Regiæ Curia, & desierint esse in potestate Baronum, & quod propterea priuilegium Auerfanorum fuerit extinctum, ex quo per illud conceditur facultas

Auerfanis agendi coram Baronibus, vel coram Rege & postquam dicta casalia desierant esse sub Baronibus, cessat priuilegium, hoc enim nullatenus potest prætendi, quia per priuilegium datur facultas Auerfanis agendi tam coram Capitaneo Auerfano, & sic coram Rege quam coram Baronibus. Postquam ergo casalia peruenerunt ad Regem priuilegium incipit habere maiorem efficaciam, ex quo contra vassallos dictorum Casalium non poterat agi, nisi coram Rege, quod est fundamentum nostræ intentionis, & licet postea idem Rex concesserit alij dicta casalia cum iurisdictione priuatiue ad Capitaneum Auerfanum, per hoc non præiudicauit priuilegio, † tñ quia hoc Rex voluit, tum quia in priuilegio Auerfanorum adest clausula derogatoria priuilegijs, non solum concessis, sed concedendis, de qua clausula nulla est facta mentio in concessione postea facta per Regem, prout inferius plenius dicitur.

Non obstat quod nouissime Regia Curia vendiderit dicta Casalia præfato Magn. Hieronymo, vel eius patri, vna cum mero, & mixto imperio, & omnimoda iurisdictione, & in venditione prædicta apposuit clausulam priuatiue ad Capitaneum Auerfanum, nã per dictam venditionem Casaliū eadem Regia Curia non derogauit iuribus Auerfanorum quæ sitis ex dicto priuilegio, nec de eo aliquam mentionem fecit, quo casu ipsa venditio intelligitur facta † sine præiudicio ipsorum Auerfanorum, ita est tex. in l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publ. & dixit notanter Bal. in l. 1. col. 1. ff. de constit. princ. q̄ vbi Princeps dat, vel confirmat, semper intelligitur, & debet intelligi saluo iure alterius, allegat l. autoritate C. vnde vi. & idem tenuit Bal. in tit. de pace constan. in verbo amplius cōsueuerunt qui infert quod concessiones aquarum publicarum à Principe factæ intelliguntur saluis iuribus eorum,

rum, quibus prius fuerant concessæ, & idem notat Bal. in l. si cum mihi ff. de dolo, & notat expresse Ludou. cōf. 298. incipiente circa præmissam dubij consultationem, vbi concludit, q̄ concessio alicui facta per Papam non præiudicat cōcessioni eiusdem rei per prius alteri factæ, maxime prædicta procedunt, quia in dicta venditione Casalium cum iurisdictione facta dicto Aduersario, nulla est facta mentio priuilegij Auerfani concessi, & propterea per dictam venditionem postremo factam non censetur derogatum priuilegio Auerfanorum. Ita punctualiter tenuit Io. de Plat. in l. 1. in 3. col. C. de petit. bono. sublat. qui dixit, quod rescriptū Principis quod est contra priuilegium alicuius, non valet, nisi de illo faceret specialem mentionem, allegat cap. cum ordine extra de rescript. & l. decurionibus C. de silentiar. lib. 12. & ad hoc optime deseruit bonus tex. & ibi nota. per Doct. in c. si propter tua debita de rescript. in 6. per quem tex. dicit ibi Dominicus quod priuilegium impetratum contra aliud priuilegium non valet, nisi de illo fecerit specialem mentionem, allegat nota. per glos. in c. 1. de constit. eod. lib. & in c. 1. in vers. quia speciale mandatum de rescript. & propterea dixit Bal. in l. fin. in fin. C. si contra ius vel vtil. publ. quod rescriptum Principis contra aliud priuilegium alicuius non valet, si non facit mentionem de illo, allegat d. c. cum ordine, & multa alia iura.

Quinimo si de priuilegio Auerfanorum esset facta mentio in d. contractu vditionis adhuc non censetur illi derogatum, ex quo in eodem
13 priuilegio Auerfanorum † adest clausula derogatoria priuilegij Baronum concessis, & concedendis, & propterea non sufficit quod in secundo priuilegio fiat mentio primi, nisi etiam fieret mentio de clausula derogatoria apposita in primo priuilegio, ita punctualiter tenuit Feder. de Senis in

conf. 233. incip. casus talis est, idem expresse tenuit Calder. conf. 11. incip. habet ordo Sanctæ Claræ in tit. de priuileg. & in specie Fely. in c. accedentes in 3. col. vers. quæritur quando in priuilegio extra de præscript. & plene idem Fely. in cap. nonnulli col. 7. in princ. extra de rescript. notat expresse Gemin. in c. autoritate §. fin. de priuileg. nu. 6. & ibi Philipp. Franc. & omnes sequuntur Calder. vbi supra, & expresse Alex. conf. 177. incip. in occurrenti casu 2. col. vers. ad idem quod notat glos. in 2. volum.

14 Nec obstat † quod in instrumento dictæ venditionis casalium cum iurisdictione sit apposita clausula, ex certa scientia, quæ clausula habet vim plenitudinis potestatis vt notat glos. in c. ad hoc de rescript. & in c. ex parte de offic. deleg. notat expresse Bal. in l. eis in princ. C. de appellat. & Ludou. conf. 369. in 7. col. imo in eodem instrumento dictæ venditionis præsupponitur, quod expresse sit apposita dicta clausula de plenitudine potestatis, quæ operatur, vt Princeps videatur alteri rem suam auferre, quod potest de potestatis plenitudine, vt notat Bal. in l. rescripta final. col. vers. 3. queritur C. de præcibus Impera. offerre. & in l. 2. C. de seruit. & aqua vers. item nota quod si Papa, & dixit Ang. in l. item si verberatum ff. de rei vendic. Quod Imperator nulla causa subsistente de plenitudine potestatis potest nobis auferre dominiū, & qui contrarium dicunt mentiuntur.

Attamen prædicta non obstant in aliquo, primo quia clausula ex certa scientia tunc tollit ius quæsitum, q̄ Princeps processit cum causæ cognitione, tunc enim præsumitur pro veritate concessionis propter clausulam ex certa scientia alias secus, ita est de mente Innoc. in c. 1. de transact. & in c. 1. & 2. de confir. vtil. vel inutil. & est tex. in clem. pastoralis §. cæterum in 2. responso de re iudic. & ibi late Io. de Imo. & Dñus Cardin. & tenuit

tenuit Abb. in c. 1. de causa possess. & propr. Ant. de Butr. Imo. & Dñs Abbas in c. cum olim de re iudic. & late Socci. in cons. 12. Incip. visa bulla col. 7. in 2. vol.

15 Et licet † Bal. in l. nam ita diuus in 2. col. ff. de adopt. dixerit, quod non est de more, nec de iure quod vbi priuilegium conceditur, quod aliquis citetur, quia est donum superioris, at tamen prædicta procedunt vbi Princeps derogat iuri alterius non plene, & perfecte quæsito, sed existenti in spe sicut est, quando procedit ad legi-

16 timationem † spurij derogando iuri agnatorum non perfecte quæsito, sed existenti in spe iuxta nota. per Bar. & Doct. in l. gallus §. & quid si tantum ff. de lib. & posth. & ita loquitur Bal. in d. l. nam ita diuus, & traditur per Doct. in cap. naturales si de feud. fue. contr. & est de mente Bal. in cap. ado-

17 ptius eod. tit. dñ dicit, † quod adoptiuus in præiudicium agnatorum potest habilitari ad feudū ex quo agnati habent ius in spe, & non erat eis quæsitæ successio actu; & ita videtur tenere Alex. in cons. 2. 1. vol. quod est repetitum in consil. 228. incipi. visis Codicillis col. 11. in 2. vol. dum concludit quod Princeps potest legitime re spurium in præiudicium agnatorū habentium ius succedendi in spe etiā eis non citatis, ex quo is qui potest facere aliquid aliquibus inuitis multo magis eis in scijs, & non citatis vt in regu. qui potest ff. de regu. iur. Quæ ratione vtitur Dec. cons. 147. in 3. col. versic. non obstat ergo dum supra

18 1. vol. num. 5. sed vbi ius est alij † plene quæsitum, vt in casu nostro, tunc per Principem non potest tolli eo nō audito, ita Bal. in l. qui se patris pen. col. C. vnde libe. qui dixit quod iuri translato non potest Princeps præiudicare. Taliter quod dictæ clausulæ ex certa scientia, & de plenitudine potestatis in aliquo non obstant, maxime quia Regia Curia noluit præiudicare priuilegio Auerfanorum de quo nul-

lam fecit mentionem, nec de clausula derogatoria, in eodem priuilegio apposita, quo casu dictæ clausulæ ex certa scientia, & de potestatis plenitudine, non tollunt iura aliorum, quæ Princeps noluit, nec præsumitur velle tollere nullam de eis mentionem faciendum per superius allegata.

Nec videtur alicuius considerationis illud, quod ex aduerso allegatur, videlicet quod in priuilegio Auerfanorum datur electio Auerfanis conueniendi vassallos Casalium dictæ Ciuitatis, quorum Barones habent merum, & mixtum Imperium, & Casale Ysulæ non est Casale Auerfanum, ex quo fuit separatum ab ipsa Ciuitate, nam de separatione ipsius Casalis à Ciuitate, & nihil apparet. & vltra hoc dicta Casalia Ysulæ, & Casapesenæ fuerunt condemnata per sententiam Sacri Consilij tanquam casalia Auerfana ad contribuendum cum ipsa Ciuitate in expensis factis in transitu suæ Cesar. Maiestatis per ipsam Ciuitatē tam in palio quam in alijs expensis, ac etiam in expensis factis in aduentu Reuer. Episcopi.

Ex quibus videtur posse recte concludi quod dictum priuilegium Auerfanorum debet obseruari, & quod tā Auerfani quam homines de foria possint homines dictorum casalium Ysulæ, & Casapesenæ conuenire coram Capitaneo Auerfano iuxta formam dicti priuilegij exceptione Reg. Pragmaticæ ex aduerso allegata in aliquo non obstantē; & ita mihi de iure videtur salo meliori iudicio Excellentis Locumtenentis, ac Magn. Causæ Commissarij, & cæterorum Dominorum Præsidentium.

ADDITIONES.

AD num. 1. & 2. Adde vltra allegata per meum Auum hic, q̄ hoc secundum priuilegium confirmatorium primi, nihil operatur, nisi primum exhibeatur, & vltra allegata per ipsum, addo Io. Vincencium de Anna in repetiti. capituli primi in tit. de Vaxallo

Vaxallo decrepite etatis nu. 187. cum sequentibus, & præcedentibus numeris, qui multos adducit, & ampliat nu. 188. Idem esse etiam si addantur illa verba, & de nouo concedimus quia semper ista verba fuerunt habita pro confirmatione in forma commune, quæ nota.

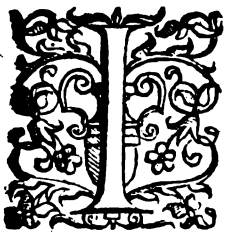
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Vtrum in bonis extauritariorum habet locum ius congrui?*
- 2 *Extauritarij an teneantur ad decimas? § nu. 5,*
- 3 *Possessio centenaria inducit titulum-*
- 4 *Instrumenta antiqua mentionem facientia de confinibus enunciatiue, vel assertiue probant confinia mentionata.*

ALLEGATIO 41.

EXtauritarij laici, an teneantur ad decimas.

LN causa Reueren. Dñi Nuncij Apostolici contra Magn. nobiles Sedilis Portæ nouæ Ciuitatis Neap. assertos extauritarios Cappellæ, seu altaris Sanctæ Cru-

cis constructæ intus Ecclesiam Sanctæ Mariæ ad Cosmodim huius Ciuitatis super petita solutione decimarum nomine d. Cappellæ vt ex processu, & actis.

Prima consideratione dici posset dictos nobiles non teneri ad decimas prædictas, ex quo sunt puri laici, quorum collegium est immune à solutione d. decimarum, prout per plura media concludit Dñs Matheus de Ass. in tract. iuris congruis in II. col. dum

- 1 discutit q. vtrum in † bonis extauritariorum habeat locum ius congrui, allegando lo. de Imo. in clem. per litteras de præben. & referendo etiam quod alias Rex Ferdinandus asseruit
- 2 extauritas † non teneri ad decimas persoluendas, vt ibi per eum, & quod ipsi sint extauritarij, & tanquam extauritarij administrauerint bona per eos possessa, nituntur in possessione centum annorum, quam asserunt bene pbasse, quæ † possessio habet vim tituli, seu priuilegij, l. hoc iure §. ductus aquæ ff. de aqu. quot. & estiu. c. 1. de rescrip. in 6. c. super quibusdam extra de verb. signif. cum alijs vulg.
- 3

Fortificantur prædicta ex multis instrumentis antiquis præsentatis per dictos nobiles, in quibus assertiue, seu enunciatiue fit mentio de extaurita, & quod d. nobiles sunt extauritarij Sanctæ Mariæ in Cosmodim per quæ instrumenta bene probatur ipsos esse extauritarios Cappellæ Sanctæ Crucis intus ecclesiã prædictam Sanctæ Mariæ constructæ, ita punctualiter dixit Bal. in l. cum aliquis C. de iure deliber.

- 4 dicens, quod instrumenta † antiqua facientia mentionē de confinibus enunciatiue, vel assertiue probant illa confinia ibi mentionata, quem ibi sequitur Saly. & Moder. & Iacob. Butr. in l. optimam C. de contrah. & commit. stipul. Ant. de Butr. in c. cum dilectus extra de success. ab intest. & Franc. de Aret. in cons. 42. incipien. viso cons. elegantissimo.

- 5 Attamen his non obstantibus † dico ipsum Dñum Nuncium posse exigere d. decimas de bonis per ipsos nobiles detemptis, tanquam spectantibus ad ecclesiam Sanctæ Mariæ, & Cappellas ibi constructas, & signanter ad Cappellam Sanctæ Crucis ibi fundatam; prius tamen præsupposito quod dicti nobiles allegant quandam Cappellam Sanctæ Crucis intus dictã Ecclesiam fundatam fuisse, & esse extauritam, vt in articulis, & multis eorum comparitionibus habetur, alio etiam

etiam præsupposito, quod Ecclesia Sanctæ Marię in Cosmodim est Parochialis, & d. Cappella est constructa intus d. ecclesiam, prout tam dicti nobiles, quam ipse Dñus Nuncius plene probarunt.

SVMMARIVM.

- 1 *Testamentum militis, vel ad pias causas qualiter sustineatur? An requiratur quod testes sint rogati?*
- 2 *Dispositiones quę sunt ad pias causas, gaudent iisdem privilegijs, quibus gaudent dispositiones militum.*
- 3 *Verba generalia dicta in placitis non inducunt testamentum etiam favore pię causę.*
- 4 *Legatum factum Ecclesię, de qua ecclesia intelligitur.*

ALLEGATIO 42.

DE testamēto militis ad pias causas.

N causa Venerabilis Ecclesię, & Hospitalis Sanctæ Marię Annuntiatę de Aversa, cum Vincētio de Liotta super hæreditate quondam Ioannelli de Liotta.

Quoniam pars aduersa nititur impugnare intentionem dicti Hospitalis ex eo quod asserit, Testes qui deposuerunt de voluntate, & dispositione dicti Ioannelli non fuisse rogatos, & ad dictam dispositionem faciendam cõuocatos, & quod dictus Ioannellus verba quę probantur per dictum Hof-

pitale ipsum dixisse, non dixerit principaliter disponendo, sed incidenter, & propter aliud † allegando ad prædicta tex. in l. diuus ff. de milit. testam. vbi videtur probari, quod non sufficiant verba generaliter prolata per militem dicentem ego te hæredē facio, aut tibi bona mea relinquo, sed requiritur, quod conuocatis ad hoc hominibus volūtatem suam declaret, & dicat, quem velit esse hæredem, & ad hoc allegant tex. in l. panfilo §. propositum ff. de lega. 3. vbi tex. videtur considerare quod disponēs erat in discrimine vitę constitutus, & accersitis amicis disposuit vt ibi in tex. quasi ex hoc probetur quod conuocatio amicorum, vel testium erat necessaria ad probandam dispositionem testatoris, per quę iura Doct. & maxime Soccin. in l. 1. §. si quis ita ff. de verbor. oblig. videntur tenere quod in dispositione ad pias causas, quę eisdem privilegijs gaudet, videtur necessaria conuocatio, & rogatus testium, & ad prædicta adducitur Corne. cons. 149. in 3. col. 2. vol. vbi in particulari videtur consulere prædictam testium conuocationem, & rogatum fuisse necessarium in dispositione ad pias causas, & quod testator principaliter disposuerit in fauorem pię causę, ita quod non sufficiant verba incidenter, & propter aliud prolata arguendo à dispositione militari ad dispositionem ad pias causas, vt ibi per eum.

Quibus tamen non obstantibus videtur posse concludi quod d. Hospitalis optime eius intentionem fundauerit. Prius tamen præsupposito, quod milites tribus tēporibus, & locis possunt testari. Primo in conflictu, seu in discrimine belli. Item in temptorijs, seu in Castris, non tamen in discrimine belli, item in eorū domibus extra castra. Primo enim casu quando testator in discrimine belli sufficit quod quoquomodo testetur absq; testium conuocatione, & ipsorum rogatu, & eo casu verba enuocatiua militum incidenter

incidēter prolata etiam propter aliud inducunt dispositionem, ita probat tex. formalis in l. milites, & ibi per Doctores C. de testam. militis, dummodo eius dispositio proberetur duobus testibus, ita probat tex. in l. Iulius ff. eod. tit. & bonus tex. in l. ex his verbis, & ibi per Doct. C. eod. tit. vbi verba enunciatiua incidenter prolata, & propter aliud in testamēto militis inducunt dispositionem in quo casu non habet locum dispositio dictę legis diuus, sed vbi miles testatur in temptorijs, vel castris, non tñ in discrimine belli, & tunc sufficiunt duo testes ad eius voluntatem probandam, sed debent dicti testes conuocari ad hoc, & requiritur quod testator principaliter disponat, & verba enunciatiua propter aliud, & incidenter prolata, non sufficiunt, & ita procedit tex. in d. l. diuus, Si vero testatur in eius domo extra castra, & non in expeditione belli, tunc debet testari de iure communi, et non potest aliter testari, ita est tex. in l. pen. C. eod. tit. Ita dicta tria tempora, et loca distinguit, et declarat glo. notabilis in l. i. in verbo nuda ff. de testam. milit. et glos. notab. instit. de milit. testam. §. 2. in verbo hominibus per illum tex. & expresse Bar. in d. l. milites, & ibi Salyc. qui dicunt quod d. l. requirens rogitum testium procedit vbi miles testaretur in militia, non tamen in expeditione, vel discrimine belli.

2. Constat aut, quod dispositiones que fiunt ad pias causas gaudent eisdem privilegijs quibus gaudent dispositiones militum factę in discrimine belli, & in expeditione ipsius belli, dicta, n. dispositio ad pias causas probatur per duos testes tñ, sic vt probatur dispositio militum per tex. in c. cum esses, & ibi per Abb. in 4. col. de testam. & per alia allegata in primis allegationibus, & quemadmodum in dispositione militum facta in discrimine belli, non requiritur conuocatio, & rogitus testium per tex. in d. l. milites, & ibi per Doct.

C. de testam. milit. ita in dispositione ad pias causas prout punctualiter Abb. in d. c. cum esses in lectur. in fine, & Bar. in l. i. C. de sacrosanct. eccl. & habentur in alijs locis allegatis in dictis primis allegationibus, & sicut in dispositione militari, quę fit in discrimine belli non requiritur, quod disponens fuerit infirmus, & in mortis articulo, vt in prædicta l. milites, & ibi per Doct. Ita etiã in dispositione ad pias causas, ita punctualiter tenuit Bar. in d. l. i. col. pen. vers. quinto quæro C. de sac. san. eccl. & habentur in locis allegatis in primis allegationibus.

Et quemadmodum in dispositione militis disponētis in discrimine belli, verba enunciatiua incidenter prolata, & propter aliud inducunt dispositionem l. ex his verbis, & ibi per Doct. C. de testam. militis, ita est in dispositione ad pias causas, ita probat tex. in c. fin. de success. ab intest. & ibi Abb. qui discutit intellectum illius tex. & dicit dictam regulam esse veram in iure, quod dicta verba enunciatiua incidenter prolata dispositionem inducunt in dispositione ad pias causas, & habetur in multis locis allegatis in primis allegationibus, maxime quia priuilegia concessa militibus in testando fuerunt à legibus concessa fauore ipsorum militum, & intuitu ipsarum personarum, sed priuilegia pię causę conceduntur fauore Dei, & animæ, vt per Doct. in l. i. C. de sac. san. eccl. ideo maiori prerogatiua gaudere debent.

Ex quibus apparet quod tex. in d. l. diuus de testam. militis, non obstat in casu de quo agitur, loquitur. n. in milite testante in temptorijs, non autem in expeditione militari, qui non habet eadem priuilegia, quę habet quñ testatur in expeditione belli, & quę competunt dispositionibus ad pias causas per prædicta. Et similiter non obstat tex. in d. l. pãfilo §. propositum superius allegatus, loquitur. n. ille tex. in pagano iure cõi testante qui nullum habet priuilegium. & pariter non obstant nota. per Soccy. in d. l. i. §. si quis ita de verbo.

A a oblig.

oblig. ac etiã ea quæ scribit Corneus in d. conf. 149. loquuntur enim prædicti, vbi non apparet aliquo modo de voluntate disponentis, sed vbi aliquo modo apparet de eius volũtate, tunc sine rogitu testium, & absq; alia solemnitate, valet dispositio ita punctualiter tenuit Corn. in d. conf. 149. col. 4. nu. 16. vers. & semper visum fuit, qui dixit quod vbi cõstat de animo testandi, licet testes non sint rogati, valet testamentum, allegat in argumentum l. 1. ff. de milit. testam. & l. quamquam C. eod. tit. & recte intuenti dicit hoc probari per d. l. diuus, & ãt per l. Iulius eod. tit. † & ita etiam loquitur Soccyn. vbi supra qui loquit in naturaliter satis verboso, q̄ protulit verba satis generalia in plateis, & alijs locis non conuenientibus, adeo quod non potest aliter apparere de eius voluntate. At in casu nostro sufficientissime demonstratur voluntas dicti Ioannelli relinquendi eius bona dicto hospitali, tum ex testamento primo loco condito in quo eius uxorem hæredẽ instituit, & post eius mortem substituit dictum Hospitale, per quod testamentum licet postea effectum caducum, & nullũ per mortem vxoris ante eiusdem Ioannelli mortem bene probatur voluntas ipsius testatoris, ita probat tex. in l. fin. ff. de rebus eorum, & in l. fin. in fine ff. de hæred. instit. Quæ etiam voluntatis perseverantia probatur ex multiplici declaratione per ipsum diuersis temporibus, & in diuersis locis facta, declarando, quod ipse volebat quod Hospitale prædictum succederet eidem in omnibus eius bonis, quæ declarationes geminate optime probant voluntatem deliberatam ipsius Ioannelli, vt probatur in authen. vt nulli Iudicum §. & hoc vero iubemus vers. vt secunda nostra fiat de hoc iussio, & optime per Bar. in l. cum simus col. 1. C. de agric. & cens. vbi concludit, q̄ verba geminata enunciatue prolata inducunt dispositionem, & probant vo-

luntatem proferentis, & ad hoc deferunt allegata in primis allegationibus, & præsertim procedunt prædicta quia d. Ioannellus non habet filios, vel alios descendẽres, & dictus Vinc. eius frater erat ipsius capitalis inimicus, quem per bina testamenta excluderat ab eiusdem Ioannelli successione, & pariter Hieronimus Cioffus & omnes consanguinei ipsius Ioannelli fuerunt exclusi ab eius successione, quo casu dictus Ioannellus præsumitur in eadẽ voluntate perseverasse & mortuum fuisse ita probat tex. in l. fideicommissa §. si rem ff. de legat. 3. & bonus tex. in l. Lucius ff. de leg. 2. & probat tex. in l. 3. quæ incipit cum tacitum, & in l. eumq; ff. de probat. maxime quia d. Ioannellus post conditum secundum testamentum in quo de Hospitali non fecerat mentionem dixit not. qui illud scripsit, quod ipse fuerat oblitus disponere in testamento, quod post mortem suæ vxoris hæredis institutæ volebat quod ecclesia esset hæres vniuersalis suorum bonorum, de quo deponit d. notarius, qui in casu prædicto est idoneus testis l. domitius labeo ff. de testa. & notant Bar. & Doct. in l. hac consultissima C. qui testam. fac. p̄nt, & tenet Innoc. in c. nihil de elect. & quamuis † legatum simpliciter factum ecclesiæ non nominãdo ecclesiæ videatur factũ ecclesiæ Cathedrali ipsius testatoris, vt notat Bar. in l. quæ conditio §. fin. ff. de condit. & demonstrat. & not. Fely. in c. fi. col. 13. vers. & ad hæc vide tex. in l. quæ conditio §. fin. extra de foro competen. quicquid dixerit Io. Fab. & Ange. de Are. in §. sed ius quidem ciuile instit. de iure nat. gent. & ciui. qui dixit, quod tale legatum videtur factum Ecclesiæ Cathedrali. Sed prædicta procedunt in dubio, quando aliter non apparet de voluntate testatoris cui Ecclesiæ voluerit illud legatum dari, sed vbi coniecturæ voluntatis testatoris sunt pro vna ecclesia magis quam pro alia, illi Ecclesiæ debetur legatum, ita notanter

tanter tenuit Abb. in cap. indicante
2. col. extra de testam. allegat Specul.
in tit. de instrum. edict. §. nunc vero
aliqua vers. quid si aliqui, sed dicta ec-
clesia, & hospitale habet non solum
coniecturas vrgentes pro se resultan-
tes ex tam evidenti affectione & amo-
re quem dictus Ioannellus demonstra-
uerat erga dictam ecclesiam, & hospita-
le, in qua ipse construxit Cappellā,
& pro eius dote legauit in dictis testa-
mentis multa bona & pecuniarum
quantitates, ac etiam ibi sepeliri vo-
luit, sed etiam habet evidentes pro-
bationes de eius voluntate resultan-
tes ex primo testamento in quo sub-
stituit vxori dictum hospitale, & ex
dictis dispositionibus, & declaratio-
nibus pluries factis in diuersis locis,
& temporibus, ex quibus geminatis
declarationibus probatur determina-
ta voluntas d. Ioannelli per superius
allegata, maxime quia d. Ioannellus
qui declarauerat suam voluntatem esse,
quod dictum hospitale succederet
in omnibus eius bonis, non præsumi-
tur suam voluntatem mutasse. Sed in
eadem voluntate perseuerasse, taliter
quod verba quæ dixit dicto notario,
quod volebat post mortē vxoris suc-
cederet ecclesia intelligi debet de
præfata ecclesia, & hospitali Annun-
ciatæ cum appellatione ecclesiæ ve-
niat hospitale, vt notat Fely. in c. de
quarta. col. 5. nu. 14. vers. & q̄ omne
hospitale ex. de præscript. qui allegat
Feder. cons. 3. incip. Quæstio talis est,
an diocesanus. ex quibus recte con-
concludendum videtur, quod dictum
hospitale declarari debet hæres dicti
Ioannelli, & ita mihi de iure videtur
concludendum saluo saniori iudicio
Sacri Consil. & Magn. causæ Commiss.

ADDITIONES.

AD numerum primum, ad l. diuus ff. de
militari testamento pro confirmatione
dictorum per meum Auum hic, vide Alex.
cons. 168. vol. 5.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Hæredum suorum appellatione interdum agnati veniunt.*
- 2 *Facultas dantis licentiam, & recipientis debet intelligi prout ius intelligit.*
- 3 *Assensus operatur vt valeat quantum valere potest.*
- 4 *Hæres ab intestato successurus censetur nominatus à defuncto habente potestatem aliquem nominandi expressa neminatione cessante.*

ALLEGATIO 43.

HAbens facultatē nominandi hæredem in officio, vel feudo, potest nominare etiam extraneum hæredem.

I dubium hoc esset inter priuatos, & non cū fisco tractandum palam dicerem Magn. Sororē esse ad feudum admittendam, nam empto feudo pro hæredibus ex corpore, & in defectum quod esset facultas nominandi hæredem quem voluisset iam fuit cogitatum, quod ille nominandus esset etiam extraneus, & non successibilis stante inuestitura pro hæredibus ex corpore, & sic quod agnatus veniret, dicit. n. Bal. in c. naturales col. 2. vers. sed quid si de feudo fuerit controu. quod si conceditur ꝑ feudum cuidam existenti in sacris recipienti pro se & hæredibus suis quia filios habere non pōt pro quibus tm̄ feuda dicebatur recipere, intelligitur de agnatis, sequitur Laudens. sibi in vltimis verbis, quos approbat Cur. lun. in tract. de feud. in 3. par. vers. decimo

Aa 2 septimo

septimo. quero, ibi circa hanc in fin. & sic veniat omnis qui posset tenere feudum, & dicitur tam dantis licentiam quam Magn. Cornelij recipientis fuisse intentionis intelligere illam facultatem, prout ius intelligit vt in specie in assensu dicit Andr. in cap. 1. col. 4. ibi intellexisse videtur, qui successor.

2 tenea. & quod semper † in concessione feudi dicatur regulari prout ius intelligit, & proprietates verborum patitur tenet Paris. qui allegat Andr. in varijs locis in suo tract. de re integr. feudi cart. mihi 78. in cap. si concessio sub rubrica filij naturales an veniant, ad quem me remitto, vbi in fine tenet idem quod Bal. vbi supra licet ipsum non alleget, ideo idem Andr. in c. 1. in princ. col. 5. ibi consensus operabitur de prohib. feu. alie. per Feder. q. 3 semper in assensu † fit relatio ad id quod agitur, tacite vel expresse, & operabitur vt valeat quantum posset valere, quando posset alienare sine consensu, hæc sunt verba sua, intelligendo igitur proprietatem verborum nominandi aliquem quem placuerit dicitur fuisse intentionis, quod † non facta nominatione, veniret ille, qui alias fuisset successurus, quando feudum non fuisset receptum pro hæredibus ex corpore, & sic quod soror succedat iuxta terminos c. Regni considerantes, & quia ita lex præsumit, argumento l. conficiuntur ff. de iure cod. ita in potestate nominandi post lo. Andr. consuluit Alex. in cons. 22. col. 2. versic. hoc decidit vol. 3. approbat Ias. alia allegans in cons. 215. col. 2. versic. ad idem vol. 2. & quod dicatur habere voluntatem fratris non nominando alium in pulchra q. per d. l. conficiuntur decidit Iacob. de Rauen. in l. si arrogator ff. de adopt. quæ ibi sequitur Cy. & Alber. de Ros. in vltimis verbis.

4 Hanc opinionem in pulchra quæsti. satis accomodatam ad casum nostrum, & ferè in terminis determinauit sequendo eam Bal. nou. in l. cum filio ff. deleg. 1. quæ refert & sequitur Curt.

Iun. in cons. 4. col. 3. versic. eandem opinionem, quod consilium rogo videatur totum, quia vltra decisionem Bal. noue. allegat multa fundamenta stringentia in fauorem huius dubij, & secundum illud consilium fuit iudicatum, vt ipse Curtius refert in authent. res quæ col. 7. nu. 19. C. commun. de leg. & illud approbat Cagn. in l. hæres dem ff. de regul. iuris, & quod ista fuerit intentio Magn. Cornelij per dictam legem conficiuntur in alia quæsti. consuluit Soccin. in cons. 81. col. pen. versic. & ad rationem vol. 4. Cum igitur de iure ita vt dixi intelligitur assensus, & potestas, & ius ita interpretatur, dicitur non extensio, sed comprehensio, vt in multis exemplis dixit Andr. in c. 1. in princ. col. 2. de prohib. alie. feu. quæ nominato titio dicitur nominatus hæres, & dicendo totum comprehenditur pars, & Doct. vt cautius sit impetrare assensum simpliciter de alienando, vt est casus iste, & nimirum quia etiam in penis fit extensio quæ verborum proprietates significat, cum magis dicatur comprehensio, quam vera extensio, vt notat Aret. in l. cum l. per illum tex. ff. de testam. & antea Calder. in cons. 1. de consang. & affinit. dicit enim Bar. in l. liberorum 1. col. ff. de verb. signif. quod id quod venit virtute continentie dicitur proprie esse, nec mirum quia potest Princeps id quod alias esset vnus nature facere, quod sub alia intelligatur, vt post Bal. tenet Loffr. in cons. 39. in fin. & in præiudicium Curie ista licentia latissime est intelligenda, vt in specie consuluit Guil. per. apud siculos magnæ autoritatis suo tempore in materia feud. in cons. 14. col. penul. versus finem, & col. si. vt sic si verum amamus ista Magn. soror Magnif. quond. Cornelij Caraccioli dicatur vocata à fratre, & comprehensa in instrumeto emptionis, in illa potestate nominandi. Hæc pro veritate vt mihi videtur scripti, quamuis mea infirmitas non dedit locum largius exordiendi.

ADDI-

ADDITIONES.

AD totam istam allegationem, quod non facta mentione hæredis succedat ista soror tanquam veniens ab intestato vti proximior; Ultra allegata per meum Auum hic, concordant Doctores relati per Annã singul. 391. & sic fuit decisum, vt per Franchum decif. 45. nu. 2. & in fine, Freccia de subfend. lib. 2. q. 42. fol. 244. in noua editione Thesaur. decif. 97.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Præuilegium Principis non derogat præuilegio per prius alteri concessum, nisi expresse dicatur, nec reuocare potest, si transit in contractum. c. 5. nu. 2.*
- 3 *Speciale præuilegium alicui concessum non tollitur per legem generalem.*
- 4 *Clausula derogatoria in præuilegijs quid importet.*

ALLEGATIO 44.

Princes non potest reuocare præuilegium, quando transit in contractum, quia interuenit pecunia.

Quoniam Ciuitas Auerfana, illiusq; Ciues, & homines Casalium ipsius habent præuilegiũ Incliti Regis Ferdinandi primi quod possint cõuenire homines Ca-

salium, in quibus Barones ipsorum habebant, & habent merum, & mixtum imperium coram Magn. Capitaneo d. Ciuitatis, vel coram vtiliter Dñis ip-

forum Casalium, ad eorundem Ciuiũ electionem, non obstantibus præuilegijs antea concessis, & posterum concedendis, ipsaq; Ciuitas fuit prout est in possessione dicti præuilegij, etiam cum Magn. Cosmo Pinello apparente decreto Sacri Consilij late cum ipso Magn. Cosmo in actis præsentato, ultra non nulla alia decreta lata cum diuersis alijs Baronibus aliorum Casalium d. Ciuitatis, similiter in actis præsentata.

- 1 Non est rationabiliter † dubitandum quod præuilegium post multa tẽpora concessum dicto Magn. Cosmo, & cum clausula priuatiue ad Capitaneum Auerfanum, non præiudicauerit d. præuilegio prius concessio ciuibus Auerfarijs, ita est formalis tex. in l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico, quod procedit,
- 2 etiam si Princeps † concedat secundum præuilegium motu proprio, ita puntualiter tenuit Io. And. in cap. si motu proprio de præben. in 6. quem sequitur Abb. in c. 1. in 10. col. extra de iudic. qui ad hoc multa alia allegat. Ad quod optime deseruiunt dicta per Bal. in l. ex facta in princ. ff. de vulg. & pupillari, notat plene Fely. in c. causamq; col. 10. in verbo interpretatio præuilegij extra de rescript. Ita etiam indiuiduo tenuit Bal. in c. 1. in princ. de natura feudi, vers. & sic patet hic argumentum qui dixit, quod secundum præuilegium non tollit primum, quia non est in potestate Principis, sed est factum priuati iuris, inferens, quod Imperator Federicus primus qui fecerat Comune Papiæ Comitẽ in certis Castris, & terris, quod nec ipse concessor, nec eius successor poterat reuocare sine culpa Comunis Papiæ de quo per Bal. de Pace Constant. in verbo amplius conuenerunt, qui dixit, quod in præuilegijs prior tẽpore est potior in iure inferens quod in concessionibus aquarum publicarum, quæ fiunt à Principe, semper videntur reseruata iura eius, cui prima con.

cōcessio facta fuerat, & tenet Bal. in l. 1. col. 1. de constit. Princip. & expresse Ludou. cons. 298. incip. circa præmissa; & ad hoc optime deseruit, nam virtute dicti priuilegij per prius Auerfanis concessi, ipsa Ciuitas, & homines illius acquisierant ius cōueniendi vassallos Baronum habentium merum, & mixtum imperium coram Capit. Auerfano, quamuis postea fuerit concessum per Serenissimum Imperatorem merum, & mixtum Imperium, cum clausula priuatiuæ ad Capitaneū Auerfanum, nulla facta mentione priuilegij Auerfanorum, nec aliter derogato dicto priuilegio per secundum priuilegium d. Magn. Cosmo concessum, non tollitur primum de eo non facta mentione. Ita probat tex. iuncta glos. in l. decurionibus C. de silentiar. lib. 12. per quem tex. dixit ibi Io. de Plat. † quod speciale priuilegium alicui concessum non tollitur per generalem legem, vel dispositionem in cōtrarium factam, quia specialis concessio, specialem requirit ademptionem, allegat tex. in l. si mihi, & tibi §. in legatis ff. de leg. 1. & idem dixit Io. de Plat. in l. priuatiuæ rei C. de excusat. mune. lib. 10. qui dixit, quod si alicui est concessa immunitas specialis, licet postea imponantur datia, seu collecta generalis, quod omnes, & singuli cuiuscumq; conditionis teneantur soluere, quod per hanc generalitatem non tollitur speciale priuilegium immunitatis, allegat gl. in d. l. decurionibus, nam specialiter concessum requirit specialem ademptionem, allegat l. si quis in princ. ff. de legat. 3. non autem tollitur speciale præcedens per subsequens generalem secundum ipsum allegantem dictum §. in legatis, idem, & melius tenuit idē Io. de Plat. in l. 1. in 3. col. C. de petit. bonor. sublat. qui dixit, quod rescriptum Principis, quod est contra priuilegium alicuius, non valet, nisi de illo fecerit specialem mentionem, allegat c. cum ordine extra de rescript. & d. l. decu-

rationibus, & multa alia iura, & ad hoc accedant notabiliter dicta per Bal. in authen. hoc inter liberos in princ. C. de testam. qui dixit, quod vbi agitur de præiudicio cōcedentis, sufficit clausula generalis, non obstante, sed vbi agitur de præiudicio tertij, requiruntur specialia verba secundum eum, & ad hoc accedat bonus tex. in c. si propter tua debita de rescript. in 6. per quem tex. dicit ibi Dominicus, quod priuilegium impetratum contra aliud priuilegium non valet, nisi de illo fecerit specialem mentionem, allegat nota. per glos. in c. 1. de constit. eod. lib. 6. & in c. 1. in vers. quia speciale mandatum de rescript. & dixit idem Dominicus in d. c. 1. de constitut. in 6. col. 2. quod priuilegium contra aliud priuilegium impetratum non tollit illud per iura ibi per eum allegata, & dixit Bal. notabiliter in l. fin. in fine C. si contra ius, vel vtil. publ. Quod rescriptum Principis contra aliud priuilegium alicuius non valet, si non facit mentionem de illo allegat d. cap. cum ordine de rescript. & multa alia iura.

Fortificantur prædicta, nam ipsa Ciuitas Auerfana virtute d. priuilegij alias obtinuit decretum in Sac. Cons. quod quidā vassallus d. Magn. Cosmi, qui reperiatur carceratus in curia Auerfana ad quærelam ciuis Auerfani, & repetebatur per ipsum Magn. Cosmum, nō remitteretur eidem, sed contra eum procederet Magn. Capitaneus Auerfanus, quod quidem decretum transitum fecit in rem iudicatam, per multa tempora, & in secūdo priuilegio impetrato per ipsum Magn. Cosmum, non solum non est facta mentio d. priuilegij Auerfanorū, sed nec etiam est facta mentio dicti decreti transacti in rem iudicatā, quocasu secundum priuilegium est nullum, ita est tex. iuncta glos. in l. 1. C. sententiam rescindi non posse & est bonus tex. in c. exposita extra de arbitr. & tenet expresse Card. in c. cum olim in princ. per illum tex. extra de prescript.

script. & tenuit in indiuiduo in priuilegio Pely. in c. 1. col. 14. vers. & dicit Card. extra de rescript. & tenuit notanter Bal. in l. superiore col. 2. versic. ex hoc collige C. vt lite penden.

- 4 Confirmantur † prædicta, nam in priuilegio Auerfanorum adest clausula derogatoria priuilegijs concessis, & concedendis, quo casu si in secundo priuilegio non sit etiam mentio de dicta clausula derogatoria, tale secundum priuilegium non præiudicat. Primo ita punctualiter Philip. Dec. conf. 165. viso tenore priuilegij alti passus 1. & 2. col. 1. vol. & idem Philip. Dec. confil. 168. Reu. Pater in 3. col. eodem 1. vol. vbi plene, sed in priuilegio dicti Magn. Cosmi non solū non fit mētio de priuilegio Auerfanorum, sed nec etiam de d. clausula derogatoria, quo casu s̄m non præiudicat primo priuilegio.

Et quia virtute d. priuilegij Auerfanis concessi, & etiam decreti desuper latis cum eodem Magn. Cosmo ipsi reperiuntur in possessione conueniendi vassallos Cafalis Iugliani corā Capitaneo Auerfano, & ipse Magnif. Cosmus qui petierat remissionem dictorum vassallorum, fuit repulsus priuilegium dicto Magn. Cosmo concessum, nulla facta mentione possessionis dictorum Auerfanorum; non habet vires, & efficaciam, ita est tex. formalis in c. 2. de deci. in 6. & notatur in c. dudum de priuilegijs, & notat Abb. in c. veniens in 3. col. extra de prescript. & est bonus tex. & ibi per Doct. in c. cum nostris extra de concess. præben.

Insuper considerandum est, quod d. Civitas Auerfana habuit dictū priuilegium à quōdam Inclito Rege Ferdinando primo, & illius priuilegij vigore, reperitur in possessione, tā contra ipsum Magn. Cosmum, quam contra nonnullos alios Barones, vt ex decretis in actis præsentatis apparet, propterea eidem Magnif. Cosmo obstat exceptio Regiæ Pragmaticæ in 1. capite, propterea decretum Magn. Ca-

pitanei Auerfani, quod dicti vassalli non remittantur eidem Magn. Cosmo, fuit legitimæ latus, & debet de iure confirmari, & ita mihi videtur.

A. D. D. I. T. T. I. O. N. E. S.

Pro confirmatione adductorum per meū Auum hic; quod priuilegium concessum vniuersitati, & ciuibus Auerfanis, non tollatur per priuilegium subsequens concessum Cosmo Pinello, vt ille Dño Cafalis Iugliani. Adduco quod priuilegium subsequens generale, non præiudicat priuilegio speciali dictæ vniuersitatis præcedenti, Bar. Angel. Io. de Platea in l. prædix C. de locatione prædiorum ciuiliū lib. 11. Dec. in conf. 292. col. 2. in fin. late Iason in l. quoties col. 3. vers. 4. facit C. de rei vendic. Nam requiritur specialis mentio, & generalis relatio nunquam extenditur ad specialiter prouisa Abb. in c. cum secundo requiris de appellation. maxime in præiudicium tertij, ita Dec. ibi refert, & sequitur Io. Vincentius de Anna in allegat. 53. nu. 26. & 27. & in allegat. 64. num. 16. & in allegat. 69. nu. 34. & nu. 43.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S. V. M. M. A. R. I. V. M.

- 1 *Hospitali Incurabilium possunt Prælati testari de licentia Papæ, § nu. 7.*
- 2 *Mortuo Prælato, fructus extantes, § non recollecti, an pertineant ad eius heredem, vel ad successorem in ecclesia.*
- 3 *Prælatus est usufructuarius, seu usurarius bonorum Ecclesie.*
- 4 *Delictum, vel factum Prælati non nocet ecclesie.*
- 5 *An ecclesia, vel successor Prælati teneatur ad debita contracta per defunctum Prælatum.*
- 6 *Prælatus num possit testari de fru-*

de fructibus ecclesie.

8 An Papa possit dare licentiam clerico testadi de bonis ecclesie.

ALLEGATIO 45.

Mortuo Prælato fructus exstantes non recollecti, an pertineant ad eius hæredem, vel ad successorem in Ecclesia?

Resupponitur in facto, quod quondam Reuer. Fabi^o Arcella olim Archiep^{us} Capuanus decessit de mense Iunij eo tempore quo frumenta partim non erant secata, & aliqua quæ reperiabantur secata adhuc erant in agris, & non erant aliter reducta in horreis, & existens dictus Dñs Fabius propè mortem, asseritur ipsum condidisse ꝑ testamentum, & Hospitale Incurabilium instituisse vniuersalem hæredē, cuius institutionis vigore dictum Hospitale mediantibus eius procuratoribus exegisse magnam quantitatem frumentorū à colonis ecclesie de Mense Augusti exegisse multos census, & pensiones terrarum, & Apothecarum dictæ ecclesie, qui census, & pensiones debebantur dictæ ecclesie de dicto mense Augusti, ac percepisse multa bona mobilia existentia in Palatio dictæ ecclesie, & quia in præsentī discutitur in Regia Camera Summarie, & coram V. I. D. Dño Paulo de Magnanis ipsius Regie Camera Præsidente, & causæ Commissario, vtrum dicti fructus, ac census & pensiones exacti nomine dicti Hospitalis spectent ad ipsam ecclesiam Capuanam, & consequenter ad ipsum Reuerendiss. Cardinalem ipsius Ecclesie Prælatum, an vero ad d. Hospitale.

Dico non esse rationabiliter dubitandum, quod dicti fructus, & census,

ac pensiones spectent ad ecclesiam Capuanam, & consequenter ad ipsum Reuerendiss. Dñm Cardinalem ꝑ nam quamuis glos. vulgaris in cap. pñti in glos. magna de offic. ordin. in 6. dixerit quod Prælatus viuens est usufructuarius bonorum ecclesie, & quando incipit infirmari dicitur vsuarius, & propterea fructus secatos in agris existentes ipse Archiepiscopus defunctus ad hæredes transmiserit, per tex. in l. si usufructuarius messem in princ. ff. quib. mod. vsufr. ammitt. & per tex. in l. defuncta ff. de vsufruct. & videtur hoc tenere Alex. in l. diuortio col. 2. in princ. ff. solu. matrim. Attamen illa glos. in d. c. pñti communiter reputatur non vera, & contra eam in indiuiduo tenuit Abb. in c. cum esses in repetit. col. 8. de testam. dicens, quod siue clericus habeat administrationē, siue nō habeat administrationem ꝑ dicitur vsuarius, dicens quod clerici, licet habentes administrationē debent esse contenti victu, & vestitu, nec de bonis ecclesie valent condere testamentum, allegat id, quod notat lo. in c. res ecclesie 12. q. 1. vbi secundum Abb. dicit, quod de bonis ecclesie illud solum est clericorum, quod probabili ratione cōsumunt, vnde infert, quod si clericus emit equum de bonis ecclesie quod ille non est suus, sed ecclesie, & allegat Innoc. in c. cum in officijs eod. tit. de testam. qui etiam videtur dicere, quod Iudex non debet admittere expēsas delicatas de bonis ecclesie factas per Prælatum, sed tantum illas quæ facte sunt per elemosinam pauperum, & alijs pijs causis, & propterea dicit, quod d. glos. in cap. pñti non est vera, & multa ad hoc allegat. Idem expresse tenuit idē Abb. in c. fin. in vlt. ool. de pecul. cleric. qui dixit, quod illa glosa nunquam sibi placuit, nec probatur aliquo iure, & ideo tenet, quod siue habeat administrationem, siue non, semper censetur vsuarius, ita quod de bonis ecclesie non potest aliquo modo disponere,

nec

nec testari, nisi elargiendo elemosinas moderate tantum, & accipiendo moderate, quantum sibi sufficit pro eius victu, secundum eum, idem expresse tenuit idem Abb. in cap. fin. in glos. in verbo fruatur extra de pignoribus qui tenet quod clericus in fructibus ipsius eccles. indistinctæ æquiparatur vsuario, qui nullatenus de ipsis fructibus disponere potest, nisi quatenus sunt necessarij ad moderatum victū, & vt moderate de eis aliquas faciat elemosinas, sed de eis nullatenus testari potest, quicquid dixerit d. glos. in d. cap. præsentī, & ad hoc optime deseruit illud, quod dicit Abb. in cap. de multa col. 4. in glos. in verbo proventibus de preben. † quæ dixit quod si clericus est debitor ex contractu, vel delicto, non potest de fructibus beneficiorum cogi satisfacere creditori, quia factum, vel delictum personæ clerici non debet nocere ecclesie, quæ est Dñā fructuum, allegat ad hoc glos. in c. cum sicut de consecrat. Ecclesie vel Alta. & bonam glos. in l. cum stipendia C. de execut. rei iudic. quæ dicit quod sicut in causam iudicati non debent capi stipendia militum sæculi, ita nec stipendia militum ecclesie quicquid dixerit glos. in d. c. præsentī, & Hostiens. in d. cap. de multa. Idem expresse tenuit idē Abb. in cap. 2. col. fin. versic. aut contraxit pro patrimonio suo, extra de fideiusoribus qui dixit, quod vbi clericus non contraxit † debita pro utilitate ecclesie, vel sui substētatione, sed pro suo patrimonio conseruando, vel aliter fiderubendo, & credit ipse firmiter, quod de fructibus beneficiorum non debent aliquo modo satisfieri creditoribus illa potissima ratione, quia de fructibus beneficiorum illud solū est clericorum, quod probabili ratione consumunt, taliter quod fructus beneficiorum non sunt clerici beneficiati, sed ecclesie, prout ipse dixit in d. c. fin. de pign.

4

5

Et ad hoc optime deseruit illud,

quod dixit Bal. in l. vnic. col. 16. versic. dico ergo quod secundus casus administratorum C. de confess. qui dixit, quod licet feudatarius, vel emphiteuta habeant vtile dominium, Prælatus tamen non habet vtile dominium, & ideo verbum vsufructuaris in prælato non stat proprie, sed venit in consequentiam liberæ administrationis, & inquisitionis dicens quod alibi dicimus, quod quando verbum vsufructuaris profertur in dispositione tunc stat proprie allegat l. si quis ita ff. de vsufruct. sed quando profertur in consequentiam alterius dispositionis, tunc vocabulum illud impropriatur, allegat l. proculus ff. de vsufr. & ad prædicta accedant notabiliter dicta per Ludou. Bologn. in additt. ad cons. Ioannis de Anania 87. incip. circa dubium de quo agitur, qui dixit quod beneficiatus non æquiparatur vsufructuario, vt ipse sicut vsufructuarius facit fructus suos, & de eis possit disponere, & testari, allegat multa, & signanter glos. in d. cap. fin. quod incipit, si quis sanè de pecul. cleri. & idem tenuit Cardin. in cons. 79. & ad hoc optime adducitur tex. in c. Episcopi de rebus 12 q. 1. vbi tex. formaliter dicit, quod quicquid ad Episcopum peruenerit de prouisione suæ ecclesie, siue de agnis, siue de fructibus, siue de oblationibus, omnia in iure ecclesie seruari censuimus, taliter quod fructus peruenti ad prælatum de bonis ecclesie sunt in dño eccles. ita quod si ipse fuisset vsufructuarius honorum ecclesie dum uixit, iam acquisiisset dominium fructuum perceptorum, sicut acquirit vsufructuarius, bonus est tex. in c. expedit eadē causa. & quæst. vbi expresse dicitur, quod bonorum ab ecclesia peruentorū prælatus non est Dñus, sed dispensator, bonus est tex. in c. res ecclesie eadē causa, & quæst. vbi dicitur quod res ecclesie, non quasi propriæ, sed vt cōmunes sunt habendæ, & ibi glos. dicit qd si de fructibus ecclesie clericus

emit equum, non est clerici, sed ecclesie. Hinc dixit notabiliter Io. Andr. in c. cū in officijs col. 2. vers. sed quaritur extra de testamentis, quod mortuo Prælato, si talia bona occupentur per hæredes Prælati, vel alium ecclesia non agit contra occupantes crimine expilatæ hereditatis, sed agit actione furtiua, bonorum raptorū rei vindicatione, vel alijs actionibus Dño competentibus, quia ecclesia dicta bona vendicat, non tanquam hæres, sed tanquam Dña; & ad prædicta adducitur illud, quod punctualiter tenuit Archid. in c. statutum §. assessorem de rescript. in 6. qui dixit quod Prælatus siue habeat administrationem, siue non habeat, non acquirit dominium fructuum ecclesie, nisi quantum sibi fuerit necessarium pro eius victu, & sustentatione.

6 Et ideo de eisdem fructibus ꝑ perceptis, vel percipiendis post eius mortem testari non potest, quem sequitur Io. Andr. & plenius Petrus de Anchar. in d. c. pñti, nec obstat tex. in d. l. defuncta, qui videtur principaliter adduci in obiectum, quia ille tex. loquitur in vsufructuario, qui facit fructus suos. Item ille tex. loquitur in casu quo colonus vsufructuarij iam percepit fructus ante mortē vsufructuarij, licet pensio deberetur alio tempore, iam vsufructuarius erat mortuus, propterea hæres vsufructuarij licite percipit pensiones. At in casu nostro prælatus non erat vsufructuarius, & consequenter non tantū non habebat ius in fructibus percipiendis post eius mortem, sed fructus percepti, & iam reconditi non erant sibi acquisiti, nec in eius dominio. Ideo hæres prælati exigere non potuit fructus non debitos prælato tempore mortis similiter non obstat tex. in l. si vsufructuarius messem ff. quibus modis vsufruct. ammitt. ille n. tex. loquitur similiter in vsufructuario. Item etiam loquitur qñ vsufructuarius iam fecerat messem, & sic expensas fecerat in arando, & semi-

nādo; propterea si ante perceptos fructus moriatur vsufructuarius, hæres ipsius licite percipit fructus iam seminatos per vsufructuarium, quæ omnia cessant in casu de quo agitur. Item ille tex. loquitur, quando fructus essent à solo separati, & per vsufructuarium, vel eius colonum in horreo reconditi, quo casu vere vsufructuarius dictos fructus reconditos acquisiuit, & propterea eius hæredi debentur, omnia cessant in casu nostro, & ad hoc optime deseruiunt nota. per Andr. de Iser. c. 1. §. his consequenter 2. col. hic finitur lex, qui dixit quod clericus nō solum non acquirit, nec efficitur dñus fructuum percipiendorū post mortē prælati, nec dicti fructus debentur eius hæredi, sed fructus percepti & reconditi non efficiuntur hæredis, ex quo ipsi fuerunt, & sunt in dño ecclesie & ipsi eccles. tanq. Dñæ debent restitui, taliter quod de eis beneficiatus disponere non potest, & idem sentit Alex. in l. diuortio 2. col. ff. solu. matrim.

Et si diceretur, quod prædicta omnia procedunt de iure communi, quo Prælatus de bonis ecclesie & de fructibus ab ecclesia peruentis testari nō potest, sed in casu de quo agitur, præsupponitur ꝑ quod dicto Hospitali fuerit cōcessum priuilegium per Pontifices, quod Prælati ecclesiarum possint in eorum testamentis relinquere dicto Hospitali, etiam bona ad ipsos peruenta, ex bonis ecclesiarum, & quod possint dicti Prælati hæredem instituere dictū Hospitale, quod quidem priuilegium adhuc non est productum, nec ego eum aliter vidi; Attamen quando appareret d. priuilegium, & illud fuisset concessum dicto Domino Fabio, quod esset in fortioribus terminis illud intelligeretur concessum, vt potuisset testari de bonis ad eum peruentis de bonis Ecclesie Capuanæ, & non in alijs, ita punctualiter tenuit Petr. de Anchar. in cons. 186. incip. pro parte Ecclesie Cathedralis col. 2. vers. itē in temate præ-

praesupponitur & c. qui dixit, quod priuilegium concessum Episcopo à Papa testandi, intelligitur de bonis mobilibus ecclesie peruentis ad Prælatum, sequitur Felyn. in c. 1. verbo priuilegium in princ. extra de rescript. qui dixit quod priuilegiũ concessum Episcopo, vt possit testari, intelligitur de bonis ab ecclesia quæsitis, & sentit Rota decis. 560. incip. vtrum fructus beneficiorum in antiquis cas. 48. & ad hoc accedat illud quod notanter dixit Bal. in l. 1. col. 3. vers. & est argumentum C. si seruus extero. qui dixit, quod licentia Papæ testandi, concessa monaco, intelligitur de rebus quæ de facto monachus possidet, taliter quod quando appareret priuilegium concessum dicto Reuerendiss. Fabio, prout non apparet, nec aliter prætenditur per dictũ Hospitale, sed tantum quod priuilegium fuerit concessũ Hospitali modo prædicto, illud intelligeretur de fructibus, & rebus ad ipsum peruentis à dicta ecclesia, nõ aut quod in dicto testamento includerentur fructus non exacti, vel aliter ad Prælatum non peruenti.

Et quamuis Abb. in d. c. cum esses in repetitione col. 13. in 5. principali quaestione dixerit + quod Papa non potest clerico dare licentiam testandi de bonis ecclesie per optimas rationes ibi per eum adductas, ego tamen, quia multi tenent contrarium, non firmo pedes in tali opinione, sed dico, quod quando appareret talis licentia concessa dicto Dño Fabio, talis licentia esset odiosa, & consequenter strictè interpretanda, ita punctualiter tenuit Philip. Dec. in conf. 512. Incip. cum Reuer. Cardinalis col. 2. vers. quibus tñ non obstantibus in 3. vol. & tenet expresse Soccin. in conf. 13. col. 5. vers. decimosextimo 1. vol. & idem sentit Abb. in d. repetitione d. c. cum esses col. 12. & 13. vers. quinto principaliter quero, & quia tale priuilegium posset esse nocium, & præiudiciale ecclesie, ideo in præiudicium ecclesie

fit illius stricta interpretatio, vt intelligitur de bonis tantum existentibus, in posse Prælati tempore testamenti, & ad eum peruenti de bonis ecclesie, non autem de fructibus non exactis, uel aliter reconditis, & non existentibus in posse Prælati; per quæ omnia videtur posse concludi quod fructus, & pecunie exactæ à dicto Hospitali, post mortem dicti Domini Fabij, fuerunt indebitæ exactæ, & sunt restituendæ dicto Illustrissimo & Reuerendissimo Cardinali.

A D D I T I O N E S.

AD numerum quintum, tractatur hic articulus, an ecclesia, vel successor Prælati teneatur ad debita contracta per defunctum Prælatum? In quo articulo ultra allegata per meum Auũ hic. Addo Capic. decis. 84. qui late tractat articulum istum, sed circa funeralia defuncti Episcopi, tandem nu. 3. concludit secundum votum suum, quod Ecclesia sit obligata ad medelas, ad debita defuncti ex spolijs tamen soluenda, vt ibi per eum, & Dec. in conf. 157. tractat eandem quaestionem, & vide Iasonem conf. 222. vol. 2. Asfrerint ad Cappellam Tholosanam decis. 497. Lucam de Penna in l. 2. C. de fundo reipublice, Abb. in c. 1. & 2. de solution. Franciscum Aretinum in l. Ciuitas ff si cert. pet. glosam, & Doctores in c. fin. de officio ordinarij in 6. Boer. decis. 204. & latissime Menoch. de arbitr. Iudicium casu 432.

Et in hoc puncto principali de quo loquitur meus Auus hic. dico quod fructus beneficiorum tempore obitus beneficiatorum inexacti debeantur successoribus in beneficijs, & non hæredibus dictorum beneficiatorum, vt in constitutione Pauli tertij in bullario fol. 504. & fol. 405. sed isti fructus hodie spectant ad Collectores Cam. Apostolicæ, vt in bullario fol. 569. & sic limitatur dispositio capituli finalis, de officio ordinarij in 6. & cap. quia sepe de electione in 6. & Clementina statutum eod. tit. & c. cum vos de officio ordinarij quia non reseruantur vacatibus ecclesijs, vel eorum successoribus; Insuper adest Breue Apostolicum Pij Quinti, incipiens Ad perpetuam rei memoriam, Cum sicut accepimus & c. quod fructus nõ exacti spectant ad Cameram Apostolicam. Circa numerum quintum, circa illud articulum an ecclesia, vel successor Prælati teneatur ad debita contracta per defunctum

Prælatum, vltra scripta per meum Auum hic, & vltra quæ supra allegaui ex Capic. decis. 84. cum alijs ibi per me allegatis, Addo quod vbi fructus ecclesie uix sufficiunt pro alimentis Prælati, & Prælatus habet alia bona patrimonialia, bona quæ reperta sunt tempore obitus non habentia signum ecclesie, præsumuntur potius quæ sita ex bonis patrimonialibus Prælati, quæ ecclesie Rota Romana quæ alios allegat decis. 582. diuers. part. lib. 3. & quod Camera Apostolica non possit facere spoliū mortuo Prælato, nisi prius deductis eræ alieno, & debitis quibus minime alias satisfieri posset, decidit Roderic. in sum. par. 2. car. 34. conclus. 4. quæstionum regul. q. 30. Et in dubio bonæ quæ Prælatus habet, an censentur acquisita ex redditibus ecclesie, & post obtemptam dignitatem, an vero ex patrimonio, & ex propria persona, præter Doctores Canonistas in c. 3. de pecul. cleric. & alios, videndi sunt Andreas Barbatius in tractatu de præstantia Cardinalium par. 1. q. 3. Didacus Couaruias in c. 1. nu. 6. extra de testamentis, Iul. Clarus lib. 3. recet. sententiarū quæstione 27. nu. 3. Mascard. in tract. de probationibus conclus. 202. Menoch. in tract. de præsumptionibus lib. 3. præsumpt. 53. & Molinas in tract. de iustitia & iure, & in disputatione 147. in fine.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

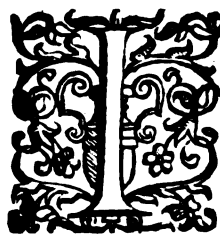
- 1 *Annua pensio assignata super fructibus alicuius ecclesie alicui in stipendium, an dicatur beneficium ecclesiasticum.*
- 2 *Quid si detur alicui in titulum beneficij.*
- 3 *Si beneficium conferatur absenti, nulla persona media existente per illam collationem nihil acquiritur absenti.*
- 4 *Ratihabitio nõ trahitur retro, quando termini non sunt habiles.*

5 *Excommunicato non potest conferri beneficium, nec ipse alij conferre.*

6 *An Papa conferendo beneficium indigno vel excommunicato videatur cum eo dispensare?*

ALLEGATIO 46.

Quando pensio assignata dicitur in titulum beneficij.

LN causis Venerabilis Ecclesie & Hospitalis Sanctæ Mariæ Annunziatae de Neapoli, ipsiusq; Magn. Magistrorum cū Thomasio Tancreda super petitione

annuæ pensionis ducatorum centum de Camera super fructibus ecclesie Sanctæ Mariæ Montis Virginis, & alijs vt ex actis d. causæ plenius apparet, puto d. Ecclesiam, & Hospitale non esse obligatum ad solutionem dictæ annuæ pensionis dicto aduersario agenti, ex infra scriptis.

- Primo tamen præsupposito, quod quæuis regulariter annua + pensio quæ super fructibus alicuius ecclesie fuit assignata alicui in stipendium; non dicitur beneficium ecclesiasticum, ex quo ipsa consistit in sola temporalitate, & nullum ius spirituale transit in eum, cui talis pensio fuit assignata, prout punctualiter tenuit Abb. in c. ad audientiam el secūdo in primo notabili, & ibi Felyn. in princ. extra de rescript. & tenuit Geml. in c. quamuis in fine principij de præben. in 6.
- 2 Attamen + quando pensio datur alicui in titulum beneficij concurrentibus his quæ requiruntur ad essentiam beneficij, bene dicitur beneficium ecclesiasticum. Ita punctualiter tenuit Bal. in d. c. ad audientiam, qui dixit quod

quod pensio de sui natura non censetur beneficium ecclesiasticum cū possit assignari laico, nisi sit talis pensio, quæ consueuisset pro ecclesiastico beneficio assignari allegat Archid. in d. c. quamuis, & notatur per Doct. in d. c. ad audientiam, & tenuit Ludo. Gomef. in regu. de annali possessore q. 2 1.

Quod autem in huiusmodi pensione de qua agitur concurrant ea quæ requiruntur in beneficijs ecclesiasticis optime apparet, nam pensio, quæ datur in stipendium extinguitur cū persona illius cui soluitur, sed vbi pensio non extinguitur cum persona, sed potest transire ad successorem, illa dicitur assignata in titulum beneficij, ita punctualiter tenuerunt Dñi de Rota decis. 2 10. quæ incip. nota quod pauper clericus in antiquis, & in specie tenuit Fely. in c. postulasti col. 12. & 13. vers. 3. declaratio pauper clericus, extra de rescript. qui dixit, q. vbi pensio est constituta loco beneficij, adeo quod transferatur de persona in personam, tunc est beneficium, & impetrans beneficium in forma cōmuni, tenetur de ea facere mentionē in impetratione, alias si de ea non fiat mentio, impediret, & annullaret gratiam, & ibi per eum qui multa ad hoc allegat, sed per Bullam Leonis Papæ decimi in actis productam apparet q. pensio alias reseruata super fructibus d. monasterij Montis Virginis in fauorem quondam Clerici Iacobi Bruschi erat sibi concessa cum facultate quod eam mediante aliqua persona ecclesiastica trāsferre potuisset in personam sibi melius visam absq; voluntate Abbatis, seu commendatoris d. Monasterij, & sic d. pensio censetur perpetua ex parte illius, cui soluebatur, quæ est vna de qualitatibus, ex quibus cognoscitur, quando fuit assignata in titulum beneficij.

Et ad prædicta optime deseruit q. d. pensio fuit reseruata in fauorem d. Iacobi Bruschi, non solum cum d. qualitate, & facultate illam vt supra tran-

ferendi, sed etiam in casu quo eidem non solueretur in termino præfixo, & post menses sex elapsos à dicto termino fuit concessus eidem regressus in d. monasterio. Ita quod in casu prædicto ipse Iacobus posset monasterium prædictum accipere in titulum, & de eo disponere, tanquam beneficio, supportatis oneribus ipsius, quo casu in eum, ex dictæ pensionis assignatione transiit ius spirituale s. titulus beneficij, in casu non solutionis pensionis, quæ est alia qualitas cognoscendi, quæ pensio datur in titulum beneficij, ita punctualiter tenuit Cald. in repet. cap. in vestra q. 3. extra de rescript. dicens quod vbi pensio super fructibus beneficij habet aliquod spirituale annexū, censetur in titulum beneficij concessa, & sentit idem Calde. in cons. 6. incip. an si Episcopus in tit. de præben. col. 2. vers. item cum nulla spiritualitate, & notant Doct. in d. cap. ad audientiam.

Et ad hoc accedant nota. per Io. Andr. in d. c. postulasti 1. col. qui dixit, quod licet præstimoniam consistat in sola temporalitate, attamen quia ille non possunt conferri per alium, quam Prælatum, nec conferri possunt alij, quam Canonico vel Eccles. persone. propterea nō potest negari, quin illæ sint beneficium ecclesiasticū quod etiā in specie de pensione tenuit Calder. in d. repetit. c. in vestra de rescript. sequitur Caccialup. in tract. de pensionibus in 12. q. sed dicta pensio super fructibus dicti Monasterij cum d. reseruatione regressus ad d. monasterium Montis Virginis, & sic ad beneficium, & ecclesiam non potuit concedi per alium, quā per Papam, nec alteri quā personæ ecclesiasticæ stante quod ius ad ecclesiam est mere spirituale c. massana, & c. sacrosancta, & ibi per Doct. extra de elect. & talium iurium spiritualium laici sunt incapaces, iuxta tex. in c. 1. 16. q. 7. & in c. causamq; extra de præscript. cū vulg. ex quibus recte concludi posse videtur,

tur, quod d. pensio modo prædicto reseruata per Leonem Papam decimum in fauorem d. Iacobi Bruschi erat sibi assignata in titulum beneficij ecclesiastici & consequenter censenda erat ecclesiasticum beneficium.

Quibus præsuppositis, puto considerandum, quod illa translatio pensionis ducatorum centum facta per Thomam Forte Commissarium electum per d. Iacobum Brusco, fuit facta in fauorem, & personam d. Thomæ Tancredi aduersarij absentis nullo Procuratore medio, & ipsam translationem acceptante nomine dicti absentis, quo casu eidem absentis ex dicta translatione nullum ius quæsitum fuit, ita punctualiter tenuit Imo. Abb. & cæteri in cap. accedens 1. col. extra de preben. qui dixerunt, & maxime
 3 Abb. ibi in 2. oppo. † quod si beneficium conferatur absentis, nulla persona media existente per illam collationem, nihil acquiritur absentis, vnde non potest dicere absens, beneficium esse suum ante illius acceptationem, & ita dicit debere intelligi cap. si tibi absentis eod. tit. de præben. in 6. & ibi Innoc. dicit, quod etiam si interuenit Procurator non habens speciale mandatum ad acceptandum collationem beneficij, adhuc per talem collationem nihil queritur absentis, & ibi Io. Andr. in princ. dicit quod ille procurator qui recipit inuestituram pro absentis, debet esse clericus, & non potest esse laicus, & idem s. quando confertur beneficium absentis debeat interuenire Procurator, & sic persona media, & aliter ex ea nullum ius quæritur absentis, tenuit Petr. de Anchar. in d. c. si tibi absentis 1. not. & idem tenuit Philipp. Franch. in d. c. si tibi absentis in 2. not. qui dixit, quod per collationem factam absentis de beneficio non acquiritur ei ius in beneficio, vt suum dici possit, idem expresse tenuit glo. in c. grā, in verbo ignoranti extra de rescript. in 6. quæ dixit, quod beneficium potest conferri absentis, interue-

niente tamen procuratore, qui eandem collationem nomine absentis acceptet, & tenuit Oldrad. in consil. 57. incip. Papa reseruauit, & quamuis absens. cui beneficium fuit collatum, possit acceptare dictam collationem sibi absentis factam, & eadem acceptatione, seu ratificatione subsequuta acquiritur sibi beneficium, vt in d. c. si tibi absentis, & ibi per omnes Doct. Attamen non apparet quod dictus Thomas Tancreda aliquo modo ratificauerit, vel acceptauerit dictam assignationem pensionis sibi factam eo absentis nulla persona legitima pro eo interueniente, quo casu succedunt ea quæ dicuntur in d. cap. accedens per Abb. & alios, & in d. c. si tibi absentis superius allegatis. Et si diceretur quod intimatio d. assignationis pensionis facta Magist. Magistris, & Gubernatoribus d. Hospitalis habet vim acceptationis, quod non video posse dici. Attamen quando appareret vera acceptatio, prout non apparet, illa nihil releuaret eundem Thomam Tancredum stante quod ipsa fuisset facta post mortem dicti Iacobi Bruschi per cuius mortem d. Hospitalis fuit liberatum à d. solutione pensionis, & etiam ipsa ratificatio quando appareret, reperiret
 4 † actum dictæ translationis nullum, ex rationibus, & causis superius expressis, quo casu talis ratificatio nihil iuris tribueret eidem Thomæ, ita punctualiter probat tex. in l. bonorum ff. rem rat. hab. per quem tex. dixit alias Abb. post Ant. de Butr. ibi in c. cum venissent col. 2. vers. & faciunt hæc ad questionem. Ibi sed limita hoc extra de restit. spoliat. quod si negotiorum gestor meus cepit possessionem nomine meo, & antequam ratum habeam spoliatur si postea ego ratum habeam acquisitionem possessionis per ipsum factam, non potero agere interdicto recuperandæ, & ratihabitio postea à me facta non trahitur retro, quia res tempore ratihabitiois non erat in eodem statu, qui allegat ad hoc. Dñs
 de

de Rota decis. 145. alias 155. quæ incipit licet amicus meus in nouis, sequitur Alex. in l. quod meo in princ. 2. col. vers. item istud quod hic dicitur &c. ff. de acqui. possess. qui etiã dixit, quod vbi quis constituit se possidere nomine absentis, non dicitur possidere is, cuius nomine possidetur, antequam ratum habeat, allegat l. si cõmunis seruus §. 1. eod. tit. de acquir. possess. & postea subdit allegãdo Ant. de Butr. in d. c. cum venissent, quod si is qui cæpit possessionem nomine absentis, spoliatur, & postea absens ratum habeat, eidem non competeret remedium recuperandæ, & hoc per rationem prædictæ legis bonorum, sequitur Philip. Dec. cons. 247. incip. in causa Mag. Baronis d' Ales col. 4. vers. 4. hoc idem &c. 2. col. & ad hoc optime deseruit illud, quod notat Bal. in c. quotiens extra de pactis, qui dixit quod vbi actus gestus esset nullus ratificatio, vel confirmatio non potest supplere, allegat l. obligari §. tutor ff. de author. tutor.

Quod autẽ d. translatio fuerit nulla, & nulliter facta apparet ex alio, nam dictus Thomas forte Commissarius electus per dictum Iacobum Bruscum ad faciendam d. extinctionem, & translationem pensionis eo tempore quo transtulit dictam pensionem in personam d. Thomæ Tancredi erat publice excommunicatus & agrauatus, & reagruatus cum afflictione cartonum in locis publicis Urbis Romæ, vt apperet per fidem in actis præsentatam, quo casu collatio, seu translatio d. pensionis in personam d. Thomæ fuit, & erat nulla ita punctualiter tenuit Abb. in d. c. dilectus el. 2. col. 3. vers. ex prædictis põt inferri &c. extra de præben. qui dixit, quod sicut publice excommunicatus non potest impetrari pro iudice, & si impetratur gesta per eum sunt nulla, ita non potest conferre beneficium, maxime scienti ipsum esse excommunicatum, idem tenuit Abb. in c. cum dilectus 6. col.

vers. prima quod suspensio ab officio &c. extra de consuet. vbi per illum tex. dicit quod suspensus ab officio nõ potest conferre beneficia, quod est multo minus quã excommunicatus, idem tenuit glos. per illum tex. in c. 1. in princ. in verbo maioris ne sede vacan. in 6. & ibi Philip. Franc. in notab. dixit, quod excommunicatus maiori excommunicatione, non potest conferre beneficia, & ibi etiam Gemin. in notabilibus idẽ videtur. sentire Abb. & Io. Andr. ibi in cap. fraternitatis. col. 6. vers. ex hoc deciditur quæstio, extra de testib. nec obstat decisio Rotæ 128. quæ incipit nota quod executor in tit. de sententia excommunicationis in antiquis, nam quamuis contra d. decisionem Rotæ teneant supra dicti Doctores, & signanter Abb. & Io. Andr. in d. c. fraternitatis, attamen Felyn. in c. ad probandum col. 9. vers. & opiniones prænotatas de execute extra de re iudicata, concordando dictam decisionem Rotæ cum prædictis, dixit, quod d. decisio Rotæ loquitur in execute dato ad compellendum ordinarium, cui per Papam fuerat mandatum, quod conferat beneficium, sed opinio Ioannis Andr. & Abb. loquitur in execute dato ad conferendum, assignans rationem diuersitatis, quia executor datus ad compellendum per compulsionem, nihil confert ex se, sed executor datus ad prouidendum confert ius in eum, cui confert, taliter quod quando dictus Thomas dici posset executor stante excommunicatione contra eum promulgata, reperiretur inhabilis ad conferendum ius in personam dicti Thomæ Tancredi per supra dicta. Posset etiam dici quod dicta decisio Rotæ loquitur in execute particulariter deputato per Papam quo casu si reperitur excommunicatus tempore suæ commissionis & Papa deputando eum executorem, videtur cum eo dispensare, & ipsum habilitare, ita tenuit Innoc. in c. cum olim extra de priuil. qui dixit

dixit quod si Princeps committat iurisdictionem alicui non capaci, puta monaco, videtur ipsum habilitare, sequitur Ioannes Faber instit. ex quib. caus. manum. non poss. in princ. faciunt notat. per Abb. in c. nonnulli pen. col. de rescrip. qui per tex. in l. idem Vulpi. ff. de excusat. tuto. dixit quod Princeps qui scienter promouit indignum, videtur cum eo dispensare, & idem tenet Bar. in l. quidam consulebat de re iudicata, & per Fely. in c. postulasti pen. col. de rescript. sed in casu nostro d. Thomas forte non fuit nominatim deputatus executor per Papam, sed fuit data facultas d. Iacobo Bruscha eligendi ecclesiasticam personam in dignitate ecclesiastica constitutam, & coram eo extinguere pensionem potuisset, ita quod ille quem elegit d. Iacobus Brusca, potuisset conferre pensionem in alium eidem Iacobo placitum, sed d. Iacobus scienter elegit excommunicatum publice agrauatum, & reagrauatum cum inuocatione brachij secularis, non potest negari quod tam dicta extinctio pensionis, quam translatio, seu collatio facta ab excommunicato publico, & declarato, & agrauato scienter electo fuerit nulla per not. per Abb. & Fely. in d. cap. ad probandum, & alia superior allegata.

Nec poterit prætendi quod d. Iacob. Brusca ignorauerit d. Thomam forte fuisse excommunicatum, ex quo ipse fuerat publice declaratus excommunicatus, aggrauatus, & reagrauatus cum inuocatione brachij secularis, quo casu de eadem sententia excommunicationis, & aggrauatione quæ communiter solet affigi per loca Urbis Romæ præsumitur scientiam, & notitiam habere. Ita punctualiter tenuit glos. per illum tex. in cap. 1. in verbo allegans extra de postul. prælat. quæ dixit quod quis præsumitur habere notitiam, & scientiam de sententia interdicti publice promulgata, quæ allegat multa iura ad hoc, quod etiam te-

nuit Dñicus in consil. 144. quod incipit opponitur, qui tenuit, quod omnis de Regno præsumitur scire ea quæ publicæ fiunt in Regno pro quo est bonus tex. in cap. illud, & ibi glos. in verbo notorium extra de clerico excommunicato ministra. facit glo. not. in c. fin. 16. distin. in verbo regionibus quæ dicit, quod nulli licet ignorare ea quæ publicæ facta sunt, quæ allegat multa iura ad hoc.

ADDITIONES.

IN hoc punto si annua pensio, quæ super fructibus alicuius Ecclesiæ fuit assignata, alicui, dicatur beneficium Ecclesiasticum. Ultra tradita hic per meum Auum, Ad confirmationem adduco Capic. decis. 200. qui dixit, quod Bal. in c. ad audientiam lo 2. extra de rescript. voluit, quod pensio de sui natura non dicatur beneficium ecclesiasticum, cum possit laico assignari, nisi talis sit pensio, quæ consueuerit pro beneficio ecclesiastico assignari, glos. in Clementina 2. de decimis, dixit idem, & quod si pensiones sint assignate in titulum beneficij tenebuntur isti pensionarij ad decimas, alias non, & hæc glos. fuit approbata per extrauagantem Bonifacij octauum sub titulo de decimis; Felyn. in d. c. ad audientiam, versic. quarta conclusio concludit, quod pensio, quæ soluitur de redditibus alicuius ecclesiæ, censetur dari pro iure temporali ecclesiæ, non spirituali, & tenet, quod appellatione beneficij ecclesiastici non venit pensio, & literè impetrare super obtinendis beneficijs non continent, nec comprehendunt pensiones, c. quamuis de præbendis lib. 6. & per pensionem quis non tenetur ad residentiam nec titulatur, & isti pensionarij an teneantur ad decimas Papales? vide Annam in singul. 385. & an pensio comprehendatur appellatione beneficij in sententia penali, vide Crescent. decis. 296. in tit. de sententia & re iudic.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- I** Si maritus, & uxor vendunt fundum, an pecunia præsumatur deuenisse ad virum & uxor. dicatur

dicatur intercessisse.

- 2 *Quid si probetur pecunia peruenisse ad mulierem?*
- 3 *Quid si fuit color quaesitus, & mulier fuit inducta metu reuerentiali viri, et plura de metu.*
- 4 *Mine parentum, vel viri quoniam inducant iustum metum.*

ALLEGATIO 47.

SI vxor cum marito interueniat in contractu, praesumitur pecunia peruenisse ad maritum.

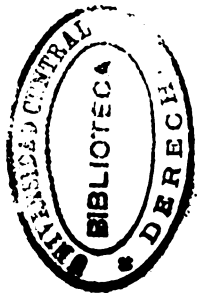

Vod Magn. Portia Coma agens contra nobilem Vincentium de Luca, ac nobilem Io. Thomam Surrētinum hypotecaria, ac iure assistendi pro suis praetensis dotibus super quibusdam terris venditis ipsis conuentis per ipsam Magn. Portiam, & quondam Magn. Io. Antonium eius virum sit repellenda tanquam veniens contra factum proprium, optime probatur per tex. in l. post mortem ff. de adopt. & ibi glo. fin. ac etiam per l. per fundum in fine ff. de seruit. rustic. pred. l. venditor in fine principij ff. commun. praed. l. cum profitearis C. de reuoc. donat. cum alijs vulg. maxime quia eadem Magn. Portia promisit dictis emptoribus euictionem ipsarum terrarum, quo casu agendo ad rem venditam per ipsam repellitur ex regula l. vendicantem ff. de euiction. l. r. C. de reb. alien. non alien. cum vulgaribus.

- 1 Et ad hoc accedat quod nam licet quando maritus & vxor vendunt maxime rem viri, praesumitur omnis pecunia peruenta ad virum, vt expresse tenuit Bal. in authen. si qua mulier col. 2. vers. pone ergo C. ad velleia. & tenuit

Ludou. in l. si cum dote §. transgrediamur ff. sol. matr. & est decis. Sacrae Consilij 209. Attamen in casu de quo agitur per ipsum Vincentium fuit probatum, quod omnis pecunia d. terrae venditae ipsi Vinc. per dictos coniuges, peruenit, & fuit consignata dictae Portiae agenti; Ita quod quod ipsa non potest dicere, se lesam, ex ipsa venditione, & quod ipsa fuerit adhibita tanquam fideiussor, & pro cautela emptoris, vt tenuit Bal. in d. authen. si qua mulier col. 2. vers. item quia si mulier se obligat principaliter, & propterea ipsa tanquam principalis vendens, tenetur ad obseruantiam contractus, & etiam tenetur de euictione per supradicta.

- 2 Nec obstat quod d. Magn. Portia dicat se ad praedicta inductam metu reuerentiali d. eius viri, ac ex minis, & terroribus dicti sui viri, de quibus contra ipsum Vincentium vnus tantum testis deponit, & solus non probat vulg. l. vbi numerus ff. de testib. & quatenus alius testis deponat de dictis assertis minis dicti Ioannis Antonij, vt consentiret venditioni faciendae cuidam de Ciuitate Auerſae, ex quo non deponit de venditione facta Vincentio, dicta probatio tanquam incerta non releuat probantem vulgato cap. in praesentia de probat. cum alijs vulg. & dato, quod omnes testes deponerent de contractu venditionis factae dicto Vinc. adhuc dictus metus reuerentialis cum eisdem praetensis minis, minime obstant, quamuis .n.
 - 3 † Bal. in l. r. §. quae onerandae in fine ff. quarum rerum actio non datur, dicat quod solus metus reuerentialis viri, vel patris, aut praelati non sufficit ad rescissionem contractus celebrati per mulierem, vel filium patre praesente per tex. in cap. quamuis de pact. in 6. & bonus tex. in l. fideiussor §. pater seij, & ibi Ang. ff. de pign. Attamen si interuenerunt minae, vel verbera, talis metus reuerentialis cum minis, vel verberibus bene sufficit,

ficit, & idem tenuit Arec. in §. quadrupli col. 3. & 4. in fit. de actio. & tenet Alex. in l. interpositas, & ibi Bar. C. de transact. At tamen prædicta procedunt, vbi maritus minans solitus esset minas exequi, vel aliter seuire in vxorem, vel alias, ita punctualiter tenuit Abb. in c. 1. col. 2. versic. & nota ex hoc tex. extra de offi. deleg. qui dixit, qd minæ & terrores potentum, seu etiam viri, vel Prælati, tunc inducunt iustum metum, quando ipsi solent seuire post minas, alias minæ, & terrores viri, vel potentum non excusant, & ita dicit debere limitari illud, quod legitur & notatur in d. l. 1. §. quæ onerandæ; & idem in terminis tenuit Abb. in cap. ex litteris versic. secundo nota. extra de despons. impub. qui dixit: quod quamuis mine & parentum inducât iustum metum, maxime in muliere, tamen illud intelligitur considerata qualitate personæ, ac parætorum minantium, & idem tenuit Abb. in c. cum contingat in 1. notab. extra de iur. iur. & ad hoc optime deseruit tex. in l. metum C. de his quæ vi metusue causæ vbi tex. dicit metum non iactationibus, tantum vel contestationibus, sed facti atrocitate probari conuenit, & ibi Bar. dicit quod quando minæ inferuntur debet inspicere persona inferentis minas, sunt enim quidam potentes, & ita mali, quod illud, quod dicunt, consueti sunt facere, tunc esset iustus metus ex dictis minis, allegat tex. in l. si donationis eodem tit. si vero erat quidam homo, qui consuevit multa dicere, & modica facere, tunc non esset iustus metus secundum ipsum. Hinc dixit glo. in l. interpositas in verbo cruciatum C. de transact. quod committitur Iudicis arbitrio, an quis fecerit aliquid per metum, vel no, & idem dixit glof. in c. cum dilectus in glof. in verbo metum circa medium extra de his quæ vi metusue cau. & c. & idem dixit Bal. in l. 2. C. de his qui per metum Iud. non

appel. & dixit notanter Bar. in l. de pupillo §. si quis ipsi prætori col. 3. versic. quinto quero ff. de nou. oper. nunciat. quod quando quis dicit fecisse aliquid per metum officialis, non sufficit hoc allegare, sed debet probare, quod officialis consuevit appellantes ab eo incarcerare, & eis violentias, & iniurias inferre, & sic ex qualitate personæ illud præsumitur, allegat l. si bonæ fidei in princ. de rei vendic. & idem in terminis dicit Bar. in l. 1. C. si quis Imper. maledix. qui dixit, quod minæ vtrum sint metuendæ consideratur ex qualitate hominum. Hinc dixit notabiliter Ioannes Andr. in cap. insinuate extra quod cler. vel uouen. quod præceptum vel præces Principis seu aduersarij, vel eius Imperium, vel autoritas non sufficit ad probandum metum, si aliter non probetur oppressio l. ad inuidiam, & ibi Bar. & cæteri C. quod metus cau. & ideo dixit Io. Andr. in d. cap. insinuante, quod debet attendi, an talis Rex, vel superior consuevit tyrannice tractare, non obediens suis præceptis, vel præcibus, & ibi Abb. reputat d. decisionem Ioannis Andr. singulariter notandam, per quam decisionem dicit quod deciditur quæstio vtrum teneat matrimonium ex Imperio, vel precibus Principis, sed non est probatum quod prædictus Dñs temporalis erat consuetus, ita male tractare eos, qui non parebant huiusmodi precibus, vel suis præceptis, & ad prædicta accedant notata per Archid. in c. si à Sacerdotibus 15. q. 6. & per Io. Andr. in c. significauit ex. de censib. sed in processu non solum d. Magn. Portia non probauit aliquid de seuitia dicti Io. Antonij, & qd ipse fuerit solitus in eadem Portiam, vel alias personas seuire, vel eos verberare, imò ipsi conuerti bene probarunt, qd dictus Io. Antonius erat homo pacificus, senex, & solitus quiete, & pacifice viuere, cum oibus, & potius ipse timebat eius vxorem, quam e contra ac quod,

ipse

ipse faciebat quicquid dicta eius vxor volebat, taliter, quod nec assertus metus reuerentialiter, qui de per se non sufficit, nec assertæ minæ illatæ à dicto viro sene pacifico, & solito quiete, & pacifice viuere aliquid eandem Magn. Portiam releuat maxime quia de dictis assertis minis in contractu dictorum couentorum vltra dictum vnicum testem deponunt mater, & filia prædictæ actricis quæ nullatenus probant in fauorẽ ipsius, per tex. in l. parentes C. de testib. & per Abb. in cap. cum oporteat 1. col. extra de accusat. Ex quibus videtur posse concludi, quod dicti conuenti sunt absolvendi ab impetitione dictæ agentis, salvo tamen saniori iudicio Excellentis causæ Commissarij, & Sacri Consilij.

ADDITIONES.

AD num. primum cum seqq. addo ad confirmationem dictorum per meum Avum hic, quod si maritus & vxor vendunt, presumitur omnis pecunia peruenta ad virum, & vxor intercessisse, concordant Bal. novellus in tract. dotis par. 7. 1. speciali. col. 10. vers. & propter prædicta, & Curtius consil. 54. Aretinus in §. item si col. 6. instit. de except. cetera prosequere vt per Vrsill. ad decis. Affl. 209. qui late prosequitur hanc materiam, cum suis limitationibus.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Assensus extenditur ad consequentia.*
- 2 *Quid si conventio tendit in utilitatem feudi pro ipso liberando an requiratur assensus.*
- 3 *An feudatarius possit locare feudum sine assensu?*
- 4 *Cessionario obstat illud quo obstat cedenti.*

ALLEGATIO 48.

Assensus extenditur ad consequentia.

Prime fuit allegatum circa validitatem conventionis inite inter Illustr. Principem Berardinum, & monasterium Sancti Laurentij prope padulam de tenendo feudum Brundusij quousq; sibi

satisfieret de fructibus d. feudi de pretio soluto per monasterium pro redemptione d. feudi, & de limitatione fructuum d. feudi, quamvis enim 1. conventio, seu transactio de tenendo feudum prædictum fieri non potuisset sine assensu Regio vt in Constitut. Constitutionem diuæ memoriæ, & maxime quia illa sapiebat pignorationem feudi, quæ fieri non poterat sine assensu, vt per Andr. in cap. Imperialem in princ. col. 2. de prohib. feu. alien. per Feder. & ibi per omnes, & in d. constit. constitutionem, Attamen quia in dicta transactioe intervenit assensus Regis, non videtur posse dubitari quod dictus assensus præstitus circa retentionem feudi, & perceptionem fructuum ipsius extendatur, & operetur † quod ad validitatem conventionis circa limitationem & taxationem fructuum d. feudi in ducatis 170. anno quolibet, tanquam dependentis à dicta transactioe per ea quæ notanter tenuit glos. in cap. quia in tantum in glos. 1. & ibi notabiliter Abb. extra de præben. quæ dixit, quod quamvis dispensatio in personam vnus pro duobus incompatilibus sit odiosa, & stricte interpretanda, nihilominus ipsa extenditur ad consequentia, & dependentia, ab eo super quo dispensatur, sicut est residetia, & ibi eam sequitur Abb. qui ad hoc allegat aliã glos. in c. si quis in clero 7. q. 1. idem tenuit glos. in c. statutum in verbo dignitate de rescript. in 6. quæ dixit quis ex dispositione illius

Vide in allegat. Marcelli 46. & 47.

Canonis causę non possint committi, nisi existenti in ecclesiastica dignitate, & ad hoc vt quis possit habere ecclesiasticam dignitatē requiratur ętas 25. annorum, si tamen quis ex dispensatione Apostolica existens minor obtineat dignitatem, talis dispensatio operatur, quod sibi causę committi possint, ex quo talis commissio est dependens à dicta dispensatione, & idem per illam glos. tenuit Abb. in c. at si clerici §. de adulterijs in fin. & ibi Ant. de Butr. & plenius Felyn. in 9. col. vers. secundo fallit in consecutivis extra de iudi.

Et ad hoc accedat, quod secundum regulas posset dici, quod in d. transactioe primo loco inita inter dictum Dñum Principem Berardinum, & monasterium de tenēdo feudo prædicto, quousq; de fructibus sibi satisfecisset, non erat necessarius assensus; ex quo
 2 † talis conuentio tendebat in vtilitatem feudi, & Præfati Dñi Principis, quia tractabat de liberādo feudo iam vendito, & eo reducendo ad dñum dicti Dñi Principis, qui illud alienauerat, quo casu obligatio feudi absq; assensu Regis censetur valida. Ita punctualiter tenuit Andr. in c. Imperialem in princ. in 1. col. vers. item secus si conditionem Dñi faceret meliorē, de prohib. feud. alien. per Feder. & tex. dictę constit. Constitutionem diuę memorię, quę prohibet alienationem feudi factam in detrimentū feudi, vel Dñi, vbi glos. tenet secus esse quando fieret in vtilitatem feudi, vel Dñi, & quia talis transactio tendebat in vtilitatem d. Dñi Principis, & feudi, assensus regius præstitus in eadem transactioe cęsetur præstitus ex causa fauorabili, quo casu trahitur non solum ad consequens, & dependens necessarium, sed etiam ad consequens separabile, ita Fely. in d. §. de adulterijs in d. vers. secundo fallit qui ad hoc allegat Bal. in l. et si seuerior 2. col. C. ex quibus causis infam. irrog.

Et prædicta absq; dubio procedūt,

quia dicta transactio, & limitatio fructuum non respicit proprietatem feudi, sed alienationē fructuum pro feudo liberando, vt supra quo casu absq; assensu Regio talis dispositio valet, prout optime fuit allegatum, & vltra ea, idem tenuit Andr. in c. 1. §. ex eadē de lege corra. & Alex. conf. 18. incipit super primo dubio col. 2. vol. 5. & Bal. in c. 1. §. aut si libellario col. 3. in princ. quibus mod. feud. amitt. de quo plene per Tiraquel. de retract. consanguineorum in glo. 7. in verbo aut alijs rebus col. 18. num. 41. vers. nam, & alias videmus, car. 27.

3 Nec obstat glo. † in constit. constitutionem diuę memorię in verbo locare, prope finem versic. in hac questione dicendum videtur, quę videtur tenere, quod feudatarius non possit feudum locare, nisi ad modicum tempus, videlicet, nisi vsq; ad quinquennium, quia prohibita alienatione non videtur prohibita locatio ad modicum tēpus Clem. 1. & ibi per Doct. de rebus eccles. non alien. cum alijs vulgar. Hoc enim procedit, vbi infra tempus locationis feudum aperiretur Dño. Ita punctualiter tenuit Andr. in d. c. Imperialem in princ. col. 2. qui dixit, quod si feudatarius venderet fructus feudi pro duobus annis, & interim moriatur feudo aperto Dño, omnes obligationes pereunt, allegat l. lex vectigali de pignor. vbi autem feudū non aperiretur Dño, potest feudatarius vendere omnes fructus feudi pro toto tempore, quo apud eum feudum erit permansurum, ita punctualiter Andr. in d. c. Imperialem 2. col. quia prohibitus vēdere non censetur prohibitus de fructibus disponere secundum eum allegantem l. codicillis §. instituto ff. de lega. 2. & in specie Bal. in c. quę in ecclesiarum col. 4. vers. quæro nūquid feudatarius de constit. dixit quod vassallus potest alienare fructus feudi ad longum & longissimum tempus retento penes se vtili Dño dicti feudi, & dixit Bal. in l. si domus

domus §. fin. ff. de leg. 1. quod potest locari ad centum annos, si expresse cōueniat quod per talem locationem non quæratur aliquod dñium, nec utile, nec directum, & ibi etiam hoc tenet Imol. & in specie Fely. in d.c. quæ in ecclesiarum in 9. car. col. 4. versic. 6. declaratio vbi multa allegat.

Cum ergo per dictam transactionem, & conventionem fuerit conuentum quod monasteriū solum ex fructibus feudi sibi satisfaceret solutum ab eo pro recuperatione d. feudi, non est modo aliquo de validitate dictæ conventionis dubitandum, maxime quia hodie quo discutitur de prædictis. feudum est penes ipsam Illust. Dñam Catherinā, & fructus prædicti reperiuntur percepti à monasterio vsq; ad summam sibi debitam, quo casu nullum causatur præiudicium ipsæ Dñæ Catherinæ agenti, quia dicti fructus fuerunt percepti antequam feudum perueniret in eius posse. Nec ipsa potest dicere de læsione ex d. conventionem tum ex causis deductis per superius allegantem, tum etiam quia ipsa non potest ex persona sua dicere se læsam, quia tempore conventionis & limitationis fructuum feudi prædicti, ipsa non erat Dña dicti feudi, sed illud erat in dño alieno, & per totum tempus quo fuerūt fructus percepti, fuit in dño d. Illust. Principis, tum etiam quia dictus Illust. princeps de cuius interesse agebatur, non solum ipse conventionem fecit, sed eam ratam habuit tacite, & expresse, quo casu ipsa Illust. Dña Catherina cessionaria cui cum onere dictæ conventionis cessum fuit feudum, non potest impugnare contractum d. Dñi Principis super fructibus d. feudi, quia sicut Principi agenti ad prædicta obstaret exceptio contractus per eum legitime celebrati, ita ipse Dñæ Catherinæ concessionariæ ex causa lucratiua obstaret illud quod Dño Principi obstaret, ita pñctualiter Bal. in l. qui stipendia C. de procur. vers. secundo

est hæc lex &c. qui tenuit, quod cessionario ex causa lucratiua obstaret illud, quod obstare poterat cedenti, & maxime quando cessionarius † vitur ad miniculo ex persona cedentis, & tunc indistincte repellitur secundum eum, & idem tenuit ibi Saly. idem tenuit Bar. in l. si constante in 10. q. 2. partis principalis ff. solu. matr. & idem in specie tenuit Bal. in l. si quis in rem ff. de procu. dicens quod, quando cessionarius vitur ad miniculo ex persona cedentis, tunc obstaret eidem illud, quod obstaret cedenti per iura per eum allegata. Et quando dictus Dñs Princeps diceret quod ex dicta limitatione & taxatione fructuum fuit læsus, illud dicere non potuisset, quia stante promissione sua in dicto instrumento facta de non contraveniendo dictæ conventioni esset periurus, & repelleretur. Pariter in presenti quo dicta dña Catherina agit virtute dictæ cessionis sibi factæ à d. dño Principe, est repellenda per supradicta. Vltra quæ optime deseruiunt ad substinendum dicta allegata per supradictum allegantem, hæc pauca scribere volui currenti calamo. In cæteris suppleant Circumspecti Dñi Iudicantes iuxta titulū, vt quæ desunt aduocatis.

A D D I T I O N E S.

NVm, 1. firmat meus Auis hic optimis rationibus, quod assensus præstitus circa retentionem feudi, & perceptionem fructuum, extendatur, & operetur quo ad alia consecutiua, pro quorum confirmatione adduco Camer. in l. Imperialem de prohib. feud. alien. pro Feder. fol. 406. in parua stampa, vbi allegat Bal. in l. si pupillorum §. si pupillus ff. de rebus eorum, per illum tex. & alia iura, ac Aff. decis. 285.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

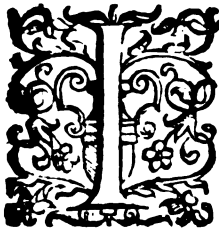
I Quando in libello, vel in rescritto deductum est possessorium, vel

vel spoliū, non potest deduci petitorium.

- 2 *Et quando verba supplicationis concernunt possessorium, & quando petitorium vel utrumq;*

ALLEGATIO 49.

Quando in libello deductū est spoliū, non potest deduci petitorium.

N rescripto autem impetrato per dictū Clericum Petrum Antonium de Capua, narratur, quod ipse turbatur, & molestatur in possessione ecclesiæ S.

Mariz, per Magn. Octavianum Passarem, & supplicat Aduersarius committi causam super iactationibus molestationibus, vexationibus, & impedimentis ac molestijs, & sic committitur, & in tota supplicatione partis aduersæ, nullum verbum apponitur concernens petitorium, quo casu succedit illud quod notatur, & in specie notat Abb. in c. 1. 3. col. & ibi Anton. de Butr. in fine extra de sequestr. possess. & fruct. qui dicunt sequendo col-

- 1 **lectorem decisionum Rotæ** † quod ubi causa est commissa in possessorio per rescriptum Papæ impetrans non potest deducere petitorium, quia rescripta strictæ interpretantur, & idem in specie sequendo prædictos Doctores, & decisionū collectorem, tenuit Fely. in rubr. de rescript. 3. col. in fin. vers. scias etiam pro huius puncti complemento, qui dixit, quod ubi rescriptum narrat spoliū, vel verba concernentia possessionem, non poterit deduci proprietas, & allegat dictam Rotæ decisionem quod dicit procedere, præterquam si spoliatus dicat, rem ad se pertinere, quia in tali casu vide-

tur deducere petitorium, quia dictum verbum importat recognitionem petitorij, quod verbum in tota supplicatione partis aduersæ non reperitur. Et ad idem optime facit illud quod voluit Bal. in l. si de proprietate col. 2. C. si à non competen. Iudi. qui dixit, quod ille qui impetravit super petitorio, non potest transire ad possessorium, sicq; cum in causa possessorij, super quo rescriptū impetratum fuit, procedi non possit stante nullitate rescripti, non facientis mentionem de sententijs, in rem iudicatam transactis, vt alias allegavi minime procedi poterit in causa petitorij, quæ commissa non est, & ita fuit oppositum, & allegatum, & iudicari debet de iure, maxime quia libellus nouiter oblat, est contrarius directo rescripto prædicto, ex quo in rescripto præsupponitur, quod aduersarius possideat & turbetur ac molestetur per dictum Magnif. Octavianum, & in libello dicitur quod octavianus possidet, & est intrusus, quo casu diuersa & contraria remedia sunt deducta, & ideorepellitur agens vulgata l. 1. & ibi per Doctor. C. de furt. & dicta remedia retinendæ, & adipiscendæ non cōcurrunt secundum veras regulas iuris, vt per Doctor. in §. nihil commune plene habetur † nec miror, quod pars aduersa fundamentum faciat in clausula apposita in rescripto, videlicet de & super dicta ecclesia rebusq; alijs in actis causæ & causarum huiusmodi latus deducendis &c. quia ipsi nō considerauerunt efficaciam d. clausulæ ex quo d. clausula generalis restringitur ad expressa tantum, vel similia expressis, tex. vulg. in c. sedes, & ibi per Doctor. de rescript. & bonus tex. in clemen. non potest de procuratore, & multa de hoc cumulauit Fely. in d. c. sedes 2. col. Ita quod dicta clausula nō extenditur ad diuersa, vel maiora, sed causa possessorij est momentanea, & satis minor ac diuersa à proprietatis causa, vt in tit. si de momentanea posses-

ses.

lensione fuerit appell. & in vulgato, nihil commune igitur dicta clausula nihil operatur quò ad causam petitorij, quæ longe grauior est causæ possessorij, & diuersa per supradicta. Propterea in causa petitorij nouiter intentati, & non comprehensi in rescripto procedi non potest, nec etiam in causa possessorij per supra allegata, & ita de iure mihi videtur.

ADDITIONES.

AD confirmationem dictorum per meum Auum hic. Adduco Capic. decis. 28. per totam, qui dixit ex multis per eum relatis, quod super possessorio est procedendum suspensio petitorio, nisi spoliatus passus sit discuti super petitorio, & probationes recipi per tex. in c. 1. extra. de restit. spoliat. & per Bar. in l. si duo patroni §. idem Iulianus in fine ff. de iure iur. & per alios Doctores quos citat, tandem dicit, & sic fuisse decisum testatur qd ne dum in causa appellationis, sed & in causa reclamationis possit actor spoliatus petere, vt suspendatur petitorium à parte intentatum, & hoc in qdium spoliantis, per tex. in Clem. unica de causa possess. & propria. & sic post longuam disputationem fuit decisum per Sacrum Consilium vt in fine dictæ decisionis legitur. Vltra hæc vide Affl. & Ursulum decis. 193. Marsilium singul. 11. Menoch. in primo remed. recuper. poss. q. 15. & latissime vltra omnes. Antonium Gabrielem in 5. lib. communium conclus. tit. de restit. spoliat. conclus. 1. & de practica reiiciendi articulos impertinentes concernentes causam petitorij, vide de Franch. decis. 120. in fine, Gram. decis. 45. Mascard. de probatio. conclus. 132. vol. primo & eundem Capic. decis. 69. & decis. 35. num. 6. misingerium centuria secunda obseruan. 56. & 90. & qd petitorium possit pluries suspendi vide Anonam singul. 491.

Abb. Io. Hicr. de Mauro.

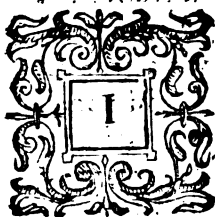
SUMMARIVM.

1 Hæc allegatio tractat de interdictione alienationis bonorum ecclesie sine sollempnitatibus requisitis.

- 2 Eadem sollempnitas quæ requiritur in alienatione requiritur in procuratione ad alienandum.
- 3 Bona Ecclesiarum, seu Monasteriorum, non possunt alienari, nisi in casibus à iure permissis, & cum debitis sollempnitatibus.
- 4 Idem qui alienauit nulliter admittitur ad reuocandum alienationem.
- 5 Nec ratihabitio confirmat contractum nullum.
- 6 Prohibitus alienare non potest compromittere.
- 7 Quid si auctoritas Summi Pontificis qui non interuenit in confessione interueniat nunc confirmando dictum contractum nullum.
- 8 Si contractus declaratur nullus, sequitur quod augmentum causatum cursu temporis in dicto territorio cessit lucro ecclesie.

ALLEGATIO 50.

DE interdictione alienatione bonorum Ecclesie sine sollempnitatibus requisitis.

IN causa Venerab. Monasterij Sancti Laurentij extra muros Auerfanos constructi contra Magn. Loisium, & Federicum de Capua coram Apostolicis Commissarijs vertente super repetitione territorij siti allo Mazone, in processu deducti, ac nullitate concessionum dicti territorij, & alijs vt ex actis.

Quo-

Quoniam dicti conuenti nituntur se inuare ex concessionibus alias factis quondam Magn. Iacobo de Capua eorum Patri, tam per Marcum de Lamberto, tunc affittatorem introituum dicti monasterij, quam successiue per Abbatem & certos monachos ipsius monasterij.

1 Puto non esse dubitandum quod dictæ cōcessionēs, fuerint, & sint ipso iure nullæ † concessio enim facta per Marcum de Lamberto, qui non erat Abbas monasterij, nec dñs territorij, nec Abbas dicti monasterij mandatū sufficiens habebat concedendi dictum territorium, absq; aliqua difficultate fuit ipso iure nulla, tanquam facta à non domino, vt in toto tit. de rebus eccle. non alien.

2 Et quamuis asseratur, quod in instrumento affectus fuerit constitutus Procurator ad alienandum, attamen talis procuratio fuit ipso iure nulla, stante quod dictus commendatarius, qui fecit dictam procurationem erat de personis prohibitis alienare, quo casu sicut si ipse alienasset, esset talis alienatio nulla sine causa, & sine sollemnitatibus, ita etiam dicta procuratio ad alienandum, † eadem enim sollemnitas, quæ requiritur in alienatione, requiritur in procuratione ad alienandum ex qua procuratione sequi posset alienatio. Ita punctualiter tenuit Soccin. in cons. 87. incip. presentis consultationis difficultas col. 2. vers. sed difficultas oritur 2. vol. qui allegat Bal. in l. præses C. de transact. & in l. 2. C. si aduers. transac. & per Doct. maxime Abb. in c. cum tempore extra de arbitr. ex quo aliter dicendo fieret fraus legi secundū Socci. vbi supra, quia ergo d. procuratio facta fuit à dicto Commendatore absq; aliqua causa, & absq; sollemnitate aliqua, & similiter concessio dicti Marci de Lamberto facta fuit absq; aliqua sollemnitate, merito tam procuratio prædicta, quam concessio fuerunt, & sunt nullæ ipso iure, & vidde Socci.

qui tenuit idem in consil. 52. viso instrumento sibi datus vol. 4. & vide Frecc. in tract. de subfeud. in 22. limitatione ad constitutionem, constitutio Diuæ memoriæ car. 117. & ad hoc accedat, nam dato quod prælatus potuisset alienare bona ecclesiæ prout non potest, non sufficit mādātum generale prælati ad alienandum bona ecclesiæ, sed requiritur specialis procuratio ad vendendum talia bona, per ea quæ notanter dixit Bal. in rubr. C. de contrah. emptio. q. 3. in fine qui dixit, quod generalis sūdicator ad vendendum bona communis non sufficit sed requiritur particulare mandatū, & idem in specie in bonis ecclesiæ tenuit Dec. in cons. 142. col. 5. vers. & in simili in alienatione num. 8. 1. vol.

Alia autem concessio facta per Abbatem d. monasterij, & certos alios monachos eidem Magn. Iacobo similiter fuit ipso iure nulla ex infrascriptis.

3 Prius tamen præsupposito, quod pro parte monasterij bene fuit probatum, quod dictum territorium fuit ab antiquo dicti monasterij, & in bonis ipsius, & per ipsum, & suos Prælatos tanquam dominum possessum vt deponunt multi testes super 1. art. dicti monasterij, & signāter dictus Marcus de Lamberto, qui est sextus testis dicti monasterij super primo, & multi alij testes, & in iure est indubitatum † quod bona ecclesiarum & monasteriorum non possunt alienari nisi in casibus à iure permissis, qui notātur 12. q. 2. in summa, & per Abb. in c. nulli col. 2. vers. aduerte ad duo, extra de rebus eccles. non alie. & notat Bal. in auth. hoc ius porrectum col. 4. vers. subsequēter nemo ad causas C. de sac. sanct. eccles. & quando bona ecclesiarum alienātur in casu à iure permissis, requiruntur sollemnitates, de quibus in c. sine exceptione 12. q. 2. & in c. tua, & ibi Abb. de his quæ fiunt à Prælat. sine consensu Capituli, & expressse not. Philip. Dec. cons. 142. col. 2.

col. 2. vers. est ergo videndum 1. vol. qui dixit quod in alienatione bonorum ecclesiæ duo copulative requiruntur, videlicet forma idest sollemnitas, & iusta causa alienationis, vt ibi per eum.

Et quoniam d. concessio dicti Abbatis, & monachorum reperitur facta potius voluntariæ, quam in aliquo casu à iure permissio, & absq; aliqua sollemnitate à iure requisita, non est dubitandum quod dicta concessio fuerit ipso iure nulla, ita est tex. in c. 1. extra de his quæ fiunt à Præl. sine consens. cap. & ibi per Doct. bonus tex. in c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. & in specie est formalis tex. in clem. 1. eodem tit. vbi inter alia dicitur, quod alienans in casu non permissio à iure, & absq; sollemnitatibus incurrit ipso iure penam suspensionis ab officio, nec ex ipsa concessione acquiritur ius aliquod recipienti.

Et ad hoc accedat particularis dispositio Pauli secundi incipiens ambrosiæ, quæ expresse disponit quod omnis alienatio bonorum ecclesiasticorum facta inconsulto Romano Pontifice, nullius omnino sit roboris, vel momenti, & tam alienans, quam illi qui res alienatas, & bona recipiunt sententiam excommunicationis incurrant, & stante nullitate dictæ alienationis recipiens nullum ius acquirit, vt in præfata extrauaganti habetur.

4 Quæ ratione ꝑ nullitatis cōtractus attenditur ipse idem qui alienauit admittitur ad reuocandum ipsam alienationem iuxta tex. in c. si quis presbiterorum extra de rebus eccles. non alien. ita punctualiter dixit Andr. de Iser. in cap. 1. col. 5. versic. simile de Domino de feudo guardie qui dixit quod vbi contractus est à iure improbatu ipse idem admittitur ad reuocandum, & venit cōtra factum suum, allegat l. fin. C. de libe. causa. & idem tenuit idem Andr. in c. 1. col. 2. vers. nam & si restitueret de contr. inter empt. & dominum qui dixit quod vbi

alienatio non tenet, alienans agit contra emptorem, vt recuperet rem alienatam, & venit contra factum proprium, vt ibi per eum.

5 Nec ꝑ obstat ratificatio d. concessionis facta per Capitulum Generale, ex quo d. concessio facienda erat auctoritate Summi Pontificis, & aliter facta fuit ipso iure nulla, & propterea Capitulum generale non potuit ratificare concessionem nulliter factam ab Abbate, & monachis, vel affittatore prædicto, ex quo dicta concessio facta fuit in casu non permissio, & sine sollemnitatibus, ita Bal. in l. obseruare §. posthæc ff. de offic. procons. qui dixit, quod vbi actus non habuit sua essentialia à principio, tunc ratificatio subsequens nō validat actum nullum, nec retrahitur, & in specie Bal. in cap. quotiens extra de pactis qui dixit, quod vbi actus debebat fieri cum auctoritate alicuius, si factus fuit sine illius auctoritate non sufficit, quod ille qui habebat ius auctoritatem interponendi ratificet contractum post ipsius celebrationem, & idem dixit Bal. in cap. cum consuetudinis extra de consuetud. & tenet Abb. expresse in cap. cum vos extra de his quæ fiunt à Præl. sine consens. capituli, maxime in casu nostro, vbi non sufficit auctoritas dicti capituli, sed requiritur auctoritas, & licentia Papæ per supra dicta, præsertim, quia Abbates dicti monasterij, vel ipsius commendatores solent, & debent iurare non alienare bona d. monasterij inconsulto Romano Pontifice, quo casu in alienatione bonorum ipsius monasterij, necessario requiritur auctoritas Papæ, ita punctualiter tenuit Abbas in cap. 1. extra de his quæ fiunt à Præl. sine consens. cap. & expresse Guid. Pap. decis. 153. incip. sexta conclusio, & decis. 149. & tenet expresse Bal. in l. præses col. prima vers. item secundum quosdam fallit C. de transact. qui dixit, quod Episcopus non potest alienare bona de mensa eccle-

D d siæ,

ſia, vel incorporata eccleſiæ inconſulto Romano Pontifice, propter iuramentum quod præſtat Prælati de non alienando bona eccleſiæ, allegat Hoſtien. in c. vt ſuper ſeu in c. ſin. de rebus eccl. non alien. & Innoc. in cap. 1. extra de depoſ. tanto magis quia d. ratificatio capituli fuit obſcure ſubreptitiæ, ex quo fuit expoſitum dicto Capitulo, quod d. conſeſſio ceſſit in euidentem vtilitatem d. Monafterij, quod fuit, et eſt ab omni veritate alienum, vt apparet ex probationibus dicti monafterij.

Vide Lucam de Penna in l. ſina. col. 5. in ſin. C. de prædijs curialium lib. x. verſ. hoc ſequitur Hoſtie. in ſumma de his quæ fiunt à Præſ. qui dixit quod venditio nulla per ratihabitionē confirmari non poteſt, et allegat Innoc. in cap. auditis in ſine de elect. et c. cum conſuetudinis de conſuetud. et vide omnino Tiraq. in legibus connubial. in 14. lege in gloſ. 4. in princ. qui optime diſtinguit differentiam inter conſenſum, et authoritatem, conſenſus n. præſtari poteſt tam ante, quam poſt, authoritas autem in ipſo actu, vel conſeſſim poſt vt ibi per eum allegantem multa ſuo more car. 157.

Nec ſimiliter obſtat aſſertum laudum latum per quondam Reueren. Abbatem Sancti Benedicti virtute cōpromiſſi facti in eum per Abbatem d. monafterij, et ipſum Mag. Loſium, tale enim laudum fuit, et eſt nullum ex quo territorium, de quo agitur tanquam territorium eccleſiæ, erat prohibitum alienari, et dictus Abbas, qui alienationem, ſeu conſeſſionem fecit, erat prohibitus alienare bona d. monafterij, quo caſu ſuccedit regula, q̄ prohibitus † alienare non poteſt de re prohibita alienari compromiſſum facere, ita punctualiter tenuit Ant. de Butr. in c. cum tempore col. ſin. verſ. nota illam gloſam, et Abb. ibi in 2. col. verſ. vlt. colligi poteſt extra de arbitr. qui generaliter dicunt hoc procedere in quolibet Præſ. idem te-

nuit Lud. Rom. conſi. 175. incip. dictum vltimum laudum col. 2. verſic. ſecundo principaliter, & idem Rom. conſ. 369. incip. circa primum col. 4. verſ. tria autem euidenter oſtendunt, vbi tenet quod monafterium exemptum ab ordinario, etiam immediate ſubiectum Summo Pontifici ſicut eſt dictum monafterium Sancti Laurentij abſq; conſenſu Summi Pontificis non poteſt compromiſſum facere de bonis d. monafterij, & in ſpecie tenet Lapus allegat. 102. incip. non poteſt clericus in tit. de arbitr. qui allegat rex. in c. peruenit extra de arbitr. & dixit Io. Andr. in d. cap. cum tempore in verbo licentia quod exempti, qui iurant non alienare Romano Pontifici inconſulto ſicut ſunt Abbates dicti monafterij qui ſunt exempti ab ordinario non poſſunt etiam compromittere, & maxime quia Abbas d. monafterij, qui dictum compromiſſum fecit ſolus, & abſq; interuentu Capituli illud fecit quod non erat ſibi permiſſum, ita tenuit Abb. in d. c. peruenit col. 2. verſi. & ex hac gloſ. & non ſolum dictus Abbas ſolus d. compromiſſum fecit de iure, ſed compromiſſit de iure, & de facto in eundem Abbatem Sancti Benedicti, ita quod poſſiſſet auferre bona dicti monafterij, & dare alteri parti, quod erat omnino ſibi prohibitum, ita punctualiter tenuit Ang. in l. Imperatores ff. de pãctis, qui quamuis loquatur in tutore reſpectu bonorum pupilli, idem etiam militat in Præſ. qui eſt de prohibitis alienare per ſuperius allegata.

Nec ſimiliter obſtat decretum cuiuſdam Canonici Capuani, ſuper confirmatione dictæ conſeſſionis virtute bullæ Sacræ Penitentiariæ, nam in dicta Bulla cōmittitur dictis Commiſſarijs quod procedant in dicta cauſa ſeruatis ſeruandis, & dictus Commiſſarius non aliter intimata dicta commiſſione Sacræ Penitentiariæ d. monafterio illiusq; Abbati, & monacis, nec aliter eis citatis ad videndum iuramenta

ramenta testium, aut aliquem actum processit ad interpositionem dicti decreti, quæ omnia ex eorum inspectione apparent nulliter facta, propterea de eis nulla est habenda consideratio.

Nec obstat quod d. Magn. Loisius, & frater dicunt, quod tempore dictæ concessionis dictum territorium erat modice utilitatis, & valoris, non enim est dubitandum quod dicta concessio facienda erat autoritate summi Pontificis, iuxta dispositionem dictæ constitutionis Pauli, quæ autoritas præstanda erat in ipso cōtractu pro ipsius validitate, ita est tex. in l. obligari §. tutor ff. de acqui. hæred. & in l. si quis mihi bona §. iussum eod. tit. & optimus tex. in l. fin. C. de vendit. rebus vniuers. lib. 1. & ibi per Doctores † quamuis ergo d. autoritas summi Pontificis, quæ non fuit adhibita tēpore concessionis interueniat de præsententi, & Papa mandet confirmari dictum contractum concessionis retro celebratum, Attamen dicta autoritas Papæ confirmat dictum contractum concessionis prout ex nunc non autem prout ex tunc, ita probat bonus tex. in l. obseruare §. fin. ff. de offic. proconsul. & est tex. in l. sed etsi ff. ad trebell. & bonus tex. in l. cum hic §. si maritus ff. de donat. inter virum & vxor. & expresse tenet Innoc. in c. 1. col. 2. vers. vel dic. extra de eo qui duxit in matrim. quā polluit in adult. qui dixit quod vbi ex alicuius consensu pendet quod aliquid valeat si eius consensus accedat tacitus vel expressus, validat actum ex nunc non autem prout ex tunc, & notat Ant. de Butr. in cap. cum consuetudinis col. fin. versic. aduerte tamen extra de consuetud. qui dixit, quod vbi consensus alicuius qui debebat interuenire in actu, superuenit validat actum, non prout gestus fuit retro, sed prout fit tempore consensus, & expresse notat Bal. in c. edoceri col. 3. versic. sed videtur quod si durat extra de prescript. quando autem dictus contractus concessionis

semper fuit nullus vsq; hodie qui similiter est nullus, ita quod ex d. contractu concessionis nullum fuit acquisitum dominium d. Magnif. Iacobo, sed monasterium semper remāsit Dominus prout hodie est † sequitur quod augmentum causatum cursu temporis in d. territorio cessit lucro domini, non autem prædictorum Magnif. Loisij, & fratris, ita probat tex. in l. 1. C. de peric. & como. rei venditæ, & bonus tex. in l. id quod ff. eod. tit. & bonus tex. in l. cū dotē in fi. C. de iure dotiū.

Ex quibus videtur rectæ concludendum, quod dictæ cōcessionis territorij prædicti fuerūt nulliter factæ, & propterea fuerunt, & sunt nullæ, & ita mihi de iure videtur, saluo saniori iudicio Magn. Consultoris.

ADDITIONES.

AD num. tertium, cum sequentibus num. Adde pro confirmatione dictorum per meum Auum hic, quod ad validitatē alienationis rei ecclesiasticæ duo copulative requiruntur, causa iusta in casu licito, & forma idest sollempnitas legitima, cap. 1. de reb. eccl. non alien. in 6. & Clem. 1. eodem tit. Couarruias lib. 2. variar. resolut. c. 17. num. 2. qui dicit esse eodē & Mascard. de probation. conclus. 75. qua forma omissa regulariter non valet alienatio. Afflic. decis. 107. & decis. 85. Vincent. de Franchis decis. 35. & cause iuste sunt quatuor, necessitatis, utilitatis, incomoditatis, & pietatis Abb. in d. c. nulli extra de reb. eccl. non alien. & in cap. ad nostram eod. tit. & Couarruias lib. 2. variarum resolut. c. 16. num. 8. & 9. & c. 17. Sollempnitas legitima continet quatuor de iure antiquo, vt autoritas Prælati, tractatus, consensus Capituli, & subscriptio singulorum saltem per notarium, de quibus per Abbatem in c. 1. & c. tua de his quæ fiunt à Prælati. consensus patroni, si ecclesia est patronata non est de necessitate, Dec. cons. 174. sed differt alienatio ex causa necessitatis, & ex causa utilitatis, vt latè per Lanariū cons. 50. nu. 6. & 7. & Fab. de Anna cons. 38. nu. 36. vol. 1. Hodie vero per extrauagantem Pauli secundi quæ incipit ambitiose cupiditati, nō tenet villo pacto alienatio rei ecclesiasticæ in consulto Romano Pontifice, & hoc iure vtimur in Romana Curia.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

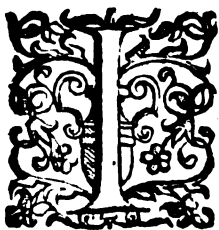
Dd 2 SVM.

SVMMARIVM.

- 1 *Hæc allegatio tractat de quarta Episcopalis soluenda Episcopis, vigore relictorum Ecclesie, & de quarta mortuorum.*
- 2 *Vsus iurisdictionis in vno capite, vel in vna specie, attribuat ius utendi in alijs capitibus, seu speciebus, & 3. 4. & 5.*
- 6 *In actibus negatiuis, nunquam acquiritur ius nisi à tempore prohibitionis, & non ante, etiã si per mille annos non petierit.*
- 7 *Priuilegium immunitatis amittitur per non usum.*
8. *Et an persolutiones factas à particularibus sit derogatum priuilegio immunitatis.*
- 9 *Quando Princeps possit reuocare suum priuilegium immunitatis.*
- 10 *Quando concessio sit personalis, vel realis intuitu ecclesie.*

ALLEGATIO 51.

De quarta Episcopali, & de quarta mortuorum.

IN causa Reuerendissimi Archiepiscopi Neapolitani cum monasterio S. Petri Martiris huius Ciuitatis Neapolis super iure consequendi quartam canonicam hæreditatis quondam Magn. Ioannis Cafatini, vt ex processu, & actis, puto partes Reuer. Apostolici delegati esse in con-

demnando dictum monasterium, ac illius priorem, & fratres ad dandum & consignandum ipsi Reuerendissimo Archiepiscopo tanquam ordinario dictam quartam prætatæ hæreditatis.

- 1 Prius tamen præsupposito, † quod quilibet ordinarius in sua diocesi vitur duplici lege diocesani v3. & iurisdictionis, tex. est notabilis in c. conquerente, & in c. cum ab ecclesiarum Prælati extra de officio ordinarij glonotab. & ibi per omnes scribentes in c. dilectus filius in verbo de lege iurisdictionis extra eod. tit. & quamuis ius exigendi quartas mortuorum olim esset de lege diocesani, vt habetur in d. cap. conquerente, & per Innoc. in c. 1. de stat. monac. à qua lege diocesani monasteria erant indifferenter exempta, vt habetur 10. q. 1. c. 1. & 16. q. 1. c. cum pro utilitate & ibi per Doctor. & in c. quã sit 18. q. 2. Attamen quia hodie iure nouissimo fratres Predicatores, & mendicantes tenentur de quibuscumq; , & quomodocumq; relictis distincte, & indistincte soluere quartam Episcopis, & ordinarijs iuxta tex. in clem. dudum s. verum, & ibi per Doct. de sepulturis, & per Alex. conf. 195. incip. viso testamento vol. 2. tale ius exigendi quartam † Canonicam, intelligitur de l. iurisdictionis, & non de lege Diocesani, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. 1. de stat. regul. & ibi Io. Andr. dixit quartam mortuorum esse d. l. iurisdictionis, non autem de l. diocesani, ex quo illorum solutio competit ratione Sacramentorum, & inter illas ecclesias fit diuisio à quibus mortuus recepit sacramenta C. cum quibus de sepulturis in 6. sed collatio sacramentorum est de lege iurisdictionis 16. q. 1. cap. interdicimus. Ipsa ergo mortuaria quæ sunt accessoria ad sacramenta eiusdem naturæ, & conditionis esse debent c. maxime s. cum igitur de voto secundum eum, & dicte ibi Abb. quod hodie oportet dicere esse de l. Diocesani à quibus monasteria

steria reperiuntur exempta, sequitur Io. de Turre cremata 10. q. 1. in summa qui dixit, quod omnia à quibus monasteria per Canones nō sunt exēpta sunt de l. iurisdictionis dicens, q̄ cum monasteria subsint Episcopis in omnibus in quibus non exprimuntur exēpta per Canones subiciuntur Episcopo, & erunt de l. iurisdictionis, alia in quibus exprimuntur non teneri sunt de lege Diocesani, secundum eū, vide Bal. in l. si quis ad declinandum 6. col. vers. lex prædictis ergo apparet C. de Episc. & Cler. qui similiter tenet quod dictum ius quartæ est de lege iurisdictionis.

Quia ergo monasteria s̄m canones tenentur ad quartum, quomocūq; eis dimissorum, & ad quartam mortuorum, & in d. clem. dudum §. verum, & in d. c. cum quis igitur dictum ius quartæ censetur de lege iurisdictionis, & non de lege diocesani per supradicta.

3 Alio etiam præsupposito, quod ius quartæ † ordinatio vel Episcopo competens, consistit in mortuarijs, & sic in his quæ erogantur in funere, ac etiā in quarta dimissorum seu legatorum ecclesiæ per defunctum quomocūq; , & qualitercūq; ita probat tex. in c. in nostra extra de sepultur. & ibi Abb. in 1. col. vers. not. ibi de oblationibus, & bonus tex. in d. clem. dudum §. verum ubi glo. in verbo funeralibus dixit deberi quartā, etiam de candelis quæ dantur ad manus, & ibi per Ioannem de Imo. & Cardin.

His igitur præsuppositis, quia per testes d. monasterij deponentes super 5. exceptione & super 6. & 10. ipsius monasterij plene liquet, quod Archiepiscopi, qui pro tempore fuerunt, & dicta maior Ecclesia Neapolitana & ipse modernus Archiepiscopus ab annis 30. & 40. & plus fuerunt, & est in possessione exigendi quartā mortuorum, & ceræ quæ fuit erogata in funeralibus defunctorum pro tempore mortuorum, non est dubitandum,

4 quod per exercitium † iurisdictionis, circa exactionem mortuorum, seu funeralium videtur conseruata iurisdictionis d. Reuerendis. Archiepiscopi circa vniuersum ius quartæ etiam respectu legatorū & dimissorum d. monasterio, Ita puntualiter tenuit Innoc. in c. dilecto in fine vers. sed nunquid de iuribus ad iura de offic. archid. qui dixit quod vbi quis vtitur iure communi vtendo vno iure alia omnia iura quæ eodem iure debentur puta Episcopali, vel Archidiaconali retinere videtur secundum eum idem in specie tenuit Abb. in cap. 1. col. 1. vers. vltimo tenementi de relig. domib. qui dixit quod per exercitium vnius iuris, seu articuli comprehensi sub vniuerso, infertur ad possessionem iuris vniuersalis inferens quod positio vnius articuli extenditur ad possessionem vniuersalem totius iurisdictionis, idē tenuit Ludou. cons. 291. incipiens cū isti fratres vbi dixit, quod vbi agitur de vniuersali iurisdictione quæ sita cōseruanda sufficit vnum solum actum iurisdictionis fuisse exercitatum vt ipsa vniuersaliter cōseruetur, casus est notab. secundum eum in l. vna est via ff. de seruit. rust. præd. & in l. si stillicidium §. fin. & in l. si in parte ff. eod. tit. Idem tenuit Innoc. in c. dilectus 3. col. in verbo possessorium extra de Cappell. monac. qui dixit, quod si Episcopus, vel quicumque alius qui habet iurisdictionem, vel aliud ius generale statutum à iure, vel à consuetudine, vel statuto in aliqua loca, vel personas quantocūque tempore stet quod in aliquo illorum locorum, vel personarum non vtatur, vel omni iure quod in eis habet, vel aliquo capitulo, non tñ contra eum præscribitur, quia semper possidet exercendo vnum Capitulum illius generalis iuris in vno solo loco, vel aliquibus personis, nisi amittat possessionem, vel quia expellatur, vel reuertens non admittatur, vel suspicetur se posse repelli l. 1. §. deicitur & l. sequenti §. fin.

fin. ff. de acquir. possess. nam cum hæc iura sint contigua, sufficit in vno prædictorum retinere possessionem l. possideri in princ. ff. de acquir. possess. alioquin sequeretur absurdum secundum eum, quid enim si in vna ecclesia suæ diocesis Episcopus non exercuit visitationem per plures annos, quia bene se habuit, numquid ex hoc Episcopus amittet ius suum? absit, dicit ipse. Idem tenuit Philip. Dec. conf. 27.2. col. nu. 5. & multa ad hoc allegat.

5 Nec obstant † notata per Bar. in l. 1. §. si quis hoc interdicto ff. de itin. actuoq; priua. quia videtur concludere quod vsus iurisdictionis in vno capite, vel in vna spetie, non tribuit ius vtendi in alijs capitibus, seu alijs capitibus, seu alijs speciebus, quod etiam videtur tenere Bal. in l. Imperium ff. de iurisdic. omn. iud. nam dicta per Bar. ibi procedunt, vbi agitur de iurisdictione querenda per præscriptionem, quia tunc vsus iurisdictionis in vno non tribuit ius in alijs, sed vbi agitur de iurisdictione quæsitâ, vel competentem ex iuris dispositione conseruanda, tunc exercitium in vno conseruatur in omnibus alijs capitibus, ita tenuit Ludou. in d. conf. 291. qui ad hoc allegat l. vna est via ff. de seruit. rust. præd. tenuit in spetie Fely. in c. auditis 6. col. & sequenti de præscript. pro quo videtur tex. in c. cum contingat, & ibi Dñs Cardina. extra de foro cõpetenti, & Bar. hoc sentit in d. §. si quis hoc interdicto, sed in casu nostro iurisdictionis exigendi quartam competijt, & competit d. ecclesiæ majori Neapolitanæ & Archiepiscopis præteritis; & ipsi Reuerendiss. moderno Archiepiscopo de iure communi, ideo exercitium d. iurisdictionis in vno capite, cõseruat ius in omnibus per prædicta.

Nec similiter obstat quod dicti testes partis aduersa dicant, quod de legatis & rebus dimissis dicto monasterio nunquam fuit soluta quarta Archiepiscopis qui pro temporibus fue-

runt, & successiue ipsi Reuerendiss. moderno Archiepiscopo, sed tantum de ceris, quia per hoc nõ videtur ammissum ius non petendi quartam de alijs legatis, & alijs dimissis, nisi alias dicta quarta fuerit petita, & denegata, & dicti Archiepiscopi præsentis, & ipse modernus dicte derogationi acquieuerint † ex quo in actibus negatiuis nunquam acquiritur ius, nisi à tempore prohibitionis, & non ante etiam si per mille annos non petierit, ita est glos. singul. in l. 1. C. de seruit. & aqua, & ibi hoc notat Bar. & Bal. & not. Innoc. in d. c. dilectus in verbo possessorium de capp. monac. vbi dicit quod ordinarius nõ exercens ius, vel non vtendo vno Capitulo illius iuris sibi competentis de iure nunquam amittit ius, immo illud retinet nisi amittat possessionem, vel quia expellatur, vel reuertens non admittatur, allegat l. 1. §. dicitur & l. sequentem §. fin. ff. de acquir. possess. pro quo est gl. in l. qui luminibus in princ. & ibi Bart. ff. de seruit. urban. predio, & Bar. in l. & si forte §. 1. ff. si serui. vend. Bar. in l. si prius ff. de oper. non. nunciat. in 7. opposit. 1. par. Spec. in tit. de causa possess. & propriet. §. in confesso versi. sed pone.

Quinimo testes deponentes de nõ solutione quartæ legatorum, & dimissorum d. monasterio, & sic negatiue non probant, ex quo testis simpliciter deponens de non vsu legis, nõ probat, nisi deponat de simplici actu contrario, quia nõ entium nullæ sunt partes C. ad dissoluendum de dispens. impub. c. bone el. 1. de elect. Ita notanter tenuit Io. Andr. in c. Ioannes de cleric. coniug. vbi multa ponit de hoc exempla sequitur Alex. cõf. 195. incip. viso testamento 3. col. versic. tamen non probatur 2. vol. & in spetie tenuit Io. Andr. in rubri. sine possessione in mercun. penul. col. versic. circa secundum quo quæritur vbi dixit, quod consuetudo non soluendi quartam Episcopo non potest proba-

ri, nisi quando resoluitur in affirmatiuum vel equivalentem allegat c. super hoc de renunciation. & l. inde veracius §. fin. ff. ad l. aquil. vel cum probatur aliquid affirmatiuum, quo probato probatur negatiua c. fin. qui matr. accus. possunt, maxime quia non fuit aliter probatum de scientia Archiepiscoporum prædicatorum, quod legata, & hæreditates fuerint facta dictis monasterijs, quo casu prætensa possessio non soluendi ex aduerso allegata dicitur clandestina, iuxta tex. cū ibi notata in l. clam possidere ff. de acquir. poss. & talis solutio non facta ex quo non fuit denegata petenti, non præiudicat ipsi Reuer. per prædicta.

Nec similiter obstat si dicatur quod monasterium ipsum est tutum priuilegijs retro Pontificum immunitatis, à solutione quartæ sicut sunt tuta omnia monasteria mendicantium, quia monasterium ipsum, non solum dicto priuilegio immunitatis vsus non fuit, immo notitiam habens de prædicto priuilegio scienter spatio 30. annorum & 40. soluit quartam tam Archiepiscopis præteritis, quam ipsi moderno Archiepiscopo, prout monaci d. monasterij tanquam testes examinati ad instantiam d. monasterij fatentur in dictis examinationibus, per quas solutiones quartæ mortuorum per tempus prædictum sponte factas fratres d. monasterij dictum eorum priuilegium amiserunt † ita est tex. in l. i. c. de is qui sponte mune. sube. lib. 20. bonus tex. in l. penul. §. fin. ff. de iure immun. & per Doctor. maxime Abbas, & Felyn. in c. cum accessissent, de constit. & per Doct. in l. fin. maxime las. in l. fin. ff. de constit. princ.

Et si dicatur quod priuilegium prædictum aduersariorum fuerit, & est priuilegium immunitatis, & sic non soluendi, & cum respiciat actus iterabiles per solutiones sponte factas, non præiudicatur solutionibus faciendis in futurum, sed tantum factis in præteritum per ea quæ notat Cy. & me-

lius Saly. in l. voluntarie C. de excus. tut. & Abb. in d. cap. cum accessissent † & similiter si dicatur quod dictum priuilegium fuit concessum ecclesiæ & ordinarij quo casu per solutiones sponte factas à fratribus, & particularibus dicti ordinis non fuit præiudicatum conuentui, & monasterio prædicto per ea quæ in terminis not. Andr. de Barulo in d. l. i. c. de his qui sponte munera subeunt.

Dicitur, ac respondetur pro parte d. Reuerendis. Archiepiscopi quod prædicta procedunt vbi priuilegiatus vnica vel pluribus vicibus simpliciter solueret, vel particulares ecclesiæ aliquando simpliciter soluisset contra formam priuilegij, sed vbi priuilegiatus, vel particulares ecclesiæ soluisset spatio 30. vel 40. annorum ex quo per tantum tempus ecclesia conuentus; vel collegium, seu alius priuilegiatus videtur renunciare priuilegio etiam in futurum, tunc per solutiones tanto tempore factas præiudicatur priuilegiato ecclesiæ vel collegio etiam in futurum; ita probat tex. formalis in c. accedentibus, & in c. si de terra extra de priuilegijs, & in specie notat Innoc. in d. c. accedentibus qui singulariter dixit quod vbi vnus monachus, qui est propositus agris colendis soluit decimas, quia hoc ignoratur per conuentum, ideo sibi non præiudicat, immo si aliquando sciente toto conuentu solueret, per hoc non videtur renunciatum priuilegio, ex quo talis solutio præsumitur facta causa excrandi lites secundum ipsum, sed vbi esset per 30. annos solum tunc conuentus, non habet excusationem ignorantie vel voluntatis, & ideo solutiones tanto tempore per particulares præiudicatur toti conuentui, seu monasterio, allegat dictum c. si de terra, idem in specie tenuit Io. de Plat. in l. 2. c. de his qui sponte munera sube. vbi referendo dictum Andr. de Barulo dixit illud non procedere vbi cum solutione facta à particularibus concurreret

curreret spatium 30. vel 40. annorum per dicta Capitula accedentibus, & si de terra, & idem in specie tenuit Abb. quem cæteri sequuntur in d. cap. cum accessissent final. col. de constit. & idē Abb. in specie in cap. pro illorum 2. col. de præben. quia quando d. fratres monasterij prædicti soluerunt quartā mortuorum tanto tēpore existētes in monasterio ipso præsumitur scientia totius conuentus, & monasterij stante vicinitate ipsius monasterij, ita probat tex. in cap. fin. extra qui matri. accus. possunt, & in cap. 1. de postul. præl. & in cap. qui dictis 16. dist. quam solutionem tanto tempore factam monaci, & officiales dicti Conuentus hoc fatentur, quorum confessio in contemptioso iudicio præiudicat conuentui, vel ecclesiæ, ita Bar. in l. certum §. sed an ipso col. 2. de confess. notat expresse Bal. in l. vnic. 17. col. versic. porro si confiteatur C. de confessis, sentit Bar. in l. ex hac scriptura in fine ff. de donat. ex tali ergo solutione tanto tempore facta fuit causatus consensus monasterij, & consequenter renunciatio priuilegij per dicta iura non solum respectu mortuorum solutorum, sed etiam respectu omnium stante quod de iure vnica iurisdictio competit ordinario pro quarta legatorum, & mortuorum, & per exercitium dictæ iurisdictionis in vno retinetur ius in omnibus confirmantur prædicta ex his que notat Ant. de Butr. & Imol. in d. cap. cum accessissent, qui dicunt quod vbi priuilegium concernit mixtim ecclesiam, & personas per cōtrauentiones personarum, & particularium ecclesiæ perditur priuilegium in totum, & ita intelligitur tex. ibi, & in cap. cum m. sequitur ibi Feli. col. 15. versic. & prædicta declarat hic Dñs Antonius. Quia ergo asserta priuilegia immunitatis à solutione quartarum respiciūt tam ecclesiam dictorum fratrum, quā ipsos fratres per dictas contrauentiones dictorum fratrum particularium

fuit præiudicatum tam ecclesiæ quā fratribus ipsius per supradicta.

Fortificantur prædicta, nam per breue fel. recor. Leonis decimi fuit concessū quond. Reuerendis. Vinc. Carratæ tunc Archiepis. Neapolitano ius exigēdi quartam à monasterijs mendicantium cum amplissimis derogationibus, priuilegijs, & indultis dictorum fratrum mendicantium. Qua reuocatione, vt prædicitur facta ipsi aduersarij non poterunt se tueri vigore ipsorum priuilegiorum, constat .n. quod quando ex priuilegio ꝑ Principis subdito concessum, non transfertur dominium quod est de iure gentium, sed conceditur immunitas, & statur in finibus priuilegij, idē Princeps potest illud reuocare, ita Bal. notabiliter in l. qui se patris antepenul. col. C. vnde l. b. notat expresse Franc. de Aretio, Innoc. & cæteri in cap. nouit 3. col. vbi Felyn. plene de iud. qui dixit, quod vbi ex priuilegio Principis non fuit priuilegiato quesitū aliquod ius de iure gentium sicut est priuilegium exemptionis, vel immunitatis, si statur in finibus priuilegij, potest per Principem reuocari secundū eum allegantē authen. qua in prouincia C. vbi de crim. agi oportet. & l. 1. C. de immunit. nemini. conced. Idem tenet Innoc. in c. quæ in ecclesiarū vbi per omnes extra de constitut. & tenet expresse Soccin. consil. 4. incip. pro fundamento decisionis col. 2. versic. quoniam ad hoc respondetur 2. vol. & expresse Petr. de Anchar. cons. 2. incip. vt tactum est supra dicens quod priuilegiū Principis immunitatis potest minui, & in totum tolli, Idem & plenius Alex. in consil. 215. incip. nec arguendi sumus 2. vol. vbi tenet quod Princeps potest ea quæ non inducta sunt de iure diuino, naturali, vel gentium tollere etiam sine causa, cum clausula non obstante etiam si agatur de alterius graui præiudicio, allegat glos. & Doct. in l. fin. C. si contra ius, vel util. publi. & Innoc. & Canonistas in d.

In d. cap. quæ in ecclesiarum de constit. ad quæ infinita allegari possent quæ breuitatis causa omituntur, quibus stantibus non videtur posse dubitari, quod ipsi fratres sint condemnandi ad quartæ prædictæ solutionem, non obstantibus prætenso priuilegio confirmationis, & communicationis priuilegiorum Sancti Francisci de Paula, cum ordinibus mendicantium, & signanter super iure quartæ ultimo loco producto, cui per prædicta appareret sufficienter derogatum.

Nec prædictis obstare videtur, si ex aduerso dicatur quod hæc concessio, & commissio exigendi quartam à fratribus mendicantibus fuit concessa prædicto Reuerendiss. Vinc. Carrafæ tunc Archiepiscopo Neapolitano, per cuius mortem videtur extincta, seu expirata, nam dictum ius, seu iurisdic-
 10 ctio exigendi quartam, competit de iure ecclesiæ Neapolitanæ, & consequenter eius Prælato iuxta tex. in d. clem. dudum §. verum cum alijs supra alleg. quo casu per concessionem ipsi Reuerendiss. Cardinali tunc Archiepiscopo Neapolitano factam eorū que sibi & suæ ecclesiæ ordinario iure competebant, videtur eius iurisdic-
 10 excitata, non autem censetur noua concessio iuxta tex. cum ibi notatis per Doctores, maxime Abb. & ceteros in c. licet in corrigendis extra de officio ordinarij, notat Alex. in l. 1. §. quis simpliciter 2. col. ff. de verb. obli. & idem Alex. in l. 1. §. opus nouum ff. de oper. nou. nunciat. tenet Ang. cōf. 214. quibus stantibus quia dictus Ioannes Cafatinus decessit d. Reuerendiss. Cardinali viuento, & sic tam Ecclesiæ Neapolitanæ quam ipsi fuit acquisitū dominium, & ius quartæ d. suæ hereditatis non potest negari quod eo mortuo ecclesia remanet Dña dictæ quartæ, & iuris ad eam competentis, per ea quæ notat Innoc. in cap. in præsentia 2. col. de proba. qui dixit quod iura competentia ecclesiæ sunt penes ecclesiam, & per eam possidentur etiā

Prælato viuento, ita quod eo mortuo ecclesia remanet Dña, & posseditrix iurium prædictorum, sequitur Bal. in l. 3. 1. col. C. de edic. diui.

Et dato non tamen concessio, quod d. concessio potuisset dici personalis, attamen quia ipse Reuerendiss. Cardinalis quæsiuit dictū ius quartæ per mortem dicti Ioannis Cafatini intuitu ecclesiæ cum ad eam ius compete-
 10 bat, etiam viuento ipso Dño Cardinali, sequitur quod eo mortuo dicta ecclesia remanet Dña dictæ quartæ, ita probat tex. in c. res ecclesiæ in cap. expedit, & in c. si priuatus 12. q. 1. tex. bon. in c. Episcopo de reb. ead. causa & q. notat expresse Innoc. in c. Iudeorum extra de etate, & qualit.

Et quatenus dicatur quod prædicta quarta non fuit acquisita per ipsum Reuerendiss. Cardinalem sed tantum actio ad eam persequendam. Respondetur quod actiones pro rebus ecclesiæ debitis, sunt taliter acquisitæ ecclesiæ quod Prælatus habet solum exercitium dictarum actionum, ita quod ipse actiones directæ sunt penes ecclesiam ipsam, ita notanter Innoc. quem ibi sequitur Philip. Franc. & ceteri in c. præsentium de test. in 6. & ideo Prælatus dicitur Procurator ecclesiæ probat tex. in cap. 2. extra de donat. & propterea debet agere, vel conuenire nomine ecclesiæ, & non proprio: probat. tex. in cap. 2. olim el primo extra de restit. spol. notant Doct. maxime Ioannes Andr. in cap. ex literis de probat. stante ergo quod ius quartæ, & actio ad eam consequendam incipit competere ecclesiæ viuento Prælato, sequitur quod eo mortuo dictæ actiones, & ius quartæ remanserunt penes ipsam ecclesiam per supradicta, ex quibus recte concludendum censeo ipsum monasterium, & illius priorem, & monachos debere condemnari ad quartam dictæ hereditatis petitam. Cætera suppleat peritia & bonitas Magnif. Iudicantis, iuxta titulum, vt quæ desunt Aduocatis.

Et

ADDI-

ADDITIONES.

Hæc allegatio tractat de quarta Episcopali vigore relictorum Ecclesiarum, & de quarta mortuorum. Adde ad confirmationem dictorum p̄r meum Auum hic. Capicium decis. 23. vbi latissime si de legatis factis pro missis debeat quarta Episcopo, & ad propositum duæ sunt quartæ, alia parrochialis, de qua in c. 2. & in cap. in nostra de sepulturis & in c. 2. de sepulturis in 6. & alia Episcopalis, de qua in c. requisisti, & in cap. fin. de testamentis, & inter illas plures sunt differentiæ inter quas vna est quod de his quæ ad perpetuum cultum diuinum relinquuntur, quarta Episcopalis non soluitur d. cap. fin. vt in missis, Altera differentia est quod quartam Episcopalem neq; Prælatus petere ab herede, sed ab Ecclesia legataria, quod secus est in quarta parrochiali, cetera prosequere vt per Capic. ibi & recentiores addentes ad eum. Non tamen ommitto quod de hac materia adest insignis decisio Rotæ Romanæ Recens relata à Reuer. Stephano Quaranta in sua summa Rullarij fol. 417. quæ decidit omnes controuersias quartæ Episcopalis, & parrochialis, ipsam videto.

Non tamen ommitto, quod hæc quarta Episcopalis procedit de iure communi Canonico, sed in hoc Regno cum adsit tribunal Reueren. Fabricæ Basilicæ Sancti Petri de Vrbe quod cognoscit de legatis pijs. Episcopi, seu ordinarij locorum non possunt se ingerere, nec aliquid prætere in præiudicium dicti tribunalis. nam quando fuit erectum hoc tribunal Reuer. Fabricæ fuit erectum cum iurisdictione, & cum clausula abdicatiua, & priuatiua ad ordinarios locorum prout cantant dicta priuilegia Reueren. Fabricæ. Ideo omnis potestas ab ordinarijs fuit adempta, hæc est vis iurisdictionis abdicatiue, seu priuatiue, Iason latè in l. quod in rerum §. 1. ff. de legatis 1. plene Gram. decis. 30. & Capic. decis. 122. col. 2. vers. facit secundo, De Franchis decis. 417. num. 7. & 8. nec est vis faciendi in Sac. Consil. Tridentino sessione 22. cap. 8. quia post dictam sessionem per bullam Pij quarti in anno 1562. confirmantur priuilegia Reuer. Fabricæ respectu piarum dispositionum in Bullario fol. 992. quæ confirmatio operatur vt illa priuilegia dicantur expressa & inclusa ex vi relationis ad textum in l. asse toto ff. de hæred. instit. & qui confirmat dare videtur l. lege obuenire ff. de nerbor. signif. & ita fuit obseruatum quando Episcopi in hoc Regno ausi

sunt prætere quartam de legatis pijs, in præiudicium Reuerend. Fabricæ.

Et in specie cum Episcopus Fundanus præterdisset de recenti quartam Canonice de legatis pijs me existente Commissario generali dicti Tribunalis Reuer. Fabricæ, certioratis Illustris. Cardinalibus deputatis in Vrbe fuit prouisum per eos, quod supersedeatur super præteritione dicti Episcopi Fundani, & interim exigantur legata pia in totum in beneficium Reuer. Fabricæ, & literæ originales conseruantur p̄nes Secretarium Melchiorrem Reuigionum, quarum literarum copia Illustris. Cardinalis Cosentini præfecti Cõgregationis prædictæ sub data Romæ die 25. Iulij 1610. hæc est. Circa la quarta Canonica che pretende il Vescouo di Fondi, s'è uista l'informatione mandata, & per esser negotio di uederlo più maturamente, & referirlo à N.S. attenderà fra tanto ad effigere per la Fabrica soprasedendo anco gl' ordini nostri circa il darla al sudetto Vescouo, che così è parso bene alli medemi miei Illustris. Signori.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Remedia Capitulorum Regni in personis Ecclesiasticis quomodo tractantur, per totam allegationem & signanter nu. primo.*
- 2 *Potest Regia Curia tueri clericum in possessione beneficij, aduersus alium clericum violentiam inferentem.*
- 3 *Forma procedendi, virtute Capitulorum Regni.*
- 4 *Reus sic generaliter citatus per edictum si sua putauerit interesse, si comparet dicitur reus voluntarius.*
- 5 *Violentia dicitur committi eo ipso quod quis propria auctoritate cepit possessionem etiam si cepit*

cepit sine armis.

- 6 *Præsentia armatorum hominum inducit violentiam, etiam si non veniant ad actum facti.*
- 7 *Tribus modis quis dicitur expelli à possessione.*
- 8 *Vnio beneficiorum an possit fieri, & quando.*
- 9 *Confirmatio subsequuta nullū iustribuit, si priuilegium erat inualidum.*
- 10 *Quando ecclesia vnitur, non præiudicatur Rectori ecclesiæ vnite.*
- 11 *Priuilegium debet intelligi sine iniuria tertij.*
- 12 *Nemo potest propria auctoritate capere possessionem.*
- 13 *Quis dicatur notorie intrusus in beneficio.*
- 14 *Beneficium inter auos diuidi prohibetur.*

ALLEGATIO 52.

DE remedijs Capitulorum Regni.

IN causa Reuer. Alfonsi de Accia magni magistri militiæ Sancti Lazari super conseruatione dicti magni magistratus, & perceptoriæ Sancti Lazari, & alijs; vt ex actis d. causæ continetur; Puto non esse dubitandum; quin eidem Reueren. Alfonso non sit concedendum conseruatorium in forma Cancellariæ pro conseruatione suæ antiquæ possessionis dicti magni magistratus

iuxta formam Capitulorum Regni; desuper æditorum, stante quod ipse Reueren. Alphonsus optime probauit ipsius possessionem continuatam dicti magni magistratus per annos 23. seu 24. pacifice, & quiete, vsq; ad tempus mortis quond. Magn. & Reuend. Pirri Aloisij Carrafæ qui erat in solidū magnus magister vt erat ipse Reuer. Alfonsus, & eo mortuo continuatiōnem dictæ suæ possessionis pacificæ, & quiete non solum in ecclesia, sed in perceptione fructuum, & similiter nō solum probauit simplicem turbationem Aduersarij, sed etiam violentam turbationem in possessione dictæ ecclesiæ, ac etiam in fructuū perceptione, † quo casu Reg. Cur. potest & debet ipsum Reuer. Alfonsum tueri in sua pacifica, & anteriori possessione virtute Capitulorum Regni quorum vnum incipit finis præcepti caritas, & aliud, omnis prædatio, & aliud ad Regale fastigium. quorum Capitulorum vigore Reg. Cur. potest † clericū tueri in possessione beneficij aduersus alij clericum violentiam inferentem. Ita ad enucleationem dictorum Capitulorum notanter dixit Lucas de Penna in l. si coloni col. pen. & fin. vers. similiter quæritur C. de agris & censit lib. 1. ex quo Rex prædicta faciens tueretur oppressum à violentia, & oppressione sicut de Sancto Moise legitur, vt in dictis Capitulis habetur; quorū verba sumpta fuerunt à c. non inferēda 23. q. 3. & à c. omnis 7. quæ. 1. idem in specie tenuit Affl. decis. 24. quæ incipit quidam clericus ponens formam concedendi virtute Capitulorum prædictorum † quæ est vt proposito edito citentur omnes interesse prætendentes qui compareant, si eorum interesse putauerint ad dicendum; quocasu clericus qui directo à Iudice laico citatus non potest per iura vulgaria, si comparet erit voluntarius reus, seu comparens, & procedit iudicium, ita punctualiter tenuit Bal. & ibi eum sequitur Paul. de Castr. in l. testamenta

omnia C. de testa. quę sequitur Fely. in c. cum inter priorem col. 8. versic. limita 2. extra de except. quicquid dixerit Alex. in l. de pupillo §. fin. ff. de oper. nou. nuncia. qui videtur tenere, quod quando reus ꝑ sic generaliter citatus si sua putauerit interesse comparet & vult de suo interesse docere, erit necessarius, & non voluntarius, nam dictum Alex. procedit in eo qui est nominatim citatus, cum clausula si sua putauerit interesse, secus tamen est in eo qui generaliter citatur cum d. clausula allegat Ang. in l. 1. §. hæc stipulatio col. 7. ff. si cui plus quā per l. fal. & multa alia, sicq; cum Reu. Regens officium maioris Cappellani processerit seruata forma dictorū Capitulorum affigendo ædictum, & citando omnes interesse prætendentes sic ut diutius in talibus extitit obseruatum tam in Sac. Conf. quam in Regia Audientia, vt dicit Aff. in d. decif. 24. & idem Aff. decif. 2. col. 3. vers. sed contra eum, dicens quod si forma tradita per dicta Capitula Regni non seruaretur in citando, citatio esset nulla, & propterea non potuit nec potest dici processus nullus, quia Aduersarius qui ex dispositione iuris non potuit nominatim citari per laicum Iudicem, non fuit particulariter citatus, cum in similibus procedatur non in forma Iudicij, sed per summariam informationem à laico Iudice capiendam, in qua si per famam publicam, vel facti notorium vel aliter consistit de turbatione, poterit possessorem tueri, vt in dictis Capitulis declaratur, quę omnia apparēt legitime obseruata, & probata in processu desuper formato, & quamuis in memoriali præfati Reuer. alphonfi nominetur dictus Aduersarius expresse declarando se ab ipso aduersario turbari, non propterea erat nominatim citandus, quia talis forma conquerēdi ponitur in Capitulis Regni prædictis, & non obstante, quod sciatur certus turbator, vel spoliator, datur prædicta forma procedendi, &

quamuis ex aduerso dicatur, quod intentum Regis qui prædicta capitula ædidit, fuerit tueri possessorem à violentijs, & oppressio succurrere, vt in eisdem dicitur, & quod dictus Aduersarius possessionem ceperit pacifice, & quiete absq; alia violentia, vt in asserito instrumento desuper confecto ponitur contineri, attamen ex prædictis quando apparerent non excluditur violentia cōmissa per dictum Aduersarium, stante quod ipse Aduersarius fultus autoritate Magn. Capitanei Capuani eius consanguinei, multū potentis in loco propter autoritatē officij propria autoritate possessionē dicti magni magistratus, & ecclesię cepit, quo casu satis dicitur violentiā inferre, ita probat ꝑ formalis tex. in l. extat ff. quod metus causa, vbi videtur violenter captum illud quod quis propria autoritate capit, etiam si illud accipit sine armis, tanto magis in casu nostro, vbi cum magna comitibus armatorum hominum dictus aduersarius processit ad capiendam dictam possessionem quo casu d. Reuerendus Alfonsus satis dicitur armis deiectus, ita probat tex. formalis in l. 3. §. armis deiectum, & ibi Bar. & Ang. ff. de vi & vi arm. Bal. in c. cum dilectus vlt. col. extra de ord. cogni. & Innoc. in c. continentiam extra de cleri. percusso. vbi tenet, ꝑ quod præsentia armatorum hominum satis videtur inferre violentiā, etiam si ad actum facti dicti homines armati non procedant, & idē tenet Bal. in l. raptores penul. not. C. de Episc. & cleri. & idem Bal. in cap. 1. in principio de bene. fratris, & Ludou. consil. 117. incip. ex præmissa statuti particula.

Et ad hoc optime deseruit illud quod notabiliter tenuit Roffe. B. neuen. in rubr. de constit. si quis in tantum col. 9. versic. quæritur quomodo intelligitur nu 35. in parua impressione qui dixit quod violenter intelligitur fieri etiam illud quod fit propria autoritate, nec curat ipse si interuenierint arma,

arma, vel ne, & notabiliter hoc tenuit Bal. in l. si quis in tantum col. 3. vers. decimo queritur, vbi tenet quod quā clam conuertitur ad vim, tunc habetur ac si palam expelleretur, allegat tex. in l. clam possidere §. qui ad undinas ff. de acquir. possess. Inferens ad statutum puniens expellentem aliquē de possessione, quod includit illū qui inuasit possessionem, & possidens non erat ibi corpore sed animo possidebat, & reuertentem non admittat, dicens quod aliquis tribus modis expellitur

7 † videlicet quando expellitur corporaliter à possessione, & quando rediēs non fuit admissus, & quando metu nō reuertitur, in quo casu satis dicitur expulsus, taliter quod habet locum l. si quis in tantā, & idem Bal. in eadem l. si quis in tantā pen. col. versic. quid si clam, dicens quod is qui clam ingreditur possessionem si reuertentem non admittat, dicitur violentus inuasor, allegat glos. in d. l. clam possidere §. qui ad undinas & in l. seque. ff. de acquir. possess. sicq; cum dictus Reu. Alphonsus magnus magister fuerit in possessione tanto tempore, & dictus aduersarius cum comitiua armorū ad dictam ecclesiam accesserit, & actū possessionis gesserit, satis dicitur intulisse violentiam ipsi Reueren. Alphonso, licet absenti cum propria auctoritate possessionem ceperit, & dictus Reuer. Alphonsus dictam eius antiquam possessionem cōtinuare pacifice, & quiete non potuerit metu armorum hominum in d. ecclesia existentium.

Nec prædictis obstat si ex aduerso dicatur quod prædictus aduersarius gesserit prædicta auctoritate, ac uirtute

8 vnionis annexionis † & incorporationis magni magistratus alias factæ per Innocentium Octauum militiae Sancti Ioannis Hierosolimitani postmodum, vt ponitur confirmate per Clementem Septimum, & Paulum de pñti Pontificem. Talis enim asserta vnio nō solum non obstat ipsi Reuer.

Alphonso magno magistro, sed in pñti causa allegari, & produci non debuit, Primo quia d. asserta vnio nunquam effectum habuit, quia dicta Religio Hierosolimitana nunquam possessionem habuit dicti magni magistratus, quo casu tunc vnio dicitur non sortita effectum, vt declarat glo. Regulæ Cancellariæ 11. quæ a legat extrauagantem Martini quinti quæ hoc dicit, & cum non fuerit effectū sortita idem Innocentius octauus reuocauit, cassauit, & irritauit omnes, & singulas vniones annexiones & incorporationes quorumcumq; personatum officiorum, beneficiorum dignitatum, & aliorum beneficiorū auctoritate Apostolica factas, quæ sortitæ non fuerant effectum vt habetur in regula Cancellariæ 11. in ordine quo casu stante annulatione, & irritatione dictæ assertæ vnionis ab eodem Innocentio

9 facta † confirmationes Clementis, & Pauli postea subsecutæ nihil tribuunt d. Religioni Hierosolimitanæ de nouo, sed tantum prius habita legitime, roborat ita Andr. de Iser. in cap. 1. in princ. de vaxali. decrep. ætat. bonus est tex. in cap. inter dilectos, vbi per Docto. maxime Fely. de fide instrum. Cum autem tempore confirmationū prædictarum d. asserta vnio reperiretur irritata, & annullata, tales confirmationes nihil tribuunt, nec aliquid operantur ita notanter Bal. in l. ex verbis C. de donat. inter vir. & vxor. qui dixit, quod confirmatio priuilegiorum quæ alias erant inualida nihil operatur, allegat tex. in c. 1. de confirmat. vtil. vel inutil. tenet expresse Petr. de Anchar. in conf. 389. incip. visis diligenter fin. col. versic. sed hic est videndum, faciunt not. per Bar. in l. more maiorum col. 2. ff. de iurisd. omn. iud. et ibi per Doct. sicq; dicta asserta vnio irritata, et annullata licet postmodum confirmata dictæ Religioni Hierosolimitanæ, et consequenter dicto aduersario nihil tribuit argumento legis bonorum ff. rem rāta haberi,

haberi, et l. fin. ff. quis ordo in bon. poss. serue.

Et dato, non tamen concesso quod dicta vnio ex aliquo teneret prout nō tenet ipsa nihilominus non præiudicaret d. Reuer. Alfonso magno magistro d. militiæ Sancti Lazari possessorid. magni magistratus virtute authenticarum bullarum Adriani, & successiue Clementis, & nouissime Pauli, & ita est tex. & ibi hoc notant Doct. maxime Abb. in cap. consultationibus extra de donat. notat expresse Io. de Lignano in clem. si vna de rebus eccl. non alien. in versi. si venerabili, qui
 10 dixit, quod quando † ecclesia vnitur non fit alienatio bonorum ecclesiæ vnite, nec præiudicatur Reçtori ecclesiæ vnite, allegat tex. in d. c. consultationibus, & idem tenuit Hostien. in cap. sicut vnire extra de concessione præben. notat expresse Abb. in c. pastoralis 2. not. de priui. qui allegat d. c. consultationibus, & clem. si vna de reb. eccl. non alie. Et potest esse
 11 euidens ratio, quia † priuilegium seu concessio Papæ debet intelligi facta sine iniuria, & lesione tertij l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publ. c. licet extra de officio ordinarij cap. ex tuarum extra de author. & vsu palij cum similibus, quod procedit etiam si Princeps concedat priuilegiū motu proprio, ita Io. Andr. in cap. si motu proprio de præb. in 6. quem sequitur Abb. in cap. 1. col. 10. extra de Iudi. ex quo mens & intentio superioris talis præsumitur qualis esse debet, ita Bal. in l. ex facto in princ. ff. de vulg. & pupill. & dixit Bal. in c. 1. col. 1. apud quem vel quos controuersia feudi dici debet, quod Principis voluntas præsumitur talis, qualis est lex scripta, & ratio naturalis, ita quod quādo proprie dicta vnio, & annexio per Clemētem, & Paulum factæ vt asseritur, valerent, & de nouo tribuerent ius dictæ religioni Hierosolimitanæ intelligerētur sine præiudicio dicti Reuer. Alfonso magni ma-

gistri possessoris dicti magni magistratus per supradicta.

Confirmantur prædicta nam vnio duarum ecclesiarum est contra ius cōmune, quia quælibet ecclesia debet habere proprium rectorem, cap. quia non nulli extra de cleric. non resid. ita notanter tenuit Oldra. conf. 260. incip. quod vnio facta &c. in principio Hinc dixit notabiliter Bal. in cap. 1. in 1. col. Episcopum vel Abb. quod vna ecclesia non est ancilla alterius, & propterea cēsendæ sunt dictæ vniones odiose, quia per eas minuitur cultus diuinus, & ideo restringendæ, & intelligendæ, vt alium non ledant vt in regula odia de regul. iur. in 6. vt dixit Oldr. vbi supra maxime quia dictus Reuer. Alfonso possidet dictum magnum magistratum cū titulo, seu titulis veris vt supra quo casu in præiudicium dictæ suę possessionis etiam si possideret cum titulo colorato non posset alij concedi, ita notanter tenuit Abb. in c. cum nostris extra de concessione præbendæ, & in d. cap. consultationibus.

Et ad prædicta optime deseruit, nō dato quod dicta asserita vnio remansisset valida prout reuera non est per supradicta, & alius non reperiretur in possessione prout reperitur, ex quo dicta asserita vnio dicitur facta auctoritate Apostolicæ Sedis, & dicta Religio Sancti Ioannis Hierosolimitani nunquam habuit possessionem dicti magni magistratus, non potuit † dictus
 12 aduersarius propria auctoritate capere possessionem dicti magni magistratus, ita probat notabilis tex. in c. pastoralis extra de priuil. & ibi glos. in verbo in possessionem quæ dixit hoc procedere ea ratione, quia nemo sua auctoritate rem suam accipere debet, allegat l. si quis in tantam C. vnde vi, & aliqua alia iura, & ibi Io. Andr. dicit, quod is cui conceditur ecclesia nō potest propria auctoritate apprehendere possessionem. ipse, quia nec Dño cōceditur intrare possessionem quam

quam nunquam adeptus est propria autoritate, immo secundum ipsum per hoc quandoq; cadit à iure suo allegat tex. in c. placuit 16. q. 6. maxime quando violenter ingreditur talem possessionem prout fecit dictus aduersarius, qui cum hominibus armatis ad dictam ecclesiam accessit actum possessionis gerendo, vt supra, quo casu si quod ius habuisset prout non habet, illud ipso iure ammisisset, vt est formalis tex. in c. cum qui de preben. in 6. Prædicta omnia in præsentī discussione circa conseruationem possessionis ipsius Reuer. Alfonsi magni magistri nō erant necessario discutienda cum non tractetur de proprietate dicti magni magistratus, sed ad colorandam veram possessionem dicti Reueren. Alfonsi iuxta not. per glo. in clem. vnica in verbo solo de causa possess. & proprietatis, & per Doct. maxime Abb. in c. in literis col. 4. vers. 4. opinio est cōmunis de restituit. spoliat. fuerunt productæ literæ seu bullæ ipsius Reu. Alfonsi, & per supradicta, & scripturas partis aduersæ ostensum nullum ius dictum aduersarium habere, tam in proprietate quam in possessione, & ideo non immerito aperte
 13 apparet ipsum fuisse † & esse notorie intrusum per ea quæ notabiliter dixit Calder. conf. 13. in tit. de verbor. signif. qui dixit quod intrusus dicitur ille qui propria autoritate sine aliquo tit. vel colore beneficium occupauit, allegat cap. ad aures de excess. præla. & c. cum qui de præb. in 6. qui etiam dicit, quod intrusus etiam dicitur qui titulum habet, vel colorem, sed non canonicum: quinimo dicit Dñicus 19. dist. c. propter col. fin. q. largo modo dicitur intrusus ille qui autoritate superioris obtinuit beneficium, si reperitur vitium propter quod debet beneficio priuari per tex. in c. veniens extra de accus. & ipsos appellat quasi intrusos glo. in cap. cum super in glos. 2. de caus. poss. & propr. sicq; cum ipse Reuerend. Alfonsus

produxerit veros, & legitimos titulos regijs executorialibus fulcitos, & dictus aduersarius qui se fundat in asserta vnione iam annullata, & reuocata, & in pretensis confirmationibus Clementis, & Pauli similiter nullum ius tribuentibus stante nullitate primæ vnionis nunquam effectuatæ, non potest dici habere titulum aliquem sine quo possessio in beneficialibus non datur, vt in reg. beneficium in 6. & in c. ex frequentibus extra de constit. & consequenter de eius conseruatione non est tractandum, stante maxime quia ipse Reuer. Alphonfus docuit de eius antiqua, & antiquiori possessione fulcita titulis legitimis vt supra quo casu aduersarius qui se fundat in recenti possessione maxime nullo legitimo titulo fulcita, debet excludi, & ipse Reuer. Alphonfus conseruari, ita probat formalis tex. in cap. licet causam, & ibi per Doct. extra de probat. & ibi per Innoc. notat Bar. in l. celsus ff. de vsucap. & notat Innoc. in c. sæpe de restit. spoliat. & per Bar. in l. si duo. vt posside. cum similibus.

Et ad prædicta optime deseruit, nō dictus aduersarius prætendit dictum magnum magistratus officium vacasse per mortem quondam Reuer. Pirri Aloisij Carrasæ, & per eius mortem de eodem tanquam vacante fuisse prouisum; dictum autem magni magistratus officium non vacauit per mortem dicti Pirri Aloisij, ex quo ipso viuente ipse Reu. Alphonfus erat magnus magister in solidum, & inter ipsum Reu. Alphonsum, & prædictum Reu. Pirrum Aloisium in conuentione inter eos habita non fuerat dictum magni magistratus beneficium, seu ecclesiasticum officium, quod idem est quod
 14 beneficium † ex quo solet concedi in titulū ecclesiasticis personis per tex. in c. final. circa princ. de concess. præb. in 6. diuisum, quod quidem diuidi non poterat, quia prohibitum per Turonense Consilium per tex. in c. dilecto de præben. & per tex. in cap. maioribus

bus eod. tit. sed tantum administra-
tio introituum, & ipsi introitus seu ad-
ministratio introituum & subditorum
per regiones diuisa, cum expresso re-
gressu vicissim expedito per cessum,
vel decessum, vt ex ipsis literis ple-
nius apparet, quo casu eodem Pirro
Aloisio defuncto d. beneficium non
vacauit, sed sic integrum remansit pe-
nes ipsum Reuer. Alphonsum, prout
erat viuentē dicto Reu. Pirro Aloisio,
& ipse Reuer. Alphonsus non apprehendit
possessionē dicti beneficii post
mortem d. Reu. Pirri Aloisij, sed eam
continauit prout continuat tam in
Ecclesia quā in perceptione fructuū,
vt ex scripturis desuper confectis, &
præsentatis apparet, taliter quod d.
aduersarius qui præten- dit habere ti-
tulum d. beneficii tanquam vacantis
per mortem dicti Pirri Aloisij, cum
non vacet, nec vacauerit, nullum re-
quiritur habere titulum, & propterea
de eius conseruatione tractari non po-
test, sed ipse Reuer. Alphonsus qui per
tot annos dictum beneficium integrū
possedit, non potest modo aliquo in-
quietari, sed conseruari debet, stante
maxime, regula de triēnali possessore
non molestando, quæ in casu de quo
agitur optime militat. Ex quibus opti-
me concludi potest ipsum Reuer. Al-
phonsum magnum magistrum dicte
perceptorie debere conseruari in sua
possessione legitima, maxime quia in
omnibus ipsius bullis fuerunt execu-
toriales Regij expediti, quorum au-
thoritate cepit primo loco, & demum
continauit suam possessionem, & ita
mihi de iure videtur, saluo fauori iu-
ditio excellentium Dominorum Re-
giam Cancellariam Regentium.

ADDITIONES.

NVmero 3. tractat hæc allegatio principa-
liter de remedio capitulorū Regni, quo
potest Regia Curia tueri clericum in pos-
sessione sui beneficii aduersus alium cleri-
cum violentiam inferentem, vt per Lucam
de Penna in l. si coloni col. pen. C. de agrie.

& censit. l. 11. & Affl. decis. 24. Quæ mens
Auus allegauit, ad quorum confirmatio-
nem addo Couarr. practicarum quæstionū
c. 35. & addo Ioannem Vincentium de An-
na in allegat. 92. nu. 1. vbi dixit quod hæc
remedia capitulorum Regni, sunt remedia
extraordinaria, quæ fundantur in violentia,
& cessant vbi non est violentia, sed autho-
ritas superioris. Vide etiam latissimè Vin-
centium de Franch. decis. 163. num. 21. &
num. 18. & 19.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Ecclesia potest aliam ecclesiam legitima prescriptione sibi acquirere.*
- 2 *Vnio ecclesiarum quando concedatur.*
- 3 *Ecclesie sunt exemptæ à iurisdictione Imperij.*
- 4 *An Abbas possit præscribere iura Episcopalia, & iurisdictionalia.*

ALLEGATIO 53.

AN ex donatione laici possit
Ecclesia contra Ecclesiam
præscribere, & quanto tempore.

Quoniam ex diuersis pri-
uilegijs Regum huius
Regni, & signanter ex
priuilegio Incliti Re-
gis Rogerij filij magni
Rogerij, ac etiam ex
priuilegio Serenissimi
Imperatoris Henrici Sexti, apparet
quod ipsi donauerunt ecclesie San-
ctæ Mariæ de Latina constructa in
Insula Siciliæ, quæ ex fundatione, &
dotatione affecta erat de iure patro-
natus ipsorum Regum, ecclesiam San-
cti Petri de Ninphis alias de Tachina

con:

construam in Prouintia Calabriae, & ipsa Ecclesia S. Mariae de Latina seu ecclesia S. Philippi de Argirion, quae successit in locum praefate eccles. S. Mariae de Latina, & eius Abbates eandem ecclesiam S. Petri possiderunt spatio annorum fere ducentum, non est dubitandum quod ipsa ecclesia S. Mariae de Latina seu S. Philippi & illius Abbates eandem ecclesiam S. Petri acquisiuit quo ad dominium saltem praescriptione dicti temporis immemorabilis ita probat formalis tex. in c. cura ex. de iure patr. † ubi ex donatione laici ecclesia potest aliam ecclesiam sibi donatam legitima praescriptione sibi acquirere, per quem tex. dicit ibi Abb. in 1. notab. laicum posse ex dioecelani consensu donare ecclesiam quo ad proprietatem loco religioso, & in 2. notab. dicit quod ecclesia potest praescribi per ecclesia iure proprietatis, ut ecclesiam habeat ad proprios usus, vel tanquam subiectam vel unitam, & idem tenuit ibi Ant. de Butr. in 4. notab. dicens quod ecclesia quantum ad proprietatem est praescriptilis per aliam ecclesiam, dicens et, quod titulus inutilis, quandoque transfert, usus capiendi conditione, & idem tenuit Abb. in c. illud in 3. oppositione eod. tit. qui dixit, quod ille tex. intelligitur in ecclesiis quae de facto detinentur a laicis potentibus, unde ut eripiatur a manibus eorum. iura concedunt, quod in interueniente auctoritate Episcopi valeat concessio facta loco religioso vel alteri ecclesiae, & idem v. 2. quod una ecclesia possit aliam praescribere tenuit glo. notab. in Clem. 1. in verbo ad mensam de excessu. praelat. & expresse notat lo. Andr. in c. qui contra de regul. iur. in 6. in mercuriali, & tenuit Abb. in c. dudum in 3. not. ex. de decim. & idem tenuit expresse glo. in c. contingit in verbo constituitur circa medium ex. de loco, & contum.

2 Quae donationes, & vniones factae per dictos retro Reges fuerunt confirmatae per priuilegia diuersorum Pontificum qui similiter ecclesias praedictas, & signanter ecclesiam praedictam

Sancti Petri de Nimphis eidem ecclesiae Sanctae Mariae de Latina pleno iure donauerunt, ut apparet ex priuilegio Adriani, Alexandri, & Benedicti Pontificum, taliter quod dictae donationes Regum non solum factae fuerunt auctoritate summorum Pontificum, & propterea dicta ecclesia Sancti Philippi, quae successit in locum dictae ecclesiae Sanctae Mariae de Latina, potuit dictam ecclesiam Sancti Petri praescribere, quod ad acquisitionem ipsius, quinimo ex dicta donatione Pontificum ecclesia praedicta Sancti Philippi, eandem ecclesiam Sancti Petri plene iure acquisiuit, ita probat formalis tex. in c. pastoralis, & ibi per omnes Doct. ex. de priuileg. & idem tenuit Abb. in c. quoniam in prima glo. & ibi per omnes Doct. eod. tit.

3 Et ad hoc accedant + quod omnes ecclesiae olim erant subiectae Imperatori, ita notanter tenuit Innoc. in c. 2. de maior. & obed. quem refert, & sequitur Alber. de rosa in l. bene a Zenone col. 3. vers. sed an Imperator C. de quadric. praescript. qui allegat tex. in authen. ut ecclesia Romana centum anno. gaud. praescript. in princ. dicens quod Innoc. etiam dixit quod ecclesiae fuerunt exemptae a iurisdictione Imperij, voluntate Imperatoris, ac etiam quod ipse ecclesiae potuerunt eximiam iurisdictionem Imperij per constitutionem Papae tanquam res spirituales quibus ipse praestit, & idem in specie tenuit Boer. decis. 69. in princ.

Cum ergo ex praedictis fundetur quod d. ecclesia Sanctae Mariae de Latina acquisiuerit dictam ecclesiam Sancti Petri de Nimphis pleno iure virtute dictarum donationum, & post ipsius acquisitionem Abbas, seu praepositus d. ecclesiae Sanctae Mariae de Latina, & successiue Abbas Sancti Philippi de Argirion subrogate in locum dictae ecclesiae Sanctae Mariae de Latina, eandem ecclesiam Sancti Petri de tachina contulerunt diuersis personis, & in eadem possessione conferendi

Ff fuerunt

4 fuerunt spatio centum annorum, & factis plus non est dubitandum, quod ipsa ecclesia Sanctæ Mariæ seu ecclesia Sancti Philippi, & ipsius Abbates spatio tanti tēporis præscripserunt omnia iura episcopalia in eadem ecclesia Sancti Petri de Tachina, & consequenter dictum ius conferendi, ita probat formalis *te x. in c. auditis ex. de præscript. & ibi glos. in verbo ius episcopale*, quæ etiam dicit quod Prælatus inferior potest in vna ecclesia diocesis episcopi præscribere omnia iura episcopalia spectantia ad vtraque; *l. episcopalem §. diocesani & iurisdictionis. bonus est tex. in c. cum olim, & ibi per Doct. eod. tit. & propterea dixit Abb. n d. c. auditis in 4. notab. quod duobus modis ecclesiæ seculares possunt pleno iure subesse Abbati. videlicet per priuilegium, & per præscriptionem, & dicitur pleno iure ecclesia subesse Abbati inferiori quando in ecclesia episcopus nullum ius episcopale exercet sed vtraque lege subijcitur Abbati, vt legitur, & notatur secundum eum in c. quoniam ex. de priuileg. inferens ex prædictis quod totum ius episcopale incertis ecclesijs est præscriptibile per inferiorem. idem in specie tenuit Cald. cons. 2. incip. An Archiepiscopus cum capitulo ecclesiæ Cathedralis potest in aliqua ecclesia præscribere omnia iura episcopalia cum aliquo tit. colorato de præscript. qd procedit in præscriptione 40. annorum sed in præscriptione temporis immemorabilis non est opus aliquo tit. vt probatur in d. c. auditis iuncto c. 1. in fine de præscrip. in 6.*

Et talis præscriptio intelligitur priuatiue ad episcopum allegat glos. in c. pastoralis ex. de offic. ordin. in prima glos. & per Doct. in c. bonæ de postulat. prel. & per Innoc. & Doct. in c. conquerente de offic. ordin. & in specie Abb. in c. auditis in 4. not. ex. de integritate restit. vbi per illum tex. in verbo pleno iure dicit quod Prælatus citra episcopum potest præscribere omnes ec-

clesias existentes in certa parte diocesis quo ad totale ius episcopale, & sic ipse Prælatus inferior, & non episcopus ibi iurisdictionem exerceat episcopalem, quod procedit ne dum in Prælato seculari, sed etiam Prælato regulari secundum eum ibi, & in c. accedentibus de excessib. prælat. & in c. pastoralis in principio vbi glos. de offic. ord. Constat autem, quod collatio beneficiorum est de pertinentibus ad episcopum *l. iurisdictionis c. conquerente ex. de offic. ordi. vbi institutio, & destitutio ecclesiarum est de pertinentibus ad iura episcopi, & idem notat glos. in c. dilectus in verbo de lege iurisdictionis eodem tit. vbi dicit quod omne ius episcopale consistit in duplici lege, videlicet & in l. iurisdictionis, & in l. diocesani de qua duplici lege habetur per Innoc. in c. primo ex. de statu regular. & per glos. x. q. prima in summa, & per Bal. in l. si quis ad declinandam col. 5. vers. secundo est præmittendum C. de episcopis & cler. cū ergo Abbates Sancti Philippi prædicti virtute dictarum donationum acquisierint pleno iure dictam ecclesiam Sancti Petri, ipsam ecclesiam per tempus immemorabile contulerint diuersis hominibus tanquam Prælati, & sic dictum ius conferendi acquisierint priuatiue, ad ordinarium Ciuitatis Sanctæ Seuerinæ, in cuius diocesi sita est, sequitur quod collatio d. ordinarij Sanctæ Seuerinæ facta aduersario ex prædictis reditur nulla non solum ex defectu potestatis, sed etiam quia cum ipsa ecclesia Sancti Petri per vnionem factam ecclesiæ prædictæ Sancti Philippi quæ est de iure patronatus Regis effecta fuit etiam ipsa de iure patronatus, prout in alijs allegationibus fuit demonstratum, merito d. collatio absq; presentatione patroni redditur nulla, ita probat tex. in c. decernimus 17. q. 7. & tenet Abb. in c. illud in principio de iure patr. & ita de iure sentio ego.*

Ad

AD numerum quartum, quod Prælati inferiori Episcopo possit in aliena diocesi præscribere ecclesiam, & iura Episcopalia, ultra allegata per meum Auum hic, vide Felin. in c. irrefragabili circa principium, de officio ordin. & Abb. in c. venerabilis de censibus. Balbus in tract. de præscript. in 3. par. sextæ partis principalis in prima questione.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

1 Quando, & quomodo probetur unam ecclesiam esse unitam & incorporatam & effectam gratiam de alia ecclesia seu monasterio?

2 Instrumenta antiqua enunciativa facta inter priuatos, probant iurisdictionem loci, & unionem ecclesiarum.

3 Possessio inducit præsumptionem dominij.

4 Quando una ecclesia unitur alteri per collationem quæ fit de ecclesia, cui est facta unio, intelligitur facta collatio ecclesie unite, quia dignius trahit ad se minus dignum.

5 Si Rex uniuit, vel subiecit plura castra uni, tunc castra unita, & subiecta erunt ut filie locus verò cui subiiciuntur, & uniuntur, est ut mater, & consequenter priuilegia eius cui uniuntur ut matris transeunt in castris unitis.

6 Eo ipso, quod quis accepit possessionem ecclesie, vel castri, intelligitur habere possessionem

bonorum ecclesie vel rerum subiectarum ecclesie vel castri, sine aliqua noua apprehensione.

7 Quantumcūq; moriatur Prælati, & omnes clerici ecclesie, tamen proprietates & possessio bonorum, & iurium ecclesie remanent penes Christum qui uiuit in æternum, vel penes uniuersalem, vel singularem ecclesiam, quæ nunquam moritur.

8 Quamuis regulariter iura, & actiones transferuntur in heredem, possessio autem non transfertur sine noua apprehensione heredis, hoc tamen non procedit in eo qui succedit in dignitate, vel ecclesia, nam non requiritur noua apprehensio.

9 Priuilegium etiam motu proprio, non præiudicat iuribus tertij.

10 Quando Prælati vel beneficiatus moritur Romæ, collatio beneficiorum spectat ad Papam, non ad ordinarios locorum. cū sequenti num. 11.

12 Vbi Iudici seculari videtur notoria iniusta imploratio auxilij sui brachii, non debet ipsum brachium petitum concedere, sed expresse denegare.

ALLEGATIO 54.

DE vnione Ecclesiarum, & gratia.

Ff 2 Quod

VOD Reuer. Episcopus Verulanus Abbas, seu cōmendatarius monasterij seu Abbatie Casemaris Verulanę Diocesis debeat conseruari in possessione Sācti Antonij veteris constructi extra portam Sancti Ianuarij, tanquam grancie dictę Abbatie Casemaris demonstratur; prius tamen pręsupposito, quod tam per testes pro parte d. Reueren. Episcopi examinatos, quam per multa instrumēta antiqua pręsentata pro parte dicti Episcopi, & Comendatarij, in quibus sit mentio quod d. ecclesia Sancti Antonij est grancia, & vnita dicto monasterio, † bene probatur dictam ecclesiam Sancti Antonij fuisse vnitam, & incorporatam d. monasterio, licet incidenter, & enunciatiue de hoc fiat mentio in dictis instrumentis per ea quę notanter † dixit Bal. in l. cum aliquis col. 2. vers. item quod dicit glos. C. de iure delib. vbi ex instrumentis antiquis faciētibz mentionem quod aliquis locus sit de perusino districtu; bene probatur locum illum esse de dicto districtu, ex quo dicta instrumenta antiqua probant communem opinionem hominum quę pręsumitur esse vera allegat de flumini l. primam, & multa alia iura sequitur Socc. conf. 187. col. 2. vol. 2. vbi tenet quod per instrumenta antiqua inter priuatos confecta, probatur iurisdicctio loci, idem Socci. consil. 14. in princ. eod. vol. & quia dicta ecclesia Sancti Antonij fuit possessa per prędecessores commendatarios d. monasterij, tanquam Grancia dicti monasterij longissimo tempore, & signanter per Reuerendiss. Cardinalem Verulanum tanquam Commēdatarium dicti monasterij ante ipsius resignationem prout per testes dicti Reuer. Episcopi probatur, non est dubitandum, quod cum in pręsenti agatur de possessione dictę ecclesię Sancti Antonij principaliter, & de dominio ip-

3 sius ecclesię tractetur incidenter † et tali possessione probatur dominium ipsius ecclesię Sancti Antonij esse penes dictum monasterium, ita punctualiter tenuit Bar. in l. apud trebatium §. fin. in fine ff. de aqua plu. arce. notat expresse Bal. in l. cum res 2. col. C. probat. qui dixit, quod talis possessio inducit pręsumptionem dñij, ex quo omne dñium habet principia possessiua l. 1. in princ. ff. de acquir. possess. Item parit acquisitionem fructum secundum eum idem in terminis tenuit Areñ. in §. sic itaq; quinta col. versic. quero secundo instit. de actio. qui dixit quod vbi de dñio agitur incidenter ex possessione probatur dominium, immo fortius dicit, quod vbi de dominio agitur principaliter ex possessione probatur dominium contra violentem occupatorem, prout est aduersarius, & idem tenuit Lanfranc. in c. qm̄ contra in vltima carta 1. col. extra de probat. quia ergo per testes dicti Reu. Episcopi probatur quod dicta Ecclesia Sancti Antonij fuit per commēdatarios monasterij Casemaris possessa tanquam grancia dicti monasterij, & de pñci agitur de conseruatione possessionis dictę ecclesię non videtur dubitandum bene fuisse probatum ipsam ecclesiam esse granciam dicti monasterij, & fuisse, ac esse in dominio d. monasterij; quia ergo per bullas in processu pñtatas apparet de resignatione dictę Abbatie facta per quondam Reuerendissimum Cardinalem Verulanum in Romana Curia in fauorem d. Reuerendi Episcopi ac etiam de collatione facta dictę Abbatie cum omnibus iuribus & pertinentijs suis d. Reuerendo Episcopo, & dictę collationis vigore d. Reuerendus Episcopus assecutus fuit possessionē dictę Abbatie, non est dubitandum quod virtute dictę collationis ipsi Reuerendo Episcopo intelligit collata dicta ecclesia Sancti Antonij vnita dicto monasterio Casemaris, ita punctualiter tenuit glos. in c. gratia in verbo

4 *bo de iure de rescript. in 6. & quæ dixit quod, quando vna ecclesia vnitur alteri per collationem quæ fit de ecclesia cui facta est vnio, intelligitur facta collatio ecclesie vnite, quod etiã sequitur Philip. Fran. ibi dicens quod quando vnum beneficium est vnitum vel annexum alteri, sufficit quod fiat collatio de beneficio cui facta est vnio vt sic de alijs vnitis, & annexis intelligatur facta collatio licet de eis aliter non sit facta mentio, facit secundum eum c. super eo de præben. in 6. & ibi per Io. Andr. & per ipsũ Philip. Franc. & notatur in cap. cum in illis in princ. eod. tit. de præben. in 6.*

Et ad hoc accedat, quod quando Princeps vniuit duo officia vel dignitates vnum ipsorum vniendo alteri digniori, nomen minus digni supprimitur, & fit, ac fieri debet denominatio à digniori, nulla facta mentione minus digni, ita probat tex. formalis in §. illud in auth. vt Iudices sine quoquo suffr. vbi Vicarius Prouinciæ Asiæ si sit factus Iudex, vel Comes Pacasine Frigiæ, debet denominari Comes Frigiæ Pacasine sumpto nomine ab officio, & Prouincia digniori, nec vltèrius vocatur Vicarius Asiæ Prouinciæ inferioris, & percipit oĩa emolumenta quæ per prius proueniebant ab ambobus officijs, vt ibi in rex. bon^o tex. in l. 2. in fi. vbi hoc notat Bald. in princ. C. comu. delega. vbi Bal. dicit quod vnitis ad inuicem dignius, ad se trahit minus dignum, & id quod plurimum potest trahit ad se, quod minimum potest, & comunicat illi suam propriam dignitatem, & priuilegia, & ad prædicta optime deseruiunt notabiliter dicta per Luc. de Penna in l. fia. col. 2. 4. q. C. de quibus muner. vel præstat. nemini liceat se excus. hb. 10.

5 qui dixit & quod vbi Rex vniuit, & subiecit plura castra vni. tunc castra vnita, & subiecta erunt vt filia, locus vero cui subijciuntur, & vniuntur vt mater, & consequenter priuilegia eius cui vniuntur vt matris transeunt in

castris vnitis allègat bonum tex. in cap. penult. ex. de his quæ vi metue causa; & in c. recolentes circa finem de stationat. subiciens, quod loca vnita mutationem capitis patiuntur, & omnia munera, & honores priorum locorum transeunt in potestate eius corporis cui vnita fuerunt, allègat l. si pater ff. de adopt. & multa alia iura. Quia igitur dicta ecclesia Sancti Antonij non est beneficium de per se, sed vnitum, & incorporatum d. monasterio Casamaris, & ratione dictæ vnionis transevit in dominio & potestatem dicti monasterij, cui omnia iura d. ecclesie Sancti Antonij fuerunt acquisita non incongrue dici debet quod ipsa ecclesia transevit in eundem Reuerendũ Episcopum simul cum dicto monasterio tanquam capite virtute dictæ renunciationis, & collationis sibi factæ per supradicta.

Nec obstat quod dictus Reuerend. Episcopus virtute dictæ renunciationis, & collationis sibi factæ de monasterio prædicto non fuerit assecutus possessionem dictæ ecclesie Sancti Antonij, nam stante dicta vnione dictæ ecclesie ipsa ecclesia erat pro vt est in dominio & possessione dicti monasterij, ita quod assecuta possessione dicti monasterij intelligitur etiam acquisita possessio iurium, & bonorum dicti monasterij, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. in præsentiam col. 2. vers. in præbendis tamen &c. de probat. qui dixit quod licet præbende ius vacet, res tamen, & iura pertinentia ad præbendam non vacant, Immo possidentur ab ecclesia etiam dum viuunt Prælatus vel præbendarius, quia Prælatus possidet illa nomine ecclesie secundum eum sequitur Bal. in l. 3. col. 2. in fine versic. est & quartus casus C. de edic. diui, &c. & ideo elegãter & tenuit Capic. decif. prima col. 2. versic. vnde dicimus & col. sequenti quod eo ipso quod quis accepit possessionem ecclesie vel castri intelligitur habere possessionem bonorum ecclesie vel rerum

serum subiectarum Ecclesie: vel Cas-
tro sine alia noua apprehensione, &
multa ad hoc allegat, quę breuitatis
causa omitto. Vide Petrum de Bel-
la perti. in l. seruitutes ff. de seruit. re-
fert Ant. de Butr. in cap. fin. de causa
possess. & prop. vide omnino decis.
Guid. Pap. 355. incip. vtrum Præla-
tus nouus, qui tenet quod huius Præ-
latus, censetur possidere bona ecclesie
sine noua apprehensione eo ipso quod
habet possessionem ecclesie, ex quo
talis possessio, & dñum fuerunt, &
sunt penes ecclesiam, quod etiam no-
rante tenuit Innoc. in cap. cum super
col. 2. vers. dicuntur etiam esse pau-
perum de causa. posse. & prop. † qui
7 dixit. quod quātumcumq; moriatur
Prælati, & omnes clerici ecclesie, ta-
men proprietates, & possessio honoris,
& iurium ecclesie remanent penes
Christum, qui uiuit in eternum, vel
penes uniuersalem vel singularem ec-
clesiam quę nūquam moritur, & Præ-
lati habita confirmatione ecclesie, sta-
tim possunt administrare bona sicut
si pupillo daretur tutor vel adulto Cu-
rator, & si antequam Prælati adipi-
scatur possessionem ecclesie spoliatur
potest Prælati adempta possessione
ecclesie agere interdicto, unde vi no-
mine ecclesie secundum eum, idem
punctualiter tenet Paul. de Cast. in l.
si forori prima. col. C. de iure delib. qui
8 dixit † quod quamuis regulariter iura
quę non fuerunt extincta sicut est do-
minium & iura, & actiones transferā-
tur in hæredem ipso iure. possessio au-
tem quę per mortem defuncti extin-
cta fuit non transeat in hæredem sine
apprehensione, & ea apprehensa cen-
seatur noua possessio iuxta tex. in l. cū
hæredes de acquir. possess. non tamen
9 hoc procedit † in eo qui succedit in di-
gnitate, nam possessio quę erat penes
ipsum nomine ecclesie continuatur
in eius successorem sine alia corporali
apprehensione, ex quo illa erat penes
ecclesiam; quę non mutatur neq; va-
riatur, licet varientur Prælati; cum

ergo monasterium prædictum Cas-
maris fuerit dominus dictę ecclesie
Sancti Antonij, & illius possessionem
habuerit tanquam ipsius grancie, eo
ipso quod, d. Reuerendus Episcopus
habuit possessionem dicti monasterij
intelligitur etiam possessor d. ecclesie
Sancti Antonij tanquam membri dicti
monasterij per supradicta, & spoliatus
vel turbatus, potest contra turbato-
rem, vel spoliatorem agere interdi-
cto retinendę vel unde vi per supra
allegata.

Nec obstant asserta priuilegia ut po-
nitur concessa perceptorię, seu com-
mendę Sancti Antonij de Viēna, vnien-
di omnes ecclesias sub inuocatione Sā-
cti Antonij, quia dicta asserta priuile-
gia intelliguntur, & loquantur de ec-
clesijs, seu beneficijs sub inuocatione
Sancti Antonij, quę erant ecclesie, &
membra d. ecclesie, & Viennensis per-
ceptorie, sed d. ecclesia Sancti Anto-
nij veteris de qua agitur, non solum
non erat vnita, & incorporata dictę
perceptorie Viennensi, & membrorū
ipsius, sed erat per ipsum, & suos com-
mendatarios possessa. dicta priuilegia
ut ponitur concessa Sancto Antonio
10 Viennensi, non intelliguntur † con-
cessa de dicta ecclesia Sancti Antonij
Veteris Prouincię d. monasterij Cas-
maris, & quę nūquam fuit dictę per-
ceptorie Viennensis in præiudicium
d. Abbatię Casamaris l. 2. § merito, &
§. si quis a Principe ff. ne quid in loco
publico ēt q. priuilegia prædicta Sancti
Antonij Viennensis fuissent concessa
motu proprio a concedētib; ita pun-
ctualiter tenuit Io: Andr. in c. si motu
proprio de præben. in 6. sequitur Abb.
in c. 1. col. 10. de iudi. qui multos alle-
gat. Hinc dixit Bal. in c. primo col. 1.
apud quem vel quos controu. feud. di-
ci debet, quod Principis voluntas præ-
sumitur talis qualis est lex scripta, &
ratio naturalis & dixit Bal. in l. ex fa-
cto in principio. ff. de vulg. & pupill.
quod mens superioris præsumitur ta-
lis qualis esse debet, propterea dicta
priuilegia

privilegia Viennensis perceptoria, cō
cessa se non extendunt ad ecclesias
quæ non fuerunt semper dictæ per-
ceptoriarum Viennensi.

Nec similiter obstabit si diceretur
quod Reuerendis. Cardinalis Veru-
lanus post dictam resignationem, vt
supra factam in fauorem d. Reuer. epi-
scopi remansit in possessione d. eccle-
siæ Sancti Antonij per multos annos,
& vsq; ad eius mortem, quo casu dicta
ecclesia Sancti Antonij censetur vacare
per mortem d. Reuerendissimi Car-
dinalis resignantis, iux. regulam Can-
cellariæ 34. quia ipse Reuer. Card. tē-
pore dictæ resignationis d. monaste-
rij reseruauit sibi omnes fructus dicti
monasterij & desuper expeditæ fue-
runt litteræ, Apostolicæ in actis præ-
sentatæ, quo casu non potuit dici pos-
sessor Abbatia & dictæ ecclesiæ, sed
virtute reservationis prædictæ percep-
it dictos fructus; & dato quod dicta
Abbatia vacasset per mortē dicti Re-
uerendis. Card. prout reuera non va-
11 cault ꝛ ipsa tanquam vacans in Curia,
& per obitum Cardinalis esset reser-
uata collationi suæ Sacerdotis per aliam
Regulam Cancellariæ, tanquam nul-
lus ordinarius, aut quorumcumq; pri-
uilegiorum vigore posset eam confer-
re, & sic assertus titulus dicti Aduersa-
rij est notorie nullus, & inualidus. Et
quia de præsentī virtute capitulorum
Regni imploratur auxilium Regis ad
expellendam violentiam ipsi Reuer.
Episcopo illatam ab aduersario, & in
promptu apparet de notorio iure d.
Reuer. Episcopi, & de notorio defe-
ctu iuris aduersarij, brachium Regiū,
vel auxilium Regiū petitum præsta-
ri debet ipsi Reuer. Episcopo, & non
aduersario notoriæ nullum ius haben-
ti. Ira punctualiter tenuit Innoc. &
ibi Bal. in c. 1. de eff. ordina. qui di-
12 xerunt ꝛ quod vbi Iudici vel superiori
temporali videtur notoria iniustitia
imploratio auxilij sui brachij non de-
bet ipsum brachium petitum concedi,
sed expresse denegari, & dixit notan-

ter Angel. conf. 276. prope finem ver-
sic. secundo, quia ex quo sentētia, &c.
quod vbi sententia Iudicis ecclesiasti-
ci est nulla ipso iure secularis Iudex eā
exequi non debet, & idem .s. quod se-
cularis Iudex cuius auxilium petitur
ab ecclesiastico, non tenetur dictum
auxilium impartiri, quando dicta im-
ploratio auxilij videtur ipsi Iudici se-
culari iniqua, & iniusta, tenuit Petrus
Belluca in speculo Principum in tit. de
propositione grauaminum rubrica 11
§. tractandum restat num. 4. vbi mul-
ta allegat.

ADDITIONES.

Numero 6. fundat mens Auus hic, quod
eo ipso, quod quis accepit possessionem
ecclesiæ, vel castri, intelligitur habere pos-
sessionem bonorum ecclesiæ, & allegat in-
ter ceteros Capic. decis. prima numer. 10.
Ad quorum confirmationem addo Peregrin-
um de fideicommissis artic. 48. post nu-
76. & 79. quia membra caput sequuntur
e. cum non liceat de prescriptionibus. Ideo
Rector si adipiscatur possessionem ecclesiæ,
aut beneficij, dicitur obtinuisse possessio-
nem omnium rerum ecclesiæ licet non ap-
prehenderit singulariter illarum possessio-
nem. Innoc. in c. in litore numer. 7. & Io-
Andr. num. 10. de restit. spoliat. Aret. in l.
3. num. 8. ff. de acquir. poss. & Guido Pa-
pa decis. 355. vtrum Prælatus & concessio,
& recognito castro, censetur eius accesso-
rium (scilicet) territorium concessum, &
recognitum, probat tex. in l. creditor §.
vltimo. ff. de action. empt. & Menoch. cōf.
498. num. 43. vol. 6.

Abb. 10. Hier. de Mauro.

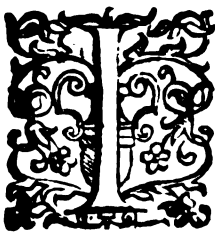
SUMMARIVM.

- 1 Per secundum testamētum re-
uocatur primum; Quid si secun-
dum testamentum non sit sol-
lemne?
- 2 Si testamentum in scriptis non
potest valere vt testamentum
in scriptis an possit valere, vt te-
stamen-

- stamentum nuncupatiuum? vel
ut quelibet vltima voluntas?*
- 3 *Clausula codicillaris quid in
hoc operetur.*
- 4 *Testamentum factum ad inter
rogationem notarij, an valeat?*

ALLEGATIO 35.

QVando per secundum te-
stamentum non sollempne
reuocatur primum,

IN causa Iacobi de Tro-
ianello, & litis confor-
tium agentium contra
Antonium Troianum,
& Morganum Verril-
los super hæreditate
quondam Ioannis de
Iacobutio in magna Curia Virariæ in-
troducæta per remediũ appellationis,
& alijs, vt ex processu, & actis dictæ
causæ. substinendo partes dictorum
conuentorum, dico non esse dubitan-
dum ex deductis in dicto processu de-
bere declarari male fuisse sententiã
per Curiam Ciuitatis Sancti Germani
contra dictos conuentos appellantes,
& bene fuisse appellatũ ex infra scrip-
tis, constat .n. ipsos Iacobum de Tro-
ianello, & litis consortes se fundare in
quodam testamento dicti Iacobutij
annis præteritis condito, in quo ipsi
pro certa parte fuerunt hæredes insti-
tuti, quod quidem testamento primo
loco conditum fuit ipso iure reuoca-
tum per aliud testamentum † nouissi-
me conditum à dicto Ioanne, in quo
ipsi conuenti fuerunt hæredes institu-
ti l. sancimus C. de testam. & ibi per
Doct. l. cum in 2. ff. de iniusto rupto
testamento §. posteriore institutus.
quib. mod. testam. infir. cum alijs vul-
gar. quod procedit etiam si in 2. non
dicatur expresse, cassans, & irritans
primum, ex quo in secundo testamen-

to tacite inest clausula cassans, & irri-
tans, ita Bal. in l. fin. in 5. q. in princ.
C. de edict. diui & c. qui all. gat nota-
ra per glos. in l. hæredem ff. de his qui-
bus vt indign.

Et quia dicti agentes prætendunt
dictum secundum testamentum nul-
lum, & inualidum, & ideo primum re-
mansisse firmum, per iura vulgaria,
dico de iuribus dicti vltimi testamen-
ti, non esse estandum, nam quamuis
aliquo modo possit dici dictum vlti-
mum testamentum non habere om-
nes sollempnitates de quibus in l. hac
consultissima C. de testam. non ideo
potest dici nullum, stante quod de eo-
dem testamento fuit notarius roga-
tus, vt instrumentum conficeret pro-
ut confecit, quo casu licet testamen-
tum non sit sollempne iuxta formam
d. legis hac consultissima, attamen in-
strumentum testamati est publicum,
& bene probat ipsum testamentum,
ita tenuit glos. in l. 2. ff. quemadmo-
dum testam. aper. in verbo publicum,
quam sequitur Bart. in l. prima in 3.
lect. C. de testam. & probat glos. in l.
fin. in verbo ostenditur C. de fideicom-
mis. notat, Ial. in l. 2. prima col. C. de
testam. max. quia in casu nostro non
dubitatur, quin dictus Ioannes confe-
cerit dictum vltimum testamentum,
& sic de eius voluntate, quia dicti agē-
tes interrogati super articulis dicto-
rum conuentorum, & maxime super
artic. fatentur dictum Ioannem
fecisse dictum vltimum testamentum
quo casu de voluntate non estatur,
sed tantum de sollempnitate, san. dictũ
testamentum fuerit sollempne, vel no,
& ideo non solum per dictum Instru-
mentum testamenti, sed per duos te-
stes probari potest, ita Bal. in l. 2. C.
de bonis possess. secundum tabul. & est
optimus tex. in l. fin. C. de fideicom.
notat Alex. in l. si vnus in princ. C. de
testam.

Confirmantur prædicta ex his, que
voluit Angel. in l. prima §. fin. autem,
quem ibi sequitur Imol. ff. de hæred.
Instit.

- 2 Infit. qui dixit † quod quando testator poterat testari in scriptis, & nuncupatiue, & deficit aliquas sollempnitas testamenti in scriptis, etiam ex errore notarij, valet vt testamentum nuncupatiuum, nisi testator se arctauerit ad testameatum in scriptis, quia forte noluit aliter valere, quam vt testamentum in scriptis, quia tunc non valeret, vt nuncupatiuum pernotata in l. contractus C. de fide instru. quod maxime apparet in casu nostro, in quo in eodem testamento apparet apposita clausula, quod tale testamentum valeret quocūq; meliori modo, quo valere poterit per quā clausulā aperte apparet; q̄ testator noluit se arctare ad aliquē spālē modū testandi, ita q̄ in casu prædicto, cū habeam⁹ intentionem non est dubitandū, quin tale testamentū valuerit, vt nūcupatiuū. Ita per multa media concludit Philip. Dec. conf. 14. 2. & penul. col. 1. vol. notat Cy. in l. hac consultissima §. per nuncupationem C. de testam.
- 3 Et ad hoc † accedat, q̄ in eodē testamēto est apposita clausula codicillaris, cuius effectus est, q̄ vbi testamētū non valeret in vim testamēti in scriptis p̄pter defectum aliquarum sollempnitarum, substinetur tanquam nuncupatiuū, ita Bar. in l. 1. ff. de iure codic. & plene Alex. conf. 176. viso processu cause, 1. & 2. col. & Bar. & Doct. in l. fin. C. de codic.
- 4 Nec videtur obstare † si dicatur dictū testamentū nō posse valere in vim nuncupatiui, quia heredum nomina non fuerunt testatoris voce coram testibus expressa, quoniā in processu clare apparet quod d. Ioannes interrogatus à notario si testamentū, quod notarius habebat in manus erat cōfectū ab eo, & volebat illud seruari, & ipse respondit, messersi, ex quibus testamentum prædictū substinetur in vim nuncupatiui testamēti, ita notāter tenuit gl. in d. l. iubemus in verbo quēad modū C. de testam. quam ibi sequitur Bar. Bal. & ceteri, & expresse Bar. in l.

heredes palā in fine princ. ff. eod. tit. & Alex. in d. l. iubemus, qui dixit, q̄ ita se habet cōis opinio: decisio S. Cōf. 143. vbi dicitur quod gl. in l. iubemus locū habet in testamēto nuncupatiuo.

Et quāuis Paul. de castr. in l. hac cōsultissima §. at cū hamana. C. qui test facere possūt, teneat, q̄ tale testamētū ad notarij interrogationē factū nō tenet, & idē uidetur tenere Lud. Rom. in l. gerit ff. de acquir. hære. & Io: Andr. post Alber. Papien. in tit. de testam. §. 1. vers. quid si is; qui videtur in aliquo tenere contrariū eius, quod tenuit gl. in d. l. iubemus, attamē Alber. Papien. relatus per Io: Andr. ibi tenet, quod testamentū prædictū non valet in casu, quādo infirmus est prope mortē ēt ex sensu, & cōsanguinei defuncti fecerūt testamētū scribere à notario, & postea fecerunt per notariū interrogari defunctū existentē prope mortem, quia eo casu si testator tedio affectus, respōdit, quod sic, testamentū non valet, & ita intelligit Io: Andr. dictum Albert. Papien: tenentis contra glos. sequitur Ioannes de Imol. in l. hæredes palā in fine principij de testam. & sequitur Paul. de Castr. cōf. 364. incip. viso pūcto, in quibus terminis dictam opinionem intelligit Soccin. conf. 229. incipiente primo aspectu §. col. quod in casu nostro non procedit, quia dictus Ioannes erat in recto sensu, & loqui poterat, prout attestatur notarius in instrumento testamenti cui in dubio stare debemus l. cum præcibus C. de probat. & notario asserenti testatorem tempore testamenti fuisse sane mentis, creditur, vt notat Io: de Imol. in l. 2. ff. de testam. & vltra notariū: testes pro parte ipsorū conuentorū examinati bene deponunt, & notarius nō fuit adhibitus per consanguineos defuncti, nec testamētum fuit scriptum de ordine consanguineorum, prout præsupponit Ioannes Andr. & ceteri Doct. supra relati, sed potius de ordine testatoris, quo casu tale testamētū ad notarij interrogationem factum bene

G g valet,

valet, ita Bald. in d. l. iubemus, & ibi Alex. qui dixit opinionem glossæ esse cõmunem: sequitur Ludou. conf. 306. incipiente proposita consultatio versus finem, & Aret. in l. hæredes palam in principio de testam.

Et quamuis notarius tempore dictæ interrogationis aliter non nominauerit hæredes iuxta terminos d. l. iubemus, & glossæ prædictæ, attamen testamentum prædictum ex hoc non vitatur, quia testator respondendo notario interroganti, si illud erat suũ testamentum, & dicendo quod sic, satis videtur nominare hæredes saltim implicite, cum in eodem testamento erant descripti hæredes de ordine testatoris, vt notarius attestatur, cui per suprascripta creditur, per ea quæ notat Bar. & cæteri Doct. post ipsum in l. si ita scripsero per illum tex. ff. de condit. & demotr. vbi dispositio testatoris dicentis se instituere hæredem illum qui est scriptus in cedula quam reliquit apud guardianum, non aliter nominato hærede, valet, idem tenuit Bal. & Ang. in l. asse toto in principio ff. de hæredibus instit. Franc. de Aretio in d. l. hæres palam in princ. ff. de testam. Ex quibus, & alijs dicendis coram magnifico Domino Commissario dico, debere declarari male fuisse iudicatum per Curiam Ciuitatis Sancti Germani, & bene appellatum, & ita de iure mihi videtur saluo iudicio potiori.

ADDITIONES.

TRactat hæc allegatio, quando per secundum testamentum non sollempne reuocetur primum. In quo puncto vltra tradita per meum auum hic, addo quod licet secundum testamentum prætendatur non sollempne, tamen quando cum tali vltimo testamento concurrat spatium decem annorum à tempore primi, tunc secundum testamentum licet imperfectum, tollit primum perfectum l. sancimus C. de testamētis, vbi omnes Doctores, & Alexander cõsultat in conf. 105. in 2. col. vers. ad probandum vol. 4. & in conf. 101. paucis vtar

in principio vol. 2. Fulgos. in conf. 57. Soecin. in conf. 2. num. 10. vol. 3. Guido Papa decis. 200. cætera vide per Ioannem Vincentium de Anna qui doctissime scripsit in hoc puncto, in allegat. 10. per totam.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Ius patronatus in antiquis qualiter probetur.*
- 2 *Descendentia nobilium qualiter probetur in antiquis, cum testes haberi non possint in facto antiquo.*
- 3 *Si sunt plures hæredes, omnes simul efficiuntur patroni.*
- 4 *Etiam ad extraneos hæredes transit ius patronatus.*
- 5 *In renunciatione ecclesiæ existentis de iure patronatus, requiritur expressus consensus patroni.*
- 6 *Valet conuentio inter plures hæredes patronos, vt presentent alternatis vicibus.*

ALLEGATIO 56.

Ius patronatus in antiquis qualiter probetur.

IN causa Clerici Roberti Sabastiani super institutione ecclesiæ, seu Cappellæ nuncupatæ Sanctæ Stephanie de Ciuitate Salarum, dico, quod meo iudicio causa non habet difficultatem, quia dictus Clericus Robertus debeat institui in cappellanum dictæ ecclesiæ, tanquam præsentatus à veris, & legitimis patronis.

Prius

Prius tamen præsupposito, quod ambę partes conueniunt, quod dicta ecclesia fuerit, & sit ab antiquissimis temporibus de iure patronatus hominum de domo de Afflicto de dicta Ciuitate Sclarum.

Quo præsupposito non est dubitandum quod dictus cler. Robertus bene probauit, quod in eodem iure præsentandi Cappellanū ad dictam ecclesiā successerit quondā Ant. de Afflicto descendēs ab Orlando de Afflicto, prout deponūt aliqui testes dicti Roberti super 4 art. & sup 6. & signāter octauus testis super 4. dicit, quod audiuit quod Orlandus præsentauit Cappellanū pro vna voce, & Rētius filius Antonij præsentauit pro alia medietate, & vacāte dicta ecclesia per mortē D. Francisci, & D. Iuliani, Lucretia Surrentina vxor Antonij prædicti filij, vt dicebatur dicti Orlandi, præsentauit dictum Antonium Surrentinum, & Pantonus, & Michael præsentauerūt D. Io. Thomafium, & similiter 5. testis super 6. art. deponit per auditum, quod Lucretia fuit vxor Antonij, & quod habebat vocem ad dictam ecclesiam præsentandi Cappellanum, & dictus octauus testis super dicto art. 6. similiter per auditum, quod d. Antonius successit in dicto iure patronatus constat autē, quod ius patronatus antiquū, & qđ aliquis successit in eodē iure patronatus probatur per testes de auditu, & per famā, ita pūctualiter tenuit Bal. in l. cū sēper C. de rei vendic. qui dixit, quod illa lex optime facit ad questionē nobiliū, qui prætendunt ius patronatus antiquum, & nō possunt aliquo modo probare quomodo descenderint + per matrimonia successiua, & legitimā consequentiā, sufficit. n. secundū ipsū, quod antiqua facta probentur, per inditia, & per famā, & in d. l. & per Innoc. in c. veniens ex. de verb. signif. Idem, & melius tenuit Bal. in auth. quas actiones in fine C. de Sac. Sanct. eccles. qui dixit, quod ius patronatus antiquum ex quo non potest directo probari, in his

multum operatur fama, & allegat Innoc. in d. c. veniens, & dicit ibi Bald. quod ratione difficilis probationis sufficit probatio præsumpta, allegat notata in l. qui ex litteris ff. de secun. tabul. ad qđ optime deseruit illud quod notat Bald. in l. conuenticulam 5. col. vers. est tamen verū c. de episcopis & cler. qui dixit, quod in factis antiquis opinio generalis habetur pro veritate, nec est necessaria aliqua probatio, allegat Dominū Frabrensem Cardinālē, qui allegat d. Innoc. in c. cum causa de iuramento calum. vt ibi per eum.

Et ad prædicta optime deseruiunt præsentationes factæ per hæredes dicti Antonij, & signanter præsentatio facta in anno 1525. per immisum tam pro se quam nomine Andreæ de Afflicto eius fratris filius, & hæres d. quondam Antonij eorum patris, & alia præsentatio facta per Stasiū de Afflicto filiū, & hæredē pro 3. par. dicti Antonij filij dicti quondā Orlandi facta in Anno 1522. tā pro se, quā nomine immisū prædicti, et Orlandi similiter filiorum d. Antonij, et fratrum dicti Statij, per quas præsentationes sufficienter probatur ipsos fuisse patronos dictæ ecclesie S. Stefaniæ. Ita pūctualiter tenuit Feder. de Sen. cons. 234. incip. super 1. col. 2. qui dixit, non esse negādū illum esse patronū, cuius antecessores p multos annos in Cappella præsentauerūt.

Et quia ex dictis duabus præsentationibus factis per supradictos immisū, et Andreā, in personā D. Antonij Surrentini qui postmodū fuit institutus Cappellanus. d. Ecclesie simul cū D. Io. Thomasio de afflicto simul præsentato per Michalē, et patronū filios Rencij de Afflicto, vt deponunt testes dicti Roberti super art. x. bene probatur ipsos fuisse in possessione, seu quasi præsentandi cappellanum ad dictā ecclesiam iux. plene notata per Doct. max. Abb. in c. cū ecclesia Sutrina col. 4. vers. aduerte, qa ex hac glo. de causa possess. et ppri. et plene Philip. Dec. cons. 117. col. 2. versic. quid autē quasi

possessio 1. vol. & idem Dec. consil. 124. in princ. eod. vol. non est dubitandum, quod hæredes d. Antonij qui reperiuntur in possessione præsentandi, sunt manutenendi in dicta possessione præsentandi, ita est tex. formalis in c. Consultationibus de iure patron. & expressè firmat Dec. consil. 134. col. 1. vers. cum ergo 1. vol. & idem Dec. in d. consil. 117. col. 2. vers. & in tali præsentatione &c. eod. vol.

Quoniam autem ex prædictis optime fundatur, quod dictus Antonius successit in d. iure patron. & ex processu bene probatur, quod dicti immixtus, & Andreas, ac bonæ, & alij tãquam filij dicti Antonij, & hæredes successerunt in d. iure patronatus, & demum eis mortuis ipsis successit Lucretia eorum mater. Cui Lucretiæ defunctæ successerunt Gregorius ac Michael, & Vincentius Surrētini fratres dictæ Lucretiæ, vt apparet per sententiam Sacri Consilij, qui præsentauerunt dictum Clericum Robertum Sebastianum ad dictam ecclesiam non est dubitandum, quod dictum ius patronatus, quod competebat dicto Antonio, & successiue eius filijs transiuerit ad dictos Gregorium, & Michaelē, et Vincentium tanquam hæredes dicti Antonij per medias personas dictorum immixti, & fratrum, ac dictæ Lucretiæ eorum matris, ita probat tex. & ibi glos. Abb. & omnes in cap. primo ex. de iure patr. † vbi Abb. dicit, quod si sunt plures hæredes, omnes simul efficiuntur patroni, allegat tex. in Clem. fin. eod. tit. & notat glo. in c. piæ mentis, in glos. magna in fin. 16. q. 7. quæ dicit quod quilibet ex hæredibus est patronus in solidum, idem notat glos. in c. cum seculum de iure patr. & quamuis dicti Gregorius, Michael, & Vincentius Surrentini sint hæredes † extranei, adhuc ad eos trãsit ius patronatus prædictum, ita punctualiter notat glos. in Clem. plures in verbo hæredes, & ibi per omnes Doctores de iur. patr. & notat Innoc.

in rubrica eod. tit. in fine, & idem tenuit Feder. de Senis consil. 111. pen. col. & notat Abb. in c. cum seculum eod. tit. & ibi Abb. in sua disputat. Incipien. Augerio col. 3. in fin. & consil. 54. Incipiente casus contingentie primo volum.

Et quoniam dicta ecclesia vacat per renunciationem D. Ferdinandi iuxta notata per glos. in c. si propter tua debita in verbo vacabunt de rescrip. in 6. & est tex. in c. primo de renunciatio in 6. & in c. si apostolica eod. tit. & in cap. si is cui de præben. in 6. & in Clem. ne Romani de elect. non est dubitandum, quod dicti Gregorius, Michael, & Vincentius potuerunt ad vacantem renunciationem præsentare d. cleric. Rober. tanquam patroni. ita notat Lopus allegatione sua 78. incipi. in Dei nomine versic. ad quartã in fine, maximè quia in renunciatio-
 5 tus, requiritur † expressus consensus patroni, ita tenuit Innoc. in c. fin. ex. de renunciatio qui tenuit, quod Rector ecclesiæ patronatus non potest renunciare ecclesiam patronatam sine consensu patroni, & idem tenet Abb. in c. significantur in fine textu-
 6 lium ex. de præbe. & idem Abb. in c. de multa 4. col. de præben.

Et quoniam dictus clericus Rober- tus fuit præsentatus à prædictis Gregorio, Michaelē, & Vincentio solum qui successerunt in iuribus dicti patronatus dicti Antonij, qui habebat medietatem dicti iuris patr. tamen & pro alia medietate sunt patroni Michael, & Pantonus de Afflicto. Dicitur quod in hac præsentatione de qua agitur, attendi debet præsentatio dictorum Gregorij & fratrum, nulla habita ratione dictorum Pantonis, & Michaelis, seu ipsorum præsentationis, stante conuentione habita inter dictos Michaelē de Afflicto agentem pro se, & dicto Pantone, ac Donatum de Afflicto tutorem, & negotiorum gestorem Orlandi, & immixti de Afflicto, & aliorum

aliorum fratrum filiorum & hæredum dicti quondam Antonij de Afflicto patronorum pro medietate vt supra quod ipsi potuissent præsentare alternis vicibus, quando dicta ecclesia vacabat apparente instrumento dictæ conuentionis in actis præsentato, & dicti Michael, & immixtus præsentauerunt d. Ferdinandum solum virtute dictæ conuentionis, ad quorum præsentationem fuit institutus, constat autem quod talis conuentio † de iure fieri potuit, & facta valet, & tenet, ita est formalis tex. in Clem. fin. in verbo, & vt facilius de iur. patr. & ibi gloss. dicit quod in hac quæstione nõ requiritur Episcopi assensus, & tenet expresse Abb. in c. querimoniam in primo not. versic. sed hoc dictum limita de iure patron. propterea quia prima vice qua vacauit dicta ecclesia post quæstionē prædictam dicti Michael, & frater præsentauerunt virtute dictæ conuentionis in præsentiarum quo vacat ipsa ecclesia per renunciationem dicti Domini Ferdinandi debent præsentare dicti Gregorius, & alij supradicti hæredes dicti Antonij soli per supradicta, & quia ipsi præsentauerunt d. clericum Robertum, ideo debet ipse clericus Robertus præsentatus institui per supradicta, & ita mihi de iure videtur concludendum.

ADDITIONES.

AD numerum tertium cum seqq. Addo ad confirmationem dictorum per meum. Auñ hic, quod mortuo patrono, oēs hæredes simul efficiuntur patroni. In tantum hoc esse verum quod cum ius patronatus competat cuilibet in solidum, non venit in diuisione: dixit Bal. in l. familiæ C. communia vtriusq. iud. & in l. eam quam in fine. C. de fideicomm. & sic fuit decisum in Sacro Consilio, vt per Vincentium de Franchis decis. 85. in causa illorum de orilia.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

I Ex conducto tenetur qui onus assumpsit pro pecunia.

2 *Monitus quod soluat pecunias, hoc non faciens committit culpam.*

3 *Depositarius non tenetur de negligentia, nisi sit magna, & quæ sit illa.*

4 *Heres grauatus restituere, & mädatararius ad quid teneatur.*

5 *Culpa crassa, et sapina quæ;*

6 *Diligentia maior exigitur in rebus alienis, quam suis.*

7 *Latrocinium licet inter casus fortuitos connumeretur; tamen limitatur ubi culpa præcessit casum.*

ALLEGATIO 57.

Latrociniū commissum culpa custodis facit vt ipsi teneatur, idem in locatore.

VIA agitur de modica summa, ideo paucis contentus ero, dico igitur dictum Marcū debere cõdemnari ad restitutionem pecunię petitz ipsi Siluestro.

Ex processu .n. apparet, quod dictus Marcus, pecunia sibi data, vel promissa in Ciuitate Cagliari, oneravit super eius nauilio bona dicti Siluestri cum expressa promissione illa conducendi ad hanc Ciuitatem Neap. & quod propter tempestatem maris dum applicuisset ad Ciuitatem Veterem de ordine dicti Siluestri vendidit duas vegetes vermicellorum, & maccaronorum, & pecuniam inde redactam promisit ducere ad hanc Ciuitatem Neap. taliter quod ipse postquam fuit conductus in Ciuitate Cagliari pro pecunia

cunia sibi data vel promissa, & dictis
 vegetibus venditis de ordine Domini
 exacta pecunia cum eodem onere il-
 lam conducendi ad Ciuitatem Neapo-
 1 lis, non potest † dici, quod hoc onus
 ipse Marcus Gratis assumpsit gratia d.
 Siluestri, immò pro p̄tio sibi dato, vel
 promisso onus prædictum assumpsit
 quo casu tenetur ex conducto ipsam
 pecuniam restituere, ita probet tex.
 formalis in l. 1. §. si vestimenta, & §. si
 seruum custodiendum ff. depos. Nec
 releuat ipsum Marcum illud quod al-
 legat, quod ipse fuit disrobatus in spia-
 gia Patriæ illud enim furtum manife-
 ste apparet fuisse sibi factum lata culpa
 ipsius Marci quæ æquiparatur dolo l.
 quod nerua ff. depo. nam existens in
 2 eadem spiagia fuit admonitus † quod
 saluaret pecunias, & bona in Turri Pa-
 triæ ex quo ibi erant latrones, qui dis-
 robarent ipsum, quo casu si hoc facere
 noluit processit culpa, & magna culpa
 ipsius, & sic tenetur et si ipsam pecuniã
 accepisset gratia dantis tantum ita est
 formalis in l. 1. §. is quoq; ff. de act. et
 oblig. vbi dicitur quod quamuis ille
 3 † apud quem res aliqua deponitur re-
 ammissa non tenetur de negligentia,
 quando gratia dantis solum recipit re-
 custodiendam, sed tantum de dolo, at-
 tamen de magna negligentia quæ est
 similis dolo bene tenetur, et ibi glosa
 in verbo negligentiam dicit magnam
 negligentiam intelligi latam culpam
 allegat l. quod nerua ff. depos. pro quo
 est glos. in l. mulier §. sed etenim, vers.
 4 culpe plane ff. ad Trebelli. vbi † grau-
 tus restituere hæreditatem non tene-
 tur de morte seruorum hereditariorū,
 attamen tenetur de culpa, et ibi glos.
 dicit, quod tenetur de lata culpa, et ad
 hoc optime deseruit glos. in l. contra-
 ctus ff. de regul. iuris, quæ dicit quod
 in mandato, is qui suscipit mandatum
 tenetur præstare exactissimam diligen-
 tiam, et quia dictus Marcus post ven-
 ditionem dictorum bonorum obtulit
 se pecuniam conducere in Ciuitatem
 Neap. quo casu ipse non solum tenetur

de lata culpa, sed etiam de leuissima, vt
 dicit glos. in d. regula contractus vers.
 sed licet dixerim allegat l. primam §.
 sepe, et maxime si accepit mercedem
 secundum glosam ibi quæ allegat l. si
 vt certo §. nunc videndum ff. comod.
 sed in casu nostro non potest negari
 quin interuenit non solum lata culpa
 5 dicti Marci, sed etiam crassa, † et su-
 dina negligētia, ex quo tam ex depo-
 sitione ipsius Marci, quam suorum te-
 stium clare apparet, quod postquam
 ipse applicuit ad dictam spiagiam Pa-
 triæ ibi stetit per duos dies in quibus
 non fuit aliter disrobatus, et per custo-
 des turris patriæ fuit admonitus quod
 saluaret bona, et pecuniã in dicta tur-
 ri, ex quo latrones derobarent ipsum.
 Et non solum non curauit hoc facere,
 imò postquam prima vice à latronibus
 fuit derobatus, et sibi aliqua pars pe-
 cuniæ eleuata, et reliqua alia pars re-
 manserat in eius posse ipse Marcus ac-
 cessit ad dictam Turrim, et non cura-
 uit ibi dimittere illam pecuniam, quæ
 sibi remanserat, sed iterum cum ipsa
 pecunia reuersus fuit ad dictam spia-
 giam quo casu si postea iterum fuit de-
 robatus, hoc processit culpa, et sum-
 ma negligentia dicti Marci, et sic per
 prædicta ipse tenetur ad eandem pe-
 cuniam per supradicta.

Et licet ipse pretendat quod latro-
 nes non solum derobauerunt dictam
 pecuniam d. Siluestri, sed etiam pecu-
 niam ipsius Marci. Attamen postquam
 ipse Marcus assumpsit onus d. pecunię
 6 tenetur maiorem † diligentiam adhi-
 bere in rebus alienis, quam proprijs,
 ita probat tex. et ibi Bar. et Alex. in l.
 si constante §. si maritus ff. solut. ma-
 trim. et dixit Bar. in l. 1. col. 2. versic.
 Item oppono d. l. si constante ff. de so-
 lut. quod in rebus alienis estimatur
 culpa si non facit illud quod deberet
 facere diligens pater famil. allegat d. l.
 si constante §. si maritus, et l. 1. §. is
 quoq; ff. act. et oblig. sed nullus dili-
 gens homo tenuisset pecuniam, et bo-
 na in loco vicino nemori vbi erant la-
 trones

trones, & ipse fuit admonitus quod pecunias, & bona saluaret, quia ibi erant latrones, & ipse Marcus iam habuit comoditatem illam saluandi stante vicinitate loci, propterea non potest negari quin ipse non commiserit latam culpam in prædictis de qua ipse tenetur per prædicta, maxime quia prima vice probatur, quod latrones furto subtraxerant ipsi Marco partem pecuniæ quam habebat, & post primū furtum ipse accessit ad dictam turrim Patriæ, & ibi potuit relinquere pecuniam quæ sibi remanserat, & hoc facere noluit, sed cum eadem pecunia redijt ad dictam spiagiam, quo casu si 2. vice fuit derobatus illud processit culpa, & defectu dicti Marci, quæ sibi imputanda est per prædicta.

Et licet pars aduersa dicere posset, quod latrocinium † enumeratur inter casus fortuitos, de quibus casibus fortuitis, nemo tenetur, vt in l. quæ fortuitis ff. de pignor. actio. At tamen quando casus fortuitus processit culpa illius qui dictum casum fortuitum passus est de eodem casu fortuito bene tenetur; ita probat tex. in l. cum duobus §. damna quæ imprudentibus ff. pro socio, qui loquitur in furto, & tenet expresse Bal. in l. 1. C. de pos. qui loquitur in latrocinio commisso in nemore, quod si processit culpa transeuntis per nemus, in quo disrobatur, & poterat transire aliunde, quod ipse tenetur, & hæc pauca currenti calamo scribere volui. Cætera suppleat peritia magni fici causæ Commissarij.

A D D I T I O N E S

Quod latrocinium, seu vis latronum dicitur casus fortuitus, de quo depositarius, vel locator non tenetur, ultra tradita per meum Auum hic, adest tex. in l. si merces §. vis maior ff. locati, & per illum tex. Ass. decis. 54. qui dicit sic fuisse iudicatum vt suspensa criminalitate agatur ciuilitate, concordat Decius conf. 7. & conf. 473.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M .

- 1 Scriptura antiqua reperta in archiuo quam fidem faciat.
- 2 Verba enunciativa in antiquis, quando probent iurisdictionem, vel dominium?
- 3 An per exactionem gabellæ, vel pedagij probetur iurisdictionem vel dominium.
- 4 Verba enūciatiua in antiquis probant dominium, & iurisdictionem.
- 5 Quando in libro Monasterij antiquo sunt aliquæ partite vere, alie etiam præsumuntur vere.

ALLEGATIO 58.

Iurisdictionem, vel dominium an probetur per exactionem pedagij, vel Gabellæ, vel ex verbis enunciativis, vel ex scriptura antiqua.

Demonstrandū quod terra Casalis noui fuit, & est ecclesiæ & Abbatia Sanctæ Mariæ de Cadofa, & consequenter Venerabilis Monasterij Sancti Laurentij

prope Padulam cui dicta ecclesia Sanctæ Mariæ de Cadofa fuit & est plene iure vnita. Adducitur principaliter scriptura, seu annotatio bonorum dictæ ecclesiæ Sanctæ Mariæ reperta in archiuo publico habens fidem officialis publici deputati ad custodiam dicti Archiuij in qua scriptura † expresse dicitur quod dicta Terra Casalis noui est

est Sanctæ Mariæ de Cadossa, quæ scriptura plenam fidem facit, & plene probat, ita est tex. formalis in c. ad audientiam, & ibi per omnes Doctores ex. de præscrip. & bonus tex. in l. census, & ibi per Docto. ff. de probat. & bonus tex. in authen. ad hæc C. de fid. instrum. & ibi Bart. bonus est tex. in c. peruenit 30. q. prima & bonus tex. cū glos. in c. cum causam ex. de probat. & not. Innoc. in c. primo in vltima sua glos. ex. de procur. & notat plene Aymon. Crau. in tractatu de antiquitate in prima parte in cap. incip. quarto limitatur car. 52. in parua impress.

Fortificantur prædicta, nam d. ecclesia Sanctæ Mariæ, & consequenter dictum monasterium habet, & habuit ius exigendi gabellam, in territorio dictæ terræ à vendentibus & ementibus bona, quod ius ostendit, & indicat ipsum monasterium habere imperium in loco, ita Bald. in c. primo in verbo Marchio 2. col. vers. ex. quæro qui feud. dare possunt, & in specie Sozin. conf. 35. incip. in contraversia quæ vertitur in 4. col. vers. confirmantur præmissa in 2. volu. qui allegat c. licet causam de probatio. notat expresse Bal. in l. si plures 4. col. vers. vidi dubitari C. de condit. inser. qui dixit quod colligere pedagium est quædam iurisdictio circumscripta loco.

Confirmantur prædicta, nam monasterium prædictum demonstratur per antiquum inuentarium in archiuo repertum, quod ad hominibus dictæ terræ habebat certas operas, quæ alias fuerant commutatæ cum certa pecuniarum solutione annis singulis faciēda per dictos homines † per quas operas & seruitia personalia probatur quod dicta terra est de dominio, & iurisdictione dicti monasterij. Ita punctualiter tenuit Bal. in l. data opera in q. col. vers. super situ C. qui accus. nō possunt. qui dixit quod probatur quod aliqua terra vel locus est de iurisdictio-
ne alicuius. quando probatur, quod homines illius loci obedierunt ei qui se-

3 dicit Dominum loci in faciendo aliqd vt ibi per eum. notat Fely. in c. cum Bertoldus in 14. col. vers. & adde q̄ per exactionem & c. ex. de re iudic. & notat Bal. in l. 3. per illum tex. C. de natu. lib. qui dixit quod probatur q̄ aliquis locus, vel terra sit de iurisdictio-
ne alicuius eo ipso quod homines loci substinent, vel substinuerunt one-
ra Ciuitatis cui dicuntur esse subiecta, sequitur Alex. conf. 43. incip. de celerima expeditione requisitus i n fine in primo volum. & maxime procedunt prædicta, quia tam in inuentario in dicto archiuo reperto, quam in capitulis initis inter homines dictæ terræ & Priores dicti monasterij nomine ipsius monasterij tanquam Domini dictæ terræ semper nominatur, & enunciatur dictam terram esse ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Cadossa, quæ verba enū-
ciatiua † in dictis scripturis appolita bene probant dominium dictæ terræ esse dictæ terræ, ita probat tex. in l. optima C. de contrahenda & cōmit. stipul. & tex. in l. cū aliquis C. de iure deliber. per quæ iura, ita tenuit Casan. in consuetud. Burg in princ. in tex. ibi ou. territorie 2. col. in verbo multa alia carte 23. & dixit Aymon Crau. in tract. de antiq. in princ. in c. viso de verbis enunciatuius col. 4. nu. 8. car. 30. in parua impressione quod illa lex optima procedit etiam si verba enūciatiua p̄feratur in scriptura priuata, stāte ipsius antiquitate, nec obstat, si dicatur quod dictum inuentarium nō est authenticum, quia satis dicitur authenticum eo ipso quod est repertum in archiuo, vt supra, sed dato, & non concesso, quod nō esset authenticum prout est, attamen quia in eodem inuentario apponuntur multæ partitæ quæ præcedunt dictam denominationem terræ Casalensis noui, & multa quæ subsecuntur, & ipse sunt veræ, & non inficiuntur talis scriptura, quo ad dictam terram Casalensis noui bene probat stante ipsius antiquitate. Ita punctualiter tenuit Ostien. in sum. in tit. de probat.

probat. in c. & quod sunt species probationum col. 3. vers. quid ergo si inueniatur cartularium, qui dixit quod si inueniatur cartularium in quo continetur, quod talis possessor debet talem censum, & sic de singulis, & sit antiquum, & in præcedentibus, & sequentibus inueniatur verum, bene probat, & sibi creditur idem expresse tenuit Bal. in l. exemplo in principio C. de probat. & expresse Aym. Crau. in d. tracta. de antiquitate in prima parte in c. qd in libro officialis vnius monasterij versic. quintam limitationem car. 63. in parua impressione, vbi tenet † quod quando in libro monasterij sunt aliqua partitæ vere, quod alia præsumuntur vera stante antiquitate scripture, vt ibi per eum, & vltra prædicta ad demonstrandum monasterium prædictum esse Dominum dictæ terre, apparet quod ipsum monasterium habuit ab antiquo, & habet iurisdictionem civilem, quo casu dicitur Dominus terre prædictæ, ita punctualiter tenuit Capic. decis. 27. incip. in causa Reuerendi Prioris Barenfis cum magifico Marco Antonio Filmarino in 5. dubio vbi multa allegat, & propterea in hoc non curavi me dilatare etiã si dicatur, quod prædictum monasterium habet iurisdictionem civilem in pertinentibus ad baiulationem tantũ.

Dico quod contrarium apparet per capitula inita inter homines dictæ terre, & monasterium tanquam dominũ dictæ terre, quæ capitula hodie sunt in viridi obseruantia, in quibus capitulis sunt multi casus vltra ea, quæ pertinent ad baiulationem in quibus monasterium procedit ad exactionem penarum contra homines dictæ terre ex quibus videtur rectæ posse concludi quod legitime apparet, quod dicta terra fuit, & est dicti monasterij Sanctæ Mariæ de Cadossa, & consequenter dicti monasterij Sancti Laurentij.

Quo vero ad molendinum ego aliter in præsentiarũ alia non scribo, quia diebus elapsis scripsi aliqua, quæ mihi occurrebant.

ADDITIONES.

AD numerum secundum. Addo ad confirmationem dictorum per meum Auum hic, quod probatur iurisdictione, vel dominium per actus possessiuos, vt hic quibus addo, quod etiam per banna probatur iurisdictione l. prima & 2. C. de condi. insert. l. 3. C. de modo mult. etiam si banno non sit paritum, late Capic. decis. 27. nu. 30.

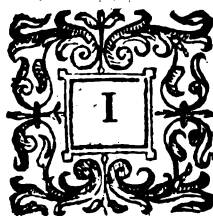
Abb. Io: Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 An episcopus vltra solitum numerum canonicorũ possit alios aggregare, & per totam.
- 2 Non dicitur iuste promotus ad beneficium, qui vadit cum intentione lucrandi fructus beneficij, & non residendi, nec Deo seruiendi.
- 3 Qui vadit ad celebrandum officium principaliter, vt lucretur portionem committit simoniam mentalem, & peccat mortaliter.

ALLEGATIO 59.

AN Episcopus vltra solitum numerum Canonicorum possit alios aggregare.

IN facto de quo à me consilium petitur puto considerandum, quod quoniam in ecclesia Cathedrali Grauinensium, est certus numerus Canonico- rum, & præbendarũ stabilitus ab antiquo per capitulũ, & clerum cum iuramento, & confirmatus per Papã cum clausula decreti irritantis, tũc vltra dictum numerũ alij in Canonicos recipi non possunt † ita probat tex. in c. dilecto in verbo nisi forte ex. de præbendis, & tenet Abb. in cap. vacante prima col. versic. & circa materiam eod. tit. si vero in eadẽ ecclesia nõ est

H h certus

certus, & determinatus numerus, vt supra, tunc quamuis superior possit novos canonicos creare, ex qua noua creatione inducitur, & causatur nouus ius canonice, hoc tamen intelligitur vt dictus superior paucos, & moderatos canonicos creare de nouo possit absq; præbendis. Sed multitudinem nouorum Canonicorum creare non posset, & hoc circa numerum canonicorum de nouo creandorum remittitur arbitrio episcopi, ita punctualiter tenuit Abb. in c. dilectus col. 3. versu. in eadem glo. ibi, sed numquid eod. tit. de præben. & tenuit idem Abb. in d. c. vacante in præfato versu. circa materiam sicq; cum collatio beneficii sit, & dicatur liberalitas seu donatio episcopi, prout tenuit Abb. in c. relatum col. 2. versu. nota ibi concedas liberaliter de præben. qui dixit, quod collatio beneficii quæ sit per prælatum, dicitur liberalitas, ex quo licet teneatur Prælatum beneficia vacantia conferre, non tamen tenetur conferre vni vel alteri, sed ei cui sibi placuerit, & idem tenuit idem Abb. in c. inter cætera in glo. fia. eod. tit. & idem Abb. in c. post electionem, primo not. per illum tex. de concess. præb. propterea non posset d. Episcopus cogi ad dictam liberalitatem exercendam cum illis quos vniuersitas vult, quia in necessitatibus nemo liberalis existit, maxime quia si omnibus qui promouentur ad minores ordines teneretur episcopus conferre canonicatus, induceretur in ecclesia confusio, ex quo aut ipsi ordinarentur canonici ad canonicatus, & præbendas vacaturas, & hoc fieri non posset per episcopum, quia ipse daret ius ad vacatura quod sibi non permititur, sed soli Papæ. ita est tex. formalis in c. 2. ex. de concess. præben. & tenuit Abb. in cap. ex tenore eod. tit. aut dicti canonici nouiter creati sic recipiuntur, vt sint super numerarij, ita quod non habeant vocem in capitulo nec stallum in choro, & tales canonici ex hoc nihil consequuntur, sed habent

in

quondam ius ventosum, vt dicit Abb. in d. cap. dilectus col. 3. de præben. & dixit Hostien. in c. super inordinata de præben. quod vbi quis intitulatur in duobus collegijs ecclesiasticis. dicitur canonicus honorarius tantum ad instar tutoris honorarij. sequitur Abb. in c. extirpanda §. qui vero col. 9. nu. 17. versu. idem Hostien. de præb. dicens quod Rex Franciæ est canonicus honorarius ecclesiæ Sancti Hilarij Pictauiensis modo prædicto, & ad hoc ibi aliqua allegat taliter, quod dictus canonicus honorarius nihil consequitur, nec habet ex dicta noua creatione. si vero dicti Canonici de nouo creandi crearentur, vt aliquid perciperent ex redditibus ecclesiæ, & tunc quia si episcopus omnibus ordinatis ad minores ordines teneretur canonicatus conferre essent tot Canonici quæ facultates ecclesiæ non supplerent ad ipsos sustentandos quod fieri non debet, nam in ecclesia sunt tot instituedi, quod congrue viuere possent ex redditibus ipsius vt in c. 1. ex. de institut. & in c. vnico de statu regal. in 6.

Et maxime procedunt prædicta ex quo omnes dictæ nouæ collationes, & creationes canonicorum fiunt, non vt ipsi seruiant in diuinis ecclesiæ, sed principaliter vt ipsi lucrentur medietatem seminum, & efficiantur immunes à solutione dictæ medietatis seminum quod est à iure prohibitum, vt quis assequatur beneficium pro lucrandis temporalibus bonis per ea, quæ notabiliter dixit Abb. in cap. relatum in fine ex. de cleric. non residen. qui dixit, quod acceptas beneficium vt illud teneat, donec habeat aliud beneficium pinguis, vel non habuerit animum ibi residendi, vel vt ex fructibus illius possit in iuuentute viuere, & sic cum intentione habendi introitus, vel redditus beneficii non dicitur iuste promouus ad dictum beneficium, & dixit glof. in c. vnico in glo. in verbo receperit in fine de cleric. non resident in 6. quod Canonicus qui vadit ad cele.

celebrandum officium principaliter ut lucretur portionem, vel denarium qui datur cuilibet celebranti officium, committit simoniam mentalem, & consequenter incurrit peccatum mortale sequitur Abb. in c. significatum col. 2. in fine. versic. in eadem glos. ibi ex de præbe. taliter quod ipsi acceptantes dictas collationes canonicatum ut lucrentur dictum medium semē committerent simoniam mentalem, & incurrerent peccatum mortale, à quo ipse Reuerendus episcopus sciens intentionem dictorum clericorum non esset immunis, & propterea non posset cogi ad dictas collationes faciendas, ex quibus incurreret peccatū tā ipse q̄ acceptantes dictas collationes.

Nec obstat consuetudo dictæ Ciuitatis cum cursu temporis ceterum annorum, ex quo ut supra est demonstratum, dictæ collationes canonicatum super numerariorum sunt positæ in facultate episcopi, & est donatio seu liberalitas ipsius, sed ea quæ sunt facultatis nullo tempore præscribuntur, ita tenuit Abb. in c. ex parte Astensis col. 2. vers. secundo potest solui, & in c. Ioannes de clericis coniug. & in c. pisanis ad finem de restit. spoli. sicq; ex prædictis posset concludi, quod nec episcopus cogi possit ad conferendum dictos canonicatus non vacantes præfatis clericis in minoribus ordinibus, nec dictæ collationes valerent per supradicta.

ADDITIONES

AD numerum primum cum seq. quod non possit augeri per episcopum numerus canonicorum, ultra allegata per meum Auum hic. Addo canonicitas in c. Auaritiæ extra de præbendis, & Paul. de Castr. in l. si eadem ff. de offic. assess. qui dixit quod Rex non potest diuidere officium in præiudicium eius qui emerat, & hoc fuit præcæcatum annis elapsis in causa Ioannis Baptistæ Crispi, in Regia Camera Summariz.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *An pœne contrahentium incestas nuptias impositæ per ius ciuile habeant locum in nuptijs incestis de iure canonico, ultra allegata hic vide Boer. decis. 264. nu. 13. & Iul. Clar. in d. incestus, & per totam.*
- 2 *Qua pena puniuntur contrahentes incestas nuptias, & qualiter possint excusare, & qualiter possit fieri, ut Curia Secularis non cognoscat criminaliter cum nu. 3.*

ALLEGATIO 60.

DE pœnis incestarum nuptiarum.

VPER hoc dubio an pœna contrahentis incestas nuptias imposita per ius ciuile habeat locum in nuptijs incestis de iure canonico

1 **†** breuiter currenti calamo ob temporis breuitatem, & festinantiam partis est varietas inter Doctores, nam Petr. de Anchar. in cons. 392. videtur prima facie tenere, quod non habeat locū, quia iura ciuilia imponentia dictas pœnas pro incestu, intelliguntur solū quo ad personas inter quas prohibita erant nuptiæ de iure ciuili ratione consanguinitatis, vel affinitatis, non quo ad personas inter quas ex dispositione iuris canonici tm̄ esset prohibita nuptiæ, prout in terminis consuluit Ioannes Cald. in cons. 2. sub rubrica de consang. & affinit. & plene Dñs Alex. de Imol. in cōs. 229. 2. col. nu. 6. in 6. vol. & per Hippol. Marfil. in sing. 254.

Hh 2 & Phi-

& Philipp. dec. cons. 268. fin. col. sed quia prædicti contrahentes matrimonium de iure civili non sunt prohibiti, ex quo sunt filij fratrum consobrinorum, quia sint in 6. gradu, & à iure civili inter consobrinos potest contrahi matrimonium, vt in §. duorum instit. de uupti. l. celebrandis C. de nupt. & l. 2. c. de instit. & substit. ergo pœna legis civilis dicti coniuges puniri non possunt cū ius civili inter eos permittat matrimonium.

In contrarium tamen tenet Dominus Abb. in c. & si necesse in fine de don. inter vir. & vxor. & plenissime Dominus Philip. Dec. in cons. 158. & pro tenui facultate, vbi aperte tenent penam legis civilis habere locū etiam in nuptijs contractis in gradu prohibito secundum ius canonicum licet non sint incestæ secundum ius civile, & idem Philip. Dec. in l. fin. C. vnde legit. magis ample discuit quod intelligantur prohibita nuptia, & quod puniantur secundum iuris civilis penas, vt ibi per eum, & idem Philip. Dec. tenet in l. si auic C. de success. edic.

- 2 Secundum dubium † ex quo præ-tenditur ex aduerso prædictos coniuges puniri pena capitali per l. si adulterium cum incestu ff. de adulter. & etiam per l. qui contra, & auth. incestas C. de incestis & nefar. nup. verum quia dubium pendet ex præcedenti igitur, & maxime, quia ex aduerso præ-tenditur scienter fuisse contractū matrimonium, & currenti calamo ista breuiter sunt, quæ dubium faciunt.

Si in facto daretur probabilis ignorantia cessaret pena l. qui contra C. de incest. nupt. & habetur in Clem. eos de consang. & affinit. sequitur Hier. grat. vbi alia similia allegat in responso 151. vol. 2. si dabimus scientiā quia datur probabilis causa vt potuerint cogitare non esse prohibitum de iure civili, & erunt opiniones, vt per Doctores supra pro prima parte allegatos ex vulgaribus regulis habuissent

excusationem, vt molestari non possent, prout si opus erit demonstrabitur tamen ego † alias practicaui quod obtineretur dispensatio à Summo Pœfice, qua obtenta determinare feci nō posse per magnam curiam molestari. optarem vt factum melius narraretur scilicet in quo statu reperitur, quæ defensiones sunt factæ, nam si causa est in principio, licet dicatur, quod tenet Cur. carceratum maritum, videtur mihi male factum stantibus prædictis opinionibus, detur clarior certificatio, quia erit tempus melius cogitandi, cum per meam infirmitatem catarri non potui multum vacare.

ADDITIONES.

AD numerum primum, & per totum. An pene contrahentium incestas nuptia impositæ per ius civile habeant locum nuptijs incestis de iure canonico; Ultra allegata per meum Auum hic, vide Boer. decif. 264. num. 13. per totum & Iul. Clar. in §. incestus, & quod quando matrimonium declaratur nullum ex incestu, non debetur antifatum, nec legatum, nec dona nuptialia. Vide de Franch. decif. 52. Donna Catharina de Cardines.

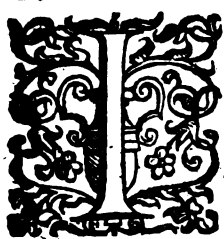
Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Flumen quando dicatur publicum, & quando priuatum.
- 2 In flumine publico auctoritate Principis edificari potest.
- 3 An, & quando molendinum possit construi in flumine publico.
- 4 Et quanto tempore præscribitur molendinum in publico flumine.

ALLE.

ALLEGATIO 61.

DE molendino constructo in
flumine publico.

N causa Magnifici Camilli Caetani Baronis Castri Baranelli, cum magnifico Hérico Mormili, ac filijs, & hæredibus quōdam magnifici Francisci de Sāgro

autoribus laudatis super eleuatione cuiusdam molendini constructi in flumine in processu deducti, ac amotione cuiusdam horti seu clusę in ripa ipsius agentis cōstructi, vt ponitur ad vsum dicti molendini, & alijs vt in processu, & actis.

Dico dictos conuentos debere absolui ab imperitione dicti agētis prius q̄n̄ p̄supposito quod flumen † vbi dictum molendinum est constructum est priuatum, & commune ipsorum agentis, & conuenti, quod probatur ex concessionibus Principis factis Baronibus Castrorum Baranelli, & spinetarum, in quorum territorijs est dictum flumen, & Principes dicta Castra Baronibus ipsorum concesserunt cum fluminibus aquis aquarumq; decursibus, vt ex forma priuilegiorum colligi potest taliter, quod quamuis flumen p̄dictum à principio potuisset dici publicum, tamen quia illud fluit per vtrumq; territorium, & princeps illud concessit ex concessione Principis priuatum fuit effectum, ita notenter Andr. de lser. in tit. quę sint regalia in verbo flumina nauigabilia, & Bal. in l. Item lapilli 2. col. ff. de rerum diuis. & in rubr. eod. tit. 3. col. vers. & not. qui dixit quod vsus fluminis publici per Principem priuato concedi potest, † ita quod in flumine publico auctoritate Principis edificari potest, pro quo facit tex. in l. 2. in princ. ff. ne quid in loco public. Item potest dici priuatum, & commune dictis dominis, ex quo eodem flumine

comūiter, & pro comūni vsu fuerunt antiquitus Domini dictorum Castrorum per quā possessionem longi temporis acquiritur vsus aquę, ita est text. formalis in l. si manifeste C. de seruit. & aqua. bonus est tex. in l. prima §. deniq; el 2. in verbo vetustatem, & in l. in summa aqua pluui. arcem. cum alijs similibus, sicq; p̄supposito quod flumen p̄dictum fuerit, & sit priuatum, & comune.

Stante ergo quod flumen p̄dictum in quo molendinum & scertum sunt constructa est comune ipsorum agentis, & conuentorum, dico quod Dominus Castri spinetarū potuit † in dicto flumine construere molendinū & scertum p̄dictum pro vsu molendini stante, quod dictum molendinū & scertum non nocet dicto Domino Camillo, imo profunt, & vtilitatem afferunt dicto domino Camillo, prout dicunt testes depoentes in 8. exceptione dicti Conuenti, ita probat tex. in l. quidam hiberus uers. parietem, & in l. fistulam ff. de seruit. vrb. p̄d. maxime quia molendinum, & scertum p̄dictum fuerunt constructa de consensu, ac licentia Baronis Castri Baranelli, vt in processu bene probatur, & propterea ipse conuentus non potest cogi, vt opus factum tollat, ita probat rex. in l. Sabinus ff. communi diuid. noat expresse Bar. in l. labeo ff. de aqua pluui. arcem. vbi etiam hoc notat Paul. de Castr. noat expresse Bart. in l. qui bona §. si quis iux. ff. de dam. infest. taliter quod ad tollendum d. scertum in flumine constructum, & vsum aquę ducti fluminis ipse agens actionem non habuit per p̄dicta.

Fortificantur p̄dicta † nam quādo flumen p̄dictum non fuisse comūne, prout est vt supra, sed esset priuatum dicti Agentis, attamen quia Baro spinetarum, et successiue ipse Magnificus Henricus conuentus tenuerunt dictum molendinum, et scertum in dicto flumine, et aqua dicti flu-

fluminis pro vsu molendini vsi fuerunt, mediante scerto prædicto plus annis quinquaginta, vt deponunt testes vtriusq; partis per vsu tantum temporis fuit acquisita seruitus vtendi aqua, & flumine prædicto ad vsu dicti molendini ac tenendi scertum prædictum in dicto flumine, ita probat tex. in l. si quis diuturno ff. si seruitus vendic. bonus. tex. in l. qui in aliena §. primo ff. de acquir. hære. notat expresse Bald. in l. prima §. deniq; ff. de aqua p. luui. arcend.

Et ad hoc accedant notata per Bar. in l. prima §. hoc interdicto 2. col. versic. venio ad sequentem ff. de itinere actiq; priuato qui dixit quod ex actibus quos ego non facerem in alieno nisi seruitus mihi competeret probatur, quod seruitutis iure vsus fui aliquid in re vicini, & dicit hoc fuisse dictum Innoc. in c. bone 2. & 3. glos. ex. de postul. prælat. quamuis ergo flumē prædictum vbi molendinum, & scertum sunt constructa fuisset proprium Baronis Baranelli prout non est, quia dictus Baro Spinetarum, & successiue ipse Magnus Henricus vsi fuerunt aqua dicti fluminis, & scertum prædictum ibi habuerunt ad vsu molendini spatio annorum 30. videtur propterea acquisita seruitus aquæ, & tenendi dictum scertum in dicto flumine per supradicta.

ADDITIONES.

Nvm, 1. et per totam, in hac materia molendini, et fluminis, vltra allegata per meum Auum hic: Adde an collapsio molendini sit dominium amissum; ita quod amplius refici non possit, nec duci aqua ex flumine? Et an dominus molendini postquam aqua intrat in territorium suum possit vsu aque mutare? et concessa aqua an possint fieri plura molendina? vide Ioannem Vincentium de Anna in allegat. 91.

Adde etiam quod aquam de flumine publico, vaxallis non licet sumere sine licentia Regis, vel Baronis, etiam si nemini non noceat. Vincentius de Franch. decis. 183. num. 2. et 3. cum pluribus seq. et quod mo-

ledinum si primus fecit in flumine, et aqua est sufficiens omnibus, non potest prohibere secundum, quia ibi aliud edificet molendinum? ibidem num. 9. et quod contra Baronem circa aquam non præscribitur minori tempore 30. vel 40. annorum. Sed contra Regem requiritur præscriptio centum annorum. Ibidem num. 11.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

X Priuilegia antiqua facientia mentionem enunciatiue de territorio seu iurisdictione loci bene probant.

2 Cui nocet sententia, etiam nocent probationes in alio iudicio.

3 Acta inducunt notorium.

4 Si res reperitur intra fines aliquius territorij præsumitur esse illius cuius sunt fines quo ad iurisdictionem tantum.

5 Inducitur etiam probatio per exercitiu iurisdictionis et quasi possessio iurisdictionis probatur per testes.

6 Testes singulares admittuntur ad probandum quasi possessione iurisdictionis.

7 Possessio antiquior præfertur, sed recens præsumitur vitiosa.

8 Vbi sunt pares probationes in possessorio, præfertur is qui docet de titulo.

9 Termini naturales, seu fines naturales qui dicantur.

10 Ciues etiam Presbiteri deponentes pro Ciuitate sua non probant.

11 *In conflictu testium hinc inde qui præferuntur.*

12 *Testis falsus in uno, reditur falsus in omnibus.*

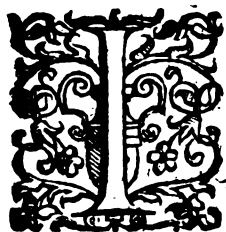
13 *Confessio facta in articulis, vel in libello per Procuratorem vel syndicum nocet.*

14 *Testis productus plene probat contra producentem eodem nu. 13. Et paulo supra.*

15 *Geminatio actuum quantum operetur.*

ALLEGATIO 62.

Q Valiter probetur vsus iurisdictionis in loco.

Ni causa inter vniuersitatem Auerſæ, & vniuersitatem Puteolorū vertente coram excellentibus Dominis Hieronimo de Colle, ac Domino Cicco de Loffreda,

& Domino Ioanne Marciali V. I. D. Regentibus R. Cancellariam, & Commissarijs deputatis per Suam Excellentiam super territorio in processu & actis deducto, non videtur posse dubitari quin territorium de quo agitur sit dictæ Magnificæ vniuersitatis Auerſæ, & dictam vniuersitatē Auerſæ debere conseruari in possessione ipsius territorij, ex deductis, & probatis in processu. Prius tamen præsupposito, quod Galdum ab antiquo, & originaliter fuit, prout est territorij Auerſanum, quod aperte demonstratur per privilegia retro regum huius Regni, & signanter per privilegium Incliti Regis Caroli, ac etiam per privilegium Incliti Regis Roberti in actis præsentata, in quibus privilegijs expresse dicitur, Galdum esse territorij

Auerſanum, quæ privilegia ꝑ cum sint antiquissima excedentia annos centū licet enunciatiue faciant mentionem Galdum esse territorium Auerſanum, bene probant prædicta per ea quæ voluit notāter Bal. & Sali. in l. cū aliquis, 2. col. C. de iur. delib. qui dixit quod instrumenta antiqua quæ faciunt mentionem, quod aliquis locus est Perusini districtus, bene probant districtū licet sint inter alios facta, ex quo ipsa probant communem opinionem hominum, quæ præsumitur esse vera, allegat rex. in l. prima §. primo ff. de flumin. & multa alia iura, idem tenet Ang. & Imo. in l. sciendum ff. de verb. oblig. notat glos. in c. cum olim in gl. prima de censibus, quæ dixit quod verba enunciatiua emissa propter aliud probant in talibus finibus, & idem in specie tenuit Philip. Dec. conf. 42. incip. diligenter in spectro tenore instrumenti 6. col. vers. 2. hoc bene confirmatur primo volu. vbi multa ad hoc allegat, & tenet Ant. de Butr. in c. fin. de success. ab intest. & in specie Fely. in c. cum causa fina. colum. versic. ex. glos. ex. de probatio, & idem in specie tenuit Socc. in conf. 14. incip. in causa communitatis prima col. versic. confirmantur prædicta 2. vol. & idē Socc. conf. 42. incipiente subtiliter, & eleganter 5. col. vers. sed contra duo prima fundamenta eo. vol. & in specie Alex. conf. 6. col. 3. primo vol. & in specie notat Franc. de Are. conf. 42. in princ. ad quæ multa alia allegari possent, quæ breuitatis causa omittuntur, sicq; ex privilegijs prædictis satis apparet Galdum integrum esse de territorio Auerſano.

Præsupposito igitur Galdum esse territorium Auerſanum, quia in præsentis Iudicio inter alia agitur de monte Cumarum & eius territorio, ac de penetis Coimæ, & Caualli, quæ sunt magnifici Alphonſi Coppulæ non videtur posse dubitari quin dicta loca sint de territorio Galdi, hoc enim bene probant primo testes examinati in

Regia

Regia Camera Summaria in causa alias agitata inter ipsam vniuersitatem Puteolorum, & dictum magnificum Alphonsum super dictis penetis, ac ipsarum possessione inter quos sunt multi testes Puteolani qui expresse dicunt dictas penetas esse sitas in territorio Galdi, casq; esse de territorio Auersano, quorum depositiones bene probant non obstante, quod fuerint examinati in alio iudicio agitato inter ipsam vniuersitatem Puteolorum, & praefatum magnificum Alphonsum Coppulam, & Baiulos dictae Ciuitatis Auersae stante quod in d. iudicio agebatur de eisdem penetis, quas praetendebat dicta vniuersitas Puteolorum esse de territorio suo, & iudicium praedictum agitabatur cum ipsa vniuersitate Puteolorum, quo casu sicut sententia in dicto iudicio lata nocuit, ac prodesse poterat ipsi vniuersitati Puteolorum, ita etiam probationes in dicto iudicio factae nocent eidem vniuersitati Puteolorum in hoc iudicio, ita punctualiter tenuit Innoc. in c. causamq; vel primo in fine ex. de testib. qui dixit quod in omnibus casibus in quibus sententia in alio iudicio etiam inter alios lata alijs prodest, vel nocet in eisdem casibus etiam acta, & probationes tenent; idem expresse tenuit Bar. in l. si superatus in fine ff. de pigno. qui dixit quod quando sententia in vno iudicio lata inter aliquos praedicit alijs, in eodem casu praedicit etiam probationes, & dicta testium dicens dictam quaestionem alias habuisse de facto, idem expresse tenuit Bal. in l. 2. in 3. col. ff. iudic. solu. qui inter alia dat regulam, quod in illis casibus, in quibus sententia lata inter alios, alij praedicit in eisdem casibus praedicit etiam probationes, tanto magis in casu nostro vbi probationes praedictae fuerunt in Regia Camera factae cum eadem vniuersitate Puteolorum respectu earundem penetarum de quibus in hoc iudicio agitur cum eadem vniuersitate Puteolorum, & sic non videtur

habere difficultatem per ea quae notat Bar. in d. l. 2. iudic. sol. idem expresse tenuit Bar. in l. 3. §. hoc a dicto col. 3 & sequenti versic. quæro vtrum ff. de vi bonor. raptor.

Et idem tenet Bart. Ang. & Imol. & Dominus Alex. in l. si saepe ff. de re iudic. & idem Bar. in l. si pro luforio §. fin. ff. de appell. & idem tenuit Bal. in l. 2. C. quib. res iudic. non nocet cum multis alijs quæ breuitatis causa omitto. Taliter quod ex praedictis apparet quod dictae penetæ dicti magnifici Alphonsi sunt site in territorio Galdi, & sic in territorio Auersano.

Confirmantur praedicta exactis Regiae Camerae Summariae in quibus apparet quod dum quondam magnificae Alphonsine de Vrsinis per Regiam Curiam fuissent assignati annui duc. tercentum super censualibus seu introitibus Galdi, & ex dictis ducatis tercentum deficerent ducati 30. ex commissione incliti Regis Catholici Regia Camera ipsa seruatis seruandis per ipsius decretum assignauit d. Magnificae Alphonsinae pro ducatis 30. magnificum Alphonsum Coppulam tanquam cessionarium dictarum penetarum existentium de territorio Galdi, & tanquam vnus de Censuarijs Galdi quibus actis Regiae Curiae creditur tanquam notorium inducentibus per tex. notab. in l. in donat. C. de donat. & ibi hoc notat Bal. & Salic. & notat. in c. vestra de cohabit. cleric. & mulier. notat expresse glos. & ibi Bal. Imol. & Abb. in c. quoniam contra in verbo viros ex. de probat. notat expresse Bal. in Rubrica C. de fid. instru. 2. col. vers. sed dubitatur notat glos. in l. gesta in glos. 2. in fin. de re iud. C. cum multis alijs similibus.

Stante igitur quod dictae Penetæ sunt in territorio Galdi, & sic in territorio Auersano, consequenter dicendum est, quod mons Cumar, qui est situs post dictas penetas, debeat dici de territorio Galdi, & consequenter de territorio Auersano, & similiter omnia

omnia territoria quæ sunt infra dictas penetas, per ea quæ notanter dixit Hostien. & ibi Dominus Abb. in c. si diligenti in 2. not. ex. de præscrip. qui dicit quod Domini temporales fundant intentionem suam de iure comuni, quo ad res sitas infra limites suæ Terræ, idem in specie tenuit Socci. in conf. 29. incip. visis capitalis 3. col. versu. aliquando & 3. & c. 2. vol. qui dixit quod res sitæ infra fines alicuius territorij præsumuntur esse illius Ciuitatis, cuius sunt fines quo ad iurisdictionem licet sit secus quo ad dominium rerum particularium allegat Hostien. in d. c. si diligenti pro quo est bonus tex. in c. cū Bertoldus in versu. cum vniuersitate de re iudicata, idem expresse tenuit Bal. in rub. C. de contrah. empt. col. 6. versu. vlti. quæro qui dixit, quod illud quod est infra fines præsumitur esse de finibus, vel illius cuius sunt fines, allegat tex. in l. de sacra §. fin. ff. de contrah. empt. & idem in specie tenuit Socci. conf. 14. incip. in causa comunitatis 2. col. versu. tertia conclusio 2. vol. & idem eleganter notat Franc. de Aret. conf. 42. 2. col. versu. ex his inferitur ad falsctum, vbi tenet quod probato quod aliquis locus est de territorio ciuitatis † Probatur similiter, quod oīa loca quæ sunt intra illos fines sunt de eodem territorio.

Confirmantur prædicta, nam quod aliqua bona sint de territorio & finibus alicuius domini, vel ciuitatis probatur per exercitium iurisdictionis, ita notāter tenuit Bal. in l. data opera 9. col. versu. super situ C. qui accusare non possunt, vbi dicit quod probatur quod aliquis locus est de territorio Perusino, vel Eugubio, per testes deponentes vidisse ibi ab officialibus Perusinis, vel Eugubinis iurisdictionē exerceri, sequitur Alex. conf. 43. in fin. primo volu. & idem in specie tenuit Franc. de Are. conf. 42. incip. viso cōf. 2. col. qui dixit, quod per testes deponentes, quod illi de vniuersitate accesserunt ad loca aliqua tanquam lo-

ca dictæ Ciuitatis, & fecerunt ibi capi & relaxari postea animalia pbatur illa loca esse dictæ ciuitatis, ac quasi possessio Ciuitatis illorum locorum, idem in specie tenuit Iacobinus de Sancto Georgio in l. cum aliquis 2. col. versu. additur ad istam materiam quotidiana C. de iure deliberandi, qui dixit quod fines et territoria probantur in multis modis inter quos ponit, quod probatur per exercitium iurisdictionis per appositionem custodum, seu campariorum per solutionē pedagij, seu Gabellæ, et alijs, vt ibi per eū. quæ omnia bene probantur facta per Auer nos, ac eius officiales in dictis locis de quibus agitur, idem in specie tenuit Alex. conf. 23. incip. viso processu causæ prima col. 5. vol. sed pro parte Ciuitatis Auer sæ satis sufficienter fuit probatum per multos testes, quod loca prædicta de quibus agitur fuerunt custodita de voluntate dominorum territoriorum prædictorum, tam per baulos dictæ Ciuitatis, quam per alios officiales, per quas appositiones custodum probantur fines territoriorum l. si ita §. mulier ville custos ff. de fundo instr. ac etiam probatur de exactiōe penarum à Dominis animalium ibi inuentorum ad damnificandum, & signanter à Puteolanis, & sic exercitiū iurisdictionis, per quod similiter probantur fines territoriorū per supradicta, ac etiā probantur exactiōes gabellarū à vendētibus merces, & vinū in eodē loco cumarū, & in loco Gauri, & signanter à Puteolanis. Probatur etiā de exercitio tabernarū factarum in d. mōte Cumarū per homines Auer sæ, & eius Casaliū, ac mensuris datis tabernarijs prædictis à Ciuitate Auer sæ per quas mēsuras denotatur, & probatur Imperiū seu iurisdictionē in loco, ita Guid. Pap. decis. 490. quæ incipit mēsurā, & multa alia iurisdictionalia probantur per dictam Ciuitatem Auer sæ in locis prædictis, ex quibus satis probata est intērio Auer sanorū tā in possessorio, q̄ in petitorio per supradicta.

Nec obstat si dicatur quod testes super prædictis deponētes sunt singulares + nam quasi possessio iurisdictionis probatur per testes singulares, ita est gl. notabilis in l. ob carnē ff. de testib. notat expresse Bal. in l. actor C. de probat. & plene Fely. in c. licet ex qua dā de testib. per Innoc. in c. qualiter & qū il 2. ex. de accus. cū simil. sicq; cū p Auerfanos fuerit plene probatū de dictis finibus per priuilegia, & per tot actus iurisdictionales factos longissimo tempore scientibus Puteolanis de quorum scientia expressa bene fuit probatum per Auerfanos. & quando non esset probata, prout est, illa præsumitur ex diuturnitate temporis, & loci vicinitate cap. quanto de præsumptionibus & cap. cum dilectus de purgat. canon. l. sita in fine de fundo infr.

Nec obstat si ex aduerso dicatur p ipsos Puteolanos fecisse similiter prædicta probata, illa .n. præterea possessio intercipiēdi animalia quā prætendū probasse dicti Puteolani, excluditur per probationes Aduersanorū ex multis, & primo, quia Auerfanorū possessio ex processu probatur + antiquior & cōtinuata vsq; ad tēpus litis motæ, & prætenfa per Puteolanos fuit & est recens & moderna, quo casu præsumitur clandestina, & vitiosa, ita notanter tenuit Bar. in l. si duo penul. col. ff. vti possid. & est bonus tex. in c. licet causam ex. de probat. & ibi per Doct. cum alijs vulga. Secundo etiam præfertur dicta probatio Auerfanorum stante quod per priuilegia prædicta, ac per scripturas d. Regiæ Cameræ, quæ habent vim tituli quo ad dictos terminos, & confines iux. notata per Bal. & Salic. in d. l. cū aliquis, & per alia supra allegata, quo casu stante antiquiori possessione, & titulis prædictis etiā si probationes essēt pares + præfertur is qui docet de titulo, ita probat tex. in dict. c. licet causam, & ibi per Doct. & Bal. in dict. l. si duo, & Bal. in Conf. 468. incipi. qualiter probentur

pertinentiæ, & districtus 3. vol. vbi multa ad propositum causæ nostræ dicitur.

Fortificantur prædicta, nam in confinibus dictorum territoriorum, est quædam via publica, & quidam valles montium, qui sunt termini naturales + & per ea optime probantur fines territoriorum, ita punctualiter tenuit Bal. in c. primo §. si quis de manso. 3. col. versic. ex. nota. de controu. Inuest. vbi dicit quod viæ regales montes, & rupes sunt fines territoriorum inuariabiles, allegat tex. in c. 2. ex. de parrocch. & in c. ex litteris de probat. & ita etiam notat Io. Andr. in c. cum causam ex. de probat. Idem in specie tenuit Bal. qui multum notanter loquitur in hac materia in conf. 445. quod incipit qualiter probentur pertinentiæ 5. vol. & idem Bal. conf. 420. incip. verba Principis primo vol. & idem Bal. conf. 468. 3. vol. & idem Bal. in d. c. cum causam.

Insuperq; puto considerandum qd illi septem Presbyteri Puteolani examinari in causa ad instantiam Puteolanorum nullam + fidem faciunt stante quod ipsi sunt ciues Puteolani, & habitantes in eadem Ciuitate, & in præsentii iudicio agitur de territorio, ex quo si Vniuersitas Puteolana obtineret ipsi perciperent comodum, & vtilitatem, quia in eo haberent pasculationes cum eorum animalibus, & ius lignandi, & alia faciendi gratis, quo casu cum tractetur de comodo, & vtilitate singulorum Ciuium dictæ vniuersitatis Puteolorum, & signanter dictorum Presbyterorum ipsi non sunt testes idonei in tali causa, ita Bart. in l. tantum §. vniuersitatis ff. de rerum diuis. Idem in specie tenet Bald. in cap. cum nunciis ex. de testib. vbi dixit, quod vbi agitur de vinea, vel nemore, vbi illi de Vniuersitate possent habere pascua, vel aliquam comoditatem testes de Vniuersitate non admittuntur ad testificandum, nec probant; & ibi

& ibi hoc tenet Io: Andr. Ant. de Butr. Imol. sequitur Felyn. in cap. in super col. 3. ver. sic. fallit 4. eod. tit. de testibus, & idem tenuit Bal. in l. Parentes in fin. C. de testib. & Bald. in d. c. in super hoc notanter tenuit, & est decisio S. Consilij collecta per Aff. 400. quæ incipit nobilis Petus Ioannes Spinelus. Demptis igitur dictis septem testibus à probationibus Puteolanorū remanent minores testes deponentes pro Puteolanis, quæ testes Auerfanorū, & illi testes qui remanēt ipsi Puteolanis aliqui sunt ipsorum famuli, & alij Hispani, & aduenæ qui per annum fuerunt officiales, & verisimiliter notitiam de finibus territorium habere
11 nō potuerunt † quo casu testes Auerfanorum maiores numero legaliores ex quo aduene, & nullam habent affectionem ac interesse in causa & verisimiliora deponentes tanquā continuo astantes, & cōuerfantes in dictis locis praferuntur testibus Puteolanorū, ita notanter tenuit glos. & ibi Salic. & ceteri in l. hoc carmen ff. de testib. plene Felyn. in cap. in nostra ex. de testib. & multa dicit Alex. in d. l. ob carmem in addit. ad Bar. de quo cum sit materia diffusa tractata per Doct. in multis locis aliter non me extendo.

Insuper puto considerandum, quod ex testibus Puteolanorum, multi cum reuerentia falsum notorie dixerūt in eo quod dant, quod vniuersitas Puteolanorum loca de quibus agitur tenuit, & possidet ea cultiuando, & cultuari faciendo, ac seminando, et fructus dictorū territoriorū capiendo, tanquā dñā, et patrona, quod euidenter est falsū cum reuerentia; quia dicta territoria quo ad donium particulare sunt diuersarū ecclesiarum, et dñorum, ita quod vniuersitas Puteolana nihil ha-
12 bet in dictis locis, quo casu testis † qui dicit falsum in vno, redditur falsus in omnibus, ita punctualiter tenuit glos. quā ibi omnes Doct. sequuntur in c. in nostra in gl. 1. in princ. ex. de testib. et maxime Franc. de Aret. qui diffuse ibi

de hoc loquitur, et notat expresse Bal. in l. si ex falsis in final. col. ver. sed quod in testibus C. de transact. qui dicit, quod si testis dicit falsum in eo quod pertinet ad cām, et est substantiale in causa reditur falsus in omnibus sicut est in casu nostro vbi agitur de possessione territoriorū in actis cōtentorū, idem expresse tenuit Franc. de Aret. in conf. 71. tenet expresse Innoc. et ceteri, maxime Fely. qui plene ponit in c. fraternitatis, de hereticis et tenuit Alex. cōf. 43. quod incipit visis attestationibus 2. col. ver. modo si dictū testis 2. vol. & idem tenuit Oldrad. conf. 35. incip. ad prædictam quæstionem testis & c. cum multis similibus.

Et ad prædicta non incongrue adduci possunt quod vnus ex testibus Puteolanorum nomine Biafo Schera Hispanus, qui est primus testis Puteolanorum super rubr. articulo partis aduersæ, deponit quod maxaria monasterij S. Seuerini, est sita in Galdo, quo casu cū sit testis productus à parte aduersa plene probat contra eum, ita tenuit Ludou. cōf. 104. quod incipit Pater Reuer. in fine, sequitur Ias. in rubr. de iur. iur. vlt. col. in 6. limitatione.

Et quæ dicta vniuersitas Puteolana in articulis ipsius v3. in articulis productis in pñti causa in articulo 19. & in articulis productis in causa agitata in Regia Cam. inter ipsam vniuersitatē, & magnificū Alphonsū Coppulā expresse cōfiteatur quod territorium Galdi est diuisum, & separatū a territorio Puteolano, quæ confessio in articulis † facta quamuis asseratur facta per Syndicum, vel Procuratorem vniuersitatis Puteolorum, ex quo fuit facta in iudicio, & per modum contentiose iurisdictionis, non autem voluntarie, bene præiudicat ipsi vniuersitati, ita punctualiter tenuit Bar. in l. certū §. et an ipsos ff. de cōfessis 2. col. notat expresse Bal. in l. vnica col. 17. ver. porro si confiteatur aliquid in libello C. eod. tit. de confess. & videtur bonus tex. quem ibi ad hoc notat Abb. in c. si

diligēti in 3. nota b. ex. de præscript. re fert, & sequitur Frac. Cur. in tract. feud. in 1. par. q. 8. col. 5. in princ. stāte ergo dicta confessione Puteolanarū, & Galdum non est territorium eorum, & at tētis pobationibus, ac scripturis Auerfanorum in processu productis per quas apparet, quod dicta loca tam penetarum prædictarum quam montis Cumarum, & locus de la Gauita ac dicta maxaria dicti monasterij, & locus grotæ baccarie, & alia loca sunt in territorio Galdi sequitur necessario quod ipsa sint in territorio Auerfano, & consequenter extra territorium Puteolanum, ita quod talis probatio proprietatis, & defectus iuris agendi in proprietate nō solum iuuat & roborat probationes Auerfanorum in possessione, sed etiam impedit dictam Vniuersitatem Puteolanorum agere possessorio, non solum retinende, sed etiam recuperande, quod est priuilegiatum iux. not. per Abb. in c. in l. tteris pen. & fin. col. ex. de restit. spolia. & per Abb. in c. sollicitate 3. col. eod. tit. & per Abb. in c. ex parte 5. col. vers. oppono, & videtur eodē tit.

Et quia in præsentiarum agitur de possessione dicti territorij, puto esse considerandum, quod quāuis vniuersitas Puteolorum fuerit conata probare possessionem intercipiendi animalia in eodem territorio. Attamen Vniuersitas Auerfana non solum probauit dictam possessionem intercipiendi animalia in ipso territorio; sed etiam plures actus possessiuos, videlicet exactiones gabellarum à venditoribus mercū, & vini in tabernis traditiones mensurarum tabernarijs factas ac possessionem iurisdictionis Magnifici Capitanei Auerfani, & multos alios actus possessionis, taliter quod dicta multiplicatio actuum ꝛ possessionis cum continuatione tanti temporis plus operatur quam vnus actus possessionis, ita notanter tenuit Bald. in l. si mulier la vltima primo notab. C. ad uellei. qui dixit, quod geminatio actū

cum notabili 'perseuerantia magis nocet quam vnus, de qua geminatione actuum, & eius effectu loquitur plene Ludou. Rom. in l. si vero §. de viro in 3 r. fall. in repetit. ff. solut. mati. ad q̄ optime deseruit tex. & ibi not. per Doct. in l. balista ff. ad Trebell. cum alijs vulgar. quæ ad hoc allegari possent.

Ex quibus cum satis plene appareat fundata intentio Auerfanorum tam in proprietate iurisdictionis dicti territorij, quam in ipsius possessione per diuersos, & multiplicatos actus, prout supra cum perseuerantia tanti temporis, puto recte concludendum ipsā Vniuersitatē Auerse, debere in ipsius possessione conseruari, & manuteneri per supradicta, & ita censeo de iure saluo saniori iudicio excellentium Dominorum Commissariorum.

ADDITIONES.

AD numerum primum, quod priuilegia antiqua facientia mentionem enuntiativæ de territorio, seu iurisdictione loci, bene probant. Ultra allegata per meum Auum hic, vide Affl. decis. 245. num. 4. cum sequentibus, & Aimonem Crauetam conf. 29. pro clariori declaratione in princ.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Si habens potestatem utendi Pontificalibus in aliena Diocesi possit ibi ordines conferre, & alia iurisdictionalia exercere, per totam.*
- 2 *Ad essentiam gratiæ, an requiratur scriptura?*
- 3 *Episcopalia Iura præscribi nō possunt.*
- 4 *Tantum intelligitur præscriptum, quantum esset possessum.*

ALLE-

ALLEGATIO 63.

AN in aliena diocesi possint ordines conferri, & spiritua lia exerceri, & quando.

QVONIAM asseritur, quod Abbas Iacobus Pacificus, qui præten dit ordinasse talem so litus fuerat quando ce brat in sua ecclesia Ab batiali celebrare cū mi

tria, & Sandalis, & propterea præten ditur ipsum habuisse potestatem ordi nandi sicut episcopus, & ideo ipsum talem fuisse legitime ordinatum, & si bi primam tonsuram canonicæ illatā; Dicitur quod hoc nullo iure fundari potest meo iudicio, mitria. n. & San dalia sunt insignia episcopalia, & epi scopalis dignitatis, quamuis ergo di catur, quod dictus Abbas in sua Ab batialia ecclesia possit uti dictis insi gnis episcopalibus ex privilegio Apo stolico in Diocesi Caputaquensi, non tamen sequitur, quod ipse qui esset pri uilegiatus in usu mitræ, & pontifica lium insignium in aliena Diocesi pos sit propterea in ea uti alijs prærogati uis iurisdictionalibus episcopo compe tentibus, sicut est ordinare, degrada re, & alia iurisdictionalia exercere, ita punctualiter tenuit glo. notab. in clem. fin. in verbo etiam celebrare, de priui leg. quæ dicit quod Episcopus qui ex privilegio potest celebrando in aliena Diocesi, uti Pontificalibus insignis sicut est mitra, & alijs insignijs, non propterea poterit † uti iurisdictione, vel officio Pontificali, sicut est ordi nare, degradare, vel crismare, & alia facere allegat. 9. q. 2. per totum, & similiter Archiepiscopus qui ex privilegio potest uti pallio, in aliena diocesi, non propterea virtute dicti privilegij poterit uti pontificalibus, quod etiā tenuit ibi Petr. de Anchar. & dixit Cardin. in ead. clem. fin. §.

fin. in 3. notab. quod priuilegiatus in vno, non potest manus extendere ad aliud, ex quo priuilegium quod po test alij obesse debet stricte interpre tari, allegat c. sane, & cap. in literis eod. tit. de priuileg. & dicit etiam ibi Cardin. quod Episcopus qui ex priui legio celebrat in Pontificali in aliena Diocesi, non potest ibi concedere in dulgentias, quia hoc est iurisdictionis secundum eum. idem tenuit Abb. in c. fin. extra de author. & usu palij, qui dixit quod Archiepiscopus qui ex pri uilegio potest in Pontificalibus cele brare in aliena Diocesi, vel Ecclesia, non potest virtute dicti privilegij ibi subdiaconos ordinare, quia hoc est iu risdictionis, qua iurisdictione uti non potest in aliena diocesi sine privilegio, vel licentia Episcopi loci, & idem te nuit Abb. in cap. cum sit eod. tit. de author. & usu palij.

Et est formalis decisio Abb. in cap. accedentibus 2. col. in princ. qui di xit quod Prælati inferiores non pos sunt habere ea quæ competunt Epi scopali dignitati, nisi ex privilegio Pa pæ, & ideo dicit quod Prælati infe rioribus solet per Papam cōcedi usus mitræ, & aliorum Pontificalium, ut habetur in c. ut Apostolicæ de priui leg. in 6. attamen ille qui ex priuile gio potest uti mitra, & alijs insignijs episcopalibus, non propterea poterit exercere iura episcopalia, quia mitra & alia insignia, est quædam nuda de monstratio, quæ habet significatum suum.

Insuper puto aduertendum, quod quatenus dicatur quod dictus Abbas habet privilegium celebrandi in Pon tificali, hoc non potest probari per tes tes, sed necessaria est scriptura, ita punctualiter tenuit Bal. in l. huma num in fine C. de legib. † qui dixit quod quamuis adesse gratiæ Papalis non requiratur scriptura attamen ad pro bandum talem gratiam non sufficiunt testes, sed requiritur scriptura, idem, & plenius tenuit Felin. in rubrica ex

tra de constit. in 4. col. vers. & possunt ista merito induci. idem expressius tenuit Bal. in cap. 1. in 2. col. in princ. per quos fiat inuestitura, qui dixit quod omnis gratia Papae videtur fieri hoc acto, quod inde conficiatur scriptura, vnde nisi reductur in modum non dicitur esse perfecta dicens quod ad supplementum literarum testes non admittuntur, & idem tenuit Abb. in c. auditis 1. col. ex. de in integrum restitutione, & quia de privilegio talia faciendi non apparet, ideo ordinatio facta ab eo quae alias sine privilegio fieri non potest ab ipso Abbate non habente conuentum nihil valet.

Et quatenus ipse Abbas initeretur praescriptioni faciendi praedicta, quod non dicitur, nec allegari potest, quia
 3 talia praescribi non possunt nisi praescriptione immemorabili per iura vulgaria, at tamen quia hic ageretur etiam de praescribendis iurisdictionalibus episcopo competentibus ex possessione detinendi mitram, & insignia Pontificalia tempore celebrationis, non potest interiri ad aliud, sed tantum esset praescriptum praeter quantum esset possessum, ita quod ultra possessa non possit se extendere, ita Bart. in l. fin. §. si quis hoc interdicto ff. de itinere actuum priuato, qui dixit, quod ubi agitur de praescriptione iurisdictionis probata quasi possessione certi actus in illo tantum actu praescribitur non in alijs, idem tenuit Soccin. conf. 35. incip. in controuersia quae vertitur fin. col. versic. postremo non potest 2. volum. & per Innoc. in c. dilectus 2. col. ex. de Cappell. monac. ex quibus recte concludi potest, quod praetensa probatio facta per dictum talem quod d. Abbas in celebrando usus fuerit mitra, & alijs Pontificalibus insignijs non concludit quod ipse Abbas potuerit exercere iurisdictionalia, sicut est ordinare, & primam tonsuram conferre, per supradicta, & sic ipse talis ordinatus a non habente potestatem, remansit purus

Laicus per deducta in alijs allegationibus.

ADDITIONES.

AD numerum primum, & per totam, quod inferioribus Abbatibus, vel Praelatis soleat per Papam concedi usus mitrae & aliorum Pontificalium, non tamen ex hoc poterunt exercere iura Episcopalia, vt ordinare clericos, & huiusmodi, vltra allegata per meum Avum hic: vide Abb. in c. vt Apostolicae de excessibus Praelatorum in 6. & vide Franciscum de Aretio in conf. 150. versus finem num. 3.

Abb. 10: Hier. de Maara.

SUMMARIVM.

- 1 Ius patronatus in Cappella qualiter acquiratur.
- 2 Favor & pia causa reijcitur pena opposita per testatorem, & legatum tenet.
- 3 Legatum cedit principali Reclori ecclesiae, etiam si testator non dicat, aut aliter dicat.
- 4 Quando agitur ex declarante, et quando ex declarato.
- 5 Quid de confirmatione.

ALLEGATIO 64.

DE iure patronatus in Cappella qualiter acquiratur.

R AESVPPONITVR in facto quod existente Archipresbiterali seu Parrocchiali ecclesia in Terra Ayrolae in tus quam erat cappella ab antiquo ibi con-

structa sub inuocatione Sancti Georgij, quae cum aliter non apperet, quod antiquitus fuerit patronata illa praesumitur fuisse dictae ecclesiae plebanae & ad

& ad eam spectasse, & sic Prælatus maioris ecclesie erat etiam Rector Cappellæ in ea constructæ gl. notab. in c. eam te de erat. & qualit. quam sequitur Abb. in c. cum ecclesia vers. ad de tamen de elect. & plene Fely. in c. ex parte. 5. el 2. de rescript. in princ. quia ergo præsupponitur quod quidam testator nomine Ioannes de Castello in eius testamento legauerit dictæ Cappellæ duas petias terrarum dicendo, lego dictæ Cappellæ meæ, seu que est de iure patronatus mei dictas terras, cum certis alijs dispositionibus vt ex dicto testamento apparet, dico quod ex tali legato non fuit ipsi testatori, vel eius hæredibus acquisitum ius patronatus, stante ¶ quod in acquisitione ipsius non interuenit assensus Archipresbiteri beneficiati dictæ Cappellæ, & autoritas Episcopi loci ordinarij, ita notanter tenuit Calder. de iure patron. cons. vlt. qui dixit, quod ad hoc vt dotentur beneficia, & dotas efficiatur patronus, requiritur approbatio Episcopi, sine qua nihil valent statuentiũ conuentiones, al legat gl. in c. cum dilectus in verbo constitutum de consuet. sequitur Fely. in d. c. ex parte 5. 1. col. referens rotam de iur. patr. x. ad sine & de prebend. 17. in antiquioribus quod non dicitur beneficium ante approbationem Episcopi & multa alia dicit quæ aliter non refero, & in specie notat Dñus Abb. in c. nobis & ibi per Doct. de iure patro.

Stante ergo quod ex tali legato nõ fuit quæsitum ius patronatus testatori aut suis hæredibus per supraddicta dico quod dictum legatum dictarum terrarum factum dictæ Cappellæ existentis intus ecclesiam plebanam fuit acquisitum dictæ ecclesie plebanæ, & consequenter dicto Archipresbytero tanquam Cappellano dictæ Ecclesie Parrocchialis, ita punctualiter ¶ tenuit Dominus Abb. in c. cum olim il 2. in nono notab. ex. de priuil. qui dixit, quod ecclesie edificatæ in

Parrocchia aliena sine licentia episcopi non veniant destruende, sed cedunt iuri episcopi vna cum dotibus suis, ita quod edificans sine episcopi consensu, non quærit ius patronatus, & ibi in specie lo: Andr. in sine qui allegat c. fin. de success. ab intest. & c. cum vos de offic. ordin.

Fortius dixit Fely. in c. cum venerabilis in col. 2. ampliacione de except. quod si testator in sua dispositione apposuit poenam dicendo, quod si dicta ecclesia seu Cappella non gubernaretur, prout ipse ordinauit, sit irrita eius dispositio; nam in tali casu reicitur talis poena, & remanet legatum purum, allegat rotam de testam. vii. incip. factum tale est. Testator in antiquis, & in specie hoc tenuit Fely. in d. c. ex parte 5. el 2. col. 2. de rescript. qui referendo Petrum de Perusio in 4. episcopali dicit quod fructus relictæ altari, sunt principalis Rectoris ecclesie, & si testator non dicat, & vide de hac Dec. cons. 12 1. prima col. prima vol. vbi multa de hoc.

Præsupposito ergo per supraddicta quod dictum Legatum fuerit acquisitum ecclesie Archipresbyterali, vbi dicta Cappella sita est, licet postea eadem Cappella appareat autoritate episcopi consentiente Archipresbitero effecta de iure patronatus hæredum testatoris, attamẽ dictus Archipresbiter ¶ quando consensit dictæ erectioni dictæ Cappellæ expresse reseruauit sibi, & dictæ suæ Archipresbyterali ecclesie vnã ex dictis Terris à principio dictæ suæ ecclesie acquisitis aliam largiendo dictæ cappellæ, quod bene sibi licuit cū ipse fuerit dominus dictarum terrarum, ante erectionem dictæ cappellæ in beneficium per supra allegata, & ideo rei suæ licuit legem apponere quam voluit l. in re ma data C. mand. l. etiam §. licet ff. solut. matr. l. sed & si quid possessor §. sicut autem de petit. hæred. cū vulgaribus. Quia ergo per legatum factum à dicto quodam Ioanne de Castello, dicta Cappella non

non fuit effecta de iure patronatus hæredum d. testatoris stante quod dictus testator non habuit potestatem constituendi ius patronatus sine Archipresbyteri, & ordinarij assensu. subsecuto ergo assensu dicti Archipresbyteri, & ordinarij, dictum ius patronatus assumit vires ex dicto ultimo assensu confirmante dispositionem testatoris inualidam, non autem ex ipsa dispositione testatoris non habentis potestatem in prædictis & ita punctualiter dixit Bal. in l. petens in 4. col. C. de pact. qui dixit quod ubi, declaratio subsequens, vel confirmatio dispositionis fit ab eo qui potest disponere, agitur ex declarante, & non ex declarato, allegat l. Aurelius §. fin. de libe. leg. & sequitur ibi Alex. 2. col. qui dixit, quod ubi declaratum non est habile ad producendam actionem, sed declarans tantum est habilis actionem producendam, tunc actio oritur ex declarante, & ex declarato, allegat hoc firmare Bart. in l. singularia 3. & 4. col. ff. si cert. pet. sicq; cum dispositio testatoris fuerit sufficiens ad acquisitionem iuris patronatus subsecutus consensus Archipresbyteri, & ordinarij fuit cā efficax iuris patronatus prædicti per supra allegata, consensus ergo præstitus in d. constitutione iuris patronatus per supradictum Archipresbyterum limitate videlicet cū dicta reseruatione dictæ terræ limitatum producit effectum l. in agris ff. de acquir. rerum dom. notat Bal. in l. fin. C. ad maced. qui dixit quod statutum validans contractum cum filio fam. mercatore inhibitum, non intelligitur de contractu facto ex mercantiā; quia limitata causa statuti, limitatum producit effectum, & multa ad hoc adducuntur per Felyn. in c. Petrus in 3. col. ex. de homic. Ex quibus de iure videtur concludendum quod dictus Archipresbyter debet absolui ab impetitione agentis, cetera suppleat autoritas magnifici Domini Iudicantis iux. tit. vt quæ desunt aduocatis.

ADDITIONES.

AD numerum primum cum seq. ad confirmationem eorū quæ dixit meus Aulus hic; Ad do ad acquisitionem Iurispotronatus in Cappella, vel ecclesia, ne dum requiritur constructio, vel dotatio; sed consensus Episcopi, quia Ius patronatus est quædam seruitus ipsius ecclesie, late prosequitur Abb. in c. 3. nu. 8. cum seqq. extr. de iur. patron. & vide Ioannem de Anania cons. 24.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *An episcopus possit compellere beneficiatum ad ostendendum titulum sui beneficij.*
- 2 *Episcopus nomine tantum, nõ re quid operetur,*
- 3 *Beneficia duo incompatibilia quando dicantur,*

ALLEGATIO 65.

AN & quando Episcopus possit compellere beneficiatum ad ostendendum titulum sui beneficij.

QVAMVIS ecclesiastica beneficia regulariter sine canonica institutione possideri non possint vt in regula prima in 6. possitq; episcopus beneficiatum compellere ad ostendendum titulum sui beneficij, prout tenuit & glos. in d. reg. prima in verbo obtineri in versic. & nota quod hæc Regula est in argumentum &c. & per Doct. maxime Abb. in c. licet heli, ex. de Simon. col. pen. & fin. versic. ex. glos. quæro, & tenet Philip. Franc. Gemin. Io: Andr. & alij in c. ordinarij de offic. ordin. in 6.

& multi alij quorum allegationes præmittito. Attamen Reuerendus episcopus Suessanus recte consideret, quod Reuerendus Episcopus Castrensis possedit beneficia, quæ tenet in Diocesi Suessana per annos 25. & plus, prout mihi retulit, per quod tempus per prædecessores episcopos Suessanos, & per ipsum modernum episcopum fuit toleratus in dict. possessione beneficiorum quo casu stante possessione dictorum beneficiorum per tam longum tempus non potest ordinarius eum cogere ad ostendendum titulum dictorum beneficiorum. Ita punctualiter tenuit Abbas in cap. in litteris col. 5. vers. item dic extra de restit. spolia. Idem expresse tenuit idem Abbas in d. cap. licet heli col. pen. & fin. Idem expresse tenuit idem Abb. in c. dilecto col. 2. vers. & not. tex. in eo quod allegabatur ex. de præben. qui tenuit quod Prælati, qui diu tolerauit subditum in beneficio non potest eum cogere ad ostendendum titulum beneficii, & hoc etiam tenuit Fely. in c. illud col. 3. vers. sed per istum tex. infertur ex. de præscript. qui dixit, quod is qui longo tempore possedit ecclesiam, non cogitur aliter ostendere titulum, ex quo superiores sæpè visitant ecclesias, & propterea præsumitur quod viderint titulum, & non est verisimile, quod ipsum tanto tempore tolerassent sine canonico titulo, & ibi allegat multos Doctores, hoc idem tenentes, idem dicit Corsec. in sing. suo verbo titulus, & propterea notanter dixit Bald. in leg. qui in aliena versic. sed si non adierit ff. de acquir. hære. quod clericus qui diu possedit beneficium præsumitur ab episcopo legitime inuestitus, quod etiam tenuit Dec. consil. 135. & primo vol. & dixit notanter Ludo. Gomef. in regul. de triennali possessore quaestione 26. numer. 3. quod is qui absque titulo possedit beneficium ecclesiasticum per decennium, quod ex dicta possessione tanti temporis causatur præsumptus titulus, & ad hoc opti-

me deseruit illud, quod dicit Abb. in c. cum nostris 5. not. vers. & ex hoc colligo de concess. præb. qui dixit per illum tex. quod in beneficialibus potest haberi vera possessio sine iusto tit. & ita intelligit dictam regulam primam, & quia in prædictis nulla est difficultas, ideo in prædictis aliter non insisto.

Et quoniam asseritur per dictum Reuerendum Episcopum Suessanum quod dictus Reuerendus Episcopus Castrensis obtinet in sua diocesi Suessana quandam Parrocchiam ecclesiam curam animarum habentem, quod dicto Reuerendo Episcopo Castrensi præsupponitur non licere absque dispensatione, cum ipse habeat episcopatum, cui cura iminet animarum vulgato c. de multa de præben. & propterea ab eo exigat exhibitionem dispensationis per cap. ordinarij, & ibi per Doct. de offic. ordin. in 6.

2 Dicitur, quod quamuis præfatus quod Reuerendus Episcopus Castrensis habeat nomen Episcopi, nullam tamen habet administrationem, nec curam animarum dicti Episcopatus, ex quo per Papam fuit sibi deputatus administrator, & rector, qui iura episcopalia exerceat, & curam habeat animarum, vt est notorium, potest. n. Papa in Episcopatu administratorem deputare, vt ille iura Episcopalia exerceat, Ita est tex. in cap. is cui, & ibi glos. in verbo confirmatus versic. nota enim ibi de elect. in 6. & ibi Philip. Franch. & alij, & propterea quamuis dictus Reuerendus Episcopus sit intitulatus Episcopus Castrensis, quia tamen ibi non habet administrationem, vel aliquam curam aut introitus, dicitur tantum honorarius Episcopus, & non vere Episcopus, sicut quando quis intitulatur in duobus collegijs Ecclesiasticis, ita tenuit Hostien. in cap. super inordinata ex. de præben. qui dixit, quod vbi quis intitulatur in duobus Collegijs Ecclesiasticis dicitur Canonicus honorarius tantum ad instar

tutoris honorarij, sequitur Abb. inc. estirpande §. qui vero col. 9. num. 17. vers. Idem Hostien. inc. super inordinata &c. ex. de præben. dicens quod Rex Franciæ est Canonicus Honorarius ecclesiæ Sancti Hilarij Pictaviensis. modo prædicto dicens, quod hoc tenet Guiglielm. de Montelaud. in Clem. gratiæ de rescript. & multos alios allegat, vt ibi. Ratio autem prohibitionis obtinendi plura incompatibilia est, quia eodem tempore quis non potest residere, & curam animarum tenere in duabus ecclesijs, vt per Doct. † in c. de multa præallegato, & tenuit Abb. & alij in c. quia in tantum ex. de præb. sed quia dictus Reuerendus Episcopus Castrensis curam non habet dicti Episcopatus vt supra, ideo cessat ratio prohibitionis assentionis alterius beneficij curati, qua cessante cessare debet dispositio c. cum cessante, & ibi per Doct. ex. de appell. c. post translationem vers. ceterum extra de renunciat. leg. in omni vbi Bart. ff. de adopt. cum alijs vulgar. & maxime, quia si parrochialis quam obtinet dictus Reuerendus Episcopus Castrensis aliquo modo posset dici incompatibilis, & tanquam incompatibilis posset dici, quod deberet vacare illa non vacaret, nisi post ademptam possessionem Episcopatus, prout expresse dicit tex. in dict. cap. multa, & ibi glos. in verbo post receptionem, quam possessionem Episcopatus dictus Reuerendus Episcopus numquam habuit, nec habet, propterea dicta parrochialis quam obtinet in diocesi Suesana, non dicitur incompatibilis cum dicto Reuerendo episcopo Castrensis aliam ecclesiam curatam non obtineat cum effectu, sed tantum nomine.

Et dato non tamen concessio, quod administratio Episcopatus Castrensis cum animarum cura resideret in persona dicti Reuendi Episcopi Castrensis, prout non residet, adhuc dicta parrochialis non posset dici in-

compatibilis, ex quo in eadem Parrocchiali de antiqua cōsuetudine duo Presbyteri animarum curam exercere consueuerunt, vt mihi retulit dictus Reuerendus Episcopus Castrensis, quo casu nullus ipsorum dicitur curam animarum habere, & propterea cessat dispositio dicti cap. de multa de præb. ita punctualiter tenuit Oldr. conf. 67. incip. quæstio talis est iur. de præb. ita quod cessante dispositione d. c. de multa eandem parrochiam d. Reuerendus Episcopus absque aliqua dispensatione obtinere potuit, & potest.

Et dato non tamen concessio, quod ad eam obtinendam requireretur dispensatio, prout non requiritur per prædicta, attamen ordinarius non posset eam cogere ad demonstrandum dictam dispensationem, stante quod dictus Castrensis Episcopus longo tempore eam possedit, & ordinarius eam tolleravit, ita punctualiter tenuit Philip. Franc. in d. c. ordinarij in principio col. fin. in 3. limit. qui allegat Innoc. in c. ex insinuatione ex. de procurat. & Host. in c. licet eli de simon. Hæc omnia currenti calamo scribere volui, vt satisfacerem præcibus dicti Reuerendi Episcopi Castrensis, ex quibus puto, quod ipse Reuerendus Castrensis non debet aliter molestari, saluo tamen saniori iudicio rectius sentientis.

ADDITIONES.

AD numerum primum, tractatur per meum Auum hic. An episcopus possit competere beneficiatum ad ostendendum titulum sui beneficij? In quo dubio ultra tradita per ipsum. Adde Innocentium in c. illud de præsumptionibus, vbi tenet, quod etiam si factum sit antiquum ex hoc non probatur titulus beneficij. Sed Hostiensis Ioannes Andreas, & Butrius, videntur dicere quod satis probat de iure suo si factum est antiquum. Sed pro concordia, aduerte quod Innocentius loquitur quando agitur petitorio, & actor dicat beneficium suum, nam tenetur probare

ex quo agit l. actor C. de probat. Secus si conueniatur ad ostendendum titulum sui beneficij, nam tunc procedunt allegata per meum Auum hic. Tu vide longam distinctionem Alexandri de Neuo in addit. ad Abb. in c. licet heli, ex. de simonia, vbi omnes concordantias habebis.

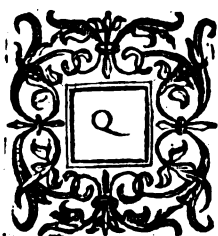
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Ecclesie vnite vni ecclesie assumunt naturam, & priuilegia, ac prerogatiuas ecclesie cui vnite fuerunt.*
 - 2 *Si ecclesia principalis est destructa, & alia in eius locum sussecta illa dicitur caput aliaru, & idem erit patronus secunde qui fuerat prime.*
 - 3 *Institutio facta sine patroni consensu est nulla.*
 - 4 *Papa potest derogare iuribus Patroni.*
 - 5 *Quid si ius patronatus erat Regis?*
 - 6 *Quid si beneficium vacauit in Curia?*
 - 7 *Regula de trienniali possessore conseruando in beneficalibus, qualiter intelligatur.*
- Vide in allegatione 53. fol. 224. in ead. causa licet diuersimode sit scriptum.*

ALLEGATIO 66.

DE vnione Ecclesie, & de iure patronatus prout in Summarijs.

VONIAM per scripturas in processu presetas clare apparet qd incliti Reges huius Regni ex fundatione, & dotatione ecclesie seu prioratus S. Mariæ de Latina

in Hierusalem constructa in Insula Sicilia acquisuerunt ius patronatus dictæ ecclesie S. Mariæ de Latina, ipsiq; ecclesie S. Mariæ donauerunt, & vniuerunt multas alias ecclesias in diuersis locis constructas, & signanter ecclesiam S. Philippi de Argirion in dicta Insula Sicilia constructam, & ecclesiam S. Petri de Nimphis alias de tacina in Prouincia Calabriae sistentem, quæ vniones postmodum confirmatæ fuerunt per diuersos Pontifices, vt apparet ex priuilegio Henrici 6. Imperatoris, ac per bullam diuersorum Pontificum, & signanter Adriani, Alexandri, & Benedicti sequitur ex predictis qd dictæ ecclesie S. Philippi, & S. Petri, & aliarum ecclesiarum vnite prefatæ ecclesie S. Mariæ de Latina sistentis de iure patronatus Regio tanquam capiti fuerunt similiter effecte de iure patronatus Regio; prout erat dicta ecclesie S. Mariæ de Latina ex qua parte ecclesie vnite predictæ ecclesie S. Mariæ de Latina assumpserunt naturam, & priuilegia, ac prerogatiuas ecclesie cui vnite fuerunt, ita punctualiter probat tex. in c. recolentes §. fin. ex. de statu monac. vbi ecclesia vnita manasterio Cisterciensi efficitur de ordine Cisterciensi, quauis ipsa tpe vnionis fuisset alterius ordinis, idem in spe tenuit gl. in c. & temporis qualitas in verbo vnire 16. q. 1. quæ dicit qd qn vna ecclesia vnitur alteri assumit naturam, consuetudinem, & priuilegia illius ecclesie cui vnitur, & idem expresse tenuit gl. in c. nouit qd est c. 1. ex. ne sede vacante quæ dixit, qd qn vna ecclesia vnitur alteri, illa ecclesia q vnitur assumit naturam, consuetudinem, & priuilegia ecclesie, cui vnitur, allegat tex. in d. c. recolentes §. fin. de statu monac. quæ glos. sequitur ibi Ant. de Butr. Hostien. & alij, & ad hoc accedat, notata per Lucam de Pena

in l. fin. in 4. q. C. de quibus muner. vel præstat. nemi. liceat se excusare lib. x. qui dixit, quod quando Rex vniuit plura loca vni, tunc priuilegia loci cui facta est vnio, acquiruntur locis vnitis, quia locus cui facta est vnio, habetur vt mater, & loca vnita censentur vt filij, & ideo assumunt naturam, & priuilegia loci cui facta est vnio, allegat c. pen. ex. quod metus causa, & d. c. re colentes §. fin.

Quamuis ergo postea dicta ecclesia Sanctæ Mariæ de Latina fuerit destructa penitus, quia tamen in locum dictæ ecclesiæ Sanctæ Mariæ de Latina successit, & subrogata fuit dicta ecclesia Sancti Philippi de Argirion, ita quod sicut dicta ecclesia Sanctæ Mariæ erat caput dictarum ecclesiarum sibi vnitarum, ita de præsentis ecclesiæ Sancti Philippi, quæ in locum eius successit, remanet caput dictarum ecclesiarum, & omnes ecclesiæ vnite dictæ ecclesiæ Sanctæ Mariæ, & eidem subiectæ remanent subiectæ dictæ ecclesiæ Sancti Philippi, taliter quod sicut dicta ecclesia Sanctæ Mariæ cum omnibus ecclesijs sibi subiectis, erant de iure patronatus Regis vt supra. Ita etiam de præsentis ecclesiæ Sancti Philippi cum suis membris, ita punctualiter tenuit Innoc. in rub. ex. de iure patron. qui dixit † quod si ecclesia vbi prius erat patronatus sit destructa, & alia in alio loco edificata, cui dos primæ ecclesiæ fuit assignata, cum dicatur in locum primæ ecclesiæ successisse, idem dotator erit Patronus etiam posterioris, quem ibi sequitur Cardin. Florent. in 6. quest. sequitur Rocchus in tract. iur. patr. in verbo, & dotauit in 19. q. & in verbo ecclesiam fundauit in 3. quest.

Et hoc accedant ea quæ notanter dicit Bal. de pace constant. in verbo imperialis clementiæ in 30. col. versic. pone quædam Ciuitas, qui dixit quod sumersa Ciuitate in qua episcopus erat creatus. dictus episcopus remanet episcopus in diocesi, & dicit Ar-

chidiac. in c. felix de penis in 6. quod priuata Ciuitate episcopo, remanet episcopus in diocesi quem ibi sequitur Io: Andr. col. 7. vers. sed dubitatur hic, & eo sequitur Felyn. in cap. Rodolphus in principio de rescriptis, dicens quod de illo dicto Archidiac. & Io: Andr. meminit Petrus de Anch. in repetit. Regulæ accessorium 68. col. de reg. iur. taliter quod ex prædictis remanet vera cōclusio, quod quauis ecclesia Sanctæ Mariæ de Latina fuerit extincta, adhuc remanet ius patronatus suæ Cesar. Maiestatis in dictis ecclesijs Sancti Philippi, & Sancti Petri & alijs ecclesijs vnitis vt supra.

Sequitur ex prædictis, quod collatio dictæ ecclesiæ Sancti Petri existētis de iure patronatus suæ Cesar. Maiestatis facta per ordinarium absq; præsentatione vel consensu suæ Cesar. Maiestatis tanquam patroni fuit & est nulla, vel saltim irritanda, ita probatex. in c. decernimus 17. q. 7. in verbo ordinationem suā irritam nouerit, ita etiam tenuit Abb. in cap. illud in principio, & circa finem ex. de iure patr. & expresse tenuit Abb. in c. cum Bertoldus col. 4. vers. ex hoc notabiliter colligitur ex. de re iudicata qui dixit, quod institutio facta † sine præsentatione patroni, est ipso iure nulla, quem ibi sequitur Felyn. col. 3. & ibi multa allegat.

Et quamuis ex aduerso dici posset quod dicta ecclesia Sancti Petri fuit collata d. aduersario per Papam, & sic Papa possit derogare iuribus Patroni † ex quo in beneficialibus habet Amplissimā potestatem, vt in Clem. prima, vt lite penden. & ibi per Doct. & tenet expresse Felyn. in tract. quando litteræ Apostolicæ noc. patron. ecclesiarum circa principium, & sic dictus aduersarius potuerit se defendere cum diuersis titulis iux. notata per Abb. in c. post electionem prima col. per illum tex. quem dicit alibi nescire meliorem ex. de concess. præben.

Attamen

Attamen in collatione Pontificis non solum non fuit facta mentio de Patrono, natu Regio † imo Papa non derogavit, nec derogare voluit iuribus Patroni, quo casu simpliciter conferendo d. ecclesiam non videtur derogasse iuribus patroni l. 2. §. merito, & §. si quis à Principe ff. ne quid in loco publico, & tenet expresse lo: Andr. in c. si motu proprio de præben. in 6. qui dixit quod quamvis Princeps concedat privilegium motu proprio illud non censetur concessisse in præiudicium tertij, sequitur Abb. in c. primo col. x. ex. de iudic.

6 Imò si dictum beneficium † vacaret in Curia quo casu censeretur affectum taliter, quod alius illud conferre non posset, vt in c. 2. & in c. præsentati de præben. in 6. Attamen si ecclesie patronatus vacant in Curia possunt conferri per ordinarium ad præsentationem patroni laici, ita punctualiter tenuit glos. in d. c. 2. in verbo collatio & ibi per Doct. maxime Philip. Fran. & in specie Lopus alleg. 96. incip. benef. vacantia in Curia prima col. qui tenet, quod reservatio beneficiorum vacantium in curia etiã per mortem Cappellanorum comensalium Domini Papæ, non includunt beneficia, ad quæ Laici patroni habent ius præsentandi.

Nec obstat si dicatur, quod dictus Aduersarius possederit dictam ecclesiam Sancti Petri per annos septem, & plus quo casu videtur ob stare regula † de triennali possessore non molestando, nam dicta regula in aliquo nõ obstat. stante, quod dicta ecclesia Sancti Patri, fuit, & est de iure patronus Cæsar. Maiestatis, quo casu collatio dictæ ecclesie aduersario facta absq; præsentatione, & voluntate suæ Cæs. Maiestatis patroni ipsius fuit nulla, vt supra fuit demonstratum, stante igitur nullitate tituli præfati aduersarij ipse fuit intrusus in eodem beneficio per ea, quæ notanter dixit Calder. conf. 13. in tit. de verb. signif. qui di-

xit, quod ille dicitur intrusus, qui nõ habet titulum Canonicum, & notat Abb. in c. cum venissent in 3. not. de in integrum restit. & notat Innoc. in c. nihil, & Bald. ibi col. 5. versic. adde quod nullus de elect. sed dicta regula non habet locum in intruso, vt dicit expresse verba regulæ, & ad hoc accedant notanter dicta per Philid. Dec. conf. 224. incip. in casu proposito occurrenti prima col. qui tenet quod regula de infirmis resignantibus loquens de beneficijs pertinentibus ad collationem non habet locum in beneficijs existentibus ad præsentationem patroni, ista. n. sunt diuersa collatio, & institutio, vt notanter declarat Abb. in c. autoritate prima col. ex. de institut. & idem notabiliter tenuit Gem. in regula de annali possessore q. 27. versic. 2. est casus qui tenet, quod illa regula non habet locum in ecclesijs patronatis, & idem Gomes in d. reg. de trienal. possessore q. 9. vbi quoad materiam ipsius regulæ se remittit ad dicta per eum in d. regula de annali possess. q. 27.

Et quamuis per vnionem dictæ ecclesie Sancti Petri factam dictæ ecclesie Sanctæ Mariæ de Latina non videatur in aliquo derogatum ordinario loci, vbi dicta ecclesia Sancti Petri est sita, per tex. in c. quia monasterium ex. de relig. domib. & sic dicta ecclesia Sancti Petri potuisset conferri per dictum ordinarium loci, quando fuisset ad eius merã collationem. Attamen ea effecta de iure patr. Regis vt supra est demonstratũ, illa nõ potuit per ordinarium conferri, sed debuit ad præsentationem patroni, vel de eius voluntate institui rector, vel prior in ea, & alias collatio facta est nulla, vt supra est demonstratum, propterea collatio dicti ordinarij, & etiam Pontificis debet nulla declarari per supradicta, & ita mihi de iure videtur, saluo saniori iudicio rectius sentietis.

ADDI-

ADDITIONES.

AD num. 1. quod ecclesia vnica alteri ecclesie assumat naturam, & priuilegia, ac prerogatiuas ecclesie cui fuit vnita; vltima tradita per meum Auum hic, vide Oldradum consil. 223. incip. factum tale est, & Felinum in c. translato col. 3. vers. iuncta ista extra de consuetud.

Abb. 10: Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- I** Fructus extantes, ac pendentes tempore vacationis ecclesie, spectant ad modernum Abbatem successorem, & in eis nullum ius cōpetit hæredibus prædecessoris, & num. 2. 3. 4.
- S** Successor in ecclesia an ligetur affectu facto per suum prædecessorem.

ALLEGATIO 67.

Successor in Ecclesia an ligetur affectu facto per suum prædecessorem. Et an fructus extantes, ac pendentes tempore vacationis ecclesie spectant ad Abbatem successorem, vel ad hæredes prædecessoris.

VOD omnes fructus extantes & ac pendentes tempore vacationis ecclesie, seu Abbatie Sancti Ioannis de Terra Angri diocesi Luceria paganorum spectant ad modernum Abbatem, & in eis nullum ius competat hæredibus prædecessoris Abbatis defuncti euidenter ostenditur, prius præsupposito, quod

dicta ecclesia conceditur, & ab antiquo concedi solita fuit in titulum Abbatibus qui pro tempore fuerunt, & sub titulo Abbatie huic moderno Abbati concessa fuit, quo casu tam iste modernus Abbas, quam cæteri Abbates qui pro tempore fuerunt, habuerunt administrationem ipsius Abbatie, ita sentit glos. in c. ex tuz. extra de cleri. non resid. in verbo, vt ipsos, & sentit Innoc. in c. cum in officijs extra de testa. & expresse Dominicus in cap. pñti de officio ordin. & ibi Philip. Franc. qui dicunt hoc procedere in omni eo qui habet simplex beneficium in titulum cui fuit assignata certa dos, vt ipse dicatur habere beneficium cum administratione sicq; ipse præcessor Abbas mortuus, cum dictam ecclesiam habentem certam dotem habuerit in titulum illius ecclesie iure licito dicitur habuisse administrationem per supra dicta, stante ergo quod ipse habens ecclesiam cum administratione, decessit fructibus existentibus, ac pendentes iure licito omnes pertinent ad dictam ecclesiam & illius successorem, ita punctualiter probat tex. & ibi tenuit glos. notab. quæ est vulgar. in d. c. præsentis de offic. ordin. in 6. & ibi per omnes vbi glosa distinguit inter Clericum habentem administrationem, & non habentem, & tenet quod clericus habens administrationem quamdiu viuit, equiparatur usufructuario, qui potest fructus consumere ad sui vtilitatem, & moriens de eis non testatur, nec aliter disponere potest, sed remanent pro ecclesia vel successore. Hoc tenuit expresse Bal. in cons. 3 13. incip. præmittendum est ad euidentiam 2. vol. vbi in specie de fructibus extantibus remittit se ad distinctionem dictæ glosæ, & hoc etiam tenuit expresse Andr. de Iser. in cap. 1. §. his consequenter hic finitur lex, qui tenet quod omnes fructus pendentes, seu extantes tempore mortis Prælati, sunt eccle-

ecclesie seu successoris, & in eis hæredes mortui nullum habent ius, idem quod dixit glos. in d. cap. præsentis tenuit Alex. in l. divorcio 2. col. ff. solut. matrim. qui dixit, quod communis conclusio est illa quam ponit glos. in d. cap. præsentis, ut distinguatur inter clericum habentem administrationem, & non habentem; & tenuit expresse Archidiaconus in cap. statutum §. assessorem de rescriptis in 6. & Dominicus in cap. si propter tua debita eod. tit. & lib. taliter quod nulla videretur difficultas, quod clericus habens administrationem, ut in casu nostro non transmittit fructus pendentes, & extantes ad hæredes, sed illi sunt ecclesie & successoris per prædicta. Et propterea dicebat Ioan. Andr. in cap. cum in officijs col. 2. vers. sed queritur extra de testam. quod mortuo prælati si bona post eius mortem remanent occupentur per hæredes Prælati, vel alium, ecclesia non agit contra occupatores crimine expilatæ hæreditatis, sed agit actione furti, vel vi bonorum raptorum, vel alijs actionibus dño competentibus, quia ecclesia vendicat dicta bona, non tanquam hæres, sed tanquam Domina.

Quinimo si fructus fuissent percepti, & reconditi, & tempore mortis Abbatis reperirentur reconditi, ex quo constat ipsos ab ecclesia peruenisse post mortem Abbatis remanent in dominio ecclesie, ita probat tex. formalis in cap. 1. de pecul. cleric. & ibi per Doct. bonus est textus in cap. 1. 12. quæst. 3. & est bonus tex. in cap. si quis sanæ quod est cap. fin. eod. tit. de pecul. cleric. & ibi per Doct. tex. in c. res ecclesie in c. expedit, & in c. si priuatum 12. q. 1. & est bonus tex. in cap. episcopi de rebus ead. causa & quæst. ubi probatur quod acquisita de bonis ecclesie sunt in prouisione ecclesie,

nota expresse Innocentius in cap. indecorum extra de ætate & qualitate. In tantum quod alias dixit Abb. in c. 1. de testam. per illum rex. quod ecclesia habet intentionem fundatam de iure super omnibus bonis possessis per Prelatum, defunctum, ut præsumantur quæsitæ de bonis ecclesie nisi probeur ex aduerso illa fuisse patrimonialia. Ad prædicta possent infinita adduci, sed quia non est in prædictis aliqua dubitatio, ideo contentus his paucis concludendo dico, quod omnes fructus tam pendentes, quam reconditi, & extantes tempore mortis prædecessoris Abbatis spectant ad ecclesiam, & successorem in eadem ecclesia, & si aliqui ipsorum fuerunt occupati per hæredes Abbatis defuncti, potest contra eos agi actione furti, vel alijs actionibus, ut supra prædicta.

Et quia audio quod quidam presbiter prætextu cuiusdam afflictus sibi ut ponitur facti per Abb. prædecessorem ingessit se in exactione fructuum, dico quod quando de afflictu prædicto aliquid appareret, ex quo non apparet, quod fuerit factus pro utilitate, & necessitate ecclesie, successor in ecclesia non obligatur ex afflictu seu locatione prædecessoris, ita punctualiter tenuit Dñs Abb. in cap. fin. extra ne prælat. vices suas, & ibi hoc tenet Innoc. & idem Cardin. in cons. 95. incip. respondeo singulariter qui refert Innoc. in d. cap. fin. & eum sequitur, & in specie notat Bal. in l. iubemus la 2. in princ. in 3. col. vers. tertio est videndum C. de sacro sanct. eccles. & aliquid per Bal. in cap. 1. prima col. vers. nota quod Prælati qui successor teneatur qui dixit quod Prælati successor non tenetur habere ratum factum prædecessoris, nisi de iure sit consuetum, ut ibi per eum; ex quibus re-

cte

Et concludi potest, quod nec hæres Prælati defuncti, nec prætenſus affectator poſſunt ſe in fructibus dictæ eccleſiæ intromittere, & ſucceſſorem impedire, in ipſorum perceptione per ſupradicta, & ita de iure mihi videtur.

ADDITIONES.

N Vm. 1. quod fructus pendentes, ſeu extantes tempore mortis Prælati ſine eccleſiæ vel ſucceſſoris non autem hæredis; vltra allegata per meum Auum, hic; vide Ioannem Lupum in rub. de donat. inter vir, & vxor. §. 66. num. 21. in fine; Baldum in auzh. licentiam col. ſin. in ſin. C. de Epife. & cler. & in l. iubebus in prin. col. ſin. C. de ſacr. ſan. eccl. Aluarotum in cap. 1. §. his conſequenter numero 5. verſiculo quid in clerico in tit. hic ſinitur lex. & ibi Afflic. num. 3. & Loſſredum conſ. 40. per totum.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

1. *An matre exiſtente in medio in ſubſtitut. cõpendioſa induſatur directã pupillaris ſubſtitutio, an verò omni tempore ſit fideicommiſſaria.*
2. *In legitima impuberis non poteſt imponi onus fideicommiſſi, & ſic in dote filie impuberi per patrem legata.*
3. *Relictum dotis cõpenſatur in legitima etiam debetur filie etiam antequam nubat, et reiſcitur omnis conditio, & omnis mora.*
4. *Si puella antequam nuberet moriatur relictu dotis tranſ-*

mittit ad matrem.

5. *Dos quæ debetur de iure Regni filie, extantibus masculis eſt loco legitime, & ideo omnis dilatio, omnis conditio, ac omne onus fideicommiſſi reiſcitur.*
6. *Subſtitutio cõpendioſa fideicommiſſaria non excludit matrem.*

ALLEGATIO 68.

AN matre exiſtente in medio in ſubſtitutione cõpendioſa inducatur directã pupillaris ſubſtitutio, an verò omni tempore ſit fideicommiſſaria.

Varitur in præſenti cauſa † an legatum à patre in teſtamento poſthumæ factum de vntijs 50. pro maritagio eius, tali nãque conditione adiecta q̄ moriente Poſthuma quãdocumq; in pupillari etate, vel poſt quãdocumq; ab in teſtato quod tunc, & eo cauſa in dote prædicta ſuccederent Io. Paulus, & Io. Andreas hæredes teſtatoris, & filij primi matrimonij inducatur dicta pupillaris ſubſtitutio, matre poſthumæ exiſtente in medio: an verò omni tempore ſit fideicommiſſaria ſubſtitutio: Ita quod à tali legato per mortem poſthumæ in pupillari etate mater non intelligatur excluſa.

Et modernorum inhærendo veſtigijs quorum eſt breuitate gaudere iuxta gloſ. in l. prima ff. quod met. cau. Prima fronte dicendum eſſe cenſetur dictam ſubſtitutionem cõpen-

pendiosam à Pagano per verbum comune factam matre existente in medio infra pupillarem ætatem directo iure valere secundum glosam magnam circa fin. in §. qua ratione institut. de pupill. substitut. vt tenet Cyn. post antiquos in l. præcibus C. de impuber. & alijs substitut. vbi refert se ita consuluisse, & sequitur Ioannes Andreas in capitulo si pater de testament. in 6. & idem tenet Oldrad. in consilio 125. Angel. Ioan. de Imol. Raph. Cuman. Paul. de Castr. Alexand. & scribentes in l. centurio ff. de vulgar. & pupill. Alexan. in consilio 12. in quinta column. versiculo quod substitutio numero quinto in tertio volumine. Vnde cum detur in præsentis casu Posthumæ compendiosam fuisse factam substitutionem per verbum succedat, quod est commune, vt habetur per Bartol. & communiter omnes Doctores in dicta l. centurio in finali columna. Ideo dicendum esse videtur matrem dictæ quondam Posthumæ tanquam expresse exclusam per directam pupillarem substitutionem à successione eiusdem Posthumæ nullum ius in dictis vncijs 50. habere nec consequi posse.

Prædictis namque nullo modo obstantibus contrariam partem secundum magis communem Docto. opinionem veriore esse demonstratur: Nam apertissimi Iuris esse constat quod quando substitutio facta est per verbum commune adiectum certæ rei vel quantitati quod tunc non importat substitutionem directam sed fideicommissariam vt eleganter voluit Bar. in dicta l. centurio in 12. columna versic. quæro vltius per te, in l. cogi §. & generaliter ff. ad Trebellian. per quem refert iddem tenere Dyn. vbi ex hoc infert ad quæstionem quasi in proprijs terminis, quod si testator

instituit filiam in certa quantitate, & si decederet in pupillari ætate vel post quodcumq; quod dicta quantitas veniat in talem, quod tunc non continet pupillarem: hoc iddem tenet Bar. in repet. l. si arrogator in antepen. columna versiculo item diligenter est considerandum ff. de adoptionibus, vbi dixit, quod substitutio determinata ad certa bona intelligitur fideicommissaria, & iddem in omnibus tenet Angel. l. prima §. si ex fundo, & ibi hoc iddem tenet Ioan. de Imol. in eius repeti. in 16. columna ff. de hæredi. instit. Paul. de Castr. in l. cohærede §. finali, ff. de vulgari, & pupillari, & in l. precibus C. de impuberum & alijs substitutionibus eandem opinionem tenet Lanfranc. in repetit. dicta l. centurio in 16. columna versiculo duodecima conclusio, & idem consulendo tenet expresse Bal. in consilio 127. in prima columna versiculo in contrarium est veritas in tertio volum. & idem sequitur Petr. de Ancharan. in consilio 43. numero tertio, vbi exorditur, quod verbum commune adiectum certæ rei vel quantitati non importat substitutionem directam, & verba illa si decesserit in pupillari ætate non mutant naturam verbi obliqui, in naturam verbi directi, & eandem doctrinam Bar. tenet Ioan. de Imol. & Alexan. in dicta l. centurio in trenta columna versiculo item in quantum Bart. & in dicto §. & generaliter qui legitur & situatur per Alexan. sub §. non ompis l. apud Iulianum ff. ad Trebellian. vbi inquit quod istud communiter tenetur, & alibi Soccyn. in consilio 117. in prima columna sub numero tertio in quarto volum. dixit hanc conclusionem sequi magis communiter DD.

Si ergo vbi facta est substitutio impuberi per verbum commune
L I adiectum

adiectum certe rei vel quantitati omni tempore talis substitutio est fideicommissaria, & in casu dictæ posthumæ filiz datur substitutio- nem factam esse per verbum succedat, quod est verbum commune certæ quantitatis vnciarum 50. ad iectum pro maritaggio dictæ posthumæ, sequitur de necessitate dicendum, quod quemadmodum in legitima impuberis imponi + posse non permittitur onus fideicommissi, vt habetur per glos. in dicta l. quoniam in prioribus, & per Bar. in l. prima §. finali in vltima quæstione ff. de vulgari & pupillari, & per Doctores in l. ex tribus C. de inofficioso testamento. Ita in dote filiz impuberi per patrem legata, onus fideicommissi imponi non potuisset, vt voluit Cyn. in l. vnica, §. videamus in fine C. de rei vxoriz actione, & Ioannes Andreas in additione Specula. in tit. de instrumentorū editione, §. vt autem in additione incipiente sed incidit, & Barr. in l. fin. §. filiz ff. de legatis secundo, Barr. & Doctores in l. Lucius §. maritus ff. ad Trebell. Bal. & Salyc. in l. quoniam nouella in ij. q. C. de inoff. testam.

Et quod sicut onus fideicommissi reijcitur à legitima, & omnis conditio iuxta tex. in l. quoniam in prioribus C. de inofficioso testamento. Ita pari formiter in relicto dotis facto per patrem filiz tenet etiam Alber. de Rosa in dicta l. quoniam in prioribus in finali columna versiculo vnde sicut in legitima. & idem tenet Alexan. de Imol. in consilio 55. in quarta columna versiculo sicut de legitima sub numero sexto in secundo volum. fol. 47. & hoc idem refert, & sequitur Decius in consilio 106. in tertia colum. versiculo, & ideo sicut de legitima sub num. 3.

Ad cuius namq; conclusionis cor-

roborationem, Accedat decisio Rychar. Malum. quam refert, & sequitur Cyn. Bal. & Salyc. in l. Saucimus C. de nuptijs, vbi concludunt quod si statutum dicat, quod extantibus masculis filiz foeminæ non succedant, sed debeant à patre vel fratribus dotari, & contigerit patrem masculis hæredibus institutis relinquere filiz infanti certam pecuniz quantitatem si nupserit quod dicta quantitas incontinenti debetur filiz antequam nubat. quia relictum + dotis compensatur in legitima; bonus est tex. in l. quoniam nouella in fin. C. de inofficioso testamento, & sicut de legitima reijcitur omnis conditio, & omnis mora dicta l. quoniã in prioribus, ita de hoc legato puellæ facto, quod subrogatur loco legitimæ quia idem iudicandum est de subrogato quod iudicatur de eo in cuius locum subrogatur l. si eum §. qui iniuriarum ff. si quis cautio: vnde tenet Rychar. quod si puella + antequam nubet decederet, & rãquam simplex legatum ad matrem liberè transmittat tex. est in l. prima §. si impuberi ff. de colla. bonor. l. vnica §. cum igitur C. de caduc. tollen. refert, & sequitur Bal. in l. generaliter in penultima columna versiculo in quæstione prædicta determinat Dominus Vber. C. de Episcopis, & clericis Alexand. de Imol. in consilio supra allegat. 55. in quarta columna versiculo ex quo infertur sub numero sexto, & Soccyn. in consilio 92. in tertia columna versiculo circa secundam dubitationem in primo volumine. Accedat etiam quod legatum pro dote factum à patre filiz cum alias legitimam non reliquisset quod tale legatum pro dote factum est purum, & non conditionale, vt inquit Bar. in l. Titio centum §. Titio genero in tertia colum. circa finem versiculo sed si alias legitimam

gitimam non relinqueret ff. de cond. & demonstr.

Sed quia de iure Regni pariformiter † filia foeminae per existentiam masculorum ab intestato excluduntur à successione paterna, sicut ex tenore praedicti statuti dum tamen dotentur secundum paragium iuxta tex. in constitutione aliquibus de successione filiorum libro tertio, unde inquit ibi Andreas de Iser. in octava columna versiculo sed hoc paragium quod dos quae filiae debetur virtute dictae constitutionis est loco legitimae, & eiusdem iuris est sicut legitima, refert, & sequitur Matth. de Affl. in decima tertia columna versic. finaliter concludit sub numero vigesimo sexto, & quod dos quae debetur filiae exclusae per existentiam masculorum, virtute statuti, sit loco legitimae iure naturae filiae debita tenet Bal. in dicta l. quoniam nouella in secundo not. & Bal. in consilio 448. incipiente factum in quo consilium petitur in primo volumine Paul. de Castr. in consilio 73. in finali column. versiculo quia negari non potest sub numero nono in prima parte Alexand. de Imol. in consilio 131. in secunda columna versiculo quae quidem dos sub numero quarto in primo volum. & idem Alex. in consilio septimo numero 17. in secundo volum. Dec. in consilio 106. numero tertio.

Stat igitur ex praedictis firma, & solidissima, vera conclusio quod omnis conditio, & dilatio, ac omne onus fideicommissi sicut rejicitur à legitima filiae iure naturae debita. Ita rejicitur à legato dotis per patrem filiae facto quae iure Regni loco legitimae subrogatur.

Ex quibus supra allegatis non

obstare apparet, quod in obiectum primo loco dicebatur quia illud procederet quando compendiosa substitutio facta esset impuberi per verbum commune, adiectum Vniuersitati bonorum, vel quorundam portionis hereditatis secundum quod communiter habetur per Doctores ibi relatos, & sic in alijs diuersis terminis à puncto haesitationis nostrae, in qua substitutio fuit facta per verbum commune adiectum certae quantitati, iuxta tex. in l. cogi. §. & generaliter prout diuersas facit quaestiones de praedictis Bar. in dicta l. Centurio: & sic ratione diuersi casus de vno ad alium nulla fieri potest illatio. l. si. ff. de calumn.

Ideo concludendum esse censeo 6 praedictam substitutionem † per verbum commune de certa quantitate factam ut omni tempore fideicommissariam à iure reiectam aduersus matrem nihil operari posse ad excludendam ipsam à successione dicti legati ad ipsam matrem translata per superius iura allegata, & propterea haeredes quondam Iacobi condemnandos fore ad dandum, & consignandum dictum legatum vnciarum 50. Posthumae factum ipsi matri, & proximiori dictae Posthumae iuxta te. in Athen. defunct. C. ad sen. consul. Tertul. & l. apud hostes C. de suis, & legiti. ex incorrecta iuris dispositione l. foeminae §. fin. C. de secund. nupt.

ADDITIONES.

TV vide ad hanc allegationem Afflic. decif. 38. cum ibi additis.

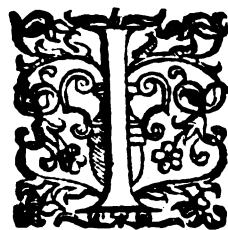
Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Quando ex præstatione annua præsumatur titulus concessionis præcessisse.*
- 2 *Instrumentum est aperta probatio.*
- 3 *Ex probatione possessionis quando inferatur ad dominium.*
- 4 *Ex præstatione annua an probetur titulus concessionis.*
- 5 *Annua præstatio quid operetur? & ad quid cogi possit?*
- 6 *Vbi intentio actoris vel rei est fundata in tempore, debet specificè probari de tempore, alias non posset obtinere.*
- 7 *Libri censuales ecclesie bene probant.*
- 8 *Indissolutione contractus requiritur eadem sollemnitas quæ fuerat adhibita in eo conficiendo.*
- 9 *Transactio valet quando illius virtute pessidetur.*

ALLEGATIO 69.

Quando ex præstatione annua præsumatur titulus concessionis præcessisse.

N causa Reuerendissimi Domini Cardinalis Neapolitani cum Vniuersitate Turris Octauæ super solutione census pro ter-

ritorio vulgariter nuncupato lo demanio, & alijs, vt ex actis, & processu plene probatur, subtinendo Partes præfati Reuerendissimi Cardinalis, dico non esse dubitandum, quod eadē Vniuersitas Turris Octauæ non debeat condemnari ad soluendum præfato Reuerendissimo Cardinali censum petitum, stante

1 instrumento transactionis, & concessionis factæ per dictum Reuerendissimum Cardinalem dicti territorij præfate Vniuersitati, per quod instrumentum ipse Dominus Cardinalis habet fundatam intentionē, & ei statur donec ex aduerso probetur contrarium, ita est tex. & ibi
2 hoc notat Bal. & ceteri † in l. cum præcibus C. de probation. per quem tex. ita dicit Andreas de Isernia in capitulo primo in principio de controu. inuestiture pleno Philip. Dec. consilio 36. columna prima versiculo sed tamen prædictis non obstantibus, & consilio 173. in causa falsitatis columna quinta in fin. primo volum. cum multis alijsq; ad hoc allegari possent.

Et quoniam dicta pars aduersa fundat se in assertis conuentionibus dicti instrumenti, & quod ipse Reuerendissimus Cardinalis non seruaerit promissa per eum in dicto instrumento transactionis, & concessionis, & propterea ipsum debere à commodo dicti contractus cadere; Dico ex processu non apparere, qd ipse Dominus Cardinalis contrauerit dicto instrumento, & consequenter dictos Turrenses non fundasse eorum exceptiones, & obiectiones, & primo quatenus ipsi allegant,

legant, quod ipse Dominus Cardinalis non fecerit cedere, ac renunciare assertis concessionibus ab illis, quos ipsi in eorum articulis descripserunt, dico ad prædictam ipsum Dominum Cardinalem non fuisse obligatum, nec ad eos promissio Procuratoris ipsius Domini Cardinalis se extendere, stante quod dictus Procurator promissit curare, quod omnes illi, qui habuissent concessionibus alicuius partis dicti territorij ab ipso Reuerendissimo Domino Cardinali, vel electo Archiepiscopo post litem motam contra vniuersitatem prædictam ab eodem Domino Cardinali in magna Curia Vicariæ cederent dictis concessionibus taliter quod dicti Turenenses tenentur probare eorum qualitates, quæ eorum intentionem fundant scilicet quod ipsi homines habuerint concessionibus à dicto Domino Cardinali, vel electo Archiepiscopo, & quod dictæ concessionibus fuerunt factæ post litem motam, ita notanter tenuit glos. per illum textum in l. eum actum, & ibi hoc notat Bar. in fine ff. de neg. gest. notat expresse Bar. per illum text. in leg. non solum §. sed vt probari ff. de nou. operi. nunciation. Bal. notabiliter in l. matrem C. de probationibus, notat plene Alexand. in dicta l. non solum §. sciendum, vbi multa addit. quia ergo dicti Turenenses non probarunt dictas qualitates, quæ eorum intentionem fundant, scilicet quod fuerit facta concessio descriptis in dictis articulis Turentium, & quod concessionibus fuerint factæ post litem motam à prædictis, merito debent condemnari.

Nec puto eiusdem Turensibus sufficere illud quod ipsi allegant, videlicet quod dicti homines particulares per eosdem descripti possident, & possident diuersas partes

dicti territorij & demanij, ac etiam quod pro eisdem soluerunt diuersos redditus dicto Reuerendissimo Cardinali, & propterea præsumantur fuisse vtilis Domini, & concessionarij dicti territorij, & consequenter ipsum Dominum Cardinalem fuisse obligatum ad faciendum eisdem cedere dictis concessionibus, iuxta legem dicti contractus, nam prædicta in aliquo non relevant † & primo ex possessione ipsorum non probatur quod ipsi fuerunt effecti vtilis Domini dictorum territorij, ita probat notabiliter text. in capitulo inter dilectos versus finem extra de fide instrumentorum glosa notabiliter, & ibi per Doctores in capitulo cum Bertoldus in verbo quodam iure extra de re iudica. glos. & ibi per Doctores in l. cum res C. de probationibus. cum alijs vulgaribus in casu de quo agitur ex præstationibus, seu solutionibus dictorum reddituum probatur concessio in emphiteusim facta à prædicto Reuerendissimo Cardinali prædictis Turenensibus: primo quia prædictum territorium demanij est ecclesiasticum & illud absq; causa, & Pontificis consensu alienari non potest; iuxta titulum extra de rebus ecclesiæ non alienan. taliter quod cum ius commune resistat dictæ alienationi, ex dicta præstatione † antea non probatur titulus concessionis, ita Bar. in l. cum de in rem verso in principio suæ distinctionis ff. de vsur. qui aliegit l. competit C. de præscript. xxx. anno. & textus in capitulo primo de præscription. in 6. ita etiam quia hic tractatur de obligando eundem Dominum Cardinalem ad faciendum cedere, & renunciare ab ipsis particularibus, ac etiam de resolutione contractus prædicti, & sic de magno præiudicio. taliter quod ex prædicta annua præstatione non probatur,

neq;

nec præsumitur titulus concessionis, ita idem Bar. in d. l. cum de in rem vers. de vsuris.

5 Fortificantur prædicta; nam eo casu † quo ex præstatione annua præsumitur, vel probatur titulus concessionis, illud procedit vbi agitur inter soluentem, & recipientem, secus autem, vbi cum tertio agitur, & ipse tertius hoc allegat; Ita punctualiter tenuit Ludouicus consilio 127. posito quod dominum rei &c. & dato non tamen concessio, quod ex dicta præstatione probaretur concessio, illud procedit ad finem, vt soluens cogi possit continuare solutionem, & vt recipiens manuteneri debeat in possessione recipiendi, iuxta terminos capitulo querelam de elect. in 6. ita punctualiter Dñs Ias. in l. secunda. columna quarta car. 16. versiculo quarto quero C. de iure emphit. notat Bar. in l. litibus C. de agri. & censu. libr. 11. Philip. Dec. consilio 136. in causa Reu. columna secunda primo volum. non autem ad finem probandi concessionem pro obtinenda resolutione contractus, quæ in casu de quo agitur, est magni præiudicij, per nota. per Bart. in supradicta l. cum de in rem verso, immò quando ex præstatione annua probatur vel præsumitur concessio in emphiteusim, ita demum præsumitur, si soluens soluat tamquam emphiteuta, confitendo se emphiteutam, quo casu contra eum tantum præsumitur facta concessio ad finem prædictum, ita Bal. & cæteri scribes in l. si certis annis C. de pactis, & idem Bal. in l. prima columna secunda ff. de rerum diuis. Abb. in consilio 74. incipien. duo principalia, in princ. primi volum. cum multis quæ ad hoc allegari possent, quæ breuitatis causa omittuntur; & præsupposito non tamen concessio, quod ex prædictis

probarentur concessionem prædictam factam supradictis particularibus, quia tamen capitulum dicti contractus stringit se ad cōcessionem factam post litem motam à prædictis Reuerendis. Cardinali & electo Archiepiscopo, ita quod per aliud Capitulum disponitur, quod concessionem factam ante litem debent esse ratam, & firmam, dico quod eadem Vniuersitas non tantum tenebatur probare concessionem fuisse factam, sed eandem fuisse post litem factam, ita quod tempus concessionis debebat specificè probare; ita glos. notab. & ibi Bar. in d. l. cum actum de nego. gest. 6 qui dicit, † quod vbi intentio actoris, vel rei est fundata in tempore, debet specificè probare de tempore alias non potest obtinere, & ita tenet ibi Bar. in fin. & idem Bar. in d. l. non solum §. sed vt probari ff. de nou. oper. nunc. Iason multa dicit in Rubrica C. qui admitti quamuis ergo ex prædictis probarentur concessionem factam fuisse dictis possessoribus, prout non probatur, quia tamen de certo tempore non apparet, & dictæ concessionem vno tempore deberent esse firmam, & alio tempore deberent reuocari, sequitur, quod eorum probatio redditur dubia quæ probatio non releuat vulgato cap. in præsentia extra de probat. antiqu. cum alijs vulgaribus maxime, quia per libros censuales † dictæ ecclesie antiquos in processu præsentatos, qui bene probant capit. ad audientiam extra de præscript. leg. census, secundum vnā lecturam ff. de probat. ostenditur, quod territoria prædicta possessa per dictos particulares erant reddititia dictæ ecclesie iam sunt anni 50. & plus, ita quod si ex dicta annua præstatione probarentur, concessionem illæ essent antiquæ, & præcederent lites per multos annos, & sic ex forma concessionem deberent firme rema-

remanere, ex quibus puto sufficienter demonstratum, quod dictum caput præsentis consuetudinis non obstat.

Aliæ verò contrauentiones allegatæ per dictos Turrenses non obstant, & præsertim ille in quibus dicitur, quod homines casalis Resinæ fidant exteros in territorio præfato, & ab eis exigunt fidas, quæ fide fuerunt cessæ dictis Turrensibus, & etiam quod homines Casalis Sancti Sebastiani recusant soluere annuos ducatos sex similiter cessos, nam ex capitulo dicti contractus, quod est xv. in ordine apparet, quod ipse Reuerendissimus Cardinalis, & eius procurator cesserunt dictas fidas dictis Turrensibus, ita quod intelligitur cessum illud ius, quod ipse habebat, & non aliud iuxta notata per Bart. in l. si sic §. primo in fine de lega. primo, & ibi per modernos, & per Socc. consilio 15. incipiente non inutilis, sed necessario septima columna versiculo circa quartam quæstionem secundo volum. taliter quod ipse Reuerendissimus non est obligatus facere aliquid, sed virtute dictæ concessionis Turrenses possunt agere contra homines dicti Casalis, vt à prædictis abstineant, & si ipsi de facto dictas fidas exigunt, ad illud dictus Reuerendissimus non tenetur; ita est formalis textus in l. fin. C. de actio. empt. & ibi per Doct. & Bar. & plenius Alexan. in l. stipulatio ista ff. de verbo. oblig. & similiter debent agere contra homines Villæ Sancti Sebastiani pro solutione dictorum ducatorum sex per prædicta, ita quod ipse Reuerendissimus ad aliquid non tenetur.

Illud autem, quod ex aduerso similiter allegatur, videlicet, quod dictus Reuerendissimus non obtinuit confirmationem dictæ concessionis à Summo Pontifice infratempus præmissum, minime obstat, quia

quia illa debebat impetrari sumptibus ipsorum, itaque ipsi tenebantur soluere propriam pecuniam, & deinde ipse Reuerendissimus tenebatur dictam confirmationem obtinere, & quamuis ex aduerso dicatur, quod ipsi obtulerunt pecuniam, attamen illa verbalis oblatio, quæ ex aduerso prætenditur facta, non sufficit, sed debebat realiter solui, & deponi pecuniam iux. textus in l. Iulianus §. offerri iunta glosa, quæ dicit, & solui de actio. empt. & plene Alexan. in l. si mora in principio glos. prædictæ ff. solut. matrimonio, & idem Alexand. in l. si seruus communis in principio ff. de vulgar. & pupill. maxime, quia dictus Reuerendiss. obtinuit dictam confirmationem reintegra, & Apostolicæ commessariæ citatis ipsis Turrensibus, ac seruatis seruandis dictam concessionem non interponere decretum dictæ confirmationis, vt ex actis apparet, ipsis Turrensibus aliter non contradicentibus, & quamuis præsupponatur ex aduerso quod fuerit facta oblatio asserto Procuratori dicti Reuerendissimi, & quod ipse dixerit quod dictus Dominus Cardinalis non erat contentus quod aliqui ex electis dictæ Turris dixissent, quod ipsi similiter non erant contenti, & quod dictum contractum reuocabant, attamen prædicta nihil obstant, tum quia prædicta probantur per testes singulares, & deponentes in eorum utilitatem, ex quo sunt Turrenses, & consequenter non probant per iura vulgaria, tum etiam maxime quia dictus Donnus Leonardus non erat procurator ad dissoluendum contractum prædictum, & sic eius persona non legitima, tum etiam quia dictus contractus fuerat gestus cum tota Vniuersitate, ita quod in illius dissolutione † requirebarur eadem solemnitas quæ fuerat abhi-
bita

bita in eodem proficiendo, ita probat tex. in authentic. è contra C. de rep. & in l. ab emptione ff. de pac. notat Ang. consilio 230. incipiente ars &c. Taliter quod dictus contractus cum tota Vniuersitate simul congregata celebratus debebat cum eadem solemnitate dissolui, & non sufficiebat voluntas duorum, maxime non interueniente persona legitima ex persona dicti Reuerendiss. Cardinalis per supradicta.

Et quoniam pars aduersa prætendit transactionem prædictam cessisse in euidentem lesionem Vniuersitatis prædictæ, & ex processu apparet contrarium, ex quo prius Turrenses prætendebant habere ius pasculandi in dicto territorio, & per dictam concessionem fuit sibi concessum vtile dominium in ampla forma, cum alijs fidis, & emolumentis competentibus dicto Reuerendissimo & eadem transactio fuit autoritate Summi Pontificis, & Iudicis secularis confirmata, iuxta tex. in capitulo veniens de transac. & præsertim quia dicti Turrenses occasione dictæ transactionis retinent dictum territorium, quo casu sine aliquo decreto, & sollempnitate facta transactio valeret, † ita est tex. notab. cum glos. & ibi hoc notat Bar. in l. nulli ff. de transact. Ludo. consilio 50. incip. Idem in præfata consultatione, & idem Ludou. consilio 166. incipiente viso diligenter, & quia in tali transactioe interuenit decretum Cur. & tale decretum fuit causa cognita latum, & probato prius transactionem prædictam cessisse in utilitatem euidentem dictæ Vniuersitatis non est dubitandum de eius validitate, iuxta tex. in l. non solum C. de præd. min. & ibi per Doct. & iuxta nota. per glosam, & ibi per Doct. in l. prima C. si aduers. transact. propterea mihi videtur pos-

se nullatenus in dubio reuocari effectus dictæ transactionis, nec aliter dubitari, quia dicti Turrenses qui tanto tempore, & iura ecclesia possident autoritate dictæ transactionis, debeant condemnari ad soluendum censum petitum. Cætera suppleant Magnific. Domini Iudicantes, qui bene nouerunt, quod Turrenses, qui querunt negotij expeditionem differre, malum ius fouent iuxta titulum, vt quæ desunt aduocatis.

ADDITIONES.

AD numerum quintum. Ad confirmationem dictorum per meum Auum hic; quod ex annua præstatione præsumatur concessio præcessisse, vt soluens possit cogi continuare solutionem in futurum; Adde Boerium consil. 52. Decium consilio 61. & vide quæ addidit Masullus ad decif. Capic. 65. numer. 13. vbi multa congerit.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Economi A. G. P. de Neapoli habent plenissimam potestatem, nec indigent assensu Apostolico.*
- 2 *Monasterium Montis Virginis est unitum cum Hospitali A. G. P.*
- 3 *In constitutione pensionis requiritur assensus illius, qui debet soluere pensionem.*
- 4 *Quando quis facit aliquid contra ius, & potest dispensare censetur dispensasse.*

5 *Pen-*

5 *Pensio super ecclesia censetur dari pro iure temporali, non autem pro spiritali.*

6 *Pensio non dicitur beneficium ecclesiasticum cum laico assignari possit.*

7 *Collatio beneficiorum est ius spirituale, cuius laici sunt incapaces, nõ sic in collatione pensionis.*

8 *Ratione dubij euentus multa permittuntur, quæ alias non permetterentur, nec potest considerari lesio ratione dubietatis, etiam in minore.*

9 *Qui occasione acquirendi non vititur, non intelligitur alienare, nec fraudare creditores.*

10 *Consensus Apostolica auctoritate confirmatus est realis, & ecclesiam obligat.*

ALLEGATIO 70.

IN materia pensionis super ecclesia, prout in Summarijs.

IN causa Venerabilis ecclesie, & Hospitalis Sæctæ Mariæ Annuntiatæ de Neap. cum Clerico Hieronymo Siripanno super annua pensione ducatorum ducentorum de car-

lenis super fructibus monasterij Sæctæ Mariæ Montis Virginis, & alijs, vt ex processu, & actis subtinendo partes dicti Clerici Hieronymi cõuenti.

I Puncto considerandum est quod ex bullis, & alijs in processu deductis demonstratur, quod magistri, & æconomi dictæ ecclesie habent plenissimam potestatem regendi, & administrandi bona, & introitus dicti monasterij

vniti dicto Hospitali Annuntiatæ, sicut etiam habent ius regendi, & administrandi iura, & bona hospitalis. Ex quibus sequitur quod cū annua pensio alias reseruata in fauorem quondam Antonij Siripanni fuerit reseruata super fructibus dicti monasterij in stipendium, seu subuentionem ipsius & ipsi magistri erant obligati ad soluendum dictam pensionem dicto Domino Antonio, vt ex bullis dictæ reseruationis apparet consensus magistrorum, qui administrationi, seu regimini dictorum bonorum temporalium præpositi erant, & ipsam soluere tenebantur in eius reseruatione, & translatione exquirebatur + & non alterius iuxta regulam Cæcellariæ 44. in fine quæ dicitur quod literæ assignationis cuiusuis pensionis annuæ super fructibus cuiusuis beneficij minime expediri possit nisi de consensu illius qui habebat soluere pensionem vt ibi.

Et ad hoc accedat quod Papa in bullis tam prædictæ reseruationis dictæ pensionis in fauorem quondam Reuerendis. Cardinalis Aragoni. quæ successiue in ipsius translationem in personam dicti Antonij. quam etiam in vltima translatione ducatorum ducentorum annuorum in personam dicti Clerici Hieronymi Siripanni, qui admisit dictos magistros, qui tunc regimini dictæ ecclesie, & Hospitalis ac monasterij præerant ad consentiendum prædictis sciens expresse eos esse laicos, & economos dictæ ecclesie vt ex bullis in actis productis apparet, videtur propterea eos ad prædicta habilitare, & cum eis in prædictis dispensare, & quando habiles + alias non fuissent, prout sunt per ea quæ notabiliter dixit Innoc. in c. diuersis fal. ex. de cler. coniuga. qui dixit, quod quotiescūque quis facit aliquid contra ius, & illud tale est in quo possit dispensare, dispensasse intelligitur, vt ibi per eum qui allegat ad hoc tex. in c. veniens de filijs p̄sbiter. & in c. 2. de bigam. ad quod optime deseruit tex. in l. idem Vlpianus ff. de excusat. tut.

M m

& quæ

& quæ notat Abb. in c. non nulli pen. col. de rescript. & licet idem Innoc. in dicto cap. veniens de filijs præbiter. dicat in hoc requiri causæ cognitionem, vt ibi per eum, hoc tamē procedit in inferiori à Principe, vt ibi expresse dicit Innoc. qui loquitur in ordinario secus tñ est in Principe, ita notāter dixit Abb. in c. cum vero §. inferiora 3. col. de elect. in glos. super verbo vigesimū quintum, & notat Abb. in d. c. non nulli penul. col. de rescript.

5 Et ad prædicta multum deseruit † quod pensio, quæ soluitur de redditibus alicuius ecclesiæ censetur dari pro iure temporali ecclesiæ non autem pro spirituali, ita sentit Ant. de Butr. in c. constitutus in princ. 2. & 3. col. & ibi melius Cardin. de relig. domib. & not. Ioannes de Anna in cap. 1. & 5. col. in princ. de simon. & expresse Felyn. in c. ad audientiam il 2. col. 7. versicul. 4. conclusio de rescript.

6 Confirmantur prædicta ex his quæ notat Bal. in d. c. ad audientiam de rescript. qui dixit † quod pensio de sui natura non censetur beneficium ecclesiasticum, cum laico assignari possit, & idem ibi hoc notat Abb. primo notat qui allegat ad hoc bonum tex. in c. quamuis de præben. lib. 6. vbi specificè hoc probatur, & ibi glos. in verbo in pensionē redit rationem, quia per assecutionem beneficij quis intitultur, & obligatur ecclesiæ, & tenetur ad continuā residentiā, sed per pensionem nō intitultur, nec ad residentiā tenetur, cum illa possit etiam laico cōcedi, vt ibi per eū & idē tenet ibi Dominicus, & Archidiac. propterea dicebat ibi Dominicus, quod in litteris beneficialibus apparitione beneficij non comprehenduntur pensiones, ex quo verbū beneficium in talibus litteris cōprehendit beneficium ecclesiasticum quod datur in titulum habens ius spirituale, non autē illud quod consistit in sola temporalitate, sequitur Io: de Anna in c. non satis de simon. & ideo Felyn. in c. postulasti 12. col. versic. 3. declaratio

de rescript. dicebat quod in impetratione beneficij non tenetur quis facere mentionem de pensione, stante quod illa non est beneficium, sed extinguitur cum persona, quia nō potest transferri de persona in personā, sicut fit de beneficio, quod in aliū transfertur moriente beneficiato, allegat rotā in tit. de rescript. 33. in antiquis, sed in libro meo est 210. quæ incipit nota & c. & in tit. de præben. 11. in antiquior. & in specie Card. in Clem. 9. q. de offic. ordin. p. quæ omnia satis apparet, quod glos. in reg. Cancellariæ 61. in fine quæ dicit quod cū pensio detur ad vitā concedētis succedit loco beneficij, & de ea debet fieri mentio, nō habet rationem, & contrariū tenēt omnes prædicti, quia ad hoc vt pensio possit dici beneficium debent multa cōcurrere accessoria ad titulum beneficij, de quibus elegāter p. Cald. in repet. c. in nostra de rescript. q. 3. & signanter, quod assignetur in titulum beneficij, & quod habeat aliquid spiritualitatis annexū, & quod illa non extinguatur cū persona, sed moriente pensionario possit alij conferri, sicut de perpetua vicaria dicimus iux. tex. in c. extirpāde §. fin. de præben. quæ omnia cessant in pensione assignata in subuentionē, vel stipendium alicuius, vt in casu nostro, ex quibus manifestè colligitur, quod pensio de qua agitur cū fuerit, & sit assignata in subsidium vitæ, & nō in titulum beneficij, & super fructibus dictæ ecclesiæ mōtis virginis, vt prædicitur est quid mere tēporale spectās ad regimē magistrorum, qui sunt prepositi regimini temporalium & ecclesiæ, & propterea eorum consensus in talibus sufficit, nec requiritur alterius, per prædicta.

Nec putō obstare eidem Clerico Hieronimo, quia in Bullis per ipsos magistrōs præsentatis disponatur p. Papā quod sacrista ecclesiæ, & Hospitalis de beat conferre beneficia quæ alias spectabāt collationē Abbatis d. Monasterij, ac deputare priores monasterijs d. ordinis, & dictæ ecclesiæ superioris vt ex

7 vt ex bullis prædictis colligitur, quoniam cum collatio beneficiorum sit ius spirituale † c. si quis deinceps, & c. laicis 16. q. 7. & in c. præterea el. primo de iur. patro. illiusq; iuris laicus, fuerit, & sit incapax c. massana c. sacro sancta ex. de elect. merito ea sacrista, & sic ecclesiastica personæ Papa commisit, sed quia pensio datur p. iure temporali ecclesiæ, & nullum habet ius spirituale annexū vt supra est dictū illud non immerito spectat ad magistros temporalium administratores pleno iure per supradicta.

8 Et quævis consensus magistrorum qui tunc præerāt præstitus translationi dictæ pensionis in personā dicti clerici Hieronimi obligauerit ecclesiam post mortem dicti Dñi Antonij qui dictam pensionē habebat ad vitā ipsius tantum; attamen quia ipse Dñus Antonius virtute dicti cōsensus poterat dictam pensionem in alium trāsferre qui ipsi dño Antonio præmori poterat, & eo casu ecclesia & hospitale fuisset liberatū ab obligatione dictæ pensionis, propterea talis consensus † magistrorum qui poterat ecclesiæ afferre lucrū, sicut dānū ratione dubij valet per tex. in l. de fideicomisso C. de trāsac. vbi remissio fideicomissi reciproce facta per minorē fratri maiori absq; tutorū, vel curatoris auctoritate valet ex hoc rōne dubij, vt ibi per Doct. per quē tex. dixit ibi Alex. 1. not. q; vbi ex aliquo actu potest quis consequi commodū sicut, & damnū licet casualiter contingat afferri damnū non dicitur ledi, adeo quod nec ēt minor potest, propterea in integrum restitui, & dicit ad hoc facere leg. si pater ff. de in offic. testam. & legem si allegas C. de vsu capit. & similiter Claudi in d. leg. fideicomisso dicit quod vbi aliquid potest se habere ad damnū, & ad lucrum licet damnū contingat non tñ dicitur quis lædi, per quem tex. in d. l. de fideicomisso dixit Bal. in l. cum archimedoram prima col. C. vt in possessione legatorum, quod vbi duo fra

tres inuicem sibi remittunt fideicommissum collatū in casum mortis, minor non debet ad hanc remissionem restitui in integrum, vt ibi per eum.

9 Et ad hoc optime deseruitq; hic nō agitur de consensu præstito nouæ impositioni territorij, sed tantum de causa reseruata pro parte transferenda, quo casu cum ecclesia Annuntiatæ nō fuisset consequuta liberationem à pensione per mortem dicti Antonij, sed ad huc obligata existebat tempore dicti consensus præstiti, facilius toleratur consensus magistrorum circa translationem pensionis iam constitutæ de persona in personam quam si nouæ impositioni, seu reseruatiōni consentiretur, ergo tex. in l. qui autē in princ. ff. quæ in fraud. credit, vbi licet debitor per ipsum quæsitā alienare nō possit in fraudem creditorum negligendo, tñ de nouo ea acquirere, quæ potest, non videtur fraudare creditores ad q; optime deseruit tex. in l. alienationis verbum, §. 1. ff. de verb. signif. † vbi dicitur quod qui occasione acquirendi non vitur, non intelligitur alienare veluti qui hæreditatem ommittit bonus est tex. in l. non fraudatur in principio ff. de reg. iur. & multa alia iura ad hoc allegari possent, quæ allegat glo. in d. l. qui autē in princ. Ex quibus puto nullatenus dubitandum de dicto consensu magistrorum præstito dictæ facultati transferendi dictos ducentos duc. in personam dicti clerici Hieronimi, maxime, quia magistri dictæ ecclesiæ & Hospitalis alias multis trāslationibus pensionum debitarum super fructibus dicti monasterij factis per pensionarios in personas diuersorum consenserunt, & ecclesiæ ex dictis translationibus successit commodum, quia noui pensionarij in quos translatae fuerunt pensiones decesserunt, & ecclesia remansit libera, quod de facili in casu de quo agitur euenire potuisset, & quia non successit, non propterea ecclesia dici potest læsa per prædicta.

M m 2 Nec

Nec pot o obſtare quod talis extinc-
tio penſionis, & noua reſeruatō re-
peritur cum effectu facta eo die quo
dictus Dominus Antonius deceſſit,
quia hoc non debet attendi, ſed tan-
tum attenditur tempus conſenſus
magiſtrorum, & Procuratoris ab eis
conſtituti præſtitus in Cancellaria,
cuius vigore Papa conceſſit eidem
Domino Antonio facultatem tranſ-
ferendi dictam penſionem quando-
cumq; ſibi placuerit, etiam in mor-
tis articulo, ex quo conſenſu præſti-
to, & facultate vt ſupra conceſſa, in-
cipit obligari eccleſia, licet poſtea ſe-
10 quatur translatio ſtante quod ꝑ talis
conſenſus Apoſtolica authoritatē cō-
firmatus, eſt realis & eccleſiam obli-
gat iux. tex. in c. niſi eſſent cum gloſ.
penul. de probat. notat Paul. de Ca-
ſtr. conf. 51. incip. quia exceptiones
& notat Felyn. in d. c. ad audientiam
& in iſtis penſionibus attenditur con-
ſenſus debentis ſoluere penſionem
quod præſtatur in Cancellaria, vñ di-
xit dicta Reg. Cancell. 44. & notat
Caccialupus in tract. penſion. q. 9. ſicq;
cum ſatis ante mortem præſati Do-
mini Antonij conſenſus dictorum ma-
giſtrorum ſeu ipſorum Procuratoris
ſuper translatione dictæ penſionis
fuerit præſtitus in Cancellaria & eius
vigore fuerit conceſſa facultas dicto
Domino Antonio transferendi eam
quandocumq; etiam in mortis articu-
lo, vt ex Apoſtolicis prouiſionibus in
actis productis apparet & dictus con-
ſenſus magiſtrorum fuerit realis, obli-
gans eccleſiam ad ſtandum dictæ trā-
ſlationi, vt in d. c. niſi non debet nō-
cere, quod ipſa penſio reperiatur effe-
ctualiter translata in die mortis dicti
Domini Antonij, ex quo vſq; ad tale
tempus facultatem habebat talia fa-
ciendi, & maxime, quia hoc non pro-
ceſſit ſtudioſe, ſed potius deſidia pro-
curatoris cōſtituti, qui ſatis ante mor-
tem dicti Antonij, & tempore quo
erat animo ſanus habuerat mandatū
conſentiendi extinctioni, & nouæ re-

ſeruationi dictæ penſionis, & illud
exequi diſtulit vſque ad diem mortis
præſati Domini Antonij. ex quibus
puto dictum clericum Hieronimum
debere abſolui ab imperitione di-
ctorum magnificorum magiſtrorum
agentium. Cætera ſuppleat peritia,
& bonitas magnifici Domini Com-
miſſarij. iux. titulum, vt quæ de ſuæ
aduocatis.

ADDITIONES

AD num. ſeſtum; Ad confirmationem di-
ctorum per meum Auum hic, quod pen-
ſio de ſui natura non cenſetur beneficium
Eccleſiaſticum, cum laico assignari poſſit;
Addo Imolam in clement. ſi beneficiorum
in 3. q. de decimis; Bellenzium de chari-
tatiuo ſubſidio q. 37. & q. 75. Decium in
conſil. 156. Rebuffum in tractat. de pacifi-
poſſeſ. num. 120. Hieronim. Gig. de pen-
ſion. q. 38. & q. 59. & q. 90. Paul. Caſt. in
conſil. 442. in fin. & in conſil. 463. vol. 1. Ti-
raquel. de primogen. q. 74. Arrium Pinellū
in l. 1. C. de bonis mar. in 2. parte nu. 72.
Loſſredum in c. Imperialem ſ. firmiter de
prohibita feudi alien. per Federicum; In
quibus locis etiam habes an penſionarij
contribuant in decimis Papalibus.

Abb. 10: Hier. de Mauro.

SUMMARIUM.

- 1 *Societas morte vnus ex ſocijs
ſinitur etiam quo ad ſocios ſu-
perſtites, nec ad hæredes tran-
ſmittitur. quod qualiter proce-
dat cum ſuis limitationibus
abunde hic habetur per totam.*
- 2 *Fideicommiſſaria ſubſtitutio,
vel compendioſa extenditur ad
bona teſtatoris, non filiorum.*
- 3 *Omne pactum, omniſq; diſpo-
ſitio habet tacitam conditionē,
ſi res in eodem ſtatu perma-
neant.*

4 Non

- 4 *Non obstante pacto, societas diuiditur, si socius incipiat esse molestus, vel alia causa superueniente.*
- 5 *Decisa in contractibus habent locum etiam in ultimis voluntatibus.*
- 6 *Tutor non potest authorari sibi ipsi.*

ALLEGATIO 71.

SOcietas quando morte finitur.

SX pluribus credo societatem initam inter hæredes ex præcepto testatoris finitam morte alterius + ex socijs licet in præcepto tēpus annorum decem fuerit appositum, quādo namque plures sunt socij, & vnus moriatur; duæ iuris conclusiones oriuntur, vna est, quod finita est societas respectu hæredis socij morientis, nec .n. ipse potest prætere tanquā repræsentans personam defuncti, & daret, neq; ex diuerso illi possunt prætere contra eum quod daret, & hoc est adeo verum, vt nec conuentione pacisci possit quod daret cum hærede, & hæc est vna conclusio, alia est quod etiam inter superstites dicitur finita societas, vt puta si inter quatuor inita fuit, & vnus est mortuus dicitur extincta etiam inter ipsos superuientes omnia hæc probantur in l. actione §. morte in l. adeo l. nemo, & ibi notatur l. verum §. in hærede ff. pro socio §. soluitur instit. de societ. l. furti §. fin. ff. de his qui notantur infam. & proinde cum ordinata per Andream testatorem societate per annos decem mortuus fue-

rit Matheus alter ex socijs, insurgunt prædictæ conclusiones, quod non solum fuit finita societas cum hærede Mathei, ac si fuisset quisuis extraneus sed etiam inter se ipsos est finita societas, neq; amplius durauit, & ex prædictis duabus conclusionibus cessabunt obiecta.

Secundo, confirmantur prædicta, & sic tanto minus obstat quādā consideratio partis, qui cum in casu de quo agitur idem Thobias Germanus, & Ioannes Franciscus fuerint hæredes Mathei, quod cesset conclusio supra firmata, quasi ratio quare morte vnus socij finiatur societas fuerit ea ne cogerentur socij habere alios hæredes inuitos, & inuitos socios, at hic iidem sunt hæredes, ergo cessat ratio, & proinde iuris dispositio quoniam licet neminem ex Doctoribus quos legerim talem distinctionē in iure facientē viderim in promptu constet vanissimam esse multipliciter in re præfenti, & primo animaduertendum est in casu nostro falsum esse eodem tres socios tantum fuisse hæredes Mathei, nam per mortem ipsius superfuit mater, atque pariter soror quæ omnes simul cum fratribus successerunt athen. defuncto C. ad tertulli. & vt patet ex toto processu, & ex duobus testamentis ipsius Andree & Thobæ non obstante substitutione facta decedentibus in pupillari ætate, ex quo nec probatur, nec est verum quod Mattheus decesserit impubes, ex quo maior tempore testamenti, & multo magis tempore mortis qui decessit in Ciuitate Alexandriæ, quo fuerat negotiaturus, + & si fuisset facta fideicommissaria substitutio, vel compendiosa, illa tamen extenditur ad bona testatoris non filiorum l. coheredi §. cū filiæ ff. de vulg. & pupill. l. centurio eod. tit. Bar. in l. cum præcibus C. de impub. & alijs substit. igitur etiam attenra ratione per partem aduersam considerata debet cesseri finita societas, quia si nõ esset

esset finita censeretur durare cum hærede non solum cum ipsismet, sed cū illis alijs cohæredibus cum quibus inuiti non censentur à iure compulsi continuare societatem, & sic militat ratio in casu nostro, quæ societatem dirimit, & in specie etiam in casibus in quibus potest durare societas cum hæredibus in locatione publicanorum vestigialium concurrentibus illis tribus, seu quatuor secundum glos. & Bal. in l. nemo ff. pro socio, & notatur in d. l. adeo quod sint locata vestigalia publica, quod actum sit continuari in hæredem, & quod persona succedens sit idonea, quartum quod inter se ipsos, non solum cum locatore, ita conuenerint si fæmina est hæres absq; dubio non continuatur societas, ita Alberi. in l. adeo præallegata sequitur Rafael. in d. l. adeo si igitur in casibus in quibus durat cum hærede non intelligitur durare si fæmina est hæres, multo magis in casu nostro non poterit durare cum simus extra casum quo continuatur cum hærede non in locatione publicorum vestigialium, non in conuentione q̄ transeat ad hæredes, nec adsunt illa quatuor, & sic hæc partis consideratio retorquetur, & fundatur nostra conclusio manifesta.

Tertio, principaliter si attendimus conclusiones prædictas, apparebit nō solum societatem finiri cum hærede socij defuncti, sed etiam inter superstites, & sic licet esset vera illa ratio, & licet in facto esset verum quod isti tantum essent hæredes morientis, & non debere finiri societas sub ea ratione, quia hæres non succedit, vt socius in societate, nihilominus attenda alia conclusione, quæ præsupponit finiri etiam inter eosdem superstites illa viget etiam in casu nostro licet iidem essent hæredes. Diuersæ .n. sunt ille conclusiones, & diuersam habent rationem, verum est .n. quod finiaturo quo ad hæredem, & adeo est verum, quod nec pacisci poterunt quo ad hæ-

redes morientis trāsferatur societas; aliud est quod inter superstites remaneat societas, & hoc potest pacisci, ita probat tex. expresse in l. actione §. morte ibi nisi coeunda societate, aliter conuenerit tex. et glos. in §. soluitur instit. de societ. & tradunt vbiq; Doctores, et sic diuersæ sunt conclusiones diuersam etiam habent rationem, nam ratio quare non trāsferatur societas in hæredem, est ne hæres efficiatur socius inuitus, cui non vellet, vt Raphael dicit in l. versu §. societas ff. pro soci. inquit etiam societatem debere esse ex puro corde, et bona caritate inter socios, et sic non cum persona incognita, hæc ratio quæ infert non continuari societatem cum hærede, non infert idem quo ad superstites ex quo sunt inter se ipsos cogniti, & cōsideratur caritas, & amor, igitur hæc conclusio, quod nō duret inter superstites non validatur ex ea ratione, quæ assignatur in non continuando societatem cum hærede. Ita Ang. Aret. inter alia in §. soluitur dicit ideo cum hærede non continuari quia est electa industria personæ, & probat ibi tex. quia qui societatem contrahunt certam personam sibi eligunt, quæ ratio licet operetur quod non trāsferatur in hæredem, non tamen eadem operatur, quod non continuatur inter superstites, & nihilominus verum est quod non cōtinuatur, & hoc sub alia rōne, inquit namq; Rosfr. in libello in tit. pro socio, vers. si tu quæras quare morte vnus societas soluitur, dicens hæc verba formalia. In morte vnus ideo soluitur, quia ab initio quatuor numero forte contraximus, & sic non omnes, modo nō sumus oēs, quia verum est vnū discessisse maxime cum societas contemplatione certarum personarum contrahatur l. adeo hæc sunt verba Loffredi quem allegat Alb. in l. actionem §. morte, & sic ratio quare per mortem vnus non durat societas cum superstitis est quia censetur cōtemplati.

omnes

omnes simul, & sic cum conclusiones sint diuersæ, & habeant diuersas rationes, licet cessaret vna ratio propter idemptitatem hæredum, non cessat alia, ex quo nō sunt modo omnes illi qui fuerunt contemplati in societate, & sic de iure quando est vnica conclusio fundata sub duabus rationibus, si cessat vna, & non alia adhuc viget eadem dispositio §. affinitatis instit. de nupt. l. si nō eliescentia in princ. ff. de hered. instit. l. cum hi §. pretor ff. de transact. multo igitur magis hoc procedet, quando sunt duę diuersę conclusiones, quia licet possit vna ex illis adaptari ad casum, si adaptatur alia procederet iuris dispositio, & sic licet moriente vno ex socijs relictis cum socijs heredibus, non posset adaptari illa cōclusio, quę dicit societatem non continuari cum herede, licet etiam hoc sit in casu nostro supra negatum in facto, & in iure, adaptabitur tamen alia iuris conclusio quę dicit quod moriente vno ex socijs est finita societas inter alios superstites, quę viget in casu nostro indubitanter, & sic tanto magis confirmatur nostra conclusio quę firmat morte Mathei quoad superstites finitam societatem.

3 Quarto, quando initur societas inter plures habetur cōsideratio ad presentem statum personarū quę viuunt tempore initę, & ordinate societatis, & intelligitur celebratus ille contractus vt duret societas durante vita sociorum, & rebus sic se habentibus. Vnde succedente morte alterius ex socijs; cessat voluntas continuandę societatis. 4
3 omne .n. pactum, omnisq; dispositio habet tacitam conditionem, si res in eodem statu permanerit cap. quemadmodum de iure iur. glos. in l. qui seruus ff. de condit. ob causam, quod etiam procedit in vltima voluntate, & sic in ordinatione testatoris l. paulo Calimaco ff. de leg. 3. l. meua §. fin. ff. de annuis lega. l. in confirmādo ff. de confir. tut. idem in contra-

ctibus l. quæro §. inter locatorem ff. loc. l. si fuerit in principio pro soc. & ita per prædicta consultit Petr. de Anchar. in societate inita infra tres annos, vt si infra id tempus mors socij superueniat, sit in totum finita societas quod est proprie casus noster in cons. 395. incip. dubium est in hoc, consuluit etiam Philip. Cor. in cons. 310. incip. quod dicta societas non valeat, vbi per totum cons. decidit casum nostrorum, immo difficilior est, nam ibi contracta erat societas per centum annos, quo casu videbatur actum esse de herede ex quo verisimiliter socij non erant vissuri centū annis à communiter accidentibus, item in instrumento erat facta mentio hæredum sociorum, & nihilominus latissime consuluit morte vnus ex socijs finitam esse societatem pluribus rationibus hic concurrentibus, quia verba illa societatem ordinatam intelliguntur secundum naturam societatis, & secundum subiectam materiam l. si vno ff. loc. l. si ita stipulatus cum concordant. ff. de vsu. & habit. & quia verba illa sunt intelligenda rebus, sic se habentibus inter alia inducit tex. in l. si conuenerit ff. pro
4 soc. † vbi est expressum, quod licet expresse conueniat, quod societas duret per aliquod tempus, nec posset ab ea discedere durante illo tempore, nihilominus societas postea diuiditur renunciatione ex causa superueniente, vt puta si socius efficiatur molestus, vel alia superueniat causa, & sic expresse conuentio recipit interpretationem à mente societatis, vnde pariter concludit, quod superueniente morte finitur, licet esse appositum longissimum tempus, & pariter loquitur quando apponitur tempus decem annorum, prout in casu nostro etiam si dictū esset in perpetuum, vt per eum latissime, & sic tanto euentius constat in casu nostro, in quo non est facta mentio hæredum, non est dictum quod à societate non possit discedi, sed

sed simpliciter est tempus appositum quod superueniente morte est finita societas indubitanter quo ad superstites.

Confirmatur prædicta conclusio ex consultis per Bal. in cons. 108. in ista materia scire oportet vol. 2. Alex. vero in cons. 34. viso instrumento lib. 2. consuluit societatem initam pro certo tempore finiri si alter ex socijs interea moriatur, idem Alex. consil. 160. in causa, & lite vol. 7. vbi etiam verba generalia in contrahenda societate expressa restringuntur, secundum subiectam materiam societatis, ut moriente vno, sit quo ad omnes societas finita, allegat plura Dec. cons. 571.

Et ex his constat omnino societatem initam duraturamq; certo tempore finiri moriente altero ex socijs, idq; procedere in casu nostro, in hac societate ordinata per testatorem, nam si iuris dispositionem attendimus, habet hanc regulam societas, ut morte finiatur, & unde verba testatoris sunt ad ius referenda l. si duo vbi Bal. ff. de acqui. hære. Bar. & Docto. in l. hæredes mei §. cum ita ff. ad Trebell. & proinde cum iuris sit dispositio, ut facta societate per plures annos illa finiatur si vnus moriatur, igitur quamuis testator ordinauit, quod societas duraret decem annis, intelligitur nisi moriatur vnus ex socijs.

Vlterius rationes supradictæ consideratæ, quod verba contrahentium intelliguntur secundum subiectam materiam, & proinde ut recipiat societas contracta finem ex morte præcedente, ita in vltimis voluntatibus sicut in contractibus sequitur Bal. in l. plenum §. equitij ff. de usu, & habit. glosa est ordinaria, & singularis in l. Lutius §. tres hæredes ad Trebell. tradit glos. in l. ex facto §. final. & ibi Dy. & Bar. atq; alii Docto. ff. ad Trebell. si attendimus aliam rationem, quia verba intelliguntur rebus sic se habentibus illud procedit etiam in vltimis voluntatibus, ut tradit tex. in d. leg.

paulo Calimaco, & alijs allegatis, si attendimus regulam, quæ habet ut decisa † in contractibus habeant locum in vltima voluntate testatoribus, tex. est in l. fin. & ibi tradit Saly. C. de lega. & est tex. instit. de lege fusi. & ibi glos. & Fab. sed omnibus circumscriptis, nos tractamus de contractu societatis ordinato tantum per testamentum, ut sic adeundo hæredes inter se videantur contraxisse Bal. in l. fin. C. de iure delib. & in rubr. C. si quis aliquod testa. prohib. Bar. in l. de eoff. de iudic. & proinde adhuc tractamus de societate contracta inter hæredes, licet ex ordinatione testatoris, sed quæ non esset inita per contractum, sed per vltimam voluntatem, iam fundatum est de iure intelligi durare durante vita sociorum, atq; finiri secuta alterius morte, & ita consuluit Alex. cons. 110. vol. 3. in societate ordinata per testatorem, & hoc modo arguit Alex. in cons. antedicto, quod si contrahentes expresse non intelligunt conuenisse ut dureret societas post mortem in societate voluntaria, nequaquam intelliguntur aliter contraxisse per societatem ordinatam in qua ipsi faciunt quasi contractum adeundo, & in casu suo aderant verba codicillorum nostrorum, et ultra disposuerat testator, quod nullam deberent facere diuisionem, & sic firma est conclusio, quod morte Matthei fuit finita societas.

Nec meretur allegari consil. Dec. 441. quia licet casus Decij sit diuersus à casu nostro, nihilominus non præsupponit Dec. quod aliquis ex socijs ordinatus à testatore decesserit, ut sic voluerit post mortem socij durare societatem, sed præsupponit, quod testator erat socius, & quod ipse disposuit quod hæredes sui continuarent societatem cum socijs ipsius testatoris, quod fieri potest, nam hæc societas inter hæredes testatoris, & illos alios valet ex præcepto, prout incipit nostra societas ex morte Andreae, non autem consuluit Dec. quod si vnus ex socijs

focijs ordinatis per testatorem moritur quod duret cum hærede societas, quia hoc esset falsum, & contrarium omnibus iuribus, & comuni opinioni omnium Doctorum supra firmatæ, & sic firma est nostra conclusio, quod sine per contractum, siue per testamentum ordinetur societas infra certum tempus duratura, illa fuit per mortem alterius extincta.

Fundatio igitur clarissime ex iuris clara dispositione quod præceptum non obligavit Thobiam ultra mortem Matthei, vnico verbo poterit responderi, omnibus probationibus factis de continuatione societatis post illius mortem, & pariter, ita euitatur sententia licet lata inter alias personas 53. inter Germanum & hæredem Thobiam, nã quicquid probauerint in eo processu & fuerat continuata licet sit falsum, & dicetur inferius, nihilominus hæc continuatio, seu potius noua institutio societatis cum pupillo, non potest considerari, ita consuluit in specie Bal. in cõs. 109. incipiẽte in ista matèria scire oportet vol. 2. n. n. poterat ipse Thobias, qui nec erat tutor authorari sibi ipsi † in renouanda ea societate l. prima ff. de auth. tuto. Bar. tradit in legitimum, & meuium §. altero ff. de admistr. tuto. vbi allegat l. in conditionibus ff. pro socio. Bal. in l. si patruus C. communia vtriusq; iudi. Et præterea licet obtinuerit germanus, ea sententia non nocet hæredi cum alia persona cum qua non põt concurrere ratio renouatæ societatis, quæ ex probationibus considerata forte extitit cū germano, & sic sublatis de medio probationibus figuratis, quæ licet essent vere, cum tamen sint falsæ, quæ non inferunt cum pupillo nouam fuisse societatem contractam, ac sublata de medio sententia, quæ cum alia persona est lata, etiam quæ fundata fuit in probationibus illis ad rem nostram nihil facientibus remanet inconcussa conclusio scilicet Andree societatem ordinatam extinctam fuisse morte Mathæi.

Audio insuper partem aduersam magnopere fundare suam intentionem inhabilitate personæ Magn. Thobiæ, quasi ipsius tñ industria sit à testatore considerata; vnde dato quod mortuus esset Mathæus, nõ ideo finita est societas cui omnino cura residebat penes Thobiã, & hoc argumento tex. in præalleg. l. adeo ff. pro soc. vbi est casus contrarius, quod quã societas est transmissibilis ad hæredes vt puta in locatione, & societate vectigalium cõcurrentibus illis quatuor, si is moritur sine cuius opera societas administrari non potest, eo casu non transmittitur, igitur à contrario quãdo nõ moritur is cuius opera societas administratur transmittitur, sed certe tã dictus tex. quam id quod Capic. notat in sua decis. 174. longe aberrant à casu nostro.

Primo namq; licet p̄supponat ille tex. non transmitti quando moritur is cuius opera societas administratur, hoc nos non negamus, immo fateamur quod si mortuus esset Thobias minime translata esset ad hæredes societas. Dicimus insuper quod si retento eodem themate in locatione vectigalium non esset mortuus is cuius erat cura vectigalium, quod hoc casu trãferreretur, sed ideo quia erat in eo casu factum pactum in vectigalibus, quod transferreretur ad hæredes, vnde pactum est illud quod operatur translationem, non autem semper quod moritur socius qui non totaliter administrat, transferat ad hæredes.

Non obstat decis. Capic. quam tamen confirmat, quia licet, quando vnus ponit pecuniam, & alius operas dicat non videri finitam societatem ex morte illius qui ponit pecuniam remanente alio qui ponit operam, licet illud sit contra omnia iura, & decisiones, quæ dicunt indistincte finiri, attamen casus noster est penitus contrarius, ex quo Mathæus administrabat societatem, iuit

Alexandriam, de eo confidebat testator, & quanto magis fecerat testator Thobiam caput administrationis tanto minus infertur, quod Mattheus non administraret, immo fortius quam supponit Mattheum debuisse administrare, dato quod Thobias esset caput administrationis, & sic cum vterq; administrandi facultatem haberet moriente altero vtique succedant textus iura, & decessiones quod finita est, quo ad omnes societates, & sic non obstat consideratio partis, nec decisio, nec consilium Parisij.

ADDITIONES

AD numerum primum, & per totam, quod societas morte vnus socij finiatur etiã quoad alios socios superstites; vltra allegata per meum Auum hic; Addo Vincentium de Franchis decis. 149. num. 9. vbi etiam dicit, & decisum fuisse testatur quod hæredibus socij mortui debetur lucrum nõ solum existens, sed etiam præparatum eo tempore vnã cum interesse per testum in l. actione §. morte ff. pro socio, & multos allegat; Addo etiam quid si societas est contracta per biennium, & datus fideiussor de restituendo capitale, & lucrum post biennium, sed societas est soluta infra biennium morte; Vtrum fideiussor teneatur etiam ante biennium? vide Alex. cons. 34. vol. 2. & solet euenire in facto.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Debitor non tenetur asportare pecuniã ad domũ creditoris.
- 2 Debitor quando in mora constituitur.
- 3 Quid si creditor est absens, & non interpellet, nec protestetur.
- 2 Vsuræ quando censeantur remissæ debitori?
- 3 Requisita in l. procula ff. de probat.

ALLEGATIO 72.

QVando debitor constituitur in mora, & quando vsuræ censeantur remissæ.

NULLA mora est contracta, quoniam stipulato contractu recessit, & non tenuit domicilium in loco contractus, nec Neap. creditor. ergo debitor nõ

est in mora, quia non tenebatur asportare pecuniam extra locum contractus, vel extra locum vbi poterat conueniri † Bar. & alij in l. item illa de constit. pec. Affl. decis. 316. Cagno. post alios in l. si quis maior col. 13. C. transact.

Debitor non tenebatur protestari Alex. post alios in cons. 42. vol. 1. idem Cagno. in eadem l. imo comunis opinio est † quod etiam debitore non accedente ad locum ad quem nec creditor accessit, non contrahitur mora per debitorem, ita comuniter Doct. in d. l. item illa per l. arbiter si calendis de arbi. & tradit comunis in d. decis. 316.

Pactum in instrumento appositum quod possit Neap. Romæ, Florentiæ, & vbiq; locorum conueniri, non obstat, imo dat nobis sententiam in fauorem, quoniam quando non est specificatus locus, & est hoc pactum appositum dies non interpellet, nisi creditor eligat † locum, & interpellet, ita Alex. in cons. 45. vol. 5. post iura, & Doctor. quos allegat col. pen. versit. fortius.

Interpellatio nõ præsumitur, Rom. in sing. 397. qui loquitur de interpellatione ad finem, vt quis condennetur ad expensas litis, ita lex. in l. fideicommissi de vsu l. quidam hiberus de ser. vrb. præd. Itẽ cessat præsumptio, qm per literas fatetur Dux nõ interpelasse præ.

præsumptio cedit veritati; Item nec iuramentum, nec præsumpta interpellatio nocet, quoniam mora non est respectu puritatis obligationis, vel diei, sed respectu loci.

Absentia Ducis probatur per testes, & per confessionem, & licet probetur fuisse Neap. non tempore quo erat facienda solutio, hoc non reuelat qui se fundat in tempore certo illud debet probare l. cum actum de negot. gest. & ex aduerso respectu certi temporis firmat regulam, & sia extra illud tempus remanet probata absentia, & viget motium.

Ex his inferitur quod aut contractus de quo agitur est cōtractus mutui, vti vere est, & tunc non debentur vsuræ nulla mora contracta, nec priuilegium si quod dos habet respectu vsurarum intelligitur translatum in mutuum, ita tex. in l. emptor ff. de nouat. & loquitur in fortioribus terminis, nam præcedebat contractus emptionis, in quo vsuræ erant magis fauorabiles probat Bar. & alij in l. aliã ff. de nouat. & Capic. decis. 183. & maxime quia fuit cassatus contractus dotis, & extinctus, deinde fuit factus cōtractus mutui, & sic non remanent priuilegia Bal. in l. si eum §. qui iniuriarum ff. si quis caut.

Si vero est cōtractus dotis, & tunc idem quoniam licet quando non est expressa dies solutioni intelligatur à l. biennium l. fin. §. præterea C. de iur. dot. tamen vbi adest prouisio hominis, cessat prouisio legis, & sic attendetur dies appositus in contractu & quoniã eo die creditor est absens, & dicitur contracta mora per eum, & eius mora attenditur, sequitur decisio Bar. in l. de diuisione ff. sol. matr. quæ vult quod licet venerit dies, & maritus adimpleuerit ex parte sua, non tamen constituitur vxor in mora, si per maritum fiat quo minus recipiat, dicitur stare per eum secundum terminos legis item illa, quando non fuit in loco. facit etiam d. decis. cōis,

& tradit Affi. in d. decis. 316. quæ loquitur in emptione qui cōtractus est fauorabilior, & tñ quia nec fuit ibi creditor, sed tantum procurator sine sufficienti mandato debitor fuit absolutus ab interesse.

Et sic siue sit cōtractus mutui siue dotis, cessat mora, cessat interesse. Sed dato q̄ sit commissa mora, illa dicitur remissa per literas Ill. Ducis, nam primo dicit, se nunquam interpellasse, deinde q̄ nolebat molestare, sed expectare reditū Ill. Marchionis à curia Cæsarea, & per hæc verba data intelligitur dilatio l. 3. §. tēporale ff. de except. per dilationem dicitur remissa præcedens mora l. si stipulatus sim mihi à proculo ff. de verb. obli. Bal. in l. accepta C. de vsu. q. 7. Bar. in l. emilius de minor. Roy. in conf. 155. vol. 5. Ias. in l. si ex legati causa col. fin. vers. secundo respondeo de verb. oblig.

4 Vtlerius est remissa † per receptionem partis eius, super quo mora cōmissa prætenderetur l. de lege commissoria in tit. de lege commiss. idem Bar. in l. emilius idem Roy. in d. conf. 155.

Præterea & tertio maritus nō exigens dotem dicitur remittere vsuras, siue interusurium si concurrant requisiti † in l. procula ff. de probat. Bal. in 2. par. 3. partis principalis quæst. 10. ibi 3. fallit hic adsunt duo requisita, longinquitas temporis & coniunctio, & licet deficiat tertium, si tñ loco tertij subsit æqualis præsumptio, procedet d. dispositio vt consuluit Dec, cōf. 79. ibi venio ad secundum.

In casu nostro in locum illius tertie præsumptionis adsunt infra scriptæ, prima est ea quæ colligitur ex beneficijs factis per Ill. Marchionem Ill. Duci, ex qua sequitur obligatio saltem ad antidota l. sed si lege ff. de pet. hæred.

Secūda declaratio Ducis q̄ noluit petere vt nō daret ei molestiã, & sic vt esset grator debitori, ex quo solo voluit

Bal. induci remissionem per tex. in l. cum quidam §. diuus ff. de vsu. & licet hoc non sit probatum, & Bal. non dicat verum, saltem est potens præsumptio.

Tertia præsumptio est depositio vnus testis, qui deponit Ducem remississe, & declarasse nolle interusurium, & sic inducit semiplenam probationem, quæ potentior est ea præsumptione, quæ insurgit ex sepius calculatione.

Quarta præsumptio est receptio partis, quæ vt supra conclusum est præsumptio, sed probatio remissionis.

Quinta est non præsumptio, sed probatio manifesta, quæ insurgit ex dilatione data, secundum comunem opinionem inducit veram remissionem; & sic cum in locum tertie præsumptionis adsint quinq; inter quas sunt semiplena, & plena probatio, ergo habet locum d. tex.

Et sic aut est mutuum, & non est probata mora, & non debetur interesse, aut est dos, & nequaquam, aut adest mora, & tunc intelligitur remissa, tum propter dilationem, quæ hoc operatur, secundum comunem: tum propter receptionem partis, quæ idem operatur: tum etiam quia concurrunt requisita, & pluraq; requisita cum in locum vnus leuis præsumptionis habeat probationem, quæ de se sufficit, & habeamus semiplenam, & alias multas vrgentiores præsumptiones.

ADDITIONES.

AD num. 1. cum seq. ad confirmationem dictorum per meum Auum hic; quod debitor non sit in mora, quia non tenebatur asportare pecuniam extra locum contractus, & ad alia sequentia; Adde Capium decis. 19, & ibi addita ad ipsum per recentiores, & Decium conf. 556. Alexan. consil. 172. nu. 4. vol. 2. & conf. 200. nu. 2. vol. 6. Corneus conf. 97. in fine vol. 3. Arretinum in §. præterea nu. 42. insti. de action. Soccin. Iunior consil. 136. in 2. parte per doct. inam Pauli de Castro in l. item illa

in fine ff. de constituta pecunia, vltra restum in l. non nunquam §. 1. ff. de eo quod certo loco, vide quæ congerit Vrillus ad decis. Affii. 316. vbi habebis multas sententias similes in practica; & vide etiam Vinc. de Franchis decis. 227. quæ est vltima prime partis.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SUMMARIVM.

- 1 *Quandoq; præualet probatio negatiue alteri probationi affirmatiue, vt hic.*
- 2 *Venditor, qui vendidit seruum, quando teneatur actione redibitiua, ex quo seruus erat fugitiuus.*
- 3 *Dicta in præfationibus, videntur repetita in sequentibus, & signāter in contractu, qui simpliciter postea sequitur.*

ALLEGATIO 73.

Qui vendidit seruum: an & quando teneatur emptori actione redibitoria: si seruus esset fugitiuus: in materia, & intellectus tex. in l. quæro in fine ff. de edilitio ædicto.

QVESTIO huius serui inter magnificum Io: Benedictum Gagliardum, & Magnificum Franciscum Macza, nullius erit difficultatis, si (vt opinor) Magnifici iudicantes sequendo iuris regula, rem ipsam aduertent, quæ tres videtur dubitationes continere: Prima erit, si hic seruus in posse venditoris potuit dici fugitiuus, & ex quo probatum est optimè per testes num. decem

decem, q̄ nunquam fugit, nec potuisset fugere, quin vicini nescissent, quæ negatiua probabilis est, tum ex qualitate actus, qui semper solet sciri, & à Dominis publicè dici, tum etiam ex qualitate testium, qui tanquam vicini præsumuntur scire facta viciniorū.

1 Et ideo præualet probatio † talis negatiuæ, etiam cum pauciori numero testium alteri probationi affirmatiuæ, sic tenet Luc. de Penn. in l. 1. col. 4. vers. & nota, quod licet duo probantes affirmatiuam C. de fid. instru. Et quādo testis restringit se, quod actus non potuit fieri quando ipse sciuisset, optime probat intētionem negantis, vltra Luc. vbi supra tenet Dec. conf. 94. in casu me trāsmisso in final. verb. Et licet prætendatur, quod quandoq; seruus prædictus à domo Magn. Francisci recesserit, vt sic inferri velit ad fugam, tamen plenissimè doctum est per multos testes, quod talis discessus serui fuit semper quando contingebat dominum irasci cum seruo, vel ipsum timere iram Domini, & ibat ad amicos domini, stans cum eis per dies et tres, illosq; demum ducebat secum ad præcandum Dominum, ne in ipsum animaduerneret, & sic probata tali qualitate, seruus non possit dici fugitiuus, sic dicit tex. ad literam, in l. quis sic † fugitiuus §. idem ait interrogatus, vers. sicuti, nec eum quidem de edil. edit. Et ex quo seruus sic à Domino recedens, non potest de iure dici, fugitiuus, licet Dominus teneat ipsum pro tali, & credat talem seruū sic discedentem fugisse, & conuenerit cum amicis, non per hoc seruus erit fugitiuus, postquam eius animus fugæ suspitione caret, à cuius animi effectu, fugitiuus iudicatur, ita dicit tex. in d. l. quis sit fugitiuus vers. illud enim, quod plerumq; & in ead. l. §. idem ait, si seruus ibi, Animum enim fugitiuum facere, & bene probat tex. ff. de verb. sign. l. fugitiuus. Cum igitur talis seruus recedens non animo fugiendi, non possit fugitiuus censerī,

non erit talis si Dominus sic iudicet, postquā qualitas, & animus serui suadent fugitiuum quem esse vel non, ex quibus patet responsio ad omnes probationes Magn. Io. Benedicti, quod ipse Magn. Franciscus quandoq; fuerit conuictus de fuga dicti serui, & quod crediderit ipsum fugisse, nam licet quando seruus discedit à domo domini iuste credatur illum fugisse, si tamen seruus non fugit, & lex per illum actum non habet eum pro fugitiuo, opinio domini non faciet eum talem per prædicta, & quod seruus prædictus in eius examine dixerit se fugisse absq; animo reuertendi, vt ex hoc velit credi eius dicto iuxta l. quæro in fin. de edilit. edict. dicitur id nullo modo ob stare, vt qualitas fuge probata censeatur, nam licet non fuerint seruati termini d. l. quæro, quæ lubet seruum inuentum, debere mox interrogari, & nō postquam venit ad manus domini mota lite, & quando de isto solo puncto tractabatur, si seruus fugerat quando erat primi domini, quo casu stante causæ affectione potuisset à domino instrui, Adhuc tamen dicta lex non intelligitur sic indistincte, debent enim concurrere inditia fugæ, & quod seruus cum tormentis interrogetur, quando quæritur eius depositio contra primum dominum, facit C. de seru. fugit. l. quicumq; in fine, & ita hanc materiam intelligit Innoc. in c. cum dilecti in glo. in vers. responsione; Ibi nec valet horum dictum extra de accusat. & Alex. qui alios multos allegat in l. 2. §. si absens, ibi. Item per istam Glof. dicit Paul. ff. si ex noxa. cau. aga. qui dicit hanc esse veram opinionem, quod nō sufficiat dictum serui, sed requiratur alia semiplena probatio, vel depositio serui cum tortura quicquid dixerit Pau. de Cast. in d. l. quicumq; & in l. seruos C. de testi. & considerent Domini iudicantes, quod hæc fuit vera mens Iurisconsulti, in d. l. quæro, qui noluit considerare in dicto serui postq̄

ad

ad manus domini venit timor concussionis domini, sed iussit statim postquam inuentus est debere interrogari, & tunc nec isto solo fuit contenta lex, sed requirit inditia prioris fugæ, vt ex hijs omnibus postquam non apparet de fugæ inditio s. q̄ vere fugitiuus fuerit, postquam non sunt seruati termini d. l. quæro, postquam sine tortura alias credi non debet, merito cõcludatur seruum non fuisse fugitiuum, ex quo infertur, q̄ postquã Magn. Franciscus non potuisset verè affirmare talem eius seruum fuisse fugitiuum, quia non erat, & sic non poterat scire talem qualitatem, asserens in venditione, quod nolebat de fugæ vitio teneri, & sic casum istum excipiens non debet molestari, si fugit seruus prædictus. sic dicit tex. in l. quæritur in §. si venditor de edilit. edi. Conuentum enim sic fuit, ita vt non debeat displicere Magn. Io. Benedicto, postquam Instrumentum venditionis acceptauit cū tali exceptione in qua Magn. Franciscus venditor in nullo fuit dolo versatus. Tacens quod sciebat, quæ scientia venditoris, & taciturnitas vicij consideratur, vt in d. §. si venditor, & tenet Alex. ff. de verbor. oblig. in l. si cum aliter in fin. vers. vltimo tenementi. Ibi prædicta intelligunt in venditore sciente, alias secus, & postquã scientia magn. venditoris, quod seruus fuerit fugitiuus, erat fundamentum intentionis ipsius Magn. Ioan. Benedicti, debuit ab eo formiter probari maxime quia allegant scientiã alterius habet præsumptionem iuris contra se ff. de probat. l. verius. Et quia ex hac scientia arguitur dolus venditoris, & dolus incalescit delicto, non sufficit tali casu probatio per cõiecturas per iura vulgaria. Nam quod seruus recesserit à domo venditoris, & hoc vëditor sciuerit, & dixerit èt pluries, si vere seruus fugitiuus nõ est, per hoc nõ efficitur talis per prædicta, & considerent Dñi Iudicantes sinceritatem vendi-

toris, qui aperuir emptori factum, prout vere semper acciderat.

Et quia dixit nolle teneri, & sic exceptus est casus fuge, non obstat, q̄ fuerit in præstationibus dictum, quod postquã contractus incontinenti fuit celebratus, illud dictum in præstationibus videtur repetitum † nec cen-
3 cetur recessum à tractatu in præstationibus per cõtractum, qui simpliciter sequitur, tex. est vulg. ff. de pactis l. item quia, §. fin. in quo puncto ne inmorer in scribēdo quotas poterit videri Tiraquell. in retract. Conuent. §. 7. q. 4. Ibi in fortioribus casibus id tenet allegando innumeros Docto. & textus. Vt ex prædictis omnibus videatur res expedita in fauorem ipsius Magn. Francisci quò ad pñsam fugã, si vero prætendatur redhibitio ex capite morbi, vel rixæ, processus non adiuuat Magn. astorem, & ita credo Iudicaturos Magnific. Dominos de Magna Curia, & equalance inspecturos iura vtriusq; partis.

Ad dubium, quod nouissime audio fieri per Magn. Io. Benedictum Gagliardum, quod seruus redhiberi debet etiã ex capite, quia fur, Respondeo primo non esse in facto probatũ fuisse furẽ, nec in domo Magn. Francisci venditoris, nec in eius posse, q̄ enim aufugerit cum equo, apparet accidisse, vt maiorem fugiendi cõmoditatem haberet, nec contractauit equum, Imo dimisit eum pænes quẽdam in processu deductum, sed posito, quod fuisset probata qualitas furandi, ad huc dico, quod in redhibitoria non venit vitium furti, casus est in l. si furtum ff. de ædil. edict. Nec obstat tex. in l. Iulianus in vers. quid tamen si ignorauit ff. de actio. empti. quia in illo tex. aderat dolus venditoris, saltim pro extorquendo maiori prætio, & ideo dicebat venditor in casu illius l. quod seruus erat frugi, & bonus, quia hæc fiebant, vt carius vëderet, prout expresse considerat tex. ibi, & caro etiã vendidit, merito concludi.

cluditur, quod teneatur venditor, & verba cumulabat in fraudem, ceterū si nō interuenissent verba, ad dictum effectum, non obligaretur venditor pro fure, ut in d. l. in §. item qui furem, hic Magnificus Franciscus venditor antequam remanisset in incantu sibi seruus nil dixit Magnifico Gagliardo, quem non noscebat, & si dixit seruum esse bonum, verum dixit, postquam non probatur, quod in domo venditoris furtum aliquod commiserat, quo casu non poterat cadere ignorantia, ex quo bene sciebat venditor seruum non esse furem, postquā in eius domo fuerat legalissimus, & ita tex. in d. l. Iulianus bene consideratum est in fauorem dicti Magnifici Francisci.

Nec obstat similiter, quod alias dicebatur verba dicta à Magnifico Francisco, quando excepit casum fugæ nō fuisse acceptata à Magnifico Io: Benedicto, quia licet Testes præsupponāt, sic fuisse remansum; Tamen sufficit taciturnitas Magnifici Aduersarij, postquam Magnificus Franciscus tractabat de eximendo se ab obligatione, Quo casu tacens consentit. Ita Felyn. pulchrè in c. cum M. Ferrariensis nu. 38. ibi fallit quarto, vbi ille extra de Constitutione.

Nec seruiet consideratio, quam audio fieri, ut exceptio casus fugæ intelligatur tantummodo de fuga post dies quadraginta, & sic venditio intelligatur facta secundum consuetudinem Neap. quæ obligat in dies quadraginta, & ipso lapsis non teneatur, quia postquam Magnificus Ioannes Benedictus petebat indistinctè venditorē teneri de fuga; & venditor sic simpliciter, & indistinctè dixit, nolle teneri, sub hac generali responsione venditoris compræhenditur omnis fuga, quæ posset cōsiderari, ex quo omnem fugam sunt acta verba comprehendere, ita in his terminis considerat Loffred. consil. 35. in princ. ibi Nam, & si Paulus, qui multa ad hoc allegat,

imputet sibi emptor, quod clarius nō fuit loquutus, & admisit exceptionem casus fugæ sic generale.

ADDITIONES.

Quia tota allegatio mei aui stat fundata super intellectu, & materia tex. in l. qro in fine ff. de edilitio edicto: Adde ad illum tex. Paulum de Castr. in conf. 313. & conf. 35. incip. priusquam, & bene facit tex. in l. magis, §. ne tñ ff. de reb. cor. & specul. in tit. de testibus, §. nunc tractandum, vers. hoc autem in fine glos. 4. q. 3. §. item Bald. in conf. 209. Paul. de Castr. in l. 2. §. si absens in glos. ibi & forte; ff. si ex no xali causa agatur.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIUM.

- 1 *Deuolutio territorij emphiteutici ad monasterium ex triplici capite, scilicet propter sollemnitates non adhibitās, & quia erat facta alienatio in manus mortuas, & ratione lineæ finitæ.*
- 2 *Assensus directi domini rei emphiteuticæ propter quatuor requiri debet.*
- 3 *Noua qualitas importat nouam concessionem.*

ALLEGATIO 74.

Quibus ex causis deuoluatur emphiteusis ad ecclesiam.

VIDAM de Constantio vendunt Abbati Nicolao de Iugnans stipulanti tam pro se, quam pro Christopharo fratre, & filijs, & hæredibus ex eius recta linea descendenti-
bus

bus quoddam territorium, quod erat redditum dicto monasterio sub natura emphiteotica per instrumentū venditionis fol. 158.

Assentit Ecclesia secundum proprium stilum fol. 162. Mortuo Nicolao, & Christofaro fratre, succedunt filij v3. Abbas Felix, Marcus, & Sebastianus de Iugmanis, qui omnes recognouerunt Monasterium, sicut patet ex eorum assertione fol. 95. & fol. 128. a ter. ac demum Abbas Felix factus dominus totius Territorij, illud donauit causa mortis hospitali Sanctæ Mariæ Annuntiæ de Capua legatur testamentum, fol. 69. & proprie fol. 100.

In Curia Capuana fuit actum pro parte Monasterij ad deuolutionem 1. † istius territorij ex duplici capite, v3. propter sollempnitates non adhibitas, & quia erat facta alienatio in manus mortuas in causa appellationis, fuit additum tertium caput lineæ, scilicet extinctæ ipsius Abbatis Felicis, territorium hodie possidetur per hospitale, & non negatur prout patet ex artic. partis fol. 54. art. 3. ac etiam ex depositione plurium yconomorum super 8. fol. 33. a ter. 34. & 35.

Ex omnibus dictis tribus capitibus immo ex altero ipsorum obtinere debet Monasterium & Curia Capuana minus bene prouidit, postquã res, de qua agitur, negari non potest quin fuerit inutili, & directo dominio Ecclesiæ, & hodie reperitur in posse alterius, quo ad utile dominium, nisi doceatur de valido primordio tituli, dici debet res indebitè alienata, & proinde reintegranda monasterio, toto titulo de rebus eccles. non alien. & in c. sine exceptione 12. q. 2. cum alijs multis.

Secundo dato quod res ad monasterium reintegrari non debeat ex præcedenti capite, quia tamen fuit alienata, & tradita absque monasterij consensu, immo nec cū illius reservatione, declarari debet ex hoc capite deuoluta,

nec obstat, quod sicut res emphiteotica poterat donari sine assensu, ut dicit glos. in l. fin. in princ. in vers. alijs vendere C. de iure emphit. eodem modo potuit legare, iam quod legatum, donatio est ff. de leg. 1. l. legatum, nam dicitur ex aduerso † quod requisitio Dñi pro assensu, fit pro altero de duobus respectibus. Primo ut dñs deliberet, si velit rem pro se, & sic præferri, & ad istum finem fateor quod res emphiteotica possit donari sine assensu, quis enim dominus directus esset tam fatuus, ut nolit semper præferri in donatione: altero respectu, ut dominus sciat suam emphiteotam, & si velit, vel noluit consentire ratione personæ, ut esset in casu nostro, quia Ecclesia, item ut inducat nouam emphiteutam in possessionem, rursus, ut habeat laudemium, & demum ut sciat à quo censum petat, & istis respectibus requiri, & expectari assensum Domini, ita pulchrè distinguit Aret. cons. 41. diligenter, & maturè, quis dubitat in casu nostro, quod nedum assensus monasterij requisitus non fuit, verum nec reseruat, & quod peius est nullo assensu domini impetrato transfertur dominium, & possessio in ecclesiam legatariam, tum ex vi legati, quod transit recta via mortuo testatore, & eius hæreditate adita. ff. de fur. l. à titio, tum etiam ex qualitate ecclesiæ, in quam transit possessio sine traditione C. de sacro sanct. eccles. l. fin. Ex hoc fit ut nulla sit excusatio alienantis, & recipientis, & si ista non admittimus, seruirent de vento prærogatiue directi dominij 3. quomodo dubitari poterit ex hoc 3. capite lineæ finitæ rem deuolui ad monasterium. non. n. est dubium, assensum Monasterij fuisse præstitum pro recipientibus, ac filijs, seu descendantibus ex recta linea; Hodie Abbas Felix, qui moritur non habet, nec habere potest huiusmodi descendentes, merito procedit deuolutio, notat Alex. in l. etiã ff. solut.

ff. solut. matrim. & omnes in §. si vaxallus, in tit. hic finitur lex, etiam quia sic consuevit Monasterium concedere, & consentire, ut de hoc solito sunt producta plura instrumenta. fol. 88. 91. 111. 112. & isto casu, quia verba assensus non dicunt pro recipiente, & descendantibus ex corpore, sed ex recta linea frater non succedit fratri, quia verè de linea fratris non est cum linea consideretur sursum, & deorsum, Dec. multa super hoc cumulat consilio 379, requisitus pro cons. & Soccin. Iun. cons. 20. num. 14. vol. 1.

Consideretur vterius, quod postquam Abbas Felix erat vnus ex filijs Chrystophani, quando disponit de tota emphiteusi, cuius tamè tertia pars sola erat sua pro reliquis duabus partibus nullatenus disponere potest, cum moriatur sine descendantibus per lineam, & illarum duarum partes quas ipse acquisiuit à fratribus, sicut in fratrum persona fuissent antiquarum, in eius tamen persona sunt nouarum, ita Napod. in consuet. si quis, vel si qua in verbo obuenerunt prima col. & alibi in consuetudine si aliquis moriens, in vers. obuinentibus, & in his terminis idè Socc. Iun. d. cons. 20. num. 25. & 26. & sic duabus partibus nulla videtur dubietas.

Nec esset vanum tenere in casu nostro ex alio capite totam rem deuolutam, postquam ab initio quando emit Abbas Nicolaus ab illis de constantio. fuit præstitus assensus pro se, & Chrystophoro, & eius filijs, hoc fuit alterare solitum Monasterij, quod erat assentire pro recipiente, & descendantibus ex recta linea, etiam quod addebatur noua qualitas & fiebat noua emphiteusis, & proinde solus prælatus non potuit facere sine debitis sollempnitatibus; hoc tenet Alex. in d. l. etiam, col. 2. & in consil. 5. si vera sunt col. 4. num. 78. vol. 5. & quod dicta noua qualitas importer nouam cessionem, tenet Afflic. decif. 112. & Loffred. cons. 8. quam solus cella-

rarius facere non potuit, licet veterè confirmare potuerit in cap. primo §. personam, per quos fiat inuestitura, & cellararius qui est procurator Monasterij non potuit consentiendo excedere solitum, quod sibi videtur demandatum ff. de pignor. act. l. vel vniuersorum, & tenent omnes in præstatione assensus in c. imperialem.

A D D I T T I O N E S

AD num. 3. Ad confirmationem dictorum per meum Auum hic, quod vbi ad dicitur noua qualitas, sit noua emphiteusis vide Afflic. in constitutione Regni cum circa iustitiarum, vbi limitat non esse nouum feudum, nisi quo ad illam nouam qualitatem additam, sed in alijs remanet feudum antiquum, concordat Dec. cons. 53. placet mihi, & consil. 193. pro tenui facultate, & consil. 185. in causa Boer. decif. 78. Addo etiam, quod noua qualitas addita non alterat feudum antiquum in præiudicium tertij. ita Bald. in cap. primo in tit. de vaxall. decrep. etati quem sequitur Dec. cons. 79.

Abb. 10: Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

- 1 *Pater, qui habuit facultatem à Rege nominare successorem in officio, per quæ verba censetur nominasse filium.*
- 2 *Secunda nominatio non tenet in præiudicium primi.*
- 3 *Nominatio, quæ fit accepta pecunia non valet, quia officia non possunt vendi, §. nu. 4.*
- 4 *Habens potestatem eligendi officialem, si semel elegit, §. electio non tenet, poterit iterum eligere.*
- 5 *Datio fidei habet vim iuramenti.*

O O ALLE.

ALLEGATIO 75.

HAbens facultatem nominandi à Rege successorem in officio per quæ verba censetur nominasse filium.

VT iudicari possit in fauorem Domini Diomedis, quatuor sunt principaliter discutienda, primo numquid ex deductis fudata sit intentio ipsius circa nominationem factam à Patre in sui persona, secundo, an processus sit instructus modo tali, vt ex eis possit declarari fuisse Don Diomedem nominatum, tertio, quæ sit ratio habenda denominatione quæ facta prædicitur in personam magnifici Ascanij de Palmerio, quarto & vltimo, dato quod posset prætendi processum esse completum circa promissionem denominando tantum, ita vt non possit iudicari super nominatione facta, & data inualiditate nominationis factæ dicti Ascanij, possit præcisè condemnari Dominus Don Troilus pater ad nominandum iam quod habet facultatē.

Quo ad primum, quod dici debeat facta nominatio, potest præmitti, quod quando inter patrem, & filium Res agitur, lex contenta est omni verborum læuitate, vt ex eis inducta dicatur dispositio, & quod inter alias personas concludentiorem desiderabat dispositionem, & illam validam inter patrem, & filium sufficit longe leuius, inde si pater in testamento vxore hærede instituta dixerit non dubitare se quæcūq; vxor eius cæpisset ex testamento liberis rediturā, ex his verbis, inductum est fideicommissum ff. de leg. 2. l. vnum ex familia §. itē Marcus accedat ex tex. notab. in l. codicillis, §. matre eod. tit. & in l. Pamphilo in princ. vbi sunt notab. & similia verba, de leg. 3. & alibi lex obligat filium, vt impleat volun-

tatem Patris, quocūq; modo illa possit colligi ff. de fideicom. liber. l. in testamēto ibi pios tñ filios, & facit tex. in l. cū pater §. filius matrem de leg. 2. confert etiam tex. in l. hac consultissima §. ex imperfecto C. de testamentis & hoc totum pendet ab ea coniectura, quæ lex merito sumet ex paterna voluntate, bonus tex. in d. l. cum pater §. euictis, & alibi videmus, quod si quis donat Titio bona sua, reseruatis centum, de quibus valeat disponere si moritur absq; alia dispositione, fingit lex, quod disposuerit in eos, qui ab intestato erāt ei successuri, ita Bal. nou. in repet. l. cum filio fam. de leg. primo allegat tex. notab. in l. conficiuntur de iure codicill. vbi dicit glos. in verbo quoniam quod istud adeo lex fingit, vt nō possit probare contrarium.

I Aduertatur modo in facto quod Dō Troilus pater habebat à Sua Maiestate priuilegiū nominandi sibi successore in officijs dum vult vxorem dare Don Francisco filio, facit, vt Dō Diomedes renunciaret iuribus vitæ, & militiæ, ac legitimæ cōpetentibus super bonis paternis, & hoc fuit in Anno 1546. post hoc promittit filium exercere officia, vt eius substitutus impetrata licētia Proregis ēt exercuit Dō Diomedes, procurando vtilia multa in augmentū officiorū fecit hæc omnia patre permittēte, sequitur postea in Anno 1549. promissio, quam fecit Don Diomedes desoluendo ducatos quingentos in beneficium eius, cui pater disposuisset, & hoc intuitu dictorum officiorū, quæ omnia ex scripturis publicis demonstrata sunt, quid aliud inferendū erit ex prædictis quæ quod Pater in filium de his officijs disposuerit, postquam nil ei supererat, quod Don Diomedi filio relinquere potuisset præter officia, ita vt pro æqualitate seruanda præsumitur perfecta dispositio, quæ alias non præsumeretur, & ideo dixit Bartol. in l. si pater de donat. quod si pater adhibet filium ad stipulandum rem aliquam, præsu-

præsumitur donare si numerus filiorum, & modicitas patrimonij aliud non suaderet, allegat bonum tex. in l. quæsitum §. idem Papianus, vbi Glos. in vers. extimatis ff. de fund. instr. & hoc quia præsumit lex patrem inter filios amare æqualitatem.

Augent prædicta paternæ literæ, per quas ne dum declaratio voluntatis, sed dispositio inducta censeretur debet, & primo illæ, quæ sunt fol. 8. in 2. proc. scriptæ die 1. Iulij 1555. in quibus legitur, non te falterà lo que tengo, & t'hò dato, notissimum. n. est in facto, q̄ Don Troyllo Patri, tēpore harum literarū nil supererat; quā officia, de quibus agitur, ergo illud verbum, t'hò dato lo que tengo, postquā ad aliud referri nō potest, quam ad officia, haberi debet, ac si specificè de illis fuisset locutus bonus tex. in l. fundus qui locatus ff. de fund. instr. est gl. notab. in l. si quis in fundi vocabulo in fine, in verbo ab omnibus de l. 1. & faciunt ea, quæ Bald. notat per dictā l. fundus in l. si ita scripsisset de leg. 2.

Nec dicatur, quod illa verba sequētia v3. che te li hò dati, & promessi, turbant præcedentem sensum, quando inferatur verbum promissionis, quia postquam præcedebant verba inducentia dispositionem perfectam vt supra, & alia quæ sequuntur etiam apta sunt comprehendere, idē illud verbum promessi mutabit naturā, & præualebit sensus collectus ex alijs pluribus verbis, facit bonus tex. in l. donationes in concubinam §. species ff. de donat. vbi mater si dando rem filiæ, dixerit ad vsum filiæ præualet, quod est potentius, & videtur donata proprietates non vsus simile ff. dealim. & cibar. leg. 4. præcedebant in casu isto tot argumenta, quod Pater iā volebat filium nominare in officijs, immo se viuente oneribus officiorū illum præposuerat, sequuntur postea verba expressè declarantia, donasse, merito illud verbum de promissione impropriatur sicut dicimus de vsu-

rario, qui dixit debitori suo, dono tibi vsuras, illud verbum dono seruiet principali proposito, & intelligetur restituo, secundum Bal. in l. fin. in fine C. de vsur. qui allegat l. si vno ff. locati, & dicit idem Bald. in l. qui se Patris x. col. vers. & scias C. vnde li b. quod si Rex accepta pecunia pro feudo dicat feudatario donamus, seu indulgemus, non per hoc intelligitur esse aliud, quam emptio, & venditio certe si non præcessissent tot argumenta, & publicæ scripturæ, quæ aptæ sunt inducere dispensationem vel animum ad disponendum verba dictarum literarum, possent ad alium sensum trahi, illa præcedentia declarant ista, & è contra iuribus vulgaribus.

Accedant prædictis verba aliarum literarum, ibi diuerissi fatigare per la quiete tua, per che non ti manca à vi uere, & rursus. Il fatto della compagnia, poiche ha da essere la tua, quæ verba, repetuntur in alijs literis sequentibus, & quod per ea in fauorem filij inducta sit dispositio, est casus in l. titia §. titia cum nuberet ibi, erunt n. post mortem eius de leg. 1. quæ rogo videantur.

Nec dicatur, quod Don Troylus pater in hac voluntate non perseuerauit, ex quo alterum nominauit, quia si prædicta vera sunt, q̄ ex eis inducta sit dispositio in fauorem Don Diomedis, ergo satisfactum est dispositioni Regiæ, q̄ possit nominare proprium filiū in primo actu, ff. de verbo signif. leg. boues §. hoc sermone † merito 2. non tenet, & iuri quæsitio non potuit præiudicare.

Quo ad secundum caput, dico q̄ postquā agitur præses causa corā Illustribus. Prorege, & in Regno pceditur in causis sola facti veritate inspecta, S. Maestas ordinauit capi debere informationē de eo, q̄ tractatū erat circa exposita, vt potuisset puideri de iustitia, & cōueniētia sup quo sit secūsus pcessus, oīa cōtēta in 1. pcessu sūt pducta in 2. & pars nō cōtradixit, et de

niq; ista duo iudicia promississe nominare, & nominasse habent se inuicē, vt vnū videatur esse iuxta aliud, nō obstante, q̄ processus ceptus sit super promissione de nominando, poterit declarari nominationem esse factam, omnia prædicta colliguntur ex notatis per Imol. post Butr. in c. licet Helide Simon.

Prædicta sufficerent, vt obtineret Don Diomedes, sed vt facilius id fieri possit, considero vterius circa tertium caput, quod nominatio, quæ prærenditur facta in personam Ascanij de Palmerio iudicari debet nullius momenti, & vltra optimè considerata per dominos primo consulentes: Aduerter quod licentia Regis, vt Don Troylus possit sibi nominare successorem in officijs intelligenda est secundum naturam officiorum, vt. s. possit de illis disponere, nominando, pro vt eorū natura patitur C. de pact. l. fin. sic dicunt Moderni, quando Rex assentit, vt quis de feudo testari possit, iste assensus regulatur ab actu, allegat C. de Testi. l. omnium, & alibi Regis assensus intelligendus est, pro vt ius intelligit, Andr. in c. primo 6. colum. qui success. tenean. Natura officiorum
 3 † hæc erat, vt pro eis habendis pecunia non soluatur, vetat hoc lex Iulia ambitus, vetat insuper Pragmatica Caroli, vt sic Don Troylus de officijs disponere non poterat alio modo, quam illorum natura patiebatur.

Rursus ista licentia Regis haberi debet pro dispensatione, vetabat lex officia ad hæredes transire ff. de fidei. ius. tut. l. prima vbi Bart. ff. de arbitr. l. in compromissis Bart. in l. 2. §. sed, & si quis num. 8. C. comunia de leg. quia igitur relaxat Rex id quod ius comune vetabat, meritò dispensatio dici debet, vt dicit Innoc. in c. dilectus, de tempor. ordin. & proinde strictè intelligenda, vt nō debeat extendi de casa, ad casum, bonus tex. in c. primo, & 2. de fil. præsb. & dicunt Io: Andr. Brut. & Inno in d. c. primo,

quod si Episcopus dispensat cum monacho ad beneficium curatum, non extenditur ad simplex, quamuis in simplici posset maior ratio dispensandi:

Aduertatur modo Don Troylus habens à Rege facultatem nominandi. i. donandi gratiosè, debebat simpliciter non cum onere, non cum cōditiōe donare, quia ea donatio non erat ff. de donat. l. prima & l. Aquilius Regulus & leg. si pater, quæ iura sunt notabilia in hoc passu, & alibi Bald. in c. Imperialem §. col. ibi quæro si vassallo cōcessum est, dicit quod si Rex dat alicui licentiam donandi non poterit causa mortis donare allegat de donat. l. filius nedum hoc non
 4 fecit, sed vendidit † ex quo habens filiam dedit genero officia, vt filiam dotaret, occultauit vnum actum, qui apertè fieri non poterat dare in dotem officia extimata, fingit per viam nominationis velle officia transferre non translaturus, si in eadem apocageni filiam non dotaret, ita, vt hoc videatur inesse C. de pact. l. petens, dedit genero in dotem officia, quod facere non poterat, sicut nec vendere, bonus est tex. in l. lege ff. ad legem flauiam de Plagiari. ff. de liberali causa l. si iussu. §. 1. ff. quand. act. de pec. annalis sit l. 1. §. in annali sit ff. de action. & oblig. l. ex promissione. prærium quod promittit Ascanius pro officijs est certum, & in dubio vbicunq; prærium certum interuenit, præsumit lex venditionem fieri fing. glos. in l. cum dotem, in vers. quis. n. C. de iur. dot. & sic Regis voluntas reperitur circumuenta, dum indulsit offic. donari, quæ postea venduntur, vt dixi.

Audio Magnificum Ascanium prætere ista potuisse fieri eo sub prætextu, quod aliàs vidimus tolerari nominationem factam à Præceptore funato cum onere soluendi ducatos mille, & alibi Illustrissimum Ducem populi donasse statum ex Regia dispensatione, & tamen donatarij promittebant

tebant duc. 50. m. vt sic in isto casu, etiam quia Rex voluit, vt in officijs prædictis possit Don Troylus sibi hæredem facere, vt ex hoc, sicut dicimus in feudo hæreditario poterit hæres futurus grauari.

Ista exempla in aliquo mouere non debent Illustris. Proregem, vt potè nihil ad rem facientia postquam vt præmissi, licentia hæc Regis noluit alterare naturam actus super quo illam interposuit: In feudis, quæ hæreditaria sunt, ea erat natura, vt moriens feudatarius posset successorem grauare, etiam vique ad verum feudi valorem, reseruata legitima Moder. in c. 1. an agnat. & in cap. 1. de success. feud. quando feudatarius non habet successorem, & Rex dispensat vt habeat, nimirum debet hunc habere, pro ut habuisset alium verum, Iste successor subrogatus debet esse eiusdem naturæ sed in officijs, quæ potest esse ista conformitas, vetat lex officia emi, quod erat directa via prohibitum debet pariter dici, & indirecta, ff. ad l. falcid. l. seius. & augerius, si Rex noster Serenissimus qui habet ex principio, & verusta cõsuetudine in suo Regno nominare prælatos in beneficijs vellet pecunia intercedente facere, dicemus, quod posset? certè non? quia repugnat natura rei, non repugnat impositio pensionis, quæ regularis esse solet in beneficijs, vt sic similia exempla non teneant, & quia Don Troylus habens potestatem faciendi sibi hæredem in vltima voluntate, id non fecit, sed per viam contractus inter viuos nominauit, si potuisset vti heredem grauare, quod nõ fateor, illud non fecit hoc, quod voluit per actum inter viuos, non potuit, merito aptatur regula l. multum interest. C. si quis alteri, vel sibi.

Nec mouet me exemplum funari, Primo quia quis reuelauit parti illud non potuisse fieri potius inspecta qualitate legatarij, qui erat hospitale Annuntiatæ Neap. quam quod rigor iu-

ris ita suauisset: exemplis non est indicandum, sed aduertatur secundo officium Præceptoris potuisse vendi pro ducatis quinque mille, si successor nominatus soluebat mille, non dicebatur emere, quia gratia exuberabat sic dicimus in feudo, vt illa dicatur beniuola actio, dato q̄ pro eo seruitia præstentur, pulchrè dicit Bald. in prælud. feud. col. 4. dum allegat l. Titius puerum de obsequi, arguitur semper ex eo, quod maius est, faciūt notat per Bart. in l. aristo de donat. isto casu pro officijs soluebantur ducati sex mille merito nulla debet esse pro portio.

Aliud insuper impedit validitatē huius prætensæ nominationis, nam aut gener poterat nominari, filio non existente, vt suadere posset ordo literæ, per tex. in l. quoties de vsufr. iuncta coniectura pietatis, quam credere debebat Rex esse in Patre, per tex. in d. l. cum pater, §. euctis, & res est expedita, aut potuisset ab initio nominare generum, & ista qualitas in esse debebat tempore quo fiebat nominatio, vt dicimus in refutatione, quæ fit filio proximè successuro, quod hæc qualitas inesse debebat tempore refutationis secundum Modern. in l. Imperialem car. 30. col. 3. in fin. vbi allegat Napod. in Consuet. si quæ moriens, in vers. tamen ista qualitas generi requirebatur tempore donationis non est verificata. nec erat verè gener, merito ruit nominatio, & dato q̄ postea nuptiæ sequuntur sicut, ita vt illa futuri destinatio matrimonij haberi debeat pro vero matrimonio, quia hoc erat per fictionem, & nos sumus in dispensatione, quæ odio fa est, vt fundauit, merito non fiet extensio. de casu vero ad fictum, vt plura in hoc considerat Loffred. in conf. 7. col. 5. ad interpretationem capit. volentes.

Considero vltèrius, quod S. Maestas dat licentiam nominandi, Don Troylus habet masculos, & fæminas

ex legitimo matrimonio ista erat iusta soboles, censendum est, quod de illa sensit Rex, cum præsertim D. Troylus habuerat à socero si fuisset interrogatus Rex quod pater volebat illi iustæ soboli præferre non similem certè non sic largè indulgisset, meritò haberi debet hoc pro expresso, glos. in l. tale pactum ff. de pactis, vt ex his potuit in hoc capite concludi talem nominationem nullius debere esse momenti.

Ex prædictis poterit inferri, quod postquam Don Troylus, qui habebat potestatem nominandi nulliter illam exercuit, habet iterum nominandi facultatem, nec illa dispositio illà consumpsit † licet data facultas verificari debet in primo actu, tex. est notab. in l. hæc conditio la prima ff. de condit. & demonstr. vbi Alber. in specie dicit, quod habens facultatem eligendi officialem, si semel elegit, & electio non tenet, poterit iterum eligere, & de hoc est particularis tex. in l. 2. ibi data igitur optione ff. de opin. leg. vbi si cui legatur optio serui, & optauerit alienum non consumitur facultas optandi, quæ alias in prima optione valida cõsumebatur, per tex. apud aufidium eod. tit. de optio. leg. Si ergo Don Troylus habuit potestatem nominandi, & nominauit nulliter non expirat eius facultas, ita in specie in his terminis tenet Dec. in c. in litteris 2. col. ibi quinta conclusio supra tacta de offic. delegati, & ante ipsum hoc tenuit Ant. de Putr. col. 2. ibi in actionibus autem extra iudicia libus, qui post multa sequendo Innoc. in 3. col. ibi nisi dicas speciale esse dicit, quod in huiusmodi concessionibus, & beneficijs Principum videtur Princeps mandando cogitare de effectuali promissione, non de ea, quæ sonat in solum factum, ne gratia frustra retur.

Modo circa vltimum caput, an fratribus prædictis possit Don Troylus præcisè condemnari ad nominandum

Don Diomedem, iam quod habet facultatem, satis videtur hoc fundatum per dominum primo consulentem postquam aut est promissio faciendi, & quia hoc interest Don Diomedis habere officium, quorum nominatio iã est in posse promittentis, nec habet aliud satisfaciendi modum debent vitari circuitus, & proinde possit prouideri q̄ infra tot dies nominet, aliàs facta intelligatur, aut hæc promissio non continet merum factum, & tunc ista petitio Don Diomedis erit securior, vt teneatur cum effectu nominare.

6 Vnum insuper rogo aduertatur † Don Troylus pater dedit iam fidem Illustrissimo Don Petro de Toledo de nominando in officijs Don Diomedem, quæ datio fidei habet vim iuramenti, vt notatur in c. pen. de iure iurando, refert Afflict. decis. 389. vt ex hoc possit inferri commodè, quod postquam iurauit nominare tenetur præcisè Glosella in l. si pecuniam in uerbo necesse, de condit. ob causam.

ADDITIONES.

AD numerum quintum, ad confirmationem dictorum per meum Auum hic, q̄ facultas nominandi in officio per Regem concessa non expiret in prima nominatione, quæ non habuit effectum sed potest variare latè firmat Io. Vincen. de Ann. in allegat. 139. nu. 27. vsq; ad finem, & ibi Regius Conf. Fab. de Ann. multos congerit.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 Pater naturalis potest recipere emphiteusim pro filio naturali.
- 2 Quando concessio in emphiteusim fundatur ex causis, quæ veræ nõ sunt, corrumpit concessio.

3 Clau-

- 3 *Clausula constituti, & præcarij nõ operatur effectum, quando plura specialia cõcurrunt.*
- 4 *Notarius quando possit stipulari pro absente.*
- 5 *Quando in contractu concessio- nis in emphiteusim pater stipulatur pro filio naturali, vel spurio, & in concessione non est admista persona patris, tunc pater non potest stipulari pro fi- lio naturali.*
- 6 *Spurius non est capax donatio- nis paterna.*

ALLEGATIO 76.

DE concessione in emphiteu-
sim filio spurio facta.

RAESVPPONITVR
in facto, quod Christo-
phanus Episcopus de
villa Arzani agēs in hu-
manis submiserit quã-
dam eius terram Hie-
ronymo de Alexandro

pro ducatis ducentum sub annuo ca-
none ducatorum 12. & quod post ip-
sius Christophari mortem eius filij,
& hæredes eo nomine in anno Do-
mini 1504. Terram prædictam cesse-
runt quondam Francisco de Olanda,
suisque hæredibus, successoribus
cum onere prædicto quod quando
idem Franciscus cessionarius in anno
Domini 1509. terram eandem in em-
phiteusim receperit pro Mauro An-
tonio eius filio naturali ab vno ex fi-
lijs, & hæredibus dicti Hieronymi
sub annuo Canone prædicto, & sub
assertione quod terra prædicta specta-
ret ad ipsos filios, & hæredes dicti
Hieronymi in pleno iure, tum prop-

ter repudiationem hæreditatis dicti
Christophori factam à dictis eius fi-
lijs, tum etiam propter deuolutionẽ
ipsius terræ factam ob canonem non
solutum spatio annorum trium, &
pariter successiue in Anno domini
1510. Idem Franciscus cessionarius
ueniens ad diuisionem bonorum co-
munium, cum duobus alijs eius fra-
tribus inter alia bona communia diui-
serit terram prædictam, illaq; in eius
partem obuenerit cum onere tam
census prædicti quam etiam soluendi
omnia debita, & maritandi commu-
nem sororem quo per acto dictum
Franciscum decessisse nullis relictis
filijs ex suo corpore legitimè descen-
dentibus, sed tantum prædictis eius
fratribus, qui eius hæreditatem adiu-
uerunt. & inter alia possederunt ter-
ram prædictam, soluendo canonem
prædictum, ac etiam debita, & mari-
tando sororem, & alia faciendo, quæ
ex lege d. diuisionis facere tenebatur
dictus Franciscus eorum frater præ-
mortuus tanquam eius hæredes, de-
mum transactis annis 48. à die dictæ
cessionis dictus Maurus filius natura-
lis dicti Francisci litem mouerit pro
vendicatione dictæ Terræ virtute cõ-
cessionis prædictæ suo nomine recep-
tæ per dictum eius Patrem ab vno ex
filijs dicti Hieronymi ab Alexandro
quare sic se habente dubitatur, an fũ-
data sit intentio ipsius Mauri ex con-
tractu dictæ cessionis, & licet vi-
detur prima facie dicendum, quod sic
ex eo quo ad pater naturalis ꝑ recipere
potest emphiteusim etiam pro fi-
lio naturali, vt videtur tenere Bart.
in l. ex facto §. si quis rogatus ad Tre-
bell. late disputat specul. in tit. de lo-
cat. §. nunc aliqua de emphit. quæst.
67. quinimò etiam pro filio spurio, vt
dicit fuisse bis iudicatum, Afflict. de-
cis. Sac. Conf. Neapol. decis. 99. &
idem videtur tenere in c. primo §. per
sonam verò, col. 4. per quos fiat inue-
stitura in vsibus feud. superius. n. ca-
pax est eorum quæ sunt contractus

ab extraneis, vt ibi per eum, quod etiam comprobatur, nam licet regulariter alteri per alterum non quærat^r l. prima C. per quas personas nobis acquir. l. stipulatio ista alteri & §. si stipuletur ff. de verb. oblig. hoc tamen fallit in contractu emphiteotico, in quo omnia pacta sunt seruanda vt singulariter infert per tex. in leg. prima C. de de iur. emphit. specul. in dicto tit. de loc. §. nunc antiqua questione 169. quem refert Iason. in dicta l. prima in quarto not. C. de iur. emphit. His tamen non obstantibus in casu, de quo agitur, contrarium videtur de iure dicendum ex pluribus, & primo nam contractus dictæ concessionis est nullus, ex eo, quod in eo, exprimentur causæ propter quas concedens plenus dominus dictæ Terræ effectus processit ad dictam concessionem v3. quia filij dicti Chrystophoni originalis domini ipsius Terræ repudiavit eius hæreditatem, & quia dicta Terra deuoluta fuit propter canonem non solum spatio annorum trium, quorum vtrumque falsum est, postquam de aditione hæreditatis dicti Chrystofani facta per dictos eius filios clarissimè patet ex instrumento concessionis dictæ Terræ, per eos hæreditario nomine ipsius Chrystofari factæ dicto Francisco in dicto Anno 1504. quæ quidem cessio aliter fieri non potuisset, nec ex ea ius aliquod transferri in dictum cessionarium, nisi præambula aditione hæreditatis prædictæ, vt habetur in l. si auia, C. de iure deliberandi, & de ipsa deuolutione, quod non sit facta plenissimè etiam apparet ex apocis solutionum canonis prædicti in processu verificatis, quarum vltima continet solutionem vnus tantum anni. v3. 1508. & confessionem omnium aliorum præcedentium, & quod dictæ solutiones sint factæ ab ipso Francisco, per quod vltimum fundatur nedum falsitas dictæ deuolutionis, sed etiam, quod tempore ipsius concessionis posside-

bat dictus Franciscus non ipse concedens, ex qua falsitate causarum in instrumento dictæ concessionis expræfarum reditur nulla & dicta concessio quoties. n. cumq; causa exprimitur in aliqua dispensatione, si vera, & valida esset, obligaret disponentes, finalis est, qua cessante, cessat dispositio, vt vt dicunt Iaco. de Are. & Bart. in l. demonstratio, ff. de condit. & demonstr. & in leg. si cum te, ff. de pactis, vbi est tex. de hoc, & tenent omnes docto. ibi & Dy. in l. 2. §. iura ff. de donat. sed si in casu, de quo agitur, dictæ causæ repudiationis, & deuolutionis verè essent, prædicta concessio valeret, & obligaret concedentem, ergo &c. est etiam nulla dicta dispositio ex falsitate prædicta, quia propter eam desunt substantialia in ipso contractu emphiteotico, in quo præsupponitur directum dominium & proprietatem penes concedentem, & hic non esset attendita natura primi contractus, qui fuit submissionis.

Secundo, quia virtute talis concessionis nullum poterit transferri ius in ipsum Maurum, nam siue loquamur de translatione iuris à persona concedentis in ipsum Maurum, & tunc quamuis vnus tantum fuerit de pluribus filiis dicti Hieronymi de Alexandro, qui concessit, ex quo licet pro alio promiserit de rato, numquam ille ratificauerit, & ideo nulliter concessit pro eo sine speciali mandato, vt notum iuris est; tamè quando omnes fecissent adhuc nullum potuit transferri ius, ex defectu traditionis tam verè, quam fictæ, postquam in persona ipsius concedentis, non erat vera possessio tempore dictæ concessionis, vt realiter innuitur ex cessantia dictæ deuolutionis, & probatum fuit per testes conuentorum, quorum dicta cessantia deuolutionis prædictæ satis comprobatur, & si qua potuisset iuris ministratio præsumi ex eo, quod Franciscus qui possidebat passus fuit concedentem constituere se possidere nomine ipsius

Franc.

Francisci illa præsumpta possessio sufficiens non fuit, ut clausulæ præcarij & constituti ꝑ suum operentur effectum, ne plura specialia in idem concurrerent, pro ut latè prosequitur, & firmat quasi in individuo præsentis casus, Tiraquel. in suo sollempni tractatu de constit. in 5. limit. ad quem me remitto, siue loquamur de translatione iuris à persona ipsius Francisci in dictum Maurum, & tunc nequaquam potuit ex tali concessione ius aliquod transferri à persona ipsius Francisci in ipsum Maurum pluribus de causis, primo quia fuit in facto bene verificata societas omnium bonorum inter dictum Franciscum, & fratres, & præsertim dictæ Terræ, quæ quàm primum acquisita fuit per ipsum Franciscum fuit illis comunicata, & fuit ab omnibus ipsis fratribus communiter possessa, & cultiuata cum fructu omnium perceptione cõmuniter ab omnibus ipsis fratribus facta, ut plenè probatum fuit, & de ipsa comunione terræ prædictæ attestatur idem Franciscus in instrumento diuisionis bonorum comunium inter ipsos fratres factæ in dicto anno Domini 1510. quo tempore non dum venerat ad notitiam ipsius Mauri concessio prædicta, & sic nondum fuerat illi ius aliquod ex ea quæsitum, qua comunione stante, quæ satis verificata est ex prædictis etiam si negetur societas omnium bonorum, prout negari non potest, tamè etiam, & illa verificata, fuerit nedum comunio ipsius Terræ, clarum est non potuisse dictum Franciscum præiudicare dictis eius fratribus recipiendo dictam emphiteusim pro dicto Mauro, quinimo èt si potuisset, put non potuit illis præiudicare, tunc quia tempore diuisionis prædictæ, in qua fratribus ipsis presentibus assertum fuit dictam Terram esse cõmum cum clausula oĩa, & singula vera esse etiam constituti præcarij, & omnibus alijs apponi solitis, & ut cõis diuisa, antequam dicta concessio deuenisset ad notitiam ipsius Mauri, non videtur modo ali-

quo dubitandum, potiorè fuisse causam ipsius diuisionis, ipsa concessione, & hac de causa, fratres ipsos præferre dos ipsi Mauro, etiam si notarius stipulatus fuisset, prout ritè intuenti stipulatus non fuit pro eo, postquam non interuenit traditio, nec vera, neque ficta per ea, quæ superius dicta sunt, quæ tanto fortius militant, considerata persona Francisci, & Mauri, inter quos nequaquam interuenerunt clausulæ prædictæ constituti, & præcarij, illud .n. quod dicitur per notarium stipulantem pro absente acquiri utilem actionem, sine cessione, ut per Bart. ꝑ in l. cum is §. filius fam. ff. de donat. causa mortis, & in l. si pupillus ff. rem pupilli saluam fore limitatur habere locum, concurrente traditione sine qua vera, aut ficta non transfertur dominium, vulgata leg. traditionibus C. de pactis, & limitatur etiam secuta ratificatione ipsius absentis, in quo pluries consuluit Paul. de Castr. quem refert, & sequitur Dec. in regula contractus de regul. iur. vbi latè prosequitur hanc materiam, & Curt. iun. in cons. 55. ad quos me remitto.

Secunda causa propter quam nullum potuit transferri ius à persona ipsius Francisci in ipsum Maurum, imo nec à persona concedentis, est nam atrenta forma stipulationis pro ipso Mauro filio naturali simpliciter factæ hæc est non admitta persona patris, non potuit pater ipse acquirere pro dicto eius filio spurio, ut probatum fuit per id ꝑ quod communiter firmatur per Doctor. in leg. quod dicitur ff. de verbo. obligat. & Instit. de inutil. stipul. §. si verò alterum, vbi sine controuersia concluditur per omnes, quod pater naturalis non stipulatur pro filio naturali, ex eo, quod non habet eum in potestate.

Et si diceretur hoc non habere locum in contractu emphiteotico per ea, quæ in principio dicta sunt, & responderetur illud habere locum

Pp. quando

quando pater naturalis stipulatur pro se, & filijs, & sic admista persona ipsius patris, tunc enim qui stipulatur super re futura sua tenet stipulatio, ex eo quod potest quis alteri stipulari super re sua, quæ est, & durat sua vel futura est sua, vt per Bart. Alex. & alios in dict. leg. stipulatio ista §. si stipuletur, de verbo obligat. ad limitationem dicti §. & insuper talis stipulatio admista persona patris intelligitur ordine successiuo, hoc est, vt prius sit ipsius Patris, & post eius mortem filij, vt per Bart. & scribentes in d. l. ex facto §. si quis rogatus ad Trebell. & ita dicit Alex. in d. §. si stipuletur col. 4. vers. item in quantum Bart. hic in 11. col. intelligi debere, specul. in dicto tit. de locat. §. nunc aliqua, vers. 169. quem rogo videant, secus autem quando verba omnia ipsius stipulationis tam obligatiua, quam executiua essent directa in tertium, & non in ipsum stipulantem, pro vt in casu isto directa fuerunt, tunc .n. sine dubio talis stipulatio non tenet, etiam si in aliquo interesset ipsius stipulantis, vt p. scribentes in dicto §. si stipuletur & maximè la. col. 3. in fine, ibi in ead. glos. ad finem, & col. sequenti, nec dicatur, quod in casu isto pater stipulatus fuit super re sua, quia non sufficit, quod res fuerit sua, postquam nõ erat etiam sua duratura, & requirebatur, per tex. in l. publica ff. de pos. per quem tex. Bart. & scribentes in d. §. si stipuletur, fundant dictam limitationem quæ se habet, quando alter stipulatur alteri super re, quæ est, & durat sua, hic autem si stipulatio teneret, res ipsa non fuisset sua duratura, sed in continenti futura ipsius filij spurij, quo fit vt etiam alia ratione, quæ tertia erit ex dicta concessione ius aliquod non fuerit, nec esse potuerit translatum à persona ipsius Francisci in ipsum Maurum eius filium spurium, nam negari non potest quin ex dicta concessione insurgat quæ-

dam tacita donatio à dicto Francisco facta ipsi Mauro eius filio spurio, qui licet capax sit eorum, quæ sunt contractus ab extraneis + non tamen à Patre, vt not. in cap. cum haberet de eo, qui duxit in matris, eam quam pelluit in adult. & cum ex quacunque causa bona patris naturalis non possint ad spurium peruenire, vt in §. penult. in auth. quib. mod. nat. efficiuntur sui, & not. Bart. in leg. si gener. de his quibus, vt indigni, quoniam de iure ciuili denegentur etiã illi alimenta, vt in Auth. ex complexa C. de incestis nupt. licet de iure Canonico propter naturalem equitatem alter disponatur, vt in dicto cap. cum haberet apertissime patet dictam concessionem taliter factam super re, quæ erat ipsius Francisci factam fuisse in fraudem legis, & sic nulliter factã, nec obstat allegata dec. C. 99. Dñi Matthei de Afflict. & quod dicit in dict. §. personam verò, per quos fiat inuest. nam licet fortè non bene dixerit, & Bald. quem ipse allegat in leg. secunda C. de iure emphyteot. non dicat id in quo ipsum allegat, tamen quando bene dixisset, loquitur quando pater stipulatur pro se, & filio suo spurio, & sic admista persona ipsius patris, & super re, non propria ipsius Patris, sed eius qui concessionem facit, & ita propriè est casus in dicta decisione 99. Tunc enim non fit fraus legi, & spurius ipse capax est eorum, quæ sunt contractus ab extraneis, licet non ab ipso Patre, vt in dicto cap. cum haberet, & persona patris admista in ipsa stipulatione, operatur, vt ipsa stipulatio teneat pro interesse ipsius Patris cuius prima causa erit in dicta concessione, & secunda ipsius spurij ordine successiuo, vt supra dictum fuit.

Quarta ratio, ob quæ nullum sit translatum ius à Francisco in ipsum Maurum est illa, ex quo non operantibus clausulis præcarij, & constituti per supradicta asser-

asserta captio possessionis, ut dicitur facta in anno domini 1513. non operatur, tum quia non infra Annum, ut requirebatur ex forma consuetudinis Neapolitanæ à die concessionis prædictæ, ex qua insurgit dicta tacita donatio, tum etiam quia res non erat integra, sed erat interim ius alteri quæsitum, hoc est ipsis fratribus virtute dictæ diuisionis bonorum, et insuper erat mortuus dictus Franciscus tum vel maxime, quia non est in forma probanti, et mortui sunt iudex, notarius, et testes, licet actus dictæ captiois possessionis rectè intuenti aut non est verus, ut facile perpendi potest ex verbis illis prouidi Mauri Antonij, qui re vera eo tempore erat annorum duodecim, vel circa, ut deponunt suimet testes, qui dicunt, quod tempore concessionis erat annorum septem in octo, et sic non competeat ei nomen prouidi, imo nec possessionem acquirere poterat sine autoritate tutorum, iuxta leg. primam §. adipiscimur ff. de acquir. posses. et ex illis verbis iuxta alia bona ipsius Mauri, cum re vera nunquam habuerit bona in dicto loco, vel si non est falsus, per eum reduntur falsi articuli, et testes ipsius Mauri, dum deduxit in eis, et conatus fuit probare, quod nullam habuit notitiam instrumenti dictæ concessionis, et tamen contrarium apparet ex actu prædicto, in quo sit expressa mentio dicti instrumenti, et notarij, et sic militat etiam exceptio præscriptionis prædictæ, quæ omnino militabat postquam non fuit seruata forma Pragmaticæ in captura ipsius instrumenti, et transacti fuerunt Anni circiter. 40. à die capturæ possessionis prædictæ, et quando non militaret ex capite allegatæ ignorantæ, tanto minus posset obtinere dictus Maurus ex capite ratificationis non factæ viuente dicto Francisco, ut omni ex parte debeat ipse Maurus succumbere, non obstante etiam eo, quod for-

re allegat dictus Maurus, v3. quod per ius superueniens in persona eius Francisci virtute dictæ diuisionis, cuius causa eadem terram in eius partem obuenit, prætendatur confirmatum ius ipsius Mauri, argumento tex. et eorum quæ ibi per scribentes in l. cū vir. ff. de vsucap. et in l. vendicantem ff. de euict. cum alijs concord. nam ex quo in translatione iuris hoc est vitulis domini, de quo agitur in contractu emphiteutico requirebatur traditio, sine qua vera, vel ficta non potuit transferri d. l. traditionibus C. de pactis, & translatio ipsa fieri non potuit ex defectu ipsius traditionis veræ, vel fictæ, quam ex alijs supra allegatis, sequitur quod de prætenfa superuenientia iuris non sit vis aliqua facienda, maxime quia ex forma diuisionis ipsius tenebatur ipse Franciscus soluere omnia debita, & maritare communem sororem sub obligatione bonorum omnium in forma, quæ onera per eum adimpleta non fuerunt, sed per dictos fratres ipsius Francisci heredes cum benef. legis, & inuentarij, quibus hac etiam de causa competeat ius retinendi, licet illud non sit necessarium ex supradictis, & ex causa dictæ præscriptionis quæ tanto fortius militat, quanto quod pro parte ipsius Mauri tractatur de lucro captando, & pro parte pauperuli senis Sebastiani de Orlando authoris laudari de damno vitando. Reliqua suppleat iudicantium Religio.

A D D I T T I O N E S

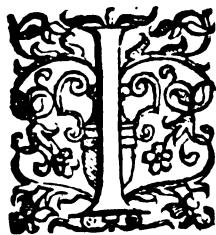
AD numerum primum, quod Pater naturalis possit acquirere, seu recipere emphiteusim pro filio naturali, vltra allegata per meum Auum hic. Addo Hippolicum in l. prima §. si seruus ff. de peculio. Cotam in memoriali in verbo spurius saltem, Cremensem sing. 130. Guglielmum Benedictum in c. Rainutius in vers. vxorem nomine Adelasiam. Matthesil. notab. 105. nota quod si pater Hipp. in l. prima de rapto virginum nom. 28.

Abb. 10: Hier. de Mauro.

Pp 2 SVM;

- 1 *Eo ipso, quod Princeps donat, transfert ius, & dominium sine apprehensione possessionis.*
- 2 *Secunda concessio Principis nõ tenet in præiudicium primæ. Quia præsumitur Princeps circumuentus.*
- 3 *Non obstantibus clausulis motus proprij.*
- 4 *In generali concessione Baronie, vel comitatus facta per Principem non videtur concessum illum feudum, quod alteri per prius fuerat concessum, & à Baronia speratum.*
- 5 *Creatur Principi attestanti de rebellionem alienius cum suis Consularijs.*
- 6 *Si Princeps donat alicui feudum quod dicit vacare ex vna causa, & vacabat non ex illa causa, sed ex alia causa, concessio non tenet.*
- 7 *Omnia dicuntur expressa in scriptura, ad quam fit relatio, & dicuntur in esse in scriptura referente.*
- 8 *Interpretatio priuilegij spectat ad Principem concedentem.*
- 9 *Consuetudo sequens est interpretatiua priuilegij.*

AN secunda cõcessio teneat in præiudicium primæ, & plura in materia priuilegij.

N causa Illustris. Don Ferdinandi de Cardona Magni Admirati huius Regni, & Comitis Albeti actoris ex vna cum Illustris. Domino Duce Urbini, & sorore, & utili Domino Terræ Campolicõuento ex altera videtur prima cõsideratione dicendum fundatam esse intentionem dicti Illustris. Actoris tam in petitorio quã in possessorio, & proinde partes Sacri Consilij fore, & esse debere in pronuntiando dictam Terram Compoli iure dominij, seu quasi spectare, & pertinere ad dictum Actorem, & in condemnando dictum Illustr. conuentum ad eius restitutionem ex infra dicendis.

Nam plenè exaduerso sunt deducta, & verificata extrema ad obtinendum in iudicio reali, quæ sunt dominium ex parte agentis, possessio verò ex parte rei conuenti, iuxta tex. in l. in rem, & in l. officium ff. de rei uendic. & in l. 1. C. de alie. iud. mut. ca. fa. & in §. primo instit. de act. & in c. examinata de iudicijs.

De dominio .n. satis constat per priuilegium quodam indelibilis memorie Catholici Regis donationis, & concessionis Comitatus Albeti in personam quondam Illustris. D. Raimundi de Cardona patris ipsius Actoris sub data 22. Decembris 1515. ex aduerso in actis causæ præsentatum, in quo inter alia conceditur dicto Illustris. Don Raimundo in speciedicta Terra Campoli, vt Terra dicti Comitatus ex quo priuilegio dicitur euentissimè, & notoriè constare de donatione prædicta, vt in c. licet causam de probationibus, et in c. auditis de

de integr. restit. & in c. cum contin-
gat vbi not. Anton. de Butr. in ter-
tio not. de rescript. & in c. cum dile-
ctus de donat. ex qua concessione, &
donatione tanquam facta à Principe,
1 & in privilegio prædicto † fuit tran-
slatum dominium in ipsum Don Ray-
mundum etiam sine traditione secun-
dum Ioannem Andream in c. olim, de
verbor. signific. Bal. in c. licet causa
in 8. col. ex. de probati, & in præludis
feudorum in 9. col. vbi dixit, quod eo
ipso quod Princes donat sine aliqua
alia traditione, transfertur ius, & do-
minium, & in c. ad Audientiam de
præscriptionibus, vbi colligit ex illo
tex. quod in concessione facta à Prin-
cipe transfertur ius sine apprehensio-
ne possessionis, & plenius Bald. & An-
dr. de Iser. in c. 2. de noua forma fide-
litas, & in c. primo quid sit inuest. &
voluit Angel. in l. officium in fine, de
rei vendic. & Moder. in l. traditioni-
bus C. de pactis.

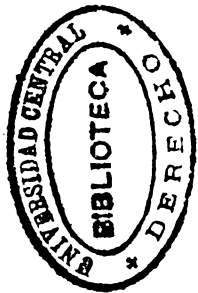
Et tanto fortius, quia deinde fuit
tradita possessio dictæ Terræ Campo-
li virtute Regiarum executorialium
per Magnificum V. I. D. Ioannem Vil-
lanum Regium Commissarium Ma-
gnifico Ioanni Buter. Locumtenenti,
& vice Comiti dicti Comitatus nomi-
ne, & pro parte dicti quondam Illustr.
Don Raimundi, quo casu præcedente
dict. tit. donationis, cum titulus sit
habilis ad dominij translationem. vt
probat in l. prima ff. de donat. & in
l. fin. ff. de const. Princip. & in c. cum
dilecti extra de donat. secuta demum
traditione iuxta tex. in l. traditioni-
bus C. de pact. cum simil. nulli dubiū
est, quod dominium fuit translatum,
etiam si donatio non fuisset facta à
Principe, quod etiam procedit in cō-
cessione facta in feudum, prout in ca-
su nostro, cum per talem concessionē
vtile dominium transferatur, vt in c.
primo de cap. Corrad. & in c. si vas-
fallus, si de feud. fuer. controu. cum
alijs allegatis per Iser. & alios in dict.
prælud. secuta tamen traditione, vt

in c. si facta, & ibi Bald. in prima col.
si de feud. fuer. controuer. & not. Bal.
in c. 2. in prima col. post Isern. de
nou. form. fidel. & mortuo demum
dicto quondam Don Raimundo cum
superstiterit ei filius, & hæres dictus
Illustris. Actor, immiscendo se in
hæreditate prædicta, ac faciendo
omne totum, & quicquid citra ius, &
nomen hæredis fieri non potest per
aditionem, & immissionem prædictā
dominium dictæ Terræ Campoli, q̄
alias virtute dictæ donationis fuerat
pænes dictum quondam Illustr. Don
Raimundum eius genitorem transi-
uit in ipsum, iuxta tex. in l. cum hæ-
redes ff. de acquir. posses. & proinde
fundamentum est dominium in perso-
nam dicti Illustr. Actoris, quod est
vnum de requisitis in iudicio petito-
rio.

De possessione verò in personam
Illustr. Conuenti quod est aliud requi-
situm necessarium ad finem obtinen-
di in iudicio reali, non potest in du-
bium reuocari, vt puta, cum notoriè
constet, & non negetur possessionem
dictæ Terræ fuisse, & esse pænes dictū
Illustr. conuentum, et proinde
circa petitorium videtur bene fun-
data intentio dicti Actoris, vt puta,
verificatis extremis.

Et similiter circa possessorium in-
tentatum, videtur pariter rectè fun-
data intentio dicti Actoris, vt puta
probata olim possessione, prout fuit
probata dicti quondam Don Raimun-
di dictæ Terræ Campoli et quod ab illa
cecidit, et peruenit in posse Illustris.
Don Guglielmi de Croi, et succes-
siuè Illustris. Philippi de Croi Ducis
Ariscoth. et deinde Illustr. Francisci
Mariæ de Robore Ducis Urbini, et
Sore, q̄ videtur sufficere, vt in c. con-
sultationibus, et quo ibi glosa, et Do-
ctor. de offic. deleg. et in c. olim cau-
sa de restit. spoliat. et in c. causam quæ
etc. qui filij sint legitimi. Inunctis no-
tatis per Docto. in c. sæpè. et in c. cum
ad sedem, de restit. spoliat.

Quod

Quodd possessorium, siue fuerit interdicitum recuperandæ, siue remedium canonis reintegrandæ hæredi, & in hæredem competit, vt probatur in l. prima §. interdicitum, hoc, & in §. fin. ff. de vi, & vi arma. & in §. fin. instit. de interd. & tenet Soccin. in l. rem quæ nobis in fine 2. q. principali ff. de acquir. possess.

Quibus non videtur refragari priuilegium concessionis factæ per Cæs. Maiestatem quondam Illustris. Guglielmo de dicta Terra Campoli Bruxellis sub die xv. Decembris 1516. quia tamquam posterius attenditur primum factum in personam dicti Illustris. Don Raimundi, quia fingitur imperator faciendo † secundam concessionem contrariam prædictæ circumuentus per textum in c. cum olim de re iudicata, & in terminis de secunda concessionem alteri facta quod non valet contra primam, sed prima attendatur, latè probat, & tenet Rom in consil. 298. circa primum, & idem Paul. de Castr. in consil. 156. viso, & examinato puncto, & in casu omnino simili idem tradit Alex. in consil. 3. ex his, quæ in Thæmate, & in consil. 23. viso processu col. 2. lib. 5. & Andr. Sicul. in consil. 13. lib. 3.

Quod in tantum procedit, quod etiam si Princeps † reuocaret motu proprio, illud, quod prius fecit, ad huc fingeretur circumuentus, & non teneret 2. concessio, sed prima secundum Bald. in consil. 279. pridie. n. consilui lib. 3. quia in Principe secundum eum tamquam in fontem iustitiæ, debet esse constans voluntas, & Principibus conuenit illud verbum semel locutus est Deus, & q̄ scripsi, scripsi, & ideo Princeps debet habere vnum calamum, & vnam linguam, & non plures, quia scriptum est, quæ proferunt de labijs meis non faciam irrita, vnde debet esse immobilis sicut lapis angularis, & sicut polus in cælo, sequitur Dec. in consil. 588. viso puncto, & in regula nemo potest mutare de reg. iur.

Et minus etiam videretur obstare priuilegium alterius concessionis factæ per dictam Cæs. Maiestatem ex renunciatione, & cessione dicti quondam Illustris. Philippi de Croi in persona dicti Illustris. Francisci Mariæ Urbini Ducis Patris moderni Ducis sub data Mansoni 29. Iulij 1533. tum quia posterius, & consequenter non videtur derogare donationi, & concessionem per prius factæ dicto quondam Illustris. Don Raymundo per iura, & decisiones supra allegatas aduersus priuilegium, & concessionem factam dicto Illustris. Guglielmo de Croi, tum, & secundo, quia in dicto priuilegio, & concessionem facta dicto Illustris. quondam Francisco Maria non conceditur nisi tantum Ducatus Soræ, & in concessionem suam, verbum nullo de Terra Campoli, de qua agitur & vt plene deductum, & probatum est ex aduerso, Terra Campoli semper fuit habita, tractata, & tempta, vt de Comitatu Albeti, vt patet per priuilegium ex aduerso productum, quondam Bo. me. Alphonfi Regis in personam Io: Pauli Cantelmi de dicto Comitatu Albeti, vbi inter alias Terras ponitur Terra Campoli, vt de dicto Comitatu sub data in Ciuitate Caietæ 27. Decembris 1454. Item per alium priuilegium concessionis factæ de dicto Comitatu Albeti, per quondam Bon. mem. Catholicum Regem in personam Petri Nauarri, sub data in Ciuitate Neapol. 25. Maij. 1507. in quo inspecie conceditur dicta Terra Campoli, vt Terra dicti Comitatus Albeti, item per priuilegium concessionis factæ dicto Illustris. Don Raimundo sub dicta data 22. Decembris 1515. de dicto Comitatu Albeti, in quo priuilegio conceditur etiam inspecie dicta Terra Campoli, vt de Comitatu prædicto, item per testes deponentes, quod tempore Comitatus Albeti fuit pænes Principem Squillacij, quod pænes ipsum etiam fuit dicta terra Campoli, vt terra dicti Comitatus.

Tertio,

Tertio, & fortius, quia dato, quod dicta Terra Campoli esset membrum, & de Ducatu Soræ, quia tamē in concessione facta dicto quondam Illustr. Francisco Mariæ de dicto Ducatu nulla fuit facta mentio in specie de dicta Terra Campoli, licet esset concessus dictus Ducatus Soræ, & Arcis cum castris oppidis, Terris, Casalibus, Fortellitij, Vaxallis, Vaxallorumq; redditibus feudis quaternatis, & nō quaternatis feudatarij, & subfeudatarijs, & cum cæteris alijs iuribus, & iurisdictionibus cuiuscunq; vocabuli appellatione distinctis, non videtur in dicta quantumcunq; generali concessione includi dicta Terra Campoli, quæ fuerat per prius † specialiter concessa dicto quondam Illustr. Don Raimundo secundum Bald. in l. i. in fine ff. de rerum diuis. vbi dixit, quod si Dominus vendit Castrum non intelligitur vendere iura alteri in feudata, allegat tex. in cap. primo de Capi. qui Cur. vend. & propterea idem Bald. in dicto cap. primo de cap. qui cur. vend. per illum tex. notabiliter dixit, quod vendita vniuersitate non videntur vendita ea, quæ per prius erant alijs concessa, & ab ipso vniuersitatis corpore separata, & deinde subdit, quod ius, quod habet concessor tantum venit in venditione, & nō veniunt res singularium, allegat tex. in l. publius in §. primo ff. de condit. & demonstr. pro quo etiam facit tex. in l. si domus §. fin. ff. de leg. primo, & in l. qui tabernas ff. de contrah. empt. & in l. vxor patrum C. comunia de leg. quæ iura, ad hoc allegat Franc. de Aret. in consil. 15. reuerendissime in 2. col. vers. 3. præmitto, hinc etiã videmus quod in concessionibus de aquis publicis semper videntur reseruaata iura, & commoditates eius, cui facta fuerat per prius concessio secundum Bald. in tit. de pace constari.

Pro quo facit tex. in l. inconcedendo ff. de aqua. plu. arc. & quod tradit Alex. cons. 125. in 2. col. & Bart. in

l. fin. C. de locat. prædior. ciui. lib. 1. r. & inde idem Bald. in l. monumenta C. de legat. notanter dixit, quod si Rex Vngariæ donaret Mihi Ciuitatem, in qua haberet iurisdictionem, limitato modo, puta bassam iurisdictionem tantum, quia aliam iurisdictionem concessisset per prius, quod illam solam donasse videretur.

Præsertim, quia in principio semper intelligitur clausula, saluo iure alterius, vt in l. ex facto ff. de vulg. & pupill. ergo cum in concessione facta dicto Illustr. Francisco Mariæ de Comitatu Soræ, nulla fuit facta mentio Terræ Campoli, & dicta Terra fuisset dicto quondam Illustr. Don Raimundo per prius concessa, licet illa fuisset de Ducatu Soræ in generalitate non compræhenderetur. Et ista sunt, quæ in præsentī causa videntur facere aliqualem dubitationem,

Sed tamen prædictis, & alijs similibus, quæ in cōtrariū adduci possent, non obstantibus, prout verè non obstant contrariam sententiam puto de iure veriore, & quod omninō locus sit absolutioni, vt ex infra dicendis lucæ clarius demonstrabo.

Et primo ex defectu tituli dicti quondam Dou Raimundi, siquidem asseritur in concessione sibi facta per dictum quondam Catholicum Regem, quod deuoluto dicto Comitatu Oliueti, cum Terra septem fratrum, postegallinarū, belli montis, vecalbi, Campoli, Sancti Donati, Actirij, & præsertim propter notoriam rebellionem, & infidelitatem Petri Nauarri concedit illud dicto Illustr. Don Raimundo, & tamen quicquid sit respectu Oliueti, & aliarum Tetrarum respectu Campoli, non est verum, quod illa fuisset deuoluta ad ipsum Regem ob rebellionem Præfati Petri Nauarri, siquidem illam Petrus Nauarra nunquam tenuit, neq; possedit, quia, vt plenè probatum est in processu, tunc temporis, & ante tenebatur, & possidebatur per dictum Illustr. Franciscum

ciscum Mariam, vnà cum Ducatu Soræ, & ante tempra, & possessa fuerat per quondam Illustr. Iohã de Robore Ducẽ Urbini, & Soræ, & Præfectum vrbis, & plenè probatum est in processu per Testes sine numero, vt testantur cedula Regiæ Cameræ Sūmaria in actis p̄setata donatiui, & adohæ, alterum in anno 1508. q̄ sic cantat Illustr. Dominus Præfectus taxatur pro dicto iure pro infra scriptis Ciuitatibus terris Castris, & locis in ducatis duobus mille nonaginta quinque, tarenis duobus cum dimidio. Et postea inter alias Terras descriptas ponitur terra Campoli, alterum verò donatiui adohæ 1512. q̄ sic cantat Illustr. Dominus Præfectus tenetur pro dicto iure Adohæ deducta rata vaxallorum pro infra scriptis Ciuitatibus Terris, Castris, & locis infra scriptis pecuniarum quantitatibus, & inter alias Terras descriptas, describitur Terra Campoli.

Et in dictis Annis 1508. & 1512, producta fuerunt duo alia cedularia, quo ad ratam Comitatus Alberti, quorum alterum dicit, Excellens Comes Alberti taxatur pro iure dictæ adohæ p̄ infra scriptis terris, & Castris dictæ Prouinciæ in ducatis mille, decem, & septem tarenis duobus, & grana tresdecim cū dimidio, & postea describuntur Terræ dicti Comitatus Alberti, & inter illas non describitur terra Campoli.

Et extat productum aliud cedula rium anni 1512. huiusmodi sub tenore Excellens Comes Alberti tenetur pro dicto iure adohæ pro infra scriptis suis Terris de dicta rata vaxallorum, & in calce describuntur Terræ dicti Comitatus, inter quas non reperitur descripta Terra Campoli.

Ex his cedularijs Regiæ Cameræ, ad quam semper recurritur tanquam ad registrum, & quæ in dubiam fidem faciunt, datur apertè intelligi Terram Campoli non fuisse nec esse de Comitatu Alberti,

Et Prilegium concessionis factæ p̄ dictum quõdam Catholicum Regem d̄cto Petro Nauarra, quod fuit sub data 15. Maij. 1517. & sic ante cedularia prædicta licet faciat mentionem de Terra Campoli, vt de Comitatu Alberti non fuisse exequutum, nec habuisse executionem respectu dictæ Terræ Campoli, & proinde nullius esse considerationis, vt notat glos. in c. 1. de Tregua, & Pace, vbi plenè Abbas & Modern.

Ergo respectu dictæ Terræ Campoli apparet concessionem factam per dictum Catholicum fuisse in falsa causa, quia non fuit deuoluta dicta Terra propter rebellionem dicti Petri Nauarri eius terræ respectu eius. Prilegium non fuit sortitum effectum, nec executionem habuit.

Sed magis ob rebellionem dicti quondam illustr. Francisci Mariæ immediatè possessoris dictæ Terræ, pro vt testatur inuictissimus Cæsar noster in cõcessione, quam facit demum sequenti Anno 1516. dicto quondam Illustr. Don Guglielmo de Croi.

Cuius assertioni ꝑ quamuis testatur de rebellionem alterius, cum sit facta causa cognita, & cum subscriptione Regentium, & Consiliariorum, plenè creditur, vt voluit Andr. de Iser. in c. primo pen. col. qui successe tenent. & in c. primo in fine, de controuerf. feudi apud, paret, q̄ sic derat, & limitat quod ipsemet dixerat in capit. sancimus il 2. quo tempore miles.

Et in casu isto omnis cessat difficultas, quia constat per sententiam, qua mediante dicta sententia fuit confiscata, ergo cum dicta Terra Campoli concessa fuerit dicto Domino Raymundo tanquam vacans, & deuoluta ob rebellionem dicti Petri, & re vera non fuit deuoluta, nec vacauit ob rebellionem ipsius, sed potius ob rebellionem dicti Illustr. Franci Mariæ cõcessio ipsa non tenuit per tex. in cap. susceptum de rescrip. in 6. & in cap. quamuis

6 quamuis, & in c. cui, de non sacerdotali, de præben. † per quæ iura, ita in proprijs terminis decidit Andr. de Iser. in c. moribus in fine, si de feudo fuerit controu. vbi dixit, quod si Rex concedat Titio feudum Martini, credens eum mortuum, cum viueret, q̄ licet postea moriatur, quod non debetur feudum Titio, nisi fuisset dictū deuolutum, vel deuoluendum, quia cum sint ista ambitiosa sunt restringēda vnde retrō eodem Themate subdit, quod si non vacaret ad mortem, sed alio modo, quod non deberetur, ex quo ex vna causa donauit, quæ nō est vera, allegat ad hoc iura prædicta, & sic habemus Andream expressè de cidentem casum nostrum, quod si donatio fiat ob vnum modum vacationis, res verò vacat alio modo, quod donatio non tenet.

Secundo, principaliter, quia etiam data validitate tituli à principio dicti quondā Illustr. Raimundi, dictus titulus reductus fuit ad non titulum per concessionem factā, dicto Illustr. Francisco Mariæ per suam Cæs. Maiestatem ex certa scientia, & motu proprio, & de plenitudine potestatis, ac pro benemeritis dicti Illustr. Francisci Mariæ, & cum beneficio legis bene à Zenone & l. omnes C. de quadr. præscript.

Et quāuis in dicta concessione non exprimat Terra Campoli, tamen intelligitur expressa, & specialiter concessa, tum quia in concedendo refert se ad concessionē, & renūtiationē factam per Illustr. Philipp. de Croi, & dicta cessio, & renūtiatio facta fuit inter alia in specie de dicta Terra Cāpoli, tū et̄ quia refert se ad possessionē olim dicti Illustr. Francisci Mariæ, & aliorū eius prædecessorū de domo, & familia de robore & prout alias Eranciscus Maria, & alij prædecessores familiæ de robore tenuerant, & possiderant, & clarū est, prout plenissimè in facto deductū & probatū est, q̄ tā dictus Illustr. Franciscus Maria, quam Illustr. Ioannes de Robore præfectus, & etiam

prædecessores sui de domo, & familia de Robore tenuerunt & possiderunt dictum Ducatum Soræ, & inter alias dictam Terram Campoli.

7 Quo fit, vt dicta Terra Cāpoli videatur specialiter, & expressè concessa, † quia relatum est in referente leg. alle toto ff. de hæred. iustit. & in l. ait prætor §. si iudex ff. de re iudic. immo dicitur expressum & in specie in referente, vt probatur in l. certum, & ibi not. Dec. in tertio notab. ff. si certum petat. & dicitur esse de tenore referētis per tex. in c. cū Bertoldus, vbi hoc not. Abb. extra de reiud. idem dicit Soccin. in consil. 188. visa bulla, col. 3. quod omnia expressa in scriptura, ad quam fit relatio, dicuntur in esse in scriptura referente, & idem firmat in cons. 227. præsens ver. sed pro certo, & in cōs. 191. ver. qm̄ aliud, imo maior est expressio, & certitudo, quæ fit per aliquam demonstrationem, quam illa, quæ fit per proprium nomen vt in l. certū ff. si cert. pet. in cōs. 227. in l. quæ extrinsecus in §. primo ff. de verb. oblig.

Tum etiam ex interpretatione, & declaratione Sux Cæs. Maiestatis in alio priuilegio concessionis factæ functionum Fiscalium eidem Francisco Mariæ parum post primum priuilegiū sub data 22. Martis d. anni 1536 vbi calendando dictum priuilegium concessionis dict. Ducatus, dicit ex gratia speciali Regia autoritate nostra, eidem Illustr. Francisco Mariæ de Robore Duci Urbini Fisci functiones, seu iura foculariorum, & salis Ciuitatum, & Terrarum Soræ Arcis, Brocchi, Campoli, Castellucci, Fontanæ, & insulæ per nos ipsi per præcalendarum priuilegium nostrum concessarū &c. & sic declarat in concessione facta de Ducatu Soræ dicto Illustr. Duci cōcessisse Terrā Campoli, cui interpretationi & declarationi statur. cum interpretatio, & declaratio priuilegij spectet, & pertineat ad

8 eum, qui concessit priuilegium, †

Qq

vt

vt in leg. ex facto in principio. & ibi not. Frauc. de Aret. in 4. not. ff. de vulg. & pupill. & probatur in cap. inter alia de sententia excommunicacionis, & in c. primo in tex. & glōf. ibi per modernos de potestate p̄lati, & in c. ergo ex his 11. q. 3. & vna scriptura declaratur per aliam, vt in l. h̄eres palam §. sed, & si notam in ver. ex vicinis scripturis ff. de testamētis, & in l. si seruus plurium §. fin. ff. de leg. primo cum simil. &c.

Imo cum dicta declaratio sit verborum ambiguum priuilegij trahe retur, & trahatur retro ad tēpus dicti priuilegij, & Ideo adheret dicto priuilegio, quod vna cum eo videtur emanasse, & etiam p̄iudicat illi. quibus erat ius quāsitum, vt not. Paul. de Castr. in d. l. h̄eres palam §. sed, & si notam ff. de testam.

- 9 Tum etiam ex vsu ꝛ quia in captura possessionis dicti Ducatus fuit etiā capta possessio dictæ Terræ Campoli, quæ tempore dictæ concessionis, & ante fuerat possessa vna cum dicto Ducatu per dictum Illustr. Philippū de Croi, ex cuius renūtiatione, & cessione peruenit ad dictum Illustr. Franciscum Mariam, & dicta possessio fuit deinde continuata vsque in p̄sentiārum, ex qua possessione ne resultet quædam cōsuetudo interpretatiua, vt talis ab initio fuerit mensuræ Maiestatis, vt notanter declarat Bald. in consil. 446. primo lib. vbi concludit, quod per posterius factum, vel possessionem declaratur priuilegium.

ADDITIONES.

AD num. secundum, quod priuilegium primum non tollatur per secundum, nisi in 2. fiat mentio primi per e. veniens, in glo. in versi. nullam. de p̄script. Doct. in c. 1. de rescrip. Dec. consil. 147. Rip. in d. c. 1. de rescrip. num. 55. versi. secundus est casus Ioannes Vincentius de Ann. in alleg. 69. num. 34. & num. 43.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Contractus Principis initus cum subdito obligat successorē.*
- 2 *Princeps non potest reuocare suum priuilegium, vel suorum p̄decessorum, vbi pecunia, vel aliquid interuenit.*

ALLEGATIO 78.

PPrinceps ligatur ex contractu facto cum subdito, vbi pecunia, vel aliquid simile interuenit: nec reuocat priuilegia p̄decessorum.

CIVITAS Auerfana ad requisitionem Incliti Regis Ferdinandi primi comodauit eidem Inclito Regi quondam gabellam ipsius ciuitatis vulgariter nuncu-

patam lo dacio pro annis tribus, quā gabellam dictus Rex Ferdinandus finitis dictis annis tribus in diminutam restituere promisit ipsi ciuitati, cum expressa promissione, quod pro tempore, quo ipse Inclitus Rex teneret ipsam gabellam, quod ipsa ciuitas esset immunis ab omnibus functionibus fiscalibus ordinarijs, & extra ordinarijs: Apparet de p̄dictis priuilegium dicti Incliti Regis in proces. fol. 92.

Et eadem gabella peruenta ad Regem, ipse Rex de introitibus dictæ gabelle vendidit quondam Episcopo Auerfano, qui tunc erat, annuos ducatos centum viginti, pro p̄cio ducatorum mille, & ducentum: Apparente priuilegio dictæ venditionis in proces. fol.

Et cum post mortem dicti Regis Ferdinandi, Inclitus Rex Ferdinandus

Ferdinandus Secundus restituisset eandem gabellam de lo datio dictæ Ciuitati, cuius vigore ipsa capit possessionem dictæ integræ gabellæ, idē Episcopus, qui tunc erat egit in Regia Camera Summariz contra ipsam Ciuitatem super spolio, & formato processu tempore Illustrissimi, & Reuerendissimi Cardinalis Colūnz, per Regiam Camera lara fuit sententia, in qua condemnata fuit ipsa Ciuitas ad restituendum dicto Episcopo possessionem dictarum vntiarum xx. Postquam sententiam fuit facta conuentio inter Episcopum Auerlanum, & ipsam Ciuitatem, quod agitur causam petitorij super proprietate dictæ gabellæ, & si fuerit decisum ipsam gabellam, v3. dictas vntias viginti super dicta gabella spectare ad dictam Ciuitatem, quod ipse Reuerendus Episcopus teneatur restituere eidem Ciuitati dictam gabellam cum omnibus tertijs per eum perceptis, de qua conuentione apparet instrumentum in proces. fol. 451, cuius conuentionis vigore, pro parte dicti Reuerendi Episcopi fuit oblata petitio in Regia Camera, in qua petit declarari gabellam prædictam spectare, & pertinere ad ipsum Dominum Episcopum, & eius maiorem Ecclesiam: & nullum ius competere super ea eidem Ciuitati super qua fuit per ipsam Regiam Camera datus terminus fol. 459. Et dum instante Episcopo causa fuisset remissa ad Sacrum Consilium, vbi processus in petitorio factus fuit: Quia pro parte dicti Reuerendi Episcopi in suis Articulis fuit positum, quod dicta Ciuitas in rotum dedit dictam integram gabellam de lo Datio dicto Inclito Regi, & dictus Rex Ferdinandus concessit ipsi Ciuitati immunitatem ab omnibus fiscalibus functionibus, tam ordinarijs, quam extra ordinarijs: permutando eandem gabellam cum dicto Rege Ferdinando, cū immunitate à Fiscalibus functioni-

bus, quam immunitatem nititur demonstrare per certos testes examinatos in causa alias agitata inter ipsam Ciuitatem, & Magnificum Iacobum Garganum in Sacro Consilio propter quod videns Ciuitas ipsa, quod si dicta permutatio fuisset facta: Regia Curia teneretur, aut restituere ipsi Ciuitati integram gabellam: postquam ipsa ciuitas semper soluit dictas fiscales functiones, & hodie illas soluit ipsam ciuitatem facere imunem ab ipsis fiscalibus functionibus, & sic manifestè tractatur de interesse Regij Fisci, petijt causam eandem remitti ad Regiam Camera Summariz ad hoc vt ibi discutiantur merita dictæ allegatæ permutationis, pro qua remissione comparuit Magnificus Procurator Regij Fisci, & similiter petijt causa remitti ad Regiam Camera pro interesse Regij Fisci, & tandem auditis Fisco, & episcopo prædicto, ac dicta ciuitate fuit remissa ad Regiam Camera causa prædicta, & quoniam pro parte dicti Episcopi allegatur, quod virtute dictæ permutationis sua Cæs. Maestas non tenetur dictæ ciuitati ad aliquid, ex quo tam Sua Cæs. Maestas, quam modernus Inclitus Rex noster Dominus non sunt hæres dicti Regis Ferdinandi, & propterea virtute dictæ permutationis non teneretur ad aliquid ipsi ciuitati: Propterea pro parte ipsius ciuitatis dicitur quod quando dicta permutatio legitimè demonstraretur, Inclitus Rex dominus noster teneretur dictæ ciuitati ad obseruantiam dicti contractus permutationis, non obstante, quod non sit hæres dicti Regis Ferdinandi, per ea, quæ in terminis dixit Bald. in leg. digna vox, versic. modo iuxta hoc doctor. quærent eod. de legibus, qui dixit, quod contractus Principis initus cum subditis ligat, & obligat successorem allegat leg. penul. cod. de donat. inter vir. & vxorē, idē in specie tenuit Petr. Belluca

in specul. Princ. Rubr. 2. versic. & hæc sunt leges pactionatę &c. col. 4. qui dixit, quod lex Principis pactionata facta per Principem pecunia sibi data, & contractus Principis obligat ipsum Principem, & eius successorem ex quo talis lex, & contractus habent in se iustitiam naturalem, quia Princeps, & successor obligantur, vt ibi per eum allegantem c. primum extra de probat. & Bald. in d. l. digna vox, & ibidem Cyn. & Guid. de Sucza, qui allegant l. penul. C. de donat. inter vir. & vxor. Dicens quod communis schola legistarum habent hoc pro Euangelio, & multa ad hoc allegat. Idem in specie tenuit Anton. de Butr. Imol. & Abb. in c. ex epistole, quod est c. primum in princ. extra de probation. dicentes maximè Abb. ibi quod ex contractu Principis gesto cũ subdito nomine dignitatis obligatur non solum Princeps contrahens, sed etiam successor tenetur ad illius obseruantiam, allegat Cyn. in dicta leg. digna vox, & legem Cæsar. ff. de publica, & plenissimè Felyn. in d. c. ex epistole in principio, qui allegat Romanum conf. 252. incipiente pro decisione propositę quæstionis, & multa alia: Idem in specie tenuit Bal. in l. qui se patris col. 8. vers. hoc scias, q̄ si Princeps etc. C. vnde liber. q̄ dixit, quod si Princeps † recipit prætium, licet vratur verbo indulgemus, est contractus irreuocabilis, qui allegat Nicol. de Mattha. de Iustinia C. confirma. qui dicebat, quod Imperator non potest reuocare priuilegium antecessorum, nec proprium ex quo est efficaciter ius quæsitū, quod dictum Bald. vbi supra dicit procedere, vbi concedens prætextu dicti Priuilegij aliquid fuit lucratus à suscipiente, puta aliquam dationem, vel factū, quia tunc non potest reuocare, quia reuocans committeret dolum secundum eum, & idem expressè tenuit Felyn. in c. nouit in 7. col. ex duabus sequentib. extra de Iud. hoc idē tenuit Soc-

cyn. conf. 156. quod est 4. in ordine secundi volum.

Quod incipit pro fundamento decisionis col. 2. vers. quoniam ad hoc respondetur etc. vbi multa allegat, & Petr. de Anchar, consil. 2. incipite, vt tactum est Alex. conf. 215. incip. nec arguendi scimus 2. vol. & in specie Capyc. decisio 121. incip. in causa officij conseruatoris &c. Et Albertic. in l. decernimus, vers. quærit hic Dominus, Guid. de Sucza. C. de Sacros. eccles. qui dicit, quod Priuilegia Manfredi, qui se gerebat pro Rege Siciliae debent seruari per Regem Carolum verum Regem, ad quæ multa alia allegare possem, quæ breuitatis causa omitto. }

Et maximè prædicta procedunt, quia idem Rex Ferdinandus in priuilegio venditionis factæ dicto Reuereudo Episcopo dictarum vntiarum viginti, declarat, quod ipse indigebat pecunia pro soluendis stipendijs militum, quos tenebat pro guerra Gallorum, & Baronum Regni, qui contra eundem Regem guerram mouerant taliter quod pro vtilitate Regni gabella dictæ Ciuitatis deseruisset, quando vero appareret permutationem fuisse factam, quo casu successor in Regno licet non sit hæres dicti Regis Ferdinandi teneretur obseruare dictum contractum Regis Ferdinandi, & sic manifestè depræhenditur interesse Regiæ Curia, & propterea causa debet remanere in ead. Regia Camera.

ADDITIONES.

AD numerum primum, & secundum, vltra dicta per meum Auum hic, Adde quod priuilegium per Principem concessum, prætio mediante, vel ob seruitia tran sit in vim contractus, & non potest per Principem reuocari, per id quod dixit Bal. in l. qui se patris C. vnde lib. & Andr. de Ifern. in Constitutione Regni ca. quæ ad decus, & Alex. de Imola in 2. vol. consil. primo in 6. col. & in consil. 208. in 4. col. & consil. 215. per tex. in l. fundum C. de fundis

feudis patrim. & in c. primo de feudo sine culpa non amittit. & dixit Bal. in l. prima ff. de constit. Princip. quod concessa per Principem iure contractus, non possunt per eundem vel eius successorem reuocari, ita Petrus de Ancher. in c. quoniam de concessione prebend. in 6. Alex. consil. 192. 4. col. 2. volum. ex quo Deus non subiecit contractus sub potestate Principis, dixit Bald. in c. primo de natura feud. & ad hoc Afflic. decif. 128. num. x.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Ex privilegio Principis queritur ius sine possessione.*
- 2 *Superueniens Privilegium non derogat primo, de quo non est facta specialis mentio, & nu. 3. ad idem, & num. 4. & nu. 6. & nu. 7.*
- 5 *Per generalem legem non tollitur immunitas alicui specialiter concessa.*
- 8 *In his, que tendunt in preiudicium tertij, privilegium Principis stricte interpretatur: secus tamen est in his, que sunt preiudicialia Principi concedenti.*
- 9 *Clausula derogatoria apposta in privilegio quid operatur.*

ALLEGATIO 79.

PER secundum Privilegium quando tollatur primum.

QUOD Ciues Auerfani, & homines casaliu dictę Ciuitatis possint conuenire in causis ciuilibus, & criminalibus homines Casalis Sancti Antami coram Magnifico Ca-

pitaneo Ciuitatis predictę, non obstante asserto priuilegio Baronis Sancti Antami, ita quod dictus Capitaneus Auerfanus possit in homines dictę Casalis Sancti Antami iurisdictionem exercere ad instantiam Ciuium Auerfanorum: demonstratur ex priuilegio incliti Regis Ferdinandi concessio Ciuibus dictę Ciuitatis, & hominibus casaliu eiusdę, per quod priuilegium datur ipsis hominibus ciuitatis, & casalium facultas, & electio agendi contra homines de casalibus coram magnifico Capiteano Auerfano, vel coram Baronibus, per quod priuilegium ipso iure fuerit acquisitum ius dictis hominibus ciuitatis, & casaliu, per ea, que notanter dixit Bald. in c. ad audientiam extra de prescript. col. 2. qui dixit, quod ex priuilegio Principis, queritur ius sine possessione, & idem Bald. ibidem inferius dicit, quod priuilegiu est ius optimum, idem tenuit Bald. in prelud. feud. 7. col. qui dixit, quod in priuilegijs eo ipso, quod Princeps dat transfert ius seu dominium, allegat l. bene a Zeno ne C. de quatrien. prescrip. idem v3. quod ex priuilegio Principis queratur ius ipso iure, sine alia traditione tenuit Alex. consil. 3. 2. col. vers. septimo, & c. 5. vol. stante ergo iure quęsito ipsis Auerfanis, & consequenter dicto Capiteano dictę ciuitatis ad instantiam Auerfanoru qui superueniens priuilegium dicti Baronis, debet intelligi eidem concessum sine preiudicio, & derogatione ipsorum Auerfanorum, ex quo Princeps in dubio non videtur velle derogare iuri tertij, maxime cum de eo mentionem non faciat C. super eo de offic. deleg. c. quauis de rescrip. in 6. l. nec Auus C. de emancip. liber. l. impuberi ff. de administr. tuto. l. 2. §. merito, & §. si quis a Principe ff. ne quid in loco public. notat Io: Andr. in c. si motu proprio de preben. in 6. qui dixit hoc procedere etiam si Princeps concedat priuilegiu motu proprio: sequitur Abb. in c.

in c. primo col. 10. de iudi. qui non nulla allegat, & notabiliter, Bald. in l. ex facto in principio ff. de vulg. & pupill.

Et quamuis prædecessoribus Baronibus dicti casalis asseratur fuisse concessam iurisdictionem in vaxallos & homines dicti casalis priuatiuè ad magnificum Capitaneum Auerfanū: Attamen non intelligitur abdicata iurisdictione dicto Capitaneo Auerfano ad instantiam ciuium Auerfanorum, quibus pro antierius priuilegium erat data facultas conueniendi homines casalium coram dicto magnifico Capitaneo Auerfano, per ea quæ notanter, tenuit Bald. in c. primo in principio de natur. feud. qui dixit, quod †

3 secundum priuilegium non tollit primum, ex quo nõ est in potestate Principis, sed est factum priuati iuris, allegat notata in c. primo de constitutio. in 6. & tex. in Auth. priuil. C. de Sacos. eccles. idem tenuit Bald. in l. 1. col. prima de constitu. Princip. qui dicit, quod vbi Princeps dat, vel confirmat, semper debet intelligi, salvo iure alterius, allegat l. autoritate C. vnde vi, idem tenuit Bald. in tit. de pacæ constantiæ in vers. amplius consueuerunt: qui infert, quod concessiones aquarum publicarum à Principe factæ, quæ intelligantur, saluis iuribus eorum, quibus per prius fuerat concessæ, & idem notat Bald. in l. si cum mihi ff. de dol. & notat Gemin. in c. primo de constitutio in 6. & ad hoc accedant notata per Ludouic. in conf. 298. incipite circa præmissam dubij consultationem, qui tenet, quod concessio alicui facta per Papam non præiudicat concessioni eiusdem rei per prius alteri factæ, & idem videtur tenere Paul. de Castr. conf. 156. incipiente viso, & examinato puncto 3. col. vbi concludit quod secunda concessio aliquorum bonorum feudaliū à Summo Pontifice facta non tollit ius quæsitum alteri virtute prioris concessionis factæ per Episcopum.

4 Nec per † generalem derogationē fortè appositam in dicto priuilegio præfati Baronis censetur derogatum priuilegio dictis ciuitati, & ciuibus concessio, sed debuit fieri specialis, & specifica mentio priuilegij Auerfanis concessio, ita probat tex. iuncta glos. prima, in l. decurionibus C. de silentiar. lib. 12. per quem tex. dicit ibi Io: de Platea, quod speciale priuilegium alicui concessum non tollitur per generalem legem, vel dispositionem in contrarium factam, quia specialis concessio, specialē requirit ademptionem, allegat l. si mihi & tibi, §. in legatis ff. de leg. primo, & idem dixit Ioan. de Platea in l. priuati rei

5 C. de excusat. mune. lib. x. † qui dixit, quod si alicui est concessa immunitas specialis, licet postea imponantur datia, vel collecta generalis, quod omnes, & singuli cuiuscunque conditionis sint, teneantur soluere, quod per hanc generalitatem non tollitur generale priuilegium immunitatis, allegat glos. in d. l. decurionibus: nã specialiter concessum requirit specialem ademptionem. allegat l. si quibus in princip. ff. de leg. 3. non autem tollitur speciale præcedens, per subsequens generale, idem, & melius tenuit idem Ioan. de Platea in l. prima in 3. col. de petitis bono. subla. qui

6 dixit † quod rescriptum Principis, quod est contra priuilegium alicuius non valet, nisi de illo faciat specialem mentionem, allegat c. cum ordinem ex. de rescip. & d. l. decurionibus, & multa alia, ad quæ accedat bonus tex. & ibi not. per Doct. in c. si propter tua debita de rescip. in 6. per quem tex. dicit ibi, domini, quod priuilegium impetratum cōtra aliud priuilegium non valet, nisi de illo fecerit specialē mentionem, allegat notata per glosam in cap. primo de constitutio eod. lib. & in c. primo in vers. quia speciale mandatum de rescip. & dixit idē Domini. in dicto c. primo de constitutio. in 6. col. 2. quod priuilegium

contra

contra aliud priuilegium impetratum non tollit illud per iura per ipsum ibi allegata, & dixit Bal. in l. si. in fine C. si contra ius, vel utilitatem publ. quod rescriptum Principis contra aliud priuilegium alicuius non valet, si non facit mentionem de illo, allegat d. c. cum ordinem, & multa alia: ex quo ergo in Priuilegio dicti magnifici Baronis nulla fit mentio priuilegij Auerfanorum, nec ipsi priuilegio Principis derogauit, aut derogare voluit, non potest dici ipsum priuilegium fuisse sublatum per supradicta.

Confirmantur prædicta, nam ex processu apparet, quod Capitaneus Auerfanus ab olim, & antiquo tempore fuit in possessione exercendi iurisdictionem ciuilem, & criminalem in homines, & vaxallos dicti casalis ad instantiam Auerfanorum, sciente, & paciente Barone, qui pro tempore fuit in dicto Casali, quo casu superueniens priuilegium dicto magnifico Baroni concessum, nullam faciens mentionem de possessione dicti Capitanei Auerfani exercendi iurisdictionem in homines Sancti Antami ad instantiam Auerfanorum virtute dicti priuilegij non præiudicauit, nec præiudicat ipsis Auerfanis, ac magnifico Capiteo dictæ ciuitatis, ita punctualiter tenuit Abb. in c. veniens, 3. col. de præscript. qui dixit, quod si sola possessio alterius impedit vires priuilegij de alterius possessione mentione non habita, vt in c. 2. de decim. in 6. & notarur in c. dudum extra de privileg. fortius impedit possessio cum proprietate, seu iure quæsito ex priuilegio, & ad hoc accedat glos. in regula generi. de reg. iur. in 6. qui dixit, quod si secundum priuilegium siue sit generalè, siue sit speciale, non tollit primum. nisi de eo faciat mentionem allega. c. veniens de rescript. & ca. decet eodẽ tit. de reg. iur. in 6. idem tenuit Franc. de Aret. in cons. 77. incipiente in Christi nomine diligenter visis, versu, circa secundum, & ad hoc

accedat, quod in istis concessionibus gratiosis, seu beneficijs facienda est mentio de quocunque iure etiam modo dicto, alias redumneret subreptitia, & nullæ c. si proponenti de rescript. cap. si motu proprio, eod. tit. etiam si tale ius non esset ex toto efficax, prout notat Dom. Cardin. & Anton. de Butrio in cap. in nostra extra de rescript. & ad prædicta optimè deseruit illud quod dixit Bald. in l. fin. in princ. C. de constitutio. princip. qui dixit + quod in his, quæ tendunt in præiudicium tertij priuilegium Principis strictè interpretatur, secus tamen est in his, quæ sunt præiudicialia Principi concedenti, pro quo est tex. in c. super eo de offic. deleg. & in cap. primo, & 2. de filijs Præsbitero. in 6. & in c. quod dilectio de consangu. & affinita, & plenè per Docto. in cap. olim de verbo signific. taliter quod concessio iurisdictionis facta Baroni priuatiuè ad Capitanem Auerfanum intelligitur in præiudicium Regis concedentis, non autem in præiudicium Auerfanorũ, quibus per prius fuerat ius quæsitum virtute anterioris priuilegij per prædicta.

9 Et ad hoc + accedat, quod in priuilegio Auerfanorum adest clausula derogatoria v3. non obstantibus quibuscunque priuilegijs concessis, & in Antea concedendis, quo casu quando in priuilegio Baronis esset derogatũ, quibuscunq; priuilegijs antea cõcessis, prout non apparet derogatum talis generalis derogatio nõ sufficeret, sed erat necesse facere mentionem nõ solum de priuilegio Auerfanorum in specie, sed etiam de clausula derogatoria apposta in dicto priuilegio, ita punctualiter tenuit Cyn. in l. prima C. quando Imperator inter pupillum & viduam, & in specie Ludou. cons. 327. incipiente istæ sunt rationes col. 3. versic. nunc verò respondeo, &c. & plenè Felyn. in c. accedentes 3. col. vers. quæritur quando in priuilegio &c. de præscript. qui relatis opinio-

nibus

nibus multorum contrarium tenentiam, tenet præcedentem opinionem dicens ipsam esse communem reprobando opinionem Alberici in d. leg. prima C. quando Imperator, &c. qui dicebat, quod Cyn. mentitur in ead. l. nam Felyn. vbi supra dicit, quod communis opinio est contra Alberi. & multa consilia diuersorum allegat, & idem tenuit idem Felyn. in c. non nulli 7. col. in princ. & ferè per totam illam columnam extra de rescript.

A D D I T I O N E S.

AD numerum secundum vltra scripta per meum Auum hic, addo quod priuilegium primum non tollitur per secundum, si in secundo non sit facta specialis mentio de primo. And. in alle. 69. num. 33. & 34. & in alleg. 64 num. 16. & in alleg. 56. num. 26. & in alleg. 53. num. 25.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

- 1 *Quãdo intelligatur deductum petitorium, & quando possessorium.*
- 2 *Virtus libelli stat in conclusione, & ideo si in libello narretur desitutio possessionis & postea concluditur in petitorio: iudicium est proprietatis.*
- 3 *Super iuribus incorporalibus non competit interdictum retinende possessionis, vel possessorium recuperãde, sed quidam status de iure canonico.*
- 4 *Possessorium recuperãde concurrat cum petitorio, nisi petitorium sit suspensum.*
- 5 *Solitum, vel consuetum per quod tempus probetur.*

- 6 *In corporalibus requiritur scientia, & patientia aduersarij, vt acquiratur possessio.*
- 7 *Possessio est penes commodantiẽ, non penes commodatarium.*
- 8 *Qui continuat suam possessionẽ non dicitur spoliare.*
- 9 *Quot sunt solutiones faciendæ in anno per conductorem. Tot dicuntur locationes.*
- 10 *Attendenda est forma contractus, qualiter dominetur à partibus.*
- 11 *Commodans potest propria auctoritate rem inuadere, & recuperare, & non dicitur spoliare.*
- 12 *Agenti possessorio recuperãde obstat notoria exceptio domini: quod qualiter intelligatur late tractatur.*
- 13 *Quando quis est expulsus auctoritate magni Prætoris non habet interdictum recuperãde possessionis.*

ALLEGATIO 80

QVando intelligatur deductum petitorium, & quando possessorium, & multa in materia spoliij.

IN causa Episcopalis Curia Auersanæ contra vniuersitatẽ dictæ Ciuitatis super ducatis decem mensatim super gabella vini, de quibus dicitur spoliatam Ecclesiam.

Quia

Quia Reuerendis. Cardinalis credit litem esse super mero possessorio recuperandæ, & vniuersitas conuenta dicit, quod immo lis est super petitorio, ideo præsupponitur factum.

In Anno 1464. Rex Ferdinandus asserit in quodam suo priuilegio, quod dicta vniuersitas tradidit, cessit, commodauit, & assignauit gabellas dictæ vniuersitatis pro duobus annis, & ipse Rex excomputat in fructibus omnia iura foculariorum, & salis impostæ, & imponenda, & promittit donec tenebat ipsas gabellas de cetero aliqua iura collectarum, & foculariorum ab eadem non exigere, sed pro eis recepisse dictas gabellas, immo promittit de fructibus ipsarum reparare muros ipsius Ciuitatis, & facere certas alias expensas. Demum alienauit de introitibus dictarum gabellarum, & præcisè de gabella vini vntias 20. v3. ducatos decem quolibet mēse Episcopo Auerfano nomine eius ecclesiæ pro ducatis 1200. & donec idem Rex, seu Regia Curia tenuit dictas gabellas idem Episcopus ab Arrendatoribus ipsarum gabellarum arrendantibus ab ipsa Curia Regia habuit dictos ducatos decem quolibet mēse, demum Rex Ferdinandus Secundus in aduentu Regis Caroli restituit dictas gabellas dictæ vniuersitati, & tunc tenuit.

Nunc quæritur, quia Episcopus agit contra dictam vniuersitatem: Est videndum si iudicium est super petitorio, vel possessorio, sed quodcumque sit debet ipsa vniuersitas absolui, & primo.

Quia iudicium est super petitorio, quia licet narret fuisse in possessione recipiendi singulis mensibus ducatos decem super ipsis gabellis, & quod fuit ipse Episcopus de facto spoliatus de dictis ducatis decem per ipsam vniuersitatem: Tamen in

conclusionem dicit, sibi prouideri, quod eidem Episcopo respondeatur de dictis ducatis decem super dictis introitibus iuxta tenorem, & formam priuilegiorum, & sicut semper fuit in possessione dictæ consequutionis dictorum ducatorum decem: Item, & citatio desuper emanata ad eiusdem Episcopi instantia, concludit, quod debeat dicta vniuersitas eidem responderi facere, iuxta formam dicti priuilegij, & iuxta solitum, & consuetum, et si prætendit ius aliquod, qualiter non teneatur, illud debeat proponere, quia ministraretur ei iustitia, et sic apparet, quod nulla restitutio pensionis pecuniæ subtractæ petita fuit, nec conclusio libelli ꝑ hoc dicat, immo conclusit, quod sibi respondeatur iuxta priuilegia, ergo petitorium est deductum, et sic allegat, et deducit titulum, quia eius priuilegium est de emptione, et venditione, et propterea dicit Antonius Butr. in capitulo licet de probat. quod licet agatur possessorio, et producit contra agentem priuilegium, vel instrumentum, vbi est titulus conuenti de re de cuius possessione agitur, dicitur productum esse titulum, quinimo dicitur notoriè constare de titulo, et est euentissima probatio tituli, quem Abbas ibi sequitur, et idem tenet Doctor Anton. in capit. cum inter, de re iudi. et propterea dicitur, quod iudicium est petitorium, non autem possessorium.

2 Et licet ꝑ narretur possessorium cum vitio destitutionis, ex quo concludit in petitorio, proceditur super petitorio, et iudicium est proprietatis, et non possessori, vt in terminis dicit Antonius in capitulo ex parte, versiculo quinto, de foro compet. et idem tenet in capitulo final. in quinto notabili de iudi. et in cap. examinata de iudi. in cap. cum

Rr dile-

dilectus, tertia col. de ordin. cogni. quia virtus libelli stat in conclusione, sicut dicit Innoc. in c. super litteris de rescript. quem sequitur Bal. in l. domum de rei vendi.

Item etiam apparet, quia citatur vniuersitas ad allegandum, & producendum eius iura, si qua habet, quare non tenetur ad respondendum de ducatis decem, iuxta solitum, qui petit ius, vel instrumentum dicitur præposuisse petitorium, & non possessorium, quia appellatione iurium veniunt, quæ concernunt dominiū, & omnia iura, vt l. nemo plus iuris, de reg. iur. regula nemo potest perdi. eo. titu. lib. 6. & per do: Anton. & Abb. in c. cum dilectus de ordin. cogni. leg. fin. c. si. cont. ius, vel vti pu. cum multis si.

Cum ergo libellus non continet petitam restitutionem quæ peti debet etiā in corporalibus † quia vt clarum est de iure ciuili super iuribus incorporalibus, vt super personis non competit interdictioni; vel possessorium restituendæ, vt per Gyn. & alios leg. si certis annis C. de pactis, & quamuis competat de iure Canonico super illis redditibus, aut pensionibus, quæ debentur ex re stabili, vt in c. quærelam, de elect. nihilominus oportet, quod petatur restitutio possessionis, non videtur, quod sit intentatum possessorium, vt in terminis deciditur in cap. quærelam in princ. ibi pensionem sibi restitui subtractam, & propterea petitam restitutionem: propterea Papa ibi iudicauit saluo iure proprietatis, item quia citatur vniuersitas, ad proponendum iura, quod verbum respicit omnia iura, sequitur quod iudicium est super petitorio, quia attendi debet medium concludendi quod in libello est conclusio, & non narratio, secus si non esset conclusio, quia attenderet narratio, ita dixit Bart. in l. certi condi. in princ. ff. si cert. petat, & in leg. si prius quia

ta oppos. de oper. nou. nuhc, & in leg. naturaliter, §. nihil comune de acquir. possessi. vnde Anton. de Butr. in cap. cum dilectus tertia column. de ordin. cogni. dixit, quod licet narretur petitorium, & possessorium attendi debet ad conclusionem, & sicut concluditur, ita erit iudicium, vt supra est dictum.

Et cum constet, quod dicta gabela sit de vniuersitate, & tenebatur per contractum comodati per Regem, non potuit Rex ipse ipsam vendere tanquam alienam, nec ipsam inter vertere l. si quis conductionis C. locati leg. fin. C. de acquiren. possessi. quia vt infra dicetur, & proprietatis, & possessio erat ipsius vniuersitatis, & Dominus Rex pro ea possidebat.

Nec obstat, quod pars domini Episcopi pluries protestata fuit contra vniuersitatem, quia posuit super petitorio, & super eo impertinenter & petijt reijci, & articulos, & testes, quia per supradicta apparet, quod se defendidit super introductis per ipsum Episcopum: item quia concessum est de iure conuentum possessorio recuperandæ posse docere † de proprietate, non dicitur impertinens, vt notant omnes in dict. §. nihil commune, quia ista iudicia concurrunt, quod fallit, nisi sit suspensum petitorium ante conclusionem vt in cap. pastoralis de cau. posse, & propri. in clemen. vnica eodem tit. sed in toto isto processu, & iudicio nulla facta est suspensio, ergo non datur impertinens, & est aduertendum quod non sufficeret suspendere petitorium à se introductum, sed est necesse suspendere introductum à conuento, vt in dict. clementina vnica, & ibi per Dominus Cardin. & notant Doctores in dict. cap. pastoralis, & maximè per Anton. de Butri.

Et quando solum petitorium esset intentatū per dictū Dom. Episcopū, etiam

etiam debet ipsa vniuersitas absolui, & primo, quia non probauit possessionem, ex qua posset obtinere, quia quicquid probat, est quod tenentur ipso Domino Rege Arrendatores ipsarum Gabellarum à Regia Curia respondere certis personis pro Domino Episcopo singulis mensibus, & ipsa Regia Curia tanto minus recipiebat à Regia Camera in computis reddendis per ipsos Arrendatores, vel administratores, quando incredentia tenebant dictas gabellas, audiebat, quia petitur ad solitum, & consuetum, quia sic se restrinxit, & de præsentem non tenetur per Regiam Curiam, nec pro iuribus Fiscalibus, vt primo tenebatur, immo Regia Curia recepit iura foculariorum, & salis ab ipsa vniuersitate, & non ex illis gabellis, sequitur ergo, quod nec probauit possessionem, quia nunquam recepit aliquam pecuniam, nisi, vt de iuribus, quæ percipiebat pro focularibus. & vniuersitas tunc non aliter aliquid soluebat, nec probauit, nisi Curia tenetur, & solitum ad quid se reponi petit? cessat de præsentem, ergo sequitur quod non probauit possessionem, nec ad solitum potest restitui, quia de præsentem non sic tenetur, prout tempore, quo percipiebat: Item quia solum probat, quod Arrendatores Regiæ Curie soluebant, & dicta gabella non stat arrendata pro Regiam Cameram, ergo non est in probatis.

Item quia ipse tum in libello, quam in articulis petit prouideri, vt reponatur, prout erat ante aduentum Regis Franciæ, & sic sicut tenebat iam Regia Curia, & nunc Regia Curia eas non tenet, nec dicitur earum introitibus sibi satisfacit de collectis, & sale, sed ab ipsa vniuersitate, et non cum aliqua diminutione, ergo restitui non potest: Item quia vt dixi, Episcopus unquam possedit gabellas, nec ipse vnquam arrendauit, vel exigere fecit, sed solum exa-

ctos pro Regia Curia soluebat, ergo debet expectare, quod debeant peruenire iterum ad manus Curie. Item quia vt dicatur consuetum esse in possessione exigendi ꝛ secundum consuetum oportet, quod probetur per tempus xl. annorum, et de consuetudine præscripta cap. cum de benef. de præbend. lib. 6. cap. primo §. pen. in glos. de offic. ordin. eod. lib. et est tex. quem ibi Dominus Cardin. dicit esse singularem in c. dilectus. de offic. ordin. et tex. in cap. fin. de consue. requirit spatium xl. annorum.

6 Item quia in ꝛ corporalibus, vt acquirat possessio requiritur scientia, et paciencia aduersarij et per consequens ipsius vniuersitatis, quia cōtra ipsam quæreretur possessio l. 2. C. de serui. et ibi Bal. vltimo notab. et ita tenet Do. Anton. de Butr. in cap. olim lo. tertio de resti. spol. et est ibi glos. Cardin. item nec fuit acquisita episcopo possessio quia non probatur, quod qui receperant erant speciales procuratores, sed potius erant gestores, qui non acquirunt possessionem domino, nisi per ratificationem domini, vt dicit glos. in capir. accedens, de præben. quam sequuntur ibi Do. Antonius et Petr. de Ancar. sed in præsentem processu, nulla ratificatio ei non probatur, ergo nulla possessio acquisita fuit.

Vltius dicitur, quod etiam si probaretur possessorium, non probat spoliū, et propterea non potest petere restitutionem iuxta, c. consultatio. nibus de offic. deleg. non obstante, quod dicta vniuersitas possideat dictas gabellas, quia vt in principio dictum est, dicta gabella fuit comodata per duos annos, et quamuis dicant verba priuilegij, quod dicta vniuersitas cessit, tradidit, nihilominus, dicit commodauit, et sic titulus cessionis, quia cessio de p se requirit nomen tituli, vt per Bart. et Bald. in l. per diuersas C. man. et in l. r. de ord. iudi. et notar. in l. r. ne licet poten.

R r 2 contra-

contractus est, propterea comodati, quia expressus est, sed quamvis Rex Ferdinandus titulo comodati tenuerit † tamen possedit nomine dictæ vniuersitatis, quia solum percipiebat redditus, & introitus pro iuribus Fiscalibus, ad quæ tenebatur dicta vniuersitas, ergo vniuersitas possidebat I. quod meo ff. de acquir. poss. l. fin. ff. de præca. & quod sit verum, quod apud ipsam vniuersitatem erat possessio, & tex. in l. rei comodate possessio ff. como. vbi naturalis, & ciuili possessio remanet pœnes commodantem, ad idem tex. in l. licet §. rei ff. de pos. vbi possessio rei depositæ remanet naturalis, & ciuili, pœnes depositantem, ad idem tex. in l. iuxta de inter. §. per eos quoque, sic ergo cum dicta vniuersitas tanquam comodans retinebat possessionem, & naturalē, & ciuilem, potuit ingredi eius † possessionem, quia vniuersitas possidet ciuilitur, & naturaliter, & l. prima §. municeps ff. acquir. poss. & tanquam possidens potuit continuare suam possessionem, & qui continuat non spoliat, nec spolio conueniri potest, c. olim l. primo de restit. spol. & in c. cum venisset eod. tit. per quæ iura, ita concludit Rora in conc. us. item si rector in tit. de resti. spolia. in nouis, propterea negari non potest, quod etiam ciuilitur dicta vniuersitas non possidisset, quia per annum priorem possidebat d. §. municeps, & ut dictum est etiam naturaliter non solum animo possidebat, per. dictā l. rei comodate tunc succedit, & q̄ est si naturalis esset penes Episcopū, potuit dicta Vniuersitas ipsas Gabelas comodatas autoritate propria ingredi, & recuperare naturalem, & non dicitur spoliasse, quamuis spoliauerit naturaliter possidentē glos. est in l. i. C. vnde vi, & ibi etiam sequitur Bart. & glos. in §. retinendæ inst. de interd. Bart. in disputatione accusatus de vi turbatiua, idem sequitur Ang. in l. vt vim de iust. & iur. & per

dictas autoritates, ita cōsuluit Alex. in conf. 99. incipiente, visis processibus verti. & ad ostendendum in §. volum. & est communis conclusio in l. clā possidere §. qui ad nundinas ff. de acquir. posses. ex quibus sequitur, quod potuit ingredi propter suam ciuilem, immo, & propter naturalem, & non dicitur spoliasse.

Nec obstat si diceretur, quod per tantum tempus quo tenuit eas dictus Dominus Rex Ferdinandus. s. per annos 31. ammissa fuit ciuili, quia perditur per lapsum decem annorum l. si ideo, & si tortē, de acquir. posses. cum simil. quia immo non decurrit vnus mensis, quia ex quo dictus Rex detinebat incomodatam, & quolibet anno, ex quo percipiebat introitus ipsarum in iuribus fiscalibus prædictis, ad quæ vniuersitas tenebatur: tot erant comodata, & contractus quot erant solutiones, ad quas tenebatur vniuersitas, & sic tria comodata per annum, ex quo per tria tertia exiguntur functiones fiscales, vt dicit Bart. & omnes in l. cotem ferro §. qui maximos ff. de publi. & melius idem Bart. in disputatione sua publicanus quidam per cuius autoritatē Alex. dixit, quod † quot solutiones faciende sunt per cōductorem in anno, tot sunt locationes in conf. 3. viso instrumento in fi. 4. colu. sic ergo concluditur, quod ex quo Regia curia exigebat mensatim, & dietim, seu eius Arrendatores soluebant per quadrimestre tempus, & sic ipsa vniuersitas tenebatur ad solutionem fiscalium functionum, quod non obstat lapsus tot annorum, sed quod vniuersitas illo mēse, quo accepit ipsas Gabelas erat in possessione, & illo die saltim ciuili quamuis etiam in naturali, quia contractus inter ipsum Regem, & dictam Vniuersitatem est comodati, quia sic expressè dicunt verba dicti contractus, seu in forma priuilegij, vt dicit Bart. in d. §. qui maximos in 2. quæ-
io sione dicens † quod si partes appellauit

lant contractū venditionem, erit vēditio & si locationē, erit locatio &c. & sequitur ibi Imol. & Lud. facit tex. in l. vsus fructus ff. de iur. doct. & vt supra dictum est apud tex. aper. in d. l. rei comodate, & in d. §. per eos.

Et quamvis vt est ostensum de iure, dicta vniuersitas promisit dictas gabellas accipere tanquam suas, & quarum habebat possessionem & dicitur quod Rex Ferdinandus ipsas restituit dictæ vniuersitati, vt per plures testes etiam examinatos pro parte domini Episcopi apparet, & propterea non est verum, quod vniuersitas spoliauerit, prout ipse Episcopus agit, quia vt dixi, nunquam fuit inductus in possessione ipsius gabellæ, & nunquam ipse possedit, nec arrendauit, nec locauit, vt posset dici, quod possederit, sed solum per Arrendatores Regiæ Curie soluebantur eidem, & tantominus Regia Curia exigebat ab ipsis conductoribus restituendo ergo idem Rex, reintegravit ipsam, seu restituit tanquam commodatarius, quia ipse Rex detinebat, & apparet quia locabat, & arrendabat, ergo semper fuit in sua ditione, & propterea vniuersitas nunquam amisit possessionem, si ergo ex introitibus ipse Rex respondere faciebat dicto Episcopo grat de pecunia Curie, quia post exactiōem pecunia erat Regiæ Curie tanquam exacta à locatore, & propterea nullum spolium commisit dicta Vniuersitas recipiendo comodatam gabellam à comodatario, quia curia soluebat de pecunia sua, quia statim per receptionem fuit facta sua, sicut dicitur de mutuo, quia

¶ potest comodans propria aut rem comodatam inuadere, & ipsam accipere, & non dicitur vim committere, nec spoliationem, ex quo penes ipsam erat possessio, & proprietates vt dicit glo. in l. si quis in tantum in glo. mag. vers. tertio si inuado rem, quam comodauit, & ibi Bal. vers. tertio ad euidenciam C. vnde vi, nec etiam pro

batur aliqua possessio per Episcopū, sed solum, quod possedit recipiendo à Regia Curia, & ab eius Arrendatoribus, & propterea, quia per vniuersitatem, vt dñā detinentur, & possidentur, cessat possessio, & spolium, ex quo Rex restituit ipsi vniuersitati, & iam detinebat ipsam, non dicitur propterea vniuersitatem vim, aut spoliū commisisse l. fin. ff. quod met. cau. per quem tex. ita dicit Imol. in l. à ditio pio §. in venditionem, & ibi Alex. ff. de re iudi. & habetur in c. sollicite per Abba. de restit. spol. & propterea audacter dicitur, quod non prebetur spolium prout ipse Dominus Episcopus agit, sed per restitutionem factā per Regiam Curiam vt comodataria, quia vt supra ipsa vniuersitas remanserat domina in proprietate, & possessione, quia comodando non facit rem comodatarij d. l. rei comodate, cum sequen. ff. comod.

Item adducitur, quia vt supra est ostensum per ipsum contractum factum per ipsum Dominum Regem apparet quod Gabellam recipit incomodatū ab ipsa Vniuersitate, & sic notoriè constat de proprietate, & possessione ipsius vniuersitatis, & quia quando notoriè constat de dominio conuenti possessorio obstat exceptio ipsi agenti possessorio de notoria, & manifesta

12 iustitia, & † de dñinio ipsius vniuersitatis, & propterea impeditur restitutio, ita in terminis tenet Glo. in c. ad decimas super vers. reassumuntur de restit. spol. in 6. & glos. in cap. fin. eo. tit. in antiq. per quas glosas ita consuluit Paul. de Castr. in conf. 39. incipiente in causa capturæ in final. verbis, vbi dixit, quod licet spoliatus sit ante omnia restituendus. Tamen si de proprietate spoliantis manifestè constat, denegatur agenti restitutio, & idem consuluit Alex. in conf. 77. incipiente in causa & lite, vers. comprobatur, quia videmus in 2. vol. & in d. §. nihil comune. ¶ I. colu. vers. talis ergo exceptio, de acqui. possess. & Fe.

& Felin. qui allegat etiam alios auctores in c. licet, vers. not. 12. de probation. & Bal. in l. penul. C. si à non compe. Iudi. Et dicitur euidentissime constare eo casu, vbi constaret per privilegium Principis, pro ut in casu presenti, vel per instrumentum, vt dicunt Anto. de Butr. & Abb. in c. licet causam de probatio. quos multum exclamat ibi Felyn. in vers. 11. similiter Bald. in l. fin. C. si à non compet. Iudi. vlt. not. vbi dixit quod vbi exceptio, quæ obicitur spoliato probationem non requirit spoliatus non debet restitui, alleg. Oldr. in cons. 271. vt dixit Bal. in l. vitia vers. etiam attende, C. de acquir. possess. quod licet agenti possessorio non obstet exceptio dominij quando agit spolio cũ vi, tamen quando non venit ex violentia, sed forte ex alia expoliatione per clam facta obstat exceptio dominij, & non fit restitutio.

Et nihilominus liquet ex meritis processus quod spoliatio ipsa, si spoliatio dici potest, fuit facta & concessa per Regem Ferdinandum secundum bonæ memoriæ, & sic à magno Iudice, nam licet nõ fuit precedente causa cognitione. Tamen † quando data fuit possessio cui dari debebat, non parit interdictum vnde vi, ita dixit Alber. de Rosa. in l. si de vi, vlt. col. ff. de Iudi. & faciunt bene quæ habentur in c. de causis de re Iudi. vbi Innoc. dicit, quod Princeps non tenetur seruare ordinem Iudiciorum, & not. Bal. in l. fin. C. de legi. & Albe. in l. Princeps ff. eod. tit. Et ideo consuluit Bal. in cons. 295. incipit ad euidentiam in 3. vol. q. spoliatus per violentiam ab eo qui habet privilegium à Principe, prout in casu isto non potest agere possessorio recuperandæ, quia dicitur expulsus autoritate magni prætoris, & inductus in possessionem autoritate Regia, debet defendi, & manuteneri Regia autoritate arg. l. permitti §. spēs de acquir. possess. cũ simil. allegatis per Bald. in l. inter

castellianum ff. de arbitr. & per Bal. in cons. 295.

ADDITIONES.

AD num. 4. addo, quòd si sit intentatum possessorium recuperandæ cum petitorio, potest suspendi petitorium, vt dicit meus Auus hic, cui addo ampliacioni, q. etiam pluries potest suspendi petitorium. Vide Ann. in sing. 491. vbi plures allegat. *Abb. 10. Hier. de Mauro.*

SVMARIVM.

1. *In relictis ad pias causas sufficientiunt duo testes.*
2. *Precedentia quando declarant sequentia.*
3. *Testibus deponētibus super negatiua non est credendum, & quando.*
4. *Qui prohibet testamentum fieri; & ut notarij non accedat, tenetur resarcire damnum.*
5. *In relictis ad pias causas non requiritur rogatus testium.*

ALLEGATIO 81

TRactatur de relictis ad pias causas sine testamento sollemni.

IN causa sacri Hospitalis Sanctæ Mariæ Anuntiatae, ac aliorum duorum Monasteriorum cum Magn. Portia de Humilibus, ex pluribus bona quond. Mag.

Faustinae debent declarari spectauisse, & spectare ad dicta Monasteria, vna cum fructibus, primo virtute dispositionis factæ per eandem Magn. Fau-

Faustinam in fauorem dictorum Monasteriorum, quæ disposuit relinquendo omnia bona prædictis Monasterijs, & clarè est probatum per duos testes; qui sufficiunt, quia sumus in relictis † ad pias causas, vbi duo testes sufficiunt cap. relatum cap. cum esses de testamentis, per quæ iura, ita determinat Bar. Bald. & cæteri in l. prima C. de Sac. San. eccles. & per Andr. de Basse in ead. l. prima num. 225. C. de Sacros. eccles. nam qui testantur ad pias causas spiritu Dei dicuntur, argu. cap. licet regularibus, & sic non sunt sub leg. vt legis solemnitate sequi teneantur, quia quæ spiritu Dei aguntur non sunt sub leg. vt 19. q. & cap. duæ sunt, & dicto cap. licet, & quod vera sit dispositio in fauorem prædictorum monasteriorum probata per duos testes, probatur èt ex his, quæ pluries dixit dicta magnifica Faustina, dum dicebat, quod volebat bona sua relinquere supradictis ecclesijs cum præcedentia † declarant subsequencia in l. si seruus plurium, §. fin. ff. de leg. 1. hinc dicebat Cyn. post Bal. in l. legatorum petitio §. fin. ff. de leg. 2. quod quando præcedentia sunt expressa, & determinata, & sequentia sunt obscura, vel generalia, tunc præcedentia declarant subsequencia, & est tex. in l. si cum fundum ff. de verb. signif. immo etiam si præcedentia consistant in præfationibus, adhuc voluntatem ambigam declarant l. fin. ff. de hæred. instit. l. titia §. idem respondit, ff. de verb. oblig. cū itaq; magnifica Faustina pluries dixerit bona sua velle prædictis Monasterijs relinquere, prout apparet ex dedepositione multorum testium, & postea verè disposuerit, sequitur dispositio facta verissima sit, & quando aliquod dubium esset, quod nō creditur in dubijs, esse fauendum religioni leg. sunt personæ ff. de relig. & sump. fu. & Dinus hoc non faciens fuit damnatus, & post eius mortem reuelatum cuidam eremitæ viro sancto, vt refert

Ang. in l. prima C. de falsa causa adiecta legato, vt refert Guglielmus Benedictus in c. Rainu. in vers. testamētum primo num. 60. fol. mihi 153. Nec obstat dum pars aduersa prætendit ipsos testes, qui deposuerunt super dispositione in fauorem prædictarum ecclesiarum, tunc temporis non abfuissent, nam negatiua partis non concludit, ex quo non est cohartata, pro vt dicit iuxta notata per Bart. in l. si actor. C. de probat. tanto magis de ista negatiua non cohartata, nulla debet haberi ratio, ex quo per quatuor testes est probatum, quod testes deponentes super ista negatiua † non concludunt affuerint in illa die, & magis creditur vni testi affirmanti quam pluribus negantibus, vt in leg. 1. ff. de ventre in spi. vbi Bart. & sic cum numerus testium dictæ ecclesie sit maior in numero, & qualitate, ac nullum interesse prætendunt, & deponunt affirmatiue, testes verò partis aduersæ deponunt negatiue, non cohartando, vt decet, vt ex memoria facti apparet, qui deposuerunt in fauorem ecclesie sunt viles personæ, & vnus ex illis duobus testibus partis aduersæ adhuc manet in seruitijs partis aduersæ, & deponit negatiuam trium dierum, & sic tanquam deponentes falsū, vel saltim in verisimile, nulla debet haberi ratio, nec consideratio, nec obstat etiam 2. dum pars aduersa prætendit verificare, quod dicta magnifica Faustina, nec fuerit loquuta in die sabati, nec steterit in recto sensu, nam contrarium apparet ex articulo 39. partis, tum per eius testem Hieronimum Russum, qui deponit in eo. art. 39. quod post discessum notariorum nemini fuit loquuta magnifica Faustina, nisi cum eius sorore, ergo si fuit loquuta, stabat in recto sensu, apparet ex quo in die Sabati fuit osculata Sanctissimum Sacramentum, & quod fuit loquuta eadem die contra prætendentiam partis aduersæ constat ex depositione duorum

duorum medicorum in arte peritorum, quibus est credendum iuxta tex. in cap. proposuisti, de probat. ut apparet etiam ex depositione duorum notariorum fide dignorum, ac ex depositione trium aliorum testium, prout in nota apertè constat, ex his apparet, quod testatrix voluit disponere, prout iam disposuit, virtute cuius dispositionis bona debent declarari acquisita prædictis Monasterijs, & hoc sufficere pro victoria causæ, 2. etiam saltim debent dicta bona declarari spectauisse ad dicta monasteria

4 virtute prohibitionis factæ † per magnificam Portiam, quæ prohibuit ne testamentum fieret, quo sit ut teneatur dictis ecclesijs damnū refarcire, iuxta tex. in §. peruenit in Aut. ut nulli iudi, leg. huius §. sempro. ff. de leg. 2. & per sal. in l. prima C. si quis aliquem testari prohibu. nam quando constat, quod vult testari, ut in casu nostro, vbi est probatum per plures testes, quod volebat testari, & constat de persona instituenda, tunc prohibens domum refarcire tenetur, & hæreditas ab ipso ut indigno auferre, ut per Salic. in d. l. 1. Bart. in l. 3. nu. 9. ff. si qui aliquem testari prohibuerit, & ad probandam prohibitionem sufficit probare, quod volebat testari, & quod alius prohibuit, Bar. in d. l. 3. num. 13. ff. si quis aliquem testari prohibuerit, hic verò est probatum testatricem voluisse testari, & proinde fecisse vocari notarium pro testamento conficiendo & etiam probatū, quod ipsa fuit prohibita, propterea discessit notarius propter verba magnificæ aduersariæ, ac eius filij nomine l'Abbate Rendena, tertio est probatum de persona instituenda videlicet de ecclesijs, quæ fuissent institutæ, nisi prædicta testatrix fuisset prohibita, ut deponit Ioannes Andreas super 14: articulo, constat ex depositione etiã notarij sebni Monticelli testis omni executione maioris, qui dixit, quod dicta magnifica Faustina volebat te-

stari, ut dixerat eius confessori, qui expressè dicit, quod magnifica Faustina volebat testari, & relinquere prædictis ecclesijs, constat etiam ex declaratione facta ante vltimum diē mortis, quod volebat bona sua relinquere prædictis ecclesijs, & sic etiam constat de animo, quod volebat testari, constat de psonis idest ecclesijs, in quibus volebat disponere, constat de eius voluntate, ac constat, quod notarius fuit prohibitus, ac etiam dicta magnifica testatrix fuit etiam prohibita, ut non testaretur in scriptis, pro ut ipsa destinauerat. tãto magis quia postea disposuit sine scriptis, postquã in scriptis disponere prohibita fuit, quare ex prædictis, tum ex dispositione, tum ex prohibitione facta, tum quia sumus ad pias causas, debent declarare dicta bona spectauisse ad prædicta monasteria.

5 Nec obstat si pars † aduersa præterdat dictos duos testes, qui deposuerant super dispositione in fauorem ecclesiarum non fuisse rogatos, & proinde dispositionem non valere, cum testes debent esse rogati, nam tollitur vnico verbo, ex quo in relictis ad pias causas, vbi testes non debent esse rogati, ut dicit latissime Gugliel. Benedictus in cap. Rainu. in vers. testamentum il 1. num. 59. vbi refert communem opinionem etiam quod in relictis ad pias causas, testes non debent esse rogati, & per Angel. & Alex. in l. ac consultissima, col. pen. C. qui testamentum facere possunt, ut per Bart. & Bald. & omnes in l. 1. C. de Sacrosanct. eccles. & Io: Andreas in additione speculatoris in tit. instrumentor. aditione §. nunc verò aliqua. Panormit. in cap. relatum, de testamentis, & per Gugliel. Benedictum loco præallegato.

A D D I T I O N E S.

AD numerum tertium, addo vltra allegata per meum Auum hic, quod statur magis duobus testibus deponētibus super affir-

affirmatiua, quam decem super negatiua, quando ipsa negatiua non fuisset coartata loco, & tempore, glos. not. in l. diem proferre, §. si plures ff. de arbitris Dec. in cons. 534. procedendo nrm. 13. & in consil. 649. qui ait, quod testes, qui deponunt negatiuam arguantur de falso, late declarat Rip. in c. cum ecclesia Sutrina numer. 76. cum sequen. de caus. posses. & propriet. qui num. 88. inter alia concludit testem deponentem super negatiua ad hoc ut probet debet reddere rationem dicti sui etiam non interrogatus.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *Ius patronatus antiquū quot modis probetur* § nu. 4. & 5.
- 2 *Inuentaria antiqua probant ius patronatus.*
- 3 *Per instrumenta antiqua probatur iurisdictio loci.*
- 6 *Impetratio beneficij est nulla si non fit mentio de eo, qui est in possessione presentandi.*
- 7 *Institutio facta sine presentatio ne patroni est ipso iure nulla.*
- 8 *Papa potest derogare iuri patroni conferendo beneficium, dummodo hoc exprimat.*
- 9 *Rektor ecclesie non potest renūtiare beneficio sine cōsensu patroni.*
- 10 *Beneficium vacans in Curia Romana non potest per alium conferri, quam per Papam.*
- 11 *Sed hoc non procedit in ecclesijs patronatis, § num. 12.*

ALLEGATIO 82.

TRactatur de probando iure patronatus antiquo, & de beneficijs impetratis sine presentatione patroni.

VOD Cappella, seu Ecclesia Sancti Vigiliij constructa in territorio Petre Molarie Theanensis Diocesis legitime spectet ad nobilem clericum Ho-

noratum tanquam legitime institutum per loci ordinariū ad presentationē Magnifici Ioānis Thomasi de Capua utilis domini dictę Terrę Petre Molarie, nulla habitatioe assertę collationis factę cuidā Francisco Magliocca de Ciuitate Capue per Apostolicā sedē, optimē demonstratur ex infra scriptis. Prius p̄supposito q̄ ex processu sufficienter apparet p̄batū ipsam ecclesiā fuisse, & esse ius patronatū dominorū, seu Baronū dictę Terrę, tā p̄ multos testes examinatos ad instātia d. Honorati q̄ plenē deponūt de diure patronatus antiquissimo, tam per famam, quam per diuersas presentationes factas à dominis dictę Terrę, & subsequētis institutionibus presentatorum dictis §. n. modis probatur ius patronatus antiquum: ita p̄ctualiter tenuit Bal. in l. cū semp C. de reuendicatio, qui dixit illam l. optimē facere ad questionem nobiliū, qui p̄tendunt antiquum ius patronatus, & non possunt aliquo modo probare quomodo descenderint per matrimonia successiua, & legitimam consequentiam, sufficit enim secundum ipsum, quod antiqua facta probentur per inditia & per famam, vt in d. l. & per Innocen. in c. veniens de verb. signif. secundū ipsum, & idem & melius tenuit Bald. in auth. quas actiones in fin. C. de Sacrosanct. eccl. qui dixit q̄ ius patronatus antiquum ex quo nō pōt directo p̄ bari, in his multū operatur fama, & allegat Innoc. in d. c. veniēs, & c. & dicit ibi Bal. quod ratione difficilis probationis, sufficit probatio p̄sumpta, allegat nota: in leg. qui ex liberis ff. de secundum tabul. ad quod optimē deseruit illud, quod not. Bald. in leg. conuenticulam, quinta column.

Sf vers.

vers. est tamen verum &c. C. de epis. & cleric. qui dixit, quod in factis antiquis opinio generalis habetur pro veritate, nec est necessaria alia probatio, allegat dominū Fabrensem Cardinalem, qui allegat dictum Innoc. in c. cum causa de iuramen. calu. vt ibi per eum.

- Et ad prædicta optimè deseruiunt partitè inuentariorum iurium, & bonorum dictæ Terræ in processu productæ, vbi specificè sit fides q̄ inter alia iura dictæ Terræ, & quæ competunt domino ipsius est ius patronatus dictæ ecclesiæ Sancti Vigilij, & aliarum ecclesiarum ibi expressarum, quæ inuentaria cum fuerint + & sint antiqua benè probant ius patronatum prædictum, per ea, quæ not. Bald. in l. cum aliquis C. de iure delibera qui dixit, quod per instrumenta antiqua, vbi fit mentio de finibus bene probantur fines licet ipsa sint facta inter alias personas, ex quo dicta instrumenta probant communem opinionem hominū, quæ præsumitur esse vera, & idem tenuit Soc. in conf. 187. col. 2. secundo vol. qui dixit quod per instrumenta antiqua inter priuatos confecta + probatur iurisdictio loci, & idem Soc. conf. 14. in prin. eod. vol. & plenè Filipp. Dec. conf. 42. col. 6. vers. his tamen non resistantibus primo vol.

- Fortificantur prædicta, nam per plures Bullas + ordinarij annis præteritis expeditas cum sigillo ordinarij, fit fides, quod dicta ecclesia Sancti Vigilij est de iure patronatus domini dictæ Terræ ad cuius præsentationem fuerunt subsecuræ institutiones præsentatorum à dicto domino dictæ terræ, tanquam patrono, per quas bullas sigillo ordinarij munitas cum sint de pertinentibus ad officium ipsius ordinarij, bene probatur ius patronatus, ita est notabilis, decisio Rotæ 22. quæ incipit fuit dubiratum vtrum credatur litteris Episcopi &c. per quā decisionem Rotæ, ita punctualiter tenuit Stefanus de Caieta in repetitio C.

- 5 fina. de electio. in 6. carta penult. col. 1. dicens, q̄ erit bona probatio. iuris patronatus in petitorio si episcopus in aliqua littera institutionis asserat ipsum fore patronum, & ad prædicta optimè deseruiunt dicta per Federic. de Senis conf. 234. incipiente super primo col. 2. qui dixit non esse negandū, illum esse patronum, cuius antecessores per multos annos in cappella præsentauerunt + confirmatur prædicta, nā non pōt negari, quod ex processu non sit bene probatū, tā per testes, quā per dictas litteras ordinarij, q̄ dñs dictæ Terræ nō fuerit, ac sit in possessione, seu quasi præsentandi, sed quā tū ad inutilitatem collationis factæ dicto Francisco Magliocche, paria sunt ipsū dominū dictæ Terræ esse patronū, vel esse in quasi possessione + præsentandi immo in impetratione debet fieri mentio de existente in possessione præsentandi, licet alius sit verè patronus, alias impetratio est nulla ita punctualiter tenuit Card. conf. 69. incipiente, quo ad primū in secundo dubio in prin. qui allegat Innoc. in c. cū eccles. sūtrina de caus. poss. & proprietat. & in specie tenuit Filipp. Dec. conf. 117. col. 2. 1. vol. cum ergo per dictas litteras, seu bullas ordinarij appareat de præsentatione dñi dictæ terræ, & q̄ virtute dictæ præsentationis subsecuta fuit institutio, ex hoc bene probatur quasi possessio iuris præsentandi, ita punctualiter tenuit Cald. conf. 12. incip. Quæ requirantur &c. in tit. de iure patronatus, ex quo sequitur q̄ collatio facta absq; præsentatione, vel consensu dicti magnifici Ioannis Thomasi patroni, & existentis in possessione præsentandi, fuit, & est nulla, vel saltem irritanda, ita probat tex. in c. decernimus 16. q. 7. in verbo ordinationem suam irritam nouerit &c. ita et tenuit Abb. in c. illud in prin. & circa finē, de iure patr. idē exp̄sse tenuit Abb. in c. cū Bertoldus col. 4. ver. ex hoc notabiliter colligitur, de re iudi. qui + dixit, quod institutio facta sine præ-

præsentatione patroni est ipso iure nulla, & idem ibi tenet Felyn. col. 3. ubi multa allegat, & licet Papa possit præiudicare patrono, & conferre beneficium, derogando iuribus patroni, ex quo in beneficialibus habet amplissimam potestatem, vt in Clem. 1. vt lite pendente, & ibi per Doct. & tenet expressè Felyn. quando litteræ Apostolicæ noceant patronis ecclesiarum, 8° circa principium † attamen in præfenti casu, nec fuit facta mentio de patronatu: nec Papa derogauit, aut derogare voluit iuribus patroni, quo casu simpliciter conferendo ecclesiam, non videtur derogasse iuribus patroni l. 2. §. merito & §. si quis à Principe ff. nequid in loco publico, & tenet expressè Io. Andr. in c. si motu proprio, de præben. in 6. qui dixit, quod quamuis Princeps concedat priuilegium motu proprio, illud non censetur concessisse in præiudicium tertij, sequitur Abb. in c. 1. col. x. extra de iudi.

Et licet dictus Franciscus Magliocca fūdet se in renūtiatione facta in sui fauorem per quemdam Petrum, attamen quando dictus Petrus canonicè tenuisset dictum beneficium, illud renuntiare non potuit sine consensu patroni, ita pūctualiter tenuit Innoc. in c. fin. de renunciatio. qui † tenet quod Rector ecclesiæ non potest renuntiare beneficio sine consensu patroni, & idem tenet Abb. in c. significatū in fine textualium de præben. & idē Abb. in c. de multa in 4. col. eo. tit.

Et quamuis per renūciationem dicti Petri, dicta ecclesia dicatur vacare c. 1. & c. si Apostolica de renuncia. lib. 6. & in c. si is, cui de præbend. in 6. in Clem. ne Romani de electio; & asseratur dictam renūciationē fuisse factam in Curia Romana, quo casu dictum beneficium vacans in Curia nō potuit conferri per alium, † quā per Papam, maximè quia asseritur renunciantem fuisse curialem. vt in c. 2. & in c. præfenti de præbend. in 6. & per Regulas Cæcellariæ talia beneficia in

Curia vacantia censentur affecta.

Attamen prædicta non procedunt 11 in † ecclesijs patronatis, ipsa. n. licet vacent in Curia possunt conferri per ordinarium ad præsentationem patroni laici, ita punctualiter tenuit glo. in d. c. 2. in verbo collatio, & ibi per Doct. maximè Filip. Franc. & in specie ac copiosè Lopus alleg. 96. Quæ incipit beneficia vacantia in cur. prima col. versic. modo quæritur à me Lap. qui tenuit, quod reseruatio beneficiorum vacantium in Romana cur. etiam per mortem Cappellanorum cōmensalium domini Papæ, & aliorum curialium non includunt beneficia, ad quæ laici patroni habent ius præsentandi, & hoc per rōnem glo. in c. cū dilecti, de iure patrona, quæ est, quod si talia beneficia per istū, vel alium modum vacantia per Papā, vel alios Prælatos ecclesiasticos confererentur laici retraherentur à fundatione ecclesiarū contra quam rationem non est verisimile, quod dominus Papa in specie venerit, ergo in suis generalibus verbis venire non intelligitur secundum ipsum allegantem c. cum in generali de offic. vica. lib. 6. inferens ex prædictis quod imperationes beneficiorū, vel permutationes beneficiorū, quæ fiunt in Romana Curia, non facta mentione, quod in illis spectat præsentatio ad laicos non valent, † & sunt sub reſtitie, quæ subreptio in litteris ad beneficia viciat gratiam ipso iure, ita est tex. in c. postulasti ex. de rescript. & tenet expressè Filipp. Dec. consil. 148. col. 1. & 2. in prin. primo vol. et idē tenet Abb. in c. cū nostris, col. 2. in gl. in ver. falsi suggestionē de cōcessio. præben. q. dixit, q. in tantū subreptio in litteris ad beneficia viciat ipso iure, quod processus inde securus non valet, & quia supradicta est communis opinio, ideo in allegationibus me aliter non extendo, et qm per renunciantem factā per dictū Petrū, vt asseritur ex aduerso, dictum beneficiū vacauit nō est dubitandū, q. Dominus dictæ

Terræ Petræ Molaræ, qui est verus patronus, & in possessione præsentandi, potuit præsentare, prout præsentavit præfatum magnificum Honoratum, ita punctualiter tenuit Lap. in alleg 78 quæ incipit in Dei nomine, &c. & firmat Roccus in suo tracta. iuris patronatus in verbo honorificum quæst. 51. ad cuius præsentationem fuit subsecuta institutio ordinarij, & acquisita possessio per ipsum Honoratū, ideo dictus Franciscus Magliocca merito excludi debet tamquam nullum ius in dicto beneficio habens & ita mihi de iure videtur, salvo saniori iudicio magnifici causæ Commissarij cui me subijcio.

ADDITIONES.

AD numerum octauum dicitur hic per meum Auum, quod Papa potest derogare iuri patronatus conferendo beneficium, dummodo hoc exprimat, addo quod etiam ad uitandum liceat Papa posset derogare iuri patronatus, Rebuff. in practica beneficii in 3. parte signaturæ num. 37, refert, & sequitur Ann. in alleg. 109. num. 6. Et quibus modis probetur ius patronatus in antiquis ultra tradita per meū Auum hic num. 1. 4. & 5. vide Ann. sing. 389. in quo Fabius eius Filius alios addidit.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SVMMARIVM.

- 1 *An liceat domino alicuius fundi per quem riuus aut flumen fluit construere Molendinum absque Principis, vel Senatus licentia.*
- 2 *Fluminum duo sunt genera publicum & priuatum.*
- 3 *Canale per quod flumen transit, est illius cuius est fundus.*
- 4 *Si flumen exsiccaret, dominus*

loci potest ibi sata serere, aut plantare vel edificare atque Principis licentia.

ALLEGATIO 83

AN liceat Domino alicuius fundi per quem riuus, aut flumen fluit construere molendinum absque Principis, vel Senatus licentia.

VERITVR in facto, an liceat domino alicuius prædij siue fundi per quem riuus, aut flumen pertransit, nouum construere mo-

lendum absque Principis, vel Senatus licentia, & omissis argumentis, quæ hinc inde à DD. adduci solent, quid sentiam breuibus perstringam: Præmisso tamen primitus, fluminum duo esse genera publicum videlicet, & priuatum l. prima §. item fluminum, & §. flumina quædam ff. de fluminibus, & l. 1. §. duo sunt genera ff. de acq. quo. æstiu. & quod in priuato cuilibet liceat ædificare, dum per ipsius fundum transit, siue domino fundi nullus huc vsque inficiatur Bart. in l. quominus ff. de flum. quoniam ibi omnes comunitè sequuntur, & Ias. in repet. illius l. de publico verò flumine aliqui subdistinguentes dixerunt, quod aut loquitur de nauigabile, aut de non nauigabili, ad nauigabile tamen decurrente, primo modo si loquimur omnibus ædificare licere si nauigij vsus non impediatur, aut minus comodè nauigari possit, Principis, & Senatus licentia prius obtenta secundum Bar. all. loco, & Alex. cons. 98. & 194. num. 7. 2. vol. & Bal. in rub. ff. de re diuis. & in leg. item lapilli, & Franciscus Marcus in decisione delph. 3. 2. vol. & gl. quæ hoc.

hoc modo intelligitur in l. fluminum in verbo in his ff. de dan. infe. in non nauigabili vero flumine, omnes vnanimiter, omnibus ædificare licere, & molendinam construere voluerunt, absque Principis, & Senatus licentia, ob id, quia fluminum vsus quemadmodum, & viarum publicus est, & lictorum l. 3. ff. ne quid in flum. public. & all. loco §. fluminum, ratio rationis est, quia dum flumen publicum, privati fundum pertransit priuatum efficitur, & priuatus tanquam in suo ad libitum edificare potest, & molendinum construere l. prima §. 2. ff. de flum. Alex. notabiliter in cons. 108. num. 2. his verbis, aqua fluminis publici, dum intrat fundum priuatum priuati efficitur, qui de ea tanquam de re sua disponere potest leg. in remandata C. manda. & quod ædificare liceat voluit etiam las. cons. 98. 1. vol. & Bald. in l. si plures C. de cond. insert. dicentes quod quamuis Imperator, & Princeps sint totius domini, & fluminum publicorum de vniuersali domino intelligitur, particulare verò, & fluminum vsus illius erit per cuius prædium pertransit, ita Bar. in all. lege quominus 2. quæst. & Bald. in rub. ff. de re. diui & l. item lapilli, idque etiam in proprijs terminis, & q. licentia non requiratur voluerunt, Bart. vero in tract. de seru. rust. præd. cap. de flum. publ. & Corn. cons. 99. nu. 9. 2. vol. Riminaldus etiam notabiliter cons. 197. nu. 24. primo vol. omnium tamen melius Curtius Senior cons. 33. & nouissime Ruyn. cōs. 94. & 96. 4. vol. quæ quæso legantur quia ponunt falcem in radicem, iure inquam gentium, quo flumina, & ipsorum vsus publica sunt §. flumina, & §. riparum, inst. de re. diuis. nec illud equidem ego intelligere possum, & quod terra siue forma concavum, canale, & incile (vnde flu + men pertransit) sit illius cuius est fundus, secundum Bar. in alleg. l. quominus in 12. q. & Bald. in l. 4. C. de seruitutibus,

& in c. cum omnes ex. de const. & si flumen exiccaret, + inibi sata, serere, aut plantare posset, & quod vellet construere, etiam quod in flumine, quod desuper terram pertransit ædificare non liceat, à seculo certè inauditum, & non ne si damnum ex flumine sentit, quod prædium nunc hac, nunc illac rapit, & occupat, & vtile, quod ex flumine prouenire posset, sentire debet l. secundum naturam ff. de reg. iur. cum concor. Iacob. Menoch. cōs. 43. num. 9. etiam si alteri per consequentiam noceret l. proculus ff. de da. infect. & Bal. in all. cap. cum omnes & Curtius all. cons. num. 3. & 4. Quo tamen casu (vt audio) venia à Principe petita esset, non video cur denagari debeat, aut pro ea aliquod accipi, si quod alteri prodest, & nemini nocet, prohiberi non posse iura voluerunt l. in summa §. item varus ff. de aq. plu. arc. glo. in verb. fas est can. prima dist. prima tum etiam quia Principis interest subditos habere diuites, & vaxallos, & opulentos §. fin. inst. de his qui sunt sui vel alien. iur. & illorum utilitati prospicere auth. vt iud. sine quo. suffr. & §. ideoq; in prima const. C. & ita iuris esse sentio, saluo semper saniori iudicio.

A D D I T I O N E S.

DE molendino vide *Afflictum* decis. 3887 & ibi addita per modernos apostilantes ultra quos vide Annam in alleg. 91. nu. 3. qui per omnia tenet cum meo Auo hic, & adducit doctrinam Ifern. in c. primo §. flumina in princ. in tit. quæ sint regalia, & per omnia illa allegatio Annæ est conformis cum allegatione mei Aui. hic ipsum videto.

Abb. Io: Hier. de Mauro.

S V M M A R I V M.

I In feudo hæreditario potest pater grauare filium vsq; ad legitimam illud habentem præferre in fructibus. *Fi-*

- 2 *Filius qui approbavit voluntatem patris tenetur ex propria obligatione.*
- 3 *In inuentario quæ sint ponenda ad hoc vt sit legitimum.*
- 4 *Compensatio debet allegari.*
- 5 *Compensatio non fit de liquido ad illiquidum, nec de specie ad quantitatem, vel e contra.*
- 6 *Ex actu inualido declaratur voluntas.*
- 7 *In obligatione generali veniunt iura futura.*
- 8 *Occultatur vnus actus in materia compensationis, seu ex computi.*
- 9 *Contra nomen debitoris obligatum potest agi: etiam non præuia excussione principalis.*
- 10 *Solutio cedit prius in causam tertiarum.*

ALLEGATIO 84.

IN feudo hæreditario filius potest grauari, vsque ad legitimam præsertim in fructibus feudi, & alia prout in summarijs,

Considerando insuper pro iustitia Magnifici Baronis præmitto infacto non esse dubium tale onus impositum occasione terræ Pomarici, & quod de fructibus soluerentur tertiæ Magnificæ Siluiæ, & demum de pretio redimerentur introitus Guardie, & sic postquam Pomaricum erat hæreditarium i. feudum potuit pater grauare, & illud

habentem præcipue in fructibus, vt per Bal. in cap. 1. in princ. de success. feud. latius discutitur in decis. Afflicti 26. latius in legato annuo discutit Loffred. in cons. 46. col. 6. vers. quibus præmissis, & sic fratres demum qui omnes erant grauati, vt de fructibus soluerent tertiæ dominæ Siluiæ, & in reemptione debebant exoperare baiulationem Guardie, etiam approbauerunt voluntatem patris in hoc, & sic fuit duplex vinculum, vnū natum ex testamento patris aliud ex propria obligatione, & vt post Angelum cõsiderat Aret. in cons. 148. col. fin. vers. pro ista decis. latius per Cornueum in cons. 31. vol. 3. ex hoc infertur quod fratres conficientes Inuentarium in hæritate Io. Camilli postquam erant certi quod tam ex testamento paterno quàm ex propria obligatione erant debitores Io. Camilli, debebant de hoc debito facere mentionem in inuētario, etiam quod potuissent prætere Io. Camillum, percepisse fructus, quia in inuentario & debent poni nomina debitorum, & creditorum, & si quid debeat hæredi, vel si debeat, ista sunt verba Angelii in l. 1. §. hæc stipulatio col. pen. vers. tu adde. ff. si cui plusquam per legem falcid. nec excusatur quod nõ potuit quia percipiendo fructus erat facta compensatio, nam hoc debebat exprimi. s. quod licet erant debitores ex causa promissionis, tamen quia Io. Camillus perceperat fructus intendebant compensare, & sic hoc debebat allegari & l. si quid vbi notatur, & in l. quod labeo. ff. de compensa. consuluit Alex. in cons. 85. col. 1. vol. 3. insuper debebat esse certa quantitas, & liquida & ad hoc vt admisteretur compensatio, fructus enim etiã vsq: in hodiernum diem non sunt liquidi, & sic erat species debitum ducatorũ quolibet anno 240. & in reemptione duc. 2400. erat liquidum, & sic nullo pacto dabatur compensatio, consuluit Alex. in cons. 7. in fine vol. 6. & sic

& sic frustra motuum de compensatione obijcitur.

Nec dicatur quod dispositio patris quoad dominium non valuit quia ipsi fratres non habebant esse dominij, sed tantum habere fructus secundum de cisionem factam per patrem, & respectu fructuum erant grauati, qui grauari poterant ut dixi, & licet dispositio respectu dominij esset nulla, tamen quo ad fructus erat valida, etiam colligebatur, voluntas patris cum ex 6 actu etiam inualido declaratur et voluntas l. fin. vbi Bar. cum mille concordantibus ff. de reb. eorum.

Remanet igitur hoc debitum in hereditate Io. Camilli immo antequam Io. Camillus fuisset mortuus erat formatum hoc ius quod tempore redemptionis de pretio redimeretur baiulatio Guardie, & soluerentur tertiae quod ius in obligatione contracta cum Magnif. Barone veniebat obligatum iuxta l. fin. C. quae res pigno. obliga. 7 pot, vbi Bar. etiam tenet, et quod veniant ne dum in praesentia sed futura, & ita se habet communis opinio, ut per Alex. in cons. 85. col. fin. vol. 3. et sic contrahendo Magn. Io. Loysius cum Marchione Vasti, et in pretio excomputando duc. duodecim mille, et sic videtur recipere a Marchione illos, et breui manu conuertere in emptione Pomarici, ita quod occultatur et vnus 8 actus iuxta notata in l. singularia ff. si cert. petat. ex dispositione paterna, & ex propria promissione contracta cum Io. Camillo dicitur debitor hereditatis Io. Camilli, ut sic Magnificus Baro tanquam haeres hoc nomen obligatum potuit sine aliqua discussione agere contra eum, ut sibi soluat, et ut 9 tenet Bar. in l. grege §. cum pignori in fin. ff. de pignor. sequitur Alex. in cons. 17. col. 3. vol. 1. ut sic donec fuit satisfacta Dna Siluia tertiae cucurrerunt in beneficium hereditatis Io. Camilli, & veniunt in obligatione Magn. Baronis iuxta l. Iulius vbi omnes ff. qui pot. in pign. hab. & per An-

gelum in l. si filij de verb. obli. & ista mihi videtur veritas tanto magis quia si illud paruum tempus vitae Io. Camilli attendatur non potuerunt percipi tot fructus per quos potuisset fieri reemptio cum Dna Siluia non cogebatur partem pretij accipere, ut late declarat Soc. in cons. 16. col. 4. & magis illud perceptum cederet in coputum tertiaryum et debitarum Dnae Siluia vsque ad mortem Io. Camilli quae debebant solui de fructibus Pomarici, ut est tex. formalis in l. titia, vbi omnes ff. de solut. & sic tanto fortius constat debitum duca. duorum mille quadringentorum in suo esse, & quia copiose allegatum per causae patronum non me ulterius extendam, remittendo omnia Iudicio prudentissimorum iudicare debentium.

ADDITIONES.

AD confirmationem dictorum hic per meum Auum, de feudo hereditario, vide Praesid. de Franch. decis. 1. nu. 22. cum pluribus seq. & Regentem de Ponte consil. 13. nu. 19. & cons. 52. & Fabium de Anna cons. 4. vol. 1. qui copiosissime, & doctissime scripsit, & in eo omnia habebis.

Abb. Io. Hier. de Mauro.

SUMMARYM.

- 1 *Magis Rex praesumitur reuocare Priuilegia concessa per se, quam per suos praedecessores.*
- 2 *Princeps non potest reuocare priuilegium concessum subdito: ex causa onerosa, quod transiuit in contractum.*
- 3 *Si Princeps reuocat priuilegium concessum subdito ex causa onerosa propter bonum publicum, et quietem Regni, necesse est id pro-*

- probare aliunde, quam ex assertione Regis.*
- 4 *Per non usum spatii 30. annorum ammittitur priuilegium immunitatis.*
 - 5 *Mandatum uniuersitatis in personam syndici qualiter probetur ex cursu temporis.*
 - 6 *Ex facto contrario particulare sit præiudicium uniuersitati circa priuilegium immunitatis Quando alia concurrunt, ut hic.*
 - 7 *Scientia uniuersitatis quomodo probetur per actus particularium ciuium.*
 - 8 *Clausula decreti irritantis apposta in priuilegio non operatur, si pars non uult uti.*

ALLEGATIO 85

SI ex facto particularium ciuium præiudicetur uniuersitati quò ad priuilegium immunitatis.

I Medullitus uerba priuilegij Regis Alfonsi primi in fauorem Capuanorum expediti in tueantur, dum de plenitudine potestatis casant antecedentia priuilegia, obstantia priuilegio Capuano, non æquidem concernunt priuilegia retro Regum concessa Auerfanis, † nam semper se restringunt ad concessa per eum suos, & Vicereges, non autem per Reges prædecessores: cogitauit enim ipse Rex facilius dari reuocationem eorum quæ ex suo facto

alteri subdito erant quæsitæ, ut considerat Alex. in cons. 216. ne arguendi col. 3. vers. 4. Princeps 2. & appositus omnes illas clausulas, ut cesset interpretatio, quod fuisset circumuentus, per ea, quæ latè posuit Dec. in cons. 286. idem Dec. in cons. 689. quoniã ea, quæ longa serie temporum per prædecessores erant concessa, quæ valida erant sine aliquo facto ipsius Regis ut est tex. quem ad hoc ponderat Cyn. & Paul. de Castr. in l. priuilegia C. de Sacrosanct. eccles. latè posuit Bertran. in cons. 108. vol. 3. & quod ista fuerit intentio patet per illa uerba, nec non quibuscumque priuilegijs, reintegrationibus concessionibus litteris, cedulis, & mandatis, per nos nostrosque locumtenentes, aut alios quoscumque factis, nihil enim dicit Rex de prædecessoribus, prout communiter solitum est apponi in Priuilegijs quando Rex uult, & facta prædecessorum inuadere, nec potest dici, quod sub illis uerbis, aut alios quoscumque uoluerit comprehendere Reges antecessores, quia cum loquatur de locumtenentibus, & subdit, uel alios quoscumque, intelligitur de similibus illis locumtenentibus, ut est decisio Bald. in l. si fugitiui, col. 2. C. de seru. fugi. quia non esset conueniens dicere quod sub illis uerbis uoluisset Reges comprehendere si ex ordine littere anteposuit locumtenentes, & hoc ostendunt subsequenter uerba, per Maiestatem nostram, seu nostros Vicegerentes concessis, ut sic una particula declarat aliam, l. utrum ubi, Angel. de Petr. hæc. idem suadet per alia uerba subsequenter per nos, nostros Locumtenentes, Vicereges, & alios, nam in principio dixit de se, & locumtenentibus demum addit, Vicegerentes, deum cumulat de Locumtenentibus, & Viceregibus, & apposuit, alios quoscumque, quasi quod per illa uerba, & alios, uoluerit intelligere de similibus illis, non autem de similibus Regi.

Regi, & hoc demonstrant alia subsequencia verba per nos, seu nostros Locumtenentes, seu Vice-reges, nihil dicendo de alijs, quasi quod ista fuisset sua intentio de illis loqui, non autem de Regibus, de quibus si voluisset expressisset, non expressit, ergo noluit l. prima §. sin autem ad deficientis C. de caduc. toll. & postquam non adest particularis derogatio in concessis per retro Reges, & sumus in causa
 2 onerosa † & sic per viam contractus, in quo datur difficilior reuocatio, & potest sustentari, concessio in gestis à se, videtur, quod militent rationes, quibus disponitur non praesumi Principem velle derogare gestis praedecessorum, & in quibus fuit processum per viam contractus, vt latè Decius in consilijs allegatis, praecipue si velimus ostendere ad veritatem, quia Rex Alphonsus venit ad hoc Regnum vt successor Reginae Ioannae adoptatus ab ea, & sic ea quae facta fuerunt per praedecessores ex natura, & consuetudine Regalis dignitatis, tanto fortius sunt immutabilia, vt tenet Bald. in leg. prima in princ. ff. de constit. Princ. vbi Iason, & ista vera intelligentia attendenda non oportet discutere de plenitudine potestatis, nec de bono
 3 publico † in quo vt Iason, & Felyn. relatis per Capyc. decis. 166. in princ. dicunt necessariam probationem, quod alias nisi fuisset facta ista concessio non potuisset subueniri utilitati publicae, & res nostra sine scrupulo procederet.

Sed esto, quod forsitan vellemus extendere hoc privilegium derogatorium, dico quod sumus in casu dato, nam ista gratia facta Capuanis habet in se tacitam conditionem, si vt. voluissent l. prima ff. de nudi. nam si vsi non essent nulli est dubium, quod illam perdidissent, vt ibi est tex. vbi Bar. sed sic est, quod non docetur legitime Capuanos fuisse immunes in passu de quo agitur, immo docetur de contrario, ne dum per decem an-

nos vt loquitur lex illa, sed à tempore de quo non extat memoria incontrarium, ergo cui debet videri dubium, quod volentes Capuani se fundare in gratia Regis Alphonsi facta in anno 1437. & sic sunt decursi anni centum, & sex, quod ex cursu tanti temporis sit derogatum tali privilegio: ista est decis. And. de Barulo in l. 2. C. de his, qui sponte munera pub. lib. x. vbi de immunitate vestigialium loquitur in controversia inter Pisanos, & Ianuenses, & decidit sufficere 30. annos, sequitur Alex. in cons. 33. prima col. vbi hoc determinat vol. 5. & in specie quod per non vsu vniuersitas perdat privilegium immunitatis, consuluit Soccin. in cons. 15. col. fin. ibi praeterea vol. 3.

Et si dicatur, quod non apparet, quod vniuersitas Capuana praedecisset sibi in soluendo, licet homines soluissent, nam iam fuit ostensum per acta facta in Camera, sunt anni ultra 60. qualiter Syndicus Capuae comparuit praetendendo exigi ultra limitationem, & produxit limitationem passuum, signanter huius, de quo agitur, ergo satis apparet, quod fuit habita scientia, prout etiam fuerunt facta alia acta 15. 14. nec praetendi potest, quod non constet de potestate Syndici: quia stante cursu tanti temporis, & stantibus expensis factis, & quia in iudicio non solent admitti per sonae, si non constet de mandato † ex his non debet cadere dubium de mandato, ita in specie in mandato Syndici latè consuluit Curt. Senior in consil. 77. vbi responderetur ad doctri. Bald. in l. 2. C. si ex fals. inst. & ipse Curt. col. 4. vers. & per hoc fundat hanc opinionem quando esset actus requirens expensam, & col. fin. vers. tertia conclusio corroborat quando essent indicia, pro solemnitate; prout in casu isto, quia sumus ultra expensas in iudicio, in quo solet primo discuti de personis, etiam in quocunque iudicio summarjo, vt per Iason latè in Rubr. C.

T t qui

qui admitti, & postquam in iudicio litigatur cum alio, præsumitur, quod sit talis, prout apparet si non fuit oppositum, vt latè discutit Corset. in suis singularibus in vers. procurator, vt sic remaneat quando, quod quando adest aliqua præsumptio coadiuans, præsumatur præsumptio extrinseca in iudicatu, ita nouissimè tenet Albertus Brunus in cons. 95. colum. prima, nec oportet nunc dubitare quod particulares soli sint, qui non possunt præiudicare, quia sunt duo casus considerandi, primus si vniuersitas per tantum tempus vsa non fuerit, an per datur priuilegium, & dicendum est quod sic, prout in casu nostro in quo sufficiebat cursus 30. anno. vt supra probauit, secundus casus, si per contrarium actum sit derogatum, & similiter vt supra dixi sufficit tale tempus, & in hoc, quia licet sint particulares stante scientia, & patientia vniuersitatis, sufficiebat, ita post Bald. in l. sicut in fin. ff. quam cuiusque vniuersitatis nomine, latè firmat Curt. in dicto consil. col. fin. ibi, & bene facit ad præmissa, & in hoc omnis præsumptio debet cadere, quod vniuersitas sciuerit in actibus, ita continuatis, quia si aderat priuilegium immunitatis, & per Aduersanos erat facta exaptio per tot annos, quis habebit dubitare, quod ex quo spectabat ad vniuersitatem inuestigare, si obseruabatur, quod sciuerit non obseruari, ita arguit Bald. & quem ibi in vers. ite per istum tex. sequitur Felyn. in cap. quosdam de præsumpt. facit decisio Bart. communiter approbata in l. aut facta, §. fin. ff. de penis, quod in actibus continuatis, licet non procedat deliberatio vniuersitatis, quod sit ei præiudicium, & quod quando non sumus in vnico actu, sed in cursu temporis 40. annorum, quo quis est in possessione contra particulares de vniuersitate, quod fiat præiudicium, post Bart. tenet Felyn. in c. cum accessissent col. 13. vers. tertio limita, de cõ.

stitutio: dum firmat posse præscribi 15. annis, si personæ ecclesiæ, cui est datum priuilegiū contraueniunt priuilegio, & ita ipse intelligit opinionē Andreæ de Barulo, si rectè inspiciatur, prout eam sic intelligit Alex. in d. cons. 33. in 5. vol. & ita rectè intuenti tenet Albertus in d. cons. 95. vers. circa in obseruantiam.

Nec dicatur, quod hic sumus in clausula decreti irritantis, quo casu consensus partium non opitulatur, nam primo est aduertendum quod illa clausula est directa officialibus Regijs qui nõ permittant fieri contrariū decernendo irritum, & inane, si contrafecerint, & sic non debet adaptari ad generalē clausulam, videlicet, si fuisset contrauentum, vel non vsum, quod dicatur viribus subsistere priuilegiū, nam vt dixi, quando proprie genericè esset adiecta clausula, & sic est secunda responsio intelligeretur, si vniuersitas voluisset vt dicto priuilegio, nam totū erat in merum fauorē vniuersitatis, si ergo noluisset, non videtur fuisse intentionis Regis & pactus subsequendos annullare, ita declarat Felyn. in d. c. cum accessissent col. 4. versic. hanc declarationem, idem Felyn. vbi clarius loquitur in cap. ceterum col. 12. ibi solutio forte dici potest de rescript. expresse dicens inesse tacitam conditionem, si pars vti voluisset, & ultra eum idem consuluit Alex. in cons. 97. vers. nec obstat dicta clausula vol. 5. cum igitur Capuani nõ vsi fuerunt priuilegio, & per tantum tempus per non vsum dicatur perditum priuilegium, nõ est quod in clausula possit fundari nunc, quo casu per non vsum, & per contrarium vsum fuit facta præscriptio

Io. Angelus Pisanellus.

ADDITIONES.

VIdæ Additiones meas ad Allegationem Iacobi Antonij mei Aui 16. in hoc volumine quæ ad idem tendunt, cum hæc allegatione Pisanelli, qui scripsit in eadem causa. *Abb. Io. Hier. de Mauro.*

Imprimatur. Petr. Ant. Ghibertus Vic. Gen. Neap.

**Per utiles sunt impressionem iure merentes Allegationes iste
Catholicæ.**

M. Cornelius Tirob. Predicatorum Ordinis Curiz Archiep. Theologus.

NEAPOLI,

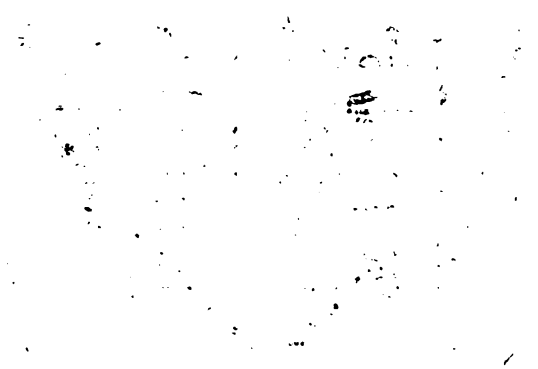
Ex Typographia Jo. Dominici Roncalioli. M. DCXIII.

SVPERIORVM PERMISSV.

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side.

1917
MAY 10 1917
MAY 10 1917

A R G V M E N T A
ALLEGATIONVM
D. IAC. ANTONII DE MAVRO
 Quæ in hoc volumine continentur.

Argumentum Alleg. 1.

Si Ambasciatores sint capti, vel disrobati, an uniuersitas teneatur ad emendam.

Arg. Alleg. 2. fol. 11.

De reductione laudi ad arbitrium boni viri.

Arg. Alleg. 3. fol. 14.

Licet cappella, vel ecclesia sit constructa per laicos, non tamen est exempta ab Ordinario.

Arg. Alleg. 4. fol. 17.

An quis sit citandus in loco contractus, vel domiciliij, vel originis, & quid si quis habeat plura domicilia.

Arg. Alleg. 5. fol. 20.

In bonis Pralati ecclesia, vel Nuntius Apostolicus habet fundatam intentionem, quod sint quesita intuitu ecclesie.

Arg. Alleg. 6. fol. 25.

Traetatur de eadem re prout in precedenti allegatione quinta pro Nuntio Apostolico circa spolia Pralatorum.

Arg. Alleg. 7. fol. 32.

Exceptio (quem de euictione tenet actio) eundem agentem repellit, exceptio obstat

etiam heredibus.

Arg. Alleg. 8. fol. 34.

Ad inducendam consuetudinem, vel prescriptionem ex longua obseruantia, qua requirantur.

Arg. Alleg. 9. fol. 36.

In materia fideicommissaria reciproce, & compendiose substitutionis.

Arg. Alleg. 10. fol. 41.

In materia spolij, qualiter succurratur spoliato.

Arg. Alleg. 11. fol. 43.

An ius patronatus probetur per insignia, vel descriptiones in marmore.

Arg. Alleg. 12. fol. 45.

Donatio quando presumatur simulata, vel facta in fraudem.

Arg. Alleg. 13. fol. 49.

Collatio facta existenti in apostasia non tenet.

Arg. Alleg. 14. fol. 52.

An ex annua prestatione presumatur contractus emphyteuticus.

Arg. Alleg. 15. fol. 57.

In materia spolij ecclesiastici per Nuntium Apostolicum in bonis Pralati.

a

Arg.

ARGVMENTA ALLEGATIONVM.

- Arg. Alleg. 16. fol. 64.
De priuilegio exemptionis à gabellis, contra Baronem prætendentem exemptionem gabellarum vigore suorum priuilegiorū.
- Arg. Alleg. 17. fol. 79.
In materia spoliij ecclesiastici in bonis Prælati per Nuntium Apostolicum, & an creditores prælati mortui, sint prius satisfaciendi.
- Arg. Alleg. 18. fol. 84.
Princeps ultra numerum certum, an possit auferre officiales contra priuilegium.
- Arg. Alleg. 19. fol. 91.
Officium concessum à Principe alicui, an possit per concedentem reuocari, vel successortm in Regno.
- Arg. Alleg. 20. fol. 97.
Constitutio Regni, ut de successioneibus, non habet locum in feudis rusticis.
- Arg. Alleg. 21. fol. 103.
Tractat de ead. re prout in præcedenti alleg.
- Arg. Alleg. 22. fol. 107.
Quod venditio non dicatur perfecta non subsequuta mensuratione.
- Arg. Alleg. 23. fol. 110.
Exceptio prescriptionis quando impediatur litis ingressum.
- Arg. Alleg. 24. fol. 111.
Vicarius generalis Archiepiscopi, an possit facere generalem uisitationem.
- Arg. Alleg. 25. fol. 114.
De testamento nullo, factò ad interrogationem Notarij per testatorem non articulatè loquentem.
- Arg. Alleg. 26. fol. 118.
Princeps non reuocat priuilegium alicui concessum sine causa.
- Arg. Alleg. 27. fol. 124.
Priuilegium per Principem ecclesie concessum, fit perpetuum, & nunquā reuocatur.
- Arg. Alleg. 28. fol. 229.
Quando Princeps priuilegium suum reuocare non possit.
- Arg. Alleg. 29. fol. 136.
Tractat de eadem materia prout in præcedenti allegatione.
- Arg. Alleg. 30. fol. 139.
An teneat concessio facta per ecclesiam rei ecclesie pro tarenò uno in emphyteusim in remunerationem seruitiorum.
- Arg. Alleg. 31. fol. 145.
De requisitis necessarijs in alienatione bonorum Ecclesie prohibitorum alienari.
- Arg. Alleg. 32. fol. 151.
Tractat de ead. re, prout in præcedenti alleg.
- Arg. Alleg. 33. fol. 158.
Tractat de eadem re prout in duabus præcedentibus allegationibus.
- Arg. Alleg. 34. fol. 160.
Ecclesia, & successor in ecclesia tenetur soluere debita contracta per defunctū Prælatum pro sustentatione, & victu ipsius.
- Arg. Alleg. 35. fol. 163.
Multa in materia spoliij cõmissi per Baronē.
- Arg. Alleg. 36. fol. 167.
Multa in materia priuilegij prout in numeris.
- Arg. Alleg. 37. fol. 170.
Datio in solutum, an extinguat primam hypothecam.
- Arg. Alleg. 38. fol. 171.
Priuilegiū Principis non derogat iuri tertij.
- Arg. Alleg. 39. fol. 174.
In materia iuris patronatus.
- Arg. Alleg. 40. fol. 176.
Multa in materia priuilegij, & iurisdictionis.
- Arg. Alleg. 41. fol. 183.
Extauritarij laici, an teneantur ad decimas.
- Arg. Alleg. 42. fol. 184.
De testamento militis ad pias causas.
- Arg. Alleg. 43. fol. 187.
Habens facultatem nominandi heredem in officio, vel feudo, potest nominare etiam extraneum heredem.
- Arg. Alleg. 44. fol. 189.
Princeps non potest reuocare priuilegium, quando transiit in contractum, quia interuenit pecunia.
- Arg. Alleg. 45. fol. 192.
Mortuo Prælatò fructus extantes non recollecti, an pertineant ad eius heredem, vel ad successorem in ecclesia.
- Arg. Alleg. 46. fol. 196.
Quando p̄sso assignata dicatur in titulum beneficij.
- Arg. Alleg. 47. fol. 201.
Si uxor cum marito interueniat in contractu, præsumitur pecunia peruenisse ad maritum.

Arg.

ARGUMENTA ALLEGATIONVM.

- Arg. Alleg. 48. fol. 203.
Assensus extenditur ad consequutia.
- Arg. Alleg. 49. fol. 206.
Quando in libello deductum est spoliū, nō potest deduci petitorium.
- Arg. Alleg. 50. fol. 207.
De interdicta alienatione bonorum ecclesie, sine solemnitatibus requisitis.
- Arg. Alleg. 51. fol. 212.
De quarta Episcopali, & de quarta mortuorum.
- Arg. Alleg. 52. fol. 219.
De remedijs Capitulorum Regni.
- Arg. Alleg. 53. fol. 224.
An ex donatione laici possit ecclesia contra ecclesiam prescribere, & quanto tēpore.
- Arg. Alleg. 54. fol. 227.
De unione ecclesiarum, & grancia.
- Arg. Alleg. 55. fol. 232.
Quando per secundum testamentum non solemnne reuocetur primū.
- Arg. Alleg. 56. fol. 234.
Ius patronatus in antiquis qualiter probetur.
- Arg. Alleg. 57. fol. 237.
Latrocinium commissum culpa custodis facit, ut ipse teneatur, idem in locatore.
- Arg. Alleg. 58. fol. 239.
Iurisdictio, vel dominium an probetur per exactionem pedagij, vel gabellæ, vel ex verbis enunciatiuis, vel ex scriptura antiqua.
- Arg. 59. Alleg. fol. 241.
An Episcopus ultra solitum numerum Canonicorum possit alios aggregare.
- Arg. Alleg. 60. fol. 243.
De penis incestarum nuptiarum.
- Arg. Alleg. 61. fol. 245.
De molendino cōstruēto in flumine publico.
- Arg. Alleg. 62. fol. 242.
Qualiter probetur vsus iurisdictionis in loco.
- Arg. Alleg. 63. fol. 253.
An in aliena diocesi possint ordines conferri, & spiritalia exerceri, & quando.
- Arg. Alleg. 64. fol. 254.
De iure patronatus in cappella qualiter acquiratur.
- Arg. Alleg. 65. fol. 256.
An, & quando Episcopus possit compellere beneficiatum ad ostendendum titulum sui beneficij.
- Arg. Alleg. 66. fol. 259.
De unione ecclesie, & de iure patronatus prout in summarijs.
- Arg. Alleg. 67. fol. 262.
Successor in ecclesia an ligetur affectu facto per suum prædecessorem, & an fructus extantes, ac pendentes tempore vacationis ecclesie spectent ad Abbatem successorē, vel ad hæredes prædecessoris.
- Arg. Alleg. 68. fol. 264.
An matre existente in medio in substitutione compendiosa, inducatur directa pupillaris substitutio, an vero omni tempore sit fideicommissaria.
- Arg. Alleg. 69. fol. 268.
Quando ex præstatione annua præsumatur, titulus concessionis præcessisse.
- Arg. Alleg. 70. fol. 273.
In materia personis super ecclesia, prout in summarijs.
- Arg. Alleg. 71. fol. 277.
Societas quando morte finiatur.
- Arg. Alleg. 72. fol. 282.
Quando debitor constituatur in mora, & quando usura censeantur remissa.
- Arg. Alleg. 73. fol. 284.
Qui vendidit seruum, an, & quando teneatur emptori actione redibitoria; si seruus esset fugitiuus: in materia, & intellectus text. in l. quæro in ff. de edilitio edicto.
- Arg. Alleg. 74. fol. 287.
Quibus ex causis deuoluatur emphyteusis ad ecclesiam.
- Arg. Alleg. 75. fol. 290.
Habens facultatem nominandi à Rege successorem in officio per quæ verba censetur nominasse filium.
- Arg. Alleg. 76. fol. 295.
De concessione in emphyteusim filio spurio facta.
- Arg. Alleg. 77. fol. 300.
An secunda concessio teneat in præiudicium prima, & plura in materia priuilegij.
- Arg. Alleg. 78. fol. 306.
Princeps ligatur ex cōtracto facto cū subdito, ubi pecunia, vel aliquid simile interuenit: nec reuocat priuilegiū prædecessorū.

ARGVMENTA ALLAGATIONVM.

Arg. Alleg. 79. fol. 309.

Per secundum priuilegium quando tollatur primum.

Arg. Alleg. 80. fol. 312.

Quando intelligatur deductum petitorium, & quando pessorium, & multa in materia spoliij.

Arg. Alleg. 81. fol. 318.

Tractatur de relictis ad pias causas sine testamento solemnibus.

Arg. Alleg. 82. fol. 321.

Tractatur de probando iure patronatus antiquo, & de beneficijs impetratis sine presentatione patroni.

Arg. Alleg. 83. fol. 324.

An liceat domino alicuius fundi, per quem riuos, aut flumen fluit, construere molendinum absq; Principis, vel senatus licentia.

Arg. Alleg. 84. fol. 326.

In feudo hereditario filius potest grauari, usque ad legitimam praesertim in fructibus feudi, & alia prout in summarijs.

Arg. Alleg. 85. fol. 328.

Si ex facto particularium ciuium praedi- cetur uniuersitati quoad priuilegium immunitatis.

INDEX

INDEX COPIOSISSIMVS INSIGNIVM LOCORVM, AC RERVM OMNIVM,

Quę in hoc volumine Allegationum D. Iacobi Antonij
de Mauro continentur.

- A**bbas est tantammodo vsufructuarius, seu vsuarius honorum Abbatis. alleg. 5. nu. 1. fol. 21. & alleg. 6. nu. 2. fol. 26. & alleg. 45. nu. 3. fol. 192
- Vide in verb. clericus, & in verb. Prælati.
- Abbas potest monachum vendicare. alleg. 13. numero 1. 50
- Abbas potest præscribere iura Episcopalia, & iurisdictionalia. alleg. 53. nu. 4. 226
- Abbas, qui ex privilegio potest vti Pontificalibus in aliqua diocesi, non per hoc potest ibi ordines conferre, & alia iurisdictionalia exercere. alleg. 63. nu. 1. 253
- Absentes an sint vocandi in congreganda Vniuersitate, ubi necessitas imminet congregari. alleg. 1. nu. 8. 5
- Absenti Notarius stipulando acquirit vtilem actionem absque cessione. alleg. 76. nu. 4. 297
- Acta inducunt notorium. alleg. 62. nu. 3. 248
- Acta in vno iudicio nocent in alio ei, cui sententia primi iudicis nocere possit, & è contra. alleg. 62. nu. 2. 248
- Actio quando detur ex confirmato, vel ex confirmante, ex declarato, vel declarante. alleg. 64. nu. 5. 256
- Actiones competentes pro rebus, vel pecunijs ecclesia debitis, directe sunt penes ecclesiam, exercitium solummodo penes Prælatum, vti procuratorem ecclesie. alleg. 5. nu. 4. 21
- Actiones quando dicantur confusæ, vel extinctæ per successionem creditoris debitori. alleg. 34. nu. 5. 161
- Actione ex conducto tenetur is, qui onus pro pecunia assumpsit. alleg. 57. nu. 1. 238
- Actor quando sequatur forum rei, & quid si actor, & reus sint eiusdem ciuitatis. alleg. 4. nu. 1. 18
- Adepta possessione ecclesie, vel castri, intelligitur adepta possessio honorũ ecclesie, vel castri absque alia apprehensione. alleg. 54. nu. 6. 229
- Adboas soluitur pro feudis quaternatis tantum. alleg. 21. nu. 3. 104
- Alienatio præsumitur in fraudem creditoris ex breuitate temporis inter alienationem, & debitum contractum. alleg. 12. nu. 7. 46
- Alienatio honorum ecclesie regulariter prohibetur, nisi in quatuor casibus, & tunc debet seruari solemnitates à iure requisita. alleg. 31. nu. 1. & 2. 145
- Alienatio honorum reddituorum ecclesie solita fieri absque Abbatis requisitione, operatur, vt deuolutio peti non possit. alleg. 14. nu. 12. 55
- Alienatio rei ecclesiasticæ in casu permissa causam præscribendi præbet, licet ecclesia fuerit læsa. alleg. 30. nu. 16. 142
- Alienatio rei ecclesiasticæ in casu prohibito, neque causam præscribendi præbet. alleg. 31. nu. 14. 149
- Alienatio rei ecclesiasticæ vt fieri possit, qua requirantur. alleg. 31. per totam fol. 145. & alleg. 32. num. 4. fol. 155. & alleg. 33. nu. 6. 159
- Alienatio nulliter facta potest ab eodem alienante reuocari. alleg. 50. nu. 4. 209
- Alienatio vniuersitatis non comprehendit ea qua per prius erant alij concessa, & ab ipsa Vniuersitate separata. alleg. 77. nu. 4. 303
- Alienatione prohibita, prohibitum censetur compromissum. alleg. 50. nu. 6. 210
- Alienata per prius per debitorem non possunt futuri creditores reuocare, nisi aliter probent alienationis fraudem. alleg. 12. num. 8. 46
- Alteri per alterum quomodo possit stipulari. alleg. 76. nu. 5. 297
- Ambasciatores capti, seu disrobati in itinere, an possint emendam repetere à ciuitate, qua illos misit. alleg. 1. nu. 10. 6
- Annua pensio super fructibus alicuius ecclesie, an dicatur beneficium ecclesiasticum. alleg. 46. nu. 1. 196

I N D E X

- Annua præstatio an probet titulum concessio-
nis. alleg. 69. nu. 4. 5.* 269
- Annua præstatio canonis operatur, ut bona
presumantur emphyteutica ad finem conti-
nuandæ solutionis, non autem obtinendæ
deuolutionis. alleg. 14. nu. 2. 3. 4. fol. 53. &
alleg. 69. nu. 4. 5.* 269
- Annua præstatio pro certis bonis inducit præ-
sumptionem contractus, qui magis in loco
frequentatur. alleg. 14. nu. 9.* 54
- Antiquitas temporis quando noceat ecclesie.
alleg. 32. nu. 5.* 156
- Apoca ad complementum, vel ex restâ. probat
alias quantitates fuisse solutas, nisi allegetur
error computorum. alleg. 6. nu. 21.* 32
- Apoca priuata non probant, nisi sint per testes
qui viderint subscriptionem, verificata alleg.
6. nu. 15.* 30
- Apostata beneficia obtinere non potest. alleg.
11. nu. 1.* 49
- Appellatione ecclesie venit Hospitale. alleg. 42
nu. 4.* 187
- Appellatione heredum suorum veniunt inter-
dum agnati. alleg. 43. nu. 1.* 187
- Appositio custodis in aliquo loco arguit domi-
nium, & iurisdictionem in illo loco. alleg. 62.
nu. 5.* 249
- Arbiter electus in casu discordie non potest se
intromittere, nisi duo arbitri primo electi
sint discordes. alleg. 2. nu. 1.* 11
- Argumentum de contractu ad ultimas volun-
tates valet. alleg. 75. nu. 5.* 280
- Affensus an requiratur in contractu super feu-
do, quando tendit in utilitatem feudi. alleg.
48. nu. 2.* 204
- Affensus directi domini requiritur in aliena-
tione rei emphyteuticæ quatuor ex causis.
alleg. 74. nu. 1.* 288
- Affensus extenditur ad consecutiva, & depen-
dentia. alleg. 48. nu. 1.* 203
- Affensus operatur, ut valeat actus quantum
valere potest. alleg. 41. nu. 3.* 188
- Affensus regulatur ex actu nec alterat eius na-
turam, intelligitur enim prout ius intelli-
git alleg. 75. nu. 3.* 292
- Affensus Regis operatur vim concessio-
nis. alleg. 21. nu. 9.* 105
- Affertioni Pralati, quod territorium sit soli-
tum concedi, an credatur. alleg. 31. nu. 6.* 147
- Affertioni persone suspectæ, vel prohibita ali-
quid facere sine causa, non creditur, quod
causa affuerit. alleg. 16. nu. 32.* 76
- Affertioni Principis quod feudum vacat per
culpam, vel resignationem vassalli, non cre-
ditur. alleg. 18. nu. 12. fol. 88 alleg. 21. nu. 10
fol. 106. alleg. 28. nu. 12. fol. 134 & alleg. 77
nu. 5.* 304
- Affertioni summi Pontificis de facto non gesto-
coram ipso, non creditur. alleg. 30. num. 17.
143.*
- Affistentia armatorum hominum inducit vio-
lentiam, etiam si non deueniant ad actum
facti. alleg. 52. nu. 6.* 220
- Auctoritas requisita in aliquo actu, si illa non
interueniat, sed superueniat actus, confirmat
actum prout ex nunc, non prout ex tunc.
alleg. 50. nu. 7.* 218
- Auersa Ciuitas habet priuilegium passus Pon-
tis Silicis etiam contra Capuanos. alleg. 16.
per totam.* 64
- Augmentum causatum ex cursu temporis, cõ-
tractu nullo declarato, cedit lucro primi do-
mini. alleg. 50. nu. 8.* 211
- Augmentum rei locata contingens propter di-
ligentiam coloni non est causa augendi pen-
sionem, prout nec augmentum feudi causa
augendi seruitium. alleg. 20. nu. 3. 8.* 102
- B**
- Bero habet fundatam intentionem, quod ea,
qua sunt intra fines feudi, sunt eius quoad
iurisdictionem, non quoad proprietatem.
alleg. 16. nu. 7.* 66
- Beneficia duo quando dicantur incompatibi-
lia alleg. 65. nu. 3.* 258
- Beneficiatus an possit cogi ad ostendendum ti-
tulum. alleg. 56. nu. 1.* 256
- Beneficiatus non potest beneficio renunciare
absq; patroni consensu. alleg. 56. nu. 5. fol. 236
& alleg. 82. nu. 9.* 323
- Beneficij seu præbendæ concessio quando dica-
tur erronea, vel subreptitia alleg. 3. n. 8.* 16
- Beneficium alicui collatum, si collatio fuerit
nulla, potest de nouo conferri absq; eo, quod
declaretur prima collatio nulla. alleg. 13.
nu. 3.* 51
- Beneficium collatum absenti. procuratore, non
interueniente, nihil iuris ei querit ante
acceptationem alleg. 46. nu. 3.* 198
- Beneficium ecclesiasticum diuidi non potest,
sed bene administratio. alleg. 52. nu. 14.* 223
- Beneficium vacans in Curia Romana, debet
conferri per Papam, nõ per Ordinarii loci,
nisi beneficium fuerit de iure patronatus
laici. alleg. 54. nu. 11 fol. 231. alleg. 66. nu. 6.
fol. 261. & alleg. 82. nu. 10. & seq.* 323
- Bona deuoluta vel aliter peruenta in posse ec-
clesie licet solita concedi, non debet, nec cogi-
tatur Pralatus iterum concedere heredibus
primi concessionarij, vel alteri absque iusta
causa, & solemnitatibus requisitis, eo ma-
xime si ecclesia non fuerit diues. alleg. 31. nu.
9. & seq.* 148
- Bona ecclesie non possunt per laicos admini-
strari alleg. 3. nu. 6 & seq.* 16
- Bona ecclesia possunt alienari propter remu-
nerationem seruitiorum, tam ecclesia, quam
Pra-*

I N D E X.

- Pralato intuitu ecclesie prestitorum.** alleg. 30. nu. 1. 139
- Bona ecclesie magni valoris an, & quando possint pro modico singulis annis cœdendi.** alleg. 30. nu. 15. 142
- Bona ecclesie regulariter prohibentur alienari, nisi in quatuor casibus, & tunc debet seruari solemnitates à iure statuta.** alleg. 31 nu. 1 & 2. fol. 145. & alleg. 50. nu. 3. 208
- Et quid si auctoritas Papa una de sollemnitatibus superueniat, dicta alleg. 50. nu. 7. 211**
- Bona ecclesie, qua fuerint per aliquem potentem occupata possunt per Pralatum concedi absq; solemnitatibus, ut ea recuperet, & ab ecclesia recognoscat.** alleg. 31. nu. 3. 146
- Bona ecclesie solita concedi possunt per Pralatum concedi absq; solemnitatibus, & an credatur assertioni Pralati de solito, & quomodo probetur dicta alleg. nu. 5. & seqq. 147**
- Et quid si in concessione adderetur noua qualitas, an sit noua concessio, ut propterea requirantur solemnitates.** alleg. 74. nu. 3. 289
- Bona ecclesie ut possint alienari, qua requirantur alleg. 31 per totam fol. 145. alleg. 32. nu. 4. fol. 155. alleg. 33. nu. 5. fol. 159 & in addit. ad alleg. 30. 211**
- Bona per Pralatum possessa in dubio presumuntur quesita de bonis ecclesie.** alleg. 6. nu. 1. fol. 25. & alleg. 17. nu. 2. 80
- Bona Pralati ad ipsum peruenta ab ecclesia sunt ecclesie, & ipse solummodo est usufructuarius.** alleg. 5. nu. 1. fol. 21. alleg. 6. nu. 3. fol. 26. alleg. 45. nu. 3. 191
- Bona quesita per Pralatum de fructibus officij, an sint propria ipsius.** alleg. 6. nu. 4. 27
- Vide in verb. Pralatus.**
- C**
- Camera Apostolica nullum ius spolij habet in beneficijs spectantibus ad collationem Regis.** alleg. 34 nu. 6. 162
- Canale, per quod flumen transit, est illius, cuius est fundus.** alleg. 83. nu. 3. 325
- Cappella, ubi adsunt sepulcra mortuorum, Campanile, & altare, ubi Missa celebrantur, probat esse ecclesiam.** alleg. 3. nu. 1. 14
- Vide in verb. ecclesia.**
- Cardinalis Pralatus alicuius ecclesie licet nõ seruiat dicta ecclesia si tamen Roma assistat, quia dicitur seruire ecclesie vniuersali, licite percipit fructus sua ecclesie.** alleg. 6. nu. 14 29
- Causa finalis priuilegij qualiter cognoscatur.** alleg. 15. nu. 2. & seq. 57
- Causa priuilegij remota, remanet in dispositione iuris communis.** alleg. 15. nu. 8. 59
- Causa priuilegij sunt adimplenda, ad hoc ut priuilegio quis uti possit.** alleg. 15. nu. 3. 58
- Census annua solutio constituit quem in possessione illius percipiendi, adeo quod sibi cõpetit remedium possessorium, si fuerit impeditus.** alleg. 14. nu. 3. 53
- Cessionario obstat illud, quod obstat cedenti.** alleg. 48. nu. 4. 205
- Citandus an quis sit in loco contractus, domicilij, vel originis.** alleg. 4. per totam. 18
- Citatio quando dicatur circũducta.** ibid. nu. 6 18
- Citatio, seu causa cognitio an requiratur in concessione priuilegij.** alleg. 26. nu. 2. 119
- Ciuitas etsi regatur per Priores, & Antianos, illi tamen hoc habent ab ipsa Vniuersitate, ita quod ius disponendi residet principaliter penes ipsam, ut propterea gesta per ipsam absq; prioribus valeant.** alleg. 1. n. 5. 4
- Vide in verb. vniuersitas.**
- Ciuitas potest ex causa tollere ius singularium personarum, puta pro bono pacis, prout ipse Princeps.** alleg. 16. nu. 32. 76
- Ciuitas, que vult facere suffatum in agro alieno, debet domino soluere pretium.** alleg. 16. nu. 33. 77
- Clausula codicillaris quid operetur.** alleg. 55. nu. 3. 238
- Clausula constituti, & precatij non operatur effectum, ubi plura specialia concurrunt.** alleg. 76. nu. 3. 297
- Clausula decreti irritantis quid operetur.** allegat. 16. nu. 38. fol. 78. & alleg. 85. nu. 8. 330
- Clausula derogatoria (non obstantibus) quid operetur.** alleg. 16. nu. 12. fol. 68. alleg. 40. nu. 11. & 13. fol. 180. alleg. 44. nu. 4. fol. 191. alleg. 79. nu. 9. 311
- Clausula (ex certa scientia) quid operetur.** alleg. 16. nu. 13. & 22. fol. 69. & alleg. 40. nu. 14. 181
- Clausula (ex certa scientia & de plenitudine potestatis) quid operetur.** alleg. 16. nu. 19. fol. 70. alleg. 40. nu. 14. 181
- Clausula generalis in libello apposita restringitur ad expressa, vel expressis similia.** alleg. 49. nu. 2. 206
- Clausula (motu proprio) quid operetur.** alleg. 16 nu. 15. fol. 69. & alleg. 77 nu. 2. & seq. 302
- Clausula (omni modo meliori) quid operetur.** alleg. 33. nu. 8. 159
- Clerici diuites non debent viuere de bonis ecclesie.** alleg. 6. nu. 8. 29
- Clerici expendentes introitus ecclesie ad vsus non destinatos à iure, tenentur ad ipsorum restitutionem.** alleg. 6. nu. 11. 29
- Clerici non seruietes ecclesie, non debent viuere de bonis ecclesie.** alleg. 6. nu. 13. 29
- Clericus de bonis ecclesie licite potest iuuare consanguineos pauperes.** alleg. 6. nu. 9. 29
- Clericus licite potest sororem pauperem de bonis**

I N D E X.

<i>nis ecclesia dotare. dicta alleg. 6. nu. 10.</i>	29
<i>Clericus beneficiatus an possit cogi ad ostenden- dum titulum sui beneficii. alleg. 65. n. 1. fol. 256</i>	256
<i>Clericus beneficiatus, si Roma moriatur, col- latio beneficiorum spectat ad Papam, non ad Ordinarium loci, nisi beneficium esset de iure patronatus laici. alleg. 54. num. 11. fol. 231. alleg. 66. nu. 6. fol. 261. allega. 82. nu. 10. & seq.</i>	323
<i>Clericus beneficiatus, qui vadit ad beneficium cum intentione lucrandi fructus, non Deo seruienti, dicitur iniuste ad beneficium pro- motus. alleg. 59. nu. 2.</i>	242
<i>Clericus beneficiatus est tantummodo vsua- rius bonorum ecclesia. alleg. 5. nu. 1. fol. 21. & alleg. 45. nu. 3.</i>	192
<i>Clericus in egritudine constitutus potest ali- qua donare his, qui ei seruiuerunt in egritu- dine. siue consanguinei, siue extranei fuerint. alleg. 30. nu. 6.</i>	140
<i>Clericus potest fideiubendo se obligare pro pau- pere, non pro diuite, & eo casu tenetur de patrimonio, vel de fructibus ecclesia, eo vi- uente satisfacere. alleg. 17. nu. 3.</i>	81
<i>Clericus promittendo non potest obligare ec- clesiam, vel eius bona. dict. alleg. 17. nu. 3. 82</i>	82
<i>Clericus quando possit donare, vel facere elee- mosinam de bonis ecclesia. alleg. 17. nu. 4.</i>	87
<i>Clericus, qui celebrat diuina principaliter, ut lucretur portionem, committit simoniam mentalem, & peccat mortaliter. alleg. 59. nu. 3.</i>	242
<i>Collatio beneficii facta Apostata non tenet. al- leg. 13. nu. 1.</i>	42
<i>Collatio beneficii si nulliter facta fuerit, pote- rit denuo conferri absque eo, quod declare- tur prima collatio nulla. dicta alleg. 13. n. 3. 51</i>	51
<i>Collatio beneficii absque patroni presentatio- ne est nulla. alleg. 66. nu. 3. fol. 260. alleg. 82. nu. 6. 12.</i>	322
<i>Collatio beneficii facta absenti absque medio pro- curatoris, nihil iuris ei tribuit ante accep- tationem. alleg. 46. nu. 3.</i>	198
<i>Collatio beneficiorum est de pertinentibus ad Episcopum lege iurisdictionis. alleg. 53. n. 4. fol. 226. et ideo est ius spirituale. alleg. 70. n. 7 fol. 275. & dicitur eius liberalitas. alleg. 59. nu. 1.</i>	242
<i>Collato beneficio, vel officio, cui est annexum aliud beneficium minus dignum, in collatio- ne predicta includitur etiam illud minus dignum. alleg. 18. nu. 8. fol. 87. & alleg. 54. nu. 4.</i>	229
<i>Commodans potest propria auctoritate rem- comodatam inuadere, nec dicitur vim com- mittere. alleg. 80. nu. 11.</i>	317
<i>Compensatio debet allegari, nec fit de illiqui-</i>	
<i>do ad liquidum, de specie ad quantitatem, vel e contra. alleg. 84. nu. 4. & seq.</i>	326
<i>Compensatio occultat actum solutionis. ibid. nu. 8.</i>	327
<i>Compromittere non potest qui alienare probi- betur. alleg. 50. nu. 6.</i>	210
<i>Computorum datio debet fieri per introitum, & exitum. alleg. 6. nu. 20.</i>	31
<i>Concessa omnimoda iurisdictione, venit omnis species iurisdictionis, etiam illa, quae requi- rit specialem concessionem. alleg. 24. n. 2.</i>	112
<i>Concessa Vniuersitate cum territorio veniunt vassalli. alleg. 26. nu. 7.</i>	119
<i>Concessio alicuius officij seu dignitatis, quae fit alicui non intuitu persona, sed dignitatis, est realis, & perpetua, nec extinguitur cum persona. alleg. 18. nu. 11. fol. 88. & alleg. 51. nu. 10.</i>	217
<i>Concessio feudi a Principe facta, quod dicitur vacare ex una causa, si ex alia vacat, non tenet. alleg. 77. nu. 6.</i>	308
<i>Concessio in emphyteusim, quae fundatur ex ali- quibus causis, si ille vere non sint, corrumpit. alleg. 76. nu. 2.</i>	296
<i>Concessio rei ecclesia magni valoris pro vno nummo singulis annis an, & quando valeat. alleg. 30. nu. 15.</i>	142
<i>Concessio secundo loco a Principe facta non te- net in praesudicium prima, etiam si motu proprio illam faciat, quia praesumitur cir- cumuentus. alleg. 77. nu. 2.</i>	304
<i>Concesso castro cum territorio, intelligitur cõ- cessa iurisdictione, quae an extendatur in cau- sis appellationum. alleg. 26. nu. 3. cum seqq. 119</i>	119
<i>Conclusio in causa habet vim iudicati. alle. 28. nu. 3.</i>	130
<i>Conclusio in causa de iure canonico nõ est de substantia. alleg. 4. nu. 8.</i>	19
<i>Conductor gabellarum si fuerit impeditus in exactione propter guerram motam contra locatorem, debet habere remissionem merce- dis. alleg. 1. nu. 11.</i>	7
<i>Confessio facta in iudicio praesudicat consen- ti, nec potest illam reuocare. alleg. 6. nu. 17. fol. 31. alleg. 16. nu. 28.</i>	75
<i>Confessio in articulis relatiua ad instrumen- tum, non nocet, si in instrumento aliud ap- pareat. alleg. 1. nu. 11.</i>	7
<i>Confessio minoris in inuentario absque tutoris, vel curatoris auctoritate, sibi non praesudi- cat. alleg. 12. nu. 11.</i>	48
<i>Confessio Pralati nõ nocet ecclesiae. alleg. 6. n. 5. fol. 27. & alleg. ead. nu. 12.</i>	29
<i>Confessio monachorum in iudicio contentioso praes- iudicat monasterio. alleg. 51. nu. 8.</i>	216
<i>Confessio feudatarij probat, rem esse feudalem, si ipse possideat. alleg. 21. nu. 12.</i>	107

Con-

I N D E X.

- Confessio Sindici, vel procuratoris an, & quādo noceat vniuersitati. alleg. 16. nu. 29. fo. 75 & alleg. 62. nu. 13.* 251
- Confectio inuentarij inducit aditionem hereditatis. alleg. 12. nu. 15.* 48
- Confinia probantur per appositionem custodis, alijsue modis. alleg. 58. nu. 1. & 2. fol. 140. & alleg. 62. nu. 5.* 249
- Confirmatio actus ab initio inualidi firmat actum, prout ex nunc, non prout ex tunc. alleg. 50. nu. 7. fol. 211. ideoque; agitur ex cōfirmante. alleg. 64. nu. 5.* 256
- Cōfirmatio nihil noui tribuit, sed prius habita roborat. all. 18. n. 3. fo. 85. & all. 52. n. 9.* 221
- Confirmatio quando dicatur facta in forma specifica, vel communi. alleg. 26. nu. 1.* 118
- Confirmatio facta in forma communi, parum aut nihil operatur. alleg. 40. nu. 2.* 177
- Cōsensus Apostolica auctoritate cōfirmatus est realis, & ecclesiam obligat. all. 70. n. 10.* 276
- Consensus alicuius requisitus in aliquo actu, si non interueniat in ipso actu, sed superueniat firmat actum prout ex nunc, & actio oritur prout ex nunc. alleg. 50. nu. 7. fol. 211. & alleg. 64. nu. 5.* 256
- Consensus Capituli debet fieri collegialiter, cōgregato capitulo. alleg. 28. nu. 14. fol. 135. & alleg. 31. nu. 11.* 149
- Constitutio (ut de successione) procedit in feudis quaternatis tantum, non in rusticis, & modicis, quae qualia sint. alleg. 20. n. 1.* 98
- Consuetudo alienandi bona reddititia ecclesiae absq; Abbatis requisitione operatur, ut deuolutio praeiudicandi non possit. alle. 14. n. 12.* 55
- Consuetudo sequens interpretatur priuilegium. alleg. 77. nu. 9.* 306
- Consuetudo, seu praescriptio nō inducitur ex longeva obseruātia in his, quae sunt mere facultatis, neque possessio. alleg. 8. nu. 1.* 34
- Cōtractus à iure improbatu potest ab eodēmet contrahente reuocari. alleg. 59. nu. 4.* 209
- Contractus consensualis in quo differat ab emphyteutico, & in dubio quis praesumatur. alleg. 14. nu. 10.* 55
- Contractus Principis cum subdito initus obligat successorem. alleg. 78. nu. 1.* 307
- Conuētio inter plures patronos, ut alternis vicibus praesentent, valet. alleg. 56. nu. 6.* 237
- Creditor potest agere contra nomen debitoris sui debitoris, illudq; exactum retinere. alleg. 34. nu. 2. & 3.* 161
- Creditor, qui locum non elegit, non constituit debitorem in mora, ubi in contractu est cōuentum, ut possit ubiq; locorum conueniri. alleg. 72. nu. 3.* 282
- Creditor si succedat debitori, quando dicatur actioes confusa. alleg. 34. nu. 5.* 161
- Cui nocet sententia, nocet & probationes, & e conuerso. alleg. 16. nu. 30.* 76
- Culpa crassa, & supina quae dicatur. alleg. 57 nu. 5.* 238
- Cumulatio petitorij non admittitur in libello possessorio. alleg. 49. nu. 1.* 106
- Cursus centum annorum habet vim tituli. alleg. 31. nu. 26.* 153
- Cursus temporis mutat feudi naturam. alleg. nu. 7. fol. 105. & alleg. 35. nu. 6.* 165
- D**
- Datio fidei habet vim iuramenti. alleg. 75 nu. 6.* 294
- Datio in solutu extinguit hypothecam, & parit actionem ex empto, quod amplius, & limitata, ut in alleg. 37. nu. 1. & seq.* 170
- Datum Principi pro gratia, licet sit longè minus ipsa gratia, facit priuilegium irreuocabile alleg. 16. n. 39. fo. 79. & all. 78. n. 2.* 308
- Debitor an teneatur, si res eodē modo esset peritura penes creditore. all. 1. nu. 17. & 19.* 8
- Debitor qui fecit depositum creditori, nō potest illud reuocare in prauidicium creditoris. alleg. 5. nu. 9.* 23
- Debitor non acquirendo non dicitur prauidicare creditoribus. alleg. 70. nu. 9.* 275
- Debitor non tenetur apportare pecuniam ad domum creditoris. alleg. 72. nu. 1.* 282
- Debitor, qui non accessit ad locum destinatum, quo nec creditor accessit, non constituitur in mora ibid. nu. 2.* 282
- Declaratio priuilegij spectat ad Principem concedentem. alleg. 77. nu. 8.* 305
- Decretum, in quo non est seruata forma rescripti, est nullum, nisi forma fuisse adhibita ad partium utilitatem, quae decreto consenserūt expresse, vel tacite. alleg. 30. nu. 11.* 141
- Delegatus Principis, & potest subdelegare, & alteri committere motum animi sui. alle. 30 nu. 9. & seq.* 140
- Denominatio fit à digniori, quādo habenti officium adiungitur aliud dignius. alleg. 18. nu. 8.* 87
- Depositarius nō tenetur de negligentia, nisi sit magna, & quae dicatur magna. allegat. 57. nu. 3.* 218
- Depositum licet sit conditionatum, adimpletis tamen conditionibus, & secuta acceptatione creditoris, illico dominium pecuniae depositae transfertur in creditorem. all. 5. nu. 8.* 23
- Depositū factum per debitore nō potest reuocari in prauidicium creditoris. alleg. 5. nu. 9.* 23
- Descriptiones in marmore, vel pariete, vel insignia, non probant dominium illius, cuius sunt insignia, etiam in facto antiquo, unde possunt propria auctoritate deleri. allegat. 11. nu. 1. & 4.* 43
- Destrueto molendino in emphyteusim concessio, emphyteuta non tenetur ad canonem. alleg.*

alleg. 20 nu. 4. & seq. 100
Deuolutio non pot peti rei, que solita fuit alienari irrequisito domino. alleg. 14 nu. 12. 55
Deuolutio rei emphyteutica ex tertio capite contingit. alleg. 74 nu. 1. 288
Dictio, alijs, est repetitua similium. alleg. 85 nu. 1. 328
Dicta in prefationibus videntur repetita in sequentibus. alleg. 73 nu. 3. 286
Dies non interpellat, ubi in contractu adest patet, ut possit debitor ubiq; locorū conueniri, nisi creditor locū elegerit. alleg. 72 n. 3. 282
Diligentia maior requiritur in rebus alienis, quam proprijs alleg. 57 nu. 6. 238
Dispositio bene à Zenone. C. de quadri. prescript. limitatur aliquibus modis. alleg. 19 nu. 12. 97
Diuisio presumitur inter fratres ex longo tpe, quo possederūt bona diuisa. alleg. 19 n. 8. 94
Diuturnitas temporis inducit presumptionem tituli alleg. 31 nu. 26. 153
Domicilium originis presertur, ubi quis habet plura domicilia alleg. 4 nu. 3. 17
Dominij acquisitione pignus confunditur. alleg. 37 nu. 5. 171
Dominium, & iurisdictio alicuius loci probatur per exactionem gabelle, pedagij, aliorūq; onerum. alleg. 58 nu. 1. & 2. fol. 240. & alleg. 62 nu. 3. 249
Dominium presumitur ex possessione, cū de eo agitur incidenter. alleg. 16 n. 5. fol. 65. alleg. 54 n. 3. fol. 228. & nisi ius resistat. alleg. 69 nu. 3. 269
Dominium, & possessio semel acquisita per ecclesiam nunquā vacant, etiam mortuis Prelatis alleg. 27 nu. 4. 125
Dominus fundi, per quem flumen transit, an possit ibi molendinum cōstruere absq; Principis licentia. alleg. 83 nu. 1. & seqq. 324
Donare est perdere. alleg. 12 nu. 13. 48
Donatio alicuius castri facta ecclesie intelligitur facta pleno iure, nō in feudum, ita quod nihil remanet penes donatē, quod secus est in laico alleg. 26 nu. 8. & 11. 120
Donatio facta à Rege in maximum preiudiciū regni ob remunerationem seruitiorum, non potest reuocari alleg. 30 nu. 4. 139
Donatio omnium bonorum quando valeat. alleg. 12 nu. 1. 45
Donatio Principis transfert dominium absq; traditione. alleg. 27 nu. 1 fol. 124 alleg. 36 nu. 2. fol. 168. alleg. 77 nu. 1. fol. 301. alleg. 79 nu. 1. 309
Donatio quando dicatur simulata, vel in fraudem alleg. 12 nu. 6. & seqq. 46
Donatio remuneratoria non est pura donatio, ideoq; prohibitus donare, nō prohibetur remunerando donare. alleg. 30 nu. 2. & 3. 139

Donatio que fit contemplatione meritorum debet equivalere meritis. alleg. 30 nu. 5. fol. 139. alleg. 32 nu. 1. 155
Dos impuberi legata non recipit onus fideicommissi, prout nec legitima alleg. 68 n. 2. 266
Dos que debetur filie de iure regni succedit loco legitima, ideoq; non recipit onus, neque conditionem. alleg. 68 nu. 5. 267
Duobus causa à Papa commissā, decretū ab uno latum est nullum, tanquam contra formam rescripti. alleg. 30 nu. 7. 140
Duobus presentatis à duobus patronis, alter ab altero, quis preferendus. alleg. 39 n. 3. 175

E

E*cclēsia dicitur locus, in quo adsunt sepulcra mortuorum, campanile, & Altare, ubi Missa celebrantur. alleg. 3 nu. 1.* 14
Ecclesia qualiter differat ab Oratorio, ibid. nu. 2. 14
Ecclesia quando dicatur exempta ab Ordinario, vel illi subiecta ibid. nu. 3. & 5. 15
Ecclesia presumitur in dubio fundata de consensu Episcopi, ubicunque locus est constructus in forma ecclesie, ac pro ecclesia cultus. ibid. nu. 4. 15
Ecclesia est domina bonorum ad Prælatum peruentorum intuitu ecclesie, & ideo si Prælato mortuo, bona recuperentur per eius heredes, ecclesia agit actione furti, vel rei vendicatione, ut domina. alleg. 5 nu. 1. fol. 21. & alleg. 67 nu. 2. 263
Ecclesia non tenetur ex facto Prælatis. alleg. 5 nu. 10. fol. 23. & alleg. 45 nu. 4. 192
Ecclesia, seu successor in ecclesia nō tenetur stare locationi facta per Prælatum prædecessorem. alleg. 5 nu. 11. fol. 23. alleg. 17 nu. 6. fol. 82. & alleg. 67. per totam. 262
Ecclesia habet intentionem fundatam in bonis possessis per Prælatus, ut presumantur quesita de bonis ecclesie, ac propterea sint in eius dominio, & Prælatus habuerit solummodo usufructum. alleg. 6 nu. 1. & 2. fol. 25. alleg. 17 nu. 2. fol. 80. & alleg. 67 nu. 4. 263
Ecclesia non tenetur ad debita Prælatis defuncti, nisi fuerint contracta pro necessitate ecclesie, & cū effectu fuerint versa in eius utilitatem. alleg. 6 n. 6. fol. 28. alleg. 17 n. 3. fol. 80. vel pro victu Prælatis. alleg. 45 n. 5. 192
Ecclesia nō tenetur subuenire nisi Prælato paupe peri, & canonice viuenti. alleg. 6 nu. 7. 29
Ecclesia producendo instrumentum concessionis, quod est nullum, nō dicitur illud approbare. alleg. 32 nu. 7. 157
Ecclesia enormiter lesa, potest perpetuo petere restitutionem, nō tantū quadriennio. alleg. 33 nu. 7. 159
Ecclesia, seu successor in ecclesia tenetur soluere debita contracta per Prælatus prædecessorū

I N D E X.

<i>Et pro sustentatione, & victu ipsius. alleg. 34. nu. 1. fol. 160. & alleg. 45. nu. 5.</i>	192
<i>Ecclesia potest aliam ecclesiam legitima prescriptione sibi acquirere. alleg. 53. nu. 1. 225.</i>	225
<i>Ecclesia appellatione venit hospitale. alleg. 42. in fin.</i>	187
<i>Ecclesie sunt exempta à iurisdictione imperij. alleg. 53. nu. 3.</i>	225
<i>Ecclesie unita assumunt naturam, & privilegia ecclesie cui uniuntur. alleg. 66. n. 1.</i>	259
<i>Vide in verb. unio, vel unitis.</i>	
<i>Economi A. G. P. de Neap. habet plenissimam potestatem regendi, & administrandi. alleg. 70. nu. 1.</i>	273
<i>Emphyteusis concessio facta ex causa non vera, corrumpit. alleg. 76. nu. 2.</i>	296
<i>Emphyteusis potest à patre recipi pro filio naturali. alleg. 76. nu. 1. & 5.</i>	295
<i>Emphyteusis an presumatur ex continuata canonis prestatione. alleg. 14. per totam.</i>	53
<i>Emphyteusis probatur per scripturam. ibid. nu. 1.</i>	52
<i>Emphyteusis finitur per interitum rei. alleg. 20. nu. 4.</i>	100
<i>Emphyteuta alienans partem rei emphyteutica absque assensu, an cadat à tota re. alleg. 31. nu. 22. & 25.</i>	152
<i>Emphyteutica rei devolutio tertio ex capite contingit. alleg. 74. nu. 1.</i>	288
<i>Episcopalia iura an possint prescribi. alleg. 53. nu. 4. fol. 226. & alleg. 63. nu. 3.</i>	254
<i>Episcopus an possit cogere beneficiatum ad ostendendum titulum. alleg. 65. nu. 1.</i>	256
<i>Episcopus an possit ultra solitum numerum Canonicoꝝ alios agregare. alleg. 59. nu. 1.</i>	241
<i>Episcopus nomine tantum, non re (alias honorarius) quid operetur. alleg. 65. nu. 2.</i>	257
<i>Error in valore beneficij an vitiet concessionem. alleg. 3. nu. 9.</i>	16
<i>Espressio falsi valoris prebende an vitiet gratiam. ibid.</i>	16
<i>Exactio gabellarum, & pedagij in aliquo loco arguit dominium, & iurisdictionem exigentis. alleg. 58. n. 1. fol. 240. & alleg. 62. n. 5.</i>	249
<i>Exactio longeva non inducit prescriptionem, seu consuetudinem in his que sunt mere facultatis, neq; possessionem. alleg. 8. nu. 1.</i>	34
<i>Exceptio que de evictione tenet actio & c. impedit sitis ingressum, & obstat etiam heredibus. alleg. 7. nu. 1.</i>	32
<i>Exceptio simulationis an, & quando escludat exceptionem, quem de evictione tenet actio & c. ibid. nu. 2.</i>	33
<i>Exceptio defectus iuris agentis possessorio recuperanda in beneficialibus, legitime potest opponi. alleg. 13. nu. 2.</i>	50
<i>Exceptio prescriptionis quando impediatur litis ingressum. alleg. 23. nu. 1.</i>	110
<i>Exceptio quando dicatur requirere alteriorum indaginem. ibid. nu. 2.</i>	111
<i>Exceptio quæ obstat cedenti obstat cessionario. alleg. 48. nu. 4.</i>	205
<i>Exceptio notoria dominij obstat agenti possessorio recuperanda. alleg. 80. nu. 12.</i>	317
<i>Excipiens non videtur confiteri quod excipiendo dixit. alleg. 21. nu. 11.</i>	106
<i>Excomputum occultat actum solutionis. alleg. 84. nu. 8.</i>	327
<i>Excommunicatus non potest conferre beneficia, nec executor deputari ad conferendum. alleg. 46. nu. 5.</i>	299
<i>Exercitium iurisdictionis in aliquo territorio, probat illud esse exercentis. alleg. 58. n. 1. & 2. fol. 240. & alleg. 62. nu. 5.</i>	249
<i>Exercitium unius iuris comprehensum sub uniuerso, arguit possessionem totius iuris uniuersalis, prout exercitium iurisdictionis in una specie conseruat omnem iurisdictionem. alleg. 27. nu. 6. fol. 126. alleg. 51. n. 4. & seq. fol. 213 & idem ratione loci. alleg. 36. nu. 3.</i>	168
<i>Expelli à possessione quis tripliciter dicitur. alleg. 52. nu. 7.</i>	221
<i>Extentarij an teneantur ad decimas. alleg. 41. nu. 2. & 5.</i>	183
<i>Extimatio rei fit ex quantitate reddituum. alleg. 20. nu. 2.</i>	99
<i>Extimatio rei est facienda habitu respectu ad tempus contractus ad cognoscendam lasionem. alleg. 30. nu. 14.</i>	142

F

<i>Factum antiquum quomodo probentur. alleg. 56. nu. 1. fol. 235. & alleg. 82. nu. 1.</i>	321
<i>Factum dicitur antiquum quod est annorum 60. alleg. 16. nu. 5.</i>	65
<i>Factum iudicis excusat à vi, & spolio. alleg. 80. nu. 13.</i>	118
<i>Factum Pralati non preiudicat ecclesie. alleg. 5. nu. 5. fol. 21. & alleg. 45. nu. 4.</i>	192
<i>Facultate alicui concessa nominandi aliquem in officio, vel feudo, an possit nominare extraneum, & an nominatione non facta, censeantur nominati venientes ab intestato. alleg. 43. per totam.</i>	187
<i>Facultas dantis licentiam, atq; recipientis debet intelligi, prout ius intelligit. ibid. nu. 2.</i>	188
<i>Facultas nominandi siue eligendi, an primo actu, licet nullo consumetur. alleg. 75. n. 5.</i>	294
<i>Facultas testandi concessa de iure speciali non non se extendit ad facultatem codicillandi. alleg. 15. nu. 16.</i>	61
<i>Feudalis concessio non dicitur, nisi quando fuit expressum concedi in feudum. alleg. 26. n. 11. 120</i>	120
<i>Feudatarij confessio probat rem esse feudalem, si ipse possideat, secus si alius. alleg. 21. n. 12. 107</i>	107
<i>Feudatarius alienans partem feudi, perdit totum. alleg. 31. nu. 23.</i>	152

Fcu.

I N D E X.

- Feudatarius an possit locare feudum absq; as-
sensu. alleg. 48. nu. 9.** 204
- Feudatarius possidens feudum per 30. annos
cum præstatione seruitij præsumitur de eo
legitime inuestitus. alleg. 35. nu. 2.** 164
- Feudi natura mutatur ex cursu temporis. al-
leg. 21. nu. 7. fol. 105. & alleg. 35. nu. 6.** 165
- Feudi concessio, quod vacare dicitur ex una
câ, si ex alia vacat, nõ tenet, alleg. 77. n. 6.** 305
- Feudo aucto industria feudatarij, nõ augetur
seruitium. alleg. 20. nu. 3. & 8.** 100
- Feudum antiquũ ne dum vadit ad descenden-
tes in infinitum, sed ad transuersales descen-
dentium in infinitum. alleg. 20. nu. 9.** 102
- Feudum à principio nobile tractu temporis po-
test mutare naturam, & efficit rusticum. al-
leg. 21. nu. 4.** 104
- Feudum, in quo solitum fuit succedi iure lon-
gobardorum, si fuerit possessum per primoge-
nitum per 30. annos, mutat naturam, & ef-
ficatur feudum franchorum. ibid. nu. 8.** 105
- Feudum modicum, siue parvũ, quale dicatur.
alleg. 20. per totam.** 98
- Feudum nobilitat feudatarium, ubi dominus
est vassallorum. alleg. 20. nu. 1.** 98
- Feudum, seu res feudalis non præsumitur, nisi
probetur. alleg. 19. nu. 4. & seq.** 92
- Feudum quaternatum quale dicatur. alleg. 21
nu. 1.** 103
- Feudũ, quod est in tenimento feudi quaternati,
an præsumatur quaternatũ. alle. 35. n. 4.** 164
- Fictio non præsumitur, nisi probetur. alleg. 12.
nu. 9.** 46
- Fideicommissum in legitima, vel dote. impube-
ris imponi non potest. alleg. 68. nu. 2.** 266
- Fideicommissaria substitutio, vel compendiosa
extenditur ad bona testatoris, non filiorum.
alleg. 71. nu. 2.** 277
- Fideiussor dicitur, qui pro alio in veritate se
obligat, licet promittat, ut principalis, ideoq;
beneficia fideiussorum ei competunt. alleg. 17
nu. 1.** 80
- Fides habet vim iuramenti. alleg. 75. nu. 6.** 294
- Filius in feudo hereditario potest à patre gra-
uari vsq; ad legitimam. alleg. 84. nu. 1.** 326
- Filius, qui approbavit voluntatem patris, tene-
tur ex propria obligatione. alleg. 84. n. 2.** 326
- Flumen si exsiccaret, potest dominus fundi ibi
sata serere, vel edificare absque Principis li-
centia. alleg. 83. nu. 4.** 325
- Fluminũ duo sunt genera, publicum, & priua-
tũ. alleg. 61. n. 1. fo. 245. & alleg. 83. n. 2.** 324
- Forma procedendi virtute Capitulorum Re-
gni, declaratur. alleg. 52. nu. 3.** 219
- Forus originis an attendatur potius quam do-
miciliũ. alleg. 4. nu. 2.** 18
- Forus originis præfertur, ubi quis habet plura
domicilia. ibid. nu. 3.** 18
- Forus ratione contractus, rei sita, vel delicti
concurrentis cum foro originis, prævalet foro
domiciliũ ratione habitationis, etsi illud sit
magis principale. ibid. nu. 5.** 18
- Fructus extantes an pertineant ad heredem
Prelati, vel ad successorem in ecclesia. alleg.
45. nu. 2. fol. 191. & alleg. 67. per totam.** 262
- Fructus officij Vicecancellarij de Vrbe iudi-
catur, prout fructus beneficij ecclesiastici, ut
propterea sint in dominio ecclesia. alleg. 6.
nu. 3.** 26
- Fugitiuus seruus quando dicatur. alleg. 73. nu.
2.** 285

G

- Geminatio actuum quantum operetur. al-
leg. 62. nu. 14.** 252
- Generalis concessio Baronie non includit feu-
dum alteri primo loco concessum, & à Ba-
ronia separatam. alleg. 77. nu. 4.** 303
- Generalis obligatio non extenditur ad bona
aliena, vel alijs quesita. alleg. 12. nu. 5.** 46
- Generalis derogatio non tollit privilegium spe-
cialiter concessum, nisi specialis fiat mentio.
alleg. 16. nu. 12.** 68
- Generalis obligatio extenditur ad iura futura.
alleg. 84. nu. 7.** 327
- Gestum à maiori parte attenditur favore diri-
mendarum litium. alleg. 18. nu. 15.** 90
- Gratia à principe concessa, pretio interueniente,
cũ transeat in contractũ, efficitur irrevocabi-
lis. alleg. 16. n. 39. fo. 79. & alleg. 78. n. 2.** 308
- Gratia ad sui essentiam an requirat scriptu-
ram. alleg. 63. nu. 2.** 253

H

- Habens facultatem nominandi successorem
in officio, per quæ verba censetur nomi-
nasse filium. alleg. 75. nu. 1.** 290
- Habens facultatem nominandi aliquem in offi-
cio, vel feudo, potest nominare etiam in extra-
neum. alleg. 43. per totam.** 187
- Et quid nominatione non facta. ibid. nu. 4.**
- Habens ius presentandi, an possit seipsum præ-
sentare. alleg. 39. n. 2.** 174
- Habens potestatem utendi Pontificalibus in
aliena diocesi, nõ potest ibi iurisdictionalia
exercere, ut ordinare, crismare, &c. alleg. 63.
nu. 1.** 253
- Heredis appellatio quando intelligatur de fi-
lio, vel de quocunque etiam extraneo. alleg.
19. nu. 10. fol. 95. & alleg. 43. nu. 1.** 187
- Heredis institutio quando dicatur erronea,
& nulla. alleg. 15. nu. 15.** 61
- Heres ab intestato successurus censetur nomi-
natus à defuncto habente potestatem nomi-
nandi, nõ facta expressa nominatione. alleg.
43. nu. 4.** 188
- Heres debitoris potest allegare contractum factũ
per defunctum esse feneratorium, licet defun-
ctus**

I N D E X.

<p><i>Etus tacuerit in vitâ. alleg. 7. nu. 4.</i> 33</p> <p><i>Hæres grauatus restituere tenetur de lata culpa mortis seruorum. alleg. 57. nu. 4.</i> 238</p> <p><i>Hæres, qui in inuentario descripserit bona sibi à defuncto donata, an sibi praiudicet, & qd in tutore. alleg. 12. nu. 11.</i> 47</p> <p><i>Hospitale venit appellatione ecclesie. alleg. 42 in fin.</i> 187</p> <p><i>Hospitali Incurabilitè possunt clerici, & Prælati testari ex priuilegio Papæ. alleg. 45. n. 1. & 7.</i> 192</p> <p style="text-align: center;">I</p> <p>I<i>mpetratio beneficij quando dicatur erronea, vel subreptitia, & propterea vitietur. alleg. 3. nu. 8.</i> 16</p> <p><i>Impetratio beneficij est nulla, si in ea non fit mentio de eo, qui est in possessione presentandi. alleg. 8. nu. 2. & 12.</i> 322</p> <p><i>Immunitas alicui specialiter concessa, non tollitur per legem generalem. alleg. 79. nu. 5. fol. 310. sed per non usum sic. alleg. 16. nu. 25. fol. 74. & alleg. 85. nu. 4 & 6.</i> 329</p> <p><i>In actibus negatiuis ius non acquiritur, nisi à tempore prohibitionis, etiam si per mille annos ante non petierit. alleg. 51. nu. 6.</i> 314</p> <p><i>In alienatione bonorum ecclesie, qua acquiritur. alleg. 31. per tot. fol. 145. & alleg. 32. nu. 4.</i> 155</p> <p><i>In casibus, in quibus nõ requiritur decretum, si illud interuenit licet nulliter, non vitiatur concessio. alleg. 30. nu. 13.</i> 141</p> <p><i>In constitutione pensionis requiritur assensus illius, qui pensionem soluere debet. alleg. 70. nu. 3.</i> 273</p> <p><i>In generali obligatione non veniunt bona aliena, vel alteri quasita. alleg. 12. nu. 5. fol. 46. bene tamen veniunt iura futura. alleg. 84. nu. 7.</i> 327</p> <p><i>In priuilegijs attenditur data temporis ad cognoscendam prioritatem. alleg. 40. n. 9.</i> 180</p> <p><i>Industria persona quãdo dicatur electa. alleg. 30. nu. 8.</i> 140</p> <p><i>Insignia, seu descriptiones in marmore, vel pariete nõ probant dominium illius, cuius sunt insignia, etiam in factõ antiquo, & ideo possunt propria auctoritate deleri. alleg. 11. nu. 1. & 4.</i> 43</p> <p><i>Instantia perempta an, & quando acta pereãt, & quid importet in sufflatio spiritus. alleg. 28. n. 3. & 4. fol. 130. & alleg. 29. nu. 4.</i> 137</p> <p><i>Institutio absq; patroni præstatione est nulla. alleg. 66. nu. 3. fol. 260. & alleg. 82. n. 7.</i> 322</p> <p><i>Instrumenta antiqua enunciativè facta inter priuatos, probãt iurisdictionem loci, ac unionem ecclesiæ. alleg. 54. nu. 2. fol. 228. & alleg. 82. nu. 3.</i> 322</p> <p><i>Instrumenta licet antiqua, facta tamen ad simplicem assertionem illius, qui nunc pro illo</i></p>	<p><i>iure agit, vel suorum prædecessorum, non probant. alleg. 14. nu. 13.</i> 56</p> <p><i>Instrumento est standum, alio in contrarium non apparente de simulatione. alleg. 12. nu. 17. fol. 48. & alleg. 69. nu. 1.</i> 268</p> <p><i>Instrumento, in quo asseritur, interuenisse maiorem partem vniuersitatis, an credatur. alleg. 1. nu. 2.</i> 3</p> <p><i>Instrumentum antiquum excedens centum annos probat enunciatã in illo etiam inter alios. alleg. 16. nu. 2. fol. 64. & maxime si enunciet confinia, illa probant. alleg. 41. nu. 4. fol. 183. & alleg. 62. nu. 1.</i> 247</p> <p><i>Instrumentum vt reprobetur quot testes requirantur. alleg. 1. nu. 3.</i> 4</p> <p><i>Interdictum recuperanda non habet locum in beneficalibus quando constat de notorio defectu iuris agentis. alleg. 13. nu. 2.</i> 50</p> <p><i>Inter patrem, & filium lex contentatur de omni verborum leuitate ad inducendam dispositionem. alleg. 75. in princ.</i> 290</p> <p><i>Interpretatio priuilegijs spectat ad Principem concedentem. alleg. 77. nu. 8.</i> 305</p> <p><i>Intrusus dicitur qui titulo legitimo non procedente, se ingerit, etiam si electio præcesserit. alleg. 13. nu. 4. fol. 51. & alleg. 66. num. 7. fol. 261. & quis proprio dicatur intrusus. alleg. 52. nu. 13.</i> 223</p> <p><i>Inuasor dicitur qui clam ingreditur possessionem alicuius, illumq; reuertentem non admittit. alleg. 26. n. 17. fol. 123. & alleg. 52. nu. 7.</i> 221</p> <p><i>Inuentarium vt dicatur legitimum, debet continere nomina debitorum, & creditorum, & si quid debeatur, vel debeatur heredi. alleg. 84. nu. 3.</i> 325</p> <p><i>Inuestitura facta pro se, & heredibus quando de filio primogenito intelligatur, vel de quocunq; etiam extraneo. alleg. 19. nu. 10.</i> 95</p> <p><i>Inuestitura præsumitur, probata possessione feudi per 30. annos. alleg. 35. nu. 2.</i> 164</p> <p><i>Iudex, qui notorie videt iniuste suũ brachium implorari, debet illud donegare. alleg. 54. nu. 12.</i> 231</p> <p><i>Iura Episcopalia an possint præscribi per inferiorem ab Episcopo, alleg. 53. nu. 4. fol. 226. & alleg. 63. nu. 3.</i> 254</p> <p><i>Iuramentũ principalis quando transeat ad heredes. alleg. 7. n. 3. fol. 33. & alleg. 31. n. 24. 152</i></p> <p><i>Iurisdicctio an, & quomodo possit esse penes plures heredes. alleg. 19. nu. 6. & 7.</i> 93</p> <p><i>Iurisdicctio generalis conseruatur per exercitium vnius actus in vna specie iurisdictionis, vbi tñ alius non possideret alios actus. alleg. 27. nu. 5. & seqq. fol. 126. & alleg. 51. n. 4. & seq. fo. 213. & idẽ ratione loci. all. 36. n. 3. 168</i></p> <p><i>Iurisdicctio, imperium, & dominium alicuius loci quomodo probetur. alleg. 58. per tot. fol. 239. & alleg. 62. nu. 5.</i> 249</p>
--	--

Iuris-

I N D E X

- Jurisdicctio quando dicatur concessa abdicati-
ue, vel priuatiue. alleg. 40. nu. 4. 5. & 10. 178*
- Ius congrui an habeat locum in bonis extauri-
tiorum. alleg. 41. nu. 1. 183*
- Ius exigendi gabellas, pedagia, & similia facere
in aliquo loco, indicat imperium illius loci.
alleg. 58. nu. 1. fol. 240. & alleg. 62. n. 5. 249*
- Ius patronatus alicuius cappelle quomodo ac-
quiratur. alleg. 64. nu. 1. 255*
- Ius patronatus antiquum an probetur per lit-
teras descriptas in marmore. alleg. 11. nu. 5.
fol. 43 & quomodo probetur alleg. 56. nu. 1.
fol. 235. & alleg. 82. nu. 1. & seqq. 321*
- Ius patronatus transit ad omnes filios, & here-
des, & omnes simul efficiuntur patroni. alleg.
39. nu. 1. fol. 174. etiam ad heredes extraneos.
alleg. 56. nu. 4. fol. 236. & alleg. 56. nu. 3. 236*
- Ius presentandi probatur per binas presenta-
tiones. alleg. 56. nu. 2. 235*
- L**
- L**acerantes scripturam sunt puniendi pœ-
na falsi. & causam amittunt, & de con-
tentis in dicta scriptura statur iuramento
aduersarij. alleg. 6. nu. 18. 31
- Laici sūt omnino incapaces ecclesie, nec possunt
illius bona administrare. alleg. 3. n. 4. & 7. 16*
- Latrocinium licet connumeretur inter casus
fortuitos, fallit ubi culpa precessit casum.
alleg. 57. nu. 7. 239*
- Laudum latum per duos ex arbitris, tertio ir-
requisito non valet. alleg. 2. nu. 2. 17*
- Laudum latum die feriato in honorem Dei, est
ipso iure nullum, non obstantibus clausulis
compromissi. ibid. nu. 5. 12*
- Laudum nulli emologari non pot. ibid. n. 4. 12*
- Legatarius, cui testator aliquid reliquerit ad
aliquem usum pium, si illud adimplere non
potest, non per hoc sibi acquirit legatum, sed
debet conuertere ad alium pium usum. alleg.
15. nu. 7. 58*
- Legati munus est publicum, ita quod quilibet
potest cogi inuitus ad illud suscipiendum, &
à maiori parte vniuersitatis imponitur. al-
leg. 1. nu. 1. 2*
- Legati si fuerint in itinere capti, vel disrobati,
an possint repetere emendam à suis princi-
palibus. ibid. nu. 10. 6*
- Legatū ad pias causas probatur per duos testes,
item ex alijs coniecturis alleg. 81. nu. 1. 319*
- Legatum cedit principali Reſtori ecclesie, licet
testator aliter dixerit alleg. 64. nu. 2. 255*
- Legatum dotis cōputatur in legitimam, ideoq;
ab eo reijcitur omnis conditio. & debetur fi-
lia etiam antequam nubat, ipsaq; mortua
ante nuptias transmittit ad matrem. alleg.
68. nu. 1. 4. 266*
- Legatum factum ecclesie, de qua ecclesia intel-
ligatur. alleg. 42. nu. 4. 186*
- Legatum penale favore pię causa susinetur,
& pena à testatore apposta reijcitur. alleg.
64. nu. 2. 255*
- Legatum factū diuiti non dicitur ad pias cau-
sas, imò potius dicitur prodigalitas alleg. 17
nu. 7. 82*
- Legatum pro canendis missis, si ille cani non
possunt propter interdictum, nō acquiritur
legatum ecclesie, sed debet conuerti in alium
usum pium. alleg. 15. nu. 5. 58*
- Legitima impuberis non recipit onus fideicom-
missi prout nec dos impuberi legata. alleg.
68. nu. 2. 266*
- Lesio in alienatione rei ut cognoscatur, est fa-
cienda estimatio, habito respectu ad tempus
contractus. alleg. 30. nu. 14. 142*
- Lex bene à Zenone C. de quadr. prescri. nō ha-
bet locū quando vterq; actor. & reus se fun-
dāt in concessione principis. alleg. 29. n. 2. 136*
- Lex bene à Zenone, limitatur aliquibus modis.
alleg. 19. nu. 12. 97*
- Lex 1. secundo responso C. si Antiq. cred. decla-
ratur. alleg. 17. nu. 4. 170*
- Lex Procula ff. de probat. declaratur alleg. 72.
nu. 5. 283*
- Lex qua aliquid prouidet contra ius com-
mune non extenditur, nisi quatenus in ipsa
exprimatur. alleg. 12. nu. 4. 46*
- Lex seu Constitutio qñ trabatur ad preterita,
& quid si lis p̄leat. alleg. 28. n. 1. & 2. 130*
- Libelli vis stat in cōclusionone. alleg. 80. nu. 2. 313*
- Liber antiquus, in quo sunt descripta aliqua
partita vera, inducit presumptionem pro
alijs. alleg. 58. nu. 4. 241*
- Libri censuales ecclesie antiqui probant. alleg.
69. nu. 7. 270*
- Littera missua, seu epistole, quando probent.
alleg. 16. nu. 37. 78*
- Littere Regis, vel alterius, qui habet potestatem
legis condenda, vicem legis obtinent. alleg. 18
nu. 6. 86*
- Locatio non probat neq; dominium, neq; pos-
sessionem. alleg. 22. nu. 2. 108*
- Longeuus usus non inducit consuetudinem, si-
ue prescriptionem, neq; possessionem in bis
qua sunt mere facultatis. alleg. 8. nu. 1. 34*
- M**
- M**Agis creditur duobus testibus affirmati-
bus, quā decem negantibus. alleg. 1. nu. 4.
fol. 4. alleg. 16. n. 14. fol. 73. & alleg. 36. n. 5. 169
- Mala fides auctoris nocet successori, etiam si
successor noluerit vti accessione temporis sui
auctoris. alleg. 31. nu. 20. 151*
- Mala fides quando inesse dicatur, vel presu-
matur. ibid. nu. 17. & duobus seq. 150*
- Malefidei possessor non iuuatur prescriptio-
ne centum annorum de iure canonico. ibid.
nu. 16. 150*

I N D E X.

Mandatum quando prasumatur ex antiquitate temporis. alleg. 16. n. 34. fol. 77. & alleg. 85. nu. 5. 329

Maritus, & uxor si quid vendiderint, ad quæ pecunia prasumatur in dubio peruenisse. alleg. 47. nu. 1. 201

Matre existente in medio, substitutio compendiosa facta impuberi an inducat directam pupillarem, vel fideicommissariam. alleg. 68. nu. 1. 264

Matre existente in medio, substitutus excluditur, vel saltim mater detrahit duas quartas, legitimam, & trebellianicam. alleg. 9. n. 12. & seq. 39

Metus reuerentialis an sufficiat ad rescissionem contractus. alleg. 47. nu. 3. 201

Miles testando qualiter testetur, & quibus priuilegijs. alleg. 45. sub num. 1. 184

Mina parætum, viri, vel alterius officialis, vel Potentis quando inducant iustum metum. alleg. 47. nu. 4. 202

Minor confessus aliquid in inuentario contra se absq; tutoris auctoritate, sibi non præiudicat. alleg. 12. nu. 12. 48

Minor repudians hereditatē absq; tutoris auctoritate sibi non præiudicat. ibid. n. 14. 48

Minor non pōt adire hereditatē absq; tutoris auctoritate, et si fuerit lucrosa. ibid. n. 16. 48

Modicum, vel magnum consideratur respectu personarum. alleg. 16. nu. 8. 82

Molendinum an & quando possit construi in flumine publico. alleg. 61. nu. 3. fol. 245. & alleg. 83. per totam. 324

Molendinum in flumine publico quanto tempore prascribatur. alleg. 61. nu. 4. 245

Monachus nō amittit domicilium originis, licet habitet in conuētū extra locum originis. alleg. 4. nu. 2. 18

Monachus vendicatur à monasterio. alleg. 13. nu. 1. 50

Monachus non potest obtinere etiam beneficia simplicia in ecclesia seculari etiam dispensatiue. alleg. 13. nu. 1. prope finem. 50

Monasterium Montis Virginis est unitum Hospitali A. G. P. alleg. 70. nu. 2. 273

Mora per debitorem qualiter contrabatur, & qualiter per creditorē remittatur. alleg. 72. per totam. 282

Mortuo Pralato, si eius heredes, vel alij occupent bona ad ipsū peruentā ab ecclesia, ecclesia agit rei vōdicatione, furti, vel alijs actionibus domino competētibus. alleg. 5. n. 2. 21

Mulier, qua renunciat sue hypotheca, non potest amplius ad eam redire super bonis renunciatis. alleg. 12. nu. 18. 49

Mutui factum Pralato pro sui sustentatione cōsetur factum pro necessitate ecclesia, quod quemodo intelligatur. alleg. 6. nu. 6. 28

N

Negatiua coarctata ad aliquam scripturam, probatur per inspectionem illius scripturæ. alleg. 21. nu. 2. 104

Negatiua probatio aliquando proualet affirmatiua, etiam cum minore numero testium. alleg. 73. nu. 1. 283

Nemo potest propria auctoritate possessionem capere. alleg. 52. nu. 12. 222

Nobilitas cōtrahitur per infundationem. alleg. 20. sub nu. 1. 98

Nomen debitoris pōt conueniri etiam nō prouia discussione principalis. alleg. 84. n. 9. 327

Nomen heredis in dispositione appositum, quando intelligatur de filio, vel quocunq; extraneo. alleg. 19. nu. 10. 95

Nominatio etiam extranei fieri potest ab habente facultatem nominandi in officio, vel feudo, & an nominatione non facta, censentur nominati venientes ab intestato. alleg. 43. per totam. 187

Nominatio filij in officio per qua verba cōsetatur facta à patre habente potestatem nominandi successorem. alleg. 75. nu. 1. 290

Nominatio, qua fit, accepta pecunia, vel cum aliquo alio onere, nō valet. alleg. 75. n. 4. 292

Noua qualitas importat nouam concessionem. alleg. 74. nu. 3. 289

Nouitates, seu noue exactiones in ciuitate nō sunt inducenda, etiam si communis utilitas hoc suadeat. alleg. 8. nu. 2. 35

Notarius stipulando pro absente, acquirit et vtilem actionem absq; cessione. alleg. 76. nu. 4. 297

Nullitas proueniens ex defectu potestatis iudicandi potest allegari, non obstante quod allegans fuerit exclusus à iure dicēdi de nullitate. alleg. 2. nu. 3. 12

Numerus Actuariorum S. C. ultra tredecim augeri non potest ex priuilegio. alleg. 18. nu. 1. 84

Numerus Actuariorum S. C. auctis negocijs augeri debet, prout numerus Clericorum auctis facultatibus ecclesia. ibid. nu. 5. 86

Numerus Canonicorum quādo possit per Episcopum augeri. alleg. 59. nu. 1. 241

Numerus testium quando attendatur in cōstitū. alleg. 16. nu. 24. fol. 73. & alleg. 25. nu. 2. 114

Nuncius quis dicatur, & qualiter differat à procuratore. alleg. 1. nu. 13. 7

O

Obligatio generalis non extenditur ad bona aliena, vel alteri quæsita. alleg. 12. nu. 5. fol. 46. Bene tamen extenditur ad futura. alleg. 84. nu. 7. 327

Obligatus explicare aliquod factum, intelligitur obligatus infra terminum, quo illud

I N D E X.

<i>commode, & verifimiliter explicare potuif-</i> <i>set. alleg. 22. nu. 5.</i>	109
<i>Officia ecclesiastica iudicantur, ut spirituaia.</i> <i>alleg. 17. nu. 9.</i>	82
<i>Officia vendi non possunt, nec in dotem dari.</i> <i>alleg. 75. nu. 3.</i>	292
<i>Officiali potest interdici, ne se intromittat in-</i> <i>tali officio, ubi timetur de prada, seu extor-</i> <i>sione. alleg. 8. nu. 3.</i>	35
<i>Officialis presentia an requiratur in conuocã-</i> <i>do concilio vniuersitatis, & quando. alleg. 1.</i> <i>nu. 9.</i>	6
<i>Officialis priuandus, seu in fine officij existens,</i> <i>non potest remittere penas in fraudem suc-</i> <i>cessoris. alleg. 28. nu. 10.</i>	133
<i>Officialis tenetur gratis iustitiam facere, nec</i> <i>aliquid petere, vel donatum accipere. alleg.</i> <i>32. nu. 2. fol. 155. & alleg. 33. nu. 4.</i>	158
<i>Officium concessum patri, & heredibus, an pos-</i> <i>sit diuidi inter filios, vel pertineat ad primo</i> <i>genitum. alleg. 19. nu. 6.</i>	93
<i>Officium concessum alicui pro se, & heredibus,</i> <i>vadit ad omnes filios heredes, tanquam bur-</i> <i>gensaticum. ibid. nu. 3.</i>	92
<i>Officium perpetuum iudicatur ex forma inue-</i> <i>stitura, item si datum est ad arbitrium, vel</i> <i>beneplacitũ, dicitur perpetuum, quousq; nõ</i> <i>reuocatur. ibid. nu. 1.</i>	91
<i>Officium quod Princeps confert, accepta pecu-</i> <i>nia, dicitur perpetuum, nec potest reuocari,</i> <i>nisi ex culpa. ibid. nu. 2.</i>	95
<i>Officium Vicecancellarij in Vrbe, dicitur bene-</i> <i>ficium, & ideo vt beneficij spirituale iudi-</i> <i>catur. alleg. 6. n. 3. fol. 26. & alleg. 17. n. 9.</i>	82
<i>Omissio conclusionis in causa non vitiat senten-</i> <i>tiam de iure. Canonico. alleg. 4. nu. 8.</i>	19
<i>Omnis dispositio tacitam habet conditionem, si</i> <i>res in eod. statu permaneat. alleg. 71. n. 3.</i>	279
<i>Onus legationis est publicum, ita quod quilibet</i> <i>potest cogi ad illud suscipiendum, in cuius</i> <i>impositione maior pars vniuersitatis requi-</i> <i>ritur. alleg. 1. nu. 1.</i>	2
<i>Oratorium in quo differat ab ecclesia. alleg. 3.</i> <i>nu. 2.</i>	14
P	
<i>Papa an possit dare licentiam clerico te-</i> <i>standi de bonis ecclesia. alleg. 45. nu. 8.</i>	195
<i>Papa conferendo beneficium indigno, vel excõ-</i> <i>municato, an videatur cum eo dispensare.</i> <i>alleg. 46. nu. 6.</i>	199
<i>Papa potest derogare iuribus patroni, sed in-</i> <i>dubio non videtur derogare. alleg. 66. nu. 4.</i> <i>fol. 260. & alleg. 82. nu. 8.</i>	323
<i>Pater, & filius habent legis voluntatem, vt</i> <i>quacunq; verba inter eos inducant disposi-</i> <i>tionem. alleg. 75. nu. 1.</i>	290
<i>Pater, qui habet facultatem nominandi succes-</i> <i>sorem in officio, si expresse nõ appareat nomi-</i> <i>natio, per que verba, vel per quos actus cen-</i> <i>seatur nominasse filium. alleg. 75. nu. 1.</i>	290
<i>Pater potest recipere emphyteusim pro filio na-</i> <i>turali, vel spurio. alleg. 76. nu. 1. & 5.</i>	295
<i>Pater in feudo hereditario potest grauare filij</i> <i>vsq; ad legitimam. alleg. 84. nu. 1.</i>	326
<i>Patientia, seu tolerantia Principis, vel eius of-</i> <i>ficialium, inducit præsumptionem tituli. al-</i> <i>leg. 18. nu. 13. & 14.</i>	89
<i>Patroni possunt inter se conuenire, vt alternis</i> <i>vicibus valeant presentare. alleg. 56. nu. 6.</i> <i>237</i>	337
<i>Patronus, qui habet ius presentandi, an possit</i> <i>seipsum presentare. alleg. 39. nu. 2.</i>	174
<i>Pensio annua super fructibus alicuius ecclesie,</i> <i>an dicatur beneficium ecclesiasticum. alleg.</i> <i>46. nu. 1. fol. 196. & alleg. 70. nu. 6.</i>	274
<i>Pensio super ecclesia censetur dari pro iure spi-</i> <i>rituali, non pro tẽporali. alleg. 70. nu. 5.</i>	274
<i>Pensio, vt constituatur, requiritur assensus il-</i> <i>lius, qui debet soluere pensionẽ. ibid. n. 3.</i>	273
<i>Permutatio quando permittatur ecclesia. al-</i> <i>leg. 31. nu. 29.</i>	154
<i>Per secundum priuilegiũ generale, vel specia-</i> <i>le, non derogatur priuilegio anteriori gene-</i> <i>rali post ius questũ primo in speciebus con-</i> <i>tentis in secundo priuilegio. alleg. 16. nu. 17.</i> <i>69</i>	170
<i>Petitorium, seu possessorium esse deductum</i> <i>quando intelligatur. alleg. 80. nu. 1.</i>	313
<i>Petitorium non potest deduci in libello, vbi de-</i> <i>ductum est possessorium. alleg. 49. nu. 9.</i>	206
<i>Pia causa habet priuilegiũ, vt pena à testatore</i> <i>apposita in legato pie cause, reijciatur, &</i> <i>legatum sustineatur. alleg. 64. nu. 2.</i>	255
<i>Pia causa habet priuilegiũ, vt legatum pie cau-</i> <i>se duobus testibus probetur. alleg. 81. nu. 1.</i> <i>319</i>	255
<i>Pia causa habet priuilegiũ, vt in testamento ad</i> <i>pias causas testes non debeant esse rogati.</i> <i>ibid. nu. 5.</i>	320
<i>Pena in legato pie cause apposita reijcitur,</i> <i>& legatum sustinetur. alleg. 64. nu. 2.</i>	255
<i>Pena contrahentium incestas nuptias que fit,</i> <i>& qualiter possit excusari. alleg. 60. nu. 2. &</i> <i>3.</i>	244
<i>Pena imposita de iure ciuili contrahenti ince-</i> <i>stas nuptias, an habeat locũ in nuptijs ince-</i> <i>stis de iure Canonico. ibid. nu. 1.</i>	243
<i>Possessio antiquior præsertur recentiori, que</i> <i>clandestina præsimitur. alleg. 62. num. 7.</i> <i>250.</i>	250
<i>Possessio centum annorum habet vim priuile-</i> <i>giũ, & tituli. alleg. 21. nu. 6. fol. 104. & alleg.</i> <i>41. nu. 3.</i>	183
<i>Possessio semel acquisita per ecclesiam, nun-</i> <i>quam vacat, etiam mortuo Prelato. alleg.</i> <i>27. nu. 4.</i>	125

Pos-

- Possessio generalis iurisdictionis conservatur per unum actum iurisdictionis, ubi alius non possideret alius actus. alleg. 27. nu. 5. & seq. fo. 126. alleg. 55. n. 4. fol. 213. etiam ratione loci. alleg. 36. nu. 3. 168*
- Possessio civilis, & naturalis remanet penes deponentem, & commodantem. alleg. 28. nu. 3. fol. 132. & alleg. 80. nu. 7. 316*
- Possessio feudi cum servitio per 30. annos, arguit feudatarium legitime investitum. alleg. 35. nu. 2. 164*
- Possessio bonorum alicuius terra, vel castri, intelligitur adepti eo ipso quod quis capit possessionem ipsius ecclesie, vel castri, absq; alia nova apprehensione. alleg. 54. nu. 6. 229*
- Possessio licet non transferatur absq; nova apprehensione, fallit in eo, qui succedit in dignitate, vel ecclesia. ibid. nu. 8. 230*
- Possessio in incorporalibus requirit scientiam, & patientiam adversarii. alleg. 80. nu. 6. 315*
- Possessio immemorabilis non habet vim privilegii, ubi possidens est incapax iuris, vel rei possessa. alleg. 3. nu. 8. 17*
- Possessio non inducitur ex usu longi temporis in his, que sunt mere facultatis. alleg. 8. n. 1. 34*
- Possessio rei donata penes donantem post donationem, non facit presumi donationem simulatam, nisi alia causa simulationis accedat, eo maxime interueniente precaria in contractu donationis. alleg. 12. nu. 10. 46*
- Possessio longeva inducit presumptionem tituli, sciente, & patiente adversario. alleg. 18. nu. 13. fol. 89. & alleg. 31. nu. 26. 153*
- Possessio inducit presumptionem dominij, ubi de dominio agitur incidenter. alleg. 16. nu. 5. fol. 65. & alleg. 54. nu. 3. fol. 228. nisi ius restat. alleg. 69. nu. 3. 269*
- Possessor, qui alieno nomine possedit, si fuerit spoliatus, potest agere ad recuperandam possessionem. alleg. 10. nu. 1. 41*
- Possessorium recuperanda concurren cum petitorio, nisi petitorium sit suspensum. alleg. 80. nu. 4. 354*
- Possidens beneficium ecclesiasticum longo tempore, presumitur ab Episcopo legitime investitus. alleg. 35. nu. 3. 164*
- Potestas nominandi, vel eligendi, an prima vice consumatur. alleg. 75. nu. 5. 294*
- Plus, & minus consideratur respectu personarum. alleg. 17. nu. 8. 82*
- Pragmatica edita Thori non obstat, quando iam lis erat, vel qui eam opponit, non possidebat, vel uterq; actor, & reus fundant se in titulis illorum Regum. alleg. 28. nu. 1. 5. & 15. fol. 130. & alleg. 29. nu. 1. 136*
- Præbende concessio quando dicatur erronea, vel subreptitia, ut propterea vitietur. alleg. 3. nu. 8. 26*
- Precarium operatur vim vera traditionis, ideoq; eo in contractu donationis appposito, res donata videtur tradita, etiam secundum consuetudinem Neap. alleg. 12. n. 2. & 3. 45*
- Precarium, & constitutum nihil operantur in venditione facta ad mensuram, ante mensurationem. alleg. 22. nu. 3. 108*
- Precedentia declarant subsequencia, & quomodo procedat. alleg. 81. nu. 2. 319*
- Prelati ecclesiarum tenentur præstare homagium domino temporali pro bonis concessis ecclesie in feudum. alleg. 26. nu. 10. 120*
- Prelati non debent esse natura insatiabiles, ut reducto fundo sterili ad culturam, velint augere censum. alleg. 33. nu. 1. 158*
- Prelato mortuo, si eius hæredes, vel alij occupent bona ad ipsum peruenta ab ecclesia, ipsa ecclesia agit actione forti, rei vindicatione, & alijs actionibus domino competebus. alleg. 5. nu. 2. fol. 21. & alleg. 67. nu. 2. 263*
- Prelato mortuo, fructus extantes an pertineant ad eius heredem, vel ad successorem in ecclesia. alleg. 45. nu. 2. fol. 192. & alleg. 67. per totam. 262*
- Prelato mortuo, proprietates, & possessio bonorum ecclesie remanet penes ecclesiam, qua nunquam moritur. alleg. 54. nu. 7. 230*
- Prelato simpliciter aliquid constituti non creditur in præiudicium ecclesie. alleg. 6. n. 12. fol. 29. & alleg. 31. nu. 6. 147*
- Prelatus est solummodo usufructuarius bonorum ecclesie, siue usuarius. alleg. 5. n. 1. fol. 21. alleg. 6. nu. 2. fol. 26. alleg. 45. nu. 3. 192*
- Prelatus habens bona patrimonialia, & beneficia si aliquid acquirat, in dubio presumitur de bonis beneficalibus quassisse. alleg. 6. nu. 4. fol. 27. alleg. 67. nu. 4. 263*
- Prelatus si contrahit debita, non tenetur ecclesia post eius mortem ad illorum solutionem, nisi fuerint contracta pro necessitate ecclesie. alleg. 6. nu. 6. fol. 28. alleg. 45. num. 5. 193*
- Prelatus quando possit donare de bonis ecclesie, vel facere elemosynam, & quomodo. alleg. 17. nu. 4. 87*
- Prelatus promittendo non obligat ecclesiam, nec eius bona. ibid. nu. 5. 82*
- Prelatus potest bona ecclesie per Potentem occupata, alicui concedere absq; solemnitatibus, ut illa recuperet, & ab ecclesia recognoscatur. alleg. 31. nu. 3. 146*
- Prelatus potest remunerare amicum de servitijs præstitis ecclesie de bonis ecclesie, hoc est de fructibus. alleg. 31. nu. 4. 147*
- Prelatus non potest bona ad ecclesiam deuoluta, licet solita concedi, iterum concedere absq; causa, & solemnitatibus, maxime si ecclesia non fuerit diues. alleg. 31. nu. 9. 10. 148*

I N D E X.

- Pralatus non potest obtentu seruitiorum facere magnas concessiones.* alleg. 32. nu. 3. 155
- Pralatus potest viuere de bonis ecclesie, & patrimonialia retinere, & augere.* alleg. 34. nu. 4. 161
- Pralatus an possit testari de fructibus bonorum ecclesie.* alleg. 45. nu. 6. 194
- Pralatus inferior potest prescribere iura episcopalia superioris.* alleg. 53. nu. 4. fo. 226. alleg. 63. nu. 3. 254
- Pralatus successor non indiget apprehensione bonorum ecclesie, sed sufficit possessionem ecclesie tantum capere.* alleg. 54. nu. 6. & seqq. 230
- Pralatus non potest in aliena diocesi iurisdictionalia exercere, licet habeat facultatem utendi Pontificalibus in dicta diocesi.* alleg. 63. nu. 1. 253
- Pralatus successor non tenetur stare locationi facta per predecessorem.* alleg. 5. nu. 11. fol. 23. alleg. 67. per totam. 262
- Prescribi possunt iura episcopalia per inferiorem ab episcopo.* alleg. 53. nu. 4. fol. 226. alleg. 63. nu. 3. 254
- Prescriptio non extenditur ultra possessa in iurisdictionalibus.* alleg. 63. nu. 4. 254
- Prescriptio non currit, durante pupillari etate, prout nec durante tempore pestis, vel belli.* alleg. 23. nu. 3. 111
- Prescriptio non oritur ex contractu nullo, nisi prescriptio centum annorum.* alleg. 31. n. 14. & 15. 149
- Prescriptio immemorabilis non prodest, ubi apparet de initio vitioso.* alleg. 33. nu. 5. 159
- Prescriptio non inducitur ex longeva obseruatione in his, qua sunt mere facultatis.* alleg. 8. nu. 1. 34
- Presentatis duobus a duobus patronis, alter ab altero quis preferatur.* alleg. 19. nu. 3. 175
- Presentia magistratus, seu officialis an requiratur in conuocando concilio vniuersitatis.* alleg. 1. nu. 9. 6
- Presentia armatorum hominum inducit violentiam, etiam si non deueniant ad actum facti.* alleg. 52. nu. 6. 220
- Presumptio qua sumitur ex antiquitate temporis, cessat per inspectionem instrumenti, ubi nulla fit mentio de tractatu, & consensu capituli.* alleg. 31. nu. 12. 149
- Princeps quando possit suum priuilegium reuocare.* alleg. 16. nu. 10. fol. 67. alleg. 26. nu. 12. 121
- Princeps non potest reuocare priuilegium, quod transiit in contractum.* alleg. 16. nu. 18. fol. 70. alleg. 28. nu. 11. fol. 133. bene tamen potest reuocare priuilegium, quod stat in finibus priuilegij, ut immunitas. alleg. 51. nu. 9. 216.
- Princeps concedendo alicui priuilegium non est de more, nec de consuetudine, ut quis citetur.* alleg. 16. nu. 20. fol. 71. alleg. 26. nu. 2. fol. 119. alleg. 40. nu. 15. 182
- Princeps potest derogare iuri alteri quesito in spe, non in actu, ut legitimare spurium in prauidicium agnatorum.* alleg. 16. num. 21. fol. 71. alleg. 38. nu. 5. fol. 173. alleg. 40. num. 16. 182
- Princeps de plenitudine potestatis potest auferre ius alteri quesitum sola voluntate ipsius, seu quesitum de iure ciuili, puta ex sententia, vel prescriptione, secus si fuerit quesitum de iure gentium, puta ex contractu.* alleg. 16. nu. 22. fol. 72. alleg. 28. num. 11. fol. 133. alleg. 44. nu. 1. & 2. fol. 189. alleg. 51. nu. 9. 216
- Princeps, qui pro bono publico aufert ius tertio, debet ei soluere pretium.* alleg. 16. nu. 33. 77.
- Princeps potest duas dignitates, vel officia unire.* alleg. 18. nu. 7. fol. 87. sic & duo feuda unire, vel unum diuidere. alleg. 20. num. 7. 101.
- Princeps, qui conferendo alicui dignitatem, non habet respectum ad personam, sed ad dignitatem, facit ut concessio illa sit realis, & perpetua.* alleg. 18. nu. 11. 88
- Princeps an possit augere numerum officialium contra priuilegium.* alleg. 18. per tot. 84
- Princeps per inuestituram potest mutare naturam feudi.* alleg. 21. nu. 4. 5. 104
- Princeps, si concedendo feudum, non dicat concedere in feudum, libere dicitur donare, & in burgenfaticum.* alleg. 26. nu. 11. 120
- Princeps non presumitur abdicasse a se iurisdictionem per concessionem alteri factam.* alleg. 40. nu. 3. 177
- Princeps an possit priuilegium alteri concessum modificare.* ibid. nu. 6. 178
- Princeps promouendo indignum, videtur cum eo dispensare.* alleg. 46. num. 6. fol. 199. sic & faciendo aliquid contra ius, videtur dispensare. alleg. 70. nu. 4. 273
- Princeps potest usum fluminis publici priuato concedere, ita ut ibi edificet.* alleg. 61. num. 2. 245
- Princeps presumitur circumuentus faciendo secundam concessionem in prauidicium prime, & ideo non tenet, etiam si motu proprio.* alleg. 77. nu. 2. & 3. 302
- Princeps concedendo alicui feudum, quod dicit vacare ex una causa, si ex alia vacaret, concessio non tenet.* alleg. 77. nu. 6. 305
- Princeps contrahendo cum subditis, maxime accepta pecunia, obligat successorem.* allegat. 78. nu. 1. 307
- Princeps, qui, pretio accepto, priuilegium concedit,*

I N D E X.

- cedit, non potest illud reuocare. ibid. nu. 2.* 308.
- Princeps potius presumitur reuocare priuilegium a se concessum, quam per suos predecessores. alleg. 85. nu. 1.* 328
- Principi narranti gesta a se, vel ab alio, creditur, quando non agitur de suo commodo. alleg. 16. sub nu. 4. fol. 65. alleg. 28. n. 12.* 134
- Principi asserenti concedere priuilegium propter bonum publicum, non creditur, nisi aliter probetur. alleg. 16. nu. 31. fol. 76. alleg. 85 nu. 3.* 329
- Principi asserenti, officium siue feudum vacare propter culpam, vel resignationem, non creditur, nisi aliter probetur. alleg. 18. num. 12. fol. 88. alleg. 21. nu. 10. fol. 106. alleg. 28. nu. 12 fol. 134. & alleg. 77. nu. 5.* 304
- Prior potest monachum vendicare. alleg. 13. sub nu. 1.* 50
- Priuilegia concessa Baronibus Regni non operantur contra Neapolitanos. allegat. 40. nu. 8.* 179
- Priuilegia quando stricte, vel large sint interpretanda. alleg. 27. num. 6. fol. 128. alleg. 79. nu. 8.* 311
- Priuilegij causa finalis qualis sit, & qualiter cognoscatur. alleg. 15. nu. 2. & 2.* 57
- Priuilegij cause sunt adimplenda ab eo, qui vult vti priuilegio. ibid. nu. 3 & 9.* 58
- Priuilegij concessio intelligitur sine tertij preiudicio. alleg. 52. nu. 11. fol. 222. alleg. 54. nu. 10 fol. 230. alleg. 70. nu. 2.* 309
- Priuilegio concessio ex causa fauorabili, & pia, non excusatur cõcessionarius volens vti cõmodo priuilegij, quod ex impedimento superuenienti non potuerit contenta in priuilegio adimplere. alleg. 15. nu. 4.* 58
- Priuilegium Capuanis concessum circa exemptionem a gabellis, & iuribus passuum non nocet Auerfanis, qui sunt domini passus Põtis Silicis. alleg. 16. nu. 1. fol. 64. alleg. 85. per totam.* 328
- Priuilegium Caualeratus S. Petri, inter alias immunitates tribuebat facultatem testandi de bonis, & fructibus ecclesiarum ad milites peruentis vsque ad certam summam. alleg. 15. nu. 1.* 57
- Priuilegium amittitur per non usum, seu per contrarium usum, patientibus ipsis priuilegiatis. alleg. 16 num. 25. cum seq. fol. 74. alleg. 18. nu. 4. fol. 86. alleg. 51. nu. 7. fol. 215. alleg. 85. nu. 4.* 329
- Priuilegium impetratum, lite pendente, non praiudicat liti mota, & quid preempta instantia. alleg. 28. nu. 5. fol. 131. alleg. 29. nu. 3* 137
- Priuilegium concessum ciuitati extenditur ad villas, & casalia alleg. 36. nu. 1.* 167
- Priuilegium Principis transfert dominium, & possessionem absq; apprehensione. alleg. 27 nu. 1. fol. 124. alleg. 36. n. 2. fol. 168. alleg. 77. nu. 1. fol. 301. alleg. 79 nu. 1.* 309
- Priuilegium, quod se refert ad aliud, non probat, nisi relatum producat. alleg. 40. nu. 1.* 177.
- Priuilegium, per quod cõceditur aliquid, quod non est quasibile de iure gentium, potest per Principem reuocari, sicut iurisdictio. ibid. nu. 7.* 179
- Priuilegium secundum faciens mentionem de primo nihil disponit, nisi in eo inseratur tenor primi. ibid. nu. 2.* 177
- Priuilegium secundo loco impetratum, non facta mentione de primo, non tenet. alleg. 15. nu. 10. fol. 19. alleg. 16. nu. 12. fol. 68. alleg. 40 nu. 12. fol. 181. alleg. 77. n. 2. fol. 302. alleg. 79. nu. 4. & seqq.* 310
- Priuilegium secundum non tollit primum, vbi per primum est quasitum ius tertio de iure gentium. alleg. 16. nu. 11 fol. 67. alleg. 26. nu. 13. fol. 121. alleg. 40. nu. 12.* 180
- Priuilegium secundum speciale an deroget primo generali, non facta de eo mentione, & e contra. alleg. 16. nu. 14 fol. 68. alleg. 38. nu. 2. & seqq. fol. 172. alleg. 44. nu. 3. fol. 190. alleg. 77. nu. 2. fol. 302. alleg. 79. nu. 4. & seq.* 310
- Priuilegium secundum, in quo adest clausula, (reuocãtes omnia alia, etiam si de his esset facta specialis mentio) an reuocet primum, in quo adest clausula (quod nõ intelligatur ei derogatum, nisi de eo fiat specialis mẽtio) alleg. 16. nu. 15. vbi etiam quid si in secundo adsit clausula, motu proprio.* 69
- Priuilegium vniuersitatis amittitur per contrauentiones particularium. alleg. 16. nu. 27 fol. 75. alleg. 85. nu. 6.* 330
- Priuilegium quando iudicetur reale, vel personale, ita quod cum persona extinguatur. alleg. 18. nu. 2. fol. 84. & alleg. 31. nu. 10. 217*
- Priuilegium, in quo adest clausula derogatoria, non reuocatur per secundũ, in quo non est facta mentio de primo, ac de clausula derogatoria in eo apposita. alleg. 40. nu. 13. fol. 181. alleg. 44. nu. 4. fol. 191. alleg. 79. nu. 9* 311
- Priuilegium non purgat spoliũ. alleg. 26. nu. 15.* 122
- Priuilegium concessum, pretio recepto, efficitur irreuocabile. alleg. 16. nu. 39. fol. 79. alleg. 78 nu. 2.* 308
- Priuilegium immunitatis specialiter alicui concessum, nõ tollitur per legem generalem. alleg. 79. nu. 5. fol. 310. sed bene tollitur per non usum, vel contrarium usum. alleg. 16. nu. 25. fol. 74. & alleg. 85. nu. 4.* 329
- Probatio negatiua praualet aliquando affirmati.*

- matina, etiam cum minori numero testium.*
alleg. 73. nu. 1. 283
- Probationes facta in uno iudicio nocent in alio ei, cui sententia primi iudicij posset nocere.* alleg. 62. nu. 2. 248
- Procurator non potest donare, cum donare sit perdere.* alleg. 31. nu. 27. 153
- Procurator, qui in itinere fuit disrobatus, an possit repetere emendam a suo principali.* alleg. 1. nu. 10. 12. 6
- Procurator qualiter differat a nuncio.* ibid. nu. 13. 7
- Procuratori quando possit culpa imputari.* ibid. nu. 15. 8
- Producens scripturam videtur acceptare contenta in ea.* alleg. 19. nu. 9. 84
- Prohibens, ne testamentum fiat, tenetur resarcire damnum, & hereditatem ut indignus amittit.* alleg. 81. nu. 4. 320
- Prohibitus alienare prohibetur & compromittere.* alleg. 50. nu. 6. 210
- Prohibitus aliquid facere sine causa, sed cum causa sic, assertioni ipsius super dicta causa non creditur, nisi probetur.* alleg. 16. nu. 31. cum seq. 76
- Promittens, ut principalis, sed in veritate obligatur pro alio, dicitur fideiussor.* allegat. 17. nu. 1. 80
- Promotus ad beneficium qui vadit cum intentione lucrandi fructus beneficij, non Deo serviendi, dicitur iniuste promotus.* allegat. 59. nu. 2. 242
- Pupillus moriens in pupillari etate, dicitur decedere intestatus; quamvis testari non possit.* alleg. 9. nu. 9. 38
- Q**
Qualis apparet solutio, talis presumitur precessisse concessio. alleg. 14. nu. 7. fol. 54 alleg. 33. nu. 2. 158
- Qualitas debet probari per eum, qui se fundat in dicta qualitate.* alleg. 14. n. 8. fol. 54. alleg. 16. nu. 23. fol. 72. alleg. 36. n. 4. fol. 169. alleg. 69 nu. 6. 270
- Qualitas noua nouam impartat concessionem.* alleg. 74. nu. 3. 289
- Qualiter probetur, aliquid esse de territorio alicuius castri* alleg. 62. nu. 5. 249
- Qualiter probetur, quod res fuerit solita concedi, an per unum, vel binum actum, & quando dicatur solita concedi.* alleg. 31. nu. 7. 147
- Quando agitur ex declarato, vel declarante ex confirmato, vel confirmate.* alleg. 64. nu. 4. & 5. 256
- Quando Princeps vniuit duo Castra in unum, qualiter sit denominandum, & quid de rebus, & iuribus eorum.* alleg. 18. nu. 10. fol. 87. alleg. 54. nu. 5. 229
- Quarta Episcopalis, & quarta mortuariort*
- qua iure Episcopo debeat.* alleg. 51. nu. 1. 212
- Qui allegat etatem, debet illam probare.* alleg. 25. nu. 1. 114
- Qui est obligatus ad aliquod factum, tenetur ad illud infra terminum, quo verisimiliter explicare potuisset.* alleg. 22. nu. 5. 109
- Qui non implet causas priuilegij, non gaudet commodo priuilegij.* alleg. 15. nu. 3. & 9. 58
- Qui pro alio in veritate se obligat, licet promittat, ut principalis, dicitur fideiussor, & habet beneficia fideiussoris.* alleg. 17. nu. 1. 80
- Qui prohibet aliquem testari, tenetur resarcire damnum, & hereditatem ut indignus amittit.* alleg. 81. nu. 4. 320
- Quod est intra fines, presumitur illius, cuius sunt fines, & quomodo hoc intelligatur, & quid in predijs priuatis.* alleg. 16. n. 7. fol. 66 alleg. 35. nu. 5. fol. 165. alleg. 62. nu. 4. 249
- Quod principaliter agitur, est attendendum.* alleg. 17. nu. 10. 83
- Quod sunt solutiones facienda in anno per conductorem, tot sunt locationes.* alleg. 80. nu. 9. 316
- R**
Ratibatio non confirmat actum nullum. alleg. 50. nu. 5. 209
- Ratibatio non trahitur retro, ubi termini non sunt habiles.* alleg. 46. nu. 4. 198
- Ratione dubij euentus multa permittuntur, que alias non permitterentur, sic ratione dubietatis non consideratur lesio, etiam in minore.* alleg. 70. nu. 8. 275
- Receptio census an noceat ecclesie quoad caducitatem.* alleg. 32. nu. 6. 156
- Rector ecclesie, vel beneficij adipiscendo possessionem ecclesie, vel beneficij, dicitur adipisci possessionem omnium rerum, licet singulariter non apprehendat.* alleg. 54. num. 6. 229.
- Rector ecclesie non potest renunciare beneficio absq; consensu patroni* alleg. 56. n. 5. fol. 236 alleg. 82. nu. 9. 373
- Redditio computorum, seu rationum, debet reddi per introitum, & exitum.* alleg. 6. nu. 20. 31
- Reductio laudi potest peti, data enormi lesione, non obstant quod cum iuramento sit renunciatum reductioni, neq; requiritur absolutio.* alleg. 2. nu. 6. & 7. 12
- Re eodem modo peritura penes creditorem, prout penes debitorem, an teneatur debitor.* alleg. 1. nu. 17. 19. 9
- Regi dicenti vacare officium, vel feudum propter culpam, vel resignationem, non creditur, nisi aliter probetur.* alleg. 18. nu. 12. 88
- Regula Cancellaria de trienniali possessore non habet locum in intruso, & quis dicatur intrusus*

I N D E X.

- trufus alleg. 13. nu. 4. fol. 51. alleg. 66. num. 7.*
261
- Reipublica interest, ut vendentes comestibilia bene tractentur. alleg. 8. nu. 4.* 35
- Relatio ad instrumentum operatur, ut si in instrumento aliud appareat, precedens confessio relatiua nihil obstat confidenti. alleg. 1. nu. 14.* 8
- Relatum est in referente. alleg. 77. nu. 7.* 305
- Remedia capitulorum Regni dantur clericis contra clericos. alleg. 52. nu. 1. & 2.* 219
- Remedium capitulorum nõ debet per iudicem concedi, ubi ipsi videtur notorie iniusta imploratio. alleg. 54. nu. 12.* 231
- Remissio usurarum ex quibus presumatur. alleg. 72. nu. 4.* 283
- Remota causa priuilegij, remanet quis in dispositione iuris communis. alleg. 15. nu. 8.*
59
- Remuneratio debet commensurari meritis. alleg. 32. nu. 1.* 155
- Renunciatio ecclesie patronata requirit expressum consensum patroni. alleg. 56. nu. 5. fol. 236. alleg. 82. nu. 9.* 323
- Renunciatio hypothecae facta per mulierem, excludit eam a regressu super bonis renunciatis. alleg. 12. nu. 18.* 49
- Repudiatio hereditatis, vel legati facta per minorem absque tutoris auctoritate, sibi non nocet. ibid. nu. 14.* 48
- Res burgensatica, si permansit feudalis per annos 30. mutat naturam, & efficitur feudalis. alleg. 21. nu. 7.* 105
- Res ecclesie solita concedi potest per praelatum concedi absque solemnitatibus, & quando dicatur solita. alleg. 31. nu. 5. & seq.* 147
- Res integra quando dicatur. alleg. 5. num. 7.*
23
- Res non presumitur feudalis, eo quia est reddititia feudo. alleg. 14. nu. 11. fol. 55. alleg. 19. nu. 4. & seq.* 92
- Restitutio in integrum, quae datur ecclesie enormiter laesa, non regulatur quadriennio, sed perpetuo datur. alleg. 33. nu. 7.* 159
- Restitutio in integrum satis dicitur peti, cum in libello narratur factum, ex quo restitutio debetur, cum clausula (omni modo meliori) ibid. nu. 8.* 159
- Restitutio trahitur retro, etiam in praedictum iuris quaesiti, quando illud ius est questum ex legis dispositione. alleg. 29. num. 5.*
137
- Reus citatus per edictum, si sua putauerit interesse comparendo, dicitur reus voluntarius. alleg. 52. nu. 4.* 220
- Reus non potest impugnare mandatum procuratoris aëtoris post sententiam latam pro ipso aëtoris. alleg. 4. nu. 7.* 19
- Rex desperatus de Regno cõcedens priuilegia, nulliter concedit. alleg. 28. nu. 9.* 133
- Rex magis presumitur reuocare priuilegia a se concessa, quam per predecessores. alleg. 85. nu. 1. 238.*
- Reliqua vide in ver. Princeps.*
S
- S***cientia ut noceat, requiritur, quod habeatur omnes qualitates nociua. alleg. 32. nu. 6.* 156
- Scientia vniuersitatis quomodo probetur per actus particularium ciuium. alleg. 85. nu. 7.*
330.
- Scriptura antiqua reperta in Archiuo quam fidem faciat. alleg. 58. nu. 1.* 239
- Scriptura an requiratur ad essentiam gratiae. alleg. 63. nu. 2.* 253
- Scriptura producta plene probat contra producentem. alleg. 6. num. 19. fol. 31. alleg. 19. nu. 9.* 94
- Scriptura monumentorum, seu alia scripturae antiquae in marmore, vel pariete non probant dominium. alleg. 11. nu. 1. & 4.* 43
- Scripturae priuatae non probant, nisi fuerint per testes, qui viderint subscriptionem verificata. alleg. 6. nu. 15.* 30
- Scripturae priuatae productae post conclusum in causa, nihil probant. alleg. 6. nu. 16.* 30
- Sententia antiqua habet pro se presumptionem, quod fuerit rite, & recte lata, si tamen ex inspectione actõrum appareat, acta non fuisse rite confecta, cessat praesumptio alleg. 31. nu. 13.* 149
- Sententia cui nocet, nocent & probationes. alleg. 16. nu. 30 fol. 76. etiam in alio iudicio facta. alleg. 62. nu. 2.* 248
- Sententia secunda lata contra primam est nulla. alleg. 38. nu. 1.* 172
- Sententia lata pro aëtoris, non potest reus impugnare mandatum procuratoris aëtoris. alleg. 4. nu. 7.* 19
- Sententiae antiquae creditur, licet acta non reperiantur, & quando sententia dicatur antiqua. alleg. 16. nu. 6. fol. 65. alleg. 30. nu. 11.*
141
- Seruitus negatiua non praescribitur nisi a tempore prohibitionis, etiam si per mille annos ante non usus fuerit. alleg. 51. nu. 6.* 214
- Seruitus utendi aqua fluminis quanto tempore praescribatur. alleg. 61. nu. 4.* 245
- Simulatio non presumitur, nisi probetur. alleg. 12. nu. 9.* 46
- Sindici, vel administratoris confessio non praedictat vniuersitati, & quomodo. alleg. 16. nu. 29.* 75
- Sindicus potest eligi per Decuriones, seu illos de regimine alleg. 1. nu. 6.* 4
- Societas finitur, si socius incipiet esse molestus, vel*

I N D E X.

- vel alia supervenerit causa, pacto in contra-*
rium non obstante. alleg. 71. nu. 4. 279
- Societas finitur morte unius ex socijs, etiam*
quoad socios superstites, & quomodo hoc in-
telligatur. ibid. nu. 1. & per tot. 277
- Solemnitas qua adhibetur in contractu, requi-*
ritur in distractu. alleg. 69. nu. 8. 275
- Solemnitas, qua requiritur in alienatione, re-*
quiritur in procuratione ad alienandam.
alleg. 50. nu. 2. 208
- Solutum inducitur per binos actus spatio tem-*
poris 40. annorum. alleg. 31. uu. 7. fol. 147. al-
leg. 80. nu. 5. 315
- Solutus census tanquam emphyteuta, referen-*
do se ad antiquum contractum emphyteu-
ticum, non constituit emphyteusim. alleg. 14.
nu. 5. 54
- Solutio census annua constituit quem in pos-*
sessione illum percipiendi. ibid. nu. 3. 53
- Solutio census continuata per 40. annos, an*
faciat presumi contractum emphyteuticum.
ibid. nu. 6. 54
- Solutio census presumitur facta ex titulo pre-*
cedenti, de quo apparet. alleg. 33. nu. 2. 158
- Solutio cedit prius in causam tertiarum. alleg.*
84. nu. 10. 327
- Solutiones sponte facta an praejudicent prius-*
legio immunitatis ecclesiae, monasterij, vel
civitatis. alleg. 16. nu. 25. & seq. fol. 74. alleg.
51. nu. 8. 215
- Spoliare non dicitur, qui possessionem intrauit,*
ut illam continet, quamvis spoliaverit na-
turaliter possidentem. alleg. 28. nu. 7. & seq.
fol. 132. alleg. 80. nu. 8. 316
- Spoliatus ante omnia debet restitui, & deinde*
litigare super petitorio, etiam in feudalibus.
alleg. 35. nu. 1. 163
- Spoliatus non restituitur, ubi de dominio spo-*
liantis notorie constat. alleg. 80. nu. 12. 317
- Spoliatus auctoritate magni praetoris non*
habet interdictum recuperanda. ibid. num.
13. 318
- Spoliatus agit ad recuperandam possessionem,*
etiam si alieno nomine possederit. allegat. 10.
nu. 1. 41
- Spoliatus potest recuperare possessionem suam*
etiam auctoritate propria, & in continenti.
ibid. nu. 2. 41
- Spoliatus dicitur agere ad recuperandam sua*
possessionem in continenti, cum primum fa-
cultas se obtulerit ei illam recuperandi. ibid.
nu. 3. 41
- Spolium quomodo probetur. alleg. 26. num. 16.*
122
- Spolium probatur eo ipso, quod est probata*
antiquior possessio ex parte spoliati. alleg. 10.
nu. 4. fol. 42. alleg. 35. nu. 7. 166
- Spolium non debetur Camera Apostolica in*
beneficijs pertinentibus ad collationem Re-
gis. alleg. 34. nu. 6. 162
- Spurius licet sit capax eorum, qua sunt contra-*
ctus, ab extraneis, non tamen ab ipso patre.
alleg. 76. nu. 6. 298
- Statutum loquens in decedentem ab intestato,*
habet locum in pupillo decedente ab intesta-
to, quamvis testari non potuisset. allegat. 9.
nu. 9. 38
- Substitutio compendiosa facta impuberi, ma-*
tre existente in medio, an inducat directam
pupillarem, vel fideicommissariam. alleg. 68
nu. 1. 264
- Substitutio compendiosa fideicommissaria non*
excludit matrem. ibid. nu. 6. 267
- Substitutio compendiosa quando dicatur. alleg.*
9. nu. 6. 37
- Substitutio fideicommissaria, vel compendiosa*
extenditur ad bona testatoris, non filiorum.
alleg. 71. nu. 2. 273
- Substitutio proximorum facta in substitutione*
reciproca, videtur facta ultimo morienti.
alleg. 9. nu. 1. 36
- Substitutio quando dicatur facta per verba*
directa, & quando per obliqua. ibid. nu. 2.
37
- Substitutio facta a pagano verbis directis im-*
puberibus, licet infra tempora pupillaris eta-
tis valeat iure directi pupillaris, tamen post
pupillarem aetatem expirat in totum. ibid.
nu. 3. 37
- Substitutio facta verbis communibus quando*
trahatur ad fideicommissariam post tempo-
ra pubertatis, & maxime matre existente
in medio. ibid. nu. 4. & 5. 37
- Substitutio facta impuberi sub conditione, si*
sine liberis, an extendatur ad tempus ma-
ioris aetatis. ibid. nu. 7. 37
- Substitutio pupillaris expirat, si impubes in-*
fra tempora pupillaris aetatis filium procrea-
verit, quod non est impossibile. ibid. num. 8.
38
- Substitutio facta ultimo morienti, dicitur com-*
pendiosa, etiam si in ea non sit appositum
verbum, quancumque. ibid. nu. 11. 39
- Substitutione inuicem facta inter filios, eisque*
sine liberis decedentibus, substitutus paupe-
ribus Christi, si omnes filij moriantur unus
post alium, & ultimus sine filijs, an paupe-
res habebunt portionem ultimi morientis
santum, an etiam quod ultimus habuit ex
substitutione per mortem fratrum. ibid. sub
nu. 12. 40
- Substitutus excluditur, matre existente in*
medio, vel saltem mater detrahit duas quar-
tas. ibid. nu. 12. & 13. 40
- Substitutus ultimo morienti inuenit in here-*
ditate illius portiones primi morientis, non
iure

I N D E X.

- iure substitutionis, sed tanquam rem aliunde quasitam. ibid. sub nu. 12.* 39
- Successor in beneficio differt ab herede, hic natus habet à defuncto, ille à superiore. alleg. 5. nu. 3.* 21
- Successor in beneficio nõ tenetur stare locationi facta per prædecessorem. alleg. 5. num. 11. fol. 23. alleg. 17. nu. 6. fol. 82. alleg. 67. num. 5. 263.*
- Successor in beneficio non tenetur ad debita contracta per prædecessorem, nisi fuerint contracta pro necessitate ecclesiæ beneficiata alleg. 6. nu. 6. fol. 28. alleg. 17. nu. 3. fol. 80. vel pro sustentatione, & victu Prælati alleg. 34. nu. 1. fol. 160. alleg. 45. nu. 5.* 192
- Successor in ecclesiâ non indiget corporali apprehensione bonorum ecclesiæ, sed sufficit possessionem ecclesiæ accipere. alleg. 54. num. 6. & seqq.* 230
- Successor in dignitate non potest reuocare donationem à prædecessore factam. allegat. 19. nu. 11.* 96
- T**
- T***Empus data attenditur in priuilegijs ad cognoscendam anterioritatem. alleg. 40. nu. 9.* 180
- Termini, seu fines naturales qui dicantur, & quomodo probentur fines. alleg. 62. num. 5. 9. 250.*
- Terra sterilis ecclesiæ, & nemorosa potest cõcedi, vel alienari absque solemnitatibus. alleg. 30. nu. 12.* 141
- Territoria, & fines territoriorum multipliciter, & quomodo probentur. alleg. 62. n. 5. fol. 249. alleg. 58. nu. 1.* 240
- Testamētum ad pias causas probatur per duos testes. alleg. 81. nu. 1.* 319
- Testamētum ad pias causas gaudet eisdem priuilegijs, quibus testamētum militis. alleg. 82. nu. 2.* 185
- Testamentum eius, qui non poterat articulate, & intelligibiliter loqui, non valet. alleg. 25. nu. 4.* 115
- Testamentum factum à muliere impubere, nõ excedente duodecimum annum, non valet. ibid. nu. 3.* 115
- Testamentum, in quo testator ad interrogationem Notarij nominauit heredem, dicendo (quod sic) non valet. alleg. 15. nu. 14. fol. 61. alleg. 25. nu. 5. fol. 115. alleg. 55. nu. 4.* 233
- Testamentum in scriptis, si non potest valere, vt in scriptis, an valeat, vt nuncupatiuum, vel alia vltima voluntas. alleg. 55. nu. 2.* 233
- Testamentum licet caducatum probat testatoris voluntatem. alleg. 42. nu. 3.* 186
- Testamentum non inducitur per verba generalia in plateis dicta, etiã fauore piæ causæ. ibid. nu. 3.* 186
- Testamentum militis, vel ad pias causas qualiter sustineatur, & an requiratur quod testes sint rogati. ibid. nu. 1. fol. 184. alleg. 81. nu. 5.* 320
- Testamentum secundum reuocat primum, & quid si secundum non sit solemne. alleg. 55. nu. 1.* 232
- Testamentum scriptum manu alterius, quam testatoris, non valet, nisi testator illud habes in manibus dicat, illam esse suam voluntatem. alleg. 15. nu. 11.* 60
- Testandi facultas concessa de iure speciali non se extendit ad facultatem codicillandi. ibid. nu. 16.* 61
- Testator si reliquerit prædium, vt ibi cõstruatur monasterium, quod non potuit ibi cõstrui de iure, tunc dictum prædium debet conuerti in alium vsum pium. ibid. num. 6. 58.*
- Testatoris voluntas fauore piæ causæ probatur per duos tales, & alijs coniecturis. alleg. 81. per tot.* 319
- Testatoris voluntas non probatur per verba assertiua Notarij. alleg. 15. nu. 13.* 61
- Testatoris voluntas probatur per testamētum per ipsum primo loco factum licet caducatum. alleg. 42. num. 3. fol. 186. item per geminatas declarationes, per actum licet inualidum, & per alias coniecturas. alleg. 84. num. 6. 327.*
- Testes ad reprobandum instrumentum quot requirantur. alleg. 1. nu. 3.* 4
- Testes an debeant esse rogati in testamento militis, vel ad pias causas. alleg. 42. num. 1. fol. 184. alleg. 87. nu. 5.* 320
- Testes singulares, vel varij non probant. alleg. 25. nu. 6.* 116
- Testes singulares probant quasi possessionem iurisdictionis. alleg. 62. nu. 6.* 250
- Testes Vniuersitatis quomodo probent pro ipsa Vniuersitate. ibid. nu. 10.* 250
- Testibus duobus affirmantibus magis creditur quam decem negantibus. alleg. 1. nu. 4. fol. 4. alleg. 16. sub num. 14. fol. 73. alleg. 36. nu. 5. fol. 169. alleg. 81. nu. 3. fol. 319. fallit aliquando, vt alleg. 73. nu. 1.* 285
- Testis in vno falsus redditur in totum falsus. alleg. 62. nu. 12.* 251
- Testium numerus quando attendatur in cõsuetu. alleg. 16. nu. 24. fol. 73. alleg. 25. nu. 2. fol. 114. alleg. 62. nu. 11.* 251
- Tolerantia principis inducit titulum presumptum. alleg. 18. nu. 13.* 89
- Transactio facta cum vniuersitate valet etiam absq; decreto, vbi illius virtute possidet. alleg. 69. nu. 9.* 272
- Transumptio instrumenti antiqui quando pro-*

I N D E X.

- probet, & an requiratur partis citatio. alleg. 33. nu. 3.* 158
- Tutor non potest sibi ipsi auctorari. alleg. 71. nu. 6.* 281
- Tutor, an possit alienare molendinum pupilli absq; decreto. alleg. 20. nu. 5. & seq.* 100
- Tutor qui in inventario descripserit bona propria, an sibi praiudicet. alleg. 12. num. 11.* 47
- V**
- V***alet argumentum de contractu ad ultimas voluntates alleg. 71. nu. 2.* 280
- Valor beneficij, seu Præbenda intelligitur deductis oneribus. alleg. 3. nu. 9.* 16
- Variatio quando admittatur. alleg. 5. num. 6.* 22
- Vassallagium quomodo probetur. alleg. 27. nu. 3.* 124
- Vassallus, qui per 30. annos feudum possederit, præsumitur de eo inuestitus. alleg. 16. nu. 8.* 66.
- Vbi limitata qualitas, vel limitatum tempus est fundamentum intentionis alicuius, oportet, quod illa qualitas, vel tempus deducatur, & specificè probetur, alias agens succedat. alleg. 14. nu. 8. fol. 54. alleg. 16. nu. 23. fol. 72. alleg. 69. nu. 4. fol. 169. alleg. 36. nu. 6.* 270
- Vbi res agitur inter patrem, & filium, lex contentatur omni verborum leuitate. alleg. 75. in princ.* 290
- Vbi sunt pares probationes in possessorio, præfertur is, qui docet de titulo. alleg. 62. num. 8.* 250.
- Vbi timetur de præda seu extorsione officialis, potest ei interdici, ne se intromittat in tali officio. alleg. 8. nu. 3.* 35
- Vbi quis est prohibitus aliquid facere sine causa, sed cum causa potest, assertioni eius super dicta causa non creditur, nisi aliter probetur. alleg. 16. sub nu. 32.* 76
- Vendita re duobus, is præfertur, cui primo est tradita. alleg. 22. nu. 4.* 109
- Vendita re duobus, quo casu præfertur is, cui primo est tradita, an possit alter pro pretio soluto agere assistentia contra emptorem, & possessorem. ibid. nu. 6.* 109
- Vendita re à marito, & uxore, ad quem præsumatur pecunia peruenta. alleg. 47. nu. 1. 241*
- Venditio facta ad mensuram non dicitur perfecta ante mensurationem, nec præcarium in ea appositum quicquam operatur ante mensurationem. alleg. 22. nu. 1. & 3.* 108
- Venditor serui quando teneatur redhibitoria, ex quo erat fugitiuus, vel fur. alleg. 73. n. 2. & per tot.* 285
- Verba apposita in priuilegio (iuxta temporis præteriti morem) non operantur, ut de more debeat probari, sed resoluuntur, quia mos præteriti temporis sic obtinuit. alleg. 16. sub nu. 23.* 73
- Verba enunciatiua Principis probant enunciata per ipsum. alleg. 16. nu. 4.* 64
- Verba enunciatiua in instrumentis antiquis quando probent. alleg. 3. nu. 11. fol. 17. alleg. 16. nu. 36. fol. 77. alleg. 27. nu. 3. fol. 124. & an probent dominium, & possessionem. alleg. 58. n. 3. fol. 240. & quid si enuncient confinia. alleg. 41. nu. 4. fol. 183. alleg. 62. nu. 1. 247*
- Verba licet enunciatiue prolata contenta in supplicatione Principi porrecta, cui Princeps annuit per verbum (placeat) probant dominium. alleg. 16. nu. 9.* 67
- Verba generalia in plateis dicta non inducunt dispositionem, etiam fauore pia causa. alleg. 42. nu. 3.* 186
- Verbum ex reſta, seu ad complementum positum in apoca, probat, alias quantitates fuisse solutas, nisi tamen allegetur error computorum. alleg. 6. nu. 21.* 32
- Verbum (hæres) in dispositione appositum, quando de filio intelligatur, vel de quocunque hærede, etiam extraneo. alleg. 19. nu. 10.* 95
- Via vicinalis qua dicatur, & qua publica, & quando vicinalis habeatur loco publica. alleg. 11. nu. 3.* 43
- Vicarius generalis Episcopi an possit facere generalem visitationem, & an etiam Capitulum, sede vacante. alleg. 24. nu. 1.* 112
- Vicinitas arguit scientiam. alleg. 16. num. 26.* 75
- Violentum dicitur quod ab aliquo fit propria auctoritate, & per potentiam. alleg. 26. nu. 17. fol. 122. alleg. 52. nu. 5.* 220
- Vnio ecclesiarum, beneficiorum, & dignitatum, an & quando fieri possit. alleg. 18. nu. 7. fol. 87. alleg. 52. num. 8. fol. 221. alleg. 53. num. 3.* 225
- Vnio duarum ecclesiarum non præiudicat reſtori ecclesie vnite. alleg. 52. nu. 10.* 222
- Vnitis duobus castris, vel duabus dignitatibus, denominatio fit à digniori, & collato digniori, dicitur concessum, & minus dignum. alleg. 18. n. 8. & seq. fol. 87. alleg. 54. nu. 4.* 229
- Vnitis duobus castris, castrum vnitum se habet vti filius, id vero, cui vnitur, vti mater. alleg. 54. nu. 5.* 229
- Vnitis duabus ecclesijs, ecclesia vnita assumit naturam, priuilegia, & prærogatiuas ecclesie, cui vnitur. alleg. 66. nu. 1.* 259
- Vnitis pluribus ecclesijs, si principalis fuerit destructa, alia in eius locum suffeſta dicitur caput aliarum, & idem erit patronus prima, qui fuerat secunda. ibid. nu. 2.* 260
- Vnitis duobus beneficij, vel officij, sufficit quod*

I N D E X.

<i>quod fiat collatio de digniori, cui facta est annexio, ut de omnibus alijs annexis intelligatur facta concessio. alleg. 18. num. 9.</i>	<i>non veniunt ea, qua per prius alteri fuerunt concessa, & ab ipsa vniuersitate separata. alleg. 77. nu. 4.</i>
<i>87</i>	<i>303</i>
<i>Vniuersitas & si debeat regi per Priores, & Antianos, ius tamen disponendi de rebus vniuersitatis residet penes ipsam vniuersitatem principaliter. adeo quod gesta per ipsam tenent, ac si per Priores, & Antianos. alleg. 1. nu. 5.</i>	<i>Vniuersitati praeiudicatur per actus particularium ciuium, ut propterea amittat priuilegium. alleg. 16. nu. 27. fol. 75. alleg. 85. nu. 6. 330.</i>
<i>4</i>	<i>330.</i>
<i>Vniuersitas congregatur per sonum tubae, vel campana, qua congregata quod maior pars disponit, attenditur. alleg. 1. nu. 7. fol. 5. alleg. 28. nu. 13.</i>	<i>Voluntas testatoris probatur ex geminatis declarationibus, alijsue coniecturis, item ex actu licet inualido. alleg. 42. num. 3. fol. 186. alleg. 84. nu. 6.</i>
<i>135</i>	<i>327</i>
<i>Vniuersitas si fuerit congregata absq; dictis solēnitatibus, an gesta per eam valeant. ibid. nu. 7.</i>	<i>Vsura quando censeantur remissa. allegat. 72. nu. 4.</i>
<i>5</i>	<i>283</i>
<i>Vniuersitas vbi necessitas imminet, & periculum est in mora, potest congregari etiam nō vocatis absentibus. ibid. nu. 8.</i>	<i>Vsus aquae fluminis quanto tempore praescribatur alleg. 61. nu. 4.</i>
<i>5</i>	<i>245</i>
<i>Vniuersitas ut cōgregetur, an requiratur presentia officialis, & quando. ibid. nu. 9.</i>	<i>Vsus fluminis publici potest per Principem priuato concedi, ita quod ibi possit aedificare. ibid. nu. 2.</i>
<i>6</i>	<i>245</i>
<i>Vniuersitas tenetur ad emendam, si sui Ambasciatores. seu Legati fuerint disrobati. ibid. nu. 10.</i>	<i>Vsus iurisdictionis in vno capite, vel in vna specie, vel in vno loco, conseruat ius vtendū in alijs capitibus. speciebus, & locis. alleg. 27 nu. 6. fol. 126. alleg. 36. nu. 3. fol. 168. alleg. 51 nu. 4. & seq.</i>
<i>6</i>	<i>213</i>
<i>Vniuersitate vendita, vel alio modo alienata,</i>	<i>Vsus priuilegiū in vna parte territorij conseruat priuilegium in toto territorio. alleg. 36. nu. 3.</i>
	<i>168</i>

L A V S D E O.

Lector corrigat errata grauiora incuria impressoris hoc modo.

- In alleg. 6. fol. 28. ibi num. 6. extra de priuil. dic de pignoribus.
- In alleg. 8. fol. 35. ibi num. 1. in fi. ex eo tit. dic eod. tit. & ad additiones nunc. dic tuum.
- In alleg. 9. fol. 36. in summario 9. nutritus dic moriens. & ibi num. 10. subconditionem dic. substitutionem.
- In alleg. 10. fol. 41. ibi in addit. num. 51. dic 32.
- In alleg. 11. fol. 57. ibi num. 10. de decisi. dic de decimis. & ibi eod. num. conf. 146. dic 246.
- In alleg. 16. fol. 64. ibi num. 17. ius in specie contenta. dic in specie. & circa contenta. & ibi eod. num. in rit. de pace. dic de pact. & ibi num. 21. pluribus vicibus in specie. dic in spe. & ibi in l. se patris. dic in l. qui se patris. & ibi nu. 22. Bald. in l. fin. eod. dic Cod. & ibi nu. 24. l. ob carnem. dic ob carmen.
- In alleg. 17. fol. 79. ibi nu. 4. & aliter donatione tenet. dic donatio non tenet.
- In alleg. 18. fo. 84. ibi nu. 1. quando numerus. dic quod numerus & ibi nu. 4. ff. si quando appell. dic quando appell. & ibi eod. nu. & ad propterea. dic ad predicta.
- In alleg. 19. fol. 91. ibi nu. 1. §. si quis ipsi Rectori. dic Prætori. & ibi nu. 4. in d. c. quod incipit. dic in d. c. quod incipit. & ibi nu. 5. incip. causa. dic incip. in causa.
- In alleg. 20. fol. 98. ibi nu. 1. dicitur etiam feudum. dic esse feudum. & ibi nu. 8. §. ius maior. dic vis maior. & ibi eod. nu. per l. primam. & tertiam. dic & secundam.
- In alleg. 23. fol. 110. ibi nu. 3. maxime quarta. dic quia. & ibi eod. nu. tempora currisse. dic cucurrisse. & ibi prout non currerunt. dic prout non cucurrerunt.
- In alleg. 26. fol. 118. ibi nu. 2. ipse conforma. dic confirmando. & ibi num. 7. in fi. ff. de offic. de legat. dic extra de offic. de legat. & ibi nu. 14. §. nec auus. dic l. nec auus. & n. 15. nisi eas prescribere. dic nec eas.
- In alleg. 27. fol. 124. ibi num. 3. in fi. & quia igitur. dic agitur. & ibi nu. 7. ciuilibus conseruatur. dic non conseruatur. & ibi nu. 10. cæteri. dic exteri.
- In alleg. 30. fol. 139. ibi nu. 4. in fi. in auth. extra de test. dic ex test. & ibi quod dixit. dic qui dixit. & nu. 10. ibi eorum quæst. tacite. dic quæ tacite. & ibi num. 12. capituli Trulans. dic Terrulas 12. q. 2.
- In alleg. 32. fol. 155. ibi num. 6. cessant prescriptiones. dic presumptiones.
- In alleg. 39. fol. 174. ibi nu. 3. & locus gratificationi. dic est locus.
- In alleg. 40. fol. 177. ibi nu. 11. Rex voluit. dic noluit.
- In alleg. 51. fol. 213. ibi num. 5. in fin. ius non petendi quartam. dic ius petendi. & ibi eod. num. presenti. dic presentes. & ibi derogationi. dic denegationi. & ibi nu. 6. & l. inde veracius. dic neracius.
- In alleg. 52. fol. 219. ibi nu. 4. aliter consistit. dic consistit. & ibi nu. 6. in l. si quis in tantum. dic in tantum.
- In alleg. 53. fol. 224. ibi nu. 1. prescriptilis. dic prescri-
- ptibilis. & in fin. de loco. & contum. dic de dolo.
- In alleg. 56. fol. 234. ibi nu. 5. iuris patr. tamen. dic tantum.
- In alleg. 57. fol. 237. ibi num. 2. ita est formalis. dic est tex. formalis. & ibi num. 7. ff. de pignor. actio. dic C. de pignor. actio.
- In alleg. 58. fol. 239. ibi nu. 3. esse dicitur terræ. dic dicitur Ecclesiæ.
- In alleg. 59. fol. 241. ibi nu. 1. in fi. de statu regal. in C. dic de statu regula.
- In alleg. 61. fol. 245. ibi nu. 2. & in l. in summa aqua. pluui. arcem. dic ff. de aqua pluui. arce. & ibi in additione quia ibi aliud. dic quin ibi aliud.
- In alleg. 62. fol. 247. ibi num. 6. in l. ob carnem. dic ob carmen. & ibi eod. nu. l. sita in fine. dic l. si ita. & ibi fecisse similiter. dic fuisse similiter.
- In alleg. 64. fol. 254. ibi nu. 5. est habilis actionem. dic ad actionem. & ibi eod. num. & ex declarato. dic & non ex declarato.
- In alleg. 62. fol. 268. ibi nu. 3. redditum probatur. dic non probatur. & ibi nu. 7. præsentis conuentionis. contrauentionis. & ibi nu. 8. in eodem proficiendo. dic perficiendo.
- In alleg. 70. fol. 273. ibi num. 6. apparitione beneficij. dic appellatione. & ibi eod. nu. in fi. spectabant collatione. dic ad collationem. & ibi num. 8. in fi. ergo tex. in l. qui. dic per tex.
- In alleg. 72. fol. 282. ibi nu. 3. hoc non reuelat. dic reuelat. & ibi eod. nu. & fia extra. dic & sic. & ibi nu. 5. vt supra conclusum. est presumpcio. dic non est presumpcio.
- In alleg. 73. fol. 284. ibi nu. 1. quando ipse sciuisset. dic quin ipse. & ibi eod. num. in casu me transmissio. dic in vsu ad me.
- In alleg. 76. fol. 295. ibi num. 1. quo ad pater. dic quod pater. & ibi eod. nu. superius. n. dic spurius. n. & ibi l. stipulatio ista alteri. dic §. alteri. & ibi n. 2. dispensatione. si vera. dic quæ si vera.
- In alleg. 77. fol. 300. ibi nu. 1. & proinde fundamentum est. dic fundatum est. & ibi nu. 5. dicta sententia fuit. dic dicta terra fuit. & ibi nu. 6. vacaret ad mortem. dic ob mortem.
- In alleg. 80. fol. 312. ibi nu. 6. quia in corporalibus. dic in incorporealis. & ibi nu. 7. ff. de pos. dic ff. depositi. & ibi nu. 8. & quod est si naturalis. dic & quod etiam si naturalis.
- In alleg. 81. fol. 318. ibi num. 3. sunt viles personæ. dic sunt nobiles. & ibi nu. 4. domum refarcire. dic damnatum. & ibi auferre. dic aufertur. & ibi omni executione. dic exceptione. & ibi no. 5. ex quo in relictis. dic ex quo sumus in relictis. & ibi in l. ac consultissima. dic in l. hac.
- In alleg. 83. fol. 324. ibi nu. 2. quoniam ibi. dic quem.
- In alleg. 84. fol. 326. ibi nu. 7. ne dum in presentia. dic ne dum iura presentia.
- In alleg. 85. fol. 328. ibi nu. 3. in casu dato. dic in casu claro & ibi nu. 5. remaneat quando. dic remaneat clarum.

Cætera vero remittuntur iudicio, atq; humanitati
benigni Lectoris.

